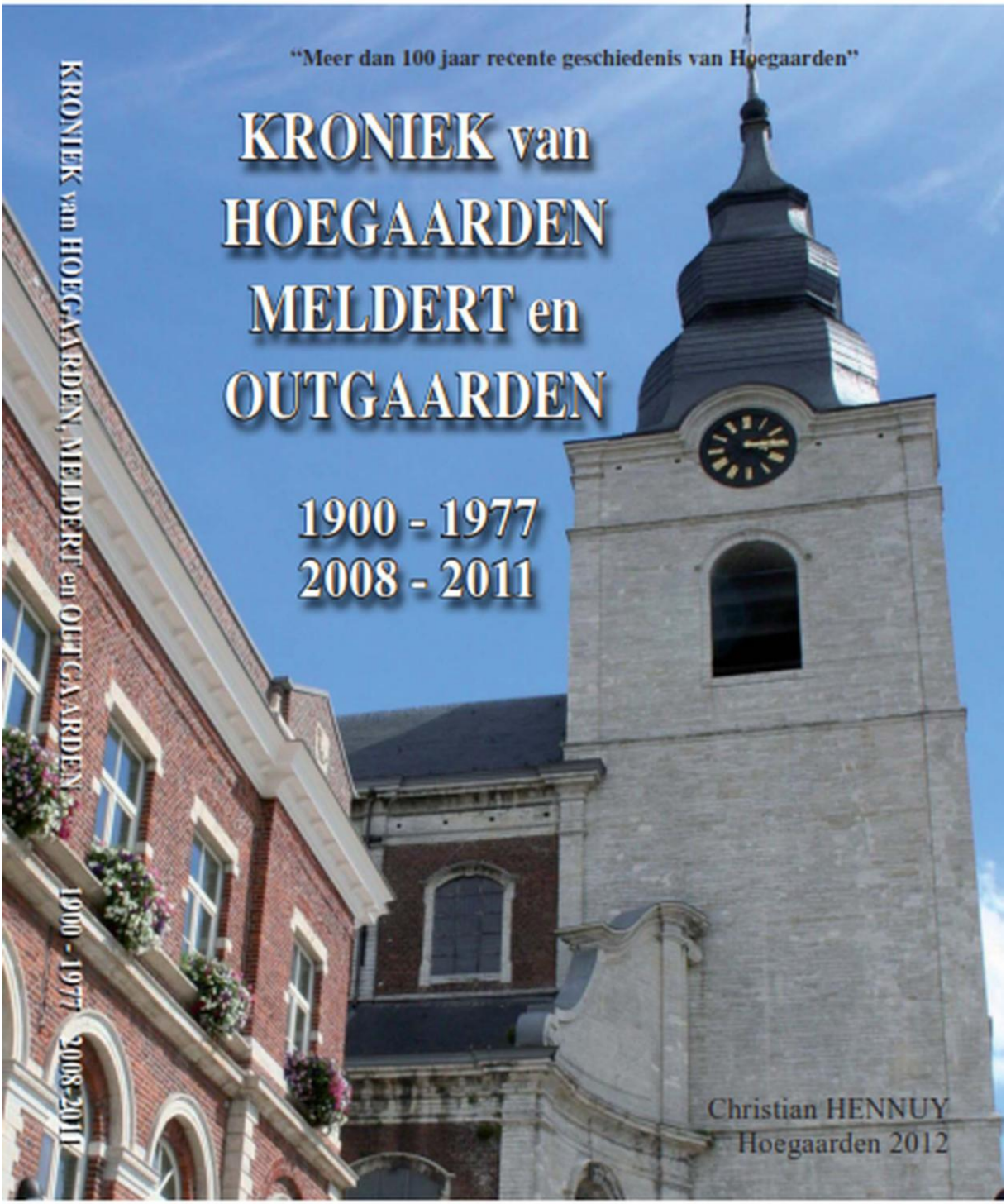

"Meer dan 100 jaar recente geschiedenis van Hoegaarden"
KRONIEK van HOEGAARDEN MELDERT en OUTGAARDEN
1900 - 1977
2008 - 2011
Christian HENNUY
Hoegaarden 2012
KRONIEK van HOEGAARDEN, MELDERT en OUTGAARDEN
1900 - 1977
2008-2011

KRONIEK VAN HOEGAARDEN, MELDERT EN OUTGAARDEN

Meer dan 100 jaar recente geschiedenis van Hoegaarden

Kleine Kroniek van Hoegaarden 1900 – 1951
Kleine Kroniek van Outgaarden 1922 – 1951
Kleine Kroniek van Meldert 1900 – 1951
Kroniek 1952 – 1977
Kroniek 2008 - 2011

Christian Hennuy

Hoegaarden 2012

© C. Hennuy

Opgedragen aan Kasper & Mats en aan al wie Hoegaarden in het hart draagt

WOORD VOORAF

Over de geschiedenis van Hoegaarden is al veel geschreven. Het is dan ook een boeiend onderwerp. Vooral naar aanleiding van 1000 Jaar Hoegaarden (millenniumviering) verschenen verschillende werken in dit verband. Deze Kroniek is dan ook een nieuwe belangrijke aanwinst.

De kroniekvorm maakt het werk vlot leesbaar en erg toegankelijk. Het gaat niet om een streng wetenschappelijke studie. Deze uitgave is bestemd voor een ruim lezerspubliek: alle Hoegaardiers en geïnteresseerden.

Deze Kroniek is een zeer uitgebreide aanvulling van de "Kroniek van Hoegaarden, Meldert, Outgaarden en Hoxem, 1978 – 2007" eveneens van de hand van Christian Hennuy. De twee gecombineerde kronieken bieden een zeer uitgebreid overzicht van de belangrijkste gedenkwaardige historische feiten in verband met onze prachtige gemeente van 1900 tot 2011. De auteur volgt vanaf 1977 getrouw de gemeenteraadszittingen in Hoegaarden: eerst als geïnteresseerde burger, vervolgens vanaf 1982 als journalist van de krant "Het Laatste Nieuws". Hij is dus een belangrijk getuige van het reilen en zeilen van onze gemeente.

Ik wens hierbij Christian Hennuy zeker te feliciteren en te bedanken voor zijn inzet bij het realiseren van deze Kroniek. Ik heb er het volste vertrouwen in dat dit boek door heel veel lezers zal gesmaakt worden.

Jean-Pierre Taverniers
Burgemeester van Hoegaarden

Uiteraard is het mooi meegenomen voor deze Kroniek dat ik nog altijd insta voor de verslaggeving over Hoegaarden, voor Het Laatste Nieuws, de Streekkrant Tienen en de Zondag, maar dit geldt slechts voor de korte periode 2008-2011. Voor de jaren ’70, en ook een stuk van de jaren ’60 kon ik nog terugvallen op regionale kantenartikels, maar eigenlijk was de regionale berichtgeving voor 1965 niet zo denderend. Er is ook weinig van bewaard. En voor ’60 is er niets of nauwelijks iets terug te vinden, zelfs niet in de universiteitsbibliotheek in Leuven. Voor deze Kroniek hebben we ons, zeker voor de periode van 1900 tot 1977, vooral gebaseerd op de gemeenteraadsverslagen en de schepencollegeverslagen uit Hoegaarden, Meldert en Outgaarden. Ik dank hierbij secretaris Bart Hendrix die mij toeliet om deze verslagen mee naar huis te nemen om ze in te kijken. Anders had ik uren op het gemeentehuis gezeten en was deze Kroniek wellicht nog niet klaar. Als informatiebron gebruikte ik verder alle mogelijke publicaties over Hoegaarden, zowel boeken als tijdschriften, websites, krantenartikels, brochures. Vooral de Heemkring ’t Nieuwhuys leverde talrijke bijdragen aan deze Kroniek. Mijn speciale dank gaat nog uit naar mijn echtgenote Lucia die mij meer tijd in mijn bureau dan in de living liet doorbrengen, en naar Jean-Marie Hennuy en Kim Hennuy voor de correctie. Dank ook aan alle mensen die foto’s, tijdschriften of krantenknipsels ter beschikking stelden.

Christian Hennuy

TEN GELEIDE

De Kroniek van Hoegaarden, Meldert en Outgaarden heeft als ondertitel "Meer dan 100 jaar recente geschiedenis". We gaan echter veel verder terug in de tijd. Voor Hoegaarden tot 980, en zelfs in sommige artikels tot in de prehistorie. Ook in Outgaarden en Meldert gaan we veel verder terug dan 1900. Maar het is wel zo dat we de eigenlijke kroniekvorm starten in 1900.

Het eerste deel wordt de "Kleine Kroniek van Hoegaarden", of de periode van 1900 tot 1951. In die periode zijn de burgemeesters Henri Dotremont en Michel Giroulle de belangrijkste politieke tenoren. Uiteraard worden de twee oorlogsperiodes ook uitvoerig behandeld. Hier worden gevoelige thema's uit WOII behandeld, maar een voordeel van de kroniekvorm is dat bestaande publicaties worden hernomen, en er niet dieper op ingegaan moet worden.

Het tweede deel is de "Kleine Kroniek van Outgaarden" of de periode van 1922 tot 1951. Outgaarden werd immers pas een onafhankelijke gemeente in 1922. Daarvoor hoorde de gemeente bij Zétrud-Lumay. Belangrijke burgemeesters uit deze periode waren Albert Maes en Jean Steenwinckels. De crisis tussen de twee wereldoorlogen heeft Outgaarden zwaar geteisterd. De gemeente zat financieel aan de grond.

Het derde deel is de "Kleine Kroniek van Meldert" of de periode 1900 tot 1951. De geschiedenis van Meldert loopt in deze periode een stuk parallel met die van het kasteel, want het was van daaruit dat Auguste de Lantsheere en Robert Carpentier de Changy, als burgemeesters het dorp leidden. Juist voor de oorlog wordt Alphonse Lurquin burgemeester en is het gedaan met burgemeesters van adel. Daarna komt René Antoon Hendrickx.

Vervolgens komt het grootste hoofdstuk de "Kroniek van Hoegaarden, Meldert en Outgaarden 1952-1977". Vanaf nu worden de drie gemeenten samen behandeld. De gemeentefusies zijn zeker de rode draad doorheen deze periode. Meldert wordt al heel vlug geconfronteerd met het fusiespook, en ondanks verzet vanaf 1963 gaat de gemeente op in een fusie met Honsem vanaf 1 januari 1965. In december 1967 worden alle andere gemeenten verwittigd van een herschikking. Outgaarden wordt eerst mogelijk ingedeeld bij Bost, Ezemaal en Goetsenhoven, maar zal uiteindelijk naar Hoegaarden gaan, net als Meldert. Hoegaarden zal lang strijden om Groot-Overlaar, Nieuw-Overlaar en Hoxem te behouden, maar alleen met Hoxem lukt het. In 1977 is de nieuwe fusiegemeente een feit. Opmerkelijk in Hoegaarden is in de jaren '50 de ruzie tussen liberalen onderling en in de jaren '60 een geweldige politieke strijd tussen liberalen en katholieken. In 1970 breken de katholieken de liberale meerderheid. Er komt een sterke culturele heropleving in het brouwersdorp.

Het laatste deel is de "Kroniek van Hoegaarden, Meldert en Outgaarden 2008-2011"

Natuurlijk werd de periode van 1978 – 2007 niet meer uitvoerig behandeld, omdat die al in de vorige "Kroniek van Hoegaarden, Meldert, Outgaarden en Hoxem, 1978 -2007" werd uitgediept. Voor de samenstelling van dit boek werden alle gemeenteraden, schepencolleges, en alle mogelijke publicaties in tijdschriften, boeken, kranten, en het internet geraadpleegd. Het is eigenlijk een verzameling van wat over Hoegaarden werd geschreven en wat er gebeurde. Er zijn ook heel wat gerelateerde artikels bijgeplaatst. Zo wordt bij de start van de brouwerij van Pierre Celis ingegaan op studies over Hoegaards bier. En wordt de geschiedenis van WOI in Hoegaarden uiteengezet, dan leek het ons passend om daar Meldert en Outgaarden naast te plaatsen… Je kunt chronologisch door deze Hoegaardse geschiedenis reizen, of surfen via de index. Veel leesgenot!

KRONIEK VAN HOEGAARDEN, OUTGAARDEN EN MELDERT 1900 - 1951

Meer dan 100 jaar recente geschiedenis van Hoegaarden

HOEGAARDEN

BELANGRIJKE DATA UIT DE HOEGAARDSE EEUWENKALENDER - Bij de start van de nieuwe Kroniek is het goed om even kort te schetsen welke de belangrijke data uit de Hoegaardse geschiedenis zijn, zoals gepubliceerd in Alpaïdis nummer 101 van 't Nieuwhuys, met hier en daar aanvullingen, o.a. uit het Historisch Brouwleerpad Hoegaarden en uit gemeenteraadsverslagen.

Sommige data die elkaar tegenspreken bij diverse bronnen worden met een "?" aangeduid.

980: stichting van het kapittel Hoegaarden door gravin Alpaïdis? 981 volgens gemeente.

981: Gravin Alpaïdis verlaat Hoegaarden voor Waulsort

987: Overdracht van het graafschap Bruningerode aan Bisschop Notger van Luik.

1013: Veldslag tussen de bisschop van Luik en de Graaf van Leuven. Hoegaarden komt onder Lambert van Leuven.

1099: Bisschop Otbert koopt Hoegaarden terug en geeft het in leen aan de Graaf van Namen.

1115: Hoegaarden gaat weer naar het prinsbisdom Luik.

1184: Bisschop Rudolf van Zaringen verpandt Hoegaarden aan Hertog Godfried III van Leuven, die het in leen geeft aan Godfried van Perwez.

1213: Slag van Steppes: Hoegaarden viert de overwinning van de bisschop van Luik op de hertog van Brabant.

1248: Bisschop Hendrik III van Geldre koopt de advocatie van Hoegaarden terug af.

1280: Hertog Jan I van Brabant verwerft de advocatie.

1281: Bisschop Jan IV van Edingen wordt in Hoegaarden vermoord. (Zie p. 180)

1288: Bisschop Jan IV van Vlaanderen verwerft opnieuw Hoegaarden dat definitief Luiks wordt.

1289: Hoegaarden krijgt zijn keure.

1290: Bisschop Jan IV schenkt een gemeentezegel aan Hoegaarden.

1291: Jan IV van Vlaanderen roept Hoegaarden tot Vrijheid uit.

1313: De eerste brouwerij in werking ?

1347: In de slag van Fauval strijden de Hoegaardiers aan de zijde van de hertog van Brabant.

1348: De oprichting van het Kapittel van Hoxem.

1360: Belegering van Stockem waar de Hoegaardiers achter de

Figuur 1. De oude kerk volgens Raymond Lemaire

Bisschop Engelbert van de Mark staan.
1380: Eerste Hoegaards bier ?
1387: De Hoegaardiers strijden in de rangen van bisschop Arnold van Hoorn, en voegen zich de volgende dag bij de Slag van Grave, bij Lodewijk van Male.
1410: Enquest van Jan zonder Vrees.
1455: De stichting van het Beggaardenklooster
1460: De Broeders Beggaarden starten hun eigen brouwerij in Mariadal (cfr Brouwleerpad)?
1476: De Beggaarden nemen bezit van hun klooster?
1507: De Hoegaardiers vechten in Tienen tegen de troepen van de Franse Koning Louis XII.
1551: Keizer Karel laat rechten wedervaren voor de Hoegaardse bieruitvoer.
1560: De oprichting van de Hoegaardse brouwersgilde.
1605: Instorting van de kerktoren.
1615: Bisschop Ferdinand van Beieren kondigt een beschermingswet af voor het brouwersgilde.
1618: Kerkvisitatie door Pauselijk Nuntius Antonius Albergati.
1631: 't Apostelengenootschap hernieuwt de statuten.
1632: Spaanse troepen logeren in Hoegaarden. Het kapittelhuis brandt af.
1635: Verwoesting van het klooster
1636: Duitse troepen vertoeven in Hoegaarden. Het Nieuwhuys brandt af.
1649: Moord op een jonge officier van Karel van Loreinen.
1653: Karel van Loreinen verblijft in Hoegaarden.
1672: Hoegaarden is bijna volledig afgebrand.
1673: Koning Lodewijk XIV kampeert in de Bley. De Hertog van Holstein logeert met 9 regimenten in het dorp.
1674: Spaanse en Hollandse troepen verblijven in Hoegaarden.
1676: Spaanse troepen plunderen het dorp. Een epidemie van "den Rooden Lope" doodt 300 personen.
1677: 13 Hollandse regimenten kamperen in Hoegaarden.
1678: Franse troepen logeren in het dorp.
1679: Franse grenadiers verschijnen in Hoegaarden, gevolgd door Hollandse troepen die kerk en dorp plunderen.
1682: Attentaat op het klooster.
1683: Hoegaarden wordt geteisterd door een orkaan.
1692: Vreemde legers vallen Hoegaarden binnen. Het volk vlucht weer naar Tienen.
1724: Brand op de Plèk en in de Walenstraat. Er branden wel 26 huizen af.
1740-1794: Glorietijd van de rijke brouwerselite. Er waren toen 39 brouwerijen en 110 huurbrouwers.
1741: Oprichting van de Confrerie der Vijf Geslachten.
1745: De Vijf Geslachten kondigen een "Protectiewet" af over het Genootschap der XII Apostelen.
1749: Dorpsruzie omwille van de Molenweg (Pastorijstraat)
1754: Aanvang van de wederopbouw van de nieuwe kerk.
1759: wijding van de nieuwe kerk.
1767: Inhuldiging van de kloosterkapel Sint-Rochus.
1771: Aanleg van de nieuwe steenweg naar Tienen. (1775 volgens www.tienen.be) ?
1789: Volksoproer en onttroning van de Regentie.
1794: Franse bezetting en aanvang van het Schrikbewind, Hoegaarden ingelijfd bij Brabant.
1796: Het ontstaan van de Conspiratie tegen de Franse overheid.
1797: Uitdrijving van de paters uit het klooster. Doorhakken van de vrijheidsboom.
1798: uitbreken van de Boerenkrijg.
1804: Einde van de Besloten Tijd in Hoegaarden
1805: Heropleving van de Vijf Geslachten.
1806: Herinstelling van de palmprocessie.
1814: Kozakken te Hoegaarden. Aanvang van het Hollands Bewind.
1818: Inhuldiging van de waterpomp op de Plèk.
1820: De Zusters van het H. Hart nemen het klooster in.
1830: Oprichting van de Burgerwacht. Start van de werken aan het nieuwe gemeentehuis. Hollandse troepen trekken door Hoegaarden. Belgische Omwenteling.
1831: Belgische Onafhankelijkheid. Bewind der Patriotten.
1832: De familie Loriers begint in Hoegaarden te brouwen in een huurbrouwerij. Vanaf 1837 hebben ze een eigen ambachtelijke brouwerij.
1834: Inhuldiging nieuw gemeentehuis.
1861-1862: Stichting "Mélomanes de la Grande Ghète".
1865: Oprichting van de eerste suikerfabriek. De oude molen van Schoor brandt af.
1870: Ontbinding Confrerie der Vijf Geslachten. Belgische troepen in Hoegaarden.
1872: Ontbinding van de Hoegaardse Brouwersgilde.
1873: Splitsing van de harmonie. Strijd tussen "Wit" en "Zwart".
1877: Oprichting van suikerfabriek "Grand-Pont".
1882: Bost scheidt zich af van Hoegaarden.
1883: Testamentaire stichting voor Rusthuis en Weeshuis.
1886: De gemeenteschool wordt ingehuldigd. De suikerfabriek "La Ghète" wordt opgericht.

1887: Dankzij diverse huwelijken verkreeg de familie Loriers in 1887 de site in de wijk Egypte, nu Brouwerij Loriersstraat. Hiervoor brouwde Gustaaf Loriers nog op de hoeve in de huidige Ernest Ourystraat. Gustaaf Loriers is wel de belangrijkste brouwer van het geslacht Loriers geweest.

Figuur 2. Burgemeester Arthur Putzeys (Leyssens)

1896: Op 13 maart wordt Arthur Putzeys tot burgemeester uitgeroepen, Dotremont 1ste schepen en Cipers 2de schepen. Het katholieke bewind was gebroken, en een lange periode van liberaal bewind werd ingezet.
1897: Oud-burgemeester Leopold Lodewijckx, die aan de fanfare van "'t Cleyn Paradis" nieuw leven had geschonken, overlijdt. Jules Evrard volgt hem op als voorzitter van de katholieke muziekvereniging.
1898: Burgemeester Arthur Putzeys laat op het Gemeenteplein, rechtover het gemeentehuis, een kiosk bouwen voor de liberale muziekmaatschappij. De katholieke muziekmaatschappij zwoer er nooit een voet op te zetten.

KLEINE KRONIEK VAN HOEGAARDEN VAN 1900 TOT 1951

1900

1900: Op 8 april zijn de nieuwe lokalen van de gemeenteschool klaar. Het was een eerste uitbreiding van de **schoo**l die pas in 1886 in gebruik werd genomen.
1900: Bij half vasten wordt in Hoegaarden een grote **collecte** gehouden voor de armen.
1900: Stichting van de **Matigheidsbond.**
1900: De **boerderij** in Hoxem, gebouwd door pachter Grootjans is één van de grootste boerderijen uit de streek, met 30 ha grond.

1901

1901: Volgens het nieuwe politiereglement kan de politie vanaf **10 uur 's avonds** alle cafés laten sluiten waar er veel lawaai is. En dat zullen er wel een pak meer dan 100 geweest zijn, als we weten dat er in 1920 nog 136 herbergen waren, en dat toen de bierindustrie al geminderd was.

1902

1902: Dit moet een slecht jaar geweest zijn voor de geestelijke **gezondheidstoestand** van de Hoegaardiers, want niet minder dan 5 inwoners worden door het College gecolloqueerd. En ook in 1903 zet deze tendens zich voort.

1902: De **toneelgroep** "Vreugde en Deugd" wordt opgericht binnen de Matigheidsbond.

1903

1903: In december 1903 is de gemeenteraad vragende partij om de **buurtspoorlijn** Tienen-Hannuit langs Hoegaards grondgebied te laten passeren.

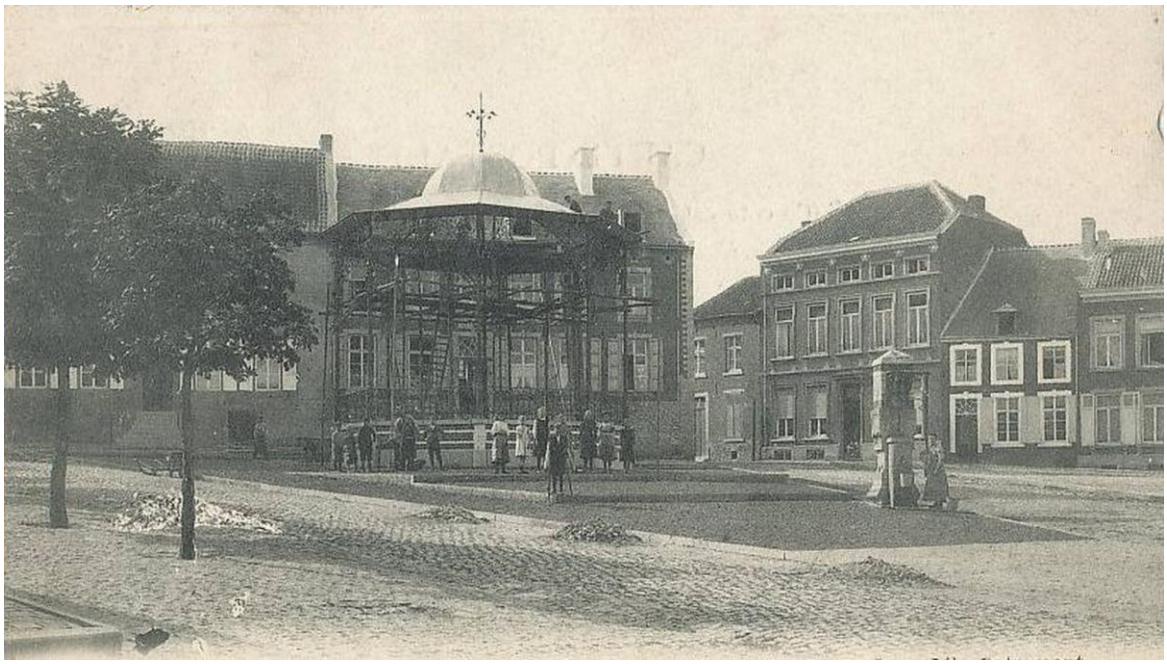
1904

1904: Op 21 februari leggen de raadsleden de eed af. **Arthur Putzeys** blijft burgemeester en schepenen zijn Henri Dotremont en Apollinaris Vanherbergen. François Vanhagendoren is gemeentesecretaris.
1904: Van mei 1904 tot maart 1905 komt Arthur Putzeys wegens ziekte niet naar de raadszittingen en wordt vervangen als voorzitter door **Henri Dotremont.** Hij komt dus ook niet naar de Colleges, maar hij delegeert alles aan Henri Dotremont.
1904: In juni wordt beslist een verbindingsweg tussen **Hoxem** en het centrum van de gemeente aan te leggen.
1904: In juli wordt beslist grond aan te kopen voor een **pastorie** voor de nieuwe parochie Hoxem. Dit komt omdat de kapel van Hoxem tot parochiekerk verheven wordt.
1904: Hier even een beeld van wat het gemeentelijk programma was van september**kermis** in die tijd: een groot openluchtconcert door "Les Mélomanes de la Grande Ghète"op zondag, een paardenfoor op maandag en in de namiddag een koers voor boerenpaarden, op dinsdag kegelspel in Nerm bij Louis Stockmans en Jean Baptiste Lochie, volksspelen in de Stoopkensstraat, en concerten in zalen "Cercle" en "Paradis". De tweede zondag is er een grote open

paardenkoers, volksspelen op de Vroente en als afsluiter vuurwerk op het plein van de Nieuwstraat.

1906: **Arthur Putzeys** sterft op 24 juni 1906. Zijn echtgenote Valentine Vranckx stierf hetzelfde jaar.

benoemen, vermits hij al 2,5 jaar de functie van eerste magistraat uitoefent.

Figuur 3. Het Gemeenteplein in 1904

1905

1905: In juni wordt beslist 16 elektrische lampen aan te kopen voor de verlichting van de **kiosk**. Aanleiding hiervoor was de 75ste verjaardag van de onafhankelijkheid.
1905: In oktober komt burgemeester Arthur Putzeys voor het laatst naar een gemeenteraadszitting. Hij wordt als voorzitter opgevolgd door **Henri Dotremont**.
1905: In Geldenaken overlijdt **Hector Defoer**, de Bey van Egypte, die bindingen had met Hoegaarden. (Zie de Kroniek van 1978-2007, p. 285, en deze Kroniek juli 2010).

1906

1906: Er wordt beslist een deel van de **"Beek"** te verleggen langs weg 132 bis en voetweg 187.

1907

1907: Van 1907 tot 1911 wordt de **kerk van Hoxem** gerestaureerd.
1907: Het bestek en plan voor de **pastorie van Hoxem**, worden respectievelijk door de gemeenten Hoegaarden en Kumtich goedgekeurd.
1907: De latere **Kanunnik** Gustaaf Taverniers wordt tot priester gewijd. (Zie deze Kroniek 1952-1977, juli 1953).
1907: Op 20 oktober zijn er **gemeenteraadsverkiezingen**.
1907: In december richt de gemeenteraad een brief tot de Gouverneur met de vraag **Henri Dotremont** tot burgemeester te

1908

1908: Op 3 januari worden de **schepenen** Henri Dotremont en Apollinaire in hun functie aangesteld.
1908: In april zijn er plannen om de **Gasthuisstraat** te verbreden.
1908: In juli 1908 leidt **Henri Dotremont** voor het eerst echt als burgemeester de gemeenteraad. Léon Dumont wordt aangesteld als schepen, maar hij zal die benoeming afwijzen. Voor het volledige verhaal van Henri Dotremont zie ook deze Kroniek, maart 1968. Op 28 augustus leidt Henri Dotremont ook echt als burgemeester zijn eerste College.
1908: In augustus wordt Joseph **Vanex** tot schepen verkozen.
1908: In november is de gemeenteraad het unaniem eens dat in de verschillende straten van de gemeente **palen** mogen

geplaatst worden, verbonden met draden, om de particuliere huizen van elektriciteit te voorzien.
1908: De **Gulden Lelie**, de familiegilde van de Van Nerum familie, behorend tot de V Geslachten, stopt de werking. Alle andere familiegilden van de V Geslachten stopten al eerder hun activiteiten.

1909

1909: Omdat de gemeente te weinig geld heeft voor het onderhoud van de wegen worden drie **nieuwe belastingen** voorgesteld vanaf 1 januari 1910: 1% van de winst van de naamloze vennootschappen, 2 frank per paardekracht voor machines, drie frank per hond, en zelfs vijf frank per jachthond. Uiteindelijk wordt dit afgezwakt tot 1 frank per paardekracht, en 2,50 frank voor gewone honden. De rest blijft behouden in het voorstel, maar na reclamatie wordt de 1% taks op de winst van vennootschappen niet ingevoerd.
1909: Een aanvraag om een **steenbakkerij** voor één seizoen op te richten in de Stoopkensstraat, wordt door het College onder voorwaarde toegestaan. In die tijd was het de gewoonte bij het bouwen van een huis de stenen ter plaatse te bakken.
1909: Bij de kermis wordt een wedstrijd van boerenpaarden, in die tijd in de mode, vervangen door een **wielerwedstrijd**, de eerste koers in Hoegaarden?
1909: De vleugel van **Sainte-Anne** wordt opgetrokken in Mariadal.
1909: Het **praalgraf** van Clément **Dumont** wordt gebouwd op het oude kerkhof. Clément Dumont was de zoon van burgemeester Jean-Baptist Dumont. Hij was de grootvader van Paul Bail, laatste eigenaar van het kapittelhuis voor de gemeente. (Zie Kroniek 1978-2007, pag. 128)
1909: In oktober zijn drie **oproepen** nodig, waarbij de raad steeds niet in aantal is om te vergaderen. Bij de derde oproep zijn er nog 4 aanwezigen, en 7 afwezigen, maar nu kan de raad plaatsvinden, tenminste voor de agendapunten die driemaal aan de orde waren.

1910

1910: In januari 1910 protesteert Gustave **Loriers** heftig tegen een belasting van 10 frank op een **dam** die hij heeft opgetrokken op de Nermbeek. Deze dam werd in 1908 gebouwd om de brouwerij Loriers van water te voorzien. Maar aangezien alle brouwers die ooit de beek indamden, belast werden, zal deze belasting behouden worden.
1910: In februari wordt een ontwerper aangesteld om de **Vroentestraat** te verbeteren.
1910: De vraag wordt gesteld aan de Deputatie om van de **Vroentestraat** een weg van groot vervoer te maken. Deze weg verbindt het eindpunt van de Stoopkensstraat met het station. Langs deze laatste straat bevinden zich heel wat brouwerijen en stokerijen, en het is aangewezen het bier langs de kortste weg naar het station te voeren, zo luidt de argumentatie.
1910: De raad machtigt de burgemeester om een stuk grond van een halve hectare aan te kopen in Sint-Marie-Geest, waardoor voldoende **water** aan de gemeente Hoegaarden kan geleverd worden, maar in december wordt dit project bevroren.
1910: François Vanhagendoren, de gemeentesecretaris, woont al sinds 1886 in het **woonhuis** met tuin, verbonden aan het gemeentehuis. Tot in november 2012 mag hij er blijven wonen, aangezien hij er veel kosten in gedaan heeft.
1910: De raad aanvaardt in juni het ontslag van secretaris **François Vanhagendoren**. Hij gaat met pensioen. Schepen Vanex wordt interim secretaris.
1910: In juli wordt **Henri Ausloos** tot gemeentesecretaris benoemd. Hij haalt meer stemmen dan Albert Nijs. Hij legt de eed af in augustus.
1910: De laatste **steengroeve** sluit in Overlaar.
1910: De werken om de weg van **Hoxem naar Oorbeek** te plaveien worden toegewezen aan aannemer Lambrechts.
1910: De gemeenteraad weigert subsidies toe te kennen aan de **duivenverenigingen.**
1910: De gemeenteraad beslist het **gemeentehuis** te restaureren, vooral de feestzaal op de eerste verdieping.
1910: In december is de brug over de **Molenbeek** in Hoxem een gevaar voor het verkeer. Vandaar dat het bestuur beslist die brug te vervangen.

1911

1911: De raad vraagt toelating aan de Deputatie om gronden in te nemen om de **Vroentestraat** te verbreden. Een brand heeft er trouwens gebouwen verwoest die afweken van de rooilijn en de doorgang van verkeer bemoeilijkten.
1911: Secretaris **Henri Ausloos** kreeg het in zijn leven dikwijls aan de stok met de burgemeester. (Zie Kroniek 1978 – 2007, p. 136) Nog maar net is hij secretaris of er komt al een dispuut over de openingsuren van het secretariaat. De man wil alleen in de voormiddag open zijn, het gemeentebestuur vraagt

twee namiddagen. Ausloos vraagt dan een hulp, maar dat wordt hem geweigerd. Ausloos gaat zelfs amok maken bij de Gouverneur.
1911: Op 15 oktober zijn er **gemeenteraadsverkiezingen.**

1912

1912: De nieuwe gemeenteraad wordt geïnstalleerd in januari met burgemeester **Henri Dotremont**, schepenen Joseph Vanex en Apollinaire Vanherbergen , alsook de raadsleden Constant Geerts, Philibert Sacréas, Désiré Peeters, Julien Medaers, P. Ausloos, Vandenbempt, Dewil, en Stockmans
1912: De raad beslist dat er in het centrum **riolering** zal gelegd worden.
1912: De burgemeester Henri Dotremont stelt in mei een eerste maal voor het **kerkhof** van de Sint-Gorgoniuskerk te verplaatsen.
1912: In juni wordt Julien Medaers tot **schepen** verkozen, in de plaats van de overleden Joseph Vanex.
1912: Het inhuldigingsfeest van het vaandel van de Katholieke Jonge Wacht vindt plaats op 22 september met vlaggewijding en bijhorende stoet
1912: Brouwer Gustave Loriers moet al in die tijd een brouwerij gehad hebben die vroeger **"Hougardia"** werd genoemd, maar die in 1912 een volledig jaar inactief was. Hij vraagt op 23 december aan het College ontheven te worden van de grondbelastingen verbonden aan die oude brouwerij. Vermoedelijk is die naam door de erfgenamen Loriers weer opgediept bij de stichting van de likeurfabriek Hougardia in 1925. Van deze oude brouwerij Hougardia van Gustaaf Loriers wordt nergens melding gemaakt in de geschiedenis van Hougardia door meester Albert Guilluy.

1913

1913: Omdat de handelaars uit de gemeente lijden onder de aanwezigheid van **"rondventers"**, die dagelijks de gemeente doorkruisen met allerlei koopwaren, met mand of kruiwagen, wordt een taks geheven op het "rondventen".
1913: Omdat de algemene hygiëne de verdeling van drinkbaar water noodzaakt beslist de gemeente in een intercommunaal **waterverdelingsproject** te stappen, in september. In april 1914 sluit de gemeente officieel aan bij de intercommunale. Van al de aangesloten gemeenten (9) heeft Hoegaarden het grootste aandeel. In vergelijking: 1100 aandelen voor Hoegaarden en 270 voor Meldert, 410 voor Zétrud-Lumay, waaronder Outgaarden ressorteert. In 1917 zal de gemeente aansluiten bij de Nationale Maatschappij voor de distributie van water.
1913: De suikerfabriek La **Ghète** is nog in volle expansie want in oktober wordt een vergunning aangevraagd voor verschillende elektrische motoren en een stoommachine.

1914

1914: In januari besluit de raad het gemeentehuis aan te sluiten op het **telefoonnet.**
1914: **Jules Vanhagendoren** krijgt de toelating om over de "Beek" een doorlaatbrugje te bouwen, aan zijn distillerie.
1914: Nog in januari wordt beslist een deel van de **beek te overwelven.**
1914: Achille Lebegge doet de aanvraag voor een permanente **steenbakkerij** in de Kenèènepèèp, in het verlengde van de Tommestraat, vlak voor het uitbreken van de oorlog. De ruïnes van deze steenbakkerij waren er nog in de jaren '70 en maakten toen plaats voor de nieuwe wijken.
1914: De **Eerste wereldoorlog** breekt uit in augustus. Zie ook deze Kroniek, maart 1968 en januari 1974.
1914: Op 1 augustus 1914 worden de jongens van Hoegaarden tot de **klas 1901** opgeroepen. Mobilisatie dus, want op 4 augustus al begonnen de vijandelijkheden.
1914: Er zijn nog 8 **brouwers** bij de aanvang van WOI.
1914: Er is de **Slag aan de Gete** op 18 augustus en de Duitse bezetting volgt.
1914: Door het uitbreken van **WOI** is er van juli tot oktober geen raadszitting meer.
1914: In oktober beslist de gemeente tot 15000 frank te **lenen** bij het Gemeentekrediet, om het hoofd te bieden aan de door de bezetter opgelegde uitgaven. Dit zal nog meermaals gebeuren ook om de inwoners te bevoorraden. Buiten deze leningen wordt er in de gemeenteraadsverslagen nauwelijks over de oorlog geschreven.
1914: Het Weeshuis doet tijdens de oorlog 14-18 dienst als ravitailleringscentrum. Het had toen al zijn functie als **Weeshuis** verloren.

1915

1915: De gemeente beslist in maart om in een **coöperatieve** bevoorradingsintercommunale te stappen om de bewoners bloem en andere noodzakelijke producten te verschaffen.
1915: In juni geeft de gemeente, voor een periode van 30 jaar aan de intercommunale elektriciteits- en gasmaatschappij het monopolie voor de **gasverlichting** van de gemeente. Maar de gemeente zal altijd het recht

hebben om de petroleumlantaarns buiten de agglomeratie te behouden.
1915: De gemeente wordt gedwongen 7500 frank schadevergoeding te betalen, door het Duits burgerlijk bestuur, aan Mevrouw Frieda Braibant, van een familie die ondertussen in Etterbeek woont. Op 12 augustus 1914 moest de familie Braibant de **huurvilla** in Hoegaarden dringend verlaten door de aanvoerder van de Belgische afdelingen. Het huis bleef slechts korte tijd bezet door het leger, maar buitensporigheden door de soldaten werden niet vastgesteld. Maar toen de familie drie weken later terugkeerde stonden ze voor een toneel van verwoesting. Molenaar Theofiel Celis getuigde dat er na het vertrek van de soldaten nog heel wat personen het huis binnendrongen. Het bleek ook dat de bevolking vijandig gezind was tegen deze familie. De gemeente wordt nu aansprakelijk gesteld en moet ook de gerechtskosten betalen.

1916

1916: In maart wordt aan de Deputatie gevraagd om een rechtstreekse verbinding met **l'Ecluse** te hebben via het gehucht Aalst, door een verbindingsweg te maken van de veldstraat.
1916: In maart maakt een Engelse piloot een **noodlanding** tussen Hoxem en Kumtich. De mensen van Hoxem hebben hem goed kunnen helpen en de Duitsers hebben de **piloot** nooit weergevonden.
1916: In juni wordt beslist de taks op **honden** te hernieuwen, omdat voor de volksgezondheid het aantal honden in de gemeente drastisch naar omlaag moet.
1916: Een Engels **vliegtuig** valt te Hoegaarden en wordt verborgen.
1916: De **overwelving** van de beek, aan de Vroente, zal 122.357 frank kosten.
1916: De gemeente gaat nieuwe kasseien leggen, over een lengte van 1600 meter om het gehucht **Aalst** met Hoegaarden te verbinden.
1916: Omdat er **illegale trafiek** is van tarwe, rogge en haver zullen alle karren die op het grondgebied van Hoegaarden circuleren door de politie gecontroleerd worden.
1916: Op 20 november moeten alle jonge mannen van Hoegaarden naar Tienen gaan. Ze worden er gekeurd en kunnen opgeëist worden om naar Duitsland te gaan werken. Voor Hoegaarden verloopt dit gunstig want slechts 3 op 1500 mannen worden **gedeporteerd.**

1917

1917: In januari beslist men zowel de Nermbeek in Hoegaarden als de Grote Gete gedeeltelijk te **verbreden**.
1917: In mei komt er een politiereglement waarbij het verboden is in **cafés** of zalen, muziek te maken, met om het even welk instrument. Er staat zelfs zeven dagen gevangenisstraf op.
1917: Er komt een politiereglement waarbij het verboden wordt aan de mensen om in het veld **veldvruchten** te gaan halen, tenzij op bepaalde tijdstippen, want die vruchten zijn eigendom van de boeren.
1917: De spoorlijn wordt **gesaboteerd** in Hoegaarden. De gemeente wordt hiervoor beboet met 3000 mark, maar weigerde de som te betalen. De gemeente moest wel bewakers voor de spoorlijn aanstellen.
1917: Het plan voor de invoering van een **4de graad** voor meisjes wordt opgeborgen tot er weer voldoende grondstoffen zullen zijn.
1917: In 1917 en 1918 lijden heel wat Hoegaardiers **honger**. Dit werkte natuurlijk de plaag van diefstallen in de hand.

1918

1918: De Duitsers eisen de **wol** op, maar de 1000 gezinnen die Hoegaarden telde, leverden slechts 400 kg in, terwijl er 3300 kg meer gevraagd werd. De oproep bleef zonder resultaat en had huiszoekingen tot gevolg. De Duitsers vonden echter alleen met stro gevulde matrassen.
1918: Op 11 november is er de **Wapenstilstand**.
1918: Aftocht van de Duitsers. Op 22 november trokken de **laatste Duitsers** voorbij. Op 23 november kwamen de eerste Fransen toe.
1918: Er blijven nog vier **brouwers** over: Cipers, Loriers, Tomsin en Brasseur. Volgens kunsthistorica Katrien Verwinnen waren er dat zes, met nog Jules en Virgile Vanhagendoren, respectievelijk aan de Stoopkensstraat en Vroente.
1918: Op 26 november komen de eerste jongens terug in Hoegaarden **uit de oorlog**. Het gaat om Louis Loriers en Jules Gilis.
1918: Op 5 oktober wordt een grote **vaderlandslievende** betoging georganiseerd, en wordt het einde van de oorlog gevierd. Er is een Te Deum met ontvangst van de militaire overheid op het gemeentehuis. Daarna volgde een concert door de Militaire Muziekkapel en een stoet door het dorp waaraan alle maatschappijen deelnamen. Er werd een eerste steen gelegd voor een oorlogsmonument ter ere van de 13 gesneuvelde mili-

tairen en 3 gesneuvelde burgers uit WOI.
1918: Op 20 december doet **Koning Albert** zijn triomfantelijke intocht in Tienen. Heel Hoegaarden gaat in Tienen kijken en de koning en prins Leopold toejuichen.

Figuur 4. Terugtrekking van de Duitsers in 1918 (Vander Velpen)

1919

1919: De gemeentelijke **doodgraver** Louis Falla treedt uit dienst en wordt vervangen door Joseph Ausloos.
1919: Op 9 februari overlijdt Félicie Frère, de echtgenote van burgemeester Henri Dotremont.
1919: René Gahide wordt de eerste **commissaris** van politie in Hoegaarden. De gemeente verwerft voor hem een huis aan de Tiensestraat nummer 8.
1919: Er logeren **Canadese** soldaten in het dorp. De Staff logeert bij Loriers.
1919: De overwelvingswerken aan de **beek**, zijn aan de gang.
1919: De gemeenteraad geeft aan het College de opdracht om uit te kijken naar geschikte gronden voor een nieuwe **begraafplaats**, omdat de oude aan de Sint-Gorgoniuskerk ontoereikend is.
1919: Er wordt subsidiëring aangevraagd voor de aanleg van **riolen** die zullen uitmonden in de Gete en de Nermbeek.
1919: **André Hettich** wordt tijdelijk gemeentebediende.
1919: Apolinnaire Vanherbergen geeft ontslag als schepen en wordt vervangen door **Philibert Sacréas.**

1920

1920: De raad bekijkt een voorstel voor elektriciteitsdistributie in de gemeente, voorlopig zonder zich te engageren. Dit plan behelst de **openbare verlichting**.
1920: Op 4 januari wordt Leander Willems aangesteld tot **koster-organist** in de kerk. Voor het eerst werden de functies van koster en organist samengevoegd. Bij zijn overlijden in 1925 werd hij opgevolgd door zijn zoon Henri Willems, de laatste aangestelde betaalde koster in Hoegaarden.
1920: De gemeenteraadsverslagen zijn nog bijna uitsluitend in het **Frans** opgesteld. Bij de verslagen van het Schepencollege zitten af en toe Nederlandse teksten.
1920: **Ernest Oury** wordt beheerder-voorzitter van de Grand -Pont. De suikerfabrieken Grand -Pont en La Ghète smelten samen onder zijn beheer.
1920: De Broeders van Oostakker verlaten de **Broedersschool**. Voortaan wordt deze school door leken bediend. De Broeders namen, volgens Hubert Van Nerum, onterecht een groot deel van het kloosterarchief mee.
1920: Dit jaar waren er nog 136 **herbergen** in Hoegaarden of één per tien huizen.
1920: Tijdens de oorlog heeft de gemeente in totaal 87900 frank geleend bij het Gemeentekrediet. De **schuldenlast** bedraagt nu 102.985 frank.

1921

1921: De gemeente telt op dit ogenblik **4322** inwoners. De gemeente vraagt om in een hogere

categorie opgenomen te worden en vergelijkt zich met Jodoigne.
1921: Er worden disciplinaire maatregelen genomen tegen gemeentesecretaris Ausloos. Er zijn niet verklaarbare uitgaven gevonden, en de man heeft de burgemeester in het openbaar uitgescholden. Hij wordt ook aangeklaagd voor algemeen ge-

Figuur 5. Ernest Oury

brek aan respect voor de autoriteit. De gemeenteraad besluit de **schorsing van Ausloos** en zal dit meedelen aan de Gouverneur. Henri Ausloos wordt tijdelijk vervangen door Louis Sevenants.
1921: De suikerfabriek Grand-Pont krijgt toelating een **brug** over de Grote Gete te bouwen. Enkele dagen later op 6 april ligt er een nieuwe aanvraag voor een metalen brug klaar.
1921: Op 24 april zijn er gemeenteraadsverkiezingen en tot ieders verwondering behalen de katholieken de overwinning. Dr. Denis Stes die op de liberale lijst stond kwam echter achter de waarheid: de katholieken hadden een aantal stemmen door **bedrog en omkoperij** behaald. In afwachting van nieuwe verkiezingen werd de Liberale Jonge Wacht opgericht.
1921: Tijdens de raadszitting van 24 augustus wordt een nieuwe datum voor de **verkiezingen** vastgelegd. Deze worden vastgelegd op 11 of 18 september. Uiteindelijk vinden ze plaats op 25 september. De nieuwe raad zal pas in september 1922 aangesteld worden.
1921: Er grepen **nieuwe verkiezingen** plaats, hoewel de katholieken hemel en aarde hadden bewogen om zich te wreken. Het waren de liberalen die met één zetel meer, de meerderheid haalden. Aldus werd de bevestiging van het bedrog gebracht. Toch was het ook een zege voor de katholieken die vijf verkozenen hadden: Emile Lodewijckx, Urbain Massa, Leon Van Nerum, Finoulst en Amedée Collaert. Bij de liberalen waren de verkozenen: Leopold Lodewijckx, Dr. Denis Stes, Jules Peeters, Pierre Drochmans, Henri Dotremont en Philibert Sacreas. Het zou nog bijna een jaar duren voor de nieuwe raad geïnstalleerd wordt.
1921: Joseph Lenaerts, geboren in Meldert krijgt een **onderscheiding**, omdat hij een op hol geslagen paard met kar heeft tegengehouden. Toen werden helden nog gevierd.
1921: De **Oorbeeksesteenweg** heeft geen drinkwatervoorziening meer. De mensen moeten water gaan halen aan een waterpomp in Tienen. Schepen Sacréas wil aan de gemeente Tienen vragen de waterleiding te verlengen tot aan de Oorbeeksesteenweg.
1921: De gemeente wordt teruggefloten omdat er vuil wordt gestort in d'Egypte. Het College besluit om een gemeentelijk **stort** in te richten in de gemeentelijke zandkuil van Rommersom
1921: François Hensmans doet een aanvraag om bij P. Ausloos deze winter elke week een **bal** te organiseren. Dat wordt door het College geweigerd omwille van de moraliteit.

1922

1922: Het huis Moonen vormt een obstakel voor de nieuwe **brug** over de Gete. De raad besluit dit huis te onteigenen.
1922: Het bedrijf "Victoria-Pantoufles" doet een aanvraag om een **pantoffelfabriek** op te richten aan de Charleroisteenweg, maar dat wordt door het College geweigerd.
1922: In maart heeft Commissaris Gahide zijn ontslag gegeven, en de raad beslist meteen aan de Minister te vragen de betrekking van **politiecommissaris** te schrappen.
1922: Het **kerkhof van Hoxem** aan de kerk bevindt zich in lamentabele toestand. De gemeenteraad van Hoegaarden beslist een nieuwe begraafplaats in Hoxem in te richten. Aan Kumtich zal een tussenkomst gevraagd worden.
1922: In april wordt beslist het **rioleringsnet** uit de breiden tot de Tiensestraat, de Doelstraat en het Gemeenteplein. Bij deze uitbreiding wordt de gemeenteschool aangesloten op de riolering.
1922: De **kermis van Hauthem** krijgt 250 frank subsidie, die van Rommersom 75 frank en die van Nerm 100 frank.
1922: 't Cleyn Paradis was al lang bouwvallig en de katholieke muziekmaatschappij repeteerde al een tijdje in de Broedersschool. In 1922 hadden ze hun lokaal in "**Au Cercle**", gelegen in de Doelstraat, rechtover Dr. Stes, ook wel de "Oude Cerkel" genoemd.
1922: In mei komt de zaak van gemeentesecretaris **Ausloos** opnieuw voor de gemeenteraad.
1922: Op 14 september worden de schepenen verkozen en de

raadsleden leggen de eed af. Henri Dotremont blijft burgemeester, Denis Stes en Philibert Sacréas worden schepenen. De liberale verkozenen zijn Henri Dotremont, Philibert Sacréas, Léopold Lodewijckx, Denis Stes, Jules Peeters en Pierre Drochmans. Zij leggen zoals gebruikelijk de eed in het Frans af. De katholieken hebben vijf verkozenen: Urbain Massa, Léon Vannerum, Amedée Collaert, Oscar Vandermolen en François Truyens. Zij leggen de **eed in het Nederlands** af, een primeur in Hoegaarden. De katholieken staan er wel voor het eerst sinds lang goed voor met 5 verkozenen op 11.

1922: Schepen Stes zwaait de loftrompet voor de verdiensten van **Henri Dotremont** tijdens de oorlog (Zie deze Kroniek, maart 1968). Hij stelt hem voor om opnieuw tot burgemeester benoemd te worden.

1922: De burgemeester stelt voor het gehucht **Hoxem** van Hoegaarden af te scheiden, omdat het vijf kilometer van het centrum verwijderd is, en dat er alleen een aarden verbindingsweg is die in de winter onbegaanbaar is. Er zijn 371 inwoners in Hoxem, en 170 in het gelijknamige gehucht dat aan Kumtich toebehoort. Hoxem is ook drie kilometer van het centrum van Kumtich verwijderd. De burgemeester wil dat beide delen van Hoxem verenigd worden tot één aparte gemeente. De katholieke oppositie verzet zich hiertegen, omdat dit absoluut niet door de inwoners van Hoxem gevraagd wordt.

1922: De schorsing van secretaris Ausloos wordt verlengd, meerderheid tegen oppositie, op 20 september. Pas in februari 1923 zal **Ausloos** weer als secretaris optreden.

1922: Op 20 september vraagt raadslid Léon Vannerum dat de debatten in de toekomst in het **Nederlands** zouden gehouden worden, vermits Hoegaarden bij de Vlaamse gemeenten ingedeeld wordt. Henri Dotremont weigert dat temeer daar hij zich niet in het Nederlands kan uitdrukken. Alle beslissingen zullen wel voortaan in het Nederlands vertaald worden.

1922: Op 30 september blijft de raad bij de beslissing **elektrische verlichting** te verkiezen boven gasverlichting. Op dezelfde raadszitting vraagt raadslid Leon Vannerum dat er dringend werk zou gemaakt worden van een oorlogsmonument.

1922: In oktober beslist men gronden aan te kopen voor de **nieuwe begraafplaats** in Hoegaarden. Het gaat over de gronden aan de Walenstraat, in het Elstveld. De weg daar naartoe bevindt zich wel in lamentabele toestand.

1922: De gemeente beslist een aantal **kastanjebomen** van het Gemeenteplein te verwijderen. De inwoners klagen over de hinder.

1922: De aansluitingen op de publieke **riolen** zitten in de lift.

1923

1923: Op 27 januari wordt het voorstel van de "Compagnie Générale de Gaz de Bruxelles" aanvaard voor de distributie van **elektriciteit** in de gemeente. De werken worden gestart

1923: Op 24 februari is Henri **Ausloos** opnieuw gemeentesecretaris, maar die raadszitting wordt opgeheven omdat het verslag van de vorige zitting niet goedgekeurd raakt.

1923: De plannen voor de heraanleg van de **brug** over de Grote Gete liggen ter inzage op het gemeentehuis in februari.

1923: De inrichting van een nieuw kerkhof met **dodenhuisje** zal 130.791 frank kosten.

1923: Het gemeentehuis heeft al een **telefoonaansluiting**, en inwoners van buiten de gemeente zullen een taks van 25 centiemen moeten betalen bij gebruik.

1923: Door rioleringswerken wordt het verkeer in juli verboden in een stuk van de **Doelstraat en de Tiensestraat.**

1923: In augustus vraagt het College uitbreiding van de **riolering** richting Altenaken en Klein-Overlaar.

1923: In het gemeenteraadsverslag van 23 september worden de Hoegaardse **straten** nog in het Frans benoemd: rue du Tumulus, chaussée de Nerm, rue de l'Hôpital, rue du Tir à l'Arc, rue des Cruchons, rue des Wallons, rue Smisveld en rue des Veaux.

1923: De gemeente beslist 36 gemeentelijke **bouwgronden** en tuinen openbaar te verkopen, gelegen aan de plaats "Boggaerde" genoemd, of ook wel "De Polder".

1923: De **Sint-Lambertuskerk** van Overlaar wordt gerestaureerd van 1923 tot 1926, nadat het parament van de westgevel van de toren in 1923 was ingestort.

1924

1924: Op 8 maart geeft dokter Denis Stes zijn ontslag als schepen. Louis Tritsmans neemt zijn plaats in als gemeenteraadslid en Dr. **Leopold Lodewijckx** wordt de nieuwe schepen.

1924: De Grand-Pont krijgt gunstig advies voor een metalen **spoorwegbrug** over de Gete.

1924: De Grand-Pont mag een **voetgangersbruggetje** bouwen aan de Grote Molen. Een stuk ligt op Zétrud-Lumay.

1924: **Raadslid** Urbain Massa is overleden en wordt op 12 juli vervangen door Clément Peeters, bij de katholieken.

1924: Tijdens de **kleine kermis** in Hoegaarden valt een kermismolen om. Een aantal feestvierders waren allen aan dezelfde kant gaan zitten, waardoor het gevaarte kantelde.
1924: Aan de Vroentestraat wordt grond vrijgemaakt voor een **elektriciteitscabine**. Het gaat om een stuk grond dat toebehoort aan de burgemeester.
1924: Er wordt een nieuwe taks op **fietsen** ingevoerd.
1924: De gemeente geeft toelating voor **autobustransport** tussen Tienen en Hoegaarden.
1924: Op kerstavond pleegt uitgeweken Hoegaardier **Joseph Gillis** zelfmoord in de Verenigde Staten. Hij was de vader van Baby Face Nelson. Volgens sommige bronnen kwam hij via Leuven naar de USA en gebeurde die zelfmoord in 1922. (Zie Kroniek, december 1974)

1925

1925: Het begravingsreglement voor de nieuwe **begraafplaats** wordt goedgekeurd. Een begrafenis 1ste klas kost 75 frank, 2de klas 50, 3de klas 25 en 4de klas 10 frank.
1925: Philibert Sacréas, Félicien Cipers, Constant Geerts, Oscar Finoulst en Louis Goidts worden verkozen tot leden van de commissie van openbare onderstand. De wet van 10 maart 1925 verplichtte tot oprichting van **COO-commissies**.
1925: Op 21 maart wordt **Pierre Celis** geboren de man die het Hoegaards bier wereldwijd zou bekend maken.
1925: Op 4 mei 1925 werd de firma **"Hougardia**" gesticht. Al op 2 november van hetzelfde jaar werd de "Brasseries-Distillerie Loriers S.A. opgericht. Tussen 1925 en 1930 worden de gebouwen van de Hougardia opgetrokken door Jean Michel, ook Selleke genoemd. Wanneer de Hougardia klaar is brengt Loriers alle activiteiten die geen bier zijn, naar daar over. (Zie ook deze Kroniek december 1977)
1925: Er komt een **hoogspanningslijn** door het dorp.
1925: In september wordt beslist een tweede **kleuterklas** in te richten, achter het gemeentehuis.

1926

1926: Op 7 juli leidt **Henri Dotremont** zijn laatste gemeenteraad. Hij zal sterven op 29 september. Hij wordt als voorzitter van de gemeenteraad vervangen door schepen Leopold Lodewijckx. Op 24 juli leidt hij nog een laatste schepencollege.
1926: Op die laatste raadszitting van de burgemeester wordt het Frans als **2de taal** in de gemeenteschool verplicht, omdat Hoegaarden een taalgrensgemeente is.
1926: Nog in de **gemeenteschool** worden de petroleumlampen vervangen door elektrische verlichting.
1926: De katholieke muziekmaatschappij heeft nu haar lokaal in de **"Patria**" bij Leopold Billen, rechtover de huidige Pax. Later zou dit de eigendom Serin worden.
1926: Start van de eerste **voetbalclub** Grand-Pont. (Zie deze Kroniek, september 1953).
1926: In augustus wordt beslist een **oorlogsmonument** op te richten.
1926: Op 13 augustus vertrekken vier zusters van Mariadal op **missie** naar Congo. (Zie deze Kroniek oktober 1971).
1926: Op 10 oktober zijn er nieuwe **gemeenteraadsverkiezingen**. Er werden zes liberalen verkozen: Leopold Lodewijckx, Philibert Sacréas, Pierre Drochmans, Jules Peeters, Denis Stes en Henri Machiels. Bij de katholieken zijn dat Oscar Finoulst, Henri Debroeck, Marin Evrard, Oscar Vandermolen en François Truyens, of vijf in totaal. Het gaat bij de liberalen om Dr. Denis Stes, de zoon van de gelijknamige dokter Denis Stes, de oud-schepen.
1926: De openbare gelegenheden van **Hauthem** krijgen de toelating om op 21, 25 en 28 november open te blijven na één uur 's nachts. Begin 1927 krijgen ook de gelegenheden in Nerm dergelijke toelating, maar steeds op enkele bepaalde dagen. Ook voor Hoxem kermis komt dergelijke toelating.

Figuur 6. Leopold Lodewijckx (Leyssens)

1927

1927: Op 4 februari wordt de nieuwe gemeenteraad aangesteld. Leopold Lodewijckx is de **nieuwe burgemeester** en Henri Machiels en Philibert Sacréas worden schepenen.
1927: Vanaf 4 februari 1927 worden de gemeenteraadsverslagen grotendeels in het Nederlands opgesteld. Men heeft het overlijden van de Nederlandsonkundige Henri Dotremont moeten afwachten vooraleer naar het **Nederlands** over te stappen. Af en toe wordt nog wel een agendapunt in het Frans genoteerd.

1927: Er komt een omheiningsmuur rond het nieuwe kerkhof.
1927: De oudstrijders dringen andermaal aan op een oorlogs**monument**.
1927: Aan het einde van het jaar wordt Arnold Toletti raadslid ter vervanging van de liberaal **Pierre Drochmans**.
1927: Vanaf nu mogen ook de kinderen van Hoxem-Kumtich, naar de **gemeenteschool** van Hoxem komen. Kumtich zal wel een som van 50 frank per jaar en per kind moeten betalen. In april 1928 wordt besloten in Hoxem een tweede klas te bouwen. Die zal uiteindelijk 54.430 frank kosten.

1928

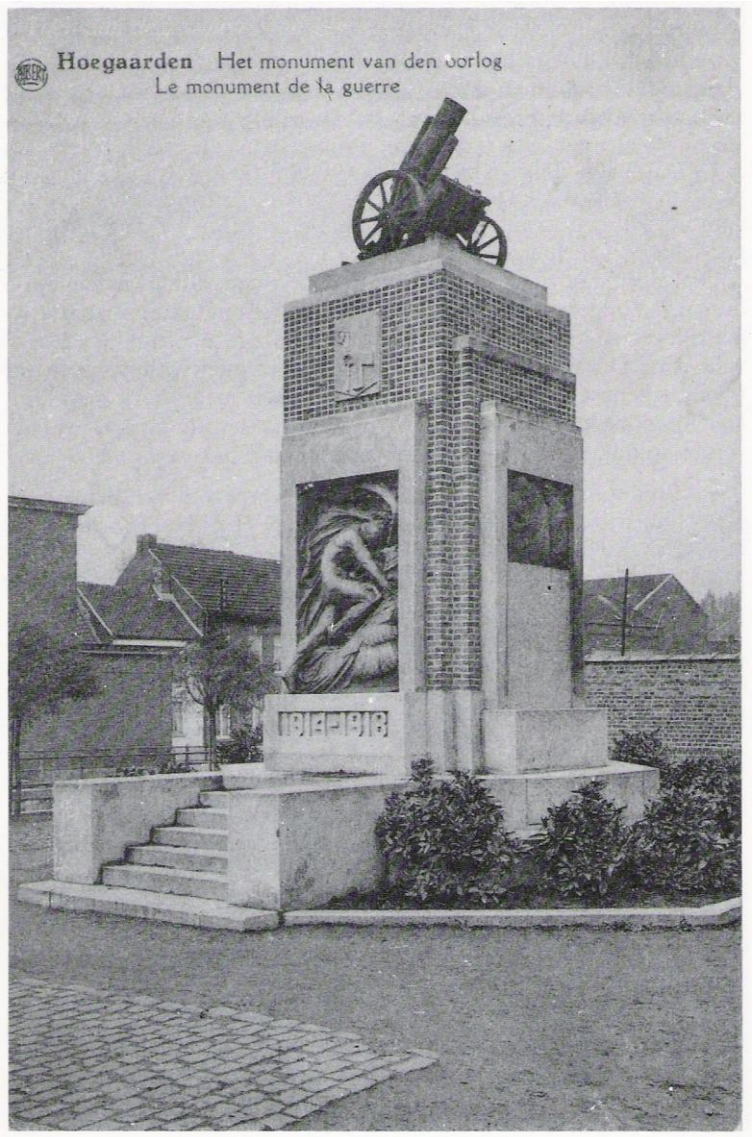
1928: Op 2 maart maakt raadslid Henri Debroeck de opmerking dat al het materiaal van de **brouwerij** van het Wezenhuis verdwenen is, en dat niemand weet waar het zich bevindt. Er komt een gerechtelijk onderzoek, maar uiteindelijk zou alles rechtmatig verkocht zijn.
1928: De **autobusdienst** tussen Tienen en Hoegaarden gebeurt zeer onregelmatig. Voorlopig wordt aan een privé-uitbater de toelating gegeven om op zondag, dinsdag en vrijdag, bussen in te richten. De vorige busmaatschappij doet het niet meer.
1928: Op dit ogenblik bestaat de **COO-commissie** uit voorzitter Félicien Cipers en de leden Sacréas, Goidts, Vanautgaarden en Vandermolen. Henri Ausloos is secretaris en Henri Dumont ontvanger.
1928: De gemeente Sluizen heeft werken uitgevoerd op het grondgebied van Hoegaarden, **zonder enige aanvraag**. Hoegaarden wil dan ook geen frank betalen voor de werken.
1928: De **collegeverslagen** zijn nu grotendeels in het Nederlands opgesteld, met af en toe Franse teksten tussen, dikwijls zonder enige overgang.
1928: Er komt een voorstel van de COO-commissie om een **gasthuis** toe te voegen aan het wezenhuis, maar het gemeentebestuur is daar niet happig op, en in maart 1929 wordt het voorstel helemaal weggestemd.

1929

1929: Op 16 februari is er de aanbesteding voor herstellingswerken aan de toren van **Sint-Gorgonius**. Er worden werken uitgevoerd aan de toren en aan het dak. Op 27 juli zijn er nog 4 inschrijvingen weerhouden. In 1930 loopt deze zaak nog steeds.
1929: De COO-commissie wil **Henri Ausloos** drie maanden schorsen als secretaris van de commissie, maar de gemeenteraad aanvaardt deze schorsing niet.
1929: Op 9 september heeft een bestelwagen van de **Hougardia** een ongeluk en komt in een greppel op zijn dak terecht
1929: Er wordt uitbreiding van het **elektriciteitsnet** gevraagd voor de wijken Hauthem, Overlaer, Nerm, en Egypte
1929: Het **gemeenteraadslid** François Truyens is overleden en wordt bij de katholieken vervangen door Amedée Collaert op 29 november.
1929: De katholieke muziekmaatschappij verandert weer van lokaal en gaat naar de **"Waranda"**, onder impuls van voorzitter Marain Evrard.

1930

1930: In de gemeenteraadsverslagen worden de katholieken meestal de **rechterzijde** genoemd.
1930: De oudstrijders krijgen een **toelage** voor hun **vlag**. De liberalen stemmen voor, maar de katholieken zijn tegen, vermoedelijk louter uit principe om de liberalen te tergen.
1930: Op 21 februari wordt het reglement voor de oprichting van een ongewapende gemeentelijke **brandweer** van vrijwilligers, goedgekeurd. De brandweer bestaat uit een onderluitenant-bevelhebber, een onderluitenant - geneesheer, een sergeant, twee korporaals en 20 brandweergasten. Elke brandweergast tekent voor vijf jaar.
1930: Het College beslist op 5 april de **Smidsveldstraat** te laten saneren.
1930: Op 9 mei wordt de officiële lijst van **straatnamen** gegeven: Gemeenteplaats, de Houtmarkt, Pastorijstraat, Tommestraat, Koffiestraat, Doelstraat, Walenstraat, Gasthuisstraat, Egyptestraat, Smidsveldstraat, Kalverstraat, Kloosterstraat, Vroentestraat, Stoopkensstraat, Nieuwstraat, Statiestraat, Grootebruggang, Charleroisteenweg, Thienschestraat, Klein Overlaer, Groot Overlaer, Oorbeekschesteenweg, Fabriekstraat, Fabriekgang, Nermsteenweg, Hauthem, Hoxem, en Rommersom. Voorheen waren vooral de Franse benamingen in voege. Er worden thans nieuwe straatnaambordjes besteld. De meeste straten zijn nog duidelijk gesitueerd. De Grootebruggang werd in het Frans 'Impasse du Grand Pont' genoemd, aan de huidige Slachthuisstraat, in de volksmond Béjedeléjersumkiejer genoemd. De Franse benaming staat er steeds bij.
1930: Pas dit jaar is de brouwtoren van de brouwerij **Loriers** klaar.

Figuur 7. Het oorlogsmonument (Vander Velpen)

1930: Er komt een duidelijk reglement op het venten van **roomijs**.
1930: Op 5 juni wordt een ontwerp voor het **oorlogsmonument**goedgekeurd, maar de liberale meerderheid weigert een kruis op dit monument. Het monument wordt ingehuldigd op 17 augustus. Die avond is er ook bal in het lokaal van de Oudstrijders namelijk zaal E. Delmotte.
1930: Op 5 juni wordt ook het programma van de **eeuwfeesten** goedgekeurd.
1930: Brouwerij-ingenieur Marcel Thomas ontwikkelt voor de brouwerij Loriers de Hougaerdse **Das**, na een bezoek aan Engeland. In 1931 komt het nieuwe bier uit.
1930: De meerderheid wil de **bewaarschool** overhevelen naar de lagere school in het centrum.
1930: In de notulen van de gemeenteraad van 5 juli 1930 wordt de laatste korte tekst in het **Frans** genoteerd.
1930: Er is een grote **Eeuwfeeststoet** voor de 100ste verjaardag van de Belgische Onafhankelijkheid. (Zie ook deze Kroniek, april 1977).
1930: De raad stemt één maand schorsing zonder wedde voor secretaris **Henri Ausloos**, die twee jaar na mekaar op vakantie is vertrokken zonder dit aan te vragen. Nu komt hij met doktersbriefjes aanzwaaien.
1930: De **woonst** van het gemeentehuis wordt verhuurd aan veldwachter Louis Smets.
1930: Er wordt beslist het brugje aan de **Kleine Molen** te herstellen. Het wordt een brug in gewapend beton. Een deel van de grondstoffen wordt geleverd door de kinderen Celis.
1930: De Belgische **Werkliedenpartij** wordt heropgericht in Hoegaarden. Theophile Laloup wordt voorzitter. De eerste vergadering aan het einde van het jaar vond plaats "bij Bertus", een café aan de hoek van de A. Putzeysstraat

1931

1931: Secretaris Henri Ausloos heeft de telling van landbouw en woningen niet uitgevoerd. De burgemeester meldde dat aan de gouverneur en de zaak wordt uitgeklaard door de arrondissementscommissaris de h. De Dieudonné. Er wordt een geneeskundig getuigschrift gevraagd, waaruit zou blijken dat **Ausloos** door zijn gezondheid dergelijke tellingen niet zou kunnen uitvoeren.
1931: Op 28 maart wordt beslist de opbouw van een **elektriciteiskabine** in Hauthem in aanbesteding te stellen.
1931: Oscar Uyttebroeck uit Overlaar krijgt gunstig advies voor een bestendige **steenbakkerij.**
1931: De heropbouw van de **Bellecombrug** over de Gete wordt toegekend aan Alfons Machiels, voor een som van 52.487 frank. De brug ligt op de

Figuur 8. De eeuwfeeststoet van 1930

grens tussen Hoegaarden en Bost.
1931: Op 3 oktober verschijnt schepen **Machiels** voor het laatst op het schepencollege. Er hangt een veroordeling boven zijn hoofd.
1931: In oktober beslist het College om een ruimte in het gemeentehuis ter beschikking te stellen zodat het Nationaal werk voor kinderwelzijn er een raadpleging voor **zuigelingen** kan inrichten.
1931: Schepen Henri Machiels geeft ontslag op 3 december. Als raadslid wordt hij vervangen door Edoaurd Gesel en als **schepen** door Arnould Toletti.

1932

1932: Er komt nog een brief van de arrondissementscommissaris omtrent het ontslag van schepen Henri Machiels. "**Schepen Machiels** had wegens de opgelopen veroordeling wettelijk uit zijn ambt moeten ontzet zijn en vervallen verklaard als gemeenteraadslid", aldus een brief van de Gouverneur.
1932: Omdat er in de gemeente veel werklozen zijn en omdat velen "de voorzichtigheid" niet gehad hebben om zich bij tijd aan te sluiten bij een werklozenkas, besluit de raad om aan de sinds minstens een jaar aangesloten **onvrijwillige werklozen** een bijlage toe te kennen van drie frank per dag. Wie minder dan een jaar aangesloten is zou 7 frank per dag krijgen, maar de Gouverneur vraagt dit laatste uit te stellen.
1932: **Louis Hardiquest** is ongetwijfeld de beste wielrenner die Hoegaarden heeft voortgebracht, maar de man was ook een goed veldrijder. Op 28 februari behaalt hij in Brussel een derde plaats op het Belgisch kampioenschap cyclocross. We vinden hem nog tweemaal op de 10de plaats van het BK veldrijden in 1933 en 1939. (Zie ook deze Kroniek april 1965)
1932: De inwoners van de wijk **Hauthem** wensen zo snel mogelijk elektrische verlichting.
1932: In maart wordt opnieuw beslist in **Hoxem** een nieuw kerkhof in te richten buiten de bebouwde kom.
1932: Op 7 maart zal tijdens een vergadering van de titelhouders de naam van de maatschappij, Brouwerijen en Stokerij Loriers, Naamloze Vennootschap, veranderen in Grandes Brasseries de Hougaerde, Société anonyme of **Groote Brouwerijen** van Hougaerde, N.V.
1932: In mei wordt de ondernemer **Jean Michel** de nieuwe brandweeroverste in de plaats van Henri Machiels.
1932: In de notulen van het schepencollege van 8 juni vinden we nog een stukje **Franse tekst**. Vanaf dan wordt alles uit-

sluitend in het Nederlands opgesteld.
1932: In juli heeft de laatste zitting van de gemeenteraad plaats. Dit is meteen de laatste raadszitting van burgemeester **Leopold Lodewijckx**.
1932: De **gemeenteraadsverkiezingen** vonden plaats op 9 oktober. Leopold Lodewijckx haalde 167 voorkeurstemmen en nieuwkomer bij de liberalen Michel Giroulle haalde het tweede hoogste cijfer met 117. Er waren vijf liberale verkozenen, vijf katholieken en één socialist Ferdinand Sweerts. Deze man zijn stem zou doorslaggevend zijn.

1933

1933: Op 18 februari leidt Leopold **Lodewijckx** zijn laatste schepencollege.
1933: **Leopold Lodewijckx**, de uittredende burgemeester mag niet zetelen, omdat **Emile Lodewijckx**, zijn oom op de katholieke lijst is verkozen. De katholieke lijst haalde net iets meer stemmen dan de liberale, waardoor de eerste zetel naar de katholieken ging. Leopold Lodewijckx zou alleen terug in de raad kunnen komen, als Emile aan zijn mandaat zou verzaken, hetgeen uiteraard niet gebeurd is. Vandaar dat de politieke carrière van Leopold Lodewijckx zo kort was. Emile Lodewijckx was de zoon van de vroegere katholieke burgemeester Leopold Lodewijckx uit de vorige eeuw. Uittredend burgemeester Leopold Lodewijckx, was zijn kleinzoon.
1933: Op 21 februari worden Arnould Toletti en Philibert Sacréas, allebei liberalen tot schepen verkozen. De socialist **Ferdinand Sweerts** had het voor het zeggen, maar hij stemde met de liberalen mee.
1933: De **raad** bestaat nu uit Emile Lodewijckx, Oscar Finoulst, Joseph Stokaert, Clément Taverniers, Amand Lebegge (katholieken), Philibert Sacréas, Arnould Toletti, Michel Giroulle, Jules Peeters, Edouard Gesel (liberalen) en Ferdinand Sweerts.
1933: Op 29 april leidt Michel Giroulle zijn eerste gemeenteraad als burgemeester. (Voor Giroulle, zie ook deze Kroniek, september 1968). **Giroulle** werd benoemd tot burgemeester op 30 maart.
1933: Philibert Sacréas geeft op 21 april zijn ontslag als schepen. Alphonse Bollen volgt hem op als gemeenteraadslid, maar deze laatste geeft in mei alweer zijn ontslag. Julien Delescaille komt in zijn plaats en wordt meteen **schepen** voor de liberalen.
1933: Op 27 mei beslist de gemeente een **lijkwagen** aan te kopen.
1933: In september is er grond gevonden voor een nieuw **kerkhof in Hoxem**.
1933: Op 22 september 1933 wordt de nieuwe "Cercle" in de Doelstraat, eigendom van de SV Liberaal Huis. Inmiddels is de liberale harmonie in de nieuwe **"Au Cercle"** ingetrokken. (Zie ook deze Kroniek, oktober 1973).
1933: Het Ministerie van Verkeerswezen vraagt een **spoorooverweg** af te schaffen, maar de gemeente weigert omdat de voetweg aan de overweg nog veel gebruikt wordt door inwoners van Hoegaarden en van Outgaarden.
1933: Het brugje over de **Nermbeek** in Aalst is weer opgebouwd en heeft 6574 frank gekost.

1934

1934: De aanleg van het **kerkhof** in Hoxem wordt geraamd op 28.779 frank.
1934: In januari wordt het ontwerp opgesteld om twee **waterplaatsen** (pissijnen) in te richten aan weerszijden van de kerk.
1934: De gemeente deelt in de nationale rouw bij het overlijden van **Koning Albert**, in februari. Alle openbare vermakelijkheden worden gestopt en de drankgelegenheden moeten om 22 uur gesloten zijn, tot na de begrafenis.
1934: Start van het volkscafé bij Bare **Brem** in de Stoopkensstraat. (Zie Kroniek 1978-2007, p. 285).
1934: Op 6 mei krijgt de verbindingsweg tussen de Staatsbaan en de Pastorijstraat, de naam **Koning Albertlaan**.
1934: In juni wordt een **spooroverweg** afgeschaft op de lijn Tienen – Ramillies, tussen Bost en Hoegaarden.
1934: Op 28 juni wordt Ferdinand Dumont, de schoolmeester, benoemd tot **bibliothecaris** in opvolging van de h. Degroot.
1934: De gemeente besluit de uitbating van de **zandgroeve** van Rommersom toe te staan aan een particulier, voor drie jaar, en tegen 1805 frank jaarlijkse vergoeding.

1935

1935: Op 28 januari wordt Alfred Joseph **Heuysdens** pastoor in Hoegaarden. (Zie deze Kroniek november 1953).
1935: Het liberale gemeente raadslid Edouard Gesel is overleden. Op 21 maart komt **Oscar Vanosmael** in zijn plaats in de raad.
1935: Bij Koeken en Koffie in de gemeenteschool start **Bare Brem** zijn winkeltje op de speelplaats. Hij zal dat blijven

doen tot in de jaren ’60. (Zie Kroniek 1978-2007, p. 75)

1935: De brouwerij Loriers neemt deel aan de wereldtentoonstelling van 1935 van mei tot november, en maakt aan de indrukwekkende stand vooral publiciteit voor **Dortor.** Vermoedelijk is de brouwerij gestopt met “**Ôget**” te brouwen tussen 1935 en 1940.

1935: Op 4 augustus wordt het college gelast het nodige te doen om een gebouw, een leerlooierij in liquidatie, aan te kopen aan de Grote Bruggang, met de bedoeling er een **slachthuis** in te richten. De volledige naam van het bedrijf in vereffening was “Anciens Etablissements Marin Evrard et Cie – Tanneries d’Hougaerde”. Het gebouw wordt gekocht voor 8000 frank. Als reden wordt gegeven dat een gemeente van 5000 inwoners wel een eigen slachterij mag hebben. De katholieke oppositie verzet zich tegen de aankoop. In augustus 1936 wordt de aankoopakte ondertekend en goedgekeurd.

1935: Er zijn nog heel wat **dranklijterijen** in Hoegaarden. Zo krijgen in augustus de drankgelegenheden Van Zulphe, Stockmans en Buccauw toelating om een reclamebord op te hangen.

1935: Op 29 augustus wordt weer algemene rouw aangenomen bij het overlijden van **Koningin Astrid**. Tot de dag van de begrafenis worden weer alle vermakelijkheden geschorst en gaan de cafés dicht om 22 uur.

1935: Op 29 september wordt de raad in kennis gesteld van de beslissing van het schepencollege om de Smidsveldstraat, Koffiestraat en Fabriekstraat, voortaan **Koningin Astridstraat**, Arthur Putzeysstraat en Henri Dotremontstraat te noemen.

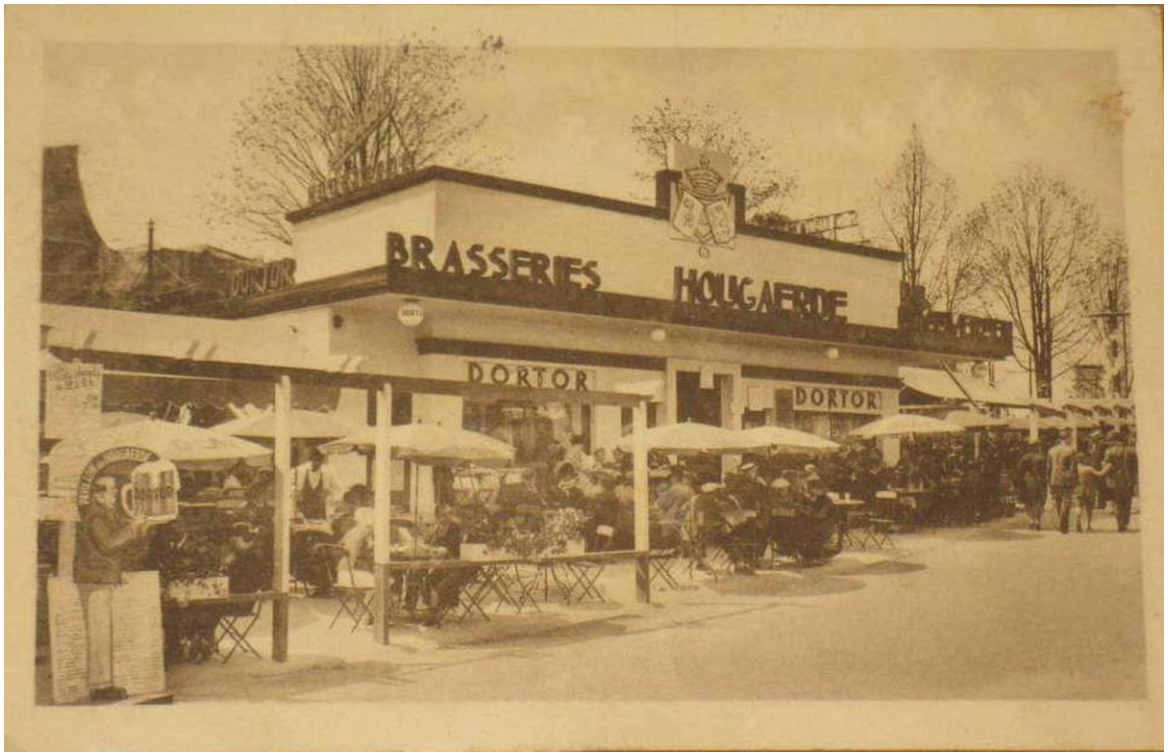
1935: De gemeente besluit het **elektriciteitsnet** uit te breiden naar Hoxem en Rommersom toe. Het contract hiervoor wordt pas in september 1937 goedgekeurd. In 1938 is men nog bezig met de toelating voor het oprichten van omvormings- en bedieningskabines.

1935: De beslissing om **enkele richting** in te voeren in de Koningin Astridstraat, met verbod om van de Doelstraat naar de rijksweg te rijden, dateert van 5 december. Deze rijrichting heeft stand gehouden tot de invoering van het nieuwe circulatieplan in november 2008.

1936

1936: De gemeente vraagt om van de Oorbeeksesteenweg een weg voor groot verkeer te maken, temeer daar er al een **halte** bestaat van de buurtspoorweg (**tram**) voor de inwoners van Hoxem en Hauthem. Er worden ook materialen geladen en gelost. Het grootste gedeelte van de weg bestaat op die plaats op dat ogenblik uit kassei en steenslag. Het tramhuisje aan die halte verdween pas bij de invoering van de ruilverkaveling.

1936: Op 1 april wordt de op ruststelling van de **gemeenteontvanger** Achille Meddaerts

Figuur 9. Loriers op de wereldtentoonstelling (Collectie Guilluy)

behandeld. Voorlopig wordt zijn taak overgenomen door Louis Sevenants, daarna door Joseph Liboton.
1936: **Louis Hardiquest** wint de Ronde van Vlaanderen.
1936: Al in augustus moet de oorlogsdreiging groot geweest zijn, want het College beslist dat zowel in veiligheids- als in alarmregeling alle openbare verlichting zal gedoofd worden, in geval van mobilisatie of **oorlogsgevaar**.
1936: De gemeente reageert positief op het voorstel van de NMBS om een reguliere **autobusdienst** tussen Tienen en Hoegaarden in te voeren.
1936: Op 6 december wordt de nieuwe **Commissie van Openbare Onderstand** gekozen. Félicien Cipers, Felix Cipers; Louis Vanderstukken, Henri Vandervelpen en Urbain Vandermolen zijn de effectieve leden.

1937

1937: Op 24 januari geeft **raadslid** Clément Taverniers zijn ontslag bij de katholieken. Hij wordt vervangen door Emile Koekelkoren.
1937: Door een omleiding is de **Tommestraat** beschadigd, en moet dus hersteld worden.
1937: Er wordt beslist ook de **Stoopkensstraat** te herkasseien. Dit gebeurt allemaal in de marge van de werken aan de weg voor groot verkeer.
1937: In augustus wordt beslist de naam van de Grootebruggang te wijzigen in **Slachthuisstraat.**
1937: Julien Delescaille geeft zijn **ontslag als schepen** op 30 oktober. Hij wordt bij de liberalen vervangen door Jean-Baptiste Lebegge in de raad en door Jules Peeters als schepen.
1937: Emile Lodewijckx is overleden en wordt op 30 oktober vervangen in de raad door Henri Willems, **koster** in Hoegaarden.
1937: Op 30 oktober wordt **Madame Fine** , oftewel Adolphine Troost, benoemd tot schoolhoofd van de bewaarschool. Geboren in 1907 zou ze 100 jaar worden in het woonzorgcentrum Villa Hugardis.

1938

1938: De gemeente Hoegaarden keurt het voorstel van ontwerp van de gemeente **l'Ecluse** goed, om de weg tussen beide gemeenten te verbeteren.
1938: Op 25 maart wordt de **Sint-Janskerk** van Hoxem gerangschikt.
1938: De pastorie van Hoegaarden is als monument gerangschikt sinds 25 maart.
1938: Het is blijkbaar oorlog tussen de **duivenliefhebbers**. Omdat sommige duivenhouders hun duiven laten uitvliegen, op het ogenblik dat de duiven van liefhebbers die aan wedstrijden deelnemen, terugkeren, laat de gemeente de duivenhokken sluiten op zon- en feestdagen tot 14 uur. Dit wordt op 20 april beslist, maar de Gouverneur fluit al in de raadszitting van juni de gemeente terug.
1938: De gemeenteraad bekrachtigt het besluit van de COO-raad om **Henri Ausloos** af te zetten als secretaris van de COO-commissie. De gemeentesecretaris is blijkbaar altijd tegendraads geweest zowel in de gemeente als het COO. Hij durfde ook wel eens letterlijk op zijn sloefen te komen werken.
1938: In september wordt, volgens een omzendbrief van de Gouverneur, beslist nog uitsluitend de **Vlaamsche** taal te gebruiken voor gemeenteberichten.
1938: De Katholieke partij betreurt in de verkiezingspropaganda dat er een zogenaamde **katholieke scheurlijst** is. "De h. Debroeck begaat de onbegrijpelijke daad de katholieke partij te verdelen. Alles werd nochtans gedaan om het misverstand uit de baan te ruimen. Aan de h. Debroeck werd zelfs de tweede plaats op de katholieke lijst voorgesteld, maar niets mocht baten. Debroeck verkoos de scheurmaker te zijn. Hij kon geen grotere dienst bewijzen aan de tegenstanders"
1938: Op 16 oktober zijn er **gemeenteraadsverkiezingen** in Hoegaarden. Er komen vier lijsten op, een liberale getrokken door Michelle Giroulle, een socialistische getrokken door Ferdinand Sweerts, een katholieke getrokken door Raymond Ausloos, en een katholieke scheurlijst van Henri Debroeck, met slechts één kandidaat op de lijst. Op de vooravond van de verkiezingen kan het alle kanten uit, maar de resultaten waren duidelijk: 7 liberale gekozenen en 4 katholieken.

1939

1939: de nieuwe **gemeenteraad** van Hoegaarden zetelt op 11 januari voor het eerst met Michel Giroulle als burgemeester en André Hettich en Frans Van Bever als schepenen. Er waren zeven liberale raadsleden: Michel Giroulle, Oscar Vanosmael, André Hettich, François Van Bever, Jules Peeters, Jean-Baptiste Lebegge en Simon Lochy. De katholieken hielden vier verkozenen over: Raymond Ausloos, Henri Willems, Georges Vandermolen en Joseph Stokaert. De socialisten hadden geen zetel meer.
1939: Op de zitting van 22 augustus wordt meester Albert Guilluy aangesteld als tijdelijk leraar in de gemeenteschool, maar al in de zitting van september wordt hij vervangen,

want hij is **onder de wapens** geroepen, net als Fernand Dumont. WOII kondigt zich al aan. Op 1 september waren de Duitsers Polen binnengevallen en Frankrijk en Engeland verklaarden onmiddellijk de oorlog aan de Duitsers. Adolf Hitler zou de Belgische onschendbaarheid eerbiedigen, zo beloofde hij.

1940

1940: Op 3 maart zit Michel Giroulle de gemeenteraad voor, maar daarna zal hij niet meer op het **gemeentehuis** verschijnen tijdens de oorlog. Hij zal daarna nog wel drie schepencolleges leiden, voor het laatst op 13 april.

1940: Op 10 mei 1940 vallen de Duitsers plots België binnen. In Hoegaarden is er de Slag aan de Gete, met doden en de **ontploffing van de brug**. Het oorlogsmonument 14-18 dat er met zoveel moeite kwam verdwijnt, en ook de omgeving met de Zwaluwenhoeve wordt zwaar beschadigd. Het zijn de Belgische troepen die de brug hebben doen springen op 13 mei. Die dag volgt nog een bombardement. (Zie ook deze Kroniek, september 1968). Voor de Slag aan de Gete aan de Kleine Molen, met het IIde Regiment Jagers te Paard op 13 en 14 mei, zie ook de Kroniek 1978-2007, p. 101.

1940: Op 21 en 22 mei zijn er 's nachts veel **Duitse vliegtuigen** te horen.

1940: De gemeenteraad komt weer bijeen op 19 juni, maar de burgemeester komt niet meer en **Jules Peeters** wordt waarnemend burgemeester. Hettich, Van Bever, Stokart, Lebegge, Vanosmael, Lochy, Ausloos en Vandermolen zijn wel aanwezig op de raadszitting.

1940: Mevr. Jeanne Vervoort-Van Rickstal, een weduwe heeft bij de bezetting van Hoegaarden door de Duitse troepen Hoegaarden verlaten op zondag 12 mei, en heeft haar ambt als **onderwijzeres** niet tijdig hernomen, want ze keerde pas terug op 28 juni. Hierdoor is ze volgens onderrichtingen van het ministerie strafbaar, maar de gemeenteraad van 25 augustus beslist geen tuchtstraf toe te passen.

1940: De brouwerij **Cipers** sluit de deuren op 22 augustus. Op 7 september brandt de schuur aan de Doelstraat uit en drie bierwagens verdwijnen in de vlammen. Op die plaats staat nu de telefooncentrale.

1940: Op 13 november worden Basile Celis en Louis Huts aangesteld als **hulpagenten**.

Figuur 10. Na de vernieling van de brug in de Nieuwstraat (Collectie Cipers)

1940: Op 2 december wordt Joseph Mombaers als schatter aangesteld, om de **oorlogsschade** te schatten. Verschillende gemeentegebouwen zijn door oorlogsfeiten beschadigd.

1941

1941: Op 17 januari wordt het **machtsgebied** van beide **schepenen** uitgebreid. André Hettich blijft ambtenaar van de burgerlijke stand, maar krijgt ook wegen en openbare werken, bevolking, militie, brandweer en openbare verlichting. Frans Van Bever wordt behouden als schepen van onderwijs, maar krijgt er kunsten, openbare onderstand, maatschappelijke voorzorg, openbare gezondheid en geldwezen bij.
1941: Op 10 februari beslist de raad tot het aanleggen van een **pompstation** voor de watervoorziening.
1941: De raming van de **oorlogsschade** aan de Sint-Gorgoniuskerk wordt geschat op 611.962 frank.
1941: Er zijn weer problemen met secretaris **Henri Ausloos**. Hij heeft het dossier van de **kademuur** in verband met de herstellingswerken in uitvoering aan de Grote Gete, niet tijdig verzonden. Hij respecteert ook de openingsuren van het secretariaat niet. Hij wordt door de raad mondeling berispt. De volgende gemeenteraden is Ausloos er niet. Hij is in ziekverlof, en wordt weer door Louis Sevenants vervangen.
1941: Het College verbiedt op 30 april alle **kermissen en dansfeesten** in de gemeente.
1941: De werken voor het ruimen en verdiepen van de **Grote Gete** worden geraamd op 60.000 frank.
1941: Op 1 augustus start de **voetbalclub** Sporting Hoegaarden.
1941: Onderpastoor Luysterborgs krijgt wel de toelating om op 28 september een groot **sportfeest** te organiseren. Jozef Luysterborgs was onderpastoor in Hoegaarden van 1932 tot 1944.
1941: Op 6 oktober leidt **Jules Peeters** voor het laatst het College als dienstdoend burgemeester.
1941: Op 18 oktober wordt varkenskoopman **Jules Celis**, Rex leider voor Hoegaarden en Lummen, ersatz burgemeester en zetelt met twee liberale schepenen Hettich en Van Bever. Maar Celis en Hettich zijn aartsvijanden. De raadsleden komen niet meer opdagen.
1941: Tijdens het College van 18 oktober vernemen Hettich en Van Bever door voorlezing van een brief van de Gouverneur dat aan **Michel Giroulle ontslag** werd verleend uit zijn ambt van burgemeester, op 10 oktober.
1941: Door het opblazen van de brug over de Grote Gete door de legers hebben de aangrenzende wegen ook grote schade ondergaan. Het is dringend nodig die te herstellen, maar de werken zullen pas uitgevoerd worden als het ganse bedrag van 41.546 frank wordt gedragen door het Commissariaat voor ’s Lands **Wederopbouw**. Ook de Bellecom brug werd zwaar beschadigd.
1941: Op 5 november krijgt de **Hougardia** de toelating tot het bouwen van een ciderfabriek en een garage.
1941: Omdat de **bevoorradingsdienst** steeds groeit vraagt de gemeente de aanstelling van een tijdelijk ambtenaar voor deze dienst, op 10 december. Het voorstel komt van Jules Celis.

1942

1942: Op 2, 5 en 9 februari is de raad bijeengeroepen door **oorlogsburgemeester** Jules Celis, maar de twee schepenen komen niet opdagen.
1942: In de Tiensestraat zijn een aantal **paarden** gestald zonder enige bewaking. Hettich wijst daarvoor elke verantwoordelijkheid af.
1942: Celis benoemt zijn politieke vriend **Louis Geerkens** tot bediende bij de bevoorradingsdienst, op aandringen van diens broer Franz die bij het SS Vlaams Legioen is. Hettich verzet zich heftig tegen deze benoeming.
1942: **Hettich** wordt in april bij beslissing van de Duitse overheid **afgezet** als schepen, waarschijnlijk aangeklaagd door Celis en Geerkens. Hij moet voor de GSP in Brussel verschijnen. Hij wordt beticht van verzet tegen de nieuwe Orde, en voor het uiten van bedreigingen aan het adres van Celis en anglofilie. Hettich wordt niet vastgehouden, vermoedelijk door tussenkomst van relaties.
1942: **Hettich** krijgt in mei van de SS formeel **verbod** om het gemeentehuis te betreden, op straffe van vervolging.
1942: Een Amerikaans **vliegtuig** stort neer in Hauthem.
1942: Op de gemeenteraad van 1 juli is André Hettich vervangen door **schepen Frans Van Nerum**. Volgens de studiecommissie van ’t Nieuwhuys was Frans Van Nerum VNV leider te Hoegaarden en broer van een Oostfrontstrijder. Ondertussen is Henri Ausloos weer op zijn post als secretaris. Nog op 1 juli wordt aan schepen Van Bever de bevoegdheid over financiën ontnomen.
1942: De gemeenteraad stelt op 27 juli de voorwaarden vast waaraan de nieuwe **gemeentesecretaris** zal moeten voldoen.

1942: In augustus is er een **huldefeest** op het gemeentehuis ter ere van SS Oostfrontstrijder Henri Vandervelpen. Dit feest is ingericht door Celis en VNV, met een optocht van de Zwarte Brigade en Dietse Blauwvoetvendels. Het verzet stuurt op dat ogenblik doodsbedreigingen naar de Zwarten.

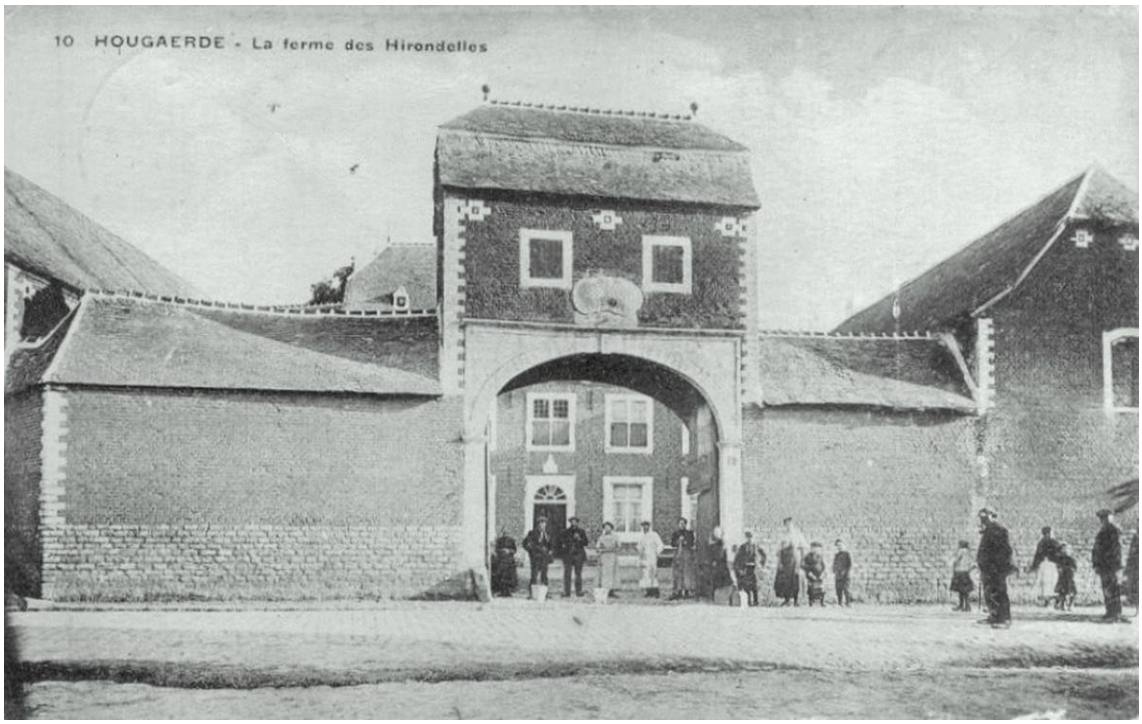
1943

1943: Op 7 januari wordt overgegaan tot de aankoop van een stuk grond voor de **waterbedeling**. Het gaat vermoedelijk om de gronden waar nu de watertoren staat, maar de nummers van het kadaster gaven geen uitsluitsel.
1943: Alle adviezen voor de oprichting van een nieuwe **zuivelfabriek** aan de steenweg op Charleroi (Altenaken), zijn gunstig.
1943: Op 22 maart legt de nieuwe **secretaris** de eed af. **Georges Mathijs** (VNV) uit Kumtich wordt tot nieuwe gemeentesecretaris in Hoegaarden aangesteld door Jules Celis, ter vervanging van Henri Ausloos.
Als reden voor de vervanging van Ausloos wordt opgegeven dat hij door de wetgeving van de bezettende overheid tegen de veroudering van de kaders, niet meer in aanmerking komt als secretaris. Het verzet stuurt weer dreigbrieven uit naar de Zwarten.
1943: Tijdens de oorlogsjaren bestaat de raad dus steeds uit **Jules Celis** de burgemeester, schepenen Van Bever en Van Nerum, en secretaris Mathijs.
1943: Er zijn talrijke klachten van ouders van kinderen uit de gemeenteschool in verband met de **onverwarmde lokalen**. Volgens de ouders liepen de leerlingen een verkoudheid op door het ontbreken van vuur.
1943: De gemeente Hoegaarden maakt 4500 frank over als steun aan de geteisterde bevolking van de stad **Antwerpen**. Delwaide is op dit ogenblik burgemeester van Antwerpen. In Mortsel werden door een geallieerd bombardement op 5 april wel meer dan 1000 doden geteld.

1943: Op 23 april krijgen de heren Soetemans en Freys de toelating om aan hun **zuivelfabriek** aan de Charleroiweg de stoomproductie op te voeren
1943: Op 30 juni is er 448.490 frank in de **gemeentekas.**
1943: De Vlaamse SD wordt te Leuven opgericht om de Duitse diensten te ontlasten. Het plan is een algemene zuiveringsactie uit te voeren in het gewest en arrondissement. Volgens de "Hoegaardse Gemeentepolitiek" door Hubert Van Nerum en Maurice Dodion maken "Victor Hardiquest uit Hoegaarden, de broer van de renner, beenhouwer Georges Van Autgaerden uit Tienen, Marcel Ponsaerts uit Tienen, Dierickx, Paenhuyzen en Cornu uit Tienen deel uit van de **Vlaamse SD**. Ze zoeken contacten en informateurs om het verzet op te sporen en over te gaan tot bloedige zuiveringsacties".
Nog volgens dezelfde bron wordt de Vlaamse SD gesteund

Figuur 11. Hulde aan G. Parramore met Carine Puttevils

Figuur 12. De Zwaluwhoeve

"door de 'Mukkes' en een groep 'mollen' die in de Tiensestraat vergaderen. Bijzonder de 'mollen' worden gebruikt voor verklikkingswerk".

1943: Op 9 juni beslist het College in de toekomst nog alleen toelating voor feestelijkheden te verlenen als er bij ieder feest of per opvoering een bedrag van 250 frank voor **Winterhulp** wordt gestort.

1943: Op 21 juli wordt de **Belgische vlag** aan een paal gehesen bij de grote brug. Er worden 10 personen aangehouden, maar het verband met de vlag is niet bewezen.

1943: In december is er de lijkschennis van de gevallen parachutist **George Parramore** te Hauthem, door SD Georges Van Autgaerden. Het lijk wordt in een strobussel gerold en in de grond gestoken. Het verzet is woedend en dreigt Celis in een mesthoop te begraven. Onbekenden leggen 's nachts bloemen op het graf. Celis besluit na lange aarzeling het lijk in een kist te laten leggen. De gemoederen zijn verhit.

1943: De NV **Hougardia** doet een aanvraag om aan de P. Vanmolstraat een fabriek van fruitsap in te richten, met een opslagplaats van fruit.

1943: De **klokken** worden uit de kerk gehaald. (Zie ook deze Kroniek, juni 2009).

1944

1944: In januari worden zes personen **aangehouden**, waaronder Michel Stockmans, een vrouw en medewerkers die bloemen op het graf van de piloot legden. Ze zouden verraden geweest zijn door een vrouw aan SD agent Hardiquest.

1944: In februari stort in Nerm een **Junker 88** neer, met vier Duitse officieren aan boord. (Zie ook Kroniek 1978- 2007, p. 142)

1944: **Michel Stockmans** wordt in Breendonck gefusilleerd in de maand maart.

1944: Op 6 sept. 1944 wordt Hoegaarden **bevrijd** door het 82ste US Verkennersbataljon, 113de Cavaleriegroep, 2de Pantserdivisie, samen met de 30ste Infanteriedivisie "Old Hickory".

1944: Bij het terugtrekken blazen de Duitsers de brug een tweede maal op. Nu verdwijnt de Zwaluwenhoeve van de familie Collard (Collaert?) definitief.

1944: Op donderdag 25 mei is er veel beweging in de lucht rond Tienen. Het doel is de spoorweg op te blazen. Rond 11.15 uur begint het **bombardement** en meer dan 40 bommen worden geworpen. Op een kwartier is het gedaan. Meer dan 200 huizen zijn geknakt, de kapel van het stadshospitaal werd opgeblazen en deken Rochette bleef als slachtoffer in zijn biechtstoel. In totaal vallen er 13 doden. De brug van de Hoegaardenstraat is gebarsten, en de ingedrukte brug op de Gete achter de Grijpen verwekt overstromingen in de Hoegaardenstraat. Verontruste Hoegaardiers snellen naar Tienen, op zoek naar familieleden.

Figuur 13. De rouwstoet voor Michel Stockmans

1944: Op 4 augustus is er nog 303.595 frank in de gemeente-**kas**.
1944: Op 15 augustus cirkelen heel wat **vliegtuigen** in de regio. Langs alle kanten verschijnen Engelse en Amerikaanse vliegtuigen. De vliegvelden zijn het doelwit.
1944: Op 18 augustus is er de **laatste** gemeenteraad voorgezeten door Jules Celis. Die dag zit hij ook voor het laatst het schepencollege voor.
1944: Na de bevrijding poogde Kolonel **Joseph Vanmol** uit het Onafhankelijkheidsfront, een greep naar de macht te doen, maar de oude vooroorlogse liberale bewindsploeg liet niet begaan.
1944: **Marcel Bogaerts**, de stichter van de latere textielfabriek Bogaerts komt zich samen met zijn vrouw Paula Puelinckx in de Château les Lilas vestigen. Hij is de stichter van de ondertussen verdwenen Ets. Bogaerts, leverancier in confectiebenodigdheden. (Zie Kroniek 1978-2007, p. 63 en 81). Bij de topografische collectie van de Universiteitsbibliotheek Gent wordt het Château les Lilas, een gebouw dat dateert van het einde van de 19de, begin 20ste eeuw, bij de kastelen ingedeeld, hoewel het eigenlijk om een villa gaat.
1944: De **oude liberale** bewindsploeg verschijnt weer op het gemeentehuis, op 8 oktober 1944. **Michel Giroulle** is opnieuw burgemeester met zijn schepenen Hettich en Van Bever. Secretaris Henri Ausloos is er ook weer.
1944: De bewoners van de **Getekant** hebben een smeekschrift bij de gemeente ingediend om iets te doen aan de terugkerende overstromingen.
1944: Op 6 november gaat te Hoegaarden een grote vaderlandslievende **stoet** uit.
1944: Er wordt een **kerstfeest** georganiseerd voor de kinderen wier vaders nog niet uit de oorlog weergekeerd zijn. De Duitsers waren ondertussen nog lang niet verslagen, want het Von Rundstedt offensief was volop uitgebroken.

1945

1945: Op 1 maart wordt de toneelkring "de **Werkmanszonen**" opgericht, met Louis Vanderstukken als voorzitter.
1945: Het stoffelijke overschot van **Michel Stockmans** wordt op 21 mei weer naar Hoegaarden gebracht, om er op plechtige wijze, met een rouwstoet, ten grave gedragen te worden.
1945: De gemeente beslist een **proefpomping** met het oog op de waterbedeling te laten gebeuren. In 1943 had de bezetter zich verzet tegen het vervoer van de nodige materialen voor de pomping.

Figuur 14. Château des Lilas van Marcel Bogaerts

1945: De gemeenteraad machtigt het College om zich burgerlijke partij te stellen tegen **Jules Celis en Frans Mathijs**. De eerste werd in de oorlog 1940-1945 als burgemeester, de tweede als gemeentesecretaris "onwettig door de Secretaris-Generaal van het ministerie van Binnenlandse Zaken aangesteld, en verkregen ook onwettige vergoedingen", aldus het gemeenteraadsverslag.
1945: In de herfst wordt de **Saturnus-club** opgericht, door de plaatselijke katholieke jeugd. Zie ook deze Kroniek december 1956.

1946

1946: De gemeente neemt een besluit om de **wegen** te herstellen. Er is zware schade aan, veroorzaakt door de geallieerde legers.
1946: Tijdens de gemeenteraad van januari wordt de naam "**Nieuwstraat**" veranderd in Ernest Ourystraat.
1946: In 1946 stak de katholieke harmonie opnieuw van wal in de Broederschool, die voor de tweede maal als voorlopig lokaal dienst deed. Ze kozen de **Vrije Muziekliefhebbers** als naam.
1946: Tijdens de gemeenteraad van maart 1946 wordt beslist een **kaaimuur** te bouwen langs de Grote Gete om overstromingen te vermijden. Op de raad van oktober 1945 was dit ook al ter sprake gekomen.
1946: Er wordt beslist op de gemeentelijke begraafplaats 32 **grafkelders** te bouwen.
1946: **Saturnus** Club Hoegaarden organiseert op 16 maart een eerste dansfeest in zaal Waranda.
1946: Klooster **Mariada**l krijgt een nieuwe vleugel.
1946: Het wordt een **bitsige kiescampagne**. De katholieken vallen vooral de 2de kandidaat op de liberale lijst André Hettich aan, met slogans als "Wie speelde tijdens den oorlog op 'Het Zwarte Paard' en na den oorlog op "Het witte paard"? "Wie dronk in gezelschap van de moffen 'Fine Champagne'?". "Wie liep tijdens de oorlog zijn benen onder zijn achterste om burgemeester te worden?" "Wel dat was Paljas nr 2 alias Schuppenzot, de 2de kandidaat van de liberale lijst."
Ook de socialistische propaganda is hevig. De socialisten vallen vooral Frans Van Bever en Giroulle aan. Van Bever wordt afgeschilderd als een katholieke schepen van onderwijs, en van de liberale burgemeester zeggen ze dat hij bij de kamerverkiezingen katholiek heeft gestemd. "Hettich is de enige liberaal, maar jammer genoeg het knechtje van de suikerfabriek". De liberalen reageren dan weer door te zeggen dat socialisten en katholieken niets, maar dan ook niets hebben gedaan voor de werkman en dat de enige bij wie ze konden aankloppen de burgemeester was.

De Hoegaardse bevolking gaf evenwel het vertrouwen aan de liberalen.
1946: Bij de eerste gemeenteraadsverkiezingen na de oorlog halen de **liberalen 7 zetels**, met de ingekozenen Giroulle (226), Hettich (181), Vanosmael (83), Lochy (68), Van Bever (41), Stockmans (104) en Smeyers (112). Er zijn drie katholieke ingekozenen: Stokart (59), Lebegge (51) en Lodewijckx (68). De socialist Vanderstukken haalt 149 stemmen.

1947

1947: Er vindt een onderzoek plaats naar de begraafplaats van de stichter van de **kloosterorde** "De Zusters van de vereniging met het Heilig Hart", met het oog op de viering van hun eeuwfeest in 1948.
1947: De Katholieke **Werkliedenbond** wordt opgericht in Hoegaarden. In de schoot daarvan zou een succesrijke toneelvereniging groeien.
1947: In het Staatsblad in februari staat vermeld dat schepen Hettich vereerd wordt met het **Ridderkruis** in de Leopold II Orde, en dat zijn oorlogsrivaal Jules Celis door de **Krijgsraad** tot vijf jaar hechtenis zou worden veroordeeld.
1947: Op de raadszitting van 2 maart wordt pas de nieuwe **gemeenteraad** geïnstalleerd. Michel Giroulle is burgemeester en Hettich en Van Bever schepenen.
1947: **Louis Gasia** wordt oprichter en kapelmeester van de Muziekkapel van de Belgische Zeemacht.
1947: De kerkfabriek van Hoxem schrijft op 13 april in het verslag dat de toren van de **Sint-Janskerk** in orde zal gebracht worden door de gemeente Hoegaarden. Toch zal het nog wachten zijn tot 1950 vooraleer de toren hersteld is.
1947: De **weg in Hauthem** wordt verbeterd.
1947: Twee nieuwe **klokken** worden ingewijd. (Zie deze Kroniek juni 2009)
1947: Burgemeester Michel Giroulle laat op het kerkhof het **monument** van de Weerstand oprichten.

1948

1948: Het door de oorlog beschadigde **dodenhuisje** op het kerkhof wordt hersteld.
1948: Het stuk weg in Nerm dat voert tot aan de Brouwerij Loriersstraat zou nog geen naam hebben. Men beslist het **Valleistraat** te noemen. Toch had de straat vroeger een naam: de Andersstraat, zoals nog op het doodsprentje van Marie-Victor Vandenbempt staat.

Marie-Victor. Vandenbempt
weduwe van David Schoensetters
geboren te Hoegaarden op 14 januari 1867, en er
Godvruchtig overleden den 2 October 1942
voorzien van de HH. Sacramenten der stervenden.
De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis zal geschieden in de Parochiale Kerk van
Hoegaarden, Dinsdag 6 October, te 10 u. (d.u)
Vergadering te Nerm, Andersstr., 93, te 9,30 u.

1948: Men beslist het **slachthuis** dat door de oorlog is vernield weer op te bouwen.
1948: Het bedrijf **Bogaerts** wordt opgericht.
1948: **Juventas** een vereniging van jonge liberalen wordt opgericht in de Cerkel. Zie ook deze Kroniek december 1958.
1948: Gemeentesecretaris **Henri Ausloos** is wegens ziekte niet meer in staat om zijn ambt uit te oefenen. Begin 1949 geeft hij zijn ontslag.
1948: Het ontwerp tot het bouwen van een **wachthuisje** voor de bus tegen de gevel van de hoeve Cipers, komt op de agenda van de raad. Dit bushokje wordt anno 2011 nog steeds gebruikt als ontmoetingsruimte.

1949

1949: De afbraak en heropbouw van huizen in de **Slachthuisstraat** heeft 637.201 frank gekost.
1949: De h. Brieven heeft zijn ontslag gegeven als **hoofdonderwijzer** van de gemeenteschool. Hij wordt vervangen door Fernand Dumont. Albert Guilluy wordt vast benoemd als onderwijzer.
1949: Louis Sevenants wordt **gemeentesecretaris**. Hij legt de eed af op 16 augustus. Hij volgt Edouard Henri Ausloos op.
1949: De raad keurt het ontwerp goed om de gemeente**school** te vergroten in de Doelstraat. De froebelschool bevindt zich nog achter het gemeentehuis, en twee klassen van de meisjesschool bevinden zich in de woning van de hoofdonderwijzeres. De uitbreiding is nodig want de school telt 111 jongens, 76 meisjes en 118 kleuters. Maar het plan wordt uitgesteld.
1949: De raad beslist het door de oorlog beschadigde **paviljoen** van de pastorie aan de Doelstraat, te herstellen.
1949: Er wordt beslist nieuwe grond aan te kopen voor het **slachthuis.**

1950

1950: De heropbouw van de **Bellecombrug** op de grens van Hoegaarden en Bost, wordt goedgekeurd.
1950: De buurtweg nummer 3 of **Kloosterstraat** is onbegaanbaar geworden en er wordt beslist de straat herin te richten.
1950: Het **oude kerkhof** dat sinds 1925 afgeschaft is zal een andere bestemming krijgen, namelijk gemeentepark. De enkele lijken die nog in vergunde grafkelders liggen zullen overgebracht worden naar het nieuwe kerkhof.

Figuur 15. Louis Gasia (Collectie Dodion)

1950: **Louis Gasia** overlijdt. Deze Hoegaardier was één van de bekendste muzikanten van Hoegaarden. (Zie ook Kroniek 1978- 1982, p. 9 , en deze Kroniek september 1976)
1950: Viering van het gouden jubileum van de **Matigheidsbond** met de toneelgroep Vreugd en Deugd. (Zie Kroniek 1978-2007, p. 114)
1950: Voetballer **Guido Nicolaes** wordt geboren op 15 juli. Na zijn jeugdopleiding bij Sporting Hoegaarden verhuisde hij naar de jeugd van Anderlecht. Hij voetbalde daarna bij Diest en Racing Tienen. In 1972 ging hij bij Beerschot voetballen in eerste klasse. In 1974 keerde hij naar Anderlecht weer, en in 1975 ging hij naar Club Luik. Hij speelde in 1974 ook tweemaal bij de nationale ploeg. Na Guy Nicolaes was het wachten tot Benny Debusschere ook in eerste klasse zou voetballen bij Seraing en Standard in de jaren '90.
1950: Het **nieuwe slachthuis** treedt in werking. Het zal uiteindelijk, zonder de technische uitrusting, 699.738 frank gekost hebben.
1950: Definitieve keuze voor **Chiro** als jeugdbeweging voor jongens.

1951

1951: De gemeenteraad keurt de verbeteringswerken goed aan het **rusthuis** voor bejaarden in de Tiensestraat, in die tijd nog "Gasthuis", of "tehuis voor bejaarde lieden" of "oude mannen tehuis" genoemd, in de gemeenteraadsverslagen.
1951: Herstel van de kerk en wijding van de nieuwe **klokken.**
1951: Op de raadszitting wordt hulde gebracht aan wijlen **Félicien Cipers** die meer dan 40 jaar voorzitter was van de COO-commissie.

OUTGAARDEN

Voor het jaar 1922 was Outgaarden (Autchar in het Waals) geen zelfstandige gemeente. Voor Outgaarden in WOI zie ook deze Kroniek, maart 1968. Voor de geschiedenis van Outgaarden voor 1922 zie Kroniek 1978- 2007, p. 43 en 184. Zie ook deze Kroniek, december 1965, oktober 1966, september 1968 en november 1977.
Bezienswaardigheden zijn de Sint-Niklaaskerk die in 1588 werd opgetrokken en in 1760 hersteld werd, en de oorlogsgraven van de gesneuvelden van het Britse Gemenebest tijdens de Tweede Wereldoorlog.

KLEINE KRONIEK VAN OUTGAARDEN VAN 1922 TOT 1951

1922

1922: Op 1 oktober zijn er **gemeenteraadsverkiezingen** in Outgaarden. Alfons Vandermolen, Karel Wouters, Joannes Steenwinckels (liberalen), Albert Maes, Theofiel Maes Henricus Nijs (katholieken) en Alexandre Stockmans (socialist) worden tot gemeenteraadsleden verkozen.
1922: Bij de start is de naam van de gemeente in alle officiële verslagen **Autgaerden**. (Zie ook deze Kroniek oktober 1966, november 1965 en september 1968)
1922: Op 12 november komt de eerste **gemeenteraad** van de nieuwe onafhankelijke gemeente Outgaarden samen. Alfons Vandermolen is voorlopig burgemeester – voorzitter. Karel Wouters en Theophiel Maes worden tot schepenen verkozen.
De raad drukt de wens uit dat **Alfons Vandermolen** zo snel mogelijk tot burgemeester zou benoemd worden. Alfons Vandermolen woonde in een hoeve aan de Boterstraat, de huidige hoeve Lebegge. De eerste raad wordt bijeengeroepen aan de Brugstraat 10 in de woning van de onderwijzeres.
1922: In de meisjesschool wordt een examen afgenomen op 3 december voor de openstaande betrekkingen van **gemeentesecretaris** en ontvanger.
1922: Op 24 december wordt Polydore **Wouters** tot gemeentesecretaris benoemd. Theofiel Wouters wordt ontvanger.
1922: Op dit ogenblik zijn er in Outgaarden **848 inwoners**.

1923

1923: Al op 20 maart staat de kerkfabriek van Outgaarden een stuk grond af van 28,70 are aan de Hoegaardenstraat, voor de inrichting van een nieuwe **begraafplaats.**
1923: De gemeenteraad vindt nu plaats in de **meisjesschool.**
1923: Op 7 april neemt de gemeenteraad kennis van het feit dat de benoeming van Polydore Wouters tot gemeentesecretaris niet goedgekeurd is door de Bestendige Deputatie. Hij heeft tot dan ook geen enkele secretariaatsfunctie waargenomen. De gemeenteraad stelt een nieuwe secretaris aan: **Camille Fourie.**
1923: In september wordt de **gemeentebegroting 1924** goedgekeurd. Ontvangsten en uitgaven zijn identiek, namelijk 124.606 frank in de buitengewone dienst, en 57.296 frank in de gewone dienst.
1923: De raad beslist op 26 december met eenparigheid van stemmen om een lening van 51.000 frank aan te gaan bij het Gemeentekrediet om een **gemeentehuis** te bouwen en een nieuw **kerkhof.**
1923: Blijkbaar zijn er in Outgaarden geen dokters want bij benoemingen als inenter worden de kandidaturen van drie **Hoegaardse dokters** voorgelegd: Dr Denis Stes, Dr. Leopold Lodewijckx en Dr. Emile Lodewijckx. Stes haalt het, maar wordt al in april 1924 vervangen door Lepold Lodewijckx.

1924

1924: Op 14 mei is er nog een gemeenschappelijke raadszitting van Outgaarden en Zétrud-Lumay samen. Door de wet van 26 juli 1922 is Outgaarden als gehucht losgemaakt van Zétrud-Lumay. De gemeenschappelijke raadszitting heeft als doel de **activa en passiva** van beide gemeenten te verdelen. Op dit ogenblik is graaf A Van Limbourg – Stirum burgemeester van Zétrud – Lumay. Gronden en een huis aan de "Grootenberg" worden verdeeld. De betrokken percelen liggen aan de "Block", "Justice" en "Kleyenberg" Wat betreft de aangegane leningen bij het Gemeentekrediet in de periode 1905 tot 1920 zal elke gemeente de helft dragen.
1924: De inschrijving van Theophile Peeters voor de bouw van het **gemeentehuis** wordt aanvaard voor de som van 39.225 frank. Maar Peeters vraagt onmiddellijk daarna al een verhoging van 8%, wat geweigerd wordt door de gemeenteraad. De gemeente beslist dan zelf een gemeentehuis, met veel minder kosten, te bouwen op de ongebruikte koer van de jongensschool. Er zal een gemeentehuis komen dat bestaat uit een huwelijkszaal, een secretariaat, wc en een kleine koolplaats.
1924: Op 3 september geeft de raad de toelating om aan de school**kinderen** van de vier hoogste klassen, **verlofdagen** toe te kennen op het ogenblik dat hun arbeid in de landbouw noodzakelijk is.
1924: Op 16 november wordt aannemer Jean (Selleke) Michel uit Hoegaarden aangesteld om een muur rond het nieuwe **kerkhof en een dodenhuis** te bouwen. Maar de aanbieding van Jean Michel was 284 frank hoger dan die van de laagste bieder Henri Dezonne uit Leu-

Figuur 16. De hoeve Maes, later hoeve Steenwinckels

ven, en het gemeentebestuur wordt teruggefloten door de Bestendige Deputatie. De gemeente Outgaarden had voor Michel gekozen omdat die goed gekend was. Henri Dezonne zal dus het kerkhof aanleggen voor 122.073 frank.

1925

1925: Op 16 april wordt Théophiel Stockmans benoemd tot **veldwachter.**
1925: Op de gemeenteraad van 20 juni worden de verbetering van de **Blokstraat** en de Hougaerdschestraat goedgekeurd.
1925: Op 26 juli wordt de eerste **COO-commissie** van Outgaarden gestemd. Volgende leden worden gekozen: Gustave Houbar, Charles Hendrickx, Charles Rome, Victor Lebegge en Jules Jaubin.
1925: De raad gaat er in augustus mee akkoord dat er een **luchttelefoonlijn** komt tussen Outgaarden en Hoegaarden.

1926

1926: Het **elektrische licht** geleverd vanuit Zitterd-Lummen geeft geen voldoening. Er wordt getracht om licht te krijgen vanuit Mechelen.
1926: Bij de kermis zijn er duivenprijskampen en **wielerwedstrijden**. Er is een wedstrijd voor gemeenteliefhebbers en een wedstrijd voor beginnelingen BWB.
1926: De gemeenteraad beslist het onderwijs in de 2de taal **Frans** te beginnen vanaf de 2de graad of het derde studiejaar. Er wordt één uur Frans gegeven, vanaf het 5de tot het 7de twee uren. Er wordt wel een soort immersieonderwijs avant la lettre ingevoerd: herhalingen worden in het Frans gedaan vanaf de derde graad voor de vakken aardrijkskunde en natuurlijke wetenschappen.
1926: Op 10 oktober zijn er **gemeenteraadsverkiezingen.**
1926: Op 28 december wordt **Albert Maes** tot nieuwe burgemeester benoemd. Albert Maes woonde in de Hoogstraat, in de hoeve Maes, de latere hoeve Steenwinckels, dan galerie Van Vollenhoven en nu Epicurie. (Zie deze Kroniek p. 365)
"Het is rond 1750 en in de tweede helft van de 18de eeuw dat de grote boerderijen tot **vierkantshoeven** werden uitgebouwd in Outgaarden, en er statige dorpswoningen verschenen. De kerk is grondig heropgebouwd en vergroot in 1760 en toen werd ook een grote pastorie gebouwd, vast aan de kerk. Voorheen was de pastorie een onooglijk gebouwtje in het midden van het kerkhof", aldus Maurice Dodion en Wasily Pedjko in Alpaïdis 184.
1926: Op dit ogenblik telt Outgaarden 905 inwoners.

1927

1927: Op 8 januari wordt de nieuwe **gemeenteraad** geïnstalleerd. Albert Maes, Théophile Maes, Henri Lebegge, Henri Nijs, (katholieken) Alphonse Vandermolen, Charles Wouters (liberalen) en Alexander Stock-

mans (socialist) werden tot raadsleden verkozen. Alexander Stockmans en Henri Nijs worden de nieuwe schepenen.
1927: Ook in Outgaarden zijn er in de gemeenteraadsverslagen nog regelmatig **Franse teksten**. Sinds het nieuwe gemeentebestuur zijn er opmerkelijk meer dan in de eerste jaren na de onafhankelijkheid.

1928

1928: De gemeente leent 20.000 frank om kerk en **pastorij** te herstellen.
1928: Bij benoemingen van **dokters** inenters, vaststeller van geboortes en overlijdens, en medisch onderzoeker, kiest de raad respectievelijk voor Dr. Leopold Lodewijckx, Dr. Denis Stes, en Dr. Emile Lodewijckx, allen uit Hoegaarden.

1929

1929: Er wordt 1000 frank subsidie uitgetrokken voor de **kermisfeesten.** Het jaar daarop wordt dat verminderd tot 850 frank. In 1931 gaat de som nog eens omlaag tot 650 frank.
1929: De gemeente leent 100.000 frank bij het Gemeentekrediet om de **wegen** 9 en 22 te verbeteren. Er worden dat jaar trouwens heel wat wegen aangepakt.

1930

1930: Er zijn plannen om de **doortocht** van de gemeente te verbeteren. Ook de gemeente Goetsenhoven gaat die weg verbeteren tot aan de gemeentegrens. In Outgaarden zou het om 1 kilometer gaan. Al bij de opmaak van de begroting werd hier een bestek voor opgemaakt. De gemeente kan 400.000 frank bijeenbrengen met alle mogelijke middelen, waarbij leningen, om de weg te kasseien.
1930: In oktober wordt vastgesteld dat de gemengde **school overbevolkt** is, met 34 schoolplichtige leerlingen en 14 niet-schoolplichtige. Kinderen van 5 jaar zullen niet meer toegelaten worden in de school om onderwijs te krijgen.
1930: Outgaarden wil niet dat de prijzen wat betreft **elektriciteit** voor verlichting en motorkracht, hoger zouden liggen dan Hoegaarden.
1930: Een nieuwe **Commissie** van Openbare Onderstand wordt geïnstalleerd. Gustave Houbar, Joseph Michel, Victor Lebegge, Louis Lebegge en Charles Hendrickx zijn verkozen.
1930: Outgaarden telt 902 inwoners.

1931

1931: De gemeenteraad klaagt over de waardevermindering van de **Belgische frank**.
1931: Er worden nu al 625.201 frank toelagen verwacht voor de verbeteringswerken aan **weg 54** of de doortocht door de gemeente. Aannemer Fernand Hendrickx uit Heverlee mag alles kasseien.
1931: Omdat de **landbouw** door de **crisis** wordt geteisterd wordt een landbouwcommissie opgericht.
1931: In december dient de gemeente een motie tot **ontwapening** in, met de argumentatie dat een nieuwe oorlog een verschrikkelijke ramp zou zijn die onherroepelijk de ondergang van Europa tot gevolg zou hebben. “De verdragen hebben ontwapening opgelegd aan sommige landen, maar laten het aan sommige volkeren nog toe. Er zijn weliswaar langdurige onderhandelingen geweest, zonder enig resultaat”, aldus de motie. De dreiging van een nieuwe wereldoorlog zit er dus duidelijk in.
1931: Door de werken aan de doortocht door Outgaarden liggen er heel wat nieuwe en oude kasseien langs de weg. Dagelijks worden er **kasseien** gestolen. De gemeente grijpt in.

1932

1932: De gemeente staat er **financieel slecht** voor. Ze laat weten aan het “Intercommunaal Werklozenfonds van Thienen” dat de vergoeding van 3 frank, per dag per man niet meer zal betaald worden, maar moet het daarna toch doen.
1932: Na drie **pogingen** om voldoende raadsleden bijeen te krijgen voor een gemeenteraad, is er op 3 mei toch een geldige raadszitting.
1932: Het is crisis, ook in de **landbouw.** De boeren moeten al hoge pachtprijzen betalen en het is hen onmogelijk om daar nog eens de wegenbelasting bij te nemen.
1932: Voortaan zal er bij het **overlijden van een oudstrijder** officieel eerbetoon zijn. De nationale vlag zal halfstok hangen aan het gemeentehuis. Op het kerkhof wordt een plaats voorbehouden. Bij elke plechtigheid komt er een vertegenwoordiging van de gemeente, het onderwijzend personeel en de schoolkinderen.
1932: Op 9 oktober zijn er **gemeenteraadsverkiezingen**.

1933

1933: Op 7 januari wordt de **nieuwe gemeenteraad** bijeengeroepen. Albert Maes, Théophile Maes, Henri Nijs, Henri Lebegge (katholieken), Alexander Stockmans (socialist), Charles Wouters, en Jean Steenwinckels (liberalen) zijn tot

raadsleden verkozen. Henri Nijs blijft schepen, maar Charles Wouters vervangt Stockmans als schepen. Albert Maes blijft burgemeester.
1933: De **werkloosheid** in Outgaarden is in één jaar tijd verdrievoudigd.
1933: Omdat Outgaarden zeer **slecht bij kas** is, weigert de gemeente tussen te komen in de onderhoudswerken aan de weg voor groot verkeer, nr 54, namelijk de doortocht door Outgaarden. De andere helft van de weg werd recent nog verbeterd.
1933: Omdat het aantal **werklozen** zo gestegen is schrapt Outgaarden de facultatieve toelage van drie frank per man per dag.
1933: In februari besluit de gemeente **nieuwe taksen** te heffen, dit omwille van het feit dat ze de rekeningen niet meer kan betalen. Het gewone onderhoud, het wegnemen van het straatvuil, het terugbetalen van een lening voor wegenverbetering, het wegruimen van vuilnis en de verlichting, vergen al 32000 frank. Daaraan kan de gemeente niet meer voldoen. Daarom wordt een taks op de grondbelastingen geheven, en wordt een nieuwe hondenbelasting ingevoerd.
1933: Het **dak** van de jongensschool is in slechte toestand. Het wordt gewoon hersteld met de goedkoopste eternitplaten.
1933: Er is een voorstel om de gemeente te **verzekeren** tegen werkongevallen overkomen aan gemeentearbeiders, maar aangezien de premie te hoog ligt, wordt dit voorstel weggestemd.
1933: De gemeente kondigt bij de begrotingsbespreking heel wat nieuwe **belastingen aan**: 100 opcentiemen op de grondbelasting, 100 opcentiemen op de bedrijfsbelasting, 100 opcentiemen op de belasting op roerende zaken, en nog een bijzondere belasting op wedden, daglonen en pensioenen van de inwoners.

1934

1934: Outgaarden doet beroep op het **brandweerkorps** van Hoegaarden en moet daarvoor jaarlijks 500 frank betalen, voor het onderhoud van het blusmateriaal en bij brandramp de leden van het korps te kunnen betalen. Maar omdat de kosten zo hoog zijn, stelt Outgaarden de beslissing uit.
1934: Jules Vanderwaeren wordt als **ontvanger en secretaris** van de commissie van Openbare Onderstand aangesteld.

1935

1935: Omdat de **Blockstraat** er in zo'n slechte toestand bijligt, probeert men het verbeteren van deze weg in het dossier van de verbetering van een deel van weg 54 te krijgen.
1935: Op 15 februari overlijdt Theophile Maes. Jean Joseph Sente komt in zijn plaats in de **gemeenteraad.**
1935: Op 19 april ziet de gemeenteraad in dat het na de invoering van de nieuwe belastingen het voorbije jaar, niet mogelijk is de **belastingsdruk** nog op te voeren.
1935: De raad wil een **hulpcomiteit** stichten om de ellende te verzachten.
1935: De **Paenhuysbeek** moet geruimd worden. Dit gebeurt in samenspraak met Hoegaarden.
1935: Gepensioneerd onderwijzer Ed. Couwenberg weigert het schoolhuis te verlaten. Er wordt een **deurwaarder** op afgestuurd. Daarna wordt het huis openbaar verhuurd.

1936

1936: De gemeente weigert nog eens de tussenkomst in de verbetering van de **weg** voor groot verkeer nummer **54** of de doortocht door Outgaarden, door de slechte financiële toestand van de gemeente en ook omdat het grootste deel van die weg al verbeterd is.
1936: Théophile Bogaerts en Camille Fourie worden benoemd tot voorzitter en secretaris van het plaatselijke **comité tegen luchtaanvallen**. De angst voor de oorlog zit er duidelijk in.
1936: Er gaat 650 frank subsidie naar de **kermisfeesten** en meer bepaald naar de wielerwedstrijden: 500 frank voor de grote wielerwedstrijd en 150 frank voor die voorbehouden aan de inwoners.
1936: Charles Wouters is overleden op 18 juni. Hij wordt in de gemeenteraad vervangen door Raymond François. Charles Wouters was ook schepen: hij wordt in die functie vervangen door **Jean Steenwinckels**. Jean Steenwinckels woonde in de Boterstraat, in het eerste pachthof links, vanaf het kruispunt.
1936: Op 12 december worden Victor Lebegge, Joseph Michel, Theodore Lambrechts, Jean Steenwinckels, en Henri Peeters tot **COO-raadsleden** gekozen.

1937

1937: Uiteindelijk besluit de gemeente toch een lening aan te gaan voor de verbetering van een gedeelte van **buurtweg nummer 54**, of de doortocht door Outgaarden. Er komt ook subsidiëring van hogerhand.
1937: Het **hondentaks**reglement wordt aangepast. De belasting is niet toepasselijk op honden van invaliden en blinden, op puppies jonger dan drie maanden, op politiehonden, en

trekhonden van families die geen ander gespan bezitten.
1937: In augustus beslist de gemeenteraad de **Jongensschool** opnieuw in te richten, vanaf het schooljaar 1937-1938. Er is vraag van de mensen van Outgaarden, en het aantal schoolplichtige kinderen is in Outgaarden opgelopen tot 100. Als er te weinig kinderen zijn in de toekomst wordt de school weer afgeschaft. Er zal een voorlopig onderwijzer benoemd worden. Theophile Busschots uit Hoegaarden wordt de nieuwe onderwijzer, maar die geeft er al in november de brui aan. Maurice Peeters, ook uit Hoegaarden, volgt hem op.
1937: De Regie voor telegraaf en telefoon wil een **telefoonlijn** aanleggen in Outgaarden. De raad gaat hiermee akkoord en hoopt dat er voldoende abonnees zullen zijn.

1938

1938: De gemeente kan nog steeds de gewone wegeniskosten niet op zich nemen, zonder een **bijzondere taks** in te voeren. Het gewoon ruimen, het wegnemen van de vuilnis en de verlichting kosten algauw 20.000 frank. De taks wordt ingevoerd op 19 april.
1938: Op 16 oktober hebben de **gemeenteraadsverkiezingen** in Outgaarden plaats.

1939

1939: Op 19 januari wordt de nieuwe **gemeenteraad** geïnstalleerd. De volgende raadsleden zijn verkozen: Henri Nijs, Albert Maes, Henri Lebegge (katholieken), Alexander Stockmans (socialist), Joseph Sente, Raymond François en Jean Steenwinckels (liberalen). **Albert Maes** blijft nog even burgemeester, en de schepenen zijn Joseph Sente en Alexander Stockmans. Zij leggen de eed af voor Jean Steenwinckels de eerste in voorrangsorde.
1939: Op 28 januari wordt beslist de **straatnaamborden** te vernieuwen met opschriften uitsluitend in het "Vlaamsch".
1939: Op 14 maart wordt vastgesteld dat **Albert Maes** op 16 oktober 1938 geldig als gekozen uitgeroepen is geweest, maar er blijken toch probemen gerezen te zijn. Op 14 maart zit hij voor het laatst de gemeenteraad voor. Op 22 juni is hij vervangen in de raad door de nieuwe burgemeester **Jean (Joannes) Steenwinckels.** Albert Maes zal overlijden op 10 juni 1940. Hij is gestorven aan een hartaandoening die vermoedelijk het gevolg was van een klap in het gezicht die hij kreeg van een Duitser. Het familiegraf van de familie Maes is nog steeds één van de vier centrale graven van de begraafplaats van Outgaarden, samen met de grafkelder van de familie Rowie.

Figuur 17. De Gemenebestgraven op de begraafplaats in Outgaarden

1940

1940: Alexander Stockmans dient op 31 december zijn ontslag in als schepen en raadslid. **Albert Hendrickx** vervangt hem als raadslid en als schepen. Albert Hendrickx was de grootvader van Albert Bils, nog altijd SP.A-schepen in Kortenaken. Albert Hendrickx was een verzetsman en gaf krantjes uit tijdens de oorlog. Hij werd daarvoor opgepakt en weggevoerd door de Duitsers.
1940: Op de begraafplaats in Outgaarden liggen twee **oorlogsgraven van het Gemenebest**. Het zijn de graven van Pilot Officer (Piloot) Peter William Vaughan en Aircraftman 2nd Class (Air Gunner) Edwin Mold. Op 13 mei 1940 om 7.30 uur vertrekt vanaf vliegbasis Monchy-Lagache in Frankrijk de Westland Lysander P9063 met als missie een verkenningstocht langs de Duitse stellingen. Tijdens deze tocht werd de Lysander onder vuur genomen door zeven Duitse Messerschmitt jagers en stortte om 8.45 uur neer in Outgaarden. Bij de crash kwamen beide bemanningsleden om het leven. Ze hebben nu beiden hun graf op de begraafplaats in Outgaarden.
1940: Bonaventure **Vangoitsenoven** komt in de raad als opvolger van de overleden oud-burgemeester Albert Maes.

1941

1941: Het **oude kerkhof** zou moeten verwijderd worden. De laatste begraving daar dateert van het jaar 1928 en de omheiningsmuur bevindt zich in zeer bouwvallige toestand.
1941: Van april 1941 tot mei 1942 komt de **gemeenteraad** niet meer samen. De Duitse bezetter heeft op 11 april de werkzaamheden van de gemeenteraad geschorst. Jean Steenwinckels leidt op 17 april voor het laatst de gemeenteraad tijdens de oorlog, maar blijft tot in september nog wel het College leiden. Vanaf 13 mei 1942 leidt **Raymond François** de raad. Pas op 4 oktober 1944, na de oorlog is burgemeester Jean Steenwinckels weer in zijn ambt hersteld. Hij leidt dan de raad en twee dagen ervoor het College.
1941: De Duitsers vielen binnen in de **molen** van Geens om alles aan te slaan, maar de boeren hebben zich heftig verzet. De incidenten deinen uit tot in Outgaarden.
1941: Er hebben zich zware incidenten in Outgaarden voorgedaan, en daarom wordt op 16 mei een **samenscholingsverbod**, voor meer dan vier personen uitgevaardigd. Op 5 juli wordt die weer ingetrokken, omdat de onlusten ophielden.
1941: De militaire bezetter wil dat alle raadsleden die de pensioenleeftijd bereikt hebben aftreden. Er moeten vijf Outgaardense **raadsleden** ermee **ophouden**. Alleen Vangoitsenhoven en François mogen blijven, maar de raad vindt hen ongeschikte bestuurders, omdat ze er nog niet lang bijzijn.

1942

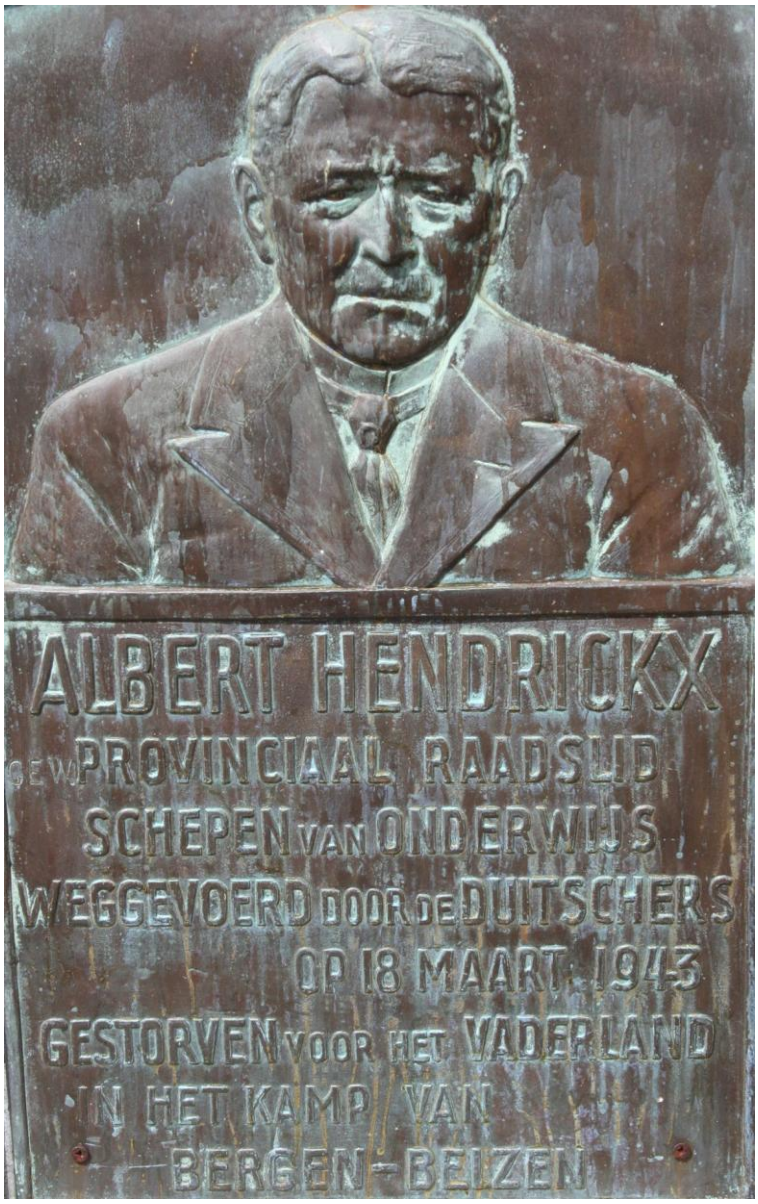
1942: Op 23 mei wordt de aanstelling van **Albert Reviers** in het ambt van gemeentesecretaris bekrachtigd. Pas op 30 september zal hij voor het eerst het secretariaat waarnemen in plaats van Camille Fourie. Fourie wordt afgevoerd zogezegd in het kader van de wet op de veroudering van de kaders. Pas in oktober 1944 komt Camille Fourie terug. Achter al deze wijzigingen zit uiteraard de manipulatie door de bezetter.
1942: Outgaarden telt nu nog 822 **inwoners**.
1942: Vanaf 22 augustus is Sente vervangen door August **Serulus** in het schepencollege.
1942: Outgaarden heeft op dit ogenblik geen openbare bibliotheek, maar de heer Dralants heeft een **bibliotheek** ingericht aan de Hoegaardenstraat, sinds 1 september. Deze wordt door het gemeentebestuur aangenomen.

Figuur 18. Raymond François

1943

1943: Er wordt een reglement uitgevaardigd dat het roven van de **veldvruchten** moet tegengaan.
1943: Op 18 maart wordt **Albert Hendrickx** opgepakt door de Duitsers en weggevoerd. De man was provincieraadslid en schepen van onderwijs. Tijdens de oorlog gaf hij drukwerk uit bij het verzet en daarom werd hij opgepakt. Hij is gestorven in het kamp Bergen-Belsen. In dat concentratiekamp hebben ongeveer 70.000 mensen het leven verloren waarbij ook Anne Frank. De juiste datum van het overlijden van Albert Hendrickx is niet gekend. Naast de kerkdeur in Outgaarden werd een gedenkplaat geplaatst.

Figuur 19. De gedenkplaat voor Albert Hendrickx

1943: De gemeente vindt het bestek voor het jaarlijkse onderhoud van **weg 54** voor groot verkeer veel te hoog. Normaal zou de gemeente 8374 frank, van het totaal van 16.541 frank moeten ophoesten. Het bestek wordt verworpen.

1944

1944: Op 15 juli wordt de gemeenteraad het laatst voorgezeten door **Raymond François**, en is Albert Reviers voor het laatst secretaris. Ook de schepenen Serulus en Hendrickx verdwijnen.

1944: Burgemeester **Jean Steenwinckels** leidt weer de gemeenteraad op 4 oktober en de oude secretaris Camille Fourie is er ook weer.

1945

1945: Er wordt een bestek opgemaakt voor het onderhoud van de weg van **groot verkeer**. De kosten worden geraamd op 20.078 frank.
1945: Aangezien het **kerkhof** in het centrum van Outgaarden al 20 jaar buiten gebruik, en een gevaar is voor de gezondheid, vraagt de gemeente aan de hogere overheid de toelating het af te schaffen. De bouwvallige muur langs de straatkant levert ook gevaar op.
1945: Outgaarden heeft op dit ogenblik 823 **inwoners**.
1945: Op de algemene begraafplaats in Outgaarden ligt een rij met graven van veteranen uit de Tweede Wereldoorlog. Deze oud-strijders zijn vaak lang na WOII overleden.

1946

1946: Op 24 november zijn er **gemeenteraadsverkiezingen**

1947

1947: De nieuwe raad wordt geïnstalleerd met de liberale burgemeester **Jean Steenwinckels**, schepenen Joseph Sente en Richard Wouters, Auguste Hendrickx, en Charles Steenwegen (liberalen), Henri Bogaerts (katholiek), en Joseph Stockmans (socialist). Dit was een absolute ommekeer in Outgaarden met 5 liberale verkozenen, 1 katholiek en 1 socialist. De reden daarvoor lag vermoedelijk bij burgemeester Jean Steenwinckels die tijdens de oorlog veel aan de bevolking schonk. Zelfs de pastoor riep op om voor de liberalen te stemmen.
1947: Volgende personen worden verkozen in de **COO-commissie**: Pierre Wouters, Théodore Lambrechts, Henri Beetens, Auguste Cornelis en Joseph Michel.

1948

1948: de gemeente sluit een overeenkomst met de stad Tienen voor **brandinterventies** op

het grondgebied van Outgaarden.
1948: Aangezien de Duitse bezetter de dikste **klokken** van de kerk weggenomen heeft, en de kerkraad een nieuwe klok wil aankopen en de overige herstellen, besluit de gemeente 7500 frank subsidie te geven.
1948: De gemeente vraagt aan de Nationale Maatschappij der Waterleidingen werk te maken van een **waterleidingsnet** in Outgaarden.
1948: Er wordt werk gemaakt van de installatie van een openbare **verlichting**. Er komen 35 wandarmen met lichtpunt. Dit komt begin 1949 weer op de agenda.
1948: Bij elk afsterven van een **oudstrijder** zal een afvaardiging van het gemeentebestuur aanwezig zijn op het kerkhof, evenals de schoolkinderen met hun leraar.

1949

1949: De gemeente heeft berekend dat er 4 km gemeentewegen zijn en 27 kruispunten, en dat om de veiligheid te garanderen, vooral tijdens de bietencampagne, **44 lichtpunten** nodig zijn. De openbare verlichting zou 66.936 frank frank kosten.
1949: de gemeente Outgaarden sluit zich aan bij de Nationale Maatschappij der Waterleidingen.

1950

1950: Men besluit 47 meter van de Paenhuysbeek te **overwelven**.
1950: Er wordt besloten de weg voor **groot verkeer** door Outgaarden, te verbeteren vanaf de Staatsbaan Tienen-Gembloers tot op het grondgebied van Goetsenhoven en zelfs tot aan de Staatsbaan Tienen-Hoei.

1951

1951: Het meesterschap over de werken aan de weg voor groot verkeer wordt toegekend aan **Goetsenhoven.**
1951: De prijzen voor landbouwgronden zijn sinds 1945 met 40% verhoogd op de prijzen van 1939 en de Gouverneur vraagt dat de gemeente de huurprijzen zou opslaan. Maar de kwaliteit van de **gemeentegronden**, met o.a. de zandkuil, is zo slecht dat de gemeente geen prijsverhoging wil doorvoeren.

Figuur 20. Sint-Niklaaskerk

Tot hier de Kleine Kroniek van Outgaarden van 1922 tot 1951.
We stelden al eerder vast dat er weinig geschiedkundig onderzoek over Outgaarden is gebeurd. De reden van deze mindere belangstelling ligt vermoedelijk in het feit dat er in Outgaarden weinig gebouwen zijn met grote historische waarde. Daarenboven kan Outgaarden niet rekenen op een legende rond één of andere heilige, een beroemde figuur of een kerk zoals in Meldert of in Hoxem.

MELDERT

Voor de volledige geschiedenis van Meldert, zie deze Kroniek, december 1964, en Kroniek van 1978-2007, p. 49 en 85. In het Frans wordt de gemeente Maillard, ook wel Maillart genoemd.

KLEINE KRONIEK VAN MELDERT VAN 1900 TOT 1951

1845

1845: Het neogothische **kasteel** van Meldert wordt gebouwd. (Zie ook deze Kroniek, september 1957)

1889

1889: De familie Sanford huurt het kasteel van Meldert. **Henry Shelton Sanford** werd door president Lincoln benoemd tot "United States Minister to Belgium". Henry overleed al in 1891. Deze man was een naaste vriend van ontdekkingsreiziger Morton Stanley.

1896

1896: Een nieuwe gemeenteraad wordt geïnstalleerd onder het burgemeesterschap van **Léon Hendrickx,** van de Carolushoeve in Babelom. Felix Cipers en Ludovicus Vanbiesem zijn schepenen. Er is niets aan het vorige college gewijzigd. Edouard Lintermans is secretaris.

1898

1898: **Adrien d'Oultremont de Duras** eigenaar van het kasteel van Meldert overlijdt in Neer-

linter. Na zijn dood wordt het kasteel door nabestaanden verhuurd.

1899

1899: Op 31 december zijn er in Meldert **1098 inwoners**.

1900

1900: Op 3 januari wordt een **nieuwe gemeenteraad** geïnstalleerd. Léon Hendrickx blijft burgemeester, terwijl Ludovicus Vanbiesem en Carolus Meeus schepenen zijn.
1900: Op 1 april wordt de **lagere meisjesschool,** opgericht door privé-personen waarbij de onderpastoor, voor tien jaren door de gemeente aangenomen. De gemeente zal voor elke lagere klas, bovenop de officiële subsidies van 300 frank, nog 300 frank bijstorten. Ook de gemengde bewaarschool wordt aangenomen en gesubsidieerd.
1900: In het schooljaar 1900-1901 zijn er in Meldert 106 meisjes en 80 jongens die recht hebben op **kosteloos onderwijs**.

1901

1901: Ook in Meldert staan er in de gemeenteraadsverslagen regelmatig **Franse** teksten.
1901: Dit schooljaar zijn er 90 jongens en 111 meisjes die recht hebben op **kosteloos** onderwijs.

1902

1902: Er wordt gratis transport gevraagd bij de spoorweg voor **708 ton materialen** om veldstraat of buurtweg nummer 17 te verbeteren. Het gaat om een weg die de velden met bestaande wegen moet verbinden.
1902: In 1903 zullen heel wat **buurtwegen** aangepakt worden.

1903

1903: De keurrechten voor het **slachtvlees** moeten herzien worden. Voor de vier laatste jaren, van 1899 tot 1902 beliepen de keurrechten 2150 frank, of 537 frank per jaar. De kosten voor de keurdienst liepen jaarlijks op tot 942 frank, dus werd er met verlies gewerkt. Vandaar een verhoging van de keurrechten.
1903: Op 3 en 18 oktober zijn er gemeenteraads**verkiezingen.**
Hendrickx haalt 256 stemmen, Bollen 233, Deproost 224, Lurquin 217, en De Boeck 210. Vanhulst is gekozen zonder strijd.

1904

1904: De gemeenteraad wordt geïnstalleerd op 13 januari. **Léon Hendrickx** blijft burgemeester. Alleen Carolus Meeus moet weer verkozen worden als schepen voor de reeks van 1912. Ludovicus Vanbiesem blijft ook schepen.
1904: De gemeenteraad buigt zich over het geval van hulponderwijzer De Fillet, die "zijn plichten niet volbrengt, zich aan de drank begeeft en zijn school verwaarloost". De man wordt voor 14 dagen **geschorst.** De Minister van Binnenlandse Zaken vindt dat de man te weinig gestraft is, en tijdens de raadszitting van 27 juli wordt zijn straf verhoogd tot één maand.
1904: De **jaarwedde** van de burgemeester wordt op 125 frank gebracht.
1904: Op 19 oktober verneemt de raad het **ontslag** van onderwijzer De Fillet en neemt dat ook aan.
1904: Er wordt beslist de nodige stappen te ondernemen om grond te verwerven voor een nieuw **kerkhof**.
1904: Op 21 december wordt al aan de hogere overheid de toelating gevraagd om gronden aan te kopen die aan de kerkfabriek toebehoren, om er de nieuwe **begraafplaats** in te planten.
1904: Er komt een nieuw reglement op de **dansfeesten**. Het is aan iedere herbergier, logementhouder of drankslijter verboden in zijn gebouw te laten dansen, zonder schriftelijke toestemming van de burgemeester. Een dansorgel wordt met 30 frank per dansavond getakseerd, een harmonica met 20 frank.

1905

1905: Het inrichten van het nieuwe **kerkhof** zal 10029 frank kosten, volgens het ontwerp.
1905: Er wordt van hogerhand op aangedrongen dat de 75ste verjaardag van de **Onafhankelijkheid** van België met grote luister zou gevierd worden. In Meldert laat men die viering samenvallen met de gemeentekermis van Tweede Sinksendag.
1905: Wel 56 leerlingen in de gemeenteschool en 70 leerlingen in de aangenomen school komen in aanmerking voor de verdeling van de 300 frank van het Weldadigheidsbureel, als tussenkomst voor **kosteloos onderwijs** voor arme kinderen. De gemeente stelt het aantal kinderen die recht hebben op kosteloos onderwijs vast op 92 jongens en 85 meisjes.
1905: **Auguste de Lantsheere** (1870- 1932), later nog burggraaf en burgemeester huurde het kasteel van Meldert vanaf dit jaar, en liet ook het park moderniseren. Een deel van het kasteel zou bewoond gebleven zijn ? door de familie d'Oultremont, met o.a. Bathilde d'Oultremont. Maar vermoedelijk

hebben sommige bronnen de eigenaars en bewoners verward. Andere bronnen blijven erbij dat sinds de verhuur van het kasteel de huurders er alleen woonden. Auguste de Lantsheere was de zoon van Théophile de Lantsheere, volksvertegenwoordiger voor de katholieke partij. Deze was provinciaal senator, Gouverneur van de Nationale Bank, en Minister van Justitie. In 1890 werd hij Minister van Staat, en in 1913 zou Koning Albert I hem in de adelstand verheffen tot burggraaf. Théophile had twee zonen, Léon en Auguste. Léon de Lantsheere werd ook minister van Justitie, en was hoogleraar filosofie. De familie de Lantsheere verkreeg dus pas de adelstand in 1913, vandaar dat ze geen kasteel bezaten en moesten huren. Zo huurde Auguste de Lantsheere al van het einde van de jaren 1890 een klein neo-renaissance kasteeltje in Boutersem. Dat kasteel was daar gebouwd in opdracht van de familie Janssens, waarvan vader Joseph nog de grote baas was van één van de Tiense suikerfabrieken. Na Boutersem kwam Auguste de Lantsheere dus in het kasteel van Meldert wonen. De familie de Lantsheere was afkomstig uit Asse. De familie ging ook tijdens de wintermaanden steeds naar een tweede verblijf in Brussel.

1906

1906: Met de gewone uitgaven kan de gemeente onmogelijk de inrichting van een kerkhof, het vullen van een gracht, het afbreken en het weer opbouwen van de muur van de pastorie betalen. Er zal 6000 frank moeten **geleend** worden. De realisatie van die muur laat nog wel een tijdje op zich wachten, want de aanbesteding gebeurt pas in november 1907.

1906: Op 2 november maakt **gemeentesecretaris Edouard Lintermans** zijn laatste raadszitting mee. Na zijn overlijden wordt op 30 december al zijn opvolger **Henri Cipers** aangesteld. Auguste Cloots wordt als gemeenteontvanger aangesteld in opvolging van Edouard Lintermans, die beide functies cumuleerde.

1907

1907: In 1907 worden de raadsverslagen weer een hele tijd in het **Frans** opgesteld, misschien onder invloed van de nieuwe secretaris.
1907: De gemeente spreekt zich gunstig uit over het project voor een **buurtspoorweg** van Leuven tot Hoegaarden, met eventuele verlenging tot Tienen en Goetsenhoven.
1907: Het nieuwe **kerkhof** is bijna volledig klaar.
1907: De gemeente moet een lening van 20.000 frank aangaan, o.a. voor het aanleggen van een **kasseiweg** van de kerk tot aan de nieuwe begraafplaats, en voor de restauratie van de kerktoren.
1907: Op 5 oktober zijn er **gemeenteraadsverkiezingen.**

Figuur 21. Burgemeester Léon Hendrickx

Zoals gebruikelijk in die tijd wordt slechts een deel van de gemeenteraad vernieuwd. Zo worden de Lantsheere, Meeus, Van Biesem en Vanhulst verkozen zonder strijd.

1908

1908: De **nieuwe gemeenteraad** wordt geïnstalleerd op 18 januari.
1908: **Léon Hendrickx** blijft burgemeester en Carolus Meeus en Ludovicus Van Biesem blijven schepenen.
1908: Op 27 juni is de gracht gedicht en is de muur rond de **pastorie** bijna klaar.

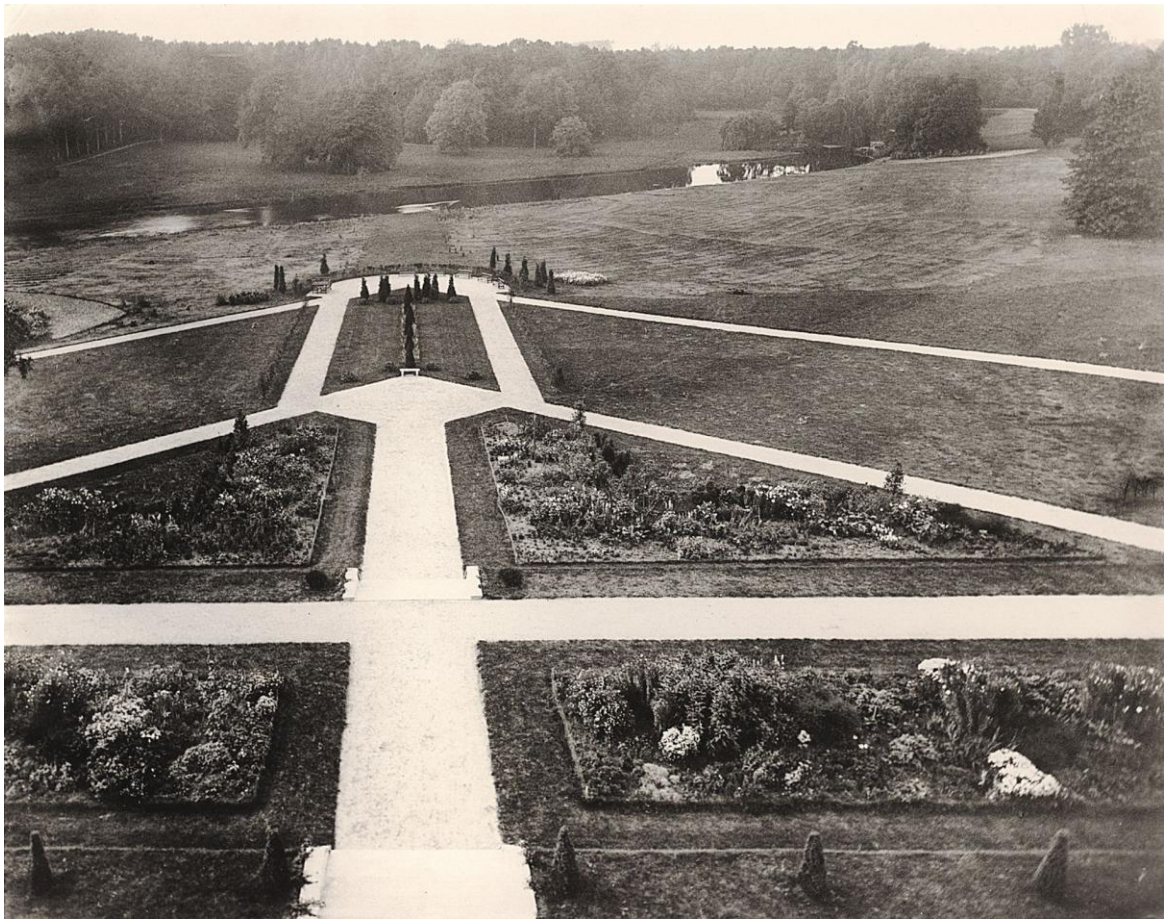
1909

1909: In de nacht van 27 op 28 februari breken **dieven** binnen in de kerk van Meldert. Ze hebben zich toegang verschaft tot de sacristie langs het dak door het pleisterwerk heen, en zijn verdwenen met zilveren voorwerpen waarvan de waarde geschat wordt op 5000 frank. Het parket van Leuven werd verwittigd.
1909: Voor de weg van de kerk naar de begraafplaats wordt nog eens 10.000 frank **geleend.**

1910

1910: De vrije lagere **meisjesschool** en de vrije gemengde bewaarschool worden weer door de gemeente aangenomen. Het schoolcomité bestaat uit Benjamin Tubbax, pastoor in Meldert, Aug. Joosen onderpastoor, en Antoon Deproost, koster in Meldert. Zij nemen het patroonschap van de school op zich. De lagere school bevat twee klassen. Er zijn drie personeelsleden in de school, de hoofdonderwijzeres, een hulponderwijzeres

en een onderwijzeres aan de bewaarschool.
1910: Op 25 februari overlijdt burgemeester **Eugène Léon Hendrickx.** Hij werd geboren in Meldert op 25 januari 1840. Hij was de herenboer van de Carolushoeve in Babelom. Hij was getrouwd met Hortense Peten. De man kreeg in zijn leven heel wat decoraties, o.a. Ridder in de Orde van Leopold.
1910: Op 12 maart wordt unaniem Auguste de Lantsheere als **nieuwe burgemeester** door de raad voorgesteld.
1910: Het **oude kerkhof** aan de kerk is niet meer in gebruik.
1910: Op 9 juni leidt burgemeester **Auguste de Lantsheere** zijn eerste gemeenteraad.
1910: Sinds de **tramstatie** op de buurtspoorweg Tervuren-Tienen werd opgericht is het verkeer op de wegen 36 en 37 zodanig toegenomen, niet alleen door de mensen uit eigen gemeente die naar de halte gaan, maar ook uit omliggende gemeenten. De straten vergen dringend onderhoud. De gemeente heeft van de provincie de toelating gekregen om een project op te starten voor de vernieuwing van twee secties van de hogergenoemde weg voor groot verkeer. De kostprijs bedraagt 148.417 frank., waarvan de gemeente zelf 25.706 frank moet betalen.
1910: De gemeentelijke **waterputten** hebben niet altijd zuiver water en daarom denkt de gemeente aan een waterdistributie samen met Beauvechain.

Figuur 22. Het park van Meldert na 1911 (Collectie Sint-Janscollege)

<u>1911</u>

1911: Tuinarchitect Louis van der Swaelmen legt een modernistisch park aan, achter het kasteel van Meldert. Er komen o.a. een zwembad, een cricketveld, een golf en een tennisterrrein in. Deze aanleg kwam er op vraag van de huurder van het kasteel. Het **modernistische park** werd geënt bovenop de Engelse tuin uit de vorige eeuw.
1911: In juni zijn de plannen voor een distributie van **drinkbaar water** al ver gevorderd.
1911: Op 30 september zijn er **gemeenteraadsverkiezingen**.
1911: Ook binnen het kasteel van Meldert worden enorme aanpassingen gedaan. Zo wordt een ingenieus systeem van **verlichting met acetyleen** geïnstalleerd. Nog meer innovatief was de **waterleiding**. Het rijkelijk voorhanden grond- en bronwater werd naar de bovenverdiepingen gepompt in grote reservoirs, en van daaruit liep het

in een buizensysteem naar beneden. Auguste de Lantsheere was op dat ogenblik wel degelijk bezig met waterdistributie, zowel in de gemeente als privé.
De reden van de investeringen was misschien dat het kasteel toch ten dele eigendom was van de familie, vermits Léonie Beekman de Crayloo, echtgenote van minister Théophile de Lantsheere gedeeltelijk erfgename was van het kasteel. Ze was de moeder van Auguste.

1912

1912: Auguste de Lantsheere blijft burgemeester en Ludovicus Van Biesem en Charles Meeus blijven schepenen, bij de installatie van de **nieuwe gemeenteraad** op 6 januari
1912: Raadslid De Boeck wil een nieuwe weg die van de kerk rechtstreeks naar de **tramstatie** gaat, maar één van de grootste bezwaren is dat de helling te steil zou zijn en dat de gemeente twee wegen zou moeten onderhouden. Het voorstel wordt dus verworpen. Alphonse De Boeck (Soms ook Camille genoemd in de verslagen) laat het daar niet bij en gaat klagen bij de Gouverneur.
1912: Op dit ogenblik is het gehucht **Overhem** met het centrum van het dorp verbonden door een pad. De inwoners van deze wijk moeten een grote omweg maken om naar de tramstatie te gaan, met paard en kar. De raad wil een weg met een breedte van zes meter aanleggen om het gehucht Overhem met het centrum te verbinden.
1912: Op 28 mei **verbiedt** de burgemeester een **meeting** van een politieke partij in open lucht, omdat deze een andere meeting had kunnen storen, en omdat die maar om 20 uur, "bij het vallen van de nacht" zou beginnen. Rond 20.40 uur hebben de propagandisten Meldert verlaten.
1912: Raadslid De Boeck is zeer actief en klaagt het feit aan dat een onderwijzer in de jongensschool een **leerling** zou **geslagen** hebben. De raad gaat daar niet op in omdat het volgens de burgemeester "de taak niet is van een gemeenteraadslid om de school of de personeelsleden van die school in de gaten te houden". De raad verwerpt het voorstel van De Boeck om een onderzoek in te stellen.
1912: Aan het einde van het jaar komt er een brief van de Gouverneur waarin deze aanklaagt dat het **putwater** in gebruik in de gemeenteschool zwaar bezoedeld is. De gemeentelijke administratie was al in het bezit van de wateranalyses sinds twee maanden, maar heeft er niets aan gedaan. De gemeente krijgt ook de opmerking dat bij regenweer de speelplaats in een modderpoel verandert en dat daar dringend iets aan moet gedaan worden. Er moet ook een overdekte speelplaats komen.
1912: Talloze jonge mensen vonden werk als **meid, knecht**, hovenier of tuinman op het kasteel. In de winter trokken ze zelfs mee naar Brussel, de winterresidentie van de familie.

1913

1913: **Weg 37** naar het nieuwe kerkhof werd al zowat twee jaar geleden aangelegd, maar de definitieve oplevering is nog niet gebeurd. Gelukkig want heel wat kasseien zijn slecht gelegd. Ook de nivellering van een terrein eigendom van de kerkfabriek Meldert geeft geen voldoening, maar de aannemer laat niets meer van hem horen.
1913: Er wordt nogmaals door de gemeenteraad beslist contact te nemen met de gemeente Beauvechain voor een **waterbedeling.**
1913: De **schoollokalen** zijn in zo'n slechte toestand dat zelfs kostelijke reparaties slechts een tijdelijke oplossing zouden brengen. De hogere overheid eist verbeteringswerken, maar volgens de architect moet alles afgebroken worden, en een nieuwe school gebouwd worden. De gemeente opteert voor een nieuwe school met subsidiëring door staat en provincie.
1913: Op 11 oktober is het op de raadszitting weer **ruzie** tussen burgemeester Auguste de Lantsheere en raadslid Camille De Boeck. De Boeck vraagt waarom de burgemeester een proces-verbaal heeft doen opstellen tegen een inwoner omdat hij zich op café bevond na het **verplichte sluitingsuur**, terwijl minstens 16-17 andere inwoners op dat ogenblik ook nog in de tavernes waren na het reglementaire sluitingsuur. De burgemeester antwoordt dat Alphonse de Boeck zich niet hoeft te moeien met de manier waarop hij zijn politionele macht uitoefent. De discussie laait zo hoog op, bij de bespreking van het slopen van een gebouw van De Boeck, dat een inbreuk vormde op de openbare weg, dat De Boeck recht tegenover de Lantsheere staat, met de armen zwaait en zegt: "Ik heb een **revolver** en ik zal die gebruiken". De burgemeester laat die woorden acteren. Blijkbaar is er over die inbreuk op de Openbare weg van De Boeck reeds een uitspraak geweest door de Tiense Vrederechter op 25 oktober 1901.
1913: Op de zitting van 15 november, waar De Boeck afwezig is, zegt burgemeester de

Lantsheere dat hij in de toekomst de **zittingen** zal laten **schorsen** als ze te woelig worden.

1914

1914: Op 2 mei worden de plannen voor afbraak en de totale reconstructie van de **school** en het **gemeentehuis** aanvaard.
1914: De gemeente sluit aan bij de nationale maatschappij voor **watervoorziening**, en dat er zo snel mogelijk waterdistributie komt van uit de "Genville" bronnen. Beauvechain, Hamme-Mille, Hougaerde, Meldert, St. Jean-Geest, St. Marie-Geest, St. Remy-Geest, Tourinnes la Grosse en Zétrud Lumay zijn bij het project betrekken.
1914: Het is groot feest op het kasteel van Meldert. Op 2 juni huwt **Anne-Marie de Lantsheere**, dochter van de burgemeester met Robert **Carpentier de Changy** die later zelf burgemeester zou worden. Anne-Marie de Lantsheere was één van de vijf/vier? dochters van Auguste de Lantsheere en Jeanne Baeyens.
1914: Voor **WOI in Meldert** zie deze Kroniek, pagina 156.
1914: Op 24 oktober leidt burgemeester Auguste de Lantsheere zijn laatste gemeenteraad tijdens de Groote Oorlog. **Charles Meeus** zal de verdere oorlogsperiode lang dienstdoend burgemeester zijn. Pas op 8 maart 1919 is de Lantsheere er weer.
1914: De renovatie van het kasteel en park van Meldert is net afgerond, wanneer het **kasteel geplunderd** wordt door Duitse troepen. De Lantsheere zou het na de oorlog weer laten opknappen.

1915

1915: De gemeente Meldert treedt in de intercommunale **bevoorradingsmaatschappij.**
1915: Er wordt dringend gevraagd de **waterlopen** 2de klasse in Meldert te saneren, want ze vormen een gevaar voor de volksgezondheid.

1916

1916: Aangezien sommige kinderen soms noodzakelijk zijn voor het werk op het veld, wordt een nieuw **schoo**lreglement gestemd. De **verlofdagen** zijn de 52 zondagen, 1 en 2 januari, Drie Koningen, OLV Lichtmis, Sint-Jozef, OLV Boodschap, Paasmaandag, OH Hemelvaart, maandag en dinsdag na Pinksteren, Feestdag van H. Hart, H. Sacramentsdag, Sint-Petrus en Paul, Inhuldiging Leopold I, OLV Hemelvaart, Gedurende aanbidding, maandag en dinsdag bij patroonfeest parochie, Naamfeest van de Koning, OLV Bevlekt Ontvangenis, Kerstmis en volgende dag, 31 december reinigen der klassen, in totaal 78 dagen. Er zijn 6 werkdagen voorzien voor het aardappelplanten, 12 dagen voor werken in de oogst, 12 dagen voor werken aan de "beeten", en 12 dagen voor de aardappeloogst, of 42 bijkomende verlofdagen. In totaal zijn er van de 365 dagen in het jaar, 245 effectieve schooldagen.

1917

1917: In mei wordt een reglement uitgevaardigd om de mensen te beschermen tegen **veldstropers**. Vanaf het ondergaan van de zon tot zonsopgang, en van 11 uur in de voormiddag tot 13 uur is alle verkeer verboden op het landelijke gedeelte van de gemeente. Overtreders kunnen bestraft worden met een boete van 25 frank en tot 7 dagen gevangenis.
1917: Het is ruzie tussen **Meldert en Sluizen** wat betreft de **scholen**. Sluizen heeft beslist de kinderen aan te nemen van de gehuchten Schoorbroek en Gaet, maar aangezien de Meldertse schoollokalen groot genoeg zijn, verzet deze gemeente zich tegen die plannen.
1917: De gemeente zal een voorschot moeten betalen aan de mijnen voor de te leveren **steenkolen.** Men verwacht immers een koude winter en steenkooltekort. De gemeente stelt zich borg tot 4380 frank.

1918

1918: De **kosten van het leven** zijn wel "vertienvoudigd" tijdens de oorlog.
1918: In dit laatste oorlogsjaar zijn er slechts twee gemeenteraadszittingen en worden nauwelijks besluiten getroffen.
1918: Na WOI laat de Lantsheere **kasteel en park** weer opknappen. Het idyllische leven van de Belle Epoque hervatte, en er werden somptueuze maaltijden en schitterende feesten gegeven.

1919

1919: Op 8 maart leidt burgemeester **Auguste de Lantsheere** weer de gemeenteraad.
1919: Meldert sluit aan bij de intercommunale elektriciteitscompagnie van Jodoigne, om de gemeente te voorzien van **elektrische stroom**.
1919: Op 30 juli overlijdt schepen **Louis Van Biesem**.
1919: Op 4 oktober wordt **Remi Beullekens** de nieuwe schepen. Hij wordt ook nog eens herbenoemd als lid van het Weldadigheidsbureel.

1920

1920: Op 24 maart wordt de vrije lagere meisjesschool opnieuw aangenomen door de gemeente. **Pastoor Benjamin Tubbax** is nog altijd voorzitter van het beschermcomité. De school wordt weer aangenomen voor een periode van 10 jaar.
1920: Op 2 oktober komt de goedkeuring voor **elektrische verlichting** in de gemeente.
1920: In december worden de plannen voor de bouw van een **nieuwe jongensschool**, met woonst voor de onderwijzer en een gemeentehuis, weer hernomen. De kostprijs wordt geraamd op 161.752 frank.
1920: Op 31 december waren er **1088 inwoners** in Meldert.

1921

1921: Op 24 april vinden de **gemeenteraadsverkiezingen** plaats.
1921: Op 11 juni wordt de **nieuwe gemeenteraad** geïnstalleerd. August de Lantsheere blijft burgemeester en Charles Meeus en Remi Beullekens worden tot schepenen verkozen. Justinus Vanhulst, Jacobus Buysmans, Alfons de Boeck, Alfons Lurquin, Gustaaf Collin en Pierre Verbiest zijn de raadsleden.
1921: Er komen maatregelen voor brandveiligheid, omdat er bij **grote droogte** brand in de bossen en oogsten gevreesd wordt. Zo is het voortaan streng verboden te roken of vuur te maken in de omgeving van bossen en veldvruchten.
1921: Er komt een **monument** ter nagedachtenis van de oudstrijders en in het bijzonder de gesneuvelden van "den grooten oorlog". De plannen ervan worden ontworpen door de gebroeders Lancelle uit Tienen. De kosten zullen gedekt worden door een omhaling bij de inwoners.

1922

1922: De **gemeenteraadsverslage**n worden nu ongeveer 50-50 in het Nederlands en het Frans opgesteld.
1922: Er wordt onderwijs van **landbouw** ingericht. De gemeente geeft hiervoor 200 frank toelage.
1922: Op 9 november wordt het contract met de Elektriciteitscompagnie van Jodoigne goedgekeurd. Er zal een **elektriciteitsnet** in Meldert gelegd worden.

1923

1923: Burgemeester de Lantsheere vraagt een rechtstreekse verbinding met de **elektrische stroom** aan de kabine van Sluizen. De Maatschappij van Geldenaken wil een kabine plaatsen nabij het kasteel, waarvan de kostprijs 8000 frank bedraagt. De raad vraagt aan de burgemeester om voor de helft tussen te komen.
1923: In 1912 werd het gedeelte van **weg 36** dat door de gemeente loopt al verbeterd door nieuwe kasseien. Reeds toen werd eraan gedacht om deze weg tot het einde te vernieuwen, en nu wordt dit project ingediend. Deze weg leidt naar de tramstatie.

1924

1924: De eerste **publieke lampen** zullen komen aan het station van Meldert, aan de ingang van de Hoelenbergstraat, bij Devadder aan de Kerselaarstraat, aan dezelfde straat op de hoek van de weg naar Babelom, over August Struyf, in Babelom, op de hoek van het landgoed van Victor Hendrickx in Babelom, aan de kabine van Babelom, en bij Remi Beullekens.
1924: Secretaris Henri Cipers zal de gemeente vertegenwoordigen bij het Tribunaal van **Oorlogsschade** in Leuven. Cipers geeft wel ontslag als afgevaardigde in de elektricteitsmaatschappij.

1925

1925: De gemeente verkoopt 9 vierkante meter grond van de **gemeenteplaats** aan kolenhandelaar Alfons De Boeck, voor zijn villa "Lust Rust".
1925: De gemeente reageert gunstig op het plan van de "Compagnie Générale d'autobus et de transport", uit Leuven, om een vervoerdienst per **autobus** in te richten tussen Leuven en Tienen. De gemeente zal zelf 2000 frank in de nieuwe maatschappij steken.
1925: Op 20 mei worden de **vermakelijkheden bij de kermis** ondersteund. Er gaan 50 frank naar de duivenmaatschappij, 50 frank naar de maatschappij van handboog, 25 frank naar de maatschappij van hanengezang, 250 frank naar de grote velokoers en 105 frank naar de kleine velokoers.
1925: Op 8 augustus telt de gemeente **1059 inwoners**.
1925: Er moet ook in Meldert een **Commissie van Openbare Onderstand** samengesteld worden, in opvolging van de Weldadigheidsburelen. De volgende commissieleden worden gekozen: Remi Beullekens, Theophil Hendrickx, Emiel Barbier, Henri Vanhulst en Charles Meeus.
1925: Er zijn vragen ingediend om in het dorp een tele-

foondienst te krijgen. Heel wat herbergiers en winkeliers zouden het **bureel** van de **telefoon** graag bij hen hebben. Er wordt gekozen voor het huis van Arthur Vannerum, omdat het midden in het dorp ligt.
1925: De Boeck wil **Acacia bomen** langs de voornaamste straat van het dorp, maar de gemeenteraad weigert dit, omdat de landbouwers dan moeilijk hun boerderijen zouden kunnen bereiken. Alleen voor de school zullen dergelijke bomen komen.

1926

1926: De **ontmanteling** van de **buurtspoorlijnen** begint. De gemeente wordt ervan verwittigd dat de lijnen gelegen in de doorloop van de stad Tienen afgeschaft worden. De sporen worden weggenomen van aan de Hoegaardsepoort, langs de Grote Markt tot aan het treinstation van Tienen.
1926: De vernieuwing van de schoollokalen wordt **uitgesteld** tot de gemeente beter bij kas is.
1926: De Belgische geleerde J. de Borchgrave d'Alténa slaagt erin de herkomst van het **Schrijn** van Amiens te verklaren, dat afkomstig is uit Meldert. (Zie Kroniek 1978-2007, p. 83).
1926: Op 10 oktober zijn er **gemeenteraadsverkiezingen.** Voormalig schepen Charles Meeus is niet herkozen.
1926: Op 31 december telt de gemeente **1045 inwoners**.

1927

1927: Raadslid **De Boeck**, die regelmatig voor animo zorgde op de gemeenteraad is overleden op 6 januari. Hij was nog verkozen bij de jongste verkiezingen.
1927: De **gemeenteraad** wordt geïnstalleerd met volgende verkozen raadsleden: Burggraaf Auguste de Lantsheere, Justinus Vanhulst, Emiel Barbier, Theophil Hendrickx, Arthur Pardons, Alfons Lurquin, Petrus Verbiest en Herman Vanhulst. August de Lantsheere blijft burgemeester, terwijl Remi Beullekens en Emiel Barbier schepenen worden.
1927: De **COO-commissie** wordt herschikt. Volgende leden zetelen erin: Remi Beullekens, Henri Deroost, Henri Noé, Henri Vanhulst en Gustaaf Collin.

Figuur 23. Burgemeester De Lantsheere en de harmonie Sint-Quirinus (collectie Sint-Janscollege)

1927: Het inrichtend comité van de **vrije boekerij** "Sint-Ermelindis" gevestigd in de zaal de Lantsheere vraagt de aanneming van de gemeente. De gemeente

neemt ze aan en doet er onmiddellijk 250 frank subsidie bovenop.

1928

1928: In mei 1928 zijn volgende **verenigingen actief** in Meldert: de Meldertse Reisduif, het feestcomité van de Velokoersen, de Jongheid van 't Spel, de Maatschappij van Handboog A. Tits, en de Maatschappij van Handboog V. Sors. En uiteraard de harmonie Sint-Quirinus.
1928: In die tijd is er nog een **winterkermis** in Meldert. Het organiserende feestcomité krijgt een toelage van 350 frank.
1928: Op vraag van Barones de Beeckman uit Brussel, wordt de loop van de waterloop Molenbeek – Mene verplaatst en wordt de **val aan de molen** afgeschaft.

1929

1929: Er komen weer brieven van hogerhand die aandringen op de **vernieuwing** van de **school**. De oude schoolgebouwen liggen er in lamentabele toestand bij.
1929: Op 25 september wordt de lagere **vrije meisjesschool** weer aangenomen voor een periode van 10 jaar. Pastoor Henri Geens is voorzitter van het beschermingscomité van de school.

1930

1930: De **honderdste verjaardag** van de **Onafhankelijkheid** moet gevierd worden, en hiervoor wordt een speciaal feestcomité samengesteld met Burggraaf burgemeester Auguste de Lantsheere als voorzitter. De gemeente geeft hier 2000 frank voor. Het feest vindt plaats op 15 juni. Op het feestprogramma staan een herdenkingsmis voor de gesneuvelden uit WOII, en in de namiddag een Te Deum. Vervolgens wordt de Brabançonne gespeeld door de harmonie Sint-Quirinus en komt er een vaderlandse toespraak aan het oorlogsmonument. Daarna is er een Feestcantate door de schoolkinderen, de planting van een vrijheidsboom en een festival met medewerking van de plaatselijke maatschappijen en deelname van uitgenodigde muziekmaatschappijen. Er is een optocht langs de versierde straten en bebloemde huizen van het dorp. De openbare gebouwen worden ook bebloemd. Er wordt een prijskamp georganiseerd voor het mooist bebloemde huis. Het feest wordt om 9 uur 's avonds afgesloten met een "algemene verlichting" van het dorp.
1930: De gemeente telt op dit ogenblik **1005 inwoners**.
1930: De **Spaanse koning** Alfonso XIII bezoekt het kasteel.
1930: Er is weer een herschikking van de **COO-commissie.** Remi Beullekens, Henri Deroost, Gustaaf Peeters, Henri Vanhulst en Emiel Geerkens zijn de raadsleden.
1930: De nieuwe **molen** aan de Kerkstraat, nu Ermelindisstraat is klaar. Deze werd gebouwd omdat het rad van de molen in de Molenstraat gebroken was. De oude molen raakte zo in onbruik. Deze watermolen is gelegen aan de Molenbeek en bevindt zich op de grens tussen Hoxem en Meldert. Deze molen zou hier al in 1408 gestaan hebben. Het molenrad is verwijderd. Het enige wat nu nog verwijst naar zijn functie als molen zijn: het gebouw, de molensteen opzij van de oprit en een spaarbekken op ongeveer 50 meter. De gebouwen zijn volledig gerenoveerd. Ook de molen aan de Sint-Ermelindisstraat is verdwenen. Daar zijn nu lofts in gemaakt.

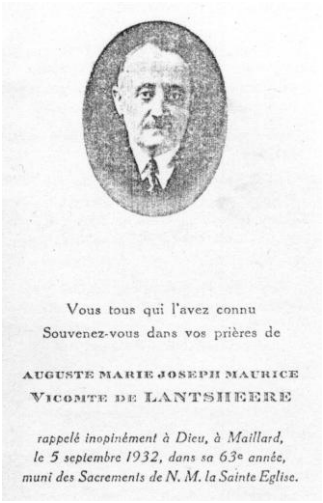
1931

1931: Er zullen zo snel mogelijk kasseien gelegd worden op de **buurtwegen.** Aan weg 94, genaamd Bruul, over een lengte van 330 meter, weg 18 genaamd Drogenberg 115 meter, weg 15 genaamd Paardskerkhofstraat 100 meter, weg 21 genaamd Babelom 260 meter, weg 36 genaamd Galgenberg 70 meter, weg 9 Schoorstraat 50 meter en weg 39 Processieweg 50 meter.
De gemeente gaat een lening van 30.000 frank aan om de buurtwegen te kunnen kasseien met "oude stenen."
1931: De **werken** aan de gemeente**schoo**l zijn aan de gang. De gemeente heeft hiervoor een lening van 100.000 frank toegezegd gekregen, en moet nu al 30.000 frank betalen aan aannemer Alfons Machiels uit Hoegaarden, als voorschot voor de reeds geleverde werken. We zijn dan in de maand mei.
1931: De verbeteringswerken aan de **weg** voor groot verkeer **36** zijn klaar.

1932

1932: Omdat de gemeente het financieel moeilijk heeft wordt een **nieuwe taks** ingesteld, op personen die op het grondgebied van de gemeente roerende goederen bezigen of uitbaten. De opbrengst moet dienen voor het onderhoud van de wegen.
1932: Het kapitaal van de buurtlijn Tervuren-Tienen moet opgetrokken worden met 400.000 frank, om de aankoop mogelijk te maken van **railauto's**. Meldert doet hiervan 11.000 frank

als duit in het zakje. Ook Beauvechain, Sluizen en Tienen investeren.
1932: Op 21 augustus zit **burggraaf Auguste de Lantsheere** voor het laatst de gemeenteraad voor als burgemeester. Adel loont blijkbaar, want het jaar daarop wordt hij opgevolgd door zijn schoonzoon **Jonkheer Robert Carpentier de Changy**, hoewel die man het minst aantal voorkeursstemmen van alle ingekozenen haalde. Maar met de kopstemmen erbij kwam hij op de eerste plaats. Auguste de Lantsheere zou nog hetzelfde jaar op 5 september, op 63-jarige leeftijd overlijden in het kasteel.
1932: Op 9 oktober zijn er **gemeenteraadsverkiezingen.**

Vous tous qui l'avez connu
Souvenez-vous dans vos prières de
AUGUSTE MARIE JOSEPH MAURICE
VICOMTE DE LANTSHEERE
rappelé inopinément à Dieu, à Maillard,
le 5 septembre 1932, dans sa 63e année,
muni des Sacrements de N. M. la Sainte Eglise.

Figuur 24. Doodsprentje de Lantsheere

1933

1933: Op 14 januari wordt de **nieuwe gemeenteraad** geïnstalleerd. Bij de verkiezingen waren er twee lijsten. Voor lijst 1 zijn verkozen : Robert Carpentier de Changy (79), Emile Barbier (154), Alphonse Lurquin (139), Victor Hendrickx (114), Arthur Pardons (114), Remi Beullekens (112), Theophil Hendrickx (93) en Herman Vanhulst (85). Op lijst nummer 2 is alleen Eduard Tollet (79) verkozen. Robert Carpentier de Changy is burgemeester en Remi Beullekens en Emiel Barbier zijn schepenen, zoals in de vorige legislatuur. De burgemeester heeft politie en geldwezen onder zijn bevoegdheid, 1ste schepen Remi Beullekens Burgerlijke stand en Onderwijs, en 2de schepen Emiel Barbier Openbare Werken.

1934

1934: Vanaf 1934 wordt Robert Carpentier de Changy als **graaf** geciteerd in de gemeenteraadsverslagen. Hij heeft deze titel blijkbaar pas gekregen na het overlijden van zijn schoonvader.
1934: Sinds dit jaar zijn er geen **Franse teksten** meer in de notulen van de gemeenteraad.
1934: In de gemeenteraad van 24 maart betuigt de raad al haar genegenheid aan het Vorstengeslacht. "We vormen de vurigste wenschen tot het welzijn onzer **nieuwen Koning** en zijn familie", aldus de wens gericht aan Koning Leopold III. Juist daarvoor werd een minuut stilte gehouden voor de overleden koning Albert.
1934: Aangezien Hoegaarden de weg voor groot verkeer naar Meldert wil vernieuwen, wil Meldert dezelfde **weg nummer 36** verbeteren tot aan de grens met Hoegaarden. Dit dossier is al meermaals ter sprake gekomen. Telkens wordt toelating gevraagd aan de hogere overheid om een kasseiweg met een breedte van 5,50 meter aan te leggen.
1934: Op 3 november overlijdt schepen **Remy Beullekens**.
1934: Op 17 november volgt **Alphonse Lurquin** van de hoeve aan de grens tussen Sluizen en Gaët Remy Beullekens op als schepen.

1935

1935: De naburige gemeente **Sluizen** telt 394 inwoners, is 380 hectare groot, en grenst over 2 kilometer aan Meldert. Veldwacher Gustaaf Laenen uit Sluizen mag ook tegelijk veldwachter zijn in Meldert. In 1938 komt er een schrijven van de arrondissementscommissaris dat die veldwachter niet bekwaam wordt geacht. De man was niet definitief benoemd in Meldert.
1935: Door de **crisis** zijn er opmerkelijk weinig dossiers die afgehandeld worden.

1936

1936: De openbare **autobusdienst** tussen Tienen, Bierbeek en Leuven, met vertakking Opvelp, Neervelp, Bierbeek, wordt op voorstel van de maatschappij verlengd met 10 jaar. De verbinding Meldert – Hoegaarden zal hernomen worden zodra de weg tussen beide gemeenten gemaakt is.

1937

1937: De nieuwe **COO**-commissie bestaat uit Henri Deroost, Emiel Geerkens, Alphons Lurquin, Gustaaf Peeters, en Jules Vanhulst.
1937: Op 1 juni geeft gemeentesecretaris **Henri Cipers**

zijn ontslag. In 1906 werd hij secretaris van Meldert. Hij is nu 70 jaar oud en gaat met pensioen. Hij blijft wel dienstdoend secretaris tot er een nieuwe is.
1937: Op 7 augustus wordt **Robert Tits** de nieuwe secretaris.

1938

1938: De werken aan het **schoolgebouw** zijn al lang voltooid, maar aannemer Machiels uit Hoegaarden moet nog betaald worden.
1938: De Gouverneur wil dat Meldert aansluit bij de **brandweerdienst** van de stad Tienen, maar het gemeentebestuur vindt dergelijke verbintenis onnodig, aangezien er in Meldert geen brandkranen zijn, noch fonteinen die het nodige water kunnen leveren voor een auto- of motopomp.
1938: In mei wordt de rekening voor het vernieuwen van de kerktoren afgesloten. De werken hebben uiteindelijk 20.485 frank gekost.
1938: De gemeenteraad schorst de **hoofdonderwijzeres** Caeyberghs omdat ze tegen de wil van de raad een gezin met haar heeft laten samenwonen in het schoolhuis. Maar achteraf, nadat ze in een brief geschreven heeft dat ze die familie niet meer in huis zal dulden, wordt haar straf kwijtgescholden.
1938: Op 16 oktober zijn er gemeenteraadsverkiezingen

1939

1939: Op 16 februari bij de installatie van de nieuwe gemeenteraad leidt de **burgemeester Graaf Robert de Changy** voor het laatst de gemeenteraad. Hij was nog wel ingekozen, maar kwam achteraf niet meer naar de raad.
1939: Volgende raadsleden zijn ingekozen: op lijst 1, Jean-Baptist Rosseels en Oscar Vandepoel, op lijst 2, Robert de Changy, Emile Barbier, Alfons Lurquin, Arthur Pardons, Victor Hendrickx, Theophile Hendrickx en Herman Vanhulst. Emile Barbier en Victor Hendrickx zijn de **schepenen.**
1939: Op 5 februari verschijnt in het Staatsblad de mededeling dat **Alphonse Lurquin** tot burgemeester van Meldert benoemd is. Op 10 februari wordt het uittreksel naar de gemeente verzonden en op 7 april leidt Alfons Lurquin zijn eerste gemeenteraad. De twee schrijfwijzen van zijn naam komen voor in de verslagen.
1939: Op 15 september is er opnieuw een overeenkomst om de lagere school voor meisjes en de gemengde bewaarschool voor een periode van zes jaar aan te nemen. Voorzitter van het aannemingscomiteit is **pastoor Isidoor Van Cauteren.**
1939: Op 1 december geeft gemeenteraadslid Graaf Robert de Changy zijn **ontslag**. Eduard Tollet komt in zijn plaats.
1939: In de jaren 1938 en 1939 werden verbeteringswerken uitgevoerd aan de **wegen** voor groot verkeer **36 en 37**. De wegen werden rechtgetrokken en verbreed.

Figuur 25. Alphonse Lurquin

1940

1940: Het is opmerkelijk, maar noch in de gemeenteraadsverslagen, noch in de notulen van het schepencollege wordt met één woord gerept over de **oorlog**. De schrik voor de controle moet er goed inzitten.
1940: Het huurcontract van het **kasteel** van Meldert wordt door de **familie de Lantsheere** opgezegd. Tijdens WOII werd het kasteel opnieuw bezet door Duitse soldaten. Tot 1940 was de echtgenote van wijlen Auguste de Lantsheere, Jeanne Baeyens er blijven wonen. Achteraf zijn de bronnen niet duidelijk. Het kasteel bleef verlaten en verwaarloosd achter na de oorlog en diende nog als opvang voor jonge oorlogsslachtoffers, maar volgens "Meldert voormalige heerlijkheid van het Hertogdom Brabant", waren Rosalie de Beeckman en haar man Philippe de Lannoy de laatste bewoners. Tot wanneer die er gewoond hebben wordt niet vermeld. Rosalie de Beeckman, afstammelinge van de familie d'Oultremont leefde alleszins nog tot 1963, na de verkoop aan de Aalmoezeniers in 1957. Volgens andere bronnen hebben de familieleden van d'Oultremont de Duras nooit meer in het kasteel gewoond sinds het verhuurd werd. Alleszins de Burggravin Jeanne Baeyens vond het in 1940 geraadzamer om definitief naar Brussel te verhuizen, ook al omdat nieuwe oorlogswolken opdoken.
1940: Het **schepencollege** komt slechts eenmaal samen in 1940.

1941

1941: Op 13 maart wordt het **contrac**t met een aannemer **op-**

gezegd. Door de oorlog is transporteren van materialen onmogelijk zonder prijsverhoging, en in gemeen akkoord gaan gemeente en aannemer uiteen.
1941: Er worden maatregelen genomen om het stelen van **veldvruchten** tegen te gaan.
1941: De wegen voor groot verkeer van Beauvechain naar Tienen en van Meldert naar Hoegaarden zijn in zeer slechte staat, vooral door de doortocht van **bezettende troepen** in de winter 1940-1941.

1942

1942: Op 17 april legt **Etienne Beullekens** de eed af als schepen. Hij werd van hogerhand aangeduid als schepen ter vervanging van Victor Hendrickx. Barbier mocht wel schepen blijven.
1942: Vanaf 15 augustus tot 31 oktober is alle verkeer op de beteelde gronden en op de **veldwegen verboden** voor 6 uur en na 20 uur, alsook tussen 12 en 14 uur. De landbouwers die gronden uitbaten zijn hier niet aan gebonden.

1943

1943: Op de agenda van de gemeenteraden van 1943 komt geen enkele belangrijke beslissing, tenzij de weddeverhoging van de secretaris of een veldwachter. Er komen wel enkele nieuwe **belastingen**: op fietsen en op honden. De schepencolleges in 1943 en 1944 beperken zich tot opsommende lijsten van aankopen. Zo kan men zien dat Brandhof uit Tienen wel de grote leverancier is voor bureaubenodigdheden, papieren en "druksels".
1943: Op 31 december telt Meldert **962 inwoners**. De gemeente heeft een oppervlakte van 892 ha, en de uiterste punten liggen vijf kilometer van elkaar verwijderd.

1944

1944: De al van voor de oorlog omstreden **Mej. Maria Caeyberghs**, hoofdonderwijzeres aan de gemeentelijke jongensschool wordt uit haar ambt verwijderd. Jules Collin moet haar tijdelijk vervangen. Uit inlichtingen van de raad blijkt dat Juf. Cayberghs zou meegeheuld hebben met de vijand.
1944: Het **kasteel** had veel te lijden, vooral van de Tweede Wereldoorlog toen het bezet werd door Duitsers en later door Amerikanen. Van het oorspronkelijke neogotische meubilair is praktisch niets overgebleven.
In de barre winter van 1944-1945 was er een hoofdpost gevestigd van de US Red Cross Service. Na de oorlog diende het kasteel als opvang voor jeugdige oorlogsslachtoffers, een initiatief van de stichting AEP (Aide aux Enfants de la Patrie). Het heette toen "Home Prince Beauduin". Toen ook zorgden aanpassingen allerhande voor verminking van het oorspronkelijke patrimonium.

Figuur 26. Burgemeester Lurquin en secretaris Tits

1945

1945: Op 9 februari overlijdt schepen Emile Barbier. Herman Vanhulst wordt tot nieuwe schepen gekozen, en Elie Struyf wordt gemeenteraadslid. **Alfons Lurquin** is op dat ogenblik burgemeester. Voor hem was dat tot begin 1939 Graaf Robert de Changy. Toen werden Emile Barbier en Victor Hendrickx schepenen. Vanaf 1 september 1942 zetelde Etienne Beullekens als schepen i.p.v. Victor Hendrickx, maar in oktober 1944 kwam Hendrickx terug. Robert Tits is secretaris

1946

1946: Hoofdonderwijzeres Mejuffer Caeyberghs wordt afgezet van haar ambt van hoofdonderwijzeres omdat zij beticht is geweest van meeheulen met de **vijandelijke bezetter**, en propaganda gemaakt te hebben voor VNV. Ouders hebben gedreigd hun kind van school te halen als ze terug in dienst wordt genomen.

1947

1947: De nieuwe gemeenteraad wordt geïnstalleerd met burgemeester **René Hendrickx**, schepenen Armand Lefèvre en Louis Vandenbosch en de raadsleden Herman Vanhulst, Alfons Lurquin, August Pardons, Joseph Vanarijs, Jules Vanautgaerden en Louis Beullekens.
1947: Meldert dreigt zonder water te vallen. De bevolking van de dorpskom wordt al 15 jaar voorzien van drinkwater door een **waterpomp,** bevoorraad door een bron op de eigendom van Arthur Pardons. Deze heeft in een post-verkiezingsmanifest laten weten dat hij de waterafvoer gaat afsnijden. De gemeente beslist de bron te onteigenen.
1947: Firmin Smeyers, Armand Sorquet, J. Vanautgaerden, Alfons Pardons en Arthur Henskens worden verkozen in de **COO-commissie**.
1947: de gemeente wil aansluiten bij de Nationale Maatschappij der **Waterleidingen**.
1947: De Nationale Maatschappij der Buurtspoorwegen wil een **autobusdienst** van Leuven naar Meldert langs Bierbeek en Opvelp exploiteren.
1947: De Gouverneur laat weten dat gezien het Regentiebesluit van 8 oktober 1947, er geen enkele tuchtstraf wordt opgelegd aan **Mej. Caeyberghs**. Het College ontbiedt de dame in de vergaderzaal om haar dit te melden op 30 oktober en verzoekt haar vanaf 3 november haar dienst in de school te hernemen. Zij verkiest uiteraard te starten met 30 dagen ziekteverlof.

1948

1948: De weg van groot verkeer 37, Tienen-Beauvechain bestaat slechts uit een verharding in kassei met een breedte van drie meter. De gemeente beslist op het vijfjarenplan de verbetering van de weg in beton, op een breedte van 6 meter in te schrijven. Met de kasseien zullen diverse buurtwegen kunnen verbeterd worden.
1948: De weg naar Opvelp ligt nog in brikken en voldoet niet meer. Deze zal heraangelegd worden in mozaïekkeien op de bestaande breedte van 5 meter.
1948: Leon Beullekens wordt tot **hoofdonderwijzer** aan de gemeentelijke jongensschool, benoemd, maar de Bestendige Deputatie schorst deze beslissing. Uiteindelijk wordt in 1949 Jules Collin aangesteld, maar ook dit besluit wordt weer geschorst.

1949

1949: De kiezerslijsten worden herzien nu de **vrouwen stemrecht** hebben gekregen. Secretaris Robert Tits krijgt voor dit werk een bijzondere vergoeding.
1949: De gemeente neemt een standpunt in, in verband met de **Koningskwestie**. Meldert stelt voor de wet van 9 juli 1945 af te schaffen, die het enige beletsel is tot terugkeer van de Koning.
1949: Op 18 november wordt de Sint-Ermelindiskapel een beschermd monument.

1950

1950: De **gemeentebegroting** bedraagt voor 1950 1,3 miljoen frank ontvangsten, en 1,279 miljoen frank uitgaven.
1950: De gemeente schrijft een brief naar de NMVB om de **tramlijn** Tienen- Beauvechain te behouden, omdat geruchten van afschaffing de ronde doen.

1951

1951: De Nationale Maatschappij der Buurtspoorwegen wil een deel van de **tramlijn** Tervuren- Tienen, te weten het gedeelte Bevekom - Tienen, stopzetten voor het personenvervoer en vervangen door een autobusdienst. De buurtlijn lijdt teveel verlies, volgens de NMVB. De bietentram zou nog een tijdje doorgaan.

Figuur 27. Kerk Meldert

KRONIEK VAN HOEGAARDEN, MELDERT EN OUTGAARDEN 1952 - 1977

1952

Januari 1952

MUSEUM VAN DE BELGISCHE BROUWERS - In de kelder van het Brouwershuis in Brussel op de Grote Markt, huist sinds 1952 het Belgische Biermuseum. Het paradepaardje van het museum is een brouwerij uit Hoegaarden uit de 18e eeuw. Vroeger werd hier niet alleen gebrouwen maar ook gemout. In de grote brouwersketel kwam het wort spontaan tot gisting. Het lageren gebeurde in houten tonnen. Achter de brouwerij bevindt zich de kelderherberg, een knusse ruimte waar brouwers en andere bierliefhebbers met elkaar van gedachten wisselen. Dat leidt tot allerlei initiatieven zoals programma's rondom bier met kunst, literatuur of culinaire geneugtes. Elke week schenkt men hier een ander bier. De identiteit wordt nooit prijsgegeven. Het gaat in Brussel om de aparte brouwerij waar Loriers de Hoegaardse Witte mee brouwde. Loriers stopte hiermee tussen 1935 en 1940. Het was de brouwerij waarmee Loriers op zijn site in d'Egypte, begon te brouwen. Ze dateerde uit de 18de eeuw.

OPENBARE VERLICHTING – De gemeente Hoegaarden sluit aan bij de intercommunale Elektriciteitsmaatschappij van Brabant, Sobralec. De gemeente bekomt hierdoor zonder onkosten de modernisering van 63 lichthaarden voor openbare verlichting in het centrum van de gemeente op de weg gelegen tussen het station en de Tiense Poort, evenals in de Doelstraat, Gasthuisstraat, de Putzyesstraat, Gemeenteplein, de Vroente en de Stoopkensstraat.

CAFE AU CANAL – Café "Au Canal" aan de Tiensestraat 66 is nog in volle bloei en krijgt een nieuwe lichtreclame. Ook het café "Koekelberg", koekès in 't Ôgets, op de hoek van de Doelstraat krijgt later op het jaar een lichtreclame van de brouwerij Mena.

INWONERS – Outgaarden telt op 1 januari 773 inwoners.

UITBREIDING BUSDIENST – De NMBS vraagt een machtiging voor de exploitatie van de provinciale autobusdienst Leuven – Tienen – Hoegaarden – Geldenaken, met uitbreiding naar Outgaarden en Tienen – Lubbeek – Lovenjoel, geldig tot 31 december 1961. De gemeenteraad van Outgaarden keurt de uitbreiding goed. Ook Hoegaarden spreekt zich positief uit.

ONDERHOUD KERKHOF – Theodore François wordt aangeduid om het kerkhof van Outgaarden te onderhouden. Hij deed dit werk al het vorige jaar, maar wordt nu pas officieel aangesteld door de gemeenteraad.

SLUITENDE BEGROTING – De begroting van Meldert voor het dienstjaar 1952 is sluitend, zowel in de gewone als de buitengewone dienst. Er zijn, 1,062 miljoen frank ontvangsten en uitgaven in de gewone dienst, en 30.000 frank in de buitengewone dienst.

SCHEPENCOLLEGE IN MELDERT – In 1952 is René Hendrickx burgemeester in Meldert en A. Lefèvre en L. Vandenbosch schepenen. Robert Tits is de gemeentesecretaris.

REGENTIEBESLUITEN – Bij alle officiële beslissingen is er in 1952 nog sprake van Regentiebesluiten, en niet van Koninklijke Besluiten.

BESCHERMING SINT-ROCHUSKAPEL – Op 29 januari wordt bij Koninklijk Besluit de Sint-Rochuskapel van Mariadal, beschermd.

Februari 1952

BEWAARSCHOOL – De gemeenteraad van Meldert keurt de vernieuwing van het contract van Aangenomen Lagere School, en Aangenomen Gemengde Bewaarschool in de Kerkstraat, goed. De gemeente kent in juni 1952 een toelage van 40.000 frank goed aan deze school, die al voor 1910 werd aangenomen.

SLACHTHUISDIRECTEUR – Op 1 mei 1951 kwam Omer De Coninck in dienst als slachthuisdirecteur. Op 1 mei 1952 zal hij dus één jaar in dienst zijn en dus weddeverhoging krijgen. De gemeenteraad van Hoegaarden regelt nu al dit krediet via de begroting.

K. ASTRIDSTRAAT – Het definitieve rooiïngsplan van de

Figuur 28. Opening van de J. Lowetlaan, met burgemeester Giroulle

Koningin Astridstraat (buurtweg 133) wordt goedgekeurd.

GEMEENTESCHOOL – Het personeel van de gemeentelijke jongensschool bestaat uit Fernand Dumont, Jules Taverniers, Georges Vandermolen, Albert Guilluy, en in de meisjesschool Henriette Loze-Evrard, Jeanne Vervoort-Vanrickstal, en Maria Lamens-Hamels. Verder zijn er nog Alphonse Koninckx, Paula Medaer-Toletti, Adolphine Troost -Vandenbroeck en Ghislaine Verhaegen, de laatste twee voor de bewaarschool.

JULES CIPERS – Jules Cipers, de latere gemeentesecretaris wordt benoemd als klerk op proef voor één jaar.

Maart 1952

TIJDELIJKE WERKLIEDEN – Ongeschoolde tijdelijke werklieden van de gemeente Hoegaarden verdienen 16 frank per werkuur, geschoolden 18,50 frank per werkuur.

WATERLEIDING – De gemeenteraad van Hoegaarden keurt waterleidingswerken goed in de wijk "Sucrerie du Grand-Pont". In de nieuwe wijk aan de Charleroiweg zullen ook rioleringswerken uitgevoerd worden.

April 1952

PROBLEMEN ROND EEN WERKMAN – In Outgaarden zijn er al een hele tijd problemen rond de benoeming van werkman Jules Jaubin. Deze was al in 1939 aangesteld als tijdelijk gemeentewerkman, en in 1949 in vast verband. De man is ondertussen geschorst en de Bestendige Deputatie handhaaft de schorsing. Ook de gemeenteraad volgt en beschouwt haar vorige beslissing van 27 april 1949 als nietig en onbestaand. De benoeming in vast verband wordt dus vernietigd. De gemeenteraad werd hier zelfs dringend voor bijeengeroepen.

GEEN NIEUW OORLOGSMONUMENT - Het oorlogsgedenkteken 14-18 werd in de tweede wereldorlog volledig vernield. Het College krijgt nu te horen van de Minister van Wederopbouw dat het gedenkteken niet valt onder de toepassing van de wet van 1948 en dat zijn departement derhalve niet zal tussenkomen in de kosten. Er wordt wel een comité gevormd voor de heroprichting van het gedenkteken, samen met de oud-strijdersbonden.

JOURNALIST RAYMOND BILLEN – Op 9 april wordt journalist Raymond Billen geboren. Raymond wordt bekend als journalist van het Nieuwsblad in Hoegaarden, en ook als redacteur bij het Nieuwsblad Online. Hij volgt het nieuws in de streek sedert 1969, als verslaggever ter plaatse in de Hagelandse en Leuvense regio en nadien als eindredacteur bij Het Nieuwsblad. Raymond zal als vrijwilliger betrokken zijn bij de promotie van de regio vanuit

toerisme, streekproducten, en publicaties. Hij schreef o.a. een boek over Pierre Celis en over authentieke cafés in het Hageland en Leuven. Daarbij ook café Brem in de Stoopkensstraat in Hoegaarden.

EEN NIEUW GEMEENTERAADSLID – Wegens het overlijden van gemeenteraadslid Simon Lochy (Lochie volgens Alpaïdis), wordt een nieuw raadslid aangesteld Victor Loze. Ze behoorden beiden tot de liberale lijst van burgemeester Michel Giroulle.

OVERSCHOT – Het totale overschot van de COO-commissie in Hoegaarden voor het voorbije dienstjaar bedraagt 135.390 frank.

KONINKLIJKE HARMONIE – De Melomanen van de Grote Gete, of MGG-harmonie, toen nog "Mélomanes de la Grande Ghète", krijgt de titel "Koninklijke harmonie" toegekend. Voor de officiële Vlaamse naam van de harmonie zal men nog moeten wachten tot in 1972. Leopold Lodewijckx wordt in de harmonie uitgeroepen tot erevoorzitter.

JULES LOWETLAAN – Er werd een nieuwe openbare weg geopend gelegen tussen de buurtweg nummer 11 (huidige Bleystraat) en de Rijksbaan op Geldenaken. Er wordt een nieuwe naam aan deze weg gegeven: de Jules Lowetlaan. Deze naam wordt gegeven omdat Jules Lowet een groot philanthroop was, en tevens omdat hij de grondlegger was van de werken en de nieuwe wijk. Op de raadszitting van mei wordt deze naamkeuze bekrachtigd.

Mei 1952

KAS VAN COO – De Commissie van Openbare Onderstand (COO) heeft in Meldert begin 1951 39098 frank in kas.

TOELAGEN AAN VERENIGINGEN – De gemeenteraad van Outgaarden kent 4500 frank subsidie toe aan de Veloclub Outgaarden, waarvan François Steenwinckels voorzitter is. Er gaat nog 500 frank naar de boogschuttersclub met voorzitter Servais Hobin.

Juni 1952

AFSCHAFFING VAN EEN VOETWEG – Drie inwoners van Meldert, namelijk Theophiel Trolin, Henri Dehennin en Albert Vollon vragen de afschaffing van voetweg nummer 72, zo genummerd op de Atlas der Wegen. Door de afschaffing zullen de aanpalende eigendommen een meerwaarde krijgen. Maar er rijst protest tegen. Volgens een klacht zou de afschaffing van de voetweg, een omweg van 20 minuten lopen betekenen. Volgens het gemeentebestuur kan dit hoogstens een omweg van twee of drie minuten zijn. De gemeenteraad beslist de weg af te schaffen. Uiteraard moeten de drie aanvragers hiervoor een vergoeding betalen.

OLM MOET WEG – De gemeenteraad van Meldert beslist dat een overhangende olm, op weg 47 bis, weg moet. Een maalder wordt aangemaand deze boom weg te halen. De gemeente wil werken uitvoeren aan de weg en daarvoor moet de boom wijken. Eerst wilde de eigenaar hem niet kappen, en men kon geen oplossing in der minne regelen. Vandaar de veroordeling. Het geschil blijft aanslepen en de gemeenteraad van december 1952 vraagt weer de verwijdering van de boom. De overhangende takken moeten zo snel mogelijk weg. Er wordt een advocaat van de gemeente aangesteld.

GEMEENTERADEN UITGESTELD – Op 7 en 16 juni worden in Hoegaarden pogingen gedaan om de gemeenteraad bijeen te roepen, maar tweemaal komen er te weinig raadsleden. Alleen burgemeester Giroulle en de raadsleden Lebegge, Vanderstukken en Kinnaer zijn present. De reden van de onenigheid is blijkbaar de voordracht van een nieuwe veldwachter ter vervanging van Alexander Nicolaes. Op de gemeenteraadszitting van april 1952 had de gemeenteraad Alfons Machiels en Frans Jubin voorgedragen, en later nog eens bevestigd op de raadszitting van 19 mei, maar deze beslissing wordt nu teruggefloten door de Bijzondere Commissaris. Door deze twee namen voor te dragen heeft het gemeentebestuur de voorrechten van meer begunstigde kandidaten miskend. Nu worden Albert Vandermeulen en Georges Schevens respectievelijk als eerste en tweede kandidaat voorgedragen.

FEESTELIJKHEDEN BIJ KERMIS – De gemeenteraad keurt een bedrag van 35.000 frank goed voor de organisatie van de gemeentefeesten. Deze bedragen worden overgemaakt aan Alphonse Hettich voorzitter van het Feestcomité. Een wielerwedstrijd voor nieuwelingen, een wedstrijd voor onafhankelijken, een wielerwedstrijd voor liefhebbers en een bonte avond op het Gemeenteplein, staan op het programma.

ONTSLAG RAADSLID – Joseph Stokart geeft zijn ontslag als raadslid bij de katholieken in

Hoegaarden. Hij stond bij de verkiezingen in 1946 nog eerste op de lijst en had 59 voorkeurstemmen.

Juli 1952

RAAD WEER ONVOLLEDIG – Op 11 juli wordt de gemeenteraad van Hoegaarden bijeengeroepen, maar de meerderheid van de in dienst zijnde raadsleden is niet aanwezig.

WEDDEN BURGEMEESTER - De wedde van de burgemeester van Outgaarden wordt afgerond op 3900 frank per jaar, die van de schepenen op 1300 frank.

WISSEL IN COO – Uit een beslissing van de COO-raad van 12 mei blijkt dat er een plaatsverwisseling is gekomen tussen secretaris en ontvanger: Louis Sevenants is tot secretaris en Alex Vandegoor tot ontvanger benoemd. De Hoegaardse raad wordt hiervan op de hoogte gebracht.

EEN NIEUW GEMEENTERAADSLID – Na een onderzoek naar de geloofsbrieven wordt Henri Vangoidsenhoven aangeduid als nieuw raadslid in de plaats van Joseph Stokart bij de katholieken in Hoegaarden.

KRANKZINNIGEN – In deze tijd lag de beslissing om een krankzinnige te laten opsluiten bij de burgemeester. In juni, juli en augustus neemt burgemeester Giroulle dergelijke beslissingen. Blijkbaar waren er veel krankzinnigen in het dorp.

SPORTTERREINEN – De gemeente Hoegaarden neemt de principsbeslissing om het goed Tomsin, gelegen aan de Tiensestraat, aan te kopen voor de inrichting van speel- en sportterreinen. Op 26 mei was er al een verbintenis van verkoop, voor de prijs van 1,1 miljoen frank.

Augustus 1952

AANTAL INWONERS – Volgens de laatste volkstelling telt Hoegaarden 4508 inwoners, zo stelt de gemeenteraad.

OVERWEG ROMMERSOM – De NMBS heeft een vraag tot wijziging van het bewakingsregime van de overweg nummer 5 in Rommersom gevraagd, maar het College van Hoegaarden adviseert negatief. In de omgeving van de overweg liggen nog 20 ha weilanden waar het vee dagelijks naartoe moet, en weggehaald moet worden, wegens verschillende diefstallen die daar gepleegd werden. Deze plaats wordt op zon- en feestdagen ook druk bezocht door wandelaars.

September 1952

OPENSTELLING PLAATS VELDWACHTER – Veldwachter Louis Smets is sinds 28 april 1951 op rust gesteld. Nu wordt de plaats voor veldwachter in Hoegaarden open verklaard.

HULDE AAN SECRETARIS – De gemeenteraad brengt hulde aan de overleden ex-secretaris Henri Ausloos. Deze was sinds 1949 uit dienst.

ONTVANGER COO – Louis Sevenants wordt definitief ontlast van zijn taak als ontvanger van de Commissie van de Openbare Onderstand in Hoegaarden. Hij werd opgevolgd door Alex Vandegoor.

VERGUNNING CINEMA – Henri Floridor krijgt onder strenge voorwaarden een vergunning voor de uitbating van een cinemazaal of schouwspelzaal aan de Tiensestraat nummer 89. Daar mogen filmprojecties met onontvlambare films plaatsvinden.

Oktober 1952

VERKIEZINGEN – De gemeenteraadsverkiezingen van 12 oktober verlopen in Meldert zonder strijd, want er is maar één lijst. Er werd ook maar één stembureau ingericht. De voorzitter ontvangt 50 frank presentiegeld, de secretaris 40 en de bijzitters 25 frank. Op de laatst herziene kiezerslijst stonden 659 kiezers. In Hoegaarden zijn de voorzitters beter af, want die krijgen 100 frank, en de bijzitters 40 frank.

DE VERKIEZINGEN IN HOEGAARDEN – De verkiezingen van 1952 brachten geen grote wijzigingen. Bij de liberalen werd Stockmans vervangen door Leopold Bullens en Loze door Frans Lebegge. Bij de katholieken kwam Emiel Steenwegen in de plaats van Van Goedsenhoven. Louis Vanderstukken was het enige socialistische verkozen raadslid. André Hettich, tweede man op de liberale lijst haalde wel meer voorkeurstemmen dan lijsttrekker Michel Giroulle. Het is ook opmerkelijk hoe weinig voorkeurstemmen uittredend schepen Van Bever haalt.
Verkozenen voor de liberalen: Giroulle (331), Hettich (345), Van Bever (85), Vanosmael (123), Bullens (147) en Lebegge (114).
Voor de katholieken zijn verkozen: Lebegge (97), Steenwegen (79) en Kinnaer (82). De socialist Louis Vanderstukken haalt 226 voorkeursstemmen.

De rest van zijn lijst haalt er 113 samen.

OPENBARE BIBLIOTHEEK – Het bestuur van de openbare boekerij Sint-Ermelindis, gevestigd in de meisjesschool in Meldert, wordt officieel aangenomen als openbare bibliotheek.

VERNIEUWING WEGEN – De gemeente Meldert wil wegenwerken uitvoeren op wegen voor groot verkeer. Het gaat om een stuk tussen de Kerk- en de Molenstraat, en een ander gedeelte tussen de Kerkstraat en de Processieweg. De gemeente wil die in beton aanleggen, en de materialen van de opgebroken wegen, hergebruiken bij andere straten. Er wordt een ontwerper aangeduid.

EEN LAMP – Er komt één lamp voor de openbare verlichting bij in de Walestraat.

November 1952

JULES CIPERS SOLDAAT – Jules Cipers de latere gemeentesecretaris, dan nog klerk, wordt opgeroepen voor zijn militaire dienst en wordt op het gemeentehuis vervangen door Hubert Collard.

EINDE LEGISLATUUR – Op 22 november wordt in Outgaarden de laatste raadszitting van deze legislatuur gehouden. Aanwezig zijn burgemeester Steenwinckels, schepenen Sente en Wouters, en de raadsleden Stockmans en Steenwegen. Ook secretaris Fourie is van de partij.

December 1952

SCHEPENCOLLEGES – Het hele jaar door bestaan de collegevergaderingen in Meldert slechts uit drie mensen: burgemeester René Hendrickx, schepen Vandenbosch, en secretaris Robert Tits. Schepen Lefevre woont geen enkele zitting bij.

EINDE GEMEENTERAAD – Op 18 december 1952 wordt in Meldert de laatste raadszitting van de lopende legislatuur gehouden. Zijn aanwezig: burgemeester René Hendrickx, schepenen Lefèvre en Vandenbosch, en de raadsleden Pardons, Vanautgaarden en Vanhulst. Secretaris Robert Tits is er ook bij.

LAATSTE RAADSZITTING – Op 20 december vindt in Hoegaarden de laatste raadszitting van de legislatuur plaats. Zijn aanwezig: burgemeester Giroulle, schepenen Hettich en Van Bever, en de raadsleden Van Osmael, Smeyers, Stockmans, Lebegge, Vanderstukken en Kinnaer. Uiteraard is secretaris Louis Sevenants present.

1953

Januari 1953

VERJAARDAG PRIESTERWIJDING – Op 3 januari 1953 viert pastoor Karel Verhoeven in Tienen de 60ste verjaardag van zijn priesterwijding. In februari 1922 werd hij pastoor te Hoegaarden, maar in 1935 verliet hij het brouwersdorp, om aalmoezenier te worden in het Sint-Jansgasthuis te Tienen, waar hij in mei 1944 het bombardement beleefde. Hij gaf ook de impuls aan zijn discipel Joseph Vander Velpen tot de uitgave van zijn "Geschiedenis van Hoegaarden".

EEDAFLEGGING RAADSLEDEN – In Meldert leggen de raadsleden de eed af. Volgende raadsleden zijn verkozen: AJR Hendrickx, A. Lefèvre, A. Pardons, L. Vandenbosch, JC Vanautgaerden, R. Beullekens, A. Sorquet. Ze zijn allen verkozen op de enige neergelegde lijst. AR Hendrickx wordt burgemeester, A. Lefèvre wordt eerste schepen en L. Vandenbosch wordt tweede schepen. Terwijl bij Lefèvre de stemming unaniem is, haalt Vandenbosch het met vier stemmen, tegenover twee tegenstemmen en één blanco.

GIROULLE WEER BURGEMEESTER – Op 5 januari wordt in Hoegaarden de nieuwe gemeenteraad geïnstalleerd. Michel Giroulle, André Hettich, Frans Van Bever, Julien Smeyers, Léopold Bullens, Oscar Vanosmael en Frans Lebegge zijn verkozen voor de liberalen. Théophile Lebegge, Emile Steenwegen en Auguste Kinnaer zijn de katholieke verkozenen, terwijl Louis Vanderstukken het enige socialistische raadslid is. Giroulle volgt zichzelf op als burgemeester, André Hettich wordt eerste schepen en Frans Van Bever 2de schepen. Louis Sevenants is de gemeentesecretaris.

TAKS OP LIJKENVERVOER – Het reglement op het lijkenvervoer wordt herzien in Hoegaarden. De godsdienstige of vrijzinnige overtuiging wordt gerespecteerd, want het staat de betrokken familie vrij op de gemeentelijke lijkwagen godsdienstige of andere zinnebeelden aan te brengen. Voor personen overleden in een andere gemeente is het gebruik van de gemeentelijke lijkwagen niet verplicht voor vervoer naar het kerkhof. Wanneer het lijk echter met het oog op een plechtigheid, wordt neergezet in een Hoegaardse woning, wordt het gemeentelijke vervoer ver-

plicht. Het vervoer van urnen met as, geschiedt niet met de gemeentelijke lijkwagen, noch met ander gemeentelijk materiaal. Daarop wordt dus ook geen gemeentelijke belasting geheven.

AANKOOP TOMSIN – De gemeente beslist het goed Tomsin aan te kopen, bestaande uit een schuur, stallen, varkenskoten, een boomgaard van 51 are, en een boomgaard van 1,63 ha, voor de som van 1,110 miljoen frank. De gronden worden aangekocht om er sport- en speelterreinen te kunnen aanleggen. De principsbeslissing tot deze aankoop was al op 19 juli 1952 genomen. In 1954 werd er nog een assepiste rond dit terrein aangelegd. Vedetten uit de Ronde van Frankrijk zoals Jacques Anquetil, Jean Brancart en Rik Van Steenbergen reden er zelfs een criterium. (1958) Dit evenement leverde Sporting Hoegaarden flink wat steun op

TECHNISCH ONDERWIJS – In de gemeentelijke lagere school van Hoegaarden, afdeling technisch onderwijs worden Victor Genie, voor houtbewerking en François Giroulle voor metaalbewerking aangesteld.

UITBREIDING BOGAERTS – Marcel Bogaerts heeft op 27 januari een aanvraag ingediend om zijn bestaande nijverheidsgebouwen aan de Kloosterstraat te vergroten.

Februari 1953

L'ECLUSE MAAKT WEG – De gemeente Sluizen (L'Ecluse) wenst de weg van groot vervoer nummer 208 (Gaetstraat) te verbeteren. De weg is gedeeltelijk gemeen tussen Meldert en L'Ecluse. De gemeente Meldert keurt de grondinnemingen hiervoor goed, aangezien de kosten volledig door de Waalse gemeente gedragen worden.

NIEUWE GEMEENTERAAD – In Outgaarden duurt het nog tot 6 februari voor de nieuwe gemeenteraad wordt aangesteld. Er waren twee lijsten bij de vorige verkiezingen. Op de eerste lijst werden Joseph Stockmans en Auguste Vanmol verkozen (socialisten), beiden met 130 voorkeursstemmen. Op de tweede lijst werden verkozen: Jean Baptiste Steenwinckels (267), Joseph Sente (216), Charles Steenwegen (42), Richard Wouters (23) en JB Lebegge (16) (liberalen). Jean-Baptiste Steenwinckels volgt zichzelf op als burgemeester. Joseph Sente wordt de eerste schepen, Richard Wouters de tweede schepen.

OVERSTROMINGEN IN HEEL HET LAND – Er zijn grote overstromingen geweest die het land geteisterd hebben. De gemeente Hoegaarden stort 10.000 frank aan het nationale Rampenfonds voor steun aan de slachtoffers. De waternoodramp van 1953, ook wel de Beatrixvloed genoemd, voltrok zich in de nacht van 31 januari op 1 februari 1953. Springtij en een noordwesterstorm stuwden het Noordzeewater op tot recordhoogte. In Nederland overstroomde een groot deel van de provincie Zeeland, West-Brabant en de Zuid-Hollandse eilanden. Hierbij verdronken meer dan 1800 mensen en veel dieren; 100.000 mensen verloren hun huis en bezittingen. In Engeland, Duitsland en België, vonden er eveneens overstromingen plaats. Er vielen honderden slachtoffers.

NIEUWE VELDWACHTER – Veldwachter Louis Smets is op rust gesteld in Hoegaarden en men zoekt een nieuwe veldwachter. Frans Jubin en Mauritius Veeckmans zijn voorgedragen als kandidaten.

Maart 1953

EH JOZEF BISSCHOP ONDERPASTOOR - Jozef Bisschop was een Tildonkenaar, geboren in 1924. Hij was één van die vele priesterroepingen die Tildonk kende de voorbije decennia.
Op 1 maart 1953 werd hij onderpastoor te Hoegaarden in de Sint-Gorgoniusparochie en op 31 augustus 1958 pastoor, eveneens te Hoegaarden bij Sint-Lambertus Overlaar. Hij bouwde er een nieuwe kerk, die in 1971 werd ingewijd, in Nieuw - Overlaar. Hij had hier de bijnaam Stan Ockers, omdat hij een gretige fietser was. Vlak na de verkiezingen van 1970 werd de eerste steen van de kerk gelegd. In 1980 werd hij aalmoezenier van de zusters in het Imeldaziekenhuis te Bonheiden. Sedert 2000 genoot hij van een welverdiende rust in het R.V.T. "Den Olm" te Bonheiden, waar hij op 20 februari 2009 overleed.
Met de komst van EH J. Bisschop als onderpastoor in Hoegaarden werd definitief gekozen voor Chiro als jeugdbeweging voor de jongens. De onderpastoors of medepastoors hielden zich bezig met de jeugdwerking in de gemeente. De pastoors waren niet altijd goed op de hoogte van de activiteiten in hun parochie. Onderpastoor Bisschop was er zich van bewust dat algemeen jeugdwerk in een dorp met een vrije en een gemeenteschool niet mogelijk was, als men maar beschikte over drie lokalen en een

speelplaats in de vrije school (Patronaat). Hij deed heel wat inspanningen om parochie en bisdom ertoe te bewegen een neutrale site te kopen, maar zijn pogingen mislukten.

ONDERPASTOOR VAN SANTFOORT – Jan Van Santfoort wordt op 1 maart 1953 pastoor in Outgaarden en hij zal dat blijven tot in maart 1962. Voorheen was hij onderpastoor in Hoegaarden van 1944 tot 1953.

OPSLUITING KRANKZINNIGE – In de jaren ’50 werd het schepencollege van Hoegaarden nog geconfronteerd met eigenaardige aanvragen. In die tijd volstond het blijkbaar aan de burgemeester te vragen iemand te laten opsluiten, zonder enig psychiatrisch onderzoek. Zo werd aan het College, dat toen bestond uit Michel Giroulle, André Hettich en Frans Van Bever gevraagd een standpunt in te nemen over de collocatie van een geesteszwakke inwoonster van de Oorbeeksesteenweg. Het College liet de inwoonster onderzoeken door een plaatselijke dokter en besloot op 3 maart de inwoonster te laten opsluiten in een instelling in Lovenjoel. Ook een weduwe uit de Vroentestraat, in staat van kranzinnigheid, wordt opgesloten in een instelling. Ze zullen wel onderhouden worden volgens de wet van 27 november 1891. Ook een abnormaal kind wordt geplaatst.

AANKOOP MUNITIE – De gemeente Hoegaarden bestelt bij de NV Fabrique d’Armes de guerre te Herstal, 250 cartouches, caliber 7.65 voor de veldwachters.

OUTGAARDSE ROOTS VAN LA ESTERELLA – In 1953 kent La Esterella twee grote successen met “Oh! Lieve Vrouwe Toren” en “Voor een kusje van jou”. Esther Lambrechts werd in Antwerpen geboren op 7 mei 1919 als dochter van Outgaardier Alphonse Lambrechts. Haar moeder was Olga Branteghem. De kleine Esther woonde met haar ouders in Outgaarden, ging vrij jong werken als naaister en ging met haar moeder naar de zangwedstrijden die in “Oud-België” werden gehouden. In oktober 1940 zong ze voor het eerst in die wedstrijden en raakte tot in de finale. Ze trouwde in 1950 met Charly Schleimovitz die haar impressario en grote liefde werd. In de oorlog ging ze verplicht zingen in Duitsland, en het was na de oorlog dat ze doorbrak. Ze kreeg de naam “De Belgische Zarah Leander”. Er volgden hits als “Alle moeders” in 1954, “Ave Maria” in 1955, en “Arrivederci Roma” in 1956. Haar echtgenoot overleed in 1962, ze hertrouwde in 1970, maar werd opnieuw weduwe. In 1983 zou ze aan een come-back beginnen. Ze overleed op 12 april 2011.

April 1953

COMMISSIE OPENBARE ONDERSTAND - In Outgaarden zetelen volgende leden in de COO- commissie: Henri Beetens, Pierre Wouters, Joseph Engels, Théodore Lambrechts en Jules Hendrickx.

SUBSIDIES VOOR SPORTVERENIGINGEN – De gemeenteraad van Outgaarden verdeelt 5000 frank subsidies aan sportverenigingen. De veloclub Outgaarden krijgt 4500 frank en de boogschuttersclub 500 frank.

COO-RAAD IN HOEGAARDEN – In Hoegaarden worden de raadsleden voor de nieuwe Commissie van de Openbare Onderstand aangeduid door de gemeenteraad.: Pierre Drochmans, Jean Peeters, Fernand Vanherbergen, Oscar Raddoux en Henri Willems. Ze zullen officieel in dienst treden op 1 juli 1953. Voorzitter wordt Pierre Drochmans. Plaatsvervangers zijn: Gustave Debusschere, Eugène Medaers, Henri Machiels, Maria Lebegge en Leonard Dierickx.

PASTOOR STERCK OVERLEDEN – Op 25 april overlijdt Adolf Sterck pastoor in Schaffen. Hij was onderpastoor in Hoegaarden van 1924 tot 1931.

Mei 1953

NIEUWE VELDWACHTER – Maurits Veeckmans treedt op 1 mei in dienst als nieuwe veldwachter in Hoegaarden.

NIEUWE IDENTITEITSKAARTEN – Volgens het Regentsbesluit van 1 maart 1950 moeten er nieuwe identiteitskaarten gemaakt worden. Het opmaken en afleveren van de kaarten kan niet gebeuren door het gewone personeel van de gemeente. Gemeentesecretaris Robert Tits in Meldert, zal een speciale vergoeding ontvangen, voor de kaarten die hij vernieuwt en gaat afleveren buiten de diensturen. Ook voor het bijhouden van de rantsoenkaarten krijgt hij een vergoeding.

COLLEGE MELDERT – Voor het eerst dit jaar is op 18 mei ook schepen Lefèvre present op het Melderts schepencollege. De vorige 7 schepencolleges moesten burgemeester Hendrickx, schepen Vanden-

Figuur 29. La Esterella of Esther Lambrechts

bosch en secretaris Tits het alleen doen. Ook de volgende jaren zou Lefèvre slechts sporadisch opdagen.

COMMISSIE OPENBARE ONDERSTAND – In Meldert worden volgende leden in de Commissie van de Openbare Onderstand als raadsleden aangeduid: Armand Sorquet, Florent Caeyberghs, Arthur Henskens, Firmin Smeyers en Rogier Leemput.

AANKOOP LIJKWAGEN – De gemeente Meldert beslist een lijkwagen aan te kopen, omdat een groot deel van de woningen ver van het centrum gelegen is. Dit voertuig mag tussen de 12000 en 16000 frank kosten.

TORENBRAND OLV TEN POEL – Juist honderd jaar geleden op 26 mei 1853 werd onze streek door een zwaar onweer geteisterd. De bliksem sloeg in op de OLV-ten-Poelkerk in Tienen en die vatte vuur. De broeders Jan Baptist en Felix Genie, samen met hun werkgast Gerard Vanhoof, beklommen de torenspits met koorden en haken, en konden de brand met natte doeken blussen. Zonder hun tussenkomst was de kerk afgebrand. Felix Genie was drie maanden later al voldoende hersteld van zijn brandwonden om in het huwelijk te treden met Marie Bottu. Zowel Felix Genie als zijn vrouw stamden uit Hoegaardse geslachten. Gedurende vijf generaties zou de familie Genie bekwame schaliedekkers afleveren, van 1780 tot 1939. Hubert Van Nerum de latere museumvoorzitter was een achterkleinzoon van Felix Genie, zo wordt verhaald in Alpaïdis 73.

Juni 1953

AANKOOP MEUBILAIR - De gemeente Hoegaarden keurt de beslissing van de COO-commissie van 6 mei goed, om meubilair te kopen voor het Rusthuis der bejaarden. Er wordt een toelage verleend van 300.000 frank aan de COO voor de aankoop.

BPA KONING ALBERT-LAAN EN TOMMESTRAAT – De gemeente Hoegaarden aanvaardt het voorlopige Bijzondere Plan van Aanleg voor de Koning Albertlaan en de Tommestraat. Gronden gelegen langs de Tommestraat, de Koning Albertlaan en de Staatsbaan Tienen-Geldenaken, wel 3,22 ha groot, zullen verkocht

worden door de particulieren, Evrard en Consoorten, als bouwgrond.

30.000 FRANK VOOR FEESTENCOMITE – Het Feestencomité krijgt voor de organisatie van de gemeentefeesten 1953, namelijk drie wielerwedstrijden en een bonteavond, 30.000 frank.

HERSTEL BRUG HOXEM – De gemeente Hoegaarden gaat akkoord om ¼ tussen te komen in het herstel van het brugje over de Molenbeek in Hoxem. De vraag voor tussenkomst komt van het gemeentebestuur van Kumtich. De kosten worden geraamd op 20.000 frank, waarvan Hoegaarden dus ¼ zal betalen.

GEMEENTEPERSONEEL – Op het Hoegaardse gemeentehuis noteren we in juni 1953 volgend personeel: Louis Sevenants (gemeentesecretaris), Achille Koekelberg (onderbureelhoofd), Jules Cipers (klerk), Hubert Collard (tijdelijke klerk), Ferdinand Vanderwaeren (typist), Clément Waegeneers (werkopzichter), Albert Vandermeulen (veldwachter), Louis Huts (politieagent) en Maurice Veeckmans (veldwachter). Koekelberg gaat enkele maanden later met pensioen en op 1 januari 1954 komt Raymond Sevenants erbij.

Juli 1953

HERSTEL BESTRATING – Een groot deel van de Meldertse bestrating is door geweldige wolkbreuken weggespoeld. Er wordt opdracht gegeven tot herstel door de gemeenteraad. De werken worden geraamd op 150.000 frank.

WERKLOZEN INZETTEN – Door de overstroming van 3 juli zijn in Hoegaarden heel wat buurtwegen beschadigd. De herstellingen zijn dringend nodig om de boeren toe te laten de veldvruchten van de komende oogst te vervoeren. De kosten worden geraamd op 150.000 frank en de werken kunnen gebeuren door de inzet van werklozen.

WEG MET BANKEN – De kerkfabriek van Hoxem beslist op 5 juli dat alle hinderlijke banken uit de kerk moeten verdwijnen.

DIRECTIE SLACHTHUIS - Omer De Coninck geeft ontslag als directeur van het Slachthuis en wordt tijdelijk vervangen door Paul Lambrechts. Het gemeentelijke slachthuis heeft het voorbije jaar in gewone dienst 121.152 frank inkomsten en uitgaven geboekt, en voor 13.500 frank buitengewone inkomsten en uitgaven gehad.

UITBREIDEN WATERLEIDING – De gemeente gaat akkoord met het voorstel van de Nationale Maatschappij om de waterleiding langs de Rijksweg Tienen – Charleroi uit te breiden.

VERLICHTING EN RUSTHUIS – Het College beslist tijdens de kermisweek de openbare verlichting de ganse nacht te laten branden, en zelfs de verlichting te vervroegen vanaf 21 uur. Omdat de verbeteringswerken aan het nieuwe rusthuis klaar zijn, beslist het college dit rusthuis van illuminatie te voorzien.

KANUNNIK GUSTAAF TAVERNIERS – Het is nu precies twee jaar geleden dat Kanunnik Gustaaf Taverniers overleden is op Dominica. In 1950 kwam hij nog naar Hoegaarden met verlof en werd daar op 8 oktober de 50ste verjaardag van zijn kloostergelofte gevierd. Hoegaardier Gustaaf Taverniers werd priester gewijd in 1907. Het bisdom besloot een Redemptorist naar het Engelse eiland Dominica in de Grote Antillen te sturen en de keuze viel op Gustaaf Taverniers die er viermaal voor lange tijd naartoe zou trekken. Hij kwam driemaal terug op verlof naar Hoegaarden.

SPORTDOKTER YVAN VANMOL - De latere sportdokter Yvan Vanmol werd geboren op 13 juli 1953. Eerst woonde hij in Sint-Catharina Hauthem, daarna in Klein-Overlaar. Toen ijsbereider Dominiek Vandermeulen in 2005 van de Zevende Hemel in Neerlinter naar Sweet Art in Tienen verhuisde, kocht Yvan Vanmol de oude pastorie van Neerlinter en week hij uit naar ginds. Aangezien wielrennen zijn passie werd, en hij gedurende jaren wielerploegen volgde, werd zijn naam meer dan eens geciteerd bij dopinggevallen. In november 1998 al werd Mapei-ploegdokter Yvan Van Mol door de Italiaanse justitie ervan beschuldigd gevaarlijke producten aan renners te hebben toegediend. Van Mol ontkende. Sportarts Yvan Van Mol, al een kwarteeuw actief in het wielrennen en in 2005 ploegdokter van Quick Step-Innergetic, bracht in een interview aan Sport Magazine in 2005 het dopinggebruik in het profpeloton in kaart. “Ik schat dat 15 procent van de renners nog epo gebruiken. Maar vóór 1998 was dat veel meer. Op een bepaald moment was het de grote meerderheid. Ik schat dat vandaag een kleine minderheid nog zijn toevlucht zoekt tot

groeihormonen en cortisone. Bloeddoping gebeurt in sommige landen, waaronder Spanje", aldus Vanmol die zelf in 2007 beschuldigd werd van betrokkenheid bij sommige dopinggevallen o.a. door het Laatste Nieuws. In 2009 kreeg het Laatste Nieuws hiervoor een veroordeling. Vanmol zou een fikse schadevergoeding krijgen.

Augustus 1953

RAADSLID OVERLEDEN – Raadslid Auguste Vanmol is overleden en in Outgaarden wordt een nieuw raadslid, Emile Stockmans, aangesteld.

September 1953

OPENBARE WERKEN IN MELDERT – Er wordt beslist de weg voor groot verkeer nr 36 in beton te leggen tot aan de Molenstraat en Moerasstraat. Er wordt een ondergrondse duiker geplaatst in de Kerkstraat

SUPPORTSCLUB SPORTING – De supportersclub van Sporting Hoegaarden wordt opgericht. Dit is hier de gelegenheid om even terug te blikken op het ontstaan van de Hoegaardse voetbalclub, zoals verhaald op de officiële website van de club. "In 1926 startte te Hoegaarden de eerste voetbalcompetitie onder de naam "Grand-Pont", omwille van de samenwerking met de Hoegaardse suikerfabriek, die een gepast terrein ter beschikking stelde voor de pas geboren club. Dit terrein was gelegen te Altenaken, achter de fabrieksgebouwen. Men speelde met oranje trui, zwarte broek en zwarte kousen. Na een inspeelperiode van vijf jaar werd de eerste kampioenstitel binnengehaald. De club promoveerde naar de tweede regionale. Het seizoen 1929-1930 werd dus gestart in de hogere reeks. Twee jaar later (1932-1933) werd er weer gepromoveerd. Twee kampioenstitels op enkele jaren tijd, dus. Deze snelle promoties brachten andere problemen met zich mee, o.a. grotere verplaatsingen. In die tijd was de trein het enige openbare vervoer en dat was niet echt praktisch. De verplaatsingen naar Tubize, Haren, Rixensart, Aarschot, … gebeurden met een vrachtwagen die de suikerfabriek ter beschikking stelde. Sindsdien werd de Grand - Pont zowat een vreemdelingenlegioen. Vreemde spelers werden aangeworven, dit ten nadele van de Hoegaardiers. Aan deze spelers werd werk verschaft in de fabriek. Dit was zowat het doodvonnis van de club. In de vooroorlogse crisisperiode gebeurden er dan ook enkele afdankingen, waaronder verscheidene nieuw aangeworven spelers. Dan was er nog de mobilisatieperiode. Die ongunstige samenloop betekende de doodsteek van de "Grand-Pont" en in 1938 werd de club opgedoekt. Bij het losbarsten van het oorlogsgeweld in mei 1940 was het sociale en culturele leven in de gemeente stilgevallen. Eens het ergste voorbij, begon iedereen zich aan te passen aan de nieuwe toestanden en bezetting in ons land. De scholen heropenden, de jongeren begonnen zich te hergroeperen. Begin 1941 begonnen enkelen onder hen terug op een bal te stampen. Dit gebeurde vooral onder impuls van R. Maes en J. Vandenbroeck. Hun terrein was de weide van de hoeve Brasseur, in de Stoopkensstraat, nu houthandel Vandermolen. Deze weide voldeed niet aan de gewenste normen, maar was voldoende om hun lievelingssport te beoefenen. Ook op de Vroente was de voetbalmicrobe terug, hier met de bedoeling om aan de officiële voetbalcompetitie deel te nemen. Deze mensen hadden reeds beslag kunnen leggen op een terrein, dat mits enkele aanpassingen zou voldoen aan de toenmalige normen van de Belgische voetbalbond. In de twee groepen werden de koppen bij elkaar gestoken en na een onderhoud tussen L. Dotremont en R. Maes werd tot fusie overgegaan. Het terrein, gelegen achter de kleine molen, was al voorhanden. Het lokaal zou in de Cerkel gehuisvest blijven en uiteindelijk werd er een comité gesticht waaraan de volgende personen hun medewerking toezegden: R. Cesar, L. Dotremont, P. Georges, R. Gilis, L. Godefriedi, J. Kinnaes, R. Maes, R. Raddoux en P. Stockmans. Voetbalclub Hoegaarden was een feit. Met man en macht werd er gewerkt aan het in orde brengen van het voetbalterrein, en de nodige formaliteiten zoals de inschrijving op bondslijsten, het aanwerven en aansluiten van spelers, uitrustingen, etc. De ploeg die in de eerste competitiematch van Sporting Club Hoegaarden van start ging was: M. Delmel, G. Sweerts, P. Dayers, W. Gilis, R. Maes, M. Vanex, R. Mans, H. Toletti, C. Coenen, K. Koekelkoren en R. Willemaers. Na een paar wedstrijden kwamen problemen uit een onverwachte hoek. Het lokaal de Cerkel dat als politiek beschouwd werd, kon niet dienen volgens het bondsreglement. De nieuwe keuze viel op het café Lambert Michiels in de Stoopkensstraat, beter bekend als Bare Brem. Na een drietal seizoenen werd de stap naar hogere regionale reeks gezet. De jongens uit die tijd hadden echt wel veel over voor hun voetbal. De afstand tussen de kleedkamers en terrein was zo'n 700 meter was, en na de

wedstrijd moest de weg terug afgelegd worden. De was van die slijkduivels werd gedaan bij Del Roeks. Opwarming hadden ze niet nodig na de sterke wandeling naar het terrein. Tijdens half-time kregen ze een warme kruik koffie en citroentjes. Na enige tijd stelde de toenmalige melkerij één van zijn bestelwagens ter beschikking van de ploeg. Een oude treinwagon werd op de kop getikt en diende als kleedkamer met in het midden een hokje voor de scheidsrechter. Er werd toen ook constant uitgekeken naar Duitse patrouilles die op weg waren om werkweigeraars op te sporen. Van zodra deze in de omgeving waren, werden er uitkijkposten opgezet om spelers en supporters die ondergedoken waren de kans te geven nog snel te vluchten. Het alternatief was een verplicht verblijf in één of andere Duitse fabriek of tewerkstelling aan de versterkingen aan de Atlantische kust. In de periode 1943-1944, 3 jaar na oprichting, promoveerde Sporting Hoegaarden naar tweede regionale. Van beloningen was er toen nog geen sprake. “

FEEST BIJ BROUWERIJ - In 1953 is er de grote viering van de Grote Brouwerijen van Hoegaarden (1753-1953). De Minister van Economische Zaken is op de plechtigheid vertegenwoordigd door zijn kabinetschef Goessens. Na de ontvangst op het gemeentehuis om 12 uur wordt de gemeenteraad uitgenodigd voor een banket. De brouwerij geeft ook een boekje uit met enkele historische gegevens over zogezegd 200 jaar bier brouwen bij Loriers. Dit boekje staat vol met historische fouten, zelfs 200 jaar brouwen was fout. Elders in de Kronieken komt men daar uitvoerig op terug.

Hoegaardier Julien Coeckelberghs vertelde over het feest, toen hij een kijkje kwam nemen, bij de afbraak van de schoorsteen van de brouwerij Loriers in december 2004. “In 1953 vierden we zes dagen feest voor de tweehonderdste verjaardag van de bouwerij. De kantine van toen doet nog steeds dienst als lokaal van de zweefvliegclub De Wouw in Goetsenhoven. Toen ik bij Loriers begon, waren we met 150 werknemers, bij de sluiting nog met twintig. Tot aan mijn 65 jaar werkte ik na de sluiting voort bij Artois in Leuven. Ik werkte bij Loriers, als laborant van 1947 tot 1973. We brouwden wel dertig soorten bier, waarvan de Dortor en de Das de beste gekende waren.” Noteren we wel dat Loriers sloot in 1972, niet in 1973 zoals de getuige Julien beweert.

Oktober 1953

STUKJE KERKHOF – De gemeente verkoopt een stukje grond van het kerkhof, langs de Kerkstraat in Meldert aan Joseph Leemput. Het stukje grond ligt langs de eigendom van de man. Pas in 1956 wordt deze verkoop definitief.

BANK VAN BRUSSEL – De NV Bank van Brussel, met bijhuis te Tienen krijgt de toelating van het College om een uithangbord met “Bank van Brussel” op te hangen aan het huis Tiensestraat 4 in Hoegaarden.

OVERENKOMST MET ZUSTERS – De gemeenteraad van Hoegaarden keurt de overeenkomst goed die werd gesloten tussen het COO en de Congregatie der Eerwaarde Zusters van de H. Vincentius à Paula te Opwijk, voor de bediening van het Rusthuis voor bejaarden.

OPENING RUSTHUIS - Het “Rusthuis voor Ouden van dagen” wordt geopend aan de Tiensestraat, in oktober 1953. Het Sint-Jozefrusthuis, zoals het genoemd wordt, zal operationeel blijven tot in 2007.
Op de plaats van het Sint-Jozefrusthuis bevond zich in de 18de eeuw een huis met verdieping en een brouwerij in werking. De woning die bij de grootsten van het dorp gerekend werd, was tijdens de Franse Revolutie eigendom van brouwer Joannes Franciscus Vandermolen. Deze zou dit huis al in 1765 bewoond hebben. Franciscus Vandermolen huwde in maart 1762 met Anne Struys, had twee zonen en zes dochters, en stierf in 1812. De tweede zoon kwam in het bezit van de woning, maar verhuurde die. Daarna kochten Constant Vandertaelen en Elisabeth Van Nerum de woning en ze lieten het gebouw restaureren en rijkelijk verruimen. Er kwam ook een koetshuis met paardenstal en hooizolder. Dat laatste was de vroegere brouwerij en later de kapel. Elisabeth Van Nerum werd de stichteres van het latere rusthuis. Ze kende heel wat tegenslag in haar leven, en ze schonk haar huis, de schuur, de stallen, een paardenstal en verschillende percelen land aan de gemeente Hoegaarden. Haar enige zoon en erfgenaam was in 1873 immers gestorven. In 1953 werd het gebouw gerestaureerd tot rusthuis. Wat eens een brouwerij was, en daarna paardenstal met hooizolder, werd verbouwd tot een mooie kapel. Alfons Stockmans was de architect die dit realiseerde.
“Tegen de muur van de oude brouwerij of paardenstal moet een waterpomp hebben gestaan,

Figuur 30. Feest in de brouwerij Loriers (Collectie Guilluy)

waar de inwoners van de Tiensestraat hun drinkwater gingen halen. Dat was in de tijd voor 1950, toen er nog geen waterleiding bestond", zo stelt Albert Guilluy in de "Oude Hoegaard".

GEEN SCHEPENCOLLEGE – Rommelt het al bij de liberalen in Hoegaarden? Alleszins het schepencollege van 8 oktober kan niet plaatsvinden, want burgemeester Giroulle zit er alleen. De twee schepenen dagen niet op. Van Bever laat zich wel verontschuldigen wegens onpasselijkheid, van Hettich geen nieuws.

AANVRAAG BENZINESTATION – Paul Aerts heeft een aanvraag ingediend om aan de Rijksweg in Groot-Overlaar een benzinestation te mogen openen. Dit wordt hem toegestaan door het College van Hoegaarden. Dit benzinestation (Shell) bestaat nog altijd.

SECRETARIS CAMILLE FOURIE – Gemeentesecretaris Camille Fourie uit Outgaarden krijgt voor de herziening van de kiezerslijsten twee frank vergoeding per kaart.

AUTORODEO ZORGT VOOR CONFLICT - Op 25 oktober organiseert de Racers Club een autorodeo aan het gemeentelijke domein in de Tiensestraat. Schepen Hettich verzet zich hiertegen, omdat burgemeester Giroulle blijkbaar al toelating gaf tot deze manifestatie, nog voor de vergadering van het college. Ruzie hangt in de lucht.

PUBLICITEIT IS IN – Er komen thans heel wat aanvragen binnen bij de gemeente voor het plaatsen van reclame. Zo komt er in de Doelstraat, aan het huis Raddoux, voortaan een uithangbord met "Sigaren Jubilé". Een half jaar later komt er ook een uithangbord bij kleermaker "Christens" in de Doelstraat.

November 1953

WATERLEIDING GROOT-OVERLAAR – De gemeente gaat akkoord met de uitbreiding van het waterleidingsnet in Groot-Overlaar, en onderschrijft maatschappelijke aandelen in de "Gewestelijke Dienst Hoegaarden en Omgeving".

OPRICHTING BOERINNENBOND – In Hoxem wordt de Boerinnenbond, de latere KVLV opgericht door Anna Vanherbergen, onder impuls van pastoor Jan Homans.

NIEUWE SLACHTHUISDIRECTEUR – Veearts Norbert De Keyser wordt benoemd in het ambt van veearts – slachthuisdirecteur.

PASTOOR HEUYSDENS OP RUST – In november 1953 gaat Pastoor Heuysdens op rust. Alfred Joseph Heuysdens werd geboren in Tienen op 8 april 1888. Hij deed zijn middelbare studies aan het college in Tienen. Hij werd op 20 september 1913 priester gewijd. Eerst was hij leraar aan het college in Tienen, dan onderpastoor in Scherpenheuvel, en vervolgens in Mol. Op 28 januari 1935 werd hij pastoor in Hoegaarden. Hij werd bijgestaan door de onderpastoors J. Luysterbergs en F. Bellemans. Tijdens de oorlog hielp de pastoor de verzetslieden, zonder zelf in de Weerstand te staan. Na de oorlog wilde hij de schade zo snel mogelijk laten herstellen. De muren van de kerk werden dichtgemetst, glasramen vernieuwd, en in 1947 konden de vier door de Duitsers gestolen klokken vervangen worden. De nieuwe klok Salvator kreeg burgemeester Giroulle als peter en Sylvie Vandermolen-Pirard, als meter. Er werd ook een nieuwe Sint-Gorgoniusklok gegoten met JM Lowet-Oury en Marie Loriers als doopheffers. De wijding van de klokken gebeurde op 27 september 1947. Ook de Odwinusklok en de klok OLV van Lourdes werden vernieuwd. Pastoor Heuysdens liet in de Sint-Gorgoniuskerk een gedenksteen plaatsen ter nagedachtenis van de gesneuvelde soldaten en burgerslachtoffers uit WOII. In 1947 bracht pastoor Heuysdens de zaak aan het rollen, die aanleiding gaf tot radiesthesische opzoekingen op het oude kerkhof, naar het graf en stoffelijke overschot van EH François Delfosse, stichter van de congregatie der Zusters van het H. Hart. In 1953 ging de pastoor op rust, en op 20 september 1963 vierde hij als ere-pastoor zijn gouden priesterjubileum. Pastoor Heuysdens overleed in Hoegaarden op 13 september 1964.

Figuur 31. Pastoor Heuysdens

December 1953

BEGROTINGEN GEMEENTE EN COO – In Meldert wordt de begroting 1954 van de COO goedgekeurd. Er zijn 55.187 frank voorzien in gewone ontvangsten en uitgaven. De buitengewone ontvangsten en uitgaven worden geraamd op 1564 frank. Opmerkelijk: voor het dienstjaar 1955 wordt een identieke begroting goedgekeurd.
De gemeentelijke begroting heeft in de gewone dienst en saldo van 3149 frank. De inkomsten worden geraamd op 962.455 frank, de uitgaven op 959.306 frank. De buitengewone ontvangsten en uitgaven worden op 2050 frank begroot.

NIEUWE VLEESKEURDER – Omer De Coninck heeft in Outgaarden al in juli 1953 ontslag gegeven. Veearts Norbert De Keyser uit Hoegaarden wordt de nieuwe vleeskeurder. Per gekeurd paard, ezel, muilezel, stier, os, koe of vaars krijgt de man 30,40 frank. Varkens, schapen, kalveren en geiten worden gekeurd voor 14,65 frank. Lammeren, geitjes en speenvarkens brengen slechts 7,10 frank op.

NIEUWE ONDERWIJZERES – In Outgaarden wordt Georgette Elshout aangenomen als onderwijzeres om vanaf 1 januari 1954 de hoofdonderwijzeres die met pensioen gaat, te vervangen. Outgaarden heeft steeds een lagere jongesschool en meisjesschool gehad. Het waren overal eenklassige scholen. M. Peeters zou het laatste schoolhoofd worden van de jongensschool.

GEMEENTEBEGROTING GEWIJZIGD – De gemeentebegroting van Hoegaarden staat na begrotingswijziging (1953) in de gewone dienst op 4,534 miljoen frank inkomsten en uitgaven. In de buitengewone dienst geeft dat 711.523 frank inkomsten en uitgaven.

SLACHTHUISRECHTEN VERNIEUWD – De gemeente vernieuwt de slachthuisrechten. Voor grote dieren als ossen, stieren, koeien … zal 30 centiemen per kilogram levend gewicht betaald worden. Als het onmogelijk is het dier te wegen voor de slachting zal het schoongemaakte vlees, met twee vermenigvuldigd worden. Voor varkens is er een vast recht van 10 frank, voor schapen en geiten 15 frank.

BELASTING OP VERMAKELIJKHEDEN – Voor een periode van twee jaar wordt in Hoegaarden een belasting op vermakelijkheden gestemd. In die tijd werden belastingen betaald op vertoningen, entreegelden, vestiares, verkoop van programma's, balboekjes, muziek, prijsverhogingen op de gewone consumpties, enz …

LIEFDADIGHEIDSBAL – De maatschappij "De Vrije Sportman" organiseert op 6 december een liefdadigheidsbal in Hoegaarden. De vereniging wordt voor de helft van de opbrengst vrijgesteld van gemeentelijke belastingen. Voor een zangavond van het Davidsfonds op 27 december is er een totale kwijtschelding van belastingen.

HOEGAARDSE BEGROTING 1954 – De begroting van de gemeente Hoegaarden bedraagt in de gewone dienst 5,430 miljoen frank inkomsten en uitgaven, en in de buitengewone dienst 623.656 frank.

WEDDE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN – De wedde van de burgemeester van Hoegaarden bedroeg nog 6000 frank, maar wordt nu vastgelegd op 22.500 frank per jaar. De wedde van de schepenen wordt verhoogd van 3000 frank tot 7.500 frank per jaar. De zitpenningen van de raadsleden worden van 20 frank op 75 frank gebracht.

CURSUS SNIT EN NAAD – Omdat er veel vraag is van de bevolking voor het organiseren van een cursus snit en naad beslist het gemeentebestuur een dag- en avondcursus in te richten, gegeven door een bijzondere leermeesteres in handwerken. De cursus is gratis voor de deelnemers, maar de gemeente voorziet wel 50.000 frank hiervoor in de begroting. Maria Vanosmael wordt met deze cursus belast.

PASTORIJ MOET DRINGEND GERESTAUREERD – De vorige pastoor liet per brief weten dat de pastorie vrij is en dat die dringend moet gerestaureerd worden. Het College van Hoegaarden laat aan H. Machiels een ontwerp van restauratie maken, want ze willen alles in orde hebben voor de nieuwe pastoor. De pastorie is al een geklasseerd monument sinds 25 maart 1938.

Figuur 32. Pastoor Pieter Vanderhasselt

PASTOOR PIETER VANDERHASSELT – Pieter Vanderhasselt werd geboren in St. Martens-Lennik op 23 mei 1901. Hij werd priester gewijd in 1925 en studeerde vervolgens nog in Leuven tot 1929. Hij werd leraar aan de Normaalschool van Mechelen tot 1935, en daarna gaf hij les aan het Sint-Jozefcollege in Aalst. In november 1953 kreeg hij zijn benoeming als pastoor in de parochie van Hoegaarden. Hij zette het werk van zijn voorganger pastoor Heuysdens verder, liet de schilderijen van de kerk herstellen, het binnendecor verfraaien en de centrale verwarming aanleggen. Hij werd bijgestaan door de onderpastoors Bisschop, Manshoven, Exelmans en Aerts. Hij hield zich in het verenigingsleven bezig met de Boerengilde van Hoegaarden en was proost van het Genootschap van de XII apostelen.
In 1964 ging de stoet uit ter ere van de 100-jarige Hubert Bessemans en datzelfde jaar werd Hoegaarden weer tot Dekenij verheven. Hoegaarden was voordien al Dekenij, maar dat was afgeschaft bij de Franse Revolutie. Pastoor Vanderhasselt werd de eerste Deken van de nieuwe Dekenij. Deken Pieter Vanderhasselt ging op rust in augustus 1975, juist 50 jaar na zijn priesterwijding. Hij werd opgevolgd door Jan Vandervelpen.

1954

Januari 1954

SCHOOLHOOFD MET PENSIOEN – Mevrouw Anne Marie Jochmans – Couwenberg gaat vanaf 1 januari 1954 met pensioen, als hoofdonderwijzeres van de lagere meisjesschool in Outgaarden. Ze gaf les in de lagere school sinds 1924 en was er hoofdonderwijzeres sinds 25 mei 1937.

GARAGE AANVAARD – Er kwam bij het onderzoek van commodo en incommodo geen enkel bezwaar tegen de inplanting van de garage van Paul Aerts in Groot-Overlaar. Het gaat om een benzine- en mazoutopslagplaats van 24.000 liter benzine en 7800 liter gasolie, evenals de exploitatie van een autogarage met herstellingsplaats.

WIJZIGING STRAATNAAM – Het College wil de secundaire weg, thans ook Charleroiweg, maar vroeger Bley genoemd, opnieuw de oude naam geven.

Februari 1954

TOMSIN GEBRUIKT BEEK NIET MEER – Brouwer Louis

Tomsin ging in beroep omdat hij belastingen moest betalen voor de in 1953 uitgevoerde werken aan "de Beek". Tomsin kan bewijzen dat hij het water van de beek niet meer gebruikt voor zijn nijverheid, en de gemeenteraad constateert dat de klacht van Tomsin gegrond is en dat hij ten onrechte op de belastingsrol staat.

Maart 1954

AL DE BOMEN EN GEBOUWEN WEG – De gemeente Hoegaarden keurt het lastenboek goed voor het afbreken van alle gebouwen en het rooien van alle bestaande beplantingen, op het gekochte goed aan de Tiensestraat.

SCHOOLHOOFD OP RUST – Mevr. Henriette Loze-Evrard, onderwijzeres-schoolhoofd van de gemeentelijke meisjesschool in Hoegaarden, gaat met pensioen.

NIEUWE ONDERWIJZERESSEN – In de gemeentelijke meisjesschool in Hoegaarden wordt op 1 maart Marthe Usé-Genesse, aangesteld als onderwijzeres. Op 14 mei wordt Mevr. Hoylaerts vast benoemd.

ONDERPASTOOR BELLEMANS OVERLEDEN – Op 25 maart overlijdt Frans Bellemans, pastoor in Pellenberg sinds 1948. Frans Bellemans was onderpastoor in Hoegaarden van oktober 1936 tot 1948.

April 1954

VERGETEN WATERLOOP – De gemeente Meldert dient bezwaar in bij de provinciegouverneur, omdat bij de opstelling van de nieuwe provinciale kaart van de waterlopen "le coulant d'eau no 8" niet geklasseerd werd. Het gemeentebestuur vindt dat deze waterloop, net als de Mene, in derde categorie zou moeten gerangschikt worden. Bij een geklasseerde waterloop kunnen regelmatiger ruimingswerken worden uitgevoerd. Dat is van groot belang voor de goede afloop van de wateren.
In Outgaarden gaat men akkoord met de kaart van de waterlopen.

DE WEG OUTGAARDEN – GOETSENHOVEN – Van 5 april tot oktober 1954 zal de weg voor groot verkeer nummer 54, of de weg Outgaarden-Goetsenhoven verbeterd worden. Het verkeer wordt in die periode verboden op dit baanvak, en er worden omleidingen ingevoerd. De officiële inhuldiging, van het hele tracé, gebeurt pas in 1957.

VISWINKEL – Het College van Hoegaarden geeft toelating tot het openen van een viswinkel in de Doelstraat. Er wordt wel een streng reglement voor opgesteld. Het gaat om de

Figuur 33. Suikerfabriek La Ghète

viswinkel, waar jaren later een slagerij zou komen.

Mei 1954

NIEUW SCHOOLHOOFD MEISJESSCHOOL – Mevr. Maria Lamens- Hamels wordt aangesteld als nieuw schoolhoofd van de meisjes in Hoegaarden.

WEER GEEN SCHEPEN-COLLEGE – Op 20 mei wacht burgemeester Michel Giroulle weer tevergeefs op zijn twee schepenen. Ditmaal had Hettich zich laten verontschuldigen.

EINDE SUIKERFABRIEK – De suikerfabriek "La Ghète", aan de E. Ourystraat, houdt op met bestaan en alle activiteiten worden samengebracht in de "Sucreries et raffinerie du Grand-Pont" in Altenaken. Deze laatste werd gebouwd in 1877. De suikerfabriek "La Ghète" die in 1886 in gebruik werd genomen, wordt ontmanteld, in 1957. Het gaat om de gebouwen van de "Sucrerie de la Ghète" opgericht in 1886 door Joseph Putzeys. In 1920 fusioneerden de Ghète en de Grand-Pont uit Altenaken. Grand-Pont nam een aantal Waalse fabrieken over, alvorens zelf door de Tiense Suikerraffinaderij te worden opgeslorpt.

Juni 1954

BOOGSCHUTTERS BIJ KERMIS – Bij gelegenheid van de grote kermis in Outgaarden krijgt de Boogschuttersclub nog 500 frank extra subsidie.

VERBREDING GASTHUIS-STRAAT – Om de Gasthuisstraat te kunnen verbreden beslist de gemeente een stukje grond aan te kopen van hoefsmid Hippolyte Vanderveste, in de volksmond "Muujereke"genoemd.

EEN KLAS BOUWEN IN MEISJESSCHOOL – Leerlingen van de gemeentelijke meisjesschool in Hoegaarden zijn op dit ogenblik ondergebracht in een noodlokaal van het schoolhuis. De gemeente beslist dat het hoogdringend is dat een nieuwe klas gebouwd wordt in de meisjesschool.

ONDERWIJS IN MIDDELEEUWEN - Op www.ethesis.be wordt een onderzoek gepubliceerd over scholen in het Hertogdom Brabant in de Middeleeuwen. Ook Hoegaarden was daarbij. Uitgangspunt voor het onderzoek is de studie die R. R. Post in 1954 over het onderwijs in Nederland in de Middeleeuwen publiceerde. De scriptie werd in eerste instantie opgevat als een tegenhanger van het werk van Post voor het hertogdom Brabant. Cuvelier stelde een kaart op van de demografische spreiding van de scholen in het hertogdom Brabant in de eerste helft van de 15de eeuw. Als we er van uitgaan dat de situatie tussen de 12de en de 14de eeuw gelijkaardig was, kunnen we de belangrijkste centra onderscheiden. Dit waren op de eerste plaats Diest, Antwerpen, Brussel en Leuven, gevolgd door Lier, Nivelles, Tienen, Mechelen – er zijn geen gegevens voor Mechelen, en verder Turnhout, Geel, Herentals, Aarschot, Zoutleeuw, Hoegaarden – hiervoor zijn er ook geen gegevens, en Retie, Asse, Grimbergen, Vilvoorde en Overijse. Samen hebben deze 19 plaatsen 49 parochies. Er waren 550 parochies in 1559 in heel het hertogdom Brabant. Dus Hoegaarden was één van de geprivilegieerde gemeenten waar onderwijs werd gegeven, aldus de scriptie voorgelegd aan de Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, door Geert Van Boxelaer. Het ging om een scriptie voor het behalen van de graad van Licentiaat in de Geschiedenis, in het academiejaar 2001-2002 in Gent.

Juli 1954

BROMFIETSERS – Op 4 juli wordt in Hoegaarden het kampioenschap van België voor bromfietsers georganiseerd.
Bij de gemeentefeesten in 1954 wordt er een wielerwedstrijd "Nationaal kampioenschap van België voor Nieuwelingen" ingericht en een wielerwedstrijd voor onafhankelijken.

STOOTKAR VOOR LIJKENVERVOER – Er zijn nog geen concrete plannen, maar in "allerlei" wordt op de gemeenteraad in Outgaarden toch gesteld dat een stootkar voor lijkenvervoer moet aangekocht worden. In september staat de aankoop van een "corbellard" op de agenda, zo staat letterlijk in de notulen van de gemeenterraad.

LANDBOUW TERMINOLOGIE – R. Fourie publiceert zijn licentiaatsscriptie (KU Leuven) "De landbouwterminologie in Outgaarden en omgeving".

HOOGLERAAR JOS DECORTE - Jos Decorte was hoogleraar aan het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte (HIW) van de K.U.Leuven. Hij werd op 21 juli 1954 geboren in Zwevezele. Hij studeerde klassieke filologie en wijsbegeerte aan de K.U.Leuven. Voordat Decorte aan de K.U.Leuven verbonden was, doceerde hij klassieke talen in het O.L.V. College Assebroek in Brugge en in het Immaculata-Instituut in

Tienen. In 1980 begon Jos Decorte als wetenschappelijk medewerker aan de K.U. Leuven. Hij woonde in de Kerselaarstraat in Meldert (Hoegaarden). Op de Hoegaardsesteenweg in Opvelp bij Bierbeek, reed een 39-jarige autobestuurder uit Hoegaarden, op 4 oktober 2001, de fietsende professor Wijsbegeerte van de KU-Leuven Jos Decorte (47) uit Meldert dood

Augustus 1954

REKENING COO COMMISSIE – De gemeente Hoegaarden keurt de rekeningen goed van de Commissie der Openbare Onderstand voor het jaar 1953. In de gewone dienst zijn er 433.448 frank ontvangsten en 312.584 frank uitgaven. In de buitengewone dienst zijn dat respectievelijk 978.284 frank en 983.325 frank.

GEBOUW KOPEN EN SLOPEN – Om de Gasthuisstraat te kunnen verbreden moet een gebouw, Gasthuisstraat 33, eigendom van Edouard Vanautgaarden gesloopt worden. Het huis betekent een gevaar voor het verkeer. De gemeente zal de eigendom aankopen om het huis te kunnen slopen. In totaal gaat het om een oppervlakte van iets meer dan 3 are.

September 1954

WEESHUIS EN KRAAMINRICHTING – De Commissie der Openbare Onderstand heeft grote plannen in Hoegaarden. Op 6 september doet de COO-raad volgend voorstel: de bestemming veranderen van haar inrichtingen, namelijk de verbouwing van het Weeshuis tot rusthuis voor bejaarden, en het Rusthuis in te richten tot Kraaminrichting, bij middel van Staatstussenkomst. Op de raadszitting van oktober keurt de gemeente dit voorstel goed.

BELANGRIJKE WIELERWEDSTRIJD IN HOEGAARDEN – Ziehier het palmares van de belangrijke UCI-wedstrijd (september) in Hoegaarden gereden, volgens de wielerwebsite. In 1954 wint de bekende spurter Willy Vannitsen. Er werden ook andere wedstrijden in juli gereden.

1964 Victor Van Schil BEL
1963 René Thijsen BEL
1962 Ludo Janssens BEL
1961 Frans Schoubben BEL
1960 Willy Derboven BEL
1959 Frans Schoubben BEL
1958 Frans Aerenhouts BEL
1957 Jozef Schils BEL
1956 Victor Wartel BEL
1955 Giuseppe 'Pino' Cerami BEL
1954 Willy Vannitsen BEL
1952 Henri Van Kerckhove BEL
1951 Ernest Sterckx BEL
1948 Ernest Sterckx BEL
1946 Ernest Sterckx BEL
1942 Martin Van Den Broeck BEL
1937 Louis Hardiquest BEL
1936 Rene Walschot BEL
1935 Marcel Kint BEL

GANSE NACHT VERLICHTING – Tijdens de gemeentefeesten van 11 tot 19 september blijft de verlichting de ganse nacht branden in Hoegaarden.

Oktober 1954

BLEYSTRAAT IS NIEUWE NAAM – Omdat er steeds woningen bijgebouwd worden langs de weg nummer 11, "Charleroiweg" genoemd in Hoegaarden, beslist de gemeenteraad deze naam te wijzigen in Bleystraat. In alle oude documenten van de gemeente wordt deze straat trouwens al Bleystraat genoemd.

WEER KRANKZINNIGE OPGESLOTEN – Het College van Hoegaarden laat na een doktersattest weer een krankzinnige dringend opsluiten. De dame in kwestie wordt in Salva Mater in Lovenjoel geplaatst. Het zijn ook telkens de politieagenten of de veldwachters die belast zijn met de uitvoering van het besluit. In juni 1955 wordt weer een vrouwelijke krankzinnige uit de Valleistraat geplaatst.

CINEMA RIO – De vergunning voor het vertonen van films, in zaal Rio, gelegen aan de Gasthuisstraat in Hoegaarden, wordt verlengd. De cinema wordt uitgebaat door ene J. Schoonjans uit Herent.

November 1954

MEDISCH SCHOOLTOEZICHT – Er worden in Hoegaarden twee artsen benoemd tot medisch schoolopzichter voor de lagere gemeentescholen: Dr. Leopold Lodewijckx en Dr. Denis Stes.

KERKHOF OPKNAPPEN – Het College van Hoegaarden wil het gedesaffecteerde kerkhof rond de Sint-Gorgoniuskerk laten opknappen door werklozen.

ODULPHUS TROOST – Honderd jaar geleden op 9 november 1854 overleed Odulphus Troost. De man mag niet ontbreken in de galerij van de Hoegaardse kunstenaars. Hij wordt vermeld in een huldeboekje van pastoor Kennis uit Neervelp, in een "Biograpghie nationale" van Pierre Bautier en in de geschiedenis van Hoegaarden van Alphonse Wauters. In Alpaïdis 160 van 't Nieuwhuys wordt ook hulde gebracht aan de kunstenaar, die geboren werd op 31 mei 1820. Hij was lid van het Genootschap van de

Heilige Vincentius a Paulo in Antwerpen en richtte daar in Hoegaarden, zijn geboortedorp een afdeling van op. Na zijn letterstudiën vertrok hij naar Antwerpen, maar aan het einde van zijn leven, toen hij ziek was keerde hij weer naar zijn ouders op de hoek van de Arthur Putzeysstraat en de Gasthuisstraat. Hij stierf jong op 34-jarige leeftijd. Een schilderij van hem "Het Laatste Avondmaal" bevindt zich in de kerk van Outgaarden. Een werk "De vrijheid der slaven" bleef onvoltooid.

December 1954

BEGROTING BOVEN MILJOEN – De gewone ontvangsten en uitgaven van Meldert worden voor 1955 op meer dan 1 miljoen frank begroot. Op de buitengewone ontvangsten en uitgaven wordt 33.522 frank geplakt.

VAN BEVER VOORZITTER – Bij de Melomanen van de Grote Gete, die sinds 1952 het predikaat "koninklijk" toegekend kregen, neemt Michel Giroulle ontslag als voorzitter. Hij wordt opgevolgd door schepen François Van Bever.

VOORZITTER VML - In 1954 kreeg de VML- harmonie eindelijk weer een voorzitter in de persoon van August Paenhuyzen, die twee jaar later opgevolgd werd door Emiel Steenwegen.

OVERWELVING PAENHUYSBEEK – Op vraag van de Raffinerie & Sucreries du Grand-Pont zal een gedeelte van de Paenhuysbeek in Hoegaarden overwelfd worden. Bij een openbaar onderzoek kwam er geen enkel bezwaar tegen deze overwelving binnen.

STRIJD TEGEN WATEROVERLAST – De gemeente Outgaarden is aan overstromingen blootgesteld, omdat al de waters die van Goetsenhoven komen over het grondgebied van Outgaarden moeten afgevoerd worden. Om de wateroverlast aan te pakken wil het gemeentebestuur van Outgaarden via een riool, onder de buurtwegen 23, 27 en 29, een groot deel van het water in de dorpskom buiten de beek houden, en het erin afvoeren buiten de dorpskom. En als die buurtwegen opgebroken worden, moeten ze meteen ook verbeterd worden, want de wegverharding is in zeer slechte staat. Deze werken worden ingeschreven als bijwerk aan de weg voor groot verkeer nummer 54. De kosten voor de werken worden geraamd op 1,1 miljoen frank.

GEORGES PUTTEVILS IN DJEDDAH – Diplomaat Georges Puttevils die later Ambassadeur zal worden, wordt op 18 december Zaakgelastigde in Djeddah. Tot aan zijn vertrek in september 1957 naar Moskou zal hij daar verblijven en zijn dochter Carine, de latere voorzitster van het Parramore-comité wordt in 1957 in Djeddah geboren.

MERKWAARDIG IN REGLEMENT SLACHTHUIS – Jaarlijks wordt zowat het reglement van het Slachthuis in Hoegaarden aangepast. Smakelijk! . " Met het opmaken mag slechts aangevangen worden na de zekere dood van het dier".
"De gekeelde varkens mogen niet langer dan vijf minuten op de slachtvloer blijven liggen. De slachters moeten het bloed van de geslachte dieren in aangepaste en zindelijke vaten of tobben opvangen".
"Als men een ziek dier ontdekt moet de huid, tenminste gedeeltelijk aan het dier gehecht blijven. Bij andere dieren moet het vel onmiddellijk van het dier verwijderd worden en naar het huidenlokaal gebracht worden".
"De magen moeten in het hiertoe aangeduide lokaal geledigd worden".
"Het mest blijft eigendom van het slachthuis. De ingewanden moeten in de darmwasserij van hun vet ontdaan worden en in de metalen vaten geledigd worden. Deze vaten moeten als ze gevuld zijn, weggevoerd worden".
"Het vet en de organen die door een ingewanden- of darmbewerker moeten behandeld worden, moeten naar de slachtzaal teruggevoerd worden voor keuring".
"Er mogen geen vaste stoffen in de riool geworpen worden (vloeibare vieze goedjes dus blijkbaar wel). De foetussen evenals hun omhulsels moeten aan het vilbeluik afgeleverd worden". Tot daar enkele uittreksels uit het Slachthuisreglement dat ook zeer streng is voor de vleeskeuringen, propere materialen, en properheid van transport dat het slachthuis binnenkomt.

TEKENEN VAN ONENIGHEID BIJ LIBERALEN – Schepen Frans Van Bever wil een punt bij hoogdringendheid op de agenda van de gemeenteraad van 28 december 1954 brengen. Het punt, i.v.m. het intrekken van de afdanking van overtollig tijdelijk werkliedenpersoneel en toekennen van een loonsverhoging aan het ander tijdelijk personeel, krijgt geen meerderheid en de hoogdringendheid wordt weggestemd. Maar tijdens het College van 18 januari 1955 slaagt Van Bever erin om de afgedankte

personeelsleden weer te laten aannemen, met twee stemmen tegen één.

DAVIDSFONDS TELT VEEL LEDEN – Op 20 januari 1931 werd de stichtingsvergadering van het Davidsfonds gehouden in het Patronaat. Er waren 60 aanwezigen, waarvan 36 Tienenaars die allen lid werden. In mei 1941 was er opnieuw een stichtingsvergadering na de moeilijke oorlogsjaren. In 1948 meldde EH Van Santfoort aan het hoofdbestuur van het Davidsfonds dat de toestand in Hoegaarden moeilijk was: het liberalisme dat niet bevorderlijk was voor het katholieke leven, de verfranste volkstaal en een verfranst hoger meisjespensionaat. Toch kwam er grote bloei bij het Davidsfonds in de jaren 50, met een piek in 1954 met 173 gezinnen die lid waren.

753 INWONERS – De gemeente Outgaarden telt op 31 december 753 inwoners

1955

Januari 1955

INTERCOMMUNALE WIRWAR BEGINT – Tot nu toe was er in Outgaarden een vergunningscontract gesloten tussen de gemeente en de NV Tiense Elektriciteitsmaatschappij, betreffende de verdeling van energie in Outgaarden. Maar nu gaat de Tiense maatschappij de installaties ter beschikking stellen van de naamloze maatschappij "Algemene Gas- en Elektriciteitsmaatschappij", om deze laatste maatschappij toe te staan het genot ervan over te dragen aan de Intercommunale Elektriciteitsmaatschappij van Brabant, "SOBRALEC". De gemeente gaat hiermee akkoord, omdat het alleen maar voordelen biedt voor de dienstverlening.

NIEUWE KLAS BOUWEN – De gemeenteraad van Hoegaarden beslist een nieuwe klas te bouwen in de gemeentelijke jongensschool, voor het inrichten van de technische leergangen.

WATERAFLOOP VOOR GETE – De gemeente Hoegaarden heeft ingezien dat het afvoervermogen van de waterloop "de Beek", namelijk de Schoorbroekbeek of Nermbeek, bij hevige regens ontoereikend is, waardoor woningen gelegen in de omgeving van de waterloop in het gehucht Nerm, en langsheen de Brouwerij Loriersstraat, Stoopkensstraat en Vroentestraat door overstromingen beschadigd worden. De inwoners beklagen zich daar al geruime tijd over en hun klachten zijn gegrond.
Door het aanleggen van een bijkomende waterafvoer, door middel van een dubbele overlangse duiker met betonbuizen van een halve meter doormeter, onder de Loriersstraat, de Stoopkensstraat en Vroentestraat, denkt men grotendeels aan deze toestanden te verhelpen. De werken worden geraamd op 1,156 miljoen frank.

VERBETERING STOOPKENSSTRAAT – De kasseien van de Stoopkensstraat liggen er zeer slecht bij. De gemeente wil gebruik maken van de aanleg van de nieuwe waterafvoer om meteen ook de Stoopkensstraat te verbeteren. Men wil de straat aanleggen in monolietbeton. De kosten worden geraamd op 1,121 miljoen frank.

VERBETERING KALVERSTRAAT – De gemeenteraad keurt het ontwerp goed voor de verbetering van de Kalverstraat. De straat zal gekasseid worden.

EEN OPENLUCHT CULTUURCENTRUM? – De gemeente keurt ook het voorontwerp goed voor het aanleggen van een openlucht cultuurcentrum, aan de Tiensestraat. Het gaat om de huidige gemeentelijke sportterreinen, toen met een oppervlakte van 2,14 ha.

WEER VERDEELHEID BIJ STEMMING – Opmerkelijk is weer een verdeelde stemming bij de liberalen, i.v.m. de aanvraag van een punt, om de wedde van "gardes" bij hoogdringendheid te behandelen, door raadslid Vanderstukken (socialist). De hoogdringendheid wordt aanvaard door 8 raadsleden, met de burgemeester Giroulle, liberale, katholieke en socialistische raadsleden. Maar schepen Van Bever, Hettich en raadslid Vanosmael (alle drie liberalen) stemmen tegen. De eerste tekenen aan de wand van een scheuring bij de liberalen.

Februari 1955

BLEYSTRAAT IS NIEUWE NAAM – Vanaf 1 februari 1955 wordt de vroegere Charleroistraat, officieel "Bleystraat" genoemd. De Hogere Instanties keurden het naamvoorstel door de gemeente goed.

Maart 1955

TUSSENKOMST IN DE SCHOOLKWESTIE – De gemeenteraad van Meldert maakt een wens over aan de Eerste Minister en de Minister van Openbaar Onderwijs. De raad

vraagt dat ten genendele zou getornd worden aan de gemeentelijke autonomie inzake onderwijs. “Indien de Regering meent dat er een onderwijskwestie bestaat, dan moet deze opgelost worden in een geest van verdraagzaamheid en in de meest stricte gelijkheid, opdat de eendracht onder de burgers en de eenheid van het Vaderland niet in het gedrang komen”.

GEEN TOELAGE VOOR WIELERCLUB – Het college weigert een toelage aan de wielerclub “De Vrije Sportman” voor de organisatie van de beroepsrennerskoers Roubaix-Hoegaarden, aangezien het gemeentebestuur in algemene regel geen toelage verleent aan verenigingen.

SLECHTS ÉÉN BEZWAAR TEGEN VARKENSSTAL – Tijden zijn wel zeer sterk veranderd. Het College geeft toelating voor het uitbaten van een varkensstal op de eigendom te Nerm nummer 76. Een openbaar onderzoek leverde slechts één bezwaar op.

April 1955

SECRETARIS OVERLEDEN – Camille Fourie, gemeentesecretaris van Outgaarden is op 6 april overleden. Marcel Engels wordt waarnemend secretaris. Een hele verbetering in de verslagen van het schepencollege, want de vorige waren zeer slordig opgesteld.

KASSEIEN AAN SPORTTERREIN – Met de kasseien gerecupereerd van de afbraak van de door de gemeente gekochte gebouwen op de vroegere eigendom Tomsin, zullen langs de gebouweigendommen steunmuren gebouwd worden. Deze muren moeten de gronden tegenhouden en het nivelleren van het gedeelte dat als voetbalterrein gebruikt zal worden, mogelijk maken. De werken zullen uitgevoerd worden met werklozen.

TOREN EN UURWERK SINT-GORGONIUSKERK – Er moeten dringend herstellingswerken uitgevoerd worden aan de torenkap van de kerk, en aan het torenuurwerk.

Mei 1955

NIET ALTIJD TEVREDEN OVER SECRETARIS – In Outgaarden behandelt de gemeente een aanvraag tot toelage aan de familie van de overleden secretaris Camille Fourie, maar de gemeente wijst dit verzoek af, aangezien “het één der welstellende huisgezinnen van Outgaarden betreft, en gezien Mijnheer Fourie, soms door nalatigheid last berokkende aan de gemeente”, zo staat in de notulen van de gemeenteraad. Men was dus blijkbaar niet altijd tevreden over het werk van de secretaris.

REFTER BIJBOUWEN – De COO-commissie wil een refter bijbouwen aan het “Rusthuis voor Ouderlingen”.

TOELAGEN VOOR FEESTCOMITE – Het Officieel Feestencomité krijgt 40.000 frank toelage voor het organiseren van wielerwedstrijden en andere activiteiten, bij de gemeentefeesten in 1956. In dat Feestencomité is Alphonse Hettich voorzitter en Georges Raddoux schatbewaarder.

Juni 1955

HERSTEL TORENKAP – De herstellingswerken aan de torenkap van Sint-Gorgonius zullen 140.162 frank kosten.

AANKOOP GRONDEN – De gemeente koopt nog gronden aan om de Gasthuisstraat te kunnen verbreden.

Juli 1955

PERSONEELSLEDEN GEMEENTESCHOOL - Op de lijst van personeelsleden van de gemeenteschool vinden we volgende namen: Fernand Dumont, Jules Taverniers, Georges Vandermolen, Albert Guilluy (jongensschool), Maria Lamens - Hamels, Constance Hoylaerts-Evrard, en Marthe Genesse. (meisjesschool) De technische cursussen worden gegeven door Victor Genie en Frans Giroulle. In de kleuterschool vinden we Adolphine Vandenbroeck - Troost (Madame Fine), en N. Loots - Willemaerts.

INVOERING VIJFDAGEN WEEK – Het College beslist voor het bediendenpersoneel van de gemeente Hoegaarden, de vijfdagenweek in te voeren.

Figuur 34. Betty Mellaerts

BETTY MELLAERTS - Betty Mellaerts is een ingeweken Hoegaardier (Outgaarden), geboren in Brussel op 6 juli 1955. Betty Mellaerts is Vlaams presentator en journalist. Jarenlang presenteerde ze het interviewprogramma "Het Vermoeden" op Radio 1. Ze behaalde een regentaat Nederlands – Engels – Geschiedenis. In 1977 begint ze haar radiocarrière bij BRT 2 Omroep Brabant. Enkele jaren later, stapt ze over naar Radio 1 waar "Kwintessens" en het "Middagmagazine" volgen. Van 1982 en tot eind 1991 presenteert ze "Het Vermoeden", elke middag tijdens weekdagen op Radio 1. Van 1983 tot 1991 is ze ook de presentator voor het televisieprogramma "Kunstzaken". Van 1992 tot 1994 presenteert ze op Radio 1 "Het Einde van de Wereld", met reisverhalen, en de quiz "Mensenkennis". De televisieversie "Kennis van Zaken" wordt ook door haar gepresenteerd. In 1994 volgt het avondprogramma "Het Gevolg" op Radio 1, en vanaf 1996 "Levende Lijven" met Koen Fillet. In 1999 eindigt ze haar vaste overeenkomst met de Vlaamse Radio- en Televisieomroep. Ze ging werken als freelance journalist en schreef onder andere stukken voor de Vlaamse krant De Morgen. Voor de VRT presenteert ze wel nog "Confidenties in Toscane" . Van 2002 tot 2004 staat ze met "Victoria" en "Compagnie De Koe" op de planken in de "Poes, Poes, Poes" reeks. In 2006 was ze korte tijd betrokken bij de opstart van EXQI culture maar de meningsverschillen waren groot en ze stapte op. Ze werd daar opgevolgd door Chris Michel. Sinds 2007 is ze ook toneelschrijver. Voor Theater 't Arsenaal in Mechelen schreef ze "Nachtzusters", een compilatie van drie monologen.

Augustus 1955

WEDDE BURGEMEESTER – In Outgaarden wordt de wedde van de burgemeester aangepast en gebracht op 3900 frank per jaar. De wedde van de schepenen komt op 1300 frank per jaar. Tijdens dezelfde gemeenteraad worden ook de nieuwe voorwaarden vastgelegd voor de nieuwe gemeentesecretaris. Hij moet minstens een diploma lager middelbaar onderwijs hebben, en in de gemeente wonen of komen wonen binnen de drie maanden na de benoeming.

ALPHONSE HETTICH OVERLEDEN – De gemeenteraad houdt een huldebetoon voor Alphonse Hettich, de voorzitter van het Officieel Feestencomité, die overleden is. De man heeft zich gedurende 36 jaren ingezet voor de gemeente en de bevolking. Hij was de vader van André Hettich.

KLAS MEISJESSCHOOL – Het ontwerp voor de bouw van een klas in de meisjesschool in Hoegaarden wordt gewijzigd.

VERBETERING KLOOSTERSTRAAT – Ook de verbetering van de Kloosterstraat of buurtweg nummer 3 staat op de agenda van de gemeenteraad. Een eerste ontwerp wordt gewijzigd. Het wegdek is in monolietbeton gepland. In maart 1956 zijn de werken uitgevoerd en keurt de gemeenteraad de eindafrekening van de werken goed: iets meer dan één miljoen frank. Bij de verlenging van de straat wordt deze gedeeltelijk door Mariadal getrokken.

PLANNEN VOOR VERNIEUWING GEMEENTEPLEIN – De ontwerpen voor de verbeteringswerken aan de weg van groot verkeer naar Zétrud-Lumay, en het Gemeenteplein, worden voorlopig goedgekeurd. Er komt ook nieuwe riolering. De weg naar Elst zal 4,9 miljoen frank kosten, het Gemeenteplein 793.000 frank.
In juli 2004 verscheen in HLN een bijdrage over het Dorp van Toen, met de beschrijving van het Gemeenteplein en een foto van rond 1940. In 1955 was er nauwelijks iets veranderd. Voor de foto, zie deze Kroniek, juli 1956. Hieronder de beschrijving:
"Het Hoegaardse Gemeenteplein kreeg in de loop van de jaren verschillende benamingen: eerst Plaats (1582), dan Berg (1736), vervolgens Kerkplein of Grote Markt, om uiteindelijk in de 20ste eeuw tot Grand'Place of Grote Plaats omgedoopt te worden. Sedert midden vorige eeuw wordt dit Gemeenteplaats of Gemeenteplein genoemd. Boven aan de heuvel staat de monumentale Sint-Gorgoniuskerk, een kerk die met het geld van de Hoegaardse bierbrouwers in vijf jaar tijd werd opgetrokken en in 1759 afgewerkt was. Achteraan zie je de Houtmarkt met Kapittelhuis. Tussen de huizen achter de gemeentelijke kiosk zie je nog "Rust op den Berg", vroeger een herberg, nu gewoon een dubbelhuis. Aan de hoek links, van Gemeenteplein en A. Putzeysstraat is ondertussen het café De Venitiaan gekomen. Hogerop zie je nog het gemeentehuis met pui, waar ondertussen de bomen voor verdwenen zijn."

WEKELIJKSE HUISVUILOPHALING – Het schepencollege acht het noodzakelijk om de huisvuilophaling in de

wijken Nerm en Overlaar ook wekelijks te laten gebeuren, zoals in het centrum. In het centrum komt de vuilkar door op vrijdag of op zaterdagnamiddag.

September 1955

UITBREIDING RUSTHUIS – De COO-commissie vraagt aan de hogere overheid de toelating om het rusthuis te mogen uitbreiden en bekomt die ook. Ook de gemeente keurt het voorstel goed.

NIEUWE CINEMA – Amand Christiaens vraagt een vergunning voor het inrichten van een schouwspelzaal, met de bedoeling er cinemavoorstellingen te organiseren aan de Gasthuisstraat. Er kwam geen enkel bezwaar tegen deze cinemazaal bij het openbaar onderzoek, dus is het advies van het College positief.

NIEUW SPOOR – Het college gaat ermee akkoord om de weg te verbreden en het aansluitingsspoor van de NV Sucreries du Grand-Pont, tussen de te vervangen sluitbomen aan de overweg nummer 7 (station Hoegaarden) te laten plaatsen.

Figuur 35. Louis Michel

LOUIS MICHEL EEN GEBOREN HOEGAARDIER – Op 23 september 1955 wordt het gezin van Charles Michel uitgeschreven te Hoegaarden, om naar de gemeente Zétrud-Lumay te verhuizen aan de Rue de la Station. 't Nieuwhuys gaat dieper in op de roots van toppoliticus Louis Michel, zoon van Charles, in Alpaïdis 167/2. De Michel familie had de bijnaam "Selleke", naar het "solleke", "un sou", een muntstukje. Louis Michel werd geboren te Tienen in 1947, zijn vader Charles Michel in Hoegaarden in 1913, en zijn grootvader Jean Baptiste Michel in Hoegaarden in 1890. Jean Baptiste Michel, meestal kortweg Jean genoemd, huwde in 1912 in Hoegaarden met Marie Emilie Hortense Depus. Hij was aannemer in bouwwerken woonde in de Doelstraat en had een grote opslagplaats in de Pastorijstraat, langs de Neskensstraat. Als aannemer bouwde hij de huidevetterij Evrard op de Vroente, het "collenfabriekske" van Huynen, later Newform en Atmi in Overlaar, de Hougardia, de brouwerij Loriers. Jean had nog heel wat broers en zusters: Marie Selleke, de oudste, Bare Selleke, Fine Selleke, Poldine Selleke, Hélène Selleke, Juliette Selleke, en Margriet Selleke. Het ouderlijk huis bevond zich in de Fabriekstraat. De vader van Louis Michel, Charles, was ook aannemer van beroep. Hij was de broer van Frans Michel, de gekende cafébaas "Selleke" op de hoek van de Doelstraat en de Koningin Astridstraat. Louis Michel, licentiaat in de Germaanse filologie, gaf les aan de Normaalschool van Geldenaken, werd schepen en burgemeester in Geldenaken, voorzitter van de PRL (Franstalige liberalen), volksvertegenwoordiger, vice-premier en Minister van Buitenlandse Zaken, en Europees Commissaris. Zijn zoon Charles Michel zou federaal minister worden en voorzitter van de MR.

Oktober 1955

GEEN BEZWAAR TEGEN TRACE – Er kwam geen enkel bezwaar binnen tegen het tracé van de verbeteringswerken van de weg naar Zétrud-Lumay toe en het Gemeenteplein. De gemeente keurt de werken dan definitief goed.

BALANS SLACHTHUIS – De ontvangsten en uitgaven van het gemeentelijke Slachthuis worden verhoogd tot 172.463 frank. In november komt daar nog eens 2000 frank bij.

November 1955

FIETS VERSLETEN – In 1952 werd een fiets gekocht voor de gemeentelijke werkopzichter, maar deze is ondertussen versleten. Er wordt nu een nieuwe fiets gekocht.

RAADZAAL WORDT OPGEFLEURD – Er wordt beslist de raadzaal van Hoegaarden op te fleuren. Men koopt een tafeltapijt aan met donkergroene kleur. De meubels, 10 stoelen en 3 zetels worden hersteld.

TOEVALLIGE WERKMAN – Een "toevallige" werkman van de gemeente Hoegaarden wordt weer in dienst genomen. Oorspronkelijk stond er in de notulen van het college "tijdelijke werkman", maar dit werd gewijzigd in "toevallige". Toch een eigenaardig statuut!

December 1955

KLAS EN VLOEREN – Het college aanvaardt de prijs van 308.300 frank voor het bouwen van een bijkomende klas aan de gemeentelijke meisjesschool. In het college wordt ook de bevloering van de speelplaatsen van de gemeenteschool Doelstraat, voorgesteld.

MARC MEERSMAN – Marc Meersman is één van die bekende Vlamingen die in Meldert is komen wonen. Hij werd geboren op 3 december 1955. Met een stem als een klok vrolijkt bas-bariton Marc Meersman de intermezzi in de Rechtvaardige Rechters op. Maar hij heeft meer in zijn mars dan deuntjes zingen in cafés. Hij heeft conservatorium gedaan in Brussel en Aken, en klassieke concerten gezongen in de Filippijnen, Kameroen, Egypte en Wortegem-Petegem. Op zijn palmares staan theaterproducties als Jesus Christ Superstar en The Phantom of the Opera, en in de tekenfilm "De Klokkenluider van de Notre Dame" zong hij de rol van de Aartsdeken. Marc Meersman verzorgde als concertzanger reeds talrijke hoogstaande recitals over de gehele wereld. Bij het grote publiek is hij vooral gekend door zijn Tv-optredens in o.a. De rechtvaardige rechters , Notenclub, Muziekdoos, Hof van Assisen, Zevende Dag en De Makelaars. Hij zong de twee nationale hymnes (België-Zweden) op de openingsceremonie van Euro 2000. Als ensemblezanger was hij lid van het VRT-omroepkoor en stichtte het ensemble "Men´s voices". Marc Meersman zong in talloze musicals Hij zong in verschillende tekenfilms van Walt Disney en Warner Bros en verleende zijn medewerking aan talloze CD-opnames. Hij toerde ook in Vlaanderen en Nederland met een musical en filmsong programma met het strijkersorkest "Maxe-millecorde" en in de CC in Vlaanderen met zijn mannen-ensemble Men's Voices. In Hoegaarden is hij de bezieler en oprichter van het stemmenfestival Voices @ Hoegaarden in 2007.

Figuur 36. Marc Meersman

1956

Januari 1956

NIEUWE GEMEENTESECRETARIS – De gemeenteraad van Outgaarden kiest voor Louis Moens, geboren in Hakendover, en wonende in Wommersom, als nieuwe gemeentesecretaris. De benoeming zal aanvang vinden op 1 maart 1956. De Deputatie van Brabant keurt dit goed op 27 januari, en op 3 maart legt de nieuwe secretaris de eed af. De man heeft een diploma administratieve wetenschappen.

Februari 1956

SPEELPLAATSEN GEMEENTESCHOOL – Op de raadszitting van februari 1956 in Hoegaarden wordt beslist de speelplaatsen van de gemeentelijke jongens- en meisjesschool te bevloeren. Ze zijn nog in aarde, en zijn gedurende een deel van het jaar onbespeelbaar. De procedure wordt in gang gezet, maar het zal tot 1958 duren vooraleer de werken geklaard zijn.

VOETWEG KONING ALBERTLAAN – Er werden langs de voetweg 181, de Koning Albertlaan, diverse huizen gebouwd. De weg heeft een lengte van 245 meter en de gemeente beslist er riolering te leggen. De rioleringen kunnen aangesloten worden op die van de E. Ourystraat en de Tommestraat. De werken zullen uitgevoerd worden met behulp van werklozen.

VRIJSTELLING BALS – De beide muziekmaatschappijen worden vrijgesteld van belastingbetaling op de inrichting van hun bals. Ook het BOLOO-bal van de oud-leerlingenbond van de gemeenteschool, wordt vrijgesteld.

FOTOGRAAF VERDWENEN – De gemeente Hoegaarden schrapt een man uit Rommersom, van beroep fotografeerder, uit de bevolkingsregisters. De man die geboren werd in Tienen, en in 1951 van Opprebais naar Hoegaarden kwam is nu vertrokken met de noorderzon. Hij heeft zich nergens opnieuw laten inschrijven en wordt geschrapt. Het gebeurt in die periode wel meer dat personen uit de bevolkingsregisters geschrapt worden, na ver-

dwijning. Er werd toen niet naar gezocht.

OVERSTROMING DOOR DOOI – In het gehucht Nerm hebben de mensen last van overstromingen door de dooi. Schepen Van Bever vraagt dat de gemeente al het nodige zou doen om de mensen ervan te vrijwaren. Van Bever heeft dit schriftelijk gemeld aan het College, omdat hij weerhouden is, maar burgemeester Giroulle stelt dat hijzelf al de nodige stappen heeft ondernomen.

VERWARMING SCHOOL – Schepen Van Bever stelt eveneens schriftelijk aan hetzelfde schepencollege voor een ontwerper aan te stellen voor de verwarming van de gemeentescholen. Burgemeester Giroulle wimpelt ook dit voorstel van Van Bever weg: er bestaat al dergelijk project, zo luidt zijn uitleg. De verstandhouding in het College lijkt allerminst opperbest.

HUIS MET TOREN – De bouwvergunning voor het huis met toren, van dierenarts Norbert De Keyser, onderaan de Koning Albertlaan, wordt afgeleverd.

Maart 1956

GEHUCHT MEER – De inwoners van het Meldertse gehucht Meer klagen over de elektrische verlichting. Na onderzoek blijkt dat de daar aangelegde lijn niet sterk genoeg is om alle inwoners van stroom te voorzien. De gemeente gaat maatregelen nemen.

SECRETARIS IN TWEE GEMEENTEN – De nieuwe secretaris van Outgaarden Louis Moens is in Wommersom al secretaris sinds 1948, en hij zal er ook blijven wonen. Op dinsdag en donderdag zal de secretaris in het gemeentehuis van Outgaarden zetelen. Hij presteert 1/3 in Outgaarden en 2/3 in Wommersom.

MUUR WEZENHUIS – De COO-commissie heeft in februari beslist de afsluitingsmuur van het Wezenhuis, aan de kant Stoopkensstraat, te laten afbreken, en weer op te bouwen met de hulp van werklozen. De gemeente keurt deze beslissing nu goed. De muur is op dit ogenblik zeer bouwvallig.

DE BELLECOMBRUG – De Bellecombrug over de Gete aan buurtweg nummer 1 wordt weer opgebouwd. De gemeente Hoegaarden laat de werken uitvoeren door een plaatselijke aannemer voor 147.846 frank.

WEER KRANKZINNIGE – Na een getuigschrift geleverd door de plaatselijke dokter Vandevelde, laat het college een krankzinnige weduwe die aan de Tiensestraat woont in Hoegaarden, opnemen in een instelling in Lovenjoel.

April 1956

MELDERT ONVERSCHILLIG TEGEN WIJZIGING GRENS – De Gouverneur van Brabant heeft in april 1956 een schrijven gericht tot de gemeente Meldert, i.v.m. de wijziging van de gemeentegrens. Het noordelijke gedeelte van de gemeente Sluizen zou aangehecht worden bij Meldert. “Wij zien geen enkele reden om onze gemeentegrenzen te wijzigen. Het aanhechten van het noordelijke gedeelte van de gemeente Sluizen aan onze gemeente, is ons onverschillig”, aldus de raad. Uiteindelijk kwam dit stuk niet bij Meldert.

Het is ongelooflijk hoe de gevoeligheden op de taalgrens veranderd zijn, want nog in 2008 werd in de Senaat gediscussieerd over een grenswijziging. Op 24 november 2008 legde Yves Buysse (Vlaams belang) nog een voorstel van bijzondere wet tot definitieve vastlegging van de grens tussen Vlaanderen en Wallonië , neer bij de Senaat. “Sluizen is in feite een tweelinggemeente met twee kernen: een Vlaamse dorpskom en een Waalse kern Sclimpré. De dorpskom ligt trouwens slechts gedeeltelijk in Wallonië. Zelfs een amendement dat destijds erg minimalistisch voorzag in het behoud in Vlaams-Brabant van het noordelijk deel, aan de baan Tienen-Bevekom, werd afgeketst. In dit wetsvoorstel blijft Sclimpré bij Wallonië, maar keert Sluizen terug naar Vlaanderen. Sluizen, deelgemeente van Bevekom in het arrondissement Nijvel, wordt met uitsluiting van de wijk Sclimpré, daarvan gescheiden en gevoegd bij Meldert, deelgemeente van Hoegaarden, in het arrondissement Leuven”, tot daar de argumentatie van Buysse.

BEGROTINGSWIJZIGING – De gemeentelijke begroting in Outgaarden wordt gewijzigd en komt in gewone ontvangsten op 805.966 frank, met 1,027 miljoen frank uitgaven of een tekort van 221.000 frank. In de buitengewone dienst sluit men met 2000 frank batig saldo.

BOUW KLAS GEMEENTESCHOOL – In de gemeentelijke meisjesschool van Hoegaarden wordt een klas bijgebouwd. De werken zijn gestart op 9 april, en op 9 oktober 1956 wordt de klas in gebruik genomen.

RIOOL TEGEN OVERSTROMINGEN – Reeds in januari en juni 1955 kwam de aanleg van een riool om overstromingen tegen te gaan, langs de Nermbeek, op de raadszitting. Het ontwerp wordt nu op de raad definitief goedgekeurd. De uitstorting in de Grote Gete moet gebeuren stroomafwaarts de dam van de "Kleine Molen". De kosten worden op 3,5 miljoen frank geraamd.

OUDE KERKHOF HOXEM – Het oude kerkhof rond de kerk van Hoxem dient dringend opgeknapt. Schepen Frans Van Bever gaat ter plaatse de toestand inspecteren.

FRIETKOTEN IN HOEGAARDEN – Er worden twee standplaatsen voor frietkoten verpacht, aan dezelfde uitbater. De standplaats voor de frietkoten wordt, de hoek van de Koningin Astridstraat en voor het Patronaat Tiensestraat. De uitbaters uit Tienen, en hun nakomelingen hadden trouwens nog altijd een in de regio gekend reizend frietkot "Het Tiens Gebak", dat op kermisdagen ook naar Hoegaarden afzakte.

ONDERPASTOOR – Op 20 april wordt Robert Manshoven onderpastoor in Hoegaarden.

Mei 1956

REFTER RUSHUIS – De aanbesteding voor het bouwen van een refter voor het rusthuis wordt nu door de gemeenteraad goedgekeurd. Het werk wordt toegekend voor 97.252 frank.

POGING OM ELST AF TE NEMEN – Men is in 1956 goed bezig om te pogen de gemeentegrenzen te wijzigen. Zo ontvangt de gemeente een schrijven van de Gouverneur, waarin deze uitdrukt dat de Minister van Binnenlandse Zaken, het verlangen heeft uitgedrukt om het gehucht "Elgy" (Elst), aan de gemeente Hoegaarden te ontnemen en aan te hechten aan de gemeente Zétrud-Lumay, die bij het arrondissement Nijvel zal gevoegd worden.
Naar verluidt is de reden van dit verzoek gebaseerd op het Frans spreken van de bewoners.
In verband met deze kwestie werd een onderzoek ingesteld bij de bewoners van het gehucht Elst. Dit gehucht telt 19 personen, waarvan 16 personen de Nederlandse taal spreken, terwijl er maar 3 Franstaligen zijn. De inwoners die op het grondgebied van Hoegaarden wonen, hebben stellig verklaard dat ze bij Hoegaarden willen blijven, en Vlaamssprekenden die op het grondgebied van Lumay wonen hebben het verlangen uitgedrukt om naar Hoegaarden overgeplaatst te worden.
De gemeente noteert daarenboven dat het gehucht rechtstreeks verbonden is met Hoegaarden centrum, met kerk, school, gemeentehuis, en dat de uiterste afstand om dat centrum te bereiken circa 900 meter bedraagt, terwijl het centrum van Zétrud-Lumay, twee- tot driemaal verder verwijderd is. Daarenboven zijn eerdaags verbeteringswerken gepland aan de weg naar Elst. Langs die weg zullen richting Elst nog een aantal nieuwe woningen opgetrokken worden.
De gemeenteraad verzet zich eenparig tegen de aanvraag tot grenswijziging.

Juni 1956

FEESTENCOMITE – Het college van Hoegaarden neemt kennis van de samenstelling van het officiële plaatselijke feestencomité. Voorzitter is André Hettich, secretaris Oscar Vanosmael, schatbewaarder Georges Raddoux en de leden Denis Stes en Gustaaf Pierlet.

MONUMENT H. HART – Op 10 juni 1956 wordt het H. Hartbeeld in de Stoopkensstraat gewijd door de deken van Tienen. Robert Vandermolen schonk de grond voor het monument.

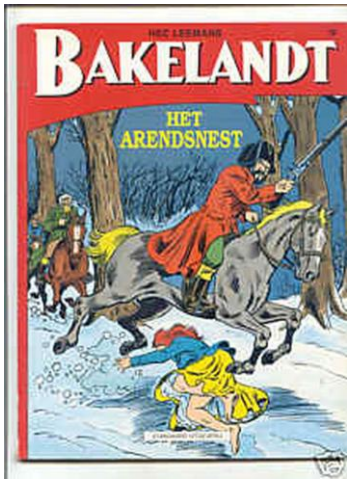
Juli 1956

TELEVISIEANTENNES BEDREIGEN DUIVEN – De gemeente Hoegaarden constateert dat men zowat overal televisieantennes begint te plaatsen, maar dat de scherpe punten daarvan de vlucht van de duiven kunnen hinderen en sommige misschien wel dodelijk kunnen kwetsen, hetgeen twisten kan veroorzaken tussen buren, en de openbare orde verstoren.
Vandaar dat er een politiereglement op antennes komt, waarbij men op de uitstekende staven die de antenne rechthouden, stopsels moet aanbrengen.

WEG NAAR ELST – De gemeente beslist dat voor de aanleg van de weg naar Elst de nodige grondinnemingen zullen gebeuren. De kosten worden geraamd op 4,9 miljoen frank voor de aanleg. Ook aan de Gemeenteplaats komt een nieuwe bestrating van de weg.

ABRAAK STUK ARENDSNEST – De binnenplaats van de kapittelhoeve aan de Houtmarkt is naar classicistische wijze versierd en past het portiekthema van de poort op kleinere schaal toe. De van 1734 daterende schuur is voorzien van typische hoekkettingen, korfboogdeur en gebogen zadeldak met wolfseinden; het aanpalende poortgebouw met korfbooginrijpoort is verrijkt met een uitgewerkte

sluitsteen met duifmotief. Dit merkwaardige ensemble (ook het interieur), bleef haast volledig ongedeerd bewaard tot ca.

Figuur 37. Stripalbum Het Arendsnest

1956(7).Voor het verbreden van de Walestraat werd een gedeelte van de zijvleugel gesloopt en het overgebleven deel innerlijk volledig vernieuwd.

STRIPVERHAAL BAKELANDT OVER ARENDSNEST - Op een bloederige manier wordt de boerderij van boer Kogge overvallen door een wreedaardige bende onder leiding van een schurk die zich Napoleon laat noemen. Toontje kan Bakelandt en zijn compagnons verwittigen maar deze komen helaas te laat. De moordenaars zijn net vertrokken en hebben alle geld en mondvoorraad meegenomen. Bakelandt zet de achtervolging in en komt te weten dat deze bende het hoofdkwartier van Charlepoeng wil aanvallen. Deze "Napoleon" wil het goud van Charlepoeng inpikken uit wraak omdat hij uit de bende werd gegooid. Bakelandt en zijn vrienden gaan op weg naar Brabant om Charlepoeng te waarschuwen voor deze moordzuchtige maniak. Bakelandt is niet de enige die op zoek is naar Charlepoeng. Een gezelschap Oostenrijkers wil het goud en neemt Seppe, de houthakker, in dienst als gids. Beide partijen komen te weten dat Charlepoeng verblijft op het Arendsnest, een hoeve in Hoegaarden. Door verraad is ook Napoleon op de hoogte van Charlepoengs schuilplaats.
Aan het eind van de achttiende eeuw breekt de Franse Revolutie uit. Een schok gaat door Europa. De macht van de oude koningshuizen brokkelt af... In Frankrijk grijpt Napoleon Bonaparte de macht. Hij kroont zichzelf tot keizer. Weldra maakt Europa kennis met het militaire genie van Bonaparte. Frankrijk voert op alle fronten oorlog: in het westen met Engeland, in het oosten met Pruisen, Polen, Russen en Oostenrijkers. De Nederlanden maken op dat moment deel uit van Frankrijk. Er is veel armoede en ellende. Voor enkelen biedt een bestaan als smokkelaar en struikrover een uitweg uit de armoede. Bakelandt en zijn roversbende behoren tot die categorie.
Dit staat in het Baekelandt album nummer 70, door Hec Leemans, getiteld "Het Arendsnest". In "Alpaïdis" 155 van 't Nieuwhuys staat ook nog een bijdrage over de "Sage van het Arendsnest".

Augustus 1956

MIJNRAMP MARCINELLE – Bij het begin van de gemeenteraad in Hoegaarden wordt één minuut ingetogenheid gevraagd voor de slachtoffers van de mijnramp in Marcinelle.

De mijnramp in Marcinelle is de grootste mijnramp uit de Belgische geschiedenis, en één van de grootste uit de Europese mijnbouwhistorie. In de kolenmijn *Le Bois du Cazier* bij Marcinelle, ten zuiden van Charleroi, brak op 8 augustus 1956 brand uit. Het leidde tot een ramp waarbij 262 mensen van twaalf verschillende nationaliteiten het leven lieten, onder wie 136 Italianen en 95 Belgen. Voor de Italianen betekende deze mijnramp zowat het einde van de emigratie naar België.

ALTAAR SINT-ROCHUS – De gemeente geeft gunstig advies aan de restauratie van het hoogaltaar van de Sint-Rochuskapel. Deze kapel is beschermd sinds 29 januari 1952.

September 1956

COLLEGE UITGESTELD – Schepen Frans Van Bever is de jongste twee maanden afwezig gebleven van het schepencollege en op 19 september moet de zitting zelfs afgelast worden, want burgemeester Michel Giroulle staat er alleen.

BIJKOMENDE KLAS EN SPEELPLAATSEN – Het ontwerp voor het bijbouwen van een klas voor de jongensschool en de bevloering van de speelplaatsen komt nogmaals op de gemeenteraad.

SPORT- EN CULTUURCENTRUM – De gemeente keurt definitief het onwerp voor de inrichting van een sport- en cultuurcentrum goed aan de Tiensestraat.

AFDAK MEISJESSCHOOL – Het afdak van de meisjesschool in Hoegaarden, aan de kant van de bank, wordt hersteld. De werken zullen 7.359 frank kosten.

Oktober 1956

RIOLEN OP GEMEENTEPLAATS – Het College spreekt zich uit over nieuwe riolering in

Figuur 38. Het Gemeenteplein

de Walenstraat, met aansluiting op de Pastorijstraat. Het College opteert ervoor om de bestaande riolering op de twee wegen van het Gemeenteplein, te behouden.

November 1956

VERKOOP NOTELAARS – De wassende notelaars op de speelplaatsen van de gemeenteschool in Hoegaarden zijn rijp, en beginnen schade te berokkenen aan de schoolgebouwen. De bomen zullen gekapt en verkocht worden.

CINEMA'S – Er komen lichtreclames aan Ciné Oxy, Tiensestraat 89, en aan Ciné Rio in de Gasthuisstraat.

December 1956

KLAS MEISJESSCHOOL IS KLAAR – De eindafrekening voor de bouw van een klas in de meisjesschool in Hoegaarden wordt goedgekeurd. In totaal heeft die 334.829 frank gekost.

GRAND-PONT MOET EXTRA BELASTING BETALEN - Het vervoer van beton heeft zware schade toegebracht aan de wegenis van de gemeente. Al dat vervoer was bedoeld voor de NV Raffinerie et Sucreries du Grand-Pont, gevestigd in Altenaken. De gemeente zal daarom de Grand-Pont voor het jaar 1956 een speciale belasting opleggen, voor een bedrag van 361.000 frank.

JOURNALIST CHRIS MICHEL – Op 24 december 1956 wordt Chris Michel geboren, in de familie van de Sellekes. (zie ook Louis Michel). Lambert Michel (Bare Selleke) was zijn grootvader en Oscar zijn vader. Chris zou jaren in Hoegaarden wonen, maar dan uitwijken naar Gent. Hij werkte 10 jaar bij de VTM-nieuwsdienst en bij Telefacts, en raakte vooral bekend als verslaggever over Afrika en de Wetstraat. Daarna was hij vooral freelance journalist, o.a. voor Spaanse en Portugese televisie. In 2006 volgde hij Betty Mellaerts op als hoofdredacteur van Exqi Vlaanderen, een nieuwe cultuurzender, en in 2009 werd hij woordvoerder van Vlaams minister Geert Bourgeois (NV.A.) Chris maakte van elke gelegenheid gebruik om naar Hoegaarden te komen, voor de holle wegen joggings, optredens van de Totale Waanzin, Palmzondag, enz … Hij speelde ook mee in de Hoegaardse revues, in 2006 in "Kus mich naa men klak", en in 2009 in "De wèg now Ogere asteblejft?". Hij speelde zijn eigen rol van uitgeweken Hoegaardier.

SATURNUS EN DE PAX – In 1947 vond het eerste Nieuwjaarsbal van Saturnus in de Pax plaats. Dit gebeurde steeds op oudejaarsavond 31 december en dit zou zo jaren doorgaan. Einde 1956 was men al aan het 10de

Figuur 39. Chris Michel

bal toe. Saturnus was een vereniging van katholieke jongeren, zonder echt aan politiek te doen. Ze hadden Iuventas als liberale tegenhanger. Deze vereniging organiseerde kerstbals in de Cerkel. Saturnus ontstond na de oorlog met de slogan "Uit verveling", want alles had stilgelegen tijdens de oorlogsjaren. Gestart in 1945 was er in 1947 het eerste nieuwjaarsbal, toen uniek in de streek. Bij het eerst bal van Saturnus waren er wel een 600-tal feestvierders en dit terwijl de zaal amper 300 mensen toeliet. De mensen stonden toen buiten aan te schuiven en te wachten tot ze binnenkonden. Deze nieuwjaarsbals zouden jaren doorgaan. Er kon goed gedanst worden omdat de parketvloer werd onderhouden met paraffine en heel fijn zaagsel.

"De vloer in het café Pax werd aangelegd juist voor of na de oorlog en is nog steeds dezelfde. Ook de tafels zijn nog altijd de originele. Het waren Louis Rimanque en Celestine die eerst het café hadden en een winkel waar porselein, potten en pannen verkocht werd. Hij maakte de zaal die later door Albert Rimanque en Paula zou uitgebaat worden. Albert Rimanque gaf de naam "Pax" aan het café naar aanleiding van het einde van de oorlog. De Pax was hét oppositielokaal en meer dan eens werd met een windkarabijn door het raam geschoten. In de Pax was er een geweldig verenigingsleven en hier kwamen toch beroemde mensen als Bobbejaan Schoepen en Marc Dex. De VML-harmonie, Saturnus, CVP, biljart, ping-pong, duivenmaatschappij, majoretten, trommelaars, ACV, minivoetbal en organisatoren van wielerwedstrijden waren er te vinden. Vele jaren waren er kermisbals, wel drie op een week. Piet Storms & de Zwervers waren gewoonlijk het orkest. Nog typisch voor de Pax is dat men er een busscherke kon drinken, dat was een klein pintje Dort met een dikke buikvormige ronding. Die pintjes waren ingevoerd bij het afsluiten van de voetbalcarrière van André Debusschere. Onder het podium van de zaal was er nog een derde tap, waar de kenners als ze gingen plassen wel eens bleven hangen. De Pax was een Stella café bij uitstek, en had de reputatie van de beste Stella te serveren. Toch zou het net Stella zijn die de ziel van de Pax, de identiteit zou afnemen. In 1966 verkocht Albert Rimanque de Pax aan Stella Artois. In 1972 werd de zaal verbouwd en gemoderniseerd, maar alles werd veel kleiner en het stelde niets meer voor. De Pax was alleen nog een café, en achteraan kon alleen de harmonie zich nog uitleven. Jammer", aldus Willem Torry die deze informatie bijeenzocht, einde 2010. De bals verdwenen door de steeds hogere kosten voor vedetten en Sabam, en in de plaats kwamen biljart, darts, duiven, minivoetbal en de CVP. Einde 2011 sloot de Pax de deuren.

Nu nog de uitbaters: voor de oorlog waren dus Louis Rimanque en Celestine, ofwel Jekke Boy, uitbaters van het café en winkel. Daarna kwam Albert Rimanque met zijn vrouw Paula. Ze gaven het café de naam "Pax" en lieten het over in 1966. In 1967 baatten Pol Luyckx en Lisette van Oorbeek het uit gedurende ongeveer 10 maanden. Dan kwamen Lode Wolf en Jenny Helsen voor 7 jaar, gevolgd door Willem Torry en Elly gedurende drie jaar. In 1976 kwam Jan Staes gedurende 1 jaar. Hij wilde er een dancing van maken en lingerieshows geven. In 1978 kwamen Ton en Nel, daarna Georges Dehennin (De Grijze) en Agnes voor 7 jaar, dan Marc Rimanque en Nicole Wolf van 1990 tot 2003, en sindsdien Claire. Marc Rimanque was de kleinzoon van Louis en zoon van Albert Rimanque. Toen hij zijn plechtige communie deed woonden ze nog in de Pax, maar daarna verhuisden ze, tot hij in 1990 de zaak overnam.

1957

Januari 1957

NIEUW POSTKANTOOR ? – Urbanist Piron heeft een voorontwerp voor de bouw van een nieuw postkantoor in de Koning Albertlaan klaar. Het college schaart zich achter het voorontwerp.

IN DE MEISJESSCHOOL – De gemeentelijke meisjesschool van Outgaarden heeft op dit ogenblik 23 kinderen die op regelmatige basis naar school komen.

DISCUSSIE TUSSEN HETTICH EN VAN BEVER – Burgemeester Michel Giroulle

is afwezig op het schepencollege van 22 januari. Hoewel schepen Frans Van Bever vraagt om er de gemeentebegroting 1957 te bespreken, weigert de schepen-voorzitter André Hettich dit punt in afwezigheid van de burgemeester aan te vangen. Deze materie komt op het college van 29 januari.

LA GHETE ONTMANTELD – 1957 is het jaar dat de in 1886 opgerichte suikerfabriek "La Ghète" ontmanteld wordt. Alle krachten worden gebundeld in Altenaken bij de "Grand-Pont". Al van in 1920 was La Ghète versmolten met de Grand-Pont, ten tijde van Ernest Oury.

Februari 1957

WATERLEIDING VOOR DUMONTSTRAAT – Op de raadszitting van 4 februari wordt de uitbreiding van het waterleidingsnet voor de Dumontstraat goedgekeurd.

DIVERSE KLASSEN IN LIJKENVERVOER – Het taksregement op het lijkenvervoer wordt herzien in Hoegaarden. Lijkstoeten worden voortaan aan volgende reglementen onderworpen: 1ste klasse 1000 frank, 2de klasse 800 frank, 3de klasse 600 frank, en 4de klasse 400 frank. Voor een begrafenis eerste klasse is er de lijkwagen, met garnituur met borduurwerk, en franje in zilver, voor al de behangsels en versieringen. Vier lichten zijn ontstoken en er zijn drie dragers. Dan gaat het wat bergaf. Voor de begrafenis 4de klasse is er een lijkwagen zonder garnituur, met drie dragers en maar twee lantaarns ontstoken.

ONDERGRONDSE PIPELINE – Er wordt een militaire ondergrondse pipe-line aangelegd in de gemeente, en Hoegaarden staat daar een strook grond voor af.

Maart 1957

GOTEN LEKKEN – De kroonlijsten van het schoolhuis in de Doelstraat moeten dringend vernieuwd worden.

PAX LOKAAL VML – Onder voorzitter Emiel Steenwegen gingen de Vrije Muziekliefhebbers over naar het nieuwe lokaal PAX in de Tiensestraat, opengehouden door Albert Rimanque. (Zie ook p. 78)

April 1957

TOONZAAL VANDERMOLEN – Het college geeft toelating aan Robert Vandermolen uit de Stoopkensstraat, een voorlopige toonzaal te bouwen.

SUBSIDIES VERENIGINGEN – In Outgaarden worden aan slechts drie sportverenigingen subsidies gegeven: de handboogmaatschappij met voorzitter Servaas Hobin, de haantjesmaatschappij en de wielerclub, met allebei Vital Francart als voorzitter.

Mei 1957

KERKHOF MELDERT – De gemeenteraad van Meldert besluit het kerkhof rond de kerk, dat minstens al van 1910 niet meer gebruikt wordt, door de aanwezigheid van de begraafplaats buiten het dorp, te onttrekken aan zijn oorspronkelijke bestemming.

HERSTEL KERKTOREN – In Meldert zullen dringende herstellingen worden uitgevoerd aan de kerktoren. De nieuwe schaliën, de koperen nagels en het werk zullen samen 11.000 frank kosten.

ONTSLAG ALS SCHOOLHOOFD – Maria Lamens-Hamels geeft ontslag als schoolhoofd van de gemeentelijke meisjesschool in Hoegaarden.

BEENHOUWERIJ – Op 26 juni 1950 gaf de gemeente aan Georges Gilis de toelating, om in de Doelstraat aan het hoekhuis met de arend (26), een beenhouwerij uit te baten. Thans wordt die uitbatingsvergunning verlengd.

Figuur 40. Jean-Pierre Taverniers

JEAN-PIERRE TAVERNIERS - Jean-Pierre Taverniers is geboren op 30 mei 1957 in Tienen. Hij zou op 21 februari 1984 gemeenteraadslid worden, op 5 maart 1991 schepen, waarnemend burgemeester van Hoegaarden vanaf 1 mei 2008 nadat burgemeester Frans Huon een eind stelde aan zijn mandaat om gezondheidsredenen, en daarna burgemeester van Hoegaarden, na het overlijden van Frans Huon.

Juni 1957

HALF JAAR GEEN GEMEENTERAAD – Opvallend

Figuur 41. De inhuldiging van de straat in Outgaarden met burgemeester Jean Steenwinckels en Edgard Rowie

is dat er van 29 oktober 1956, geen raadzitting meer is in Outgaarden tot 22 juni 1957. In de verslagen slaat de slordigheid toe. Steeds meer komen er getypte stukken voor die dan tussen de verslagen geplakt worden. Waar is de tijd van de mooie, uniforme handgeschreven verslagen?

INHULDIGING DOORTOCHT – Op 7 juni ontvangt de 82-jarige burgemeester Jean-Baptiste Steenwinckels zijn liberale vrienden bij de inhuldiging van de weg voor groot verkeer of de doortocht door het dorp. Omer Vanaudenhoven en Edgard Rowie zijn ter plaatse. Ze stappen in de Kerkstraat mee op met o.a. schepen Richard Wouters en burgemeester Steenwinckels.

NIEUW GEMEENTEHUIS? – De gemeenteraad van Outgaarden duidt een ontwerper uit Tienen aan om de toestand van het gemeentehuis te onderzoeken. Hij zal de gemeente inlichten over herstellingswerken, of desgevallend over een nieuwbouw. Maar voorlopig wil de raad er nog geen prijskaartje op plakken.

Juli 1957

JONGENSSCHOOL – De gemeenteraad van Outgaarden keurt het voorontwerp goed voor het Gemeentehuis – Jongensschool, met vier voor, twee tegen en één onthouding.

MOLEN BRANDT IN HAUTHEM - In juli 1957 is de molen van de familie Huon tijdens een nacht uitgebrand. Ook een groot deel van de aanpalende hoeve Taverniers ging toen mee in vlammen op. Zijn zus zou toen de 2 maanden oude Jean-Pierre Taverniers, gered hebben door hem naar beneden te gooien van de trap, recht in de armen van zijn moeder. In Hauthem wordt de molen gesloopt begin 2009. Eerder verdwenen al de graansilo's. Het bedrijf is al lange tijd overgebracht naar Ezemaal, aan de spoorweg. De ruimte in Hauthem werd nog enkel gebruikt als stockage en drooginstallatie. Malen was er niet meer bij.

SINT-CATHARINAKAPEL BESCHERMD – Op 6 juli 1957 wordt de Sint-Catharinakapel van Hauthem (of Sint-Katharinakapel) bij KB beschermd. Vermoedelijk werd deze bidplaats in de tijd van de kruistochten gesticht. Wellicht werden toen de relieken van de martelares Catharina of Katharina van Alexandrië (+307) naar hier overgebracht. De huidige kapel dateert uit het begin van de 16de eeuw. “De relieken raakten zoek, maar in 1769 schonken de Karmelieten van Neten

nieuwe relieken aan de kapel", aldus Alpaïdis nummer 114. Ook in Alpaïdis 154 wordt aandacht besteed aan deze kapel die op kerkelijk gebied tot Hoegaarden behoorde. De belangrijkste onderhoudswerken aan de kapel gebeurden in de 2de helft van de 18de eeuw. In 1751 werd het plafond in régence-stijl gerestaureerd, en 10 jaar later kreeg de kapel een nieuwe vloerbekleding. In 1765 en 1766 werd de huidige sacristie heropgebouwd. Het beheer van de kapel werd de "Fabrica" genoemd en lag in handen van de kapelmeester. Beroemde kapelmeesters in de 18de eeuw waren Albert Van den Bemde en Joseph Van den Bemde. De kapel van Hauthem ligt op een schilderachtige plaats naast het oude pachthuis Dumont, of de kapelhoeve. Sinte-Katrien werd gevierd op 25 november en ook op de eerste zondag van mei is er processie, ter herinnering aan de kapelwijding. In 2007 was de Sint-Catharinakapel dringend aan renovatie toe. Pastor Liesbeth Goris wenste de kapel in te richten als stiltemoment voor toeristen, inzonderheid fietsers en wandelaars. "Het zou me ontgoochelen moest de kapel dezelfde weg opgaan als die in Rommersom en Groot-Overlaar. Zij sloten de deur en verval nam zienderogen toe. Ik pleit voor een stiltekapel in Hauthem". De meest dringende herstellingen vonden al plaats in 2007, zoals aan de zolderbalken en aan het klokkenspel. Monumentenzorg gaf zopas (in 2007) zijn akkoord voor renovaties in de kapelruimte zelf. De kerkfabriek van Hoegaarden stelt een dossier op en Goris hoopt op weldoeners. In 2007 kwam het altaar van de kapel van het Sint-Jozefrusthuis, bij de sluiting daarvan naar Hauthem. In de kapel bevinden zich nog een schilderij van Sint-Gorgonius, en eentje, weliswaar gescheurd, van Sint-Rochus.

LEGENDE VAN SINT-CATHARINA – In "Kerk en Leven van 17 november 2010 wordt dieper ingegaan op de heilige Catharina, of Catharina van Alexandrië (rond 307), één van de populairste heiligen uit de middeleeuwen. Het meest bekend is "Het rad van Sinte-Katrien" waarvoor de mensen op bedevaart komen. Catharina was volgens de populairste legende de dochter van Costus, gouverneur van Alexandrië. Ze beloofde aan de heer haar maagdelijkheid, en was zeer belezen. Keizer Maxentius werd verliefd op haar, maar ze weigerde te trouwen, zelfs onder de gruwelijkste folteringen. Hij stuurde veertig heidense filosofen op haar af, om haar te bekeren, maar zij bekeerde hen. Daarna wilde hij haar laten verbrijzelen op een rad met scherpe ijzeren punten, maar in plaats van Catharina brak het rad, getroffen door de bliksem. Toen hij haar wilde laten verbranden, waaide het vuur over op de beulen. Uiteindelijk lukte het hem haar te onthoofden, en uit de halswonde stroomde melk die de stad van de pest bevrijdde. Engelen zouden haar lichaam naar de Sinaïberg gebracht hebben, waar het rond 800 werd teruggevonden. In de loop der tijden hebben sommigen ernstig getwijfeld aan haar bestaan, want ze werd in 1969 van de heiligenkalender afgevoerd.

DE KAPELHOEVE VAN HAUTHEM – De geschiedenis van de bewoning van de Kapelhoeve of hoeve Dumont, naast de Sint-Catharinakapel in Hauthem, werd opgezocht door Hubert Van Nerum. Zie hiervoor Alpaïdis nummer 143. Hauthem dat tijdens de wintermaanden op zichzelf aangewezen was en zich van het moederdorp Hoegaarden afgezonderd voelde, telde aanvankelijk slechts een vijftal pachthoven. De Kapelhoeve stond er al in 1635 ten tijde van de pestkwaal die ook in Hauthem heerste. De oudste bekende bewoner van 't Capellehof was Joannes Salomons. De bewoners van de hoeve stierven aan de pest en er werd besloten de microben door het vuur te doven en het pachthof af te breken. Jean du Mont, ook wel "Jeanmon" genoemd kocht de overblijfselen van de oude hoeve om er een nieuw pachthof te maken. Hij bouwde er een pachthof met paenhuys. Vanaf 1665 veranderde de naam dus in pachthof Dumont, i.p.v. Capellehof. Jean Dumont overleed in 1693 en zijn zoon Everard volgde hem op. Everard Dumont werd schepen in de Hoegaardse Regentie. Everard overleed in 1750. Zijn zoon Jean Henri Dumont bleef in het pachthof wonen en liet het nog verruimen. Elk jaar bij de grote kermis van Hauthem, de eerste zondag van mei liet hij zijn hoeve wit kalken. Het pachthof bleef in handen van de familie "Dumont" tot in 1872, toen Ferdinand Vanherbergen, eigenaar werd. Deze Vanherbergen was raaslid in Hoegaarden van 1891 tot 1912. In 1920 werd de hoeve verkocht aan Lambert, Guillaume en Marie Vankelst. Nadat haar broers dood waren bleef Marie alleen eigenaar over. Ze stierf in 1962. De erfgenamen verkochten de hoeve aan Petrus Oliviers. Boer Oliviers stierf op 14 oktober 1981. De hoeve werd verkocht in 1983 aan Paul Devree, maar al het jaar daarop werd ze eigendom van Dokter Demedts. Het pachthof werd voortaan "de

Wijngaert" genoemd, naar een mooi glasraam boven de ingangsdeur, verwijzend naar een lagergelegen veld waar vroeger aan druiventeelt werd gedaan.

Augustus 1957

WERKEN ELST – De werken aan de weg naar Elst zijn voleindigd op 6 augustus.

September 1957

SINT-JANSCOLLEGE – De Aalmoezeniers van de Arbeid stichten in Meldert een school. In 1568 tijdens godsdienstrellen gingen de donjon van Meldert en de burcht in het midden van het dorp in vlammen op. De heren van Meldert zouden voortaan een nieuwe woonst betrekken, buiten de dorpskom: op de locatie van het huidige kasteel. Het was een soort veredelde vierkantshoeve. Maar in de 19de eeuw rijpte bij gravin Josephine Louise Vander Noot het plan om een gloednieuw kasteel te laten bouwen. Ze liet de oude gebouwen afbreken, waarna in 1845 een prachtig kasteel in neogotische stijl verrees. Maar in 1877 ontstond brand op de eerste verdieping. De noordkant kwam er fel gehavend uit, maar haar zoon Adrien d'Oultremont de Duras liet het restaureren. Adrien d'Oultremont had zich hierbij financieel pijn gedaan, en aan het einde van de eeuw diende hij het kasteel al te verhuren, o.a. aan de Amerikaanse minister voor Belgische Zaken Henry Shelton Sanford, die nog ooit bevriend was met ontdekkingsreiziger Henry Morton Stanley. Stanley verkende voor Leopold II nog Congo, en hij vond ook de legendarische Dr. Livingstone aan het Victoriameer. Of Stanley zelf ooit in Meldert kwam kan niet met zekerheid gezegd worden, maar de mogelijkheid bestaat. In 1905 werd burggraaf Auguste de Lantsheere huurder van het kasteel. In 1914 toen de Duitsers binnenvielen palmden ze het kasteel in. Na de oorlog knapte Auguste de Lantsheere het weer op. Tijdens de tweede wereldoorlog namen Duitse bezetters samen met Belgische collaborateurs het kasteel in. Toen in 1944 de Duitsers vertrokken betrokken Amerikaanse soldaten het kasteel. Het kasteel bleef in erbarmelijke toestand achter en diende nog een tijdje als opvangtehuis voor jeugdige oorlogsslachtoffers. In de daaropvolgende jaren werden kasteel en park steeds meer verwaarloosd. In 1957 raakte het nieuws bekend dat een verre afstammelinge van de eigenaarsfamilie d'Oultremont het kasteel had verkocht aan de Aalmoezeniers van de Arbeid. Toen de Aalmoezeniers in 1957 in Meldert arriveerden gaven ze diverse verdiepingen van het kasteel een nieuwe functie. De tweede ver-

Figuur 42. Het kasteel en park van Meldert

dieping en de zolderruimte werden ingericht als slaapgelegenheid voor de leerlingen. Op de eerste verdieping kwamen klaslokalen, kantoren en woonruimtes voor de paters. De eerste directeur van het Sint-Janscollege was Joseph Arnould. Hij bleef directeur tot in 1965.

PARK EN BOS VAN MELDERT – De website van Natuurpunt Velpe-Mene brengt een uitgebreide studie en situering van Meldertbos en omgeving**. "**De kaart van Ferraris (1770-1776) is de eerste kaart die een mooi overzicht geeft van het gebied. De structuur van Meldert lijkt gedurende 300 jaar niet gek veel veranderd te zijn. We merken onder andere de Tramstraat op met in het verlengde daarvan de holle weg die ook nu nog naar het kasteel leidt. Daarnaast zien we de Processieweg, de kerk met het oude kerkhof, de met een walgracht omgeven pastorie. Ook de huidige grote boerderijen, zoals deze van André Struyf, met daarachter de ruïne van de omgrachte donjon, werden opgetekend. Meldertbos was op het einde van de 18de eeuw samengesteld uit een 'patchwork' van weiden, hooilanden, akkers, bos en boomgaarden. Doorheen het gebied stroomt de zuidelijke arm van de Molenbeek, omgeven door een brede, vochtige strook grasland, weiden of hooilanden. We merken ook het oude gehucht "Ceulen" ter hoogte van het huidige park. In de onmiddellijke omgeving van het kasteel liggen een 'eilandtuin' omgeven door een gracht en een grote boomgaard van ca. 4 ha. In 1770 omvatte het domein slechts ca 6 ha bos. Tot ca. 1850 lag ten noordwesten van het kasteel het gehucht 'Ceulen'. De Ceulstraet was bebouwd met een tiental smalle, omhaagde percelen met kleine langshoeves of daglonershuizen. Met de aanleg van het Engelse landschapspark in opdracht van Adrien d'Oultremont (1828-1898), werden vrijwel alle huisjes afgebroken en de tuinen en achterliggende akkers omgezet in bos. De openbare weg werd ingelijfd bij het private domein. Het huidige Keulen ligt ten westen van het oude gehucht. Het centrale deel van het domein evolueerde tot een open parkgebied. Door uitgraving en opstuwing van de Menebeek ontstonden twee langwerpige vijvers, van elkaar gescheiden door een rotspartij en omgeven door hooiland. De bouw van het neogotische kasteel rond 1845 door architect Vivroux en de aanleg van het Engelse landschapspark ca. 1850-1860 zijn een feit. De randzones werden in het oostelijk deel beplant met beuken en in het overige gedeelte met eiken. Het kasteeldomein van Meldert is één van de weinige gekende voorbeelden waarin Louis Van der Swaelmen (rond 1911) zijn theorieën over tuinarchitectuur in de praktijk kon toepassen. In zijn ontwerp rekent hij af met de 19de-eeuwse romantische natuurnabootsingen. De regelmatig geordende moderne tuin, waarin een strakke vormgeving wordt gecombineerd met het pittoreske, staat voor hem model. De directe omgeving van het kasteel wordt gekenmerkt door een gecompliceerd geometrisch netwerk van driehoeken en rechthoeken, waarbinnen de gebouwen, de cour d'honneur, de parterres, de bloemen- en moestuinen en de serres liggen. Naar de randen toe verliest de aanleg zijn geordend karakter in een jardin sauvage, en een mont des roses. Het ontwerp weerspiegelt ook min of meer het leefpatroon, de hobby's en sportieve belangstellingen van de opdrachtgever: een court de tennis, een pelouse de jeux met een golf van 9 holes, een gymnase en een bassin de natation

Vanaf de Tweede Wereldoorlog is het landschapsbeheer in Meldertbos quasi volledig stilgevallen. De graslanden naast de vijvers werden met populieren beplant en spontane bebossing trad op. Het domein gaat niet voor niets 'Meldertbos' heten. De cour d'honneur werd geasfalteerd met uitzondering van enkele grasstroken. De bloementuinen en de moestuin werden omgevormd tot sportterrein." Zie: http://www.velpemene.be/meldert_geschiedenis.htm

DE KLOKKEN VAN DE SINT-JAN-EVANGELIST-KERK – Tijdens de Franse Revolutie verdwenen veel klokken uit de kerken, maar het kerkje van Hoxem bleef daarvan gespaard. De klokken van Hoxem bleven ook in WOII gespaard, omdat ze alle dateerden van voor de 18de eeuw. "Op 7 september 1957 brengt Fr. Sergeys, een klokkengieter uit Leuven, op verzoek van pastoor Homans, een bezoek aan de kerk, omdat de twee oudste klokken, die van 1472 en 1675 diepe barsten vertoonden", aldus J. Sergeys in "Hoksem, een dorp met een kapittel". De gemeente Hoegaarden geeft gunstig advies aan de beslissing van de kerkfabriek van Hoxem om twee klokken aan te kopen. Maar omwille van hun historische waarde mogen deze klokken niet hergoten worden. De gebarsten Tordeur-klok van 1675, gebarsten en minderwaardig geacht, mag wel hergoten worden. De oudste klok wordt in 1959 uit de toren ge-

Figuur 43. Pierre Celis en Louis Tomsin

haald en naar Nördlingen in Beieren vervoerd voor herstel.

Oktober 1957

BIJ BRANDWEER GELDENAKEN – De gemeenteraad van Outgaarden besluit aangesloten te blijven bij de brandweerdienst van Geldenaken. Voortaan zal er wel 10 frank per inwoner, i.p.v. 5 frank betaald worden.

JAPANSE KERSELAARS – Er wordt beslist langs de Kloosterstraat in Hoegaarden, Japanse Kerselaars aan te planten. Er zullen 52 stuks geplant worden, telkens op zes meter afstand van mekaar.

ONGEVAL TIJDENS HOOGMIS 100 JAAR GELEDEN – Exact 100 jaar geleden op 10 oktober 1857 gebeurde er tijdens de hoogmis in Outgaarden een vreselijk ongeval. In die periode was EH Dewaelheyns pastoor in Outgaarden. Het gebeurde exact 13 jaar nadat de beslissing viel om de kerk van Outgaarden te vergroten tot de huidige vorm. In 1857 donderde tijdens de hoogmis een balk naar beneden en een jongeman kreeg die op het hoofd. Hij werd levensgevaarlijk verwond. Hoewel de kerkfabriek niet verantwoordelijk werd gesteld, kwam ze tussen in de kosten voor de verzorging van het slachtoffer.

HERSTEL TORENKAP – Een ondernemer uit Thorembais les Béguines haalt de opdracht voor herstellingswerken aan de torenkap Sint-Gorgonius binnen. Met 94.578 frank heeft hij de laagste inschrijving van 8 kandidaten.

GOUDEN PALMEN – Burgemeester Jean-Baptiste Steenwinckels krijgt de Gouden Palmen der Kroonorde overhandigd tijdens de raadszitting in Outgaarden.

November 1957

HERSTEL PASTORIE – De gemeenteraad van Hoegaarden keurt een ontwerp goed voor herstel van de pastorie in Hoegaarden. Het College had al in oktober Aphonse Stockmans aangeduid als ontwerper. Er moeten dringend grote herstellingswerken uitgevoerd worden. De pastorie is als monument geklasseerd sinds 25 maart 1938.

CHLOORINSTALLATIE BIJ GRAND-PONT – De NV Raffinerie & Sucreries du Grand-Pont krijgt de toelating om een chloorinstallatie in de fabriek aan de Charleroiweg, in te richten.

December 1957

SLUITING BROUWERIJ TOMSIN – Zie hiervoor item van januari 1958.

1958

Januari 1958

EINDE BROUWERIJ TOMSIN – De brouwerij Tomsin bevond zich op de Vroente, vlakbij de beek. Tomsin brouwde zijn bier tot in 1958, volgens geschiedschrijver Joseph Vander Velpen, of tot in 1957 volgens andere bronnen. Vandaar dat wij dit item begin 1958 hebben geplaatst.
Na 1925 waren er nog vier brouwerijen in Hoegaarden: de gebroeders Loriers, Louis Tomsin, Felicien Cipers en Ladeuze-Brasseur, na 1966 waren er nog twee, Celis en Interbrew.
De beek leverde gedurende meer dan 700 jaar het water aan de paenheren van Hoegaarden. Brouwers zoals Tomsin hebben er steeds de voorkeur aan gegeven om te brouwen met het water van de beek, die na WOI in 1919 overdekt werd. Louis Tomsin beschikte over een eigen molen om zijn mout en andere granen te malen. Elektriciteit was er in Hoegaarden sinds 1923. De molen van Tomsin werd gedreven door een elektrische motor. De molen bevond zich in een bijgebouw aan de overkant van de straat. Begin februari 1988 werd de ruïne van de oude brouwerij Tomsin met de grond gelijk gemaakt. De brouwketel en de voornaamste voorwerpen van deze brouwerij zijn in Bokrijk tentoongesteld. Door het sluiten van de brouwerij Tomsin verdween de allerlaatste witbierbrouwerij in Hoegaarden. In de middeleeuwen was het brouwen van witbier meer verbreid dan tegenwoordig. Bekende Nederlandse witbieren waren Nijmeegse mol en Bredaas wit. Bekende Belgische witbieren kwamen uit Hoegaarden en Leuven. Aan het Hoegaardse witbier kwam rond 1957 een voorlopig einde toen de laatste brouwerij haar deuren sloot. In 1966 werd het witbier nieuw leven ingeblazen door Pierre Celis. Na enkele jaren aan de Stoopkensstraat trok Pierre Celis met zijn brouwerij de Kluis naar de oude Hougardia-gebouwen. Het Leuvense witbier (Peeterman) verdween in 1975.
Een belangrijke uitvoerder van de bieren Tomsin was Sylvain Serin of Vain van Minica, een dorpsfiguur die op café de gekste weddenschappen afsloot: een bierglas opeten, een levend konijn de kop afbijten, enz …

GROND NIEUW – OVERLAAR – De gemeenteraad keurt de aankoop van gronden in Nieuw-Overlaar goed, voor de bouw van een kerk. Deze zou uiteindelijk pas in 1971 opengaan.

GEMEENTERAAD MELDERT – De gemeenteraad in Meldert bestaat uit burgemeester René Hendrickx, schepenen Lefèvre en Vandenbosch en de raadsleden Pardons, Beullekens, Vanautgaerden en Sorquet. Robert Tits is de gemeentesecretaris. Hij is tevens secretaris in L'Ecluse.
Volgens de volkstelling van 1930 waren er toen in Meldert 1003 inwoners en in l'Ecluse 418. Eén van de belangrijkste beslissingen van het vorige jaar was zeker het gemeentekerkhof rond de kerk, aan zijn bestemming als kerkhof te onttrekken. Het kerkhof was minstens sinds 1910 niet meer in gebruik voor begravingen. Ook het herstel van de kerktoren met nieuwe schaliën stond op de agenda van 1957.

LODEWIJCKX MET PENSIOEN – Dr Stes uit Hoegaarden volgt in Outgaarden Dr. Lodewijckx, die met pensioen gaat, op als toezichter op de pokkeninentingen.

Februari 1958

NIEUWE SPEELPLAATSEN – In 1956 lagen beide speelplaatsen van de gemeenteschool in Hoegaarden er nog ongeplaveid bij. Op de gemeenteraad van februari 1956 werd beslist ze te laten bevloeren. De werken vangen aan op 3 februari 1958, maar vallen twee maanden stil door het slechte weer. Het karwei is pas geklaard op 9 juni 1958. Alle bomen verdwijnen van de speelplaatsen.

GEEN RUILVERKAVELING – De raadsleden in Meldert raken het niet eens over de ruilverkaveling op de zitting van 3 februari. Tijdens een nieuwe, geheime zitting op 7 februari wordt beslist geen toelagen toe te kennen voor het uitvoeren van ruilverkaveling in Meldert.

RUSTHUIS MET EIGEN MIDDELEN VERBETEREN – Het dossier van de uitbreidingswerken aan het Rusthuis loopt nog steeds. De COO-commissie heeft nu aan de Hogere Overheid de toelating gevraagd om de werken uit te voeren met eigen geldmiddelen.

Maart 1958

VERBINDINGSWEG TUSSEN ASTRIDSTRAAT EN KALVERSTRAAT – De gemeenteraad van Hoegaarden neemt een principsbeslissing

voor het aanleggen van een verbindingsweg tussen de wegen 133 en 134, ofwel de Koningin Astridstraat en de Kalverstraat. Er zal ook riolering gelegd worden. De eerste aanzet tot de Oudstrijdersstraat is dus gegeven. Er worden ook grondinnemingen goedgekeurd om de Koningin Astridstraat te kunnen verbreden.

VEEL GEMEENTERADEN – De Hoegaardse gemeenteraad komt in de maand maart wel driemaal samen: op 1 maart, op 10 maart en op 31 maart.

NIEUWE AUTO-CAMION – De gemeente Hoegaarden beslist een nieuwe auto-camion aan te kopen, met laadvermogen van 3,5 tot 4 ton, daar de oude vrachtwagen van de gemeente versleten is. Het wapen van de gemeente zal langs weerszijden van de camion worden aangebracht.

BIJKOMENDE HUIZEN – Omdat er bijkomende huizen worden gebouwd aan de Lowetlaan, wordt aan Sobralec de uitbreiding van het elektriciteitsnet gevraagd.

HET SCHIP – Het Schip in Nerm, werd genoemd naar de hoekige vorm, volgens Kempeneers in Hoegaardse plaatsnamen (1985). Het was in de 17de eeuw de vergaderplaats van de Sint-Sebastiaansgilde. 't Schip deed tot na de Eerste Wereldoorlog dienst als logementshuis en tot in 1958 was er een winkeltje in gevestigd.

April 1958

WIELERWEDSTRIJD – Op 13 april 1958 wordt de belangrijke wedstrijd voor profs Hoegaarden – Antwerpen – Hoegaarden gereden, over 215 km, met Willy Lauwers als overwinnaar voor Jos Hoevenaers en Louis Maes.
Op de erelijst vinden we volgende namen:

1962 Piet van Est
1961 Jozef Schils
1960 Willy Haelterman
1959 Joop Captein
1958 Willy Lauwers
1957 Martin Van Geneugden
1956 Lode Anthonis
1955 Henri Van Kerckhove

WIJN BIJ DE APOSTELEN – Volgens Alpaïdis nummer 45 van 't Nieuwhuys werd bij het Genootschap van de Apostelen besloten om voortaan op de feestmaaltijden van de apostelen weer wijn te drinken i.p.v. bier. Dat eerste wijndrinken geschiedde bij Albert Rimanque in het nieuwe lokaal "Pax".

EXPO 58 – Heel wat Hoegaardiers trekken naar de Expo 58 in Brussel. Expo 58 was een wereldtentoonstelling in de Belgische hoofdstad Brussel. Ze vond plaats van 17 april tot 19 oktober 1958 op de Heizel. Het was de twaalfde wereldtentoonstelling, en de eerste na de Tweede Wereldoorlog (de vorige was in 1939 georganiseerd in New York). Daardoor stond ze volledig in het teken van het geloof in vrijheid en vooruitgang, dat zo kenmerkend was voor de jaren vijftig en zestig.

GEBARSTEN KLOK – De kerkfabriek van Hoxem wil de oude gebarsten klok, bestemd voor de beiaardschool van Mechelen verkopen aan de stad Mechelen, voor 20.750 frank of 50 frank per kilo.

COUTURE MARIE - In de modezaak Couture Marie in de Leuvensestraat in Tienen staan sinds kort drie generaties vrouwen klaar om drie generaties vrouwen te kleden. Het familiebedrijf bestaat al meer dan vijftig jaar in 2009. Het werd opgericht in 1958 door Marie Biscompte. In 1979 stapte dochter Micheline Van Roy in de zaak en onlangs besliste ook kleindochter Inge Vermaelen in de voetsporen van haar moeder en grootmoeder te treden. De zaak werd in 1958 opgestart in Hoegaarden door Marie Biscompte en haar echtgenoot Roger Van Roy. Zij begonnen na hun huwelijk een kleermakerszaak. Allebei kregen ze van thuis uit een naaimachine mee die ze al gebruikten om kleding te maken voor hun familie. Marie legde zich toe op maatwerk voor vrouwen. Dankzij hun grote stielkennis en gedrevenheid konden Marie en Roger in 1962 een echt confectieatelier uit de grond stampen. Nauwelijks enkele jaren later stelden ze maar liefst 35 mensen te werk. Het echtpaar legde zich meer en meer toe op dameskleding en al snel barstte de winkel in Hoegaarden uit zijn voegen. Een verhuis naar het naburige Tienen drong zich op. Dat gebeurde in het jaar 1969.

Mei 1958

ONENIGHEID BIJ LIBERALEN – Dat er grote onenigheid bestond tussen burgemeester Michel Giroulle en schepen André Hettich was geen nieuwigheid. Schepen Van Bever had het zeer moeilijk om onpartijdig op te treden tijdens het schepencollege. In mei zou de bom ontploffen. Giroulle wilde kost wat kost niet meer scheep gaan met Hettich om de gemeente Hoegaarden te besturen. Oscar Vanosmael moest deze boodschap overbrengen aan de liberale associatie, die

daar niet mee akkoord kon gaan. Men deed al het mogelijke om beide partijen te verzoenen. Vanosmael zocht zijn toevlucht tot hogere instanties, en Giroulle en Hettich werden op het matje geroepen. Maar Giroulle was koppig van aard. Hettich was echter niet meer weg te denken uit de liberale partij. De liberale lijst scheurde dus in twee: een liberale lijst met Vanosmael als lijsttrekker, en een lijst Gemeentebelangen, aangevoerd door Giroulle. Het was Giroulle verboden de naam "liberaal" nog langer te gebruiken.

KLACHTEN OVER HET SLACHTHUIS – Burgemeester Giroulle klaagt op het College de slechte werking van de diensten van het Slachthuis in Hoegaarden aan.

Juni 1958

AANBESTEDING VAN DE RIOLERINGSWERKEN – De rioleringswerken uit te voeren in de Loriersstraat, Stoopkensstraat, Vroentestraat en het gehucht Nerm, zullen 7,890 miljoen frank kosten.

UITREIKING ERETEKENS – De Zilveren Palmen der Kroonorde worden uitgereikt aan gemeentesecretaris Louis Sevenants. Ook schoolhoofd Fernand Dumont en onderwijzer Jules Taverniers krijgen een onderscheidingsmedaille.

DIKKE DALLEN – Het dossier van de vernieuwing van de schoolspeelplaatsen in Hoegaarden loopt nog steeds, en er worden regelmatig wijzigingen aangebracht. Zo zal de dikte van de dallen vermeerderd worden, want er moeten zware camions over kunnen rijden die de steenkolen aanvoeren.

LAATSTE GEMEENTERAAD – Burgemeester Michel Giroulle leidt op 12 juni 1958 zijn laatste gemeenteraad. De overige raadszittingen van 1958 worden steeds geleid door Eerste Schepen André Hettich.

Juli 1958

VAN STEENBERGEN – Op 21 juli is er in Hoegaarden een criterium voor profwielrenners. Winnaar wordt Jean Brankart, voor Martin Van Geneugden en Rik Van Steenbergen.

Augustus 1958

LAATSTE SCHEPENCOLLEGE – Op 5 augustus 1958 neemt Michel Giroulle voor het laatst deel aan de vergadering van het schepencollege. Op de volgende colleges tot het einde van het jaar, blijft hij afwezig. De bitsige kiesstrijd en zijn nederlaag zullen daar niet vreemd aan zijn. De zes laatste colleges worden geleid door eerste schepen André Hettich.

September 1958

DE WIJK HOEGAARDSE POORT – De Aartsbisschop van Mechelen vraagt de oprichting van de wijk Hoegaardse Poort tot annexe afhangende van de hulpparochie van de Heilige Lambertus Overlaar. Het gemeentebestuur heeft hier geen bezwaar tegen.

BITSIGE KIESSTRIJD – De kiesstrijd tussen Giroulle en Hettich wordt bitsig. Giroulle probeert rivaliteit te brengen tussen Hettich en Van Bever voor de burgemeesterszetel. Giroulle verwijt Hettich, of M. André zoals hij hem noemt, dat hij beter in een rock and roll milieu gedijt. "Hij danst zo goed, waar de rokskens zwaaien", zo stelt hij ironisch. "Maar de meer ernstigere Hoegaardiers opteren voor M. Frans. Hij haalt geen zotte toeren uit, geeft blijk van meer doorzicht en is serieuzer", aldus Michel Giroulle, die ook zijn 26-jarig burgemeestersschap als troef uitpeelde.
André Hettich verweet Giroulle vooral dat hij zogezegd alles deed voor Hoegaarden en de Hoegaardiers, maar wel buiten de gemeente ging wonen. "Wat kan het hem schelen dat zijn medeburgers hem nooit op het gemeentehuis te zien kregen. Wie een dringend officieel stuk wil, moet het verdagen, of de verplaatsing naar Tienen doen. Een burgemeester moet tussen zijn mensen zijn, en niet ontvangen in zijn private woning", aldus Hettich. Hettich verweet Giroulle nog dat hij door zijn scheurlijst de jarenlange liberale meerderheid in Hoegaarden in het gedrang bracht. Giroulle gaf wel toe uit de liberale partij gesloten te zijn, maar hij ging er prat op dat noch Senator Van Audenhove, noch provincieraadslid Rowie hierover heisa maakten. Ze zouden hem zelfs woorden van lof hebben toegestuurd, alhoewel de scheuring betreurd werd.

NIEUWE GENEESHEER – Aangezien Dr. L. Lodewijckx uit Hoegaarden ontslag heeft gegeven als Geneesheer toezichter in de gemeentelijke jongensschool van Meldert in juli van dit jaar, wordt nu Dr. L. Hendrickx uit Meldert aangesteld als Geneesheer toezichter. In die tijd werden de dokters vergoed voor de inentingen die ze gaven: tegen diphteritis, tetanus, koepokken, kinderverlamming en dies meer.

200 FRANK VOOR VOORZITTER – Op 12 oktober zijn er gemeenteraadsverkiezingen. In Meldert is slechts één stembureel voorzien. De gemeenteraad kent 200 frank toe aan de voorzitter, 150 frank aan de secretaris en 100 frank ieder aan de bijzitters van het bureel.

DOOR HET LUCHTRUIM - De eerste 45 Fouga Magisters vlogen in september 1958 een eerste keer in België, en uiteraard in het Meldertse en Hoegaardse luchtruim. In 1970 kwamen er nog vijf bij. De Fouga is eigenlijk de voorloper van de Alpha Jet. Het toestel was herkenbaar aan zijn V-staart en aan de straalmotoren aan het eind van de vleugels. Typisch was de krachtige fluittoon. De acrobatenpatrouille de "Rode Duivels" vlogen met Fouga's. Men verloor 17 toestellen en 14 piloten verloren er het leven mee. De twee laatste lesvliegtuigen van de vijftig Fouga Magisters van de basis in Bevekom doorkliefden op 27 september 2007 een laatste keer ons luchtruim. De toestellen blijven na die vlucht voorgoed aan de grond.

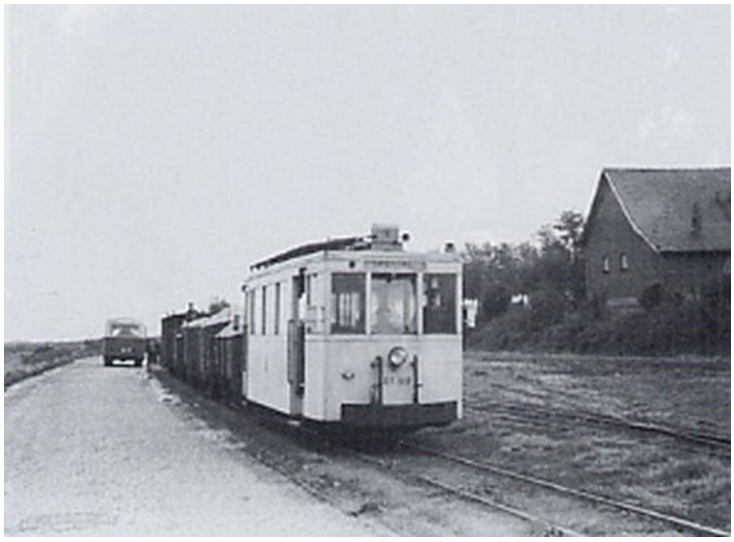
RESTAURATIE KAPEL – Het College adviseert de restauratie van de Sint-Catharinakapel van Hauthem gunstig. Al in juni besliste de kerkfabriek tot deze restauratie die geraamd wordt op 934.765 frank.

NIEUWE ONDERPASTOOR - Op 30 september wordt Gerard Exelmans de nieuwe onderpastoor in Hoegaarden

Oktober 1958

SCHEURLIJST BIJ LIBERALEN – Bij de gemeenteraadsverkiezingen zijn er twee liberale lijsten: een liberale lijst met Oscar Vanosmael als lijsttrekker en een lijst gemeentebelangen o.l.v. Michel Giroulle. De liberalen zijn uiteengevallen als gevolg van een onenigheid tussen Michel Giroulle en André Hettich. Volgende raadsleden worden verkozen: Oscar Vanosmael (261), André Hettich (435), Frans Van Bever (99), Leopold Bullens (197), Willy Vanex (135) en Georges Gasia (77), voor de liberalen, Michel Giroulle (306) voor de gemeentebelangen, en Prosper Fourie (122), Roger Kerrijn (115), Cyrille Vandermolen (173) en August Van Nerum (168) bij de katholieken. André Hettich wordt de nieuwe burgemeester voor de liberalen, met opnieuw een volstrekte liberale meerderheid, met 6 van de 11 zetels.

De lijst der Gemeentebelangen kreeg één zetel toegewezen, maar Giroulle zelf ging niet zetelen en zou zijn plaats ruilen voor Julien Smeyers. Deze zou later weer aan de kant van de liberalen komen. Bij de katholieken verdwenen Kinnaes, Steenwegen en Theophiel Lebegge. Zij ruimden plaats voor de nieuwelingen Fourie, Kerrijn, Vandermolen en Van Nerum. Dit was de start van de politieke loopbaan van Roger Kerrijn, die 12 jaar raadslid in de oppositie zou blijven, en daarna van 1971 tot 1990 burgemeester zou worden. Bij de socialisten was niemand meer verkozen. André Hettich werd burgemeester, terwijl Van Bever en Vanosmael elk een schepenzetel kregen.

Figuur 44. De bietentram

BIETENTRAM IN MELDERT - Van eind september tot midden december zijn veel landbouwers in onze streek bezig met het rooien van de suikerbieten. Omdat de bieten, eens gerooid, snel hun suikergehalte verliezen, is een adequaat en snel transport naar de suikerfabriek sterk aangewezen. Thans gebeurt dit met grote vrachtwagens en landbouwmachines, vroeger echter met paard en kar, of zoals op deze oude foto met de boerentram. De foto werd gemaakt in 1958 in Meldert.

WIJK HOEGAARDSEPOORT – De gemeente Hoegaarden zal de wegenis overnemen in de wijk Hoegaardsepoort, van zodra de Compagnie

Immobilière de Belgique NV uit Brussel, de werken voltooid heeft.

November 1958

GEEN ROMEINSE VONDSTEN – In 1958 wordt de hele keldervloer van 't Nieuwhuys met een handdetector afgezocht naar Romeinse vondsten, maar de trillingsseinen wezen slechts nagels en stukjes ijzer aan.

LAATSTE COLLEGE IN MELDERT – In Meldert vindt het laatste college van de huidige legislatuur plaats, steeds maar met de burgemeester, schepen Vandenbosch en secretaris Robert Tits. Sinds het schepencollege van 24 maart 1956 was schepen Lefèvre nooit meer aanwezig op het College.

December 1958

NIEUWE VOORZITTERS MGG – Op het einde van 1958 werd André Hettich verkozen tot liberaal burgemeester van Hoegaarden, in opvolging van Michel Giroulle. In tegenstrijd met de traditie, verzaakte hij als burgemeester aan het voorzitterschap van de liberale harmonie "De Melomanen van de Grote Gete". Hij stond het voorzitterschap af aan Henri Cauwberghs (Rej Keizer), geassisteerd door Mej. Nevelsteen, ook wel Miss Ciment genoemd. Keizer had tijdens de oorlog een cementdepot en hij werd ook daarin door haar "geassisteerd". Na de dood van Henri Cauwberghs in 1967 bleef de harmonie enkele maanden zonder voorzitter, maar in 1968 werd Maurice Meeuwens, een muzikant uit eigen rangen, de nieuwe voorzitter.

10 JAAR JUVENTAS – De vereniging Juventas, gegroeid uit de jong liberalen, maar zonder echt politiek doel, bestaat 10 jaar en organiseert het traditioneel geworden kerstbal op kerstdag in zaal "Au Cercle". Toen de vereniging in 1948 startte was Jean Sterckx cafébaas in de Cerkel. De katholieke tegenhanger van Juventas is Saturnus, die dan weer het traditionele nieuwjaarsbal in de Pax organiseert. Saturnus was wel één jaar voor Juventas actief. De eerste voorzitter van Juventas was Paul Lochy, en bestuursleden waren o.a. André Hettich, Maurice Collart, Jacques Marchal en Edouard Machiels. Louis Bullens was ook één van de eerste leden, en het was hij die de opdracht kreeg van het bestuur om de nieuwe naam te bedenken. Juventas organiseerde ook diverse uitstappen o.a. naar het carnaval van Binche.

BELASTING OP HONDEN – Om het evenwicht te houden tussen uitgaven en ontvangsten beslist de gemeenteraad van Meldert om vanaf 1 januari 1959, 75 opcentiemen te heffen op de hoofdsom van de provinciebelasting voor honden. Op rijwielen komt een heffing van 100 opcentiemen.

TORENKAP SINT-GORGONIUS – De eindafrekening van de werken aan de torenkap van de kerk wordt goedgekeurd. Het herstel zal uiteindelijk 114.143 frank gekost hebben.

MICHEL GIROULLE WIL NIET ZETELEN – Op 31 december 1958 stuurt oud-burgemeester Michel Giroulle een brief naar de gemeente, waarin hij stelt dat hij zijn mandaat niet zal opnemen. Julien Smeyers zal hem opvolgen.

1959

Januari 1959

EEN NIEUWE GEMEENTERAAD IN MELDERT - Volgende personen zijn verkozen in de gemeenteraad in Meldert: Antoon René Hendrickx (299), Louis Beullekens (177), Louis Cipers (156), André Hendrickx (155), Etienne Beullekens (127), R. Vanhulst (94), en Fl. Cayberghs (59). André Hendrickx wordt eerste schepen, Etienne Beullekens tweede schepen. René Hendrickx blijft burgemeester.

EEN NIEUWE GEMEENTERAAD IN OUTGAARDEN – In Outgaarden wordt de nieuwe gemeenteraad geïnstalleerd. Jean Baptist Steenwinckels volgt zichzelf op als burgemeester, terwijl Gustaaf Reviers 1ste schepen wordt en Joseph Stockmans 2de schepen. Raadsleden zijn Vital Nijs, Jozef Michel, Joseph Sente en Richard Wouters. Er waren in Outgaarden bij de jongste verkiezingen drie lijsten. Op lijst 1 (katholieken) werden Nijs en Michel verkozen, op lijst 2 (socialisten) Reviers en Stockmans, en op lijst 3 (liberalen), Steenwinckels, Sente en Wouters.

NIEUWE RAAD IN HOEGAARDEN – Op 8 januari wordt de nieuwe gemeenteraad geïnstalleerd onder het voorzitterschap van de nieuwe burgemeester André Hettich. Oscar Vanosmael wordt 1ste schepen, Frans Van Bever 2de schepen. De overige raadsleden zijn in volgorde: Julien Smeyers, Léopold Bullens, Prosper Fourie, Roger Kerrijn, Cyrille Vandermolen, Augustin Van Nerum, Willy Vanex en Georges Gasia.

Figuur 45. De burgemeester André Hettich (Leyssens)

Cyrille Vandermolen zou vanaf deze dag onafgebroken in de gemeenteraad zetelen tot einde 2006, eerst als raadslid dan als schepen.

BEGROTING RUSTHUIS – De ontvangsten voor 1959 voor het rusthuis worden op 337.650 frank begroot, de uitgaven op 395.000 frank. De Hoegaardse COO begroting in de gewone dienst nadert het miljoen, namelijk 962.000 frank ontvangsten en uitgaven.

DEFINITIEF ONTWERP GEMEENTEHUIS – De gemeenteraad van Outgaarden keurt het definitieve ontwerp voor het gemeentehuis en de jongensschool, thans Ontmoetingscentrum, goed. Op het oud gemeentehuis staat nog steeds het opschrift "1959".

KEIHARDE OPPOSITIE INGEZET – De verjongde katholieke oppositie neemt tijdens de debatten op de raadszittingen, vooral burgemeester André Hettich op de korrel, met vinnige en scherpe uitlatingen. Ook Julien Smeyers (Gemeentebelangen), die de liberale partij kwam vervoegen moest het ontgelden.

Februari 1959

DIVERSE RAADSZITTINGEN – De raadszitting van 28 januari kon niet doorgaan, ook voor de 2de oproep op 3 februari was de vereiste meerderheid niet aanwezig, zodat de raad voor een derde keer opgeroepen werd en nu samenkwam op 11 februari. Raadslid Roger Kerrijn drukte zijn spijt uit dat drie oproepen noodzakelijk geweest waren om tot deze gemeenteraad te komen, terwijl zijn fractie aan de meerderheidsgroep de belofte had gedaan om goed samen te werken.

DISCUSSIE OVER GEMEENTELIJK ONDERWIJS – Raadslid Fourie vraagt dat in de gemeentelijke meisjesschool een plaats van lagere onderwijzeres zou open verklaard worden, maar schepen Van Bever weerlegt dit. "Op dit ogenblik hebben we 9 vaste titularissen en 2 voorlopige. Bijgevolg moet er geen plaats open verklaard worden", aldus Van Bever. Raadslid Kerrijn vindt dat dit wettelijk wel moet, daar er in de meisjesschool 81 leerlingen zijn, en vanaf de 65ste leerling een derde leerkracht vereist is. Ook op de raadszitting van maart wordt Van Bever hierover aangevallen.

CVP PARTIJBLADEN – De partijen hebben altijd hun eigen communicatiekanalen gehad. De vorm varieerde met de tijd, maar ook de inhoud. "Tot bij de bestuurswissel (1970) was de CVP-toon oppositioneel, polemisch, uitdagend, soms spottend. De vorm was eigen aan de tijd: communiceren gebeurde verbaal, of met de kladborstel, soms een typo-drukwerk. Voor de ledenbladen bestond de stencyl", aldus de CD&V website in november 2010. **"**Er verscheen bijvoorbeeld in de periode 1959-1963 een "Mededelingen der Christelijke Volkspartij - afdeling Hoegaarden". Twee of vier pagina's, druk beschreven. Ze dragen geen naam van een uitgever. De auteur hakt in op de toenmalige meerderheid. Hij geeft soms dialogen weer uit de gemeenteraad. In februari 1959 ging het o.a. over de benoemingen in de meisjesschool. De CVP'ers kwamen met voorstellen: aanpassing van de uurregeling der bussen, een resem trottoirs aan te leggen, de straatverlichting te verdubbelen, de werkomstandigheden van de huisvuilploeg te verbeteren... Er was 5.000 frank voorzien voor de viering van de voetbalkampioenen in 1960. Vermits ze de titel misten stelde de CVP voor met het geld een schilderij van Bertrand, de schilder aan de hoek van het Gemeenteplein aan te kopen en boeken over de 'Geschiedenis van Hoegaarden'. De bladen leren dat Jong CVP een bal had in de Pax. De Vrolijke Boeren blijkt de naam van het schoolcomité bij de toenmalige vrije jongenschool, nu parochiecentrum. Die kring werd opgevolgd door een oudleerlingenbond die in die jaren ook bals organiseerde ten bate van de school."

"ZEGske was tussen 1980 en 1990 de titel van de maandelijkse Hoegaardse editie van de CVP, op +/- 300 exemplaren, verzonden. De pc tekstverwerker bestond nog niet en de pagina's werden getikt op schrijfmachines met verschillend lettertype, voorzien van titels in kleefletters, het nationale logo en soms een tekening of een foto. Alles werd gekopieerd, geplooid met de hand, van adres en zegel voorzien. De inhoud ging in op de beslissingen van de CVP-meederheid maar ook over de verwante organisaties.

De toon is veranderd en de deur staat open voor a-politieke thema's. De publicaties handelen niet louter over de politiek (de partij), maar grotendeels over de samenleving (de gemeente)."
CD&V-direct, het huidige huis aan huisblad, is in 2010 aan zijn negende jaargang toe. Het verschijnt in Hoegaarden bijna maandelijks. Het gaat om een nationaal drukwerk van CD&V, met de helft van de pagina's aangepast per gemeente.

ZICHEN-ZUSSEN-BOLDER – Er wordt in Hoegaarden een toelage verleend van 1000 frank aan het Hulpcomité voor de slachtoffers van Zichen-Zussen-Bolder. Ook hierrond ontspint zich een politieke discussie, want de katholieke fractie stelt 2000 frank voor.

Maart 1959

VELDWACHTER OP PENSIOEN – Veldwachter Theophile Stockmans heeft in Outgaarden op 12 maart de pensioengerechtigde leeftijd behaald.

OPPOSITIE ROEPT RAAD BIJEEN – Het politieke spel is in Hoegaarden duidelijk op zijn hoogtepunt. Weer wordt op 2 maart een raadszitting bijeengeroepen door de katholieke oppositie, maar de meerderheid komt niet. Maar ditmaal hoeven geen drie oproepen, want op 7 maart komt de voltallige raad weer bijeen.

VRAAG VOOR VERKEERSREGELING KLOOSTERSTRAAT – Raadslid Fourie vraagt hetzij enkele richting in te voeren in Kloosterstraat en Vroentestraat, hetzij plaatselijk verkeer in te voeren. De zaak zal onderzocht worden.

RONDPUNT HOUTMARKT – Het pas aangelegde rondpunt aan de Houtmarkt in Hoegaarden ligt ter discussie. De oppositie vraagt dit rondpunt te verkleinen, omdat het verkeer erdoor gehinderd wordt, maar volgens burgemeester Hettich is deze rotonde aangelegd volgens de officiële richtlijnen.

45 UREN WEEK – De katholieke oppositie vraagt in Hoegaarden onmiddellijk de 45 uren week voor het werkliedenpersoneel in te voeren. De liberale meerderheid is niet gekant tegen de 45 uren week, maar wil nog wachten met de invoering, omdat dit dossier nog niet volledig is uitgewerkt. Tijdens het College van 16 juni wordt de invoering ervan goedgekeurd.

HOOFDONDERWIJZERES MEISJESSCHOOL – Paula Medaer-Toletti een onderwijzeres aan de lagere school van Hoxem, wordt aangesteld tot schoolhoofd in de lagere meisjesschool in Hoegaarden. Volgens raadslid Roger Kerrijn kan deze benoeming niet aanvaard worden, omdat ze niet behoort tot het personeel van de school in Hoegaarden.

JODEN IN PALMPROCESSIE – De Palmprocessie wordt uitgebreid met een groep van tien joden en de Vrije Muziekliefhebbers.

April 1959

WEER GEMEENTERAAD IN TWEE KEER – Het politieke spelletje gaat door in Hoegaarden. De katholieke oppositie roept een gemeenteraad bijeen op 6 april, maar de meerderheid komt niet opdagen. Op 13 april kan de raad wel plaats vinden.

NIEUWE VELDWACHTER – Henri Lebegge is de nieuwe veldwachter in Outgaarden. Hij treedt in dienst op 1 april.

POMPINSTALLATIE IN WATERTOREN – In de watertoren van Hauthem komt een nieuwe pompinstallatie, aangedreven met elektrische motoren. Er kwam geen enkel bezwaar binnen.

COMMISSIE OPENBARE ONDERSTAND – De Commissie van Openbare Onderstand (COO) wordt in Meldert gevormd door vijf leden: Armand Sorquet, Louis Cipers, Firmin Smeyers, Henri Vanautgaerden en Etienne Hacour.

NIEUWE COO COMMISSIE – In Outgaarden wordt de Commissie van de Openbare Onderstand gevormd door volgende raadsleden: Joseph Engels, Emile Stockmans, Victor Swinnen, Armand Reviers en Jean Michel. Joseph Engels (of Ingels volgens andere bronnen) wordt voorzitter.

MODERNE TIJDEN – De moderne tijden zijn in aantocht in Hoegaarden, want i.p.v. een fiets te kopen voor de dienst van de werkopzichten, wordt het nu een bromfiets.

NIEUWE COO- COMMISSIE – Volgende raadsleden worden verkozen in de COO-commissie in Hoegaarden: Pierre Drochmans, Jean Peeters, Oscar Raddoux, Henri Willems en Jean Vanderstappen.

GEMEENTELIJKE MUZIEKSCHOOL – Maurice Meeuwens wordt aangesteld als leraar in de gemeentelijke mu-

ziekschool, in opvolging van Victor Lebeck.

Figuur 46. De Geschiedenis van Hoegaarden in de versie van 1981

KALVERSTRAAT EN OUDSTRIJDERSSTRAAT – Het ontwerp voor de verbetering van de Kalverstraat en het aanleggen van een verbindingsweg met de K. Astridstraat wordt voorlopig goedgekeurd.

BOERINNENBOND OPGERICHT – In Outgaarden wordt de Boerinnenbond opgericht, het latere KVLV. In april 2009 zal de 50ste verjaardag van deze vereniging gevierd worden met een grote culturele wandeling "Dorp op de Kaart". Pastoor Van Zandvoort had toen gevraagd een afdeling op te richten. De eerste voorzitster was Bertha Boingen, daarna was Ghislaine Geerkens 20 jaar voorzitster. Zij werd opgevolgd door Nadine Scheepmans, die voorzitster was bij de 50ste verjaardag.

OVER DE GESCHIEDENIS VAN OUTGAARDEN – Bij gelegenheid van de 50ste verjaardag van KVLV, waarbij de stichting van april 1959 wordt herdacht, wordt een boekje uitgegeven over Outgaarden. "Spijtig genoeg bestaan er over Outgaarden zeer weinig historische bronnen. Weinig geschiedkundigen hebben zich met deze kleine gemeente nabij Hoegaarden bezig gehouden", aldus de brochure. In 1693 was Outgaarden een gehucht van Hakendover. Van 1807 tot 1922 vormde Outgaarden één gemeente met Zétrud Lumay., maar bij wet van 16 juli 1922 werd Outgaarden een zelfstandige gemeente voor de periode van 1922 tot 1977, toen het bij de fusie bij Hoegaarden kwam. Outgaarden grenst aan Wallonië en behoort tot Hagelands Haspengouw met vruchtbare gronden, uitgestrekte akkers en statige vierkantshoeven. Gelet op de vruchtbare bodem was de landbouw in het verleden erg belangrijk voor Outgaarden. Daarnaast waren er ook verschillende brouwerijen, met de eerste daterend uit 1434. Vanaf 1642 zal hun aantal alleen maar toenemen. Op een ogenblik telde Outgaarden 10 cafés, wellicht het gevolg van het grote aantal brouwerijen. In het dorp waren ook verschillende winkels, die alle verdwenen.
Eeuwen geleden werd er ook wijn verbouwd in Outgaarden. Omstreeks 1402 bleek een grote oppervlakte akkerland te zijn omgezet in wijngaarden. Die waren goed voor 26,5 hectoliter wijn. In 1642 lagen er wijngaarden tussen Outgaarden en Sint-Jansgeest. Die wijngaarden droegen namen als Schepstoel, Grotenberg, Goffaert …
Typisch voor Outgaarden is dat bij de bouw van heel wat historische hoeven en de kerk gebruik werd gemaakt van de befaamde Witte Steen van Gobertange, uit de regio Geldenaken, en de kwartsietsteen uit Overlaar.
De sporen van de eerste kerk, of beter kapel, lopen terug tot

1588. In de 17de eeuw werd de kerk hersteld, en in de 18de eeuw heropgericht tot een classisistisch gebouw, met de bijhorende pastorie. Boven het portaal staat een chronogram met daarin het bouwjaar 1760 verwerkt. Het interieur van de kerk bestaat uit één beuk van vier traveeën, overkruist met een gelambriseerd gewelf voorzien van steekkappen. Het kleine vierkante koor, aanleunend tegen de pastorie is waarschijnlijk nog van Romaanse oorsprong. Het meubilair in de kerk bestaat o.a. uit barokschilderijen op de drie altaren, een laatgotisch Sint-Ellooibeeld, en verder Sint-Niklaas, Sint-Hubertus, en Sint-Sebastiaan. In het koor is nog houtwerk in Louis XV stijl. De pastorie, een dubbel huis ook uit de 18de eeuw, is tegen de kerk aangebouwd en opgetrokken in bak- en zandsteen.

Mei 1959

RAADSLID OVERLEDEN – Op de raad van 12 mei 1959 wordt in Hoegaarden het ontslag aanvaard van het liberale raadslid Leopold Bullens. Hij schreef zijn ontslagbrief op 5 mei, en overleed kort daarna.Hij wordt in de gemeenteraad vervangen door Victor Godefridi.

DE GESCHIEDENIS VAN HOEGAARDEN – Pastoor Joseph Vander Velpen geeft in mei de "Geschiedenis van Hoegaarden" uit. Dit werk zal in 1981 bij de Millenniumviering heruitgegeven worden met enkele aanvullingen. De foto's worden ook beter gegroepeerd, en de voetnoten worden niet meer onder aan de bladzijden aangebracht, maar achteraan. Maar verder wordt het boek in grote lijnen behouden.

Vooreerst wordt de geografische ligging van Hoegaarden toegelicht, de dorpsstructuur, het wegennet, de waterlopen en ook de verklaring van diverse toponiemen, waarbij de naam Hoegaarden. Voor dit onderdeel raden wij echter "Hoegaardse Plaatsnamen" aan van Dr. Paul Kempeneers, verschenen in 1985.

Pastoor Vander Velpen start zijn geschiedenis in de prehistorie met weinig bronnen en gaat zo over de Kelten en Gallo-Romeinen naar de Franken. Er wordt aandacht geschonken aan het graafschap Brunengeruz of Brunerode (volgens Kempeneers Bruningerode). De evangelisatie van onze contreien lijkt gebeurd te zijn door de bisschoppen van Tongeren en Luik, Sint-Lambertus en Sint-Hubertus. Blijkbaar is er in Hoegaarden ook een legendarische heilige priester geweest, de heilige Odwinus, die voor het jaar 1000 zou geleefd hebben. Dan volgt een hoofdstuk van de 10de eeuw tot 1288, waarbij Hoegaarden een twistappel was tussen het hertogdom Brabant en het (prins)bisdom Luik. In deze periode wordt Hoegaarden gesitueerd als bestuurscentrum van Bruningerode, en komt ook Alpeide of Alpaïdis aan bod, de laatste gravin van Hoegaarden, die een kapittel schonk aan het dorp. De juiste stichting van het kapittel is niet geweten, maar het moet tussen 977 en 987 geweest zijn. In 1013 was er een veldslag in Hoegaarden waarbij Lambertus van Leuven eerst het onderspit dreigde te delven tegen Balderik van Luik, maar door verraad won Lambertus uiteindelijk. Met als gevolg dat Hoegaarden geen versterkte stad mocht worden. Er ontstonden geschillen over de advocatia van Hoegaarden, en in 1288 gaat die definitief naar het prinsbisdom Luik.

Van 1288 tot aan de Franse Revolutie is Hoegaarden een Luikse gemeente, maar van 1288 tot 1384 zijn er nog twee meesters, Luik en Brabant. In die periode kan men ook de oprichting van het kapittel van Hoxem situeren. Van 1384 tot 1482 volgt het Bourgondische tijdperk. In die periode ontduiken de Hoegaardiers taksen door zich de ene keer Brabants en de andere keer Luiks te verklaren. Het Convent der Broeders Begaarden (nu Mariadal) is in die periode gesticht. De Habsburgse periode gaat van 1482 tot 1598. In 1507 woedde een vreselijke slag in Tienen, en toen kreeg Hoegaarden het ook zwaar te verduren. Keizer Karel was zeer geliefd, maar na zijn troonsafstand kwam men in troebele tijden. Het Spaanse Bewind loopt van 1598 tot 1713. Onder Albrecht en Isabella kwam er een opflakkering voor Hoegaarden. In 1605 stort één van de traptorens van de oude Hoegaardse kerk in. Deze oude kerk met een centrale middentoren, en daarlangs twee traptorens, wordt trouwens door Vander Velpen beschreven in een apart hoofdstuk. Door de instorting werd een deel van de hoofdtoren ook beschadigd. Van 1713 tot 1794 volgt de Oostenrijkse periode of de glansperiode voor Hoegaarden. De biernijverheid is op haar hoogtepunt, en er wordt een nieuwe kerk gebouwd. De kerk werd in 1759 ingewijd. In 1771 werd nog een groot werk aangepakt: een nieuwe steenweg naar Tienen. In de jaren van de Franse Revolutie komt een opstand door Jean-Baptist Van Autgaerden tegen de Regentie (Sweerts en konsoorten). Vanaf 1794 komt Hoegaarden onder Frans bewind, en van 1813 tot

1830 onder Hollands bewind. Sinds de onafhankelijkheid heeft Hoegaarden de suikernijverheid zien opkomen, en de biernijverheid langzaam zien verminderen. Vander Velpen besteedt nog een hoofdstuk aan de eerste wereldoorlog, maar over WOII wil hij niet uitweiden. In het 5de en laatste deel van het boek komen allerlei wetenswaardigheden: over de dorpsschool, diverse instellingen, de oude kerk, de nieuwe kerk, natuurschoon, oude hoeven en nog een aantal toponiemen. De kunstschatten van de nieuwe kerk worden uitvoerig beschreven.
De verkoop van het boek kende maar een matig succes bij de Hoegaardiers, en het was pas tussen 1965 en 1970 dat er heel wat exemplaren van verkocht werden door de heemkundige kring 't Nieuwhuys.

BENOEMD IN HOXEM – Schoolmeester René Henskens wordt benoemd in de gemengde school van Hoxem.

WEER RAADSZITTING VOOR NIETS – De katholieke oppositie roept in Hoegaarden op 19 mei weer een gemeenteraad bijeen, maar de liberale meerderheid komt niet.

MINUUT STILTE VOOR LEOPOLD BULLENS – De gemeenteraad van 26 mei begint met een minuut stilte ter nagedachtenis van Leopold Bullens, die zopas overleden is. Hij bleef raadslid tot het begin van deze maand.

AANKOOP VAN GESCHIEDENISBOEKEN – De gemeente Hoegaarden koopt 200 exemplaren van de "Geschiedenis van Hoegaarden en zijn gehuchten", door pastoor Vander Velpen.

Juni 1959

DE EERSTE PRIJSUITREIKING IN HOXEM – In 1959 vroeg het schepencollege aan de onderwijzers van de school in Hoxem om ook daar een prijsuitreiking met schoolfeest op het getouw te zetten. Dit was niet gemakkelijk in een dorpje waar geen enkele zaal voorhanden was. Het werd dan maar een prijsuitreiking en feest in open lucht. Afgevaardigden uit de gemeenteraad, zowel uit Kumtich als uit Hoegaarden zaten broederlijk naast mekaar op de eerste rij. Het werd een meevaller door het mooie weer en er volgden nog schoolfeestjes.

OPENBARE PISCIJNEN – De openbare piscijnen in Hoegaarden zijn vuil. De oppositie vraagt deze dringend te onderhouden, vooral die aan de Tommestraat. Er stonden er ook zo aan gemeentehuis en kerk.

OMVORMINGSCABINE IN NERM – De elektriciteitsmaatschappij Sobralec zal een omvormingscabine plaatsen in de wijk Nerm, tegen de beek aan. In september volgt nog de goedkeuring voor een cabine in de Valleistraat. De tijd van de nieuwe cabines is aangebroken.

ODUIN VERMOORD 750 JAAR GELEDEN - De kerk van Bost is gewijd aan Oduin of Sint-Odulphus van Hoegaarden. De heilige werd vermoord in 1209, nu 750 jaar geleden. Zijn resten, bewaard in de kerk van Hoegaarden, zijn verdwenen. Al in 1654 waren volgens Alphonse Wauters de relieken niet meer terug te vinden. Oduin was een strenge priester die leefde in de streek van Hoegaarden. Een dag, op weg naar Meldert, werd hij door twee vagebonden overvallen. Een van hen wou de priester om zijn geld vermoorden maar hij viel ter plekke dood. De gebeden van Oduin wekten hem opnieuw tot leven. Een andere keer vroegen twee boeren hem om advies in een erfeniskwestie. Eén van de boeren was toevallig Oduinus' petekind, maar het recht bleek toevallig aan de andere kant. Oduinus trad op als scheidsrechter maar de man die het pleit verloor, zijn petekind dus, waar hij zielsveel van hield, doodde Oduin. Uit het vergoten bloed ontstond, zo luidt de legende, een miraculeuze bron. Oduinus overleed op 24 juni, maar werd te Hoegaarden op 25 juni herdacht. In 2009 bij de herdenking van 800 jaar Odwinus, Oduinus of Oduin kwam men blijkbaar tot andere inzichten. Oduinus zou Odulphus niet zijn. Peetvader van de communale geschiedenis Alphonse Wauters beschreef in 1876 de dood van Oduinus en hij geeft de heilige twee namen "Oduin ou Odulphe". Maar... hij verduidelijkte ook dat er een tweede heilige Odolphus in het spel is, uit Friesland. De Fries wordt gevierd op 12 juni en de Hoegaardier op 24 juni. Tot daar Wauters. Jozef Vander Velpen schreef in 1959 ook over de moord op Oduinus die hij in het Nederlands Oduin noemt. Wat zegt Vander Velpen? Dat het feest van Oduinus op 25 juni valt, dat hij een leven van rechtschapenheid en van uitzonderlijke deugdzaamheid leidde. Hij werd als priester ter hulp geroepen om een discussie over de limiet van twee akkers te beslechten. De verongelijkte boer sloeg Odwinus de schedel in. Het bloed van de priester viel ter aarde en op die plek ontsproot een helende bron. In de

Figuur 47. Een wagen van Loriers in de glorietijd (Collectie Guilluy)

kerk van Hoegaarden is in 1443 een altaar gewijd aan Sint-Gorgonius, Sint-Oduinus en Sint-Martinus. In 1503 is er een klok gegoten met het opschrift "Saint Oduine ora pro nobis".

Juli 1959

BROUWERIJ LORIERS VERKOCHT – Gustaaf Loriers, de man die de fakkel overnam in de Loriersstraat, stierf in 1915. Hij liet een weduwe en zes kinderen achter. Die hebben met succes de onderneming verder gezet en de "Groote Brouwerijen van Hougaerde" gesticht. Met de erfenis en de aandelen van de Grote Brouwerij ging alles zijn natuurlijke gang. Bij het overlijden van de kinderen Loriers, werd het brouwersfortuin steeds meer versnipperd. Het aantal aandeelhouders steeg en er vormden zich twee groepen. De minderheidsgroep van 49% benaderde Artois, maar dat zinde die grote brouwerij niet. Artois wilde wel onderhandelen met de meerderheid van 51%, maar die bleven doof. We schrijven juli 1959. Dan verkoopt de minderheid zich aan brouwerij Wielemans. Dit geeft de aanleiding bij Artois om ervoor te gaan, en uiteindelijk haalt Artois het van Wielemans. Artois zal verder in Hoegaarden bier brouwen van 1960 tot 1972. Het bier werd in Hoegaarden gebrouwen, maar met tankwagens naar Leuven vervoerd en daar gebotteld. Men zei toen wel eens dat de beste Stella in Hoegaarden werd gebrouwen, maar van de Das, het paradepaardje van de voormalige brouwerijingenieur van Loriers, mijnheer Thomas, kon niet meer hetzelfde gezegd worden. De Das was niet meer dezelfde en is stilaan verdwenen. Hij werd later opgediept door InBev, maar in 2009 verdween hij een tweede keer.

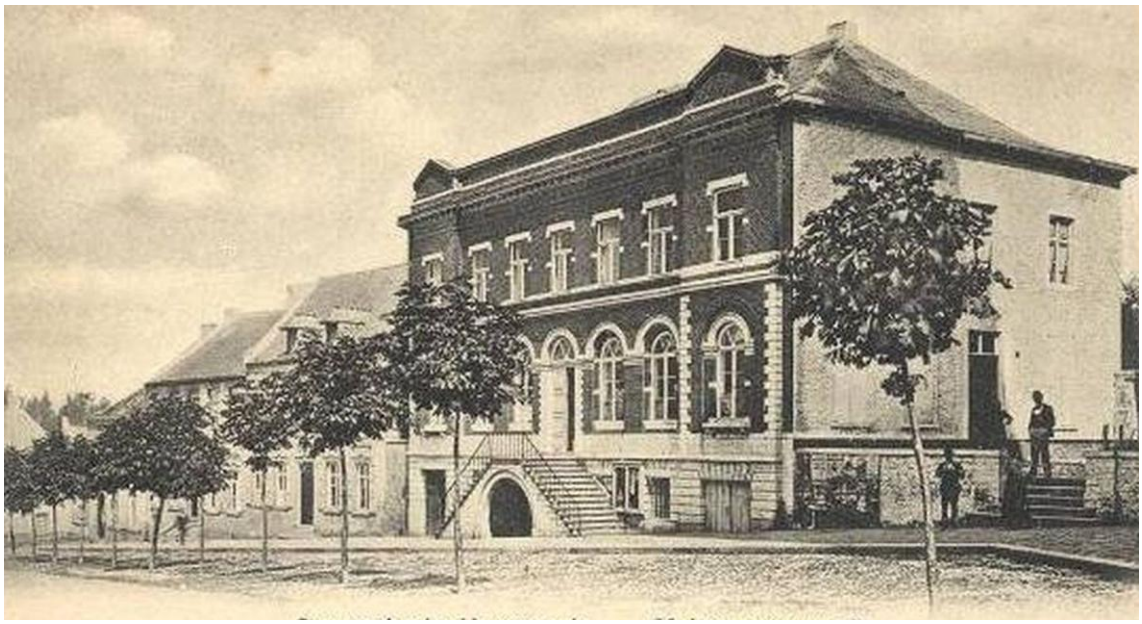
GESCHIEDENIS VAN ARTOIS - In "de Tijd" wordt de geschiedenis van Artois uiteengezet. "Voor de oorsprong van de Interbrew-families moeten we teruggaan tot drie, vier generaties geleden. Toen huwden de Leuvense zusters Willems, de belangrijkste aandeelhouders van Artois, met een de Spoelberch en een de Mévius. De familie Van Damme pikte vanaf 1972 aan, toen hun groep Piedboeuf aan een langzame verstrengeling met Artois begon, die uiteindelijk in 1987 beklonken werd in de fusie tot Interbrew. Voor de oorsprong van Artois en Piedboeuf zelf moeten we een heel eind verder terug. De brouwerij Artois stamt af van Den Horen, een herberg in Leuven waar in 1366 bier wordt gebrouwen. De zaken

namen een hoge vlucht. Vanaf 1537 werd het bier verkocht aan de Universiteit van Leuven. De brouwerij wisselde vaak van eigenaar vooraleer Sébastien Artois de zaken in 1717 overnam. Sébastien leerde het vak in de brouwerij zelf. Zijn kleinzoon Léonard bracht de zaak tot bloei. Léonard kocht twee aangrenzende brouwerijen: de Fransche Kroon en de Prins Karel. De brouwerij groeide uit tot de grootste in het Napoleontische rijk. Pas in 1901 werd een vennootschap opgericht; en het was dan dat de zusters Willems hun intrede maakten. De leiding van de brouwerij lieten zij over aan professor Léon Verhelst, directeur van de Brouwerijhogeschool van de Leuvense universiteit. Het bier Stella Artois werd in 1926 geïntroduceerd door Henry Van den Schrieck (1877-1960). Na de Tweede Wereldoorlog, die Brasseries Artois grote schade toebracht, kende Artois een sterke groei". In 1950 bereikte Artois opnieuw het productiepeil van 500.000 hectoliter, in 1959, na de overname van Loriers, kwam het uit op 1 miljoen, in 1966 op 2 miljoen. In 1969 overschreed het de 3 miljoen hectoliter. Artois had op het eind van de jaren zestig 30 procent van de Belgische biermarkt in handen. Verhelst leidde Artois tot in 1955. Hij werd opgevolgd door Henry Van den Schrieck (1955-60), burggraaf Werner de Spoelberch (1960-64) en Raymond Boon (vanaf 1964). In 1987 vlak na de oprichting van Interbrew, kon toenmalig schepen van Hoegaarden Frans Huon de algemene directeur van Artois overtuigen om samen met Pierre Celis, brouwerij "de Kluis" in Hoegaarden over te nemen. Sinds de brouwerijbrand van 1985 rommelde het immers in de Kluis. Met de overname in 1987 was het dus voor de tweede maal dat Artois een grote Hoegaardse brouwerij overnam.

LENING VOOR SCHOOL EN GEMEENTEHUIS – De gemeente Outgaarden gaat een lening aan van 482.000 frank voor de bouw van het gemeentehuis, en 357.000 frank voor het bouwen van de jongensschool.

AANSLUITING OP DRINKWATERNET - De gemeente Outgaarden is nog altijd niet aangesloten op een net voor drinkwatervoorziening. De gemeente vraagt aan de stad Tienen om zo snel mogelijk aan te sluiten.

OORLOGSGEDENKTEKEN – De vroeger voorgestelde plaatsen voor het wederopbouwen van het gedenkteken van de oorlog 1914-1918, werden door de Koninklijke Commissie van Monumenten en Landschappen ongunstig geadviseerd in Hoegaarden. De vooropgestelde plaatsen op de "Gemeenteplaats" en in het ronde park op de Houtmarkt, werden afgeketst. Nu wordt de denkpiste gevolgd om het monument te plaatsen tegen de blinde muur der huizen aan de noordkant van de Houtmarkt.

Figuur 48. Het gemeentehuis met daarachter het schooltje

NOG CABINES VOOR ELEKTRICITEIT – Sobralec wil nog bijkomende omvormingscabines plaatsen in de wijk Hoegaardsepoort in Groot-Overlaar, en in de Ernest Ourystraat. Bij het openbaar onderzoek kwamen geen bezwaren binnen. In augustus wordt ook nog de aanvraag van de Ets. Bogaerts goedgekeurd voor een elektriciteitscabine met 10.000 Volt hoogspanning. Bij het onderzoek de commodo en incommodo kwam geen enkele klacht binnen.

Augustus 1959

COO-VOORZITTER – De gemeenteraad neemt kennis van de aanstelling van Pierre Drochmans als COO-voorzitter in Hoegaarden.

WERKLIEDENVERVOER – De gemeente Hoegaarden gaat een camionnette-car aankopen voor het werkliedenvervoer. De aankoop wordt geraamd op 117.650 frank.

September 1959

KLEUTERSCHOOL NAAR DOELSTRAAT – In 1959 nam de gemeentelijke kleuterschool zijn intrek in de nieuwe lokalen in de Doelstraat, terwijl voorheen werd les gegeven in de lokalen achter het gemeentehuis. Er waren daar achter het gemeentehuis, op de Plèk, wel twee klassen geweest. Dit gebeurde onder toenmalige schepen Oscar Vanosmael. Dat was ook de glorietijd van Madame Fine, die wel 100 jaar oud zou worden.

SCHOOLGEBOUW MELDERT – Tussen het kasteel van Meldert en de oranjerie rees in 1959 het schoolgebouw uit de grond, met 9 leslokalen en op de bovenverdieping de slaapzaal voor de internen.

DRIE KLASSEN IN DE SCHOOL – In de gemeenteschool van Meldert zijn voldoende kinderen aanwezig om een derde klas in te richten. Willy Bonaventure Havet wordt aangesteld als tijdelijk onderwijzer hiervoor, vanaf 1 september. Ook Roger Constant Henskens werd aangesteld als tijdelijk onderwijzer. Eén en ander is het gevolg van het feit dat er een 30-tal kinderen zullen verblijven in het pensionaat van de Aalmoezeniers van de Arbeid, terwijl in dit pensionaat geen lagere school bestaat.

VOORBEREIDEND JAAR – Van 1959 tot 1977 kon iedere nieuwkomer in het Sint-Janscollege in Meldert kiezen voor het voorbereidende jaar. In dat voorbereidende jaar kregen de leerlingen de eerste noties van Latijn, zodat ze het jaar daarop met een mooie voorsprong startten op diegenen die rechtstreeks in de Latijnse belandden.

ORANJERIE WORDT KAPEL - De voormalige oranjerie van het kasteel van Meldert, daterend uit 1867-1868 heeft een bijzondere kunsthistorische betekenis. Het is een ontwerp van Hendrik Beyaert, één van de belangrijkste Belgische architecten en restaurateurs uit de 19de eeuw. Ten behoeve van het College krijgt de oranjerie nu de functie van kapel.

TOMSIN NAAR BOKRIJK – Toen het provinciebestuur van Limburg, met gouverneur Louis Roppe voorop, volop bezig was met de uitbouw van het openluchtmuseum in Bokrijk, was de brouwersvereniging. "De Ridders van de Roerstok" er als de kippen bij om daar het "paenhuys" in te richten. Daartoe hadden ze de inboedel van de ondertussen gesloten brouwerij Tomsin gekocht en naar Bokrijk laten overbrengen. Dat waren een koperen brouwketel, een brouwkuip en een koelbak. Ook het proeflokaal van Tomsin was overgebracht, met o.a. een lage houten tafel, een stenen bierkan en enkele glazen. De plechtige opening van het Bokrijkse "paenhuys" vond plaats op 24 september 1959. Voor de Hoegaardiers was het een schrale troost dat de brouwinstallaties van Tomsin in het openluchtmuseum van Bokrijk waren opgesteld. Zij waren immers hun Oud Hoegaards bier kwijt.

JEANNE BAEYENS OVERLEDEN – Op 26 september overlijdt in het Franse departement Calvados, in Deauville, Jeanne Baeyens, burggravin en echtgenote van voormalig burgemeester van Meldert, burggraaf Auguste de Lantsheere, die in 1932 overleed.

Figuur 49. Het kasteel van Meldert waar Burggravin Jeanne Baeyens leefde

NOG HEEL WAT KOLENHANDELAARS – In 1959 zijn er in Hoegaarden nog heel wat kolenhandelaars: André Taver-

niers, Edmond Truyens, Henri Finoulst, Xavier Schoensetters, Paul Vandermeeren, Sylvain Taverniers en Marcel Finoulst. Voor alle duidelijkheid voor de actuele lezers: het gaat om steenkool, in die tijd de meest gebruikte fossiele brandstof. Het is pas in de jaren '60 dat bij het College veel aanvragen binnenkomen voor mazouttanks.

Oktober 1959

WERKEN AAN DE OVERHEM – De gemeente Meldert geeft opdracht aan de Cie Intercommunale d'Electricité de Jodoigne om over een lengte van 500 meter werken uit te voeren om het laagspanningsnet van Meldert te verbeteren. Er wordt gewerkt van aan de "Kabien" van Meldert tot aan de woning van Jules Detiège op de Overhem. De werken zullen 125.000 frank kosten.

OOK SECRETARIS COO – J. Vandervesse heeft in Outgaarden zijn ontslag gegeven als secretaris - ontvanger van de COO - commissie. Hij wordt ad interim in deze functie opgevolgd door de gemeentesecretaris Louis Moens. Uiteindelijk zal René Casseau de nieuwe ontvanger worden, en Alphonse Lochie de nieuwe secretaris. Maar René Casseau geeft even later ontslag, en uiteindelijk wordt mevrouw Lochie-Jacobs, ontvanger.

VLOEREN VOOR DE MEISJESSCHOOL – De gemeenteraad van Outgaarden beslist een nieuwe vloer te leggen op het speelplein van de meisjesschool. De kosten worden geraamd op 131.600 frank.

VOORONTWERP WATERBEDELING – De gemeenteraad van Outgaarden keurt een voorontwerp goed voor het aanleggen van een waterbedeling met pompstation en watertoren, samen met de gemeente Goetsenhoven. De burgemeester van Tienen krijgt het dossier ter goedkeuring.

OPPOSITIE ROEPT RAAD BIJEEN – Op 14 oktober wordt in Hoegaarden weer een gemeenteraad bijeengeroepen door de katholieke oppositie, maar de liberale meerderheid daagt niet op. Op 19 oktober wordt dit nog eens overgedaan, met hetzelfde resultaat. Op 25 oktober, na de derde oproep komt de gemeenteraad op een zondag samen.

November 1959

VAST BENOEMD – De gemeenteraad benoemt Roger, Camiel, Constant Henskens vast als tweede onderwijzer, in Meldert.

RUILVERKAVELING – In Meldert zal een onderzoek uitgevoerd worden naar het nut van ruilverkaveling. De gemeente zelf heeft eigendommen die in het ruilverkavelingsblok gelegen zijn. Secretaris Robert Tits vertegenwoordigt de belangen van Meldert.

VARKENSSTAL HAUTHEM – De aanvraag van H. Verbiest uit Hauthem voor het oprichten van varkensstallen met het oog op het vetmesten van minstens 10 varkens, wordt goedgekeurd. In de reglementen van die tijd staat o.a. dat er geen verbinding mag zijn tussen de stallen en de woning, en dat de vensters aan de kant van de geburen steeds gesloten moeten zijn.

SPORTFILMAVOND – Hulp en Bijstand organiseert op 11 november een sportfilmavond in de Cerkel.

MOTOCROSS – Jozef Dujonsé uit Leuven organiseert op 11 november een motocross en autorodeo in Hoegaarden.

WATERLEIDING BLEYSTRAAT – De waterleiding wordt uitgebreid aan de Bleystraat in Hoegaarden.

LAATSTE MAZOUTEKE – Op 30 november rijdt het laatste Mazouteke of spoorauto, een soort tram, op de lijn Tienen-Hamme-Mille. Het goederenvervoer bleef nog wel een tijdje behouden.

December 1959

GEMEENTEARCHIEF VERHUIST – De algemene Rijksarchivaris heeft aan de gemeente gevraagd om de archieven van de gemeente Hoegaarden in het Rijksarchief te deponeren. Het college gaat hierop in en besluit een inventaris op te stellen.

1960

Januari 1960

GRONDBELASTINGEN –In Meldert worden er voor het jaar 1960 1750 opcentiemen (grondbelastingen) geheven.

20 JAAR DIENST – Veldwachter Alexander Vanmol telt in Meldert 20 jaar dienst, precies op 1 januari.

OORLOGSGEDENKTEKEN – Even wordt in Hoegaarden het ontwerp tot het bouwen van een oorlogsgedenkteken op de agenda van de raad geplaatst, maar

het wordt onmiddellijk weer afgevoerd voor onderzoek.
Op de volgende raadszitting wordt het ontwerp tot het bouwen van het monument goedgekeurd, ook al omdat de oudstrijders er dringend om vragen. Er is wel discussie over de plaats van inplanting. Het ontwerp werd gemaakt door bouwkundige A. Stockmans.

SELLEKE WORDT BUSCHAUFFEUR – Frans Michel, cafébaas "Selleke" wordt aangesteld tot buschauffeur van het leerlingenvervoer voor de gemeenteschool, met dat eerste lichtgroene busje. Het is nog wel een jaartje wachten voor de bus uitrijdt.

PRIESTER ALPHONSE GODTS OVERLEDEN – Alphonse Godts werd geboren in Hoegaarden in 1876, en was pastoor in Chaumont, en Maransart. Hij stierf op 21 januari 1960 in Terhulpen.

AANVRAAG STEENBAKKERIJ – Het College keurt de aanvraag goed van Oscar Uyttebroeck om te Groot-Overlaar 31 een bestendige steenbakkerij in te richten.

KAREL HADERMANN - Karel Hadermann, geboren op 29 januari 1960 in Antwerpen, groeide op in Schelle, in de omgeving van de Boomse kleiputten, waar hij als kleine jongen vaak vertoefde. Het is dan ook niet verwonderlijk dat hij voornamelijk klei gebruikt om zijn artistieke ideeën vorm te geven. Hij heeft door de verrassende combinatie van metaal en klei, de mogelijkheden van dit medium tot monumentale afmetingen uitgebreid. In 2002 ontving hij daarvoor een "honourary award", op het internationaal festival van postmodern keramiek in Kroatië. Karel woont en werkt nu al 25 jaar in Waanrode (Kortenaken) Hij maakte de buste van Koning Boudewijn in de Tuinen van Hoegaarden.

Februari 1960

VERBETERING WEGEN – Er loopt een onderzoek de Commodo et Incommodo over de verbetering van diverse wegen voor Groot Vervoer, o.a. nummer 37 die de verbinding maakt tussen Tienen-Meldert-Beauvechain, en nummer 36 tussen Hoegaarden-Meldert-Willebringen, naar Leuven, en verschillende buurtwegen in Meldert, maar diverse eigenaars die met onteigening bedreigd zijn tekenen protest aan. De gemeente zal de klachten onderzoeken.

HOOFDONDERWIJZERES – Constance Hoylaerts-Evrard wordt hoofdonderwijzeres van de lagere meisjesschool in Hoegaarden. In Hoxem wordt René Henskens benoemd tot hoofdonderwijzer.

GEMEENTERAAD TERUGGEFLOTEN – De gemeenteraad van Outgaarden keurt op 6 februari, zoals gebruikelijk in die tijd, voor de landbouwtelling, een bijkomende vergoeding goed, voor de veldwachter, die na zijn uren die tellingen uitvoert. Maar op 7 april wordt de gemeente teruggefloten. "Het is onverantwoord om boven de wedde aan het personeel speciale vergoedingen uit te keren", aldus het provinciaal Bestuur van Brabant.

STOOMKETEL – De NV Azijnbrouwerijen De Pauw, krijgt de toelating om in de gebouwen van de vroegere alcoholstokerij Antheunis in de nieuwe wijk in Groot-Overlaar, een stoomketel te plaatsen. Het is de bedoeling daar weer met een alcoholstokerij te starten. In augustus geeft het College daar de toelating voor.

TELEFOONLIJN NAAR LUMMEN – De Regie van Telegraaf en Telefoon gaat een telefoonlijn aanleggen van de Houtmarkt in Hoegaarden naar Zittaert-Lummen. Het College maakt bezwaar tegen enkele palen die het rijwielverkeer gaan hinderen.

Maart 1960

WIELERWEDSTRIJD – Op 13 maart 1960 wordt de 208 kilometer lange wedstrijd Hoegaarden – Antwerpen – Hoegaarden voor profwielrenners georganiseerd. Willy Haelterman is winnaar voor Theo Dingens.

SCHOOLBANKEN STUK – Na een slecht verslag van de kantonnale inspectie over de staat van de schoolbanken in de Hoegaardse gemeenteschool, beslist het College deze in de vakantie te laten herstellen.

PALMPROCESSIE OP TELEVISIE – De Belgische Radio en Televisie komt opnames maken van de palmommegang.

April 1960

WEER DRIE GEMEENTERADEN – De katholieke oppositie roept in Hoegaarden de gemeenteraad bijeen op 1 april, en 8 april, maar die wordt telkens onverrichterzake afgeblazen omdat de liberale meerderheid niet opdaagt. Op 19 april vindt de raadszitting wel plaats.

BEPLANTING VAN SPORTSTADION – Er zal werk gemaakt worden van de beplanting van het voorste gedeelte van het sportterrein aan de Tiensestraat. Hiervoor zullen werklozen ingezet worden.

RATTENPLAAG IN HOEGAARDEN – Er is een rattenplaag in Hoegaarden, meer bepaald in de omgeving van de stortplaats. Er werd al heel wat schade aan de veldvruchten veroorzaakt. Het College schrijft een firma aan die de hele gemeente zal laten ontratten, voor 15.000 frank, zijnde de stortplaats, de rioleringen, de grachten, en het slachthuis.

GESLACHT VAN NERUM – Het eerste nummer van Familieschoon verschijnt, een familietijdschrift van de Gulden Lelie, die de geschiedenis brengt van het "Neerhem"- geslacht, als voorbode van de heroprichting van die Gulden Lelie.

Mei 1960

WERKEN WACHTEN AL TIEN JAAR – De verbetering van de wegen voor groot vervoer in Meldert laat al 10 jaar op zich wachten. De buurttram werd afgeschaft en autobuslijnen kwamen in de plaats. De bussen rijden van Tienen naar Beauvechain en van Meldert naar Leuven, maar de wegen zijn in erbarmelijke toestand. De gemeente drong herhaaldelijk aan op verbetering, maar de Hogere Instanties bleven doof. De gemeente richt nu voor deze werken die geraamd worden op 10,352 miljoen frank, een bijkomende vraag tot de Hogere Overheid om meer staatstoelage te ontvangen. De staatstoelage bedraagt 65% en Meldert vraagt 20% meer. Hiervoor beroept de gemeente zich op de geringe oppervlakte van de gemeente, namelijk 869 ha, en het geringe aantal inwoners: 853. Daarenboven zullen ook de werken aan de buurtwegen bijna 3 miljoen frank bedragen, zodat de gemeente alles samen 5,665 miljoen frank zal moeten ophoesten. Vandaar de aanvraag voor bijkomende subsidie. Het grootste deel van die werken op de steenweg zal pas in 1963 uitgevoerd worden.
De gemeente gaat bij het Gemeentekrediet van België twee leningen aan, één van 2,1 miljoen frank voor de grondinnemingen, en één van 14,271 miljoen frank voor de realisatie van de wegen. Maar slechts een lening van 6,592 miljoen frank zal door de gemeente terugbetaald worden, de rest valt ten laste van de Staat. Voor de werken wordt Karel Dewaelheyns uit Drieslinter, aangeduid als werkopzichter.

DERDE KLEUTERKLAS – Op vraag van de schoolinspectie wordt in de gemeenteschool Hoegaarden een derde bewaarschoolklas opgericht.

Juni 1960

NIEUW RAADSLID – In Outgaarden is gemeenteraadslid en oud-schepen Joseph Sente overleden. Hij wordt in de raad opgevolgd door JB Lebegge.

HERSTELLINGEN KERK OVERLAAR – Er zullen voor 800.000 frank herstellingswerken uitgevoerd worden aan de gerangschikte Sint-Lambertuskerk van Overlaar.

WATERLEIDING KAUTERHOF – Het waterleidingsnet op de Kauterhof wordt over een lengte van 220 meter uitgebreid.

Juli 1960

SPANNING NAAR 10.000 VOLT – De gemeente Meldert heeft al in september 1919 beslist om aan te sluiten bij de Intercommunale Elektriciteitsmaatschappij van Geldenaken. De maatschappij wil nu het vermogen van haar verdelingsinstallaties voor hoogspanning verhogen van 6.350 V tot 10.000 V. De kosten hiervoor worden geraamd op 3 miljoen frank. De intercommunale gaat hiervoor een lening aan, waarvoor de gemeenten borg staan. Ook Meldert is daarbij.

OPPOSITIE ROEP WEER RAAD SAMEN – Weer hetzelfde scenario in Hoegaarden. Op 4 juli roep de oppositie de raad samen, maar de meerderheid komt niet. Op 30 juli is er een geldige raadszitting, maar dan komt de oppositie niet. Het politieke spel zet zich dus verder. Op 16 augustus komt weer alleen de oppositie, en het is wachten tot 24 augustus om alle fracties bijeen te krijgen.

POLITIEKE PRIJSUITREIKING – De katholieke oppositie klaagt het feit aan dat van de prijsuitreiking van de gemeenteschool in zaal "Au Cercle" een politieke manifestatie wordt gemaakt. Slechts bepaalde groepen van mensen zouden uitgenodigd worden. Volgens schepen Vanosmael is het versturen van de uitnodigingen een zaak van de schoolhoofden.

WERKEN AAN SCHOOL HOXEM – Er wordt de jongste tijd gewerkt aan schoolhuis en school in Hoxem: schilderwerken, herstellen van kroonlijsten, dakwerken en zinkwerk.

ONDERPASTOOR LAURENT AERTS – Op 31 juli

1960 werd Laurent Aerts aangesteld tot onderpastoor in Hoegaarden, en hij kwam er in september ook wonen in een huis aan de hoek van het Gemeenteplein. Hij bleef in Hoegaarden tot in 1983 toen hij benoemd werd als pastoor te Hoeleden-Kortenaken. Hij was toen al een tijdje de laatste onderpastoor van Hoegaarden. Samen met onderpastoor Louis Vanderheyden hield hij de drempel van de kerk zeer laag, volksvrienden als zij waren. Ze zorgden dat iedereen zich thuis voelde in de kerk, maar ook in het parochiecentrum. Laurent Aerts werd geboren in 1929 en voor hem werd het een late priesterroeping. De kinderen en de jeugd kregen een speciale plaats in zijn hart. Hij was de bezieler van de "koorknapen" die mee in de processies opstapten en ook in de mis, en zelfs de middernachtmis bij Kerstmis zongen. Veel jongeren leerden bij de onderpastoor Aerts thuis, na de hoogmis op zondag wijn drinken en ook sigaretten roken. Sommige werden verwoede rokers, anderen werden er ziek van en bleven er voor de rest van hun leven af. De parochiegemeenschap van Hoegaarden nam afscheid van Laurent Aerts tijdens een dankviering op 13 maart 1983.

Augustus 1960

ONTSLAG ONDERWIJZER - Rogier, Camiel, Constant Henskens heeft zijn ontslag aangeboden als vastbenoemde onderwijzer aan de gemeenteschool van Meldert. Einde augustus loopt zijn functie af. Aangezien er onvoldoende kinderen aanwezig zijn om deze klas in stand te houden, wordt hij niet vervangen. Er zijn dus weer twee klassen in de school van Meldert.

TROUWEN OP HET GEMEENTEHUIS – Volgens oppositieraadslid Pros Fourie heeft de bevolking van Hoegaarden kritiek op het feit dat men slechts op bepaalde dagen kan trouwen op het gemeentehuis. Hij vraagt dat in de toekomst de trouwplechtigheden zouden plaatsvinden op de dag dat de belanghebbenden het vragen, en dat huwelijkpaartjes minstens op dezelfde dag van de kerkelijke trouw voor het gemeentehuis zouden kunnen huwen.

September 1960

100 JAAR – De harmonie Vrije Muziekliefhebbers viert het 100 -jarig bestaan, tenminste volgens sommige documenten. Dit zou de logische datum geweest zijn, want 1961 was één jaar te laat, volgens de stichtingsdatum. Toch is het 1961 geweest, volgens "150 jaar Muziek" van Peter Laermans (2011)

VERHUIS FRANSTALIGEN – De Franstalige afdeling van Mariadal verhuist naar Jodoigne.

Figuur 50. Onderpastoor Laurent Aerts met koorknapen in de processie

WAGENHUIS VOOR DE INTERNEN COLLEGE – Net als het kasteel van Meldert dateert het wagenhuis uit de helft van de 19de eeuw. Dit gebouw diende als stalling voor de paarden en voor de opslag van hooi en stro. Rond 1960 onderging het wagenhuis aanzienlijke verbouwingen, toen het voor de internen van het Sint-Janscollege werd verbouwd tot een grote slaapzaal met chambretten. De leerlingen noemden dit het "duivenkot". Er zouden nog jaren internernen verblijven in het Sint-Janscollege, maar in het schooljaar 1993-1994 waren er officieel maar 16 meer. Het jaar daarop waren er nog 8. Maar die verbleven niet echt meer in Meldert, maar in het provinciaal internaat in Tienen. Op het einde van het schooljaar 1994-1995 werd ook administratief een punt gezet achter het internaatsleven in Meldert. Op het hoogtepunt ronselde Martin Geladé in heel Vlaanderen de slimste leerlingen op de lagere scholen, en daardoor kreeg het college gaandeweg het etiket "elitaire school" opgeplakt. Op meisjes in het college moest gewacht worden tot het schooljaar 1990-1991. Toch waren er daarvoor al enkele vrouwelijke verleidingen in het College. Zo kwamen in 1957 het echtpaar Eugène Oliviers en Maria Vanderweyden mee over van Argenteuil naar Meldert. Ze vestigden zich in de conciërgewoning aan de zijkant van het wagenhuis. De dochter Simone Oliviers, de latere echtgenote van directeur Julien Ickx, werd toen door zowat alle jongens nagestaard.
En nadat Jean Lambrechts de rolschaatspiste in het college had ontdekt, kwamen jongens en meisjes van RSC Heverlee in Meldert trainen. De voorwaarde van de Aalmoezeniers van de Arbeid was wel dat de meisjes niet in short kwamen rijden. De piste van Meldert kreeg grote faam en vanaf het einde van de jaren '60 werden daar zelfs de Belgische kampioenschappen gereden. Bij de rolschaatsers was ook Annie Lambrechts, met meer dan 100 nationale titels, 22 Europese, en 19 wereldtitels, en in 1981 nog sportvrouw van het jaar. Haar vader Jean Lambrechts kwam trouwens in 1984 in Meldert om het leven toen hij per fiets de helling naast het bos van Meldert aan het beklimmen was.

EINDREKENING SCHOOL EN GEMEENTEHUIS – In Outgaarden wordt de eindrekening van de de school en het gemeentehuis goedgekeurd. In totaal zal het gemeentehuis 592.193 frank gekost hebben, de school 714.956 frank of in totaal 1,307 miljoen frank. De gemeente moet daar zelf 729.000 frank voor ophoesten.

Oktober 1960

IS POTVERDOMME EEN VLOEK ? – Raadslid Pros Fourie heeft bij een vorige raadszitting in Hoegaarden bij een bepaald punt het woord "Potverdomme" uitgesproken, en nu staat dit in het verslag van de raad geboekt als een vloek. Er ontstaat een discussie of "potverdomme" al dan niet een vloek is.

OUDSTRIJDERSSTRAAT EN NIEUW-OVERLAAR – Er werden nieuwe openbare wegen geopend die een officiële naam moeten krijgen. Kalverstraat en Dumontstraat worden ongewijzigd behouden. De verbindingsweg tussen de Kalverstraat en de Astridstraat krijgt de naam Oudstrijdersstraat mee, en de nieuwe wijk in Overlaar krijgt de naam "Nieuw-Overlaar".

November 1960

LAATSTE TREIN - De lijn 142 liep van Tienen naar Namen, en kwam uiteraard in Hoegaarden voorbij. Het stuk Ramillies-Tienen werd geopend op 6 juni 1867, het stuk Ramillies - Namen in 1869. Al deze lijnen waren aangelegd met enkelspoor. Deze in 1871 door de Staat overgenomen lijn was voornamelijk bestemd voor het vervoer van de lokale landbouwproducten, als suikerbieten, en werd door talrijke industriële bijsporen doorkruist, o.a. naar de suikerfabriek van Hoegaarden. Wegens het toegenomen wegvervoer verloor deze lijn haar succes in de jaren 1950. Het reizigersvervoer werd op 20 november 1960 opgeheven op het gedeelte Ramillies - Tienen gevolgd door het gedeelte Namur - Ramillies op 10 december 1962. De lijn bleef nog een aantal jaren in dienst voor goederenverkeer en voor bijzondere ritten. Zo zou er in de strenge winter van 1966 zelfs opnieuw reizigersverkeer geweest zijn tussen Namur en Ramillies. Het stuk Hoegaarden-Tienen werd opgebroken in 1968-1969, en het stuk Cognelée - Hoegaarden kwam definitief buiten dienst in 1973. In 1978 werd de spoorlijn opgebroken richting Wallonië. Het stationsgebouw is verdwenen, maar er staat nog altijd een wachthuisje op de taalgrens, thans gebruikt door de Grand-Pont vissers. Momenteel is er een Ravel fietspad op de oude spoorwegbedding.

TOELAGE BIBLIOTHEEK – De gemeente Meldert kent een

Figuur 51. Het station Hoegaarden

toelage van 4000 frank toe aan de "Aangenomen Bibliotheek Sint-Ermelindis", voor het jaar 1960.

WEDDE VAN 250 FRANK – Op de raadszitting van november 1960 wordt in Meldert de wedde van de burgemeester aangepast. Op dit ogenblik bedraagt de wedde van de burgemeester Antoon René Hendrickx slechts 250 frank per jaar. Om de verhoging door te voeren baseert men zich op het bevolkingsaantal van 31 december 1947 in Meldert, namelijk 912. Opmerkelijk eerder dit jaar klaagde de gemeente bij de Hogere Overheid voor meer subsidies en toen baseerde men zich op 853 inwoners. De bevolking is er dus sinds 1947 op achteruit gegaan. De nieuwe wedde van de burgemeester wordt opgetrokken tot 5000 frank per jaar. Ook de wedde van de schepenen wordt aangepast. Deze mag 1/3 van de wedde van de burgemeester niet overtreffen. De twee Meldertse schepenen krijgen voortaan 1700 frank per jaar. Ook de zitpenningen van de raadsleden worden aangepast: zij krijgen 75 frank per zitting. Voorheen bedroeg die slechts 5 frank.

CENTRUM HARMEL TER DISCUSSIE – Volgens de verslagen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers van 28 november 1961 en meer bepaald de amendementen van René Lefebvre, staat het studiecentrum Harmel dat suggesties formuleert over de wijzigingen van de taalgrens ter discussie.
Het centrum Harmel stelde voor het Waalse gehucht "Elgy" van Outgaarden (Nederlandstalig) te voegen bij Zitterd-Lummen (Franstalig). Het huidige wetsontwerp stelt nu voor het Vlaamse gehucht "Elst" van Zitterd-Lummen (Franstalig) te voegen bij Hoegaarden (Nederlandstalig). Lefebvre vraagt aan de hand van dit voorbeeld dat de provinciale overheden overal de juistheid van de suggesties van het Centrum Harmel zouden nagaan.

December 1960

WEER POLITIEKE RELLETJES – Bij de bespreking van onteigeningen voor de verbetering van buurtwegen, verlaten de katholieke raadsleden Fourie, Kerrijn, Vandermolen en Van Nerum de zitting op 1 december. Ze roepen dan zelf een gemeenteraad bijeen op 16 december, maar dan komen de liberalen niet. Op 23 december is iedereen weer present, uitgezonderd schepen Van Bever die ziek is.

MADAME FINE OP RUST – Op 30 december 1960 wordt Adolphine Troost op rust gesteld als onderwijzeres-schoolhoofd van de gemeentelijke bewaarschool. Nora Finoulst zal nog even hoofdonderwijzeres worden, maar dat wordt weer ingetrokken en de titel van

schoolhoofd van de bewaarschool verdwijnt.

VRIJE JONGENSSCHOOL – Aan de Vrije Jongensschool aan de Tiensestraat (Patronaat) ontbreekt elke verkeerssignalisatie. De gemeente zal hiervoor het Bestuur van Bruggen en Wegen aanspreken.

BEVOLKINGSCIJFER – Op 31 december 1960 waren er 4751 inwoners in Hoegaarden.

1961

Januari 1961

EEN DAG IN HET SINT-JANSCOLLEGE – In januari 1961 ziet een doordeweekse dag in het Sint-Janscollege van Meldert er als volgt uit: om 6 uur staan de jongens op, om 6.20 uur begint de studie tot 7 uur, en vervolgens gaan ze naar de mis. Rond 8 uur wordt er de eerste maal voor de hongerige magen gezorgd. Om 8.30 uur beginnen de klassen tot 12 uur 's middags en voor de tweede maal komt de eetzaal aan de beurt. Na het middagmaal is er drie kwartier speeltijd. Van 13.30 uur tot 16 uur beginnen ze met vernieuwde moed aan de klassen. Om 16 uur zijn de hongerigen aan de beurt. Van 17 uur tot 19 uur wordt er in de studie gewerkt. Na het avondeten van 19 uur is er lof en speeltijd. Rond 20.30 uur gaat het naar de slaapzalen. In de jaren '70 mochten de leerlingen blijven slapen tot 6.45 uur.

HUISNUMMERS – Bij gelegenheid van de volkstelling van 1 januari komen er in Hoegaarden nieuwe uniforme huisnummers aan de huizen. Elke eigenaar moet er 10 frank voor betalen.

WILLEMSFONDS – Uit het Liberale Archief blijkt dat er in 1961 een Willemsfondsafdeling is in Hoegaarden, die ook een tijdschrift uitgeeft "Mededelingen van het Willemsfonds-Hoegaarden. - Jg.1(1961)" . Rond 1976 was er een nieuwe opflakkering van het Willemsfonds.

VOETBAL IN MELDERT – In de café bij Staf worden plannen gesmeed en een voetbalclub wordt opgericht: Racing Meldert. In 2011 zal deze vereniging de 50ste verjaardag vieren.

Februari 1961

KABINET VAN BURGEMEESTER – Er worden nieuwe eiken meubelen besteld voor het kabinet van burgemeester André Hettich.

BEENHOUWERIJ – Er komt een nieuwe slagerij, uitgebaat door Edouard Steenwegen aan de Stoopkensstraat, nummer 35 in Hoegaarden.

Maart 1961

WIELERWEDSTRIJD VOOR PROFS – Op 12 maart wordt de klassieker Hoegaarden – Antwerpen - Hoegaarden over 200 km gereden en gewonnen door Jozef Schils voor Roger Baens en Huub Zilverberg.

NIEUW RAADSLID EN SCHEPEN – In Outgaarden is schepen Gustaaf Reviers overleden. Hij wordt in de raad opgevolgd door Gustaaf Debroek, die meteen ook tot schepen verkozen wordt.

L'ECLUSE BETAALT – De gemeente L'Ecluse stelt verbeterings- en verbredingswerken voor aan de weg GV 37. De bedoelde weg is gemeen tussen l'Ecluse en Meldert. Aangezien de verbetering van de weg in hetzelfde project richting Tienen door Meldert alleen werd gedragen, besluit de gemeente de werken op haar grondgebied toe te laten, maar dat l'Ecluse nu moet opdraaien voor de kosten.

VRIJGESTELD BELASTINGEN – Jeugdkring Iuventas wordt vrijgesteld van belastingen op het dansfeest van 11 maart. Ook de oudleerlingenbond van de Vrije Jongensschool bekomt zulke vrijstelling, voor een dansfeest daags erna.

KAPEL OLV GOEDE BIJSTAND – De kapel OLV van Goede Bijstand, op de taalgrens, maar eigenlijk op het grondgebied van Zétrud-Lumay, wordt gerestaureerd. De historische kapel bezit de huidige vorm sinds 1718. Toen in 1760 de parochiekerk van de naburige gemeente Outgaarden gerestaureerd werd, deed de kapel lange tijd dienst als noodkerk voor de Vlaamse parochie. Om dit feit te herdenken wordt er ieder jaar op 8 september om 10 uur een dankmis opgedragen.

April 1961

TELEFOONLIJN IN HET MOLENBAANTJE – Er komt een ondergrondse telefoonkabel in het voetwegje naast de Ets. Bogaerts.

Mei 1961

COO-VOORZITTER OVERLEDEN – Op 3 mei overlijdt COO-voorzitter Pierre Drochmans in Hoegaarden.

VML-HARMONIE VIERT 100 JAAR - Ter herdenking van de stichtingsvergadering in 't Nieuwhuys, vierde de VML-harmonie haar honderdjarig bestaan met een praalstoet en ontvangst op het gemeentehuis. Sommige documenten spreken van 1960. Dat zou logischer zijn, want alle volgende feestdata van VML, namelijk 115 jaar in 1975, 120 jaar in 1980, 125 jaar in 1985 en 150 jaar in 2010, sluiten aan op 1960. Toch houdt Peter Laermans het in "150 Jaar Muziek" op 1961.

Juni 1961

NIEUWE VOORZITTER – Jean Peeters wordt de nieuwe COO-voorzitter in Hoegaarden, en Désiré Vanmol wordt nieuw raadslid van de COO.

VERHUIS BEWAARSCHOOL – Aangezien er in Hoegaarden een 3de bewaarschoolklas wordt ingericht in de gemeenteschool, wordt hiervoor nieuw meubilair aangekocht. De bewaarschool, voorheen gevestigd in lokalen van het gemeentehuis, wordt overgebracht naar de lokalen aan de lagere school in de Doelstraat. De vrijgekomen lokalen in het gemeentehuis worden ingericht voor de politie en de belastingen. Er wordt ook een nieuw toilet gemaakt en een wachtzaal voor het publiek.

Figuur 52. VML-dirigent Karel Romme

Juli 1961

GASTHUISSTRAAT – Er wordt opnieuw een stuk grond gekocht om de Gasthuisstraat te kunnen verbreden.

GEORGES PUTTEVILS NAAR AMBASSADE MOSKOU – Georges Puttevils wordt in juli 1961 voor de 2de maal in zijn carrière Raadsman op de Ambassade in Moskou. Georges, Charles, Joseph Puttevils, uit Hoegaarden, geboren op 13 juli 1914 is dokter in de Rechten, licentiaat in het Notariaat, en in Politieke en Diplomatische Wetenschappen. Hij trad in dienst van de Belgische Staat op 23 april 1945. Hij was toen verbonden aan het Kabinet van Minister Kronacker. Hij trouwde in 1952 met Loni Christ en kreeg drie kinderen, Charles, Georges-Emil en Carine. Hij maakte een steile diplomatische carrière: op 7 juni 1951 Ambassadesecretaris in Bonn, op 18 december 1954, Zaakgelastigde in Djeddah, in september 1957 een eerste maal Raadsman op de Ambassade van Moskou. In januari 1959 wordt hij in Brussel secretaris van de voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, in juli 1961 wordt hij weer verbonden aan de Ambassade van Moskou, op 11 november 1962 wordt hij Minister-raadgever op de Ambassade van Leopoldville, op 13 april 1965 Consul-Generaal in Hong-Kong, op 17 mei 1967 Ambassadeur in Wenen, en op 19 oktober 1975 Ambassadeur in Bern, tot aan het einde van zijn diplomatische carrière op 13 juli 1979. Hij lag ook aan de basis van de verzustering van

Hoegaarden met het Oostenrijkse Altmünster. Als ereambassadeur was hij in Hoegaarden actief betrokken bij het verenigingsleven, o.a. bij de Vijf Geslachten en het Parramore-comité, waar hij na zijn overlijden, op 6 oktober 2003, opgevolgd werd als voorzitter door zijn dochter Carine.

Augustus 1961

HEROPRICHTING VAN DE GULDEN LELIE – Op 19 augustus 1961 wordt familiegilde "Van Nerum" gekend onder de benaming "De Gulden Lelie", heropgericht om alle familietakken weer in één vereniging te groeperen. Deze familiegilde behoorde tot de Vijf Geslachten van Hoegaarden. Het allereerste spoor van het geslacht Van Nerum werd gevonden in 1285. De oude familiegilde werd voor het eerst opgericht in 1778. Er kwamen toen 102 afstammelingen van het oude brouwersgeslacht Van Nerum, samen te Hoegaarden. Allen behoorden tot de stam van Charles Van Nerum en Barbe Sweerts die in 1723 in het huwelijk traden. Onder klokkengelui verzamelde de familie in de Sint-Gorgoniuskerk, waar de Zielmis werd gecelebreerd door EH. Vander Velpen. Burgemeester André Hettich en schepen Vanosmael ontvingen daarna de familieleden op het gemeentehuis. De familie bracht de namiddag door in zaal "Pax". Het feest duurde tot laat in de avond.

RIK SERIN IN CAFE WINDSOR – In augustus 1961 namen de bekende Hoegaardse wielrenner Rik Serin en zijn echtgenote Simone Willems de Windsor over op de Grote Markt in Tienen. Vanaf 1953 tot nu baatten Simone en Rik een café uit in Hoegaarden. Dit was gevestigd in het ouderlijke huis, rechtover de Pax. Rik hield later na het vertrek naar Tienen zijn fietshandel nog in hetzelfde pand. Rik zou overlijden in 1982 en Simone en haar dochter Greta Serin baatten verder het café uit. In 2008 was Simone 75 jaar en baatte nog altijd het café uit.
Henri (Rik) Serin werd geboren op 19 juli 1930 in Hoegaarden. Hij was prof van 1950 tot 1960. Zijn mooiste zeges: In 1951 won hij de Ronde van Limburg, en zegevierde hij in Strijpen. In 1952 pakte hij de bloemen mee naar huis in Riemst. In 1953 was hij de beste in Tongeren. In 1956 won hij Gent - Wevelgem bij de individuelen. In 1958 won hij te Oost-rozebeke, en in 1959 deed hij dat te Tienen. Rik Serin overleed in Tienen op 7 mei 1982.

Figuur 53. Rik Serin

DOKTER SMEESTERS OVERLEDEN – Op 18 augustus 1961 overlijdt Dr. Joseph Smeesters, de voorzitter van de Matigheidsbond. Deze Matigheidsbond zou na hem nog vijf jaren blijven bestaan. (Zie Kroniek 1978-2007, augustus 1991, blz 114, en Kroniek 1952-1977, juli 1966).

September 1961

EUGENE BERODE – Van alle leraren die het Sint-Janscollege in Meldert heeft gekend was zeker Eugène Berode uit Tienen de markantste. Van 1971 tot 1996 was hij de taalraadsman van de VRT. Hij bleef tot het einde van het schooljaar 1979-1980 Nederlands geven aan de leerlingen van de retorica.

VOORBEREIDING MIDDELBAAR ONDERWIJS – Het grootste aantal leerlingen dat het 6de studiejaar beëindigt in de gemeenteschool van Meldert gaat over naar het middelbaar onderwijs. Om de kinderen goed voor te bereiden geeft hoofdonderwijzer Jules Collin, gedurende twee uren per week extra onderricht aan de kinderen buiten de uren voorzien op het leerplan. De gemeente beslist hem die twee extra uren te vergoeden.

LEERLINGENVERVOER – In de gemeenteschool Hoegaarden wordt leerlingenvervoer ingericht. Er komt een schoolbusje dat de leerlingen vanuit de gehuchten ophaalt. Frans Michel is lange tijd buschauffeur geweest.

Oktober 1961

INTERCOMMUNALE WIRWAR GAAT VERDER – De gemeente Outgaarden is aangesloten bij de Intercommunale Energiemaatschappij van Brabant SOBRALEC, maar treedt nu toe tot de nieuwe opgerichte intercommunale Asverlec die zal instaan voor de levering en het vervoer van energie. De gemeente trekt zich wel terug uit Sobralec. Ook de Hoegaardse gemeenteraad komt bij hoog-

dringendheid bijeen om aan te sluiten bij Asverlec.

November 1961

WATERLEIDING – De gemeente Outgaarden keurt de uitvoering van het waterbedelingsnet goed. De gemeente onderschrijft ook aandelen in de watermaatschappij.

VOORLOPIGE WATERVOORZIENING IN DE BLEY – Er wordt nog altijd gewacht op de uitbreiding van het waterleidingsnet in de Bleystraat. In afwachting wordt een voorlopige watervoorziening aangelegd.

WEER POLITIEKE REL – De gemeente Hoegaarden wil riolen leggen in Groot-Overlaar, van aan de hoeve Vankelecom tot aan de Pastorij, en in Klein-Overlaar in de weg naar de Kleine Molen. Oppositieraadslid Pros Fourie vraagt eveneens riolen aan te leggen in de Mosselstraat en de Kwadestraat in Klein-Overlaar. De meerderheid gaat hier niet op in, en de katholieke raadsleden verlaten de zitting, waardoor de raad niet meer in getal is om verder geldig te vergaderen.

GULDEN LELIE TEGEN SATURNUS – Op 25 november vindt een voetbalwedstrijd plaats tussen de elftallen van "Saturnus Club" en de "Gulden Lelie", de familiegilde Van Nerum.

December 1961

MET ZIJN EIGEN FIETS – Veldwachter Alexander Vanmol gebruikt in Meldert zijn eigen fiets voor het uitoefenen van zijn dienst. Hij krijgt hiervoor nu voortaan 400 frank per jaar voor het onderhoud van zijn rijwiel.

ONDERHOUD KLOK – De klok op de kerktoren van Meldert vraagt dagelijks onderhoud. Gaston Godfroid, die nabij de kerk woont, werd door de gemeente met dit werk gelast. Aangezien hij zich elke dag op de toren dient te begeven, krijgt hij hiervoor een vergoeding.

WEER RAAD VOOR NIETS – De katholieke raadsleden roepen op 5 december een raadszitting bijeen, maar de liberale meerderheid komt niet. De volgende raadszitting vindt plaats op 15 december. Bij de bespreking van het aanleggen van de riolering in de Kwadestraat, verlaten nu de liberalen de zaal, waardoor verder beraadslagen onmogelijk wordt. En op 2 januari wordt weer een gemeenteraad bijeengeroepen door de katholieken waar de liberalen niet naartoe komen.

699 INWONERS – Op 31 december 1961 worden er in Outgaarden 699 inwoners geteld.

VOLKSTELLING – Op 31 december is er in Hoegaarden een grote volkstelling, woningtelling, handelstelling en nijverheidstelling. De gemeente wordt hiervoor ingedeeld in zes telkringen. Er worden hiervoor zes tellers aangeduid, allemaal gemeentepersoneel.

1962

Januari 1962

RIOLEN KWADESTRAAT – Er zullen uiteindelijk toch riolen gelegd worden in de Kwadestraat.

OVERWELVING VLOED – In Klein-Overlaar zal de *Vloed* overwelfd worden van aan het huis Oscar Koekelkoren tot aan de Ets. Bogaerts.

Februari 1962

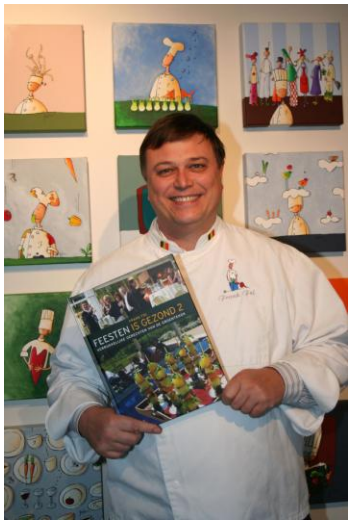
RIJWIELEN EN HONDEN – Opcentiemen op de hoofdsom van de provinciale belastingen op honden en rijwielen zijn een nog steeds gangbare praktijk. Zo ook in Meldert.

OPSLAG – De raadsleden uit Outgaarden geven zichzelf opslag. Met terugwerkende kracht vanaf 1 januari krijgen ze nu 75 frank per zitting. De schepenen zullen voortaan 6000 frank krijgen, en de burgemeester 12.000 frank.

Maart 1962

FRANK FOL – Frank Fol werd geboren op 6 maart 1962 en is één van die bekende Vlamingen die in de 21ste eeuw in Meldert-Hoegaarden kwam wonen. Frank Fol stond 16 jaar aan het hoofd van het Leuvense topetablissement Sire Pynnock en verwierf bekendheid met zijn creatieve groentenkeuken. Hij is geen vegetarische kok, maar geeft groenten de aandacht die ze verdienen. Daarom kreeg deze meesterkok de bijnaam, "De Groentekok". Frank was in België o.a. op TV1 te zien met MondFol, en verzorgde een aantal gastronomische bijdragen voor Radio 1. Hij won reeds talrijke prijzen tijdens prestigieuze evenementen; in 2002 werd hij Wine Ambassador of the Year, in 2003 won zijn kookboek "Groenten en Wijn" zilver op wereldkampioenschappen voor kookboeken, en in 2005 kreeg hij nog de Gouden Delta. Hij stelde aan de scholen de groentebom, of smaakbom voor, be-

geleidde het Olympische team in China in 2008, en ontwikkelde in 2009 een groentesaus voor astronaut Frank De Winne.

Figuur 54. Frank Fol

VERGADERING ASVERLEC – Op 12 maart is er de buitengewone algemene vergadering van de Intercommunale Asverlec, en voor Hoegaarden wordt schepen Frans Van Bever afgevaardigd.

GRAND – PONT VISSERS - Onder impuls van Marcel Casseau en Jules Rome, beiden ondertussen overleden, werden de eerste stappen gezet tot oprichting van een nieuwe hengelvereniging. Alle gekende vissers uit de streek werden opgetrommeld voor een eerste contactvergadering, met als spreker Jules Scholliers, toenmalig schatbewaarder van de Hengelsportfederatie Vlaams Brabant. Jules kennende ging iedereen die avond naar huis met het droombeeld van monstergrote karpers op de Gete. Hubert Krahy, de huidige voorzitter werd secretaris van de vereniging. Daar de Gete niet bevaarbaar noch bevlotbaar is zoals men in de wetteksten zegt, werden stappen ondernomen om het visoeverrecht op een officiële wijze te bekomen. Dit werd vooral vergemakkelijkt door het feit dat het gekozen gedeelte slechts door één eigendom liep, namelijk deze van de suikerfabriek “Grand Pont”. Het begeerde oeverrecht werd bekomen en schriftelijk bevestigd met als voorwaarde: de vereniging zou “de Grand Pont Vissers Hoegaarden” heten.

GENERAAL CLAUDE VAN DE VOORDE - Generaal-majoor Claude Van de Voorde werd geboren in Zelzate op 10 maart 1962. Als zoon van een militair brengt hij twaalf jaar van zijn jeugd door in Duitsland als lid van de voormalige BSD (Belgische Strijdkrachten in Duitsland). In 1977 treedt hij toe tot de Koninklijke Kadettenschool van Laken en vervoegt in 1980 de Koninklijke Militaire School als leerling van de 120ste promotie Alle Wapens. Eind 1985 behaalt Claude Van de Voorde het hoger vliegbrevet te Brustem. Na zijn opleiding op F-16, wordt de jonge jachtpiloot aangeduid voor het 31ste 'Tiger' squadron te Kleine Brogel waar hij alle functies doorloopt tot en met de functie van officier operaties. Tijdens deze periode neemt hij deel aan meerdere internationale oefeningen en ontplooiingen zoals TLP (Tactical Leadership Programme), Red Flag (Nellis AFB, Nevada), VLLF (Very Low level Flying) Marokko... Tevens behaalt hij in 1989 het brevet van Fighter Weapons Instructor (FWIT, te Orland, Noorwegen). Na het slagen van de tweede cyclus, vervoegt hij eind 1994 het hoofdkwartier van de toenmalige Tactische Luchtmacht waar hij de posities "Offensive operations" en het bureau beheer en planning bekleedt. Van september 1996 tot juni 1997 volgt hij de hogere stafcursus aan het Koninklijk Hoger Instituut voor Defensie en wordt in 1998 bevelhebber van het 31ste Squadron op F-16 te Kleine-Brogel. Tijdens deze periode neemt hij deel aan verschillende operaties in de Balkan en voert als detachementcommandant missies uit boven Bosnië en Kosovo in het kader van de operatie “Allied Force”. In 2001 vervoegt hij vervolgens de Sectie “Planning en Programma's” van de Luchtmachtstaf in Evere, om twee jaar later over te gaan naar het Departement Strategie binnen de nieuwe eenheidsstaf, verantwoordelijk voor de lange termijn planning van de Luchtcomponent. In januari 2004 wordt Kolonel Van de Voorde aangeduid als militair raadgever bij de Belgische delegatie van de NAVO. Hij is er de Belgische vertegenwoordiger in werkgroepen in het domein van bewapening en nucleaire politiek. Begin 2007 volgt hij de "Senior Course" aan het NATO Defense College te Rome. Op 20 september 2007 werd hij aangesteld als 21ste Korpscommandant van de vliegbasis Kleine Brogel. Hij totaliseert inmiddels bijna 2000 vlieguren op F-16. Op 23 juli 2009 wordt generaal-majoor vlieger Van de

Figuur 55. Generaal Claude Van de Voorde

Voorde aangesteld als Commandant van de Luchtcomponent. Claude Van de Voorde is gehuwd met Dominique Peeters en ze wonen samen met hun twee kinderen Thibaut (18) en Charlotte (16) in Hoegaarden aan het Kauterhof. Een Nieuwhuys-bier "Cuvée du Général" wordt naar hem genoemd.

April 1962

PIET VAN EST – Op 8 april 1962 wint de belangrijke Nederlandse wielrenner Piet van Est, de ook belangrijke wielerwedstrijd Hoegaarden – Antwerpen – Hoegaarden, 209 kilometer lang. Piet van Est wordt winnaar voor de Belgen Joseph Bosmans en Emile Van den Boer. Zijn broer Wim van Est schreef geschiedenis in 1951 door als eerste Nederlander de gele trui in de Ronde van Frankrijk te dragen. Dit slechts voor één dag want daags erna viel hij bij de afdaling van de Aubisque 70 meter lager in een ravijn.

MARLEEN FINOULST - Marleen Finoulst, de media-arts is ook een beetje van Hoegaarden. Ze is een telg van de familie Finoulst uit Hauthem. Marleen is de dochter van Jules Finoulst, doctor in de wiskunde en wiskundeleraar die in Duitsland onderwees en zijn onderwijscarrière in het Koninklijk Atheneum van Hasselt afsloot. Marleen, zijn dochter, was oudleerlinge van ondergetekende kroniekschrijver, aan datzelfde atheneum. Marleen Finoulst, geboren op 12 april 1962, is arts, journaliste, auteur en tevens bekend als hoofdredacteur van gezondheidsmagazine Bodytalk, vaste medewerker van Knack en Trends en vaste huisdokter van De Zevende Dag. Na drie jaar werk als huisarts en een jaar werk als arts in een brousse-hospitaal in Afrika, maakte ze de overstap naar de media. Eerst halftijds, in combinatie met klinisch werk, maar na een jaar koos ze resoluut voor een perscarrière. Ze begon in de medische vakpers, maar was later ook te zien en te horen in "Zonder Voorschrift" op TV1 en op Radio 2, in het programma "Huisraad". In 2009 coördineerde ze bij Roularta een aantal medische publicaties en was ze journaliste bij Knack. Ze was ook een tijd de vriendin van Open VLD-er Patrick Vankrunkelsven.

FAMILIESCHOON BESTAAT TWEE JAAR – Het tijdschrift "Familieschoon", een genealogisch en biografisch familietijdschrift van het oude Hoegaardse geslacht Van Nerum, bestaat twee jaar. In april 1962 verschijnt het 25ste nummer.

KAMPIOEN – Sporting Hoegaarden behaalt de kampioenstitel.

Mei 1962

STARTSCHOT KSA – AFDELING – Op 16 mei werd het echte startschot gegeven van een KSA-afdeling, binnen het Sint-Janscollege. Zo had het college een eigen jeugdbeweging die de naam "Torenraven" meekreeg. Jules Rock werd tot leider aangesteld. De KSA-afdeling zou bloeien, ook met jaarlijkse kampen tot 1988 toen het ledenaantal sterk terugliep. Dit liep samen met het dalende aantal internen. Het kamp van Meyerode in 1990 was het laatste. De KSA had in de beginjaren ook een eigen blaadje "Ravengekras".

MGG VIERT 100 JAAR 1 JAAR NA VML - Van 19 tot 24 mei viert de MGG-harmonie het 100-jarig bestaan. Er is een hulde op het kerkhof, een ontvangst op het gemeentehuis, en er worden twee gratis bals georganiseerd. In de Hoegaardse straten werden optredens verzorgd door de jubilerende harmonie en door 14 andere muziekverenigingen. De liberale harmonie vierde in 1962 het 100-jarig bestaan ter herdenking van de plechtige overhandiging van het vaandel. Bij de feestelijkheden op zondag 20 mei krijgen bakker Maurice Casseau (Putzeysstraat), en de beenhouwers Louis Ausloos en Leopold Cauwberghs (Doelstraat), de toelating om hun zaak 's middags open te houden.
Opmerkelijk is dat de liberale harmonie de 100ste verjaardag vierde in 1962, terwijl de katholieke harmonie "Vrije Muziekliefhebbers" dat deed in 1961, terwijl de muziekvereniging zelf eigenlijk in 1860 werd opgericht, zoals vermeld op het vaandel. Hierbij de lijst van de voorzitters: Alexander Putzeys, van 1861 tot 1865, en Henri Vandertaelen van 1865 tot 1873, van de unitaire harmonie. Voorzitters sinds de scheuring voor de liberale fractie die de naam "Melomanen van de Grote Gete" behield: Alexander Putzeys (1873), Arthur Putzeys (1881), Henri Dotremont (1906), Leopold Lodewyckx jr (1927), Michel Giroulle (1933), François Van Bever (1946), Henri Cauwberghs (1959), Maurice Meeuwens (1968). Voor de katholieke fractie die het originele vaandel behield waren dat: Leopold Lodewyckx sr (1873), Jules Evrard (1897), Maurice Evrard (1919), Jules Evrard (1924), Marain Evrard (1929), Emiel Lodewyckx (1932), Oscar Finoulst (1933),

Voorlopig comité (1946), August Paenhuyzen (1954), en Emiel Steenwegen (1956).

GEEN VERGOEDING MEER VOOR RIJWIEL - De tijd dat veldwachters een vergoeding kregen voor het onderhoud van hun rijwiel is voorbij. De Provincie Brabant fluit de gemeenteraad van Outgaarden terug, die nog dergelijke vergoeding had goedgekeurd op de raadszitting van februari 1962.

MUZIEKPRIJS COLLEGE – Het Sint-Janscollege, of beter het koor, sleept op 26 mei een eerste prijs in de wacht op het gereputeerde Internationaal Muziekfestival voor de Jeugd in Neerpelt.

Juni 1962

RESTAURATIE SINT-JANSKERK – De kerk van Hoxem werd geklasseerd op 25 maart 1938. De kerkfabriek noteerde al op 13 april 1947 dat de toren van de kerk door de gemeente Hoegaarden zou in orde gebracht worden. Pas in zitting van 2 april 1950 constateerde de kerkfabriek dat de toren daadwerkelijk hersteld is.
Omdat het in 1958 al 50 jaar geleden is dat er nog herstellingen aan de kerk zelf werden uitgevoerd, duidt de kerkfabriek op 6 juli 1958 architect Alfons Stockmans aan voor het maken van de plannen. De plannen worden goedgekeurd door de kerkfabriek op 1 april 1962, en door de gemeenteraad op 1 juni 1962. Alle daken en timmerhout dienden hersteld te worden. De torenspil moest aangepast worden zodat hij boven de kroonlijst zou uitsteken. De haan en de hen dienden te worden hersteld en opnieuw verguld. Delen van de torensteunberen en van ander loszittend muurwerk dienden te worden gedemonteerd. Nieuwe dekstenen aan het koor, nieuw ijzersmeedwerk aan een sacristievenster, nieuwe bepleistering en beschildering aan de binnenzijde, staan op het programma. Ook de kerkvloer in Gobertangesteen moest vernieuwd worden. Pas in 1968 zouden de werken voltooid zijn.

Juli 1962

BEVOLKINGSREGISTERS VERNIEUWD – Er worden nieuwe bevolkingsregisters aangelegd. De personeelsleden die daar in Meldert mee gelast zijn krijgen een vergoeding van 5 frank per inwoner die werd ingeschreven in deze registers. Heel wat van deze registers worden immers na de diensturen in orde gebracht. Wie er tijdens de diensturen aan werkt krijgt geen extra vergoeding.

Augustus 1962

HULDIGING SPORTING – Wegens de promotie van Sporting Club Hoegaarden naar 1ste provinciale, besluit het College de spelende leden uit te nodigen op een ontvangst door de gemeente, de eerste zondag van het nieuwe kampioenschap.

September 1962

NIEUWE UITRUSTING – De gemeente schenkt aan Sporting Hoegaarden nieuwe truitjes bij gelegenheid van de promotie. Er wordt hiervoor een bedrag van 5000 frank uitgetrokken, dat overhandigd wordt op 9 september, op het voetbalterrein.

Oktober 1962

BEVOLKING MELDERT – De bevolking van Meldert lijkt rare sprongen te maken, van 912 in 1947, naar 853 een paar jaar geleden. De gemeente wordt nu alleszins gerangschikt bij de gemeenten tussen 1001 en 1500 inwoners, maar hiervoor komt niet alleen het werkelijke bevolkingsaantal in aanmerking.

VERKOOP SCHOOLHUIS EN TUIN – De gemeente Meldert verkoopt schoolhuis en tuin aan hoofdonderwijzer Jules Collin. De gemeente besliste hiertoe, omdat werd geconstateerd dat het verhuren ervan een verliespunt voor de gemeente betekende. De gemeente verkoopt het goed voor 300.000 frank. In november 1962 onttrekt de gemeente huis en tuin aan het openbare domein en wordt het overgeheveld naar het private bezit van de gemeente, om het te kunnen verkopen.

AANKOOP GROND VOOR PARKING KERKHOF – De gemeenteraad van Meldert beslist een perceel grond aan te kopen van de kerkfabriek, met het oog op de oprichting van een parkeerplaats voor het kerkhof. Het gaat om een perceel van 3,88 are. Er wordt hiervoor 7760 frank betaald. De kosten hiervoor worden gedekt door de verkoop van een gemeentelijke grond aan landbouwer R. Vanhulst.

OPBREKEN VAN TRAMSPOREN – De gemeente Meldert gaat akkoord met de plannen van de NMVB (de buurtspoorwegen) om het goederenvervoer op de baanvakken Nethen – Hamme-Mille – Tienen, en Bevekom – La Bruyère af te schaffen en ook de sporen op te breken.
De sporen op andere baanvakken zijn ondertussen al opgebroken, maar de hogervernoemde secties dienden nog omzeggens uitsluitend voor het

Figuur 56. De tram in Meldert

vervoer van suikerbieten naar de Tiense Suikerraffinaderij, en kolen en materialen naar het vliegveld van Bevekom. De Tiense Suikerraffinaderij besliste voortaan van alle vervoer per buurtspoor af te zien en over te gaan tot het opbreken van haar eigen smalspoorinstallaties. "Op het baanvak Bevekom – La Bruyère werd sinds begin 1961 geen enkel vervoer meer genoteerd. Vandaar de beslissing van de NMVB. In november liggen de plannen op het gemeentehuis van Meldert ter inzage voor het grote publiek tijdens het onderzoek de commodo en incommodo. Over die tramlijn tussen Beauvechain en Tienen is er veel onduidelijkheid over de opheffing van de reizigersdienst. Diverse websites geven verschillende data. De reizigersdienst werd in het begin van de jaren 1950 opgeheven. Volgens één bron, op 7 oktober 1951, volgens de website "Tram in Belgium" slechts op 1 juli 1953. In het zomerspoorboekje van 1954 is er inderdaad een autobusdienst op die lijn. Maar vanaf het winterspoorboekje 1954/55 tot en met het winterspoorboekje 1958/59, reden er spoorauto's. Het schijnt dat de kasseibaantjes daar zo slecht waren dat de autobussen van de NMBV zich er stuk op reden en dat de NMBV de trams daarom maar weer in dienst heeft genomen. Voor de goederendienst en dan vooral de suikerbietencampagne zijn de lijnen rond Tienen tot omstreeks 1962 in dienst gebleven", aldus diverse websites en blogs. Hier kort de geschiedenis van deze buurtspoorweg. Het spoorgedeelte Tienen – Beauvechain, een deel van de lijn Tervuren – Tienen, wordt op 16 juni 1902 in gebruik genomen. In december 1916 begint de bezetter met het opbreken van het spoorgedeelte Tienen - Beauvechain (Tram Mulk). In oktober 1919 wordt het spoorgedeelte Tienen – Sluizen en in december het gedeelte Sluizen - Beauvechain opnieuw in dienst gesteld. In 1920 wordt het contract met de "S.A. pour l'Exploitation des Chemins de Fer Vicinaux" (N.V. voor de Exploitatie van de Buurtspoorwegen) opgezegd, en de exploitatie van de lijn Tervuren - Tienen wordt overgenomen door de NMVB.

Op 7 oktober 1951 wordt het reizigersvervoer per dieselmotorwagen afgeschaft op het spoorgedeelte Tienen – Beauvechain. Omwille van de slechte toestand van het wegennet moeten de dieselmotorwagens later opnieuw op de sporen worden gezet, zelfs nadat het gedeelte Vossem - Hamme-Mille gesloten werd. De afschaffing van de tramdienst op het spoorgedeelte Tienen - Hamme-Mille is definitief vanaf 29 november 1959. Tussen Nethen en Tienen wordt op 2 mei 1962 het goederenvervoer afgeschaft. Het spoor werd niet meer gebruikt sedert het einde van het suikerbietenseizoen rond december 1961. In 1966 werd het spoor opgebroken tussen Nethen en Tienen", aldus de website van Oorbeek.

VERWARMING GEMEENTESCHOOL – In de gemeentescholen aan de Doelstraat zal een nieuwe warme lucht verwarming geplaatst worden. Het geheel wordt geraamd op 195.000 frank. Gedaan dus met de oude grijszilveren kachels met lange ijzeren buizen. Bovenop die kachels konden de kinderen nochtans goed hun "bidons" laten opwarmen. Met de luchtverwarming deden ook die grote vierkante filters in de deuren, hun intrede.

DUMONT SCHOOLHOOFD – De gemeentelijke bewaarschool krijgt Fernand Dumont, als schoolhoofd.

POMPSTATION IN OVERLAER – De aanvraag wordt goedgekeurd voor een pompstation "Gulf", op de hoek van de Oorbeeksesteenweg en de Staatsbaan Tienen - Charleroi. Het gaat om de opslag van 35.000 liter benzine. Er kwam geen enkel bezwaar bij het openbare onderzoek.

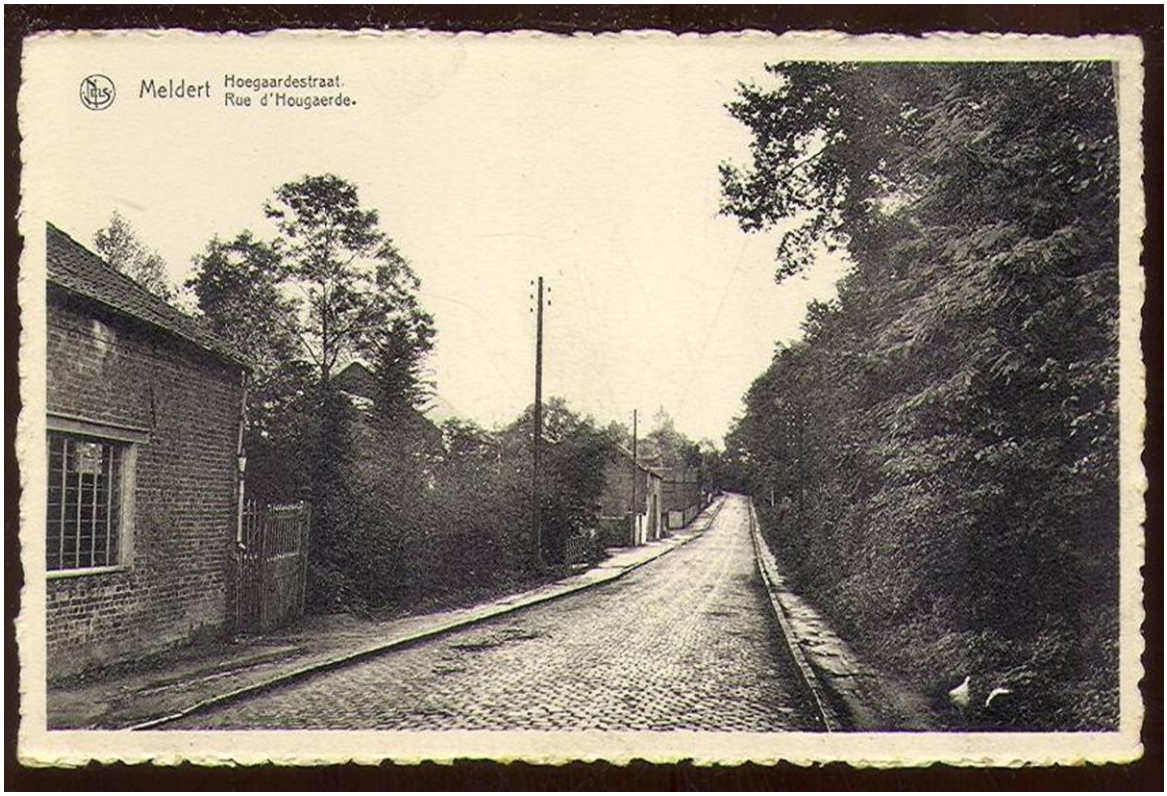
November 1962

SNELHEIDSBEPERKING IN MELDERT – De gemeente voert een snelheidsbeperking van 50 kilometer per uur in, in de bewoonde kom van Meldert, namelijk de Hoegaardenstraat tot aan het kruispunt met de Kerkstraat, de Kerkstraat en een stuk van de Kerselaerstraat. Op de Tiensestraat (nu Waversesteenweg), de weg voor groot verkeer 37 wordt 60 kilmeter per uur ingevoerd, ter hoogte van de huizen.
De gemeente beslist ook de wegen 36 en 37 als hoofdwegen te beschouwen tegenover alle erop uitlopende straten.

UITBREIDING WATERNET – Het is al noodzakelijk het waterleidingsnet in Outgaarden uit te breiden aan de Kerkhofstraat en Hoegaardenstraat. De gemeente neemt weer nieuwe aandelen in de gewestelijke dienst van Hoegaarden en omgeving.

JANABEL OVERLEDEN – Op 9 november overlijdt "Janabel", in feite Jean Dotremont die drukker was in de Doelstraat. Hij werd Janabel genoemd, omdat hij de zoon was van Abel Dotremont, eveneens drukker van beroep. Heel wat oude prentkaarten van Hoegaarden zijn trouwens door de drukkerij Dotremont gemaakt. Volgens de mondelinge overlevering, probeerde Janabel ooit, met een zelfgemaakte vliegende fiets, over een holle weg te "vliegen", maar smakte hij halverwege tegen de grond.

LANDHUIZEN EN VILLA'S – De laatste jaren zijn er veel bouwaanvragen binnengekomen voor de bouw van nieuwe landhuizen in Groot-Overlaer, en thans komt ook de eerste

Figuur 57. De Hoegaardenstraat in Meldert, nu Bosberg

bouwaanvraag binnen voor een bungalow in Elst, naast het kapelletje.

December 1962

NIEUWE SECRETARIS – Louis Moens, gemeentesecretaris van Outgaarden heeft zijn verlofdagen aangevraagd. Hij wordt vervangen door Theophile Coeckelberghs, en dit vanaf 1 januari 1963. Theophile Coeckelberghs is ook gemeentesecretaris in Vissenaken.

1963

Januari 1963

GRENZEN VAN GEHUCHT ELST – Het gehucht "Elst", namelijk het gedeelte dat toebehoorde aan Zittert-Lummen, wordt gescheiden van Zittert-Lummen en toegevoegd aan Hoegaarden. De gemeente zal nu de juiste grenzen van Elst afbakenen. De Gete en de Oude Gete vormen de grens. In 1947 waren er 16 inwoners in Elst, in 1961 21. Zétrud Lumay wordt van het arrondissement Leuven naar het arrondissement Nijvel overgeheveld. De wet is nu al uitgevaardigd, maar het KB komt er pas in september 1963.

Februari 1963

SLACHTHUIS MAAKT VERLIES – Het gemeentebedrijf "Openbaar Slachthuis" zal volgens de begroting in de gewone dienst 70.000 frank verlies laten. Qua buitengewone dienst zitten ontvangsten en uitgaven in evenwicht. Oppositieraadslid Pros Fourie vraagt dit bedrijf te liquideren.

Maart 1963

KASSEIEN VOOR DE GELDENAKENSTRAAT – Het gemeentebestuur van Outgaarden wil in de Meisjesschoolstraat en de Piétrainstraat gedeeltelijk een harde wegverharding met afwatering aanbrengen. De oude kasseien zullen opnieuw gebruikt worden in de Geldenakenstraat.

KLACHTEN OVER VUILNISBELT – Burgemeester Steenwinckels stelt dat er, sinds hij burgemeester is van Outgaarden, nooit een klacht gekomen is dat er buiten huisvuil, andere zaken zouden gestort worden in de zandkuil. Toch heeft de burgemeester horen zeggen dat er ook dierenlijken gebracht worden. "Als dat zo is, is dat de schuld van de veldwachter, die onvoldoende toezicht uitoefent", aldus de burgevader. Gustave Reviers is met een petitie rondgegaan om een klacht tegen dat sluikstorten in te dienen.

SCHOOLHOOFD MET PENSIOEN – Fernand Dumont die schoolhoofd werd van de gemeenteschool in 1949 gaat nu met pensioen, op 1 maart 1963. Toen Fernand Dumont, schoolhoofd van de gemeentelijke jongensschool Hoegaarden met pensioen ging, werd hij opgevolgd door Jules Taverniers. Fernand Dumont was niet alleen het schoolhoofd, maar hij was ook van 1926 tot 1975 bibliothecaris. Jarenlang heeft hij op het gemeentehuis, de bibliotheek opengehouden. Dit lokaal werd later het kabinet van de

Figuur 58. Een prentkaart van de drukkerij Dotremont

burgemeester. Toen hij schoolhoofd werd in 1949, moest hij van Tienen naar Hoegaarden verhuizen om daar het schoolhuis te betrekken. Dat schoolhuis werd op zijn aandringen wat gesaneerd en weer bewoonbaar gemaakt.

April 1963

PLANNEN VOOR MUSEUM – In april 1963 organiseert de Familiegilde "De Gulden Lelie" of de familiegilde Van Nerum, een tentoonstelling waarop meer dan 250 voorwerpen allerhande verzameld zijn. De belangstelling hiervoor was zo groot dat men besloot een familiemuseum te maken in het stamhuis van de gilde, namelijk 't Nieuwhuys, de woning van Julien Van Nerum.

Mei 1963

GOUWDAG HEEMKUNDE – Het Geschied - en Oudheidkundige Genootschap van Vlaams - Brabant organiseert een Gouwdag en wordt op 1 mei ontvangen op het gemeentehuis in Hoegaarden.

ROMEINSE MUNTEN – 't Nieuwhuys in de huidige vorm dagtekent uit 1747, en werd gebouwd op de plaats van een vroeger cabaret van kwade faam. Het zou gebouwd zijn op de grondvesten van een vroegere Romeinse afspanning. In mei 1963 worden in de kelders van 't Nieuwhuys zeer voorname oorkonden gevonden, evenals oude munten uit de Gallo-Romeinse tijd.

Juni 1963

AUTOBUSSEN NAAR OUTGAARDEN – De Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen wil de autobuslijn Tienen – Geldenaken uitbreiden naar Outgaarden. Uiteraard geeft de gemeente hier gunstig advies over op voorwaarde "dat die bussen een geldig schouwingsbewijs hebben van het Ministerie van Verkeerswezen". In Hoegaarden wordt de toelating voor de autobusdienst verlengd tot in 1971.

GEMEENTE STUURT EEN MOTIE OVER KAPEL HAUTHEM EN PASTORIE – De gemeenteraad van Hoegaarden verstuurt een motie naar de bevoegde departementen van de hogere overheid over het uitblijven van restauratiewerken aan de Sint-Catharinakapel van Hauthem en de pastorie van Hoegaarden.
Het ontwerp voor restauratie van de kapel werd gunstig geadviseerd door de gemeenteraad in september 1958 en april 1959, maar de Staatstussenkomsten blijven uit. Volgens de raming bedragen de kosten 934.765 frank. De kapel wordt nog steeds voor de eredienst gebruikt, maar de toestand is ronduit gevaarlijk. Het gaat om een geklasseerd monument, net zoals de pastorij trouwens.
Het bestek voor herstel van de pastorie bedraagt 628.993 frank, en werd goedgekeurd in november 1957 door de gemeenteraad, en in 1958 door de Bestendige Deputatie. "Ingevolge de lamentabele toestand van het dak doet dit monument op dit ogenblik meer aan een krot, dan aan een pastorie denken. Gewone herstellingen, zoals uitgevoerd de laatste jaren, zijn nutteloos", zo staat in de motie die eenparig door de raadsleden gesteund wordt.

GROND EN WONING TOMSIN – De gemeente krijgt de kans om een stuk grond en de ex-woning Tomsin aan te kopen, op voorwaarde dat het aansluit bij de aanpalende gemeente-eigendommen, of ingelijfd wordt in het sportterrein.

Juli 1963

VERZET TEGEN DE GROEPERING VAN DE GEMEENTEN – Er zijn plannen om de gemeenten Meldert, Neervelp, Opvelp en Willebringen te hergroeperen. De gemeenteraad van Meldert beslist eenparig om zich te verzetten tegen deze hergroepering en argumenteert dit ook uitvoerig. De Minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt drukt op de noodzaak van de hergroepering omdat de kleine gemeenten niet leefbaar zijn, en de voorgestelde samenvoeging geografisch verantwoord is.
"Wij hebben de rekeningen van de tien laatste jaren nagekeken en we constateren dat we slechts twee jaren gehad hebben met een klein tekort. De overige jaren hadden we een overschot gaande van 95.500 frank, tot 892.000 frank. We bezitten een gemeentehuis waar mensen kunnen ontvangen worden, een schoollokaal dat geen paleis is, maar waar in de beste omstandigheden kan les gegeven worden, een elektriciteitsbedeling die normaal werkt. De waterbedeling zou reeds moeten aangelegd zijn, maar door het failliet van de aannemers kon dit nog niet doorgaan. Ons wegennet mag gezien worden. Weldra zullen we ook in de gemeente wegen voor groot vervoer hebben die in perfecte staat zijn", aldus de argumentatie van de gemeente.
"De nieuwe entiteit zal een oppervlakte beslaan van 2355 ha. Er zal een centraal bestuur moeten komen, wat het contact met de bevolking er niet ge-

makkelijker op zal maken. De overgrote meerderheid van onze bevolking beschikt tijdens de diensturen niet over gemotoriseerd vervoer. In de nieuwe entiteit is er geen openbaar vervoer. In onze gemeente zijn de gebouwen erg verspreid en dat is ook in de andere gemeenten zo. Een groot deel van de bevolking zal op grote afstand komen te liggen van het nieuwe centrum, waar het ook opgericht wordt".

"Een klein gedeelte van onze bevolking spreekt gewoonlijk de Franse taal of een Waals dialect, maar kan zich min of meer ook uitdrukken in de Nederlandse taal. Deze toestand die honderden jaren heeft bestaan, gaf in Meldert nooit een probleem, maar deze sociale samenhang kan niet opgaan in deze nieuwe entiteit".

"Een inwoner van Meldert zal zich nooit verbonden kunnen voelen met inwoners van de drie andere gemeenten, en dat zal bij die mensen ook wel hetzelfde zijn. In iedere dorpskern blijven gebruiken, gewoonten en feestelijkheden bestaan, waar inwoners van een buurdorp niet het minste belang aan hechten. In onze plattelandsgemeenten hebben de burgemeesters de gewoonte om deel te nemen aan de plaatselijke feestelijkheden. De burgemeester van de nieuwe grote gemeente zal tegenover zijn bevolking staan als een onbekende. We kennen gemeenten, bestaande uit twee belangrijke gehuchten, waar de rivaliteit zo groot is dat het schadelijk is voor goed bestuur. Wat zal dat worden in deze nieuwe entiteit? En wat als sommige delen minder sterk vertegenwoordigd zijn in de nieuwe gemeenteraad? Dit zal haat en nijd bij de bevolking teweegbrengen."

"De nieuwe entiteit kan niet beschouwd worden als één agglomeratie, ook niet als een nijverheidscentrum, en nog minder kan er sprake zijn van een toeristisch centrum. Het betreft hier vier plattelandsgemeenten die ieder best hun eigen karakter bewaren. De huidige besturen zijn het best geplaatst om de gemeentelijke problemen op te lossen."

"In de nieuwe grote gemeente zullen zeker geen betere bestuurders gevonden worden dan hier in Meldert. Het voordeel van de plaatselijke besturen is dat zij het volk, 's avonds, na hun dagtaak, nog kunnen ontvangen. De bestuursleden van Meldert genieten niet zo'n hoge wedde dat het een weerslag kan hebben op de financiën. Volgens de minister moet het personeelskader gerationaliseerd worden. Zou de invoering van regionale secretarissen en veldwachters geen oplossing zijn? In Meldert hebben we een secretaris die twee gemeenten bedient, tot ieders tevredenheid, en dit is al een aanzienlijke besparing".

"De minister zegt ook dat openbare werken, rationeler uitgevoerd worden door ze te groeperen. Dit wordt door de nieuwe entiteit niet opgelost: op het grondgebied van onze gemeente loopt een weg van groot vervoer. We hebben in 1949 een voorstel gedaan aan zes andere gemeenten op wiens grondgebied die weg ook gelegen is, om slechts één ontwerp van verbetering op te stellen, waarbij ieder zijn deel zou betalen. Dit voorstel werd een mislukking. Voor ditzelfde werk blijven er na hergroepering van gemeenten, nog vijf gemeenten over, en gaat men naar dezelfde mislukking."

"Omdat onze gemeente de drie laatste jaren veel werken heeft uitgevoerd, hebben we de opcentiemen op de onroerende voorheffing moeten omhoog drijven. De opcentiemen van handels- of toeristische centra zijn misschien niet zo hoog opgedreven, maar daarom betalen ze daar niet minder belastingen. En de hergroepering bij ons zal geen wijziging aan de belastingen met zich mee brengen."

"We zijn ons ervan bewust dat het onderwijs zekere problemen stelt. Wat moet er gebeuren, eens de samenvoeging doorgevoerd? De vier onderwijsinstellingen behouden of één centrale school bouwen. Als men de onderwijsinstellingen zo behoudt, kan men best ook de gemeenten behouden. Gaat men over tot een centrale school, dan moeten er autobussen ingelegd worden, en is het financiële voordeel van centralisatie weg. Men zegt dat in een centrale school, waar leerlingen gegroepeerd zijn per studiejaar beter onderwijs zou gegeven worden. Maar mensen van het vak hebben ons het voordeel van het lokale onderwijs, en zelfs van de enige klas uitgelegd. Het personeel kent zijn leerlingen door en door en kan ze beter oriënteren."

"Wij kunnen nu geen hospitalen of rusthuizen voor ouderlingen bouwen, maar dat zal de nieuwe entiteit ook niet kunnen."

"In de toekomst wordt niet voorzien dat het bevolkingsaantal van Meldert zal dalen. Er werden heel wat nieuwe huizen gebouwd in de naoorlogse periode en het wegennet werd uitgebouwd. Daarenboven heeft een grondeigenaar het plan opgevat om een deel van zijn eigendom te verkavelen in 19 nieuwe kavels."

"Er werd bij onze bevolking overgegaan tot een peiling, en daarbij werd vastgesteld dat 98% van de inwoners zich verzet tegen een fusie". Tot daar de

argumentatie van de gemeenteraad, die dus ook weigert suggesties te formuleren voor de nieuwe naam van de gemeente of de zetel van het nieuwe gemeentebestuur.

GRAVIN DE LANTSHEERE OVERLEDEN – Op 18 juli overlijdt gravin Anne Marie de Lantsheere, echtgenote van graaf Robert de Changy, voormalig burgemeester van Meldert, bewoonster van het kasteel en dochter van oud-burgemeester Auguste de Lantsheere. Opmerkelijk is dat in 1963 ook de laatste eigenares van het kasteel van Meldert, Rosalie de Beeckman, overlijdt.

Vous qui l'avez connue et aimée
Souvenez-vous dans vos prières
de
ANNE MARIE de LANTSHEERE
COMTESSE ROBERT de CHANGY
Médaille de la Résistance
née à Bruxelles le 13 mai 1894
et rappelée à Dieu le 18 juillet 1963,
munie des Sacrements de Notre Mère la Sainte Eglise
et de la Bénédiction Apostolique «In Articulo Mortis».

Figuur 59. Gravin Anne-Marie de Lantsheere

JOHAN CRETEN – Johan Creten wordt op 25 juli in Sint-Truiden geboren. We mogen hem gerust een uitgeweken Hoegaardier noemen, aangezien hij een groot deel van zijn jeugd in Hoegaarden doorbracht, en daar nu nog regelmatig bij zijn ouders komt. Johan Creten is een beeldende kunstenaar en de eerste levende Belg die werk exposeerde in het Louvre in Parijs. Hij is een zwervende kunstenaar, zonder thuisbasis, tenzij Hoegaarden. In 2001 mocht hij in het Bass Museum of Art in Miami zijn eigen solotentoonstelling organiseren. Hij bleef daar twee jaar. In het Centre Pompidou te Parijs exposeerde hij in het kader van de tentoonstelling *Masculin/Feminin*. Zo kwam Creten in contact met Marie-Laure Bernadac, de curatrice van moderne kunst in het Louvre. Zij nodigde hem daar uit voor de tentoonstelling *De l'objet d'art à la sculpture*. Van 1 december 2005 tot 20 februari 2006 waren drie sculpturen van hem te zien in het Louvre. Het zijn werken van ongeveer 1,20 meter. De werken in keramiek zijn een ode aan Bernard Palissy. Palissy is een 16e-eeuwse Franse pottenbakker en het grote voorbeeld van Johan Creten.

BOGAERTS VERGROOT – De Ets Bogaerts gaat de fabrieksgebouwen aan de Kloosterstraat vergroten.

VERNIEUWING WEG TIENEN – BEVEKOM – Voor de vernieuwing van de weg Tienen- Bevekom, worden heel wat percelen van de vroegere tramzate gebruikt. Het grootste deel van de modernisering van de weg tussen Oorbeek en Meldert, de huidige Waversesteenweg, gebeurt in de zomer 1963.

Augustus 1963

CENTRALE VERWARMING – De gemeente Hoegaarden wil centrale verwarming laten installeren op het gemeentehuis. Het bestek ervan wordt goedgekeurd op de raadszitting in maart 1964, maar in september 1963 wordt al een ontwerper aangeduid.

EERSTE OPTREDEN SUGAR BEATS - De rockgroep "The Sugar Beats" bestaat in 2003 veertig jaar, en daarvoor werd de groep op het stadhuis van Tienen ontvangen. William Andries, François Vandebroeck, Lucien Eylen en Yvan Willems waren er van het eerste uur bij. Rudi Vangilbergen vervoegde pas enkele jaren geleden de groep. «Eigenlijk hebben we elkaar gevonden in het Koninklijk Atheneum in Tienen. We zijn gestart met een groep rond wijlen Hugo Bogaerts, en we hadden ons eerste optreden in het kasteel Bogaerts in Hoegaarden. Onze tofste zomer was die van 1966: toen speelden we een hele maand in hotel Majestic in Blankenberge», aldus Yvan Willems, bij de 40ste verjaardag.

September 1963

GEHUCHT ELST - Bij Koninklijk Besluit van 16 september 1963, in uitvoering van de wet van november 1962, wordt het gehucht Elst overgeheveld van de gemeente Zétrud-Lumay naar Hoegaarden. Zétrud-Lumay, Opheylissem, Sluizen en Neerheylissem worden overgegeheveld naar het arrondissement Nijvel.

ZETRUD – LUMAY - Zittert-Lummen (Frans: *Zétrud-Lumay*, Waals: *Séntru*) is een deelgemeente van de Belgische gemeente Geldenaken, aldus Wikipedia. Tot 1922 maakte Outgaarden, nu een deelgemeente van Hoegaarden, deel uit van het Franstalige Zittert-Lummen. Op zijn beurt werd Zittert-Lummen slechts na de vastlegging van de taalgrens in 1962 overgeheveld van het arrondis-

sement Leuven naar het arrondissement Nijvel.

PROVIDENCE – Twaalf zusters vertrekken uit Mariadal naar Jodoigne voor de overname van het "Institut de la Providence".

Oktober 1963

ONTSLAG VAN SCHEPEN – Joseph Stockmans geeft om gezondheidsredenen in Outgaarden ontslag als schepen.

November 1963

NIEUW RAADSLID EN SCHEPEN – Pierre Francart komt in de raad als derde plaatsvervanger op lijst nummer 2 in Outgaarden, en hij wordt meteen ook tot schepen verkozen.

JULIEN VAN NERUM OVERLEDEN – Gareelmaker Julien Van Nerum overlijdt in november, na een auto-ongeval. Hij had de wens uitgedrukt om na zijn dood in zijn werkplaats een museum in te richten. Zijn zoon Hubert, marine-adjudant, besloot de wens van zijn vader in te willigen en 't Nieuwhuys tot museum om te vormen.
't Nieuwhuys ligt op de hoek van de Tiensestraat en de Ernest Ourystraat. Uit opgravingen blijkt dat er reeds in de Romeinse tijd een soort afspanning in ondergebracht was. In de 16de eeuw bestond er al een herberg genaamd "Cabaret over den Cruysblock". Dat cabaret brandde af in 1636, maar het werd weer opgebouwd door burgemeester Daniël Bormans en vanaf dan 't Nieuwhuys genoemd. Tussen 1673 en 1679 werd het door de rondtrekkende Duitse, Hollandse, Franse en Spaanse troepen, als legertaveerne gebruikt. In 1723 kwam het huis in het bezit van Carolus Van Nerum, die het liet restaureren en omvormen tot herberg en hoeve.Tijdens de Franse Revolutie werd het bewoond door gemeenteontvanger Henri Dewaelheyns. Het diende als verzamelplaats voor samenzwering tegen de Franse bezetters. Bij de val van Napoleon in 1815 werd er in 't Nieuwhuys de ganse nacht gezongen. In 1832 kwam het Nieuwhuys in handen van pachter P. Putzeys en in 1855 werd het bewoond door Jozef Van Nerum. In 1881 stierf deze man en het werd verkocht aan zijn neef Hubert Van Nerum, die er een zadel- en gareelmakerij in onderbracht. In 1922 werd het huis eigendom van Julien Van Nerum. Julien Van Nerum was na de eerste wereldoorlog ook speciaal vertegenwoordiger van de suikerfabriek "Grand-Pont" voor de verdeling van bietenzaad en meststoffen. Hij bemiddelde tussen de boeren en de suikerfabriek. In 1961 werd hij tot ouderdomsdeken gekroond van de heropgerichte familiegilde Van Nerum "de Gulden Lelie".

December 1963

VERWARMING IN KERK HOXEM – Er zal een verwarmingsinstallatie aangelegd worden in de beschermde Sint-Janskerk van Hoxem. Deze kerk werd geklasseerd bij Koninklijk Besluit van 25 maart 1928.

TONNAGEBEPERKING IN KALVERSTRAAT – Zwaar verkeer van meer dan 2,5 ton wordt geweerd uit de Kalverstraat in Hoegaarden. Het wegdek is daar immers niet tegen bestand.

BROOD – EN BANKETBAKKERIJ – Pierre Vandenneucker vraagt en krijgt toelating om zijn bakkerij over te brengen van het Gemeenteplein, naar de Henri Dotremontstraat nummer 20, waar ooit nog burgemeester Henri Dotremont woonde.

1964

Januari 1964

EEN ADMINISTRATIEVE RAADSZITTING – De gemeenteraad van 17 januari wordt een pure administratieve aangelegenheid, met de hernieuwing van heel wat gemeentebelastingen, maar zonder politiek vuurwerk.

Februari 1964

OP VINGERS GETIKT – De arrondissementscommissaris stuurde op 27 januari een brief naar de gemeente om deze op de vingers te tikken dat de Hoegaardse straatnaamborden niet aangepast zijn aan de taalwetgeving. Het College antwoordt nu dat de nieuwe straatnaamborden al geruime tijd op het gemeentehuis liggen, maar dat ze door het slechte weer niet konden geplaatst worden.

LOUIS DELMOTTE ZETELDIRECTEUR - In Kortrijk overleed Louis Delmotte op 75-jarige leeftijd, op 5 oktober 1995. Delmotte was in 1984 goed een half jaar voorzitter van het directiecomité van de Kredietbank. Hij sprong toen in omdat directievoorzitter Eddy Wauters als voorzitter van FC Antwerp verzeild was geraakt in een gerechtelijk onderzoek. Delmotte werd opgevolgd door Jan Huyghebaert. Louis Delmotte werd geboren in Hoegaarden op 27 februari 1920. Hij ontwikkelde zijn carrière bij de Bank van hier, waar hij niet minder

dan 43 jaar aan de slag was. Delmotte startte in 1942 als doctor in de handels- en financiële wetenschappen bij de financiële directie van de Kredietbank. Vervolgens ging hij over naar de studiedienst, om er op te klimmen tot economisch adviseur.
Dan begon de Kortrijkse periode van Delmotte. Hij werd er zeteldirecteur in 1964. "Mijn zetelperiode is de mooiste geweest in mijn carrière", gaf Delmotte in een interview bij zijn afscheid toe. In 1972 keerde Delmotte naar Brussel terug als directeur-coördinator organisatie en automatisatie. In 1977 werd Delmotte beheerder, vervolgens gedelegeerd-bestuurder. In die jaren was Delmotte ook beheerder van Swift (1973-1978), van 1978 tot 1980 voorzitter van Bancontact en van 1979 tot 1982 voorzitter van de Belgische Vereniging der Banken.

Maart 1964

MELDERT IN FUSIE – Bij Koninklijk Besluit van 20 maart 1964 wordt de samenvoeging van de gemeenten Meldert-Neervelp-Opvelp-Willebringen, bekend gemaakt.

TORENUURWERK – Het torenuurwerk van de Sint-Gorgoniuskerk wordt gerestaureerd en gemoderniseerd. Het zal ook geëlektrificeerd worden. Het werkt nu al geruime tijd niet meer. De kosten worden op 79.000 frank geraamd.

April 1964

PROTEST TEGEN GROEPERING VAN GEMEENTEN – De gemeenteraad van Meldert neemt op 6 april kennis van het Koninklijk Besluit, en tekent met eenparigheid van stemmen protest aan tegen het besluit. Argumenten zijn de volgende: dat de gemeenteraad zich al eerder verzette tegen de samenvoeging, dat het Koninklijk Besluit geen enkel van de argumenten van Meldert weerlegt, dat de provincie de zienswijze van de gemeente zou bijtreden, dat de raadpleging van de bevolking door de Hogere Overheid tot een minimum beperkt werd, dat er nog vele andere kleine gemeenten zijn, waar geen sprake is van samenvoeging. De gemeente herhaalt ook de argumenten dat inspanningen werden gedaan voor het wegennet, en vraagt eerst een diepgaande studie, vooraleer tot samenvoeging over te gaan. De gemeenteraad noemt het Koninklijk Besluit een autoritaire maatregel.

SCHOOLHUIS VERHUURD – Aangezien Fernand Dumont met zijn familie het schoolhuis in Hoegaarden verlaten heeft, wordt het vanaf 1 april verhuurd aan Mevr. Marthe Usé-Genesse.

Mei 1964

AFBRAAK DOOPVONT – Op 16 mei 1964 wordt met de hulp van steenkapper Adam Driessens uit Mélin, de gemetselde wijnperssteen, die in de Revolutietijd als doopvont heeft gediend, afgebroken in het Nieuwhuys. In de nis onder de wijnperssteen werden diverse oude documenten en munten teruggevonden. Het gaat om diverse oorkonden uit de revolutietijd.

TELEFOONCEL – Er komt in de Doelstraat een openbare telefooncel, naast het wachthuisje van de autobus. Deze telefooncel zou pas verdwijnen in 2011 bij de heraanleg van de Doelstraat.

Juni 1964

TEGEN SAMENGAAN MET GOETSENHOVEN – De burgemeester van Goetsenhoven heeft een voorstel gedaan om de gemeenten Outgaarden en Goetsenhoven samen te voegen. Er zijn besprekingen gevoerd tussen beide gemeenteraden, maar de raad van Outgaarden wijst het voorstel af.

Juli 1964

AANSLUITING BIJ INTERLEUVEN VOOR LATER – De intercommunale wirwar zet zich door. Outgaarden stelt evenwel de aansluiting bij de nieuw opgerichte intercommunale Interleuven nog even uit, maar in december gebeurt het dan toch.

HOEGAARDEN DEKENIJ - Hoegaarden wordt tot dekenij verheven, en E.H. Vanderhasselt wordt meteen deken. Bij de Franse Revolutie was de dekenij in Hoegaarden afgeschaft, en in 2002 bij de oppensioenstelling van deken Jan Vandervelpen wordt de dekenij weer opgeheven. Op de raadszitting van 3 juli 1964 wordt EH Vanderhasselt gefeliciteerd met zijn benoeming tot pastoordeken.

BEURTELINGS PARKEREN – In de Doelstraat wordt beurtelings parkeren ingevoerd. Om de veertien dagen wordt van kant veranderd.

Augustus 1964

ZAAL DE STER – Wielervereniging "De Ster" organiseert op 1 augustus in zaal "de Ster" in Sint-Catharina Hauthem, een Oberbayernavond.

EERSTE STEEN – Tijdens de tweede gildedag van de Van Nerumgilde, in augustus 1964, werd de eerste steen gelegd van het toekomstige museum, door de ouderdomsdeken van de "Gulden Lelie"

STOET HONDERDJARIGE – Er wordt een grote stoet georganiseerd bij de viering van de honderdjarige Hubert Bessemans ("Bare Bessem") uit Klein Overlaar, op 15 augustus. De gemeente heeft een bedrag van 15000 frank goedgekeurd, waarvan de helft gaat naar het organiserende comité, en de rest wordt gebruikt voor een receptie op het gemeentehuis en de aankoop van een geschenk voor de 100-jarige. Het is de eerste maal dat er in Hoegaarden een 100-jarige werd genoteerd, en de gemeente sluit zich graag aan bij deze heuglijke gebeurtenis.
Om van het goede weer te genieten werd de viering vervroegd naar 15 augustus, want Hubert Bessemans werd eigenlijk geboren op 28 oktober 1864 in Runkelen, als 2de in een gezin van vijf kinderen. Bare had de organisatoren gerust gesteld dat hij nog langer dan twee maanden zou leven. Hij woont ondertussen al 75 jaar in Hoegaarden. Hubert huwde in 1892 met Stefanie Marchal, met wie hij vijf kinderen kreeg. Zijn echtgenote stierf in 1926. Voor zijn 100 jaar was Bessemans nog een flinke, grote man, die goed rechtop ging. Buiten zijn hardhorigheid was hij in perfecte gezondheid. De praalstoet bestond uit wel 30 groepen: het eerste deel had betrekking op de plaatselijke geschiedenis, terwijl het tweede deel aan de jubilaris zelf gewijd was. Een Te Deum, de ontvangst op het gemeentehuis, een breughelfeest en vuurwerk in Overlaar, maakten het feest rond. Een bizar detail uit het leven van Bare: hij trok bij loting nummer 156, maar werd te klein bevonden om soldaat te zijn. Achteraf groeide hij nog tot 1,84 meter.

Figuur 60. De affiche voor de 100ste verjaardag van Bare Bèssem.

September 1964

NIEUWE VERLICHTING – De raad beslist in Outgaarden de openbare verlichting volledig te vernieuwen.

ZWARE VERKIEZINGS-CAMPAGNE – Tijdens de verkiezingscampagne in Hoegaarden brengt de liberale partij de verwezenlijkingen van de voorbije zes jaar aan, maar die worden door de CVP gecontesteerd. Een greep hieruit: zo lopen de liberalen hoog op met de asfaltering van de staatsbaan doorheen het dorp, dankzij de tussenkomst van Minister Vanaudehove. "Dit is een staatsbaan en daar heeft de gemeente geen enkele verdienste aan. Daarenboven was Vanaudenhove geen minister meer bij uitvoering van de werken", zo luidt de kritiek. De liberalen zijn fier het ge-

meentehuis aangepast te hebben aan de noden van de tijd. Bij de CVP spreekt men van grootheidswaanzin van de burgemeester, die voor zichzelf een luxueus kabinet heeft laten inrichten, terwijl het op de bovenverdieping doorregent.
De liberalen verdedigen zich tegen het gezegde dat ze niets zouden doen voor het voetbal: het terrein wordt gratis ter beschikking gesteld, de gemeente neemt de kosten van het waterverbruik op zich, evenals de grondlasten. "Bij het behalen van de kampioenstitel in 1962, schonken we een volledige sportuitrusting aan de voetballers", aldus de liberale partij. De kritiek van de CVP hierop: "de voetbalclub is gelogeerd op een vuilnisbelt tussen enkele betonplaten en eternit". De liberalen zijn fier op de bijkomende vleugel die enkele jaren voordien in het rusthuis bijgebouwd was voor de ouden van dagen, maar de CVP stelt dat er in het rusthuis blijkbaar geen plaats is voor Hoegaardiers.

Oktober 1964

IN VERKIEZINGSKOORTS – Blijkbaar heeft de verkiezingskoorts in Hoegaarden weer toegeslagen, want de raadszitting van 7 oktober wordt afgebroken omdat de raad niet meer in aantal is om te vergaderen. Op 26 oktober wordt een raad bijneengeroepen door de katholieke oppositie, maar de liberalen komen niet, zodat het wachten wordt tot november, vooraleer er weer een volwaardige raadszitting komt.

OPNIEUW GEMEENTEBELANGEN – Bij het samenstellen van de liberale lijst voor de gemeenteraadsverkiezingen (nu PVV), wordt Julien Smeyers opnieuw op de PVV-lijst opgenomen. Tourwé is nieuwkomer en Hettich wordt opnieuw lijsttrekker. De lijst Gemeentebelangen komt opnieuw op, maar is weer onvolledig.

NIEUWE ELEKTRICITEITSKABINE - De geleverde elektrische stroom aan de bewoners van de Houlenberg en omgeving in Meldert, volstaat niet meer. Daarom wordt beslist een nieuwe elektriceitskabine te bouwen. De gemeente koopt hiervoor een perceel grond van Cesar Saelmaekers.

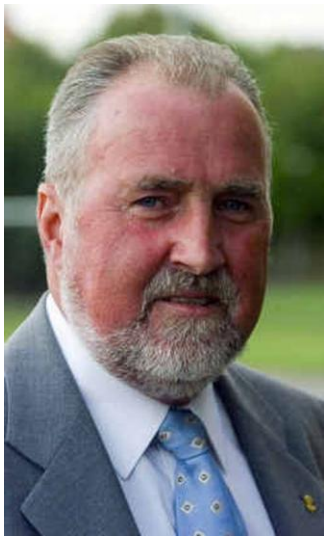
WEDDEN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN - Voordat Meldert zijn autonomie verliest worden de weddes van de burgemeester en de schepenen nog aangepast. Voortaan bedraagt de wedde van de burgemeester 12.500 frank per jaar, die van de schepenen 6.200 frank. Hiervoor wordt de laatste volkstelling of 853 inwoners gehanteerd, 912 inwoners op 31 december 1947, en het fictieve bevolkingscijfer van 1.062. De gemeenteraadsleden krijgen nu een zitpenning van 150 frank.

LAATSTE SCHEPENCOLLEGE – Op 15 oktober 1964 vindt het laatste schepencollege van de autonome gemeente Meldert plaats.

VERKIEZINGEN GEMEENTERAAD – Bij de gemeenteraadsverkiezingen worden dezelfde katholieke mandatarissen verkozen, namelijk Cyrille Vandermolen (193), Roger Kerrijn (284), August Van Nerum (211) en Pros Fourie (132), evenals Michel Giroulle (209). Bij de liberalen komen André Hettich (447), Oscar Vanosmael (189), Willy Vanex (195), Georges Gasia (223), Albert Swellen (193) en Theodore Tourwé (115) in de raad. André Hettich wordt opnieuw burgemeester. De PVV zat na de verkiezingen in nesten, want Van Bever werd niet verkozen door zijn geringe aantal voorkeurstemmen. De raadsleden Smeyers en Godefridi werden vervangen door Albert Swellen en Theodore Tourwé, terwijl Willy Vanex 2de schepen werd. Oscar Vanosmael bleef eerste schepen. Michel Giroulle zou bij zijn overlijden in de raad opgevolgd worden door Henri Jubin. In 1966 zou Vanex zich terugtrekken, na onenigheid met Hettich. Albert Swellen werd toen schepen in zijn plaats.

GOUD VOOR ROELANTS – Gaston Roelants wint op de Olympische Spelen in Tokyo goud op de 3000 meter steeple. Niemand weet op dat ogenblik dat baron Gaston Roelants later inwoner van Meldert-Hoegaarden zal worden.
Gaston Roelants werd in 1937 geboren te Opvelp. Hij werd één van onze succesvolste fond- en halve fondlopers. Op de Olympische spelen in 1960 viel hij net buiten de medailles. In 1962 werd hij Europees kampioen en in 1964 won hij goud op de 3.000 meter steeple op de Olympische spelen in Tokyo. Op deze afstand verbeterde hij 2 wereldrecords (in 1963 en 1965) en hij verbeterde ook tweemaal het wereldrecord op 20 km (1966-1972) en het werelduurrecord (1966-1972). Hij was ook een begenadigde veldloper die diverse landencrossen won. Hij won ook viermaal de San Silvester Corrida in Sao Paolo. Op latere leeftijd legde hij zich toe op de marathon, waarin hij in 1969 Europees zilver en in 1974 Europees brons behaalde. Hoewel Gaston Roelants niet meer in Opvelp maar in Meldert woont, mag hij zich sinds 2000

ook ereburger van Bierbeek noemen. In 2002 kreeg hij de titel van baron.

Figuur 61. Gaston Roelants

November 1964

LATE ZITPENNINGEN – De zitpenningen voor de organisatie van de verkiezingen worden pas in november goedgekeurd in Hoegaarden. Leden van een kiesbureau krijgen 100 frank, voorzitters 250 frank

December 1964

TOELATING VOOR AUTO-KERKHOF – Op 23 oktober deed Pierre Maho een aanvraag om een opslagplaats voor schroot en versleten voertuigen te mogen inrichten in Groot-Overlaar. De gemeente keurt nu deze aanvraag goed.

CENTRALE VERWARMING KERK – In 1964 werd centrale verwarming geplaatst in de Sint-Gorgoniuskerk en tijdens de werken op 16 december daalden Maurice Dodion en Hubert Van Nerum neer in de crypte, om akte te nemen van de stoffelijke resten van de notabelen van Hoegaarden die er begraven waren.

LAATSTE RAADSZITTING – Op 29 december heeft de laatste raadszitting plaats van het zelfstandige Meldert. Blijkbaar is de gedrevenheid bij de raadsleden weg, want R. Vanhulst is de enige aanwezige. De burgemeester A.R. Hendrickx, en de schepenen A. Hendrickx en Etienne Beullekens zijn wel nog op post.

GESCHIEDENIS VAN MELDERT EN ERMELINDIS – Maurice Dodion en Hubert Van Nerum gaan in Alpaïdis nummer 72, van museum 't Nieuwhuys, dieper in op de geschiedenis van Meldert en van de plaatselijke heilige Ermelindis. Het leek ons gepast deze bijdragen hieronder te plaatsen, op een cruciaal ogenblik in de geschiedenis van Meldert, namelijk het verlies van de autonomie. We geven ook een samenvatting van de inleiding tot de geschiedenis van Meldert en van het kasteeldomein, door Julien Ickx, voormalig directeur van het Sint-Janscollege, weliswaar slechts tot rond 1900, omdat de geschiedenis van het kasteel na 1900 al uitvoerig in deze kroniek behandeld werd.

GESCHIEDENIS VAN MELDERT – Toen de grote feesten ter gelegenheid van 1300 jaar Ermelindis werden voorbereid was Meldert, rond 1900 een gemeente van 900 ha en een 230-tal huizen. De 1100 inwoners leven er hoofdzakelijk van landbouw. Het Hof van Gaet, het Hof van de Armen van Leuven te Overhem, en de Hoeve Meeus zijn de drie grootste hoeven. In deze hoeven wordt tot op het einde van de 19de eeuw een bier gebrouwen dat lijkt op dat van Hoegaarden. In de 18de eeuw waren er in Meldert nog zes brouwerijen en één stokerij.

Meldert was bewoond voor onze tijdrekening en bezat minstens één Romeinse villa op de Blootenbergh. De eerste geschreven vermelding gaat terug tot de 9de eeuw. Bij de verdeling van Lotharingen in 870 wordt Meldert vernoemd bij de bezittingen van de Sint-Baafsabdij. Omdat Meldert behoorde bij het bisdom Luik, werd het onrechtmatig door de Luikse bisschoppen ingepalmd, hoewel Meldert sinds lange tijd de souvereniteit van Brabant erkende.

Meldert was om twee redenen poltiek belangrijk: enerzijds was het dorp gelegen tussen twee Luikse enclaves, Hoegaarden en Tourinnes-Bevekom, terwijl het anderzijds de verbinding vormde tussen Waals-Brabant en Leuven-Tienen. Er werd trouwens tol geheven te Gaet, bij de kerk en bij Doppelt. (De Doppeltmolen stond 1200 meter naar het Noord-Oosten van het dorpscentrum). Libert van Meldert kreeg in 1391 de rechterlijke macht en de cijns van de Brabantse domeinen Meldert en Budingen. In de 15de eeuw ontstond er een conflict tussen de heren van Meldert en Sluizen in verband met de grenzen van Sluizen. Tijdens de troebelen aan het einde van de 15de eeuw bezette Antoon van Montenaken, heer van Grazen en Wilderen, het kasteel van Meldert. Tijdens de godsdiensttroebelen onder Filips II van Spanje, laat Willem van Oyenbrugge in 1567 de kerkschatten overbrengen naar zijn kasteel. In 1568 wordt juist op tijd het schrijn van Ermelindis weggebracht, want het kasteel wordt in brand gestoken door opstandelingen. Het schrijn wordt achtereenvolgens naar Landelies en Luik in veiligheid gebracht. De barbaarse invallen van huur-

soldaten maakten dat het dorp voor jaren verlaten was, maar de kerk werd niet geplunderd. Na het 12-jarig bestand onder Albrecht en Isabella wordt Meldert verwoest door Hollanders. De pastorie en het Hof van Arras branden volledig af, maar ditmaal bleef het kasteel gespaard. In 1627 en 1629 komen de Jezuiten van Leuven de Ermelindiscultus nieuw leven inblazen. Pas aan het einde van de eeuw kwam het schrijn met de relieken weer.

Rond 1700 was het dorp totaal geruïneerd door de Spaans – Franse oorlogen. Tweemaal in 1705 en 1707 heeft Meldert de twijfelachtige eer om Malborough te logeren op het kasteel.

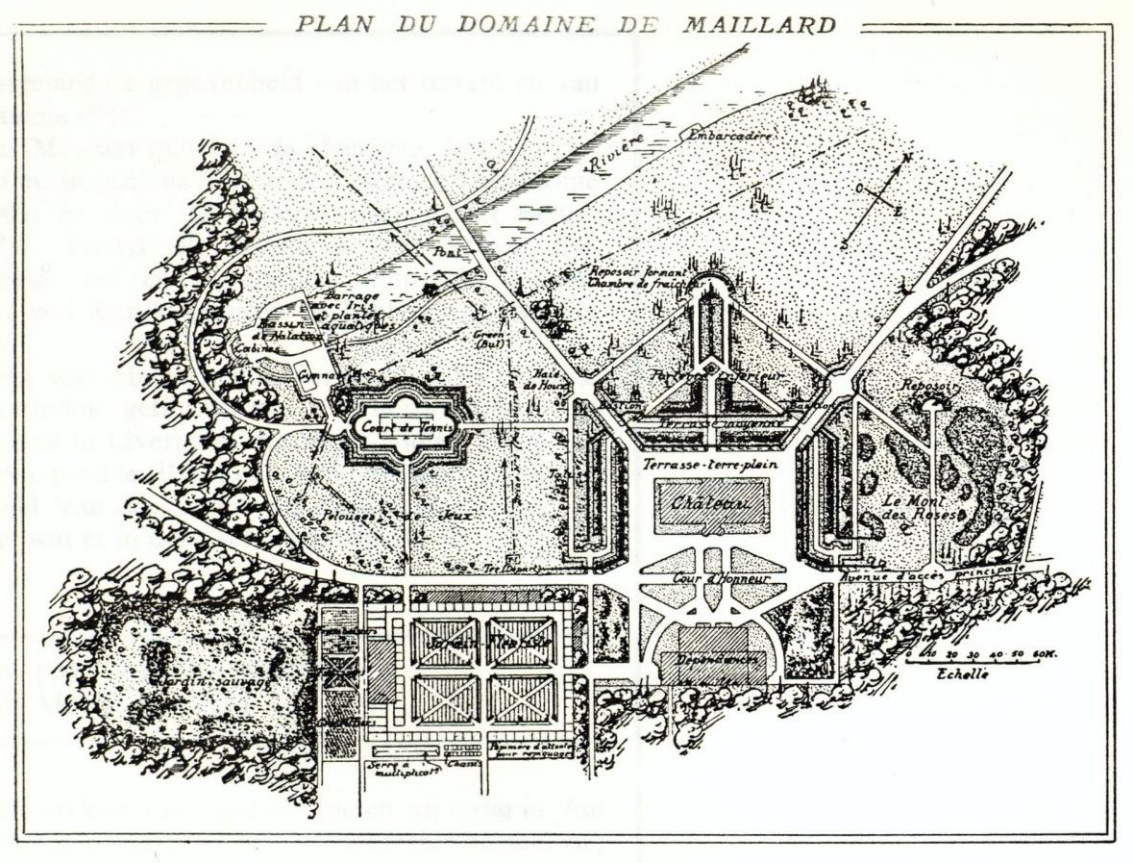
De 18de eeuw is veel rustiger, het dorp herstelt zich en men gaat een bloeiperiode tegemoet. In Meldert was het grootste gedeelte van het gebied op dat ogenblik nog heide, maar rond 1750 wordt heel wat meer land omgezet in akkers en weiden. In 1747 waren er opnieuw 343 inwoners. Tegen het einde van de 18de eeuw omvatte de parochie 751 pesonen. In 1780 werd de pastorie weer opgebouwd en de toren hersteld. Tijdens de Franse annexatieperiode wordt Meldert toegevoegd aan het kanton Hoegaarden, van 1795 tot 1802. In de helft van de 19de eeuw telt Meldert voor het eerst meer dan 1000 inwoners. Het dorp telt ook een blekerij, een weverij en een brouwerij. De school en de parochiezaal worden gebouwd in 1846. Het kasteel wordt in 1845 afgebroken en vervangen door een neogotisch bouwwerk.

De Heren van Meldert hebben dikwijls belangrijke posities bekleed, gezien de strategische ligging van Meldert. Hierbij Ridder Iwein I en II, Libert II, en de Van Oyenbrugge's.

DE LEGENDE VAN DE HEILIGE ERMELINDIS – Het tijdschrift Alpaïdis 72 en 73 verhaalt de legende zoals ze in 1728 werd gedrukt. Ermelindis is geboren in de omstreken van Tienen. Haar vader was prins Ermenoldus. Deze laatste was verwant van Pepijn van Landen, de vader van de heilige Gertrudis en Begga. Ermelindis was als kind zeer onderdanig aan haar ouders. Ze was uitzonderlijk mooi en geestelijk volkomen gaaf. Ze gedroeg zich niet kinderlijk. Ze schuwde alle ijdelheden en lichtvaardigheid. Op huwbare leeftijd zwoer ze voor eeuwig vijandschap aan de wereld en beloofde trouw en eeuwige zuiverheid aan haar hemelse bruidegom Jezus. Maar menige rijke prinsen dongen naar haar hand en probeerden haar ouders met alle geweld tot een huwelijk te bewegen. Haar ouders zagen dat ze nooit zou trouwen en gaven haar een klein dorp, Odenca ter Dunck bij Lovenjoel, om zich te kunnen voorzien in haar onderhoud. Ermelindis is dan alleen weggegaan en kwam bij Bevekom dat behoorde aan twee adellijke ongehuwde boers. Ze zocht een plaats waar ze het best God kon dienen. De twee broers waren hopeloos verliefd op haar. Eén van de broers wilde haar met hulp van de koster, met geweld schaken, maar verwittigd in haar dromen trok Ermelindis verder en kwam in Meldert. Lange tijd heeft ze daar een uitzonderlijk streng leven geleid, ze at uitsluitend kruiden en planten en sliep op bladeren van de bomen. Ze troostte de verdrukten en onderwees de ongeletterden. Veel geestelijken bezochten haar tot haar dood. Ze stierf op 29 oktober van het jaar 600. Uit recent onderzoek van de beenderen in het Schrijn is gebleken dat de persoon die erin ligt gestorven is rond 665-670, en dat deze datum ook logischer zou zijn voor het overlijden van Ermelindis. Zie "Kroniek van Hoegaarden, Meldert, Outgaarden en Hoxem 1978-2007", bladzijde 298.

Volgens de legende waren op haar uitvaart geen stervelingen aanwezig en bleef haar lichaam 40 jaar verborgen. Een zekere Hugo kwam voorbij haar graf, dat in het midden van de nacht vol zonneschijn was. Toen de dag opkwam verdween dat visioen, maar bleef wel een opmerkelijke geur hangen. Hugo is teruggekeerd en kreeg van de Heer de opdracht Ermelindis bekend te maken. Hij was een raadsman van Pepijn, verkocht al zijn goederen, om met het geld een kapel te bouwen op het graf. Toen het volk hoorde wat daar was geschied kwam het in groten getale toegelopen. In tegenwoordigheid van Pepijn en nog veel andere prinsen en prinsessen werd de kist van Ermelindis opgegraven, en werd haar ongeschonden lichaam gezien. De geurende uitstralingen hebben velen gezond gemaakt. Uit verre landen kwam men de relieken vereren. Toen Pepijn, vader van Gertrudis en Begga al die tekenen gezien heeft, heeft hij de relikwieën laten verheffen tot de eer der altaren en heeft hij er een vrouwenklooster gesticht. Tevens heeft hij in de parochiekerk van Meldert een kapittel van kanunniken opgericht.

De oudste geschriften met de legende van Ermelindis gaan slechts terug tot de 14de eeuw. Een leven zoals dat beschreven in de legende van 1728 zou slechts kunnen voorkomen in de tijd van Pepijn van Herstal (700) of Pepijn De Korte (750-770). Volgens anderen is Ermelindis een zuster van de heilige

Figuur 62. Het plan van het kasteeldomein in de glorieperiode van De Lantsheere (Collectie Sint-Janscollege)

Gudula, dochter van graaf Witger en Sinte Amelberga.

De oorspronkelijke kapel van Ermelindis werd in 1629 heropgebouwd onder impuls van de Jezuïten van Leuven. In 1649 en tenslotte in 1669-1671 werd ze tot een mooie kapel omgebouwd.

In het begin van de 13de eeuw werd het schrijn van Sinte-Ermelindis gestolen, en in 1236 werd een nieuw gemaakt. Het oude schrijn van Ermelindis wordt nu bewaard in de kathedraal van Amiens. In 1567 liet Willem van Oyenbrugge, heer van Meldert, de kerkschatten met het schrijn overbrengen naar zijn kasteel. Het ging vervolgens naar Landelies aan de Samber, naar Luik en weer naar Landelies. Op het einde van de 17de eeuw kwam het naar Meldert terug. Van 1705 tot 1713 werd het overgebracht naar Leuven in het Groot-Begijnhof, maar tijdens de rest van de 18de eeuw was het veel rustiger in Meldert. Van 1792 tot 1803 na de Frans Revolutie is het schrijn verborgen geweest in een helling van de holle weg bij de watermolen.

De huidige relikwiekast is een kopie in verguld koper van het origineel dat in 1849 werd verkocht aan Engelsen voor 3600 frank, en uiteindelijk in Amiens terecht kwam. Mgr Sterckx, Aartsbisschop van Mechelen heeft in juli 1849 de relikwieën in de nieuwe kast opgeborgen.

Devotie en massale toeloop naar Ermelindis van Meldert begint vooral in de eerste jaren van de 17de eeuw. Het begon met de wonderbaarlijke genezing van Anna Van Oyenbrugge, dochter van de toenmalige heer van Meldert, die één jaar oud was in 1607 en dodelijk ziek. Ze had nog maar enkele uren te leven, maar werd gered door enkele druppels bronwater afkomstig van de bron ontsproten op het graf van Ermelindis. Sindsdien wordt Ermelindis jaarlijks op drie feestdagen plechtig gevierd in Meldert: op 29 oktober, de sterfdag van de heilige, 21 april de vinding van het stoffelijke overschot, en Pinkstermaandag als de processie uitgaat. De parochie van Meldert was toegewijd aan de H. Bartholomeus. Sinds 1801 is de kerk en parochie onder het patroonschap van de heilige Ermelindis geplaatst. Ermelindis is altijd blijven doorleven in Meldert, getuige de vele doopnamen Ermelindis in de doopregisters. Ermelindis wordt aanroepen tegen koorts, verlamming, oogziekten en ziekten onder de dieren. Elke 50 jaar wordt het schrijn van

Ermelindis geopend. De laatste keer gebeurde dat in 1950. Onderwijzer Camille Collin, geboren in Meldert, schreef een historisch drama in drie bedrijven: "Het leven van de heilige Ermelindis". In mei 1921 heeft de van de Matigheidsbond afhankelijke toneelgroep "Vreugd en Deugd" uit Hoegaarden, dit toneelstuk driemaal opgevoerd.
In juli 1900 zijn er grote jubelfeesten in Meldert rond Ermelindis georganiseerd, waarbij er een historische stoet door de straten trok. Toen werd 1300 jaar Ermelindis in Meldert "600-1900" gevierd.
In 2000 zal er weer groot feest zijn rond Ermelindis in Meldert en verschijnt het boek "Ermelindis, jonkvrouw van Ter Donk, en kluizenares van Meldert", waaraan diverse auteurs zullen meewerken, o.a. Jan Degeest en Jan Vander Velpen, wat de Hoegaardiers betreft. Er is uiteraard ook heel wat medewerking vanuit Bevekom en Lovenjoel.

GESCHIEDENIS VAN MELDERT EN HET KASTEEL –

"Meldert is een zeer oude nederzetting. Is ze van Keltische of Gallo-Romeinse oorsprong? Dit is zeer twijfelachtig hoewel de aanwezigheid van Romeinse villa's in de omgeving (Hoegaarden, Kumtich, Tienen) duidelijk wijzen op Romeinse bewoning. De naam "Meldert" of "Meldrada" is van Frankische origine en betekent waarschijnlijk: "moerassig land waar 'Melde' (een waterplant) groeide". Met Sint-Ermelindis, de patroonheilige, die volgens de legende op het einde van de 6de eeuw in Meldert zou verbleven hebben als kluizenares, zitten we echter op het glad ijs van de volksoverlevering en de heiligenverering waar men het niet zo nauw nam met data en exacte geschiedschrijving. Zeker is dat "Meldert" vanaf het midden van de 9de eeuw vermeld wordt en het vanaf de vroege middeleeuwen een rol begint te spelen in deze uithoek van het hertogdom Brabant via de opeenvolgende geslachten van "heren van Meldert" die hier resideerden.
Tussen de 10de en 13de eeuw kan men in onze gewesten spreken van een feodale maatschappij, gekenmerkt door een streng hiërarchische opbouw met een zeer sterke persoonlijke afhankelijkheidsrelatie tussen leenheer en leenman. Zo waren de heren van Meldert als leenmannen afhankelijk van hun leenheren de hertogen van Brabant. De heren van Meldert waren op hun beurt leenheer van een aantal leenmannen in de streek. Het centrale gezag verbrokkelt en ook het grondgebied, dat uiteenvalt in een groot aantal kleine entiteiten… Zo bezat de heer van Meldert in de 14de eeuw grote stukken grond in Budingen en in Orsmaal, dus op het grondgebied van het prinsbisdom Luik.
De leenheer kon zijn leenmannen inschakelen wanneer hij verwikkeld raakte in kleine plaatselijke oorlogen, meestal het gevolg van gebiedsbetwistingen, of in grotere conflicten. Zo stond Iwein I van Meldert zijn leenheer Jan I, hertog van Brabant, in 1288 bij in de belangrijke slag van Woeringen aan de Rijn. De inzet van deze slag was het bezit van het hertogdom Limburg.
Jan I van Meldert wordt in 1384 vermeld als hertogelijk raadgever en Lybrecht of Libertus II van Meldert wordt in 1456 lid van de Raad van Brabant. Deze Lybrecht was door zijn huwelijk met Catharina van Pynnock lid geworden van één der aanzienlijkste patriciërsfamilies van Leuven. Hij was schepen en burgemeester van Leuven. Onder zijn bewind werd trouwens begonnen met de bouw van het prachtige gotische stadhuis van Leuven. Zijn grafsteen is nog te bewonderen in het portaal van de kerk van Meldert… Lybrecht II van Meldert bezat gronden in Bierbeek, Budingen en Raccour. Omdat hij in 1484 overleed zonder wettige erfgenamen, kwamen zijn bezittingen door vererving toe aan familieleden van zijn zuster en zo geraakte Meldert in het bezit van het geslacht van Montenaken. Nog later, door huwelijk, werd Meldert eigendom van de familie d'Oyenbrugge de Duras. Met Lybrecht sterft dus de tak van de "van Melderts" uit. Ze behoorden tot dan tot de landadel van het hertogdom Brabant. Het leen Meldert behoort binnen het hertogdom tot het kwartier Leuven en het lag in de Meierij van Kumtich. Meldert was zeer strategisch gelegen, vlak op de grens met het prinsbisdom Luik. Bepaalde delen van Meldert blijken onder Luik te hebben geresorteerd. De vroegere Romaanse dorpskerk was oorspronkelijk toegewijd aan de heilige Bartholomeus, de patroonheilige van Luik. Dat Meldert strategisch gezien wel een heel belangrijk leen was, staat buiten kijf en het bestaan van een donjon of een versterkte woontoren naast de burcht van de heren moet zeker gezien worden als uiting van militaire aanwezigheid van Brabant op de grens met Luik. Deze donjon dateert trouwens reeds uit de tweede helft van de 14de eeuw.
Tot 1568 was deze donjon trouwens steeds bewoond, echter los van de verblijfplaats van de heren van Meldert. In dat jaar worden de burcht en de donjon tengevolge van de godsdienst-

troebelen in brand gestoken. Volgens de legende bood de heer – Willem d'Oyenbrugge de Duras – samen met dertig ridders dapper weerstand, maar hun verzet mocht niet baten…
De verblijfplaats van de heer in het midden van het dorp ging in de vlammen op. Vanaf dan wordt de benaming "klein kasteel" gebruikt om het te onderscheiden van het "groot kasteel", de benaming van de nieuwe woonst die de heren van Meldert betrokken buiten de dorpskern op een zuiderhelling in de richting van Sluizen. Dit kasteel ressorteerde onder het leenhof van Luik. Hoe dat gebouw er precies uitzag, kunnen we alleen nagaan aan de hand van enkele summiere schetsen of oude kaarten… Hoewel de benaming "kasteel" of "château" steeds wordt gebruikt, schijnt het eerder een veredelde vierkantshoeve geweest te zijn met een opperhof, een neerhof en een kleine toren, waarschijnlijk opgetrokken in Gobertange-steen...
De gebouwen in carré-vorm waren omgeven door een gracht, tuin, boomgaarden en weilanden. Van een park kan hier moeilijk sprake zijn. Ondertussen bleef de vroegere verblijfplaats midden in het dorp verder verkommeren en vervallen. In 1728 noemt men het nog steeds "het cleyn vervallen ofte geruineert kasteel".
In de 17de eeuw resideert de familie d'Oyenbrugge blijkbaar in peis en vree in dit kasteel. Jacobus d'Oyenbrugge en zijn echtgenote Anna de Berlo laten in 1629 de ruime St.-Ermelindiskapel bouwen achter de kerk van Meldert. Hun dochtertje was op wonderbaarlijke wijze genezen door het water van de St.-Ermelindisbron en ze laten boven de bron als dank een sierlijke en ruime kapel optrekken. Na hun dood wordt in 1651 het prachtige zwartmarmeren grafmonument in de kerk van Meldert geplaatst, vlak voor het koor. Hun stoffelijke resten berusten nog steeds in de kerk.
Heel vroeg in de 18de eeuw, meer bepaald in 1705, huwt Catharina d'Oyenbrugge de Duras met Philippe François Van der Noot, een telg uit de aloude Brusselse patriciërsfamilie Van der Noot. De naam van deze familie zal in Meldert vermeld blijven tot ver in de 19de eeuw. Vanaf 1798 verkrijgen zij de titel van graaf of "Comte" Van der Noot… In het begin van de 19de eeuw wordt uit het huwelijk van Jean-Joseph Van der Noot en Florence Marie de Ruyschen een dochter geboren: Louise Josephine Van der Noot. Ze huwt een eerste maal met Louis Lamoral de Ligne en na diens overlijden een tweede maal met Charles d'Oultremont de Duras. Haar tweede echtgenoot was tussen 1820-1830 ceremoniemeester aan het hof van Willem I, koning van het Verenigd Koninkrijk … Mede door de functie van haar echtgenoot aan het hof onderhield Louise Josephine zeer goede relaties met Willem I. Bij haar rijpte het plan voor de bouw van een gloednieuw kasteel. De oude gebouwen uit de 16de eeuw werden afgebroken en in 1845 verrees een prachtig kasteel in neo-gotische stijl. De architect was Henri-August Vivroux uit Hoei…
Het kasteel werd opgetrokken in een flamboyante neo-gotische stijl. Waarschijnlijk het enige en zeker het eerste kasteel dat in deze neo-stijl in België werd gebouwd… Als bouwmateriaal werd gebruik gemaakt van de welbekende Gobertangesteen, baksteen, Franse steen, marmer en natuurlijk eik voor het houtwerk… De binneninrichting werd toevertrouwd aan de Brusselse binnenhuisarchitect Pierre Victor Jamaer. Deuren, wandbekleding en meubilair waren eveneens in neo-gotische stijl. Merkwaardig en nu nog steeds te bewonderen is de monumentale schouw in het grote ontvangstsalon op de benedenverdieping. Deze schouw is een kopie van 'les neuf Preuses' in het kasteel van Pierrefonds (Oise-Francie), één van de meesterstukken van de Franse architect Violet-le-Duc…
In 1877 slaat het noodlot toe. Op de eerste verdieping, in de strijkkamer, ontstaat brand en vooral de noorderkant van het kasteel raakt fel beschadigd. Uit het huwelijk van Louise Josephine Vander Noot met Charles Ferdinand d'Oultremont de Duras wordt één zoon geboren: Adrien d'Oultremont de Duras. Hij neemt in 1882 het initiatief om het kasteel weer op te bouwen. De toren wordt nog hoger en krijgt kantelen met spietorentjes en schietgaten… Het ganse middenstuk van het kasteel krijgt ook een nieuw zadeldak en de voorgevel krijgt ook een ander uitzicht door de bouw van twee nieuwe vooruitspringende ronde torentjes met spitse cirkelvormige daken. Het wagenhuis dateert ook van het midden van de 19de eeuw. Het werd samen met het kasteel gebouwd. Het is een functioneel gebouw dat diende als stalling voor paarden, koetsen, paardentuig, hooi en stro. Het heeft een U-vorm want het diende ook als conciergeriegebouw. Het onderging, vooral aan de binnenzijde, aanzienlijke veranderingen toen het omstreeks 1960 verbouwd werd tot verblijfplaats van de internen van het Sint-Janscollege… In 1867-68 werd, ook op initiatief van Adrien, een prachtige orangerie opgetrokken aan de zuid-

kant, op een honderdtal meter van het kasteel. De bouwmeester was Hendrik Beyaert (1823-94), dé succesarchitect van het einde van de 19de eeuw. Zijn afbeelding prijkte lange tijd op de briefjes van honderd frank…
Deze drie prachtige bouwwerken hebben we dus te danken aan Adrien. Maar, helaas voor hem, al snel bleek dat zijn financiële middelen onmogelijk zijn bouwhonger konden voldoen. Hij was zelfs genoodzaakt Meldert te verlaten en het kasteel werd vanaf het einde van de 19de eeuw verhuurd.
Eén van de eerste en beroemdste huurders van het kasteel is Henry Shelton Sanford (1823-1891). Hij was Amerikaans staatsburger (geboren en overleden in Florida). In 1861 werd hij door president A. Lincoln benoemd tot "United States Minister to Belgium". Hij was een vertrouweling en toplobbyist voor koning Leopold II in de vorming en de uitbouw van het latere Belgisch-Congo. Naast zijn residentie in Brussel verbleef hij met vrouw en kinderen het liefst op het kasteel in Meldert. Hij was ook een naaste vriend van Stanley. De familie Sanford verbleef niet lang in Meldert. Ze huurde het kasteel vanaf 1 januari 1889 en Henry overleed in 1891.
Adrien d'Oultremont overleed in 1898 in Neerlinter en vanaf 1905 verschijnt de familie de Lantsheere als huurder van het kasteel te Meldert. Terloops gezegd, Meldert is een taalgrensgemeente en zoals alle plaatsnamen op of in de nabijheid van deze grens, draagt ze ook een Franse benaming. Dus als we overal "Château de Maillard" aantreffen dan is dat gewoon omdat Maillard de Franse vertaling is van het Vlaamse Meldert…" (door Julien Ickx)

MELDERT NIET VERWARREN MET – Meldert is een dorp in de Belgische provincie Oost-Vlaanderen en een deelgemeente van de stad Aalst. Meldert telt bijna 3000 inwoners.

Meldert is een dorp in de Belgische provincie Limburg en een deelgemeente van de gemeente Lummen, bekend van de kruising van E313 en E314. Meldert grenst aan Zelem, Deurne, Schaffen, Laren, Lummen en Linkhout.

1965

Januari 1965

MELDERT NIET MEER AUTONOOM – Vanaf 1 januari 1965 is Meldert opgenomen in de groepering Meldert – Opvelp - Neervelp – Willebringen, en verliezen we het spoor van het gemeentelijke nieuws in Meldert, in de nieuwe entiteit Honsem. Honsem is eigenlijk één van de eerste fusies in het land geworden. In 1977 bij de grote fusie komt Meldert bij Hoegaarden. De vier dorpen van de eerste groepering zijn sinds 1977 bij drie afzonderlijke gemeenten gefuseerd: Meldert bij Hoegaarden, Opvelp bij Bierbeek, en Neervelp – Willebringen bij Boutersem.
Opvelp kreeg in 1559 zijn huidige benaming. Opvelp en het lager gelegen Neervelp ontstonden reeds in de 8ste eeuw. Beide dorpsnamen verwijzen naar de Velpe, die ontspringt in Opvelp en via Neervelp naar de Demer stroomt. Na 1251 onderscheidt men de hoogst gelegen agglomeratie van het lager gelegen gedeelte door de benaming Opvelpen te gebruiken tot in de 16^{de}eeuw.
Neervelp en Opvelp maakten tot 1976 deel uit van de fusiegemeente Honsem. Nadien werd Neervelp bij Boutersem gevoegd, terwijl Opvelp fusioneerde met Bierbeek.

Figuur 63. Burgemeester René Antoon Hendrickx

HONSEM – Honsem is de nieuwe naam voor de groepering**.** Honsem wordt een zelfstandige gemeente van 1 januari 1965 tot 31 december 1976. In 1965 wordt de voormalige burgemeester van Meldert Antoon René Hendrickx burgemeester. In 1974 wordt hij opgevolgd door Georges Olemans, de tweede en laatste burgemeester. Honsem: "Honsheim" in 1265, betekent volgens sommigen het "heem van de hond", volgens anderen het "heem van Hondo". Honsem is in wezen een klein gehucht juist voorbij de grens van het huidige Meldert – Hoegaarden, richting Willebringen.

BACCHUSVRIENDEN VRETEN VEEL VIS – Bij de Bacchusvrienden uit Outgaarden waren de soupers legendarisch. Men bestelde minstens één kilo kabeljauw per man. Zo werd op 16 januari 1965 tijdens het jaarlijkse souper, met 8 leden, 9 kilo vis verorberd. De Bacchusvrienden was een vriendenkring die besloot om in 1925 samen een fruitpers aan te ko-

pen. Tegen betaling konden anderen ook bij hen hun fruit laten persen. Het was een select gezelschap, waar men niet zomaar lid van kon worden. De eerste voorzitter was Theodore Geens. De laatste vijf voorzitters waren Charles Steenwegen, Victor Swinnen, Joseph François, Eduard Delinotte en Henri Steveniers. De vereniging maakte een praalwagen in 1953 bij de inhaling van de nieuwe pastoor E.H. Van Santfoort. Ook de schuttersgilde Sint-Sebastiaan was aanwezig bij die feestelijkheden. De Sint-Sebastiaansgilde verdween bij de sluiting van het café Degrez, en de Bacchusvrienden verdwenen in het begin van de jaren '70, hoewel er nog tot in 1988 missen voor overleden leden werden gehouden.

LOUIS BORREMANS EREAMBASSADEUR OP RUST – Louis Borremans werd geboren in Aarschot op 19 januari 1900, maar hij stamde uit de Hoegaardse geslachten. Hij slaagde in 1929 in het Diplomatiek en Consulair examen en wordt in 1930 Consulaatattaché in Brussel. In 1932 wordt hij Landbouwattaché in Londen. Hij werd Vice-Consul in 1934 en Consul benoemd in 1940. Hij wordt Secretaris-Generaal bij de Dienst Vluchtelingen, en treedt in 1943 op als Landbouwafgevaardigde in Hot Springs (USA) In 1944 wordt hij in Londen Consul-Generaal, en gaat naar Québec en Chicago. In 1959 is hij ambassadeur in Helsinki (Finland), en in januari 1965 wordt hij als ere-ambassadeur op rust gesteld. In 1961 werd hij tot eredeken uitgeroepen van de Hoegaardse Gulden Lelie.

VITAL NIJS IS DE NIEUWE BURGEMEESTER – Na de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 1964 is Vital Nijs de nieuwe burgemeester van Outgaarden. De raadsleden behaalden volgende voorkeursstemmen: Vital Nijs (99), Joseph Michel (53), Georges Humblet (25) en René Bils (19) (katholieken, Clément Reviers (62) socialist), Georges Steenwinckels (40), en Karel Steenwegen (32) (liberalen). Joseph Michel wordt eerste schepen en Georges Humblet 2de schepen. Omdat oud-burgemeester Jean Steenwinckels te oud bevonden was om nog op de liberale lijst te staan, had hij openlijk de katholieke lijst gesteund.

Figuur 64. Burgemeester Vital Nijs

NIEUWE RAAD – In Hoegaarden wordt de nieuwe raad geïnstalleerd op 25 januari. Ditmaal komt oud-burgemeester Michel Giroulle wel zetelen als raadslid.

Februari 1965

OPRICHTING HEEMKUNDIGE KRING - In februari 1965 wordt een heemkundige kring opgericht, die als voornaamste taak, de uitbouw van het museum krijgt. Het bestuur bestaat uit volgende personen: Fr. Putzeys, voorzitter, F. Huon, schatbewaarder, P. Rotty, secretaris, Hubert Van Nerum, beheerder. J. Peeters en L. Van Nerum zijn commissarissen, Albert Guilluy is conservator, en Arthur Van Nerum, hulpconservator.

WEDDE BURGEMEESTER – De wedde van de burgemeester in Hoegaarden wordt verhoogd tot 36.500 frank per jaar. De schepenen krijgen voortaan de helft van de burgemeesterswedde.De zitpenningen van de raadsleden worden verdubbeld tot 150 frank.

Maart 1965

POLITIEK SPEL – Het politieke spel in Hoegaarden herbegint, want op 31 maart roept de katholieke oppositie de gemeenteraad bijeen, maar de meerderheid komt niet. Op 15 april wordt dit nog eens overgedaan, met hetzelfde resultaat. Op 22 april, tenslotte, bij de derde oproep, vindt de raad plaats.

VERDELING BEVOEGDHEDEN – Pas op het College van 9 maart worden in Hoegaarden de bevoegdheden in het schepencollege verdeeld. Burgemeester André Hettich krijgt politie en burgerlijke stand, eerste schepen Oscar Vanosmael Onderwijs, en 2de schepen Willy Vanex Openbare Werken en Financiën.

OUDE BIERSOORTEN – In Familieschoon nummer 60 wordt dieper ingegaan op de brouwers Van Nerum van Hoegaarden. Het geslacht Van Nerum heeft niet minder dan 9 brouwers geteld, die hun eigen paenhuys hadden en tot aan de Franse Revolutie en zelfs tot het einde van de 19de eeuw op kop stonden bij de Hoegaardse brouwers. Uit fragmenten van familienota's werden enkele oude bieren, en ook brouwprocédés

teruggevonden. Zo maakten ze gestebier (gerstenbier), meelbier (moutbier), melasbier, caramellebier, biekesbier en somerbier, vermoedelijk het Hoegaardse witbier.

April 1965

WATERPUT IN 't NIEUWHUYS – In april 1965 worden in 't Nieuwhuys de opzoekingen verder gezet en in de kelders wordt een waterput ontdekt uit de laat Gallo-Romeinse of vroeg Frankische tijd. Er werden bij de opgravingen ook perkamenten oorkonden gevonden uit de Franse revolutietijd.

STERVEN WORDT DUURDER – De gemeente Hoegaarden verhoogt de taks op het lijkenvervoer. Opmerkelijk: het vervoer geschiedt uitsluitend door een lijkwagen. Dragen van het lijk kan slechts met uitzonderlijke toestemming van de burgemeester, mits betalen van bijkomende taks. Ook de grondvergunningen op het kerkhof worden duurder.

INTERLEUVEN WORDT OFFICIEEL OPGERICHT – De gemeente Hoegaarden had al eerder beslist toe te treden tot Interleuven. Willy Vanex en Theodore Tourwé worden aangeduid om voor Hoegaarden de stichtingsakte te gaan ondertekenen, bij de oprichting van de nieuwe intercommunale.

NIEUWE COO COMMISSIE – In Outgaarden worden de nieuwe raadsleden voor de Commissie van de Openbare Onderstand gekozen. Theodoor Serulus, Jozef Engels, Georges Steenwinckels, Eduard Delimotte en Jean Michel zijn de raadsleden.

NIEUWE COO-COMMISSIE GESTEMD – In de Commissie van de Openbare Onderstand in Hoegaarden worden Jean Peeters, Oscar Raddoux, Désiré Vanmol, Jean Vanderstappen en Paul Vanhagendoren gekozen.

WIELERHOOGDAGEN IN DE JAREN '60 – Volgens Velo en wielerarchieven reden er in 1964 voor het laatst profs in Hoegaarden. Hierna volgen vanaf 1965 tot 1969 de wedstrijden voor liefhebbers. Het waren de hoogdagen van het meestal organiserende feestcomité "Au Cercle". De bekendste Hoegaardse wielrenner is ongetwijfeld Louis Hardiquest geweest, die in 1910 in Hoegaarden geboren werd en overleed in 1991. Zijn topjaar bij de beroepsrenners was zeker 1936 toen hij zes overwinningen behaalde, waaronder de Ronde van Vlaanderen, 3de was in Parijs-Brussel, en 2de in het Belgische kampioenschap. Een overzicht van de wedstrijden voor de liefhebbers.

* 18/4/65 - 1. Willem Emo (Ned) 103km - 2. Hans De Hartog (Nl) - 3. Roger Willems.
* 11/7/65 - 1. Alfons Cools 110km - 2. Hugo Ruelens - 3. Roger Vandenbergh
* 13/7/65 - 1. Wim Schepers (Ned) 110km - 2. Hugo Gevers - 3. J.Christiaens
* 18/7/65 - 1. Alfons Cools 110km - 2. Rene Schelfout - 3. Roger Willems
* 14/8/65 criterium - 1. Daniel Roelandts 73km - 2. Frans Hufkens - 3. Gerard David.
Teams-chrono 1.Brabant 7'03"
* 13/9/65 - 1. Daniel Roelandts 110km - 2. J.P. Malliet - 3. Firmin Sterckx
* 14/9/65 - 1. Frans Hufkens 110km - 2. Hugo Ruelens - 3. Jos Steegmans
Ronde van België Corporatieven - 1966
* 19/8/66 - 6e rit - Heist o/d Berg – Hoegaarden - 1. Louis Adrianssen 108km - 2. Karel Clerckx - 3. W. Jolliet - Leader: Karel Alen
* 20/8/66 - 7e rit - Hoegaarden – Halle - 1. Aloïs Moons 105km - 2. Jul. Pascal - 3. Louis Adriaenssen
* 10/7/66 - 1. Karel Sterckx 105km - 2. Roger Jochums - 3. Frans Mertens
* 12/7/66 - 1. Roger Jochums 100km - 2. Valere Vansweevelt - 3. G. Van Looy
* 31/7/66 - 1. Herman Neckebroeck 75km - 2. Georges Eyers - 3. Firmin Sterckx
* 13/9/66 - 1. Rene Corthout 115km - 2. Joh.Schepers - 3. Frans Mertens
* 18/9/66 - 1. Jozef Van Mechelen 100km - 2. Dan. Van Goidsenhoven - 3. Roger Dewolf
Ronde van België - Liefhebbers 1967
* 1/5/67 - 5e rit- Halle - Hoegaarden - 1. Alfons Scheys 154km - 2. Harry Jansen (Ned) - 3. Wil.Janssens - 4. Guido Van Damme - 5. Eric Leman
* 2/5/67- 6e rit – Hoegaarden – Verviers - 1. Alex.Petrov (SU) 158km - 2. Gert Bongers (Ned) - 3. Ward Weckx
* 9/7/67 - 1. Julien Verboven 110km - 2. Martin Peeters - 3. Eddy Nijs
* 11/7/67 - 1. Willem Janssens 110km - 2. Gust. Verboven -3. D.Van Goidsenhoven
* 16/7/67 - 1. Eddy Nijs 110km - 2. Gust. Verboven - 3. Jak.Frijters (Ned)
* 12/9/67 - 1. Alfons Scheys 110km - 2. Dan. Van Goidsenhoven - 3. Fernand Van Rijmenant
* 17/9/67 - 1. Dany Van Goidsenhoven 110km - 2. Alfons Scheys - 3. Gust Verboven
* 2/5/68 - 5e rit Ronde van België - Ronse-Hoegaarden
1. Gustaaf Van Roosbroeck 163km - 2. Andre Dierickx- 3. Roger De Vlaeminck - 4. Ronny Vande Vyver - 5. Mar. Giaccone (Ital) - Leader: Roger De Vlaeminck
* 3/5/68 - 6e rit ronde van België - Hoegaarden-Verviers
1. Andre Dierickx 158km - 2. Rene Pijnen(Nl) - 3. Marc De Block - 4. Gert Harings(Nl) - 5. Ronald De Witte - Leader: Roger De Vlaeminck
* 15/7/68 - 1. Rudi Serruys 110km - 2. Guy Minsart – 3. Jozef Voncks.
* 16/7/68 - 1. Alfons Scheys 110km - 2. Robert Schuyten - 3. Francis Yppersiel
* 9/9/68 - 1. Francis Yppersiel 106km - 2. Maurice Hollebeke - 3. Math.Buckx (Nl)
* 10/9/68 - 1. Alfons Scheys 106km - 2. Jos Schoeters - 3. Marcel Sannen
* 15/9/68 - 1. Guy Minsart 110km - 2. J.De Waelheyns - 3. Fr.Lemmens
* 16/9/69 - 1. Raf Hooyberghs 100km - 2. Gert Harings (N) – 3. Theo Vander Leeuw(Nl)

Opmerkelijk in deze internetlijst, komt de aankomst van de

Ronde van België voor liefhebbers in mei 1969 niet voor, nochtans één van de wielerhoogdagen voor Hoegaarden. Daarna ging het steevast bergaf met de organisatie van wielerwedstrijden in Hoegaarden, en was ook de tijd van de liefhebbers voorbij. In ’70 en ’71 vond nog wel een enkele wedstrijd plaats. Deze teloorgang kwam er om organisatorische redenen en ook omdat het nieuwe gemeentebestuur vanaf 1971, niet zoals burgemeester Hettich daarvoor, achter de wielerwedstrijden stond. Als protest tegen de nieuwe aanpak van burgemeester Kerrijn, die de kleine toertjes in het dorp verbood, kropen vanuit de JVV café Selleke en de Cerkel de dorpelingen zelf op de fiets om een nepkoersje te organiseren, drie rondjes door de Cuype van het dorp, met volksfiguur “Jean Mus” als glansrijk overwinnaar, nadat alle anderen de remmen hadden dichtgegooid. Dit gebeurde bij de kermis in 1972.

Figuur 65. Dorpskoers bij Selleke

LOUIS HARDIQUEST EN LEON VAN HEMELEN - “Tijdens de oorlog waren er in België uiteraard renners die collaboreerden, maar in het geval van Louis Hardiquest (1911-1991) (Lewej Kwést), de winnaar van de Ronde van Vlaanderen 1936, die na de oorlog tot acht jaar gevangenisstraf werd veroordeeld, lijkt het toch op een vergissing te berusten. Akkoord, Hardiquests trainer, Jules Celis, was oorlogsburgemeester in Hoegaarden en zijn broer Viktor was lid van de Gestapo en heeft als dusdanig zelfs deelgenomen aan de slachting van Meensel-Kiezegem. Nadat enkele collaborateurs, waaronder de oom van Eddy Merckx, door de Witte Brigade waren geëxecuteerd, volgde er een slachting onder de bevolking, maar het enige wat Louis kan worden aangewreven is dat hij met zijn fiets eens een dief heeft gevat. Maar dat was een gewone dief, het betrof geen verzetsdaad. Na zijn gevangenisstraf kwam Hardiquest bijna niet meer buiten, maar in 1965 ontfermde hij zich toch over een jonge renner uit zijn streek, Leon Van Hemelen. Die kwam echter om in verdachte omstandigheden. Een sportbestuurder, er wordt gezegd Lomme Driessens, maar die was het niet, had iets in zijn drinkbus of zelfs zijn sinaasappelen, gedaan en zo is Van Hemelen verongelukt door tegen een boom te rijden”, aldus de website ronnydeschepper. wordpress.com.

Figuur 66. Leon Van Hemelen

GEEN EREBURGEMEESTER – De Arrondissementscommissaris heeft voorgesteld om aan oud-burgemeester Jean Steenwinckels van Outgaarden de titel van ereburgemeester toe te kennen, maar de gemeenteraad verwerpt dit voorstel, na stemming.

VERKOOP GROND – De gemeente Hoegaarden verkoopt ongeveer een halve hectare grond, gelegen in het Lindeveld.

Mei 1965

WEER RAAD VOOR NIETS - De katholieke oppositie in Hoegaarden roept op 17 mei weer een gemeenteraad bijeen, maar de meerderheid daagt niet op.

NIEUWE CAMION – Aangezien de vrachtwagen van de gemeente Hoegaarden versleten is, wordt beslist een nieuwe te kopen. Er is 250.000 frank

hiervoor beschikbaar in de begroting.

GEEN HERDENKINGSMONUMENT – Er werden reeds verschillende ontwerpen gemaakt voor een nieuwe oorlogsmonument, maar de Commissie Monumenten heeft deze alle verworpen. Daarom wordt de idee van een monument opgegeven in Hoegaarden, en zul-

Figuur 67. Louis Hardiquest (Collectie Cipers)

len de bestaande herdenkingsplaten 1914-1918 geplaatst worden in de muur tussen het gemeentehuis en de kerk.

INHULDIGING MUSEUM – Op 27 mei 1965 wordt het heemkundige museum in het Nieuwhuys, ingehuldigd. Het werd opgericht door de Heemkundige Kring in het Nieuwhuys, waar tot voor kort, de ondertussen overleden ouderdomsdeken van de familiegilde Van Nerum, Julien Van Nerum woonde. Het was zijn wens dat er in zijn huis een vast museum zou komen, en zijn zoon Hubert willigde die in. De officiële inwijding ging met veel luister gepaard. Er was een ontvangst op het gemeentehuis door burgemeester André Hettich en zijn schepenen Vanex en Vanosmael. In zijn toespraak, voor heel wat personaliteiten, wees Hettich vooral op de overzichtelijke waarde van dit museum. Na de erewijn en het tekenen van het guldenboek ging het gezelschap naar de E. Ourystraat, waar de burgemeester het lint doorsneed met een gareelmakermes van wijlen Julien Van Nerum.
Het museum geeft een overzicht van de familiegilde en toont materiaal van verdwenen ambachten, met het accent op de gareel- en zadelmakerij, om de atmosfeer weer te geven die destijds in de woning van Julien Van Nerum heerste. Verder nog: de blokkenmakerij, de raden- en tonnenmakers, de smidse, en oude bakkerijen. In de gildenzaal worden relieken, vlaggen, breuken, akten van oude gilden en van het verenigingsleven geëxposeerd. Er zijn wapenschilden, stambomen en diverse beelden uit de 18de en 19de eeuw tentoon gesteld. Op de verdieping werd een zaal voorbehouden aan de brouwersfamilies van Hoegaarden. Diverse objecten voor het vervaardigen van de Oude Hoegaards worden getoond. Een verzameling oude gemeentestempels, houtfossielen en mineralen uit Gobertange (Gobertingen), maken de collectie volledig. In de kelder kan men de oude Romeinse put bekijken en de reconstructie van een bierkelder herkennen.

Juni 1965

LAATSTE COLLEGE – Op 8 juni maakt secretaris Louis Sevenants zijn laatste College mee. Op 15 juni wordt hij vervangen door zijn zoon Raymond Sevenants.

STOOMGENERATOR VOOR DE FABRIEK – De NV Raffinerie et Sucreries du Grand-Pont krijgt toelating van de gemeente tot het oprichten van een nieuwe stoomgenerator en nieuwe brandstofopslagplaatsen in Altenaken.

EERSTE NUMMER VAN TIJDSCHRIFT ALPAÏDIS – Het eerste tijdschrift van de Heemkundige Kring en het museum Julien Van Nerum verschijnt. “Het is nooit te laat om de geschiedenis van zijn dorp te schrijven, maar wel steeds hoog tijd”, aldus de redactie. En met wat kan men in Hoegaarden beter beginnen dan

Figuur 68. Roger De Vlaeminck en André Hettich

met een korte samenvatting van de biergeschiedenis van Hoegaarden. In januari 1978 zou al het 50ste nummer van Alpaïdis uitkomen.

STEEN STRUYSVOGEL IN MUSEUM – Enkele jaren na de oorlog werd het pachthof De Struysvogel afgebroken en werd het voetbalstadion aangelegd. De Struysvogel-steen, die later zijn naam zou geven aan het sportcomplex en in de inkomhal van de sporthal te bewonderen is, kwam in 1965 terecht in het pas opgerichte Nieuwhuys-museum. Daar werd hij gedurende jaren bewaard als aandenken aan de V Geslachten, en behoed voor vernielingen. De steen van de Struysvogel ontleent zijn naam aan de Struysvogelgilde uit de Confrerie der Vijf Notabele Geslachten van Hoegaarden. De steen dateert uit 1762 en prijkte in het ondertussen verdwenen pachthof in de Tiensestraat, over het vroegere rusthuis. Joannes Franciscus Vandermolen, die in het Pannenhuys woonde, zoals het rusthuis destijds genoemd werd, liet aan de overzijde van de straat, een paar stallen, een bakhuis en een paenhuys bouwen. Hij liet in de voorgevel de mooie Gobertange-steen met de Struysvogel aanbrengen.

VERNIEUWDE ZAAL – Bij gelegenheid van de jaarlijkse kermis wordt in de vernieuwde zaal Soetaers, bij Jean Leroy in Meldert, een dansavond ingericht op zondag 13 juni. Er volgt ook een danswedstrijd voor tieners. Het Vliegend Wiel organiseert diezelfde dag een wielerwedstrijd.

LEON VAN HEMELEN OVERLEDEN – Op 13 juni is Leon Van Hemelen, uit Groot-Overlaar, die werd beschouwd als de grootste Brabantse belofte op 19-jarige leeftijd overleden. Tijdens de vierde rit van de Ronde van Limburg voor Liefhebbers, reed hij tegen een boom en overleed enkele uren later in het Sint-Anna-ziekenhuis van Sint-Truiden, aan een schedelbreuk. Op donderdag 17 juni werd Leon Van Hemelen ter aarde besteld in de parochiekerk Sint-Lambertus van Overlaar. Er waren honderden aanwezig bij de begrafenis en burgemeester André Hettich opende de rij lijkredes voor het graf. Het meest pakkende moment was toen Roger Jochmans, de winnaar van de dramatische rit in de Ronde van Limburg, toen Leon het leven liet, de overwinningsruiker op het graf neerlegde.
In de jaren 1961 – 1962 behaalde Leon al 5 eerste prijzen en wel 30 ereprijzen. Leon Van Hemelen kwam in 1963 in Limal zwaar ten val, en hield er een hersenschudding aan over. Toch behaalde hij dat jaar nog 6 overwinningen. In 1964 behaalde hij 15 eerste prijzen bij de Nieuwelingen. Op 9 juni 1964 had hij dat jaar al 30 wedstrijden achter de rug, waarvan er 9 gewonnen waren. Van Hemelen was toen nog laatstejaarsleerling aan de Tiense beroepsschool. In die periode begonnen mensen zich te roeren om een supportersclub op te richten, en uiteindelijk werden er zowel in Hoegaarden als Tienen, supportersclubs opgericht. In 1964 reed hij nog bij de Nieuwelingen, en reed hij op 19 juli nog het Belgische kampioenschap mee. Dit viel wel tegen, maar Leon maakte op 26 juli 1964 de overstap naar de Liefhebbers. In 1965, voor zijn droevig einde, behaalde hij nog drie overwinningen.
Generatiegenoten van Leon Van Hemelen, waren in Hoegaarden Roger Steenwegen en Emiel Moens. Ze maakten ongeveer op hetzelfde ogenblik de overstap naar de Liefhebbers, Roger in augustus 1964, en Emiel in september 1964. Miel Moens was een succesrijke Nieuweling die in 1963 nog drie overwinningen behaalde en 25 maal bij de eerste vijf eindigde. Maar bij de Liefhebbers braken die mannen nooit door. Leon Van Hemelen had duidelijk het meeste talent.
Later werd de wisselbeker Leon Van Hemelen in het leven geroepen. De beker, samen met een geldprijs, geschonken door het Herdenkingscomité L. Van Hemelen en de Vrije Sportman, kwam toe aan een persoon die zich niet alleen door zijn uitslagen, maar vooral door zijn wilskracht en inspanningen heeft onderscheiden. Iedere individuele sportbeoefenaar, maar ook verenigingen, konden deze beker winnen.

Juli 1965

GEMEENTESECRETARIS OVERLEDEN – Op 9 juli 1965 overleed gemeentesecretaris Louis Sevenants, die zou opgevolgd worden door Jules Cipers. Raymond Sevenants was eveneens kandidaat om zijn vader op te volgen, maar door onenigheid binnen de PVV raakte hij niet aan het ambt. Twee PVV-ers kozen immers de zijde van de CVP die de kandidatuur van Cipers steunde. Een eerste nederlaag voor de PVV. Er waren moeilijkheden in de rangen van de PVV. Schepen Vanex trok zich terug in 1966, wegens onenigheid met burgemeester Hettich. Hij werd als schepen opgevolgd door Albert Swellen, terwijl Julien Smeyers opnieuw in de raad kwam.

LOUIS SEVENANTS – Louis François Sevenants werd geboren in 1896 Hij huwde met Marie Alice Adams en het echtpaar woonde aan de Gasthuisstraat. Hij begon als bediende op het gemeentehuis op 1 maart 1915, en trad een drietal malen als vervanger op van secretaris Edouard Henri Ausloos. Louis Sevenants werd onderbureauchef en op 7 juni 1949 werd hij op 50-jarige leeftijd gemeentesecretaris. Deze functie vervulde hij gedurende 16 jaar tot aan zijn dood in 1965. Hij was secretaris onder de burgemeesters Giroulle en Hettich. Buiten het normale secretariaatswerk behandelde hij o.m. de bouw van het nieuwe slachthuis en de uitbreiding van het telefoon- en waterleidingnet. Hij maakte ook de notulen op voor algemene rioleringswerken, de aanschaffing van het sportveld, de restauratie van het rusthuis (1953), de viering en de stoet van eeuweling Bessemans (1964) en de inhuldiging van het Nieuwhuys-museum (1965).

PAENHUYSBEEK ROEPT DISCUSSIE OP - Er is grote discussie in de Outgaardense raad over wat met de overwelving van de Paenhuysbeek moet gebeuren. Ter hoogte van het bedrijf Logist zou de uitrit moeten versterkt worden, ofwel het maximum gewicht tot 4 ton beperkt worden. De meerderheid is voor de gewichtsbeperking, maar raadslid Reviers vraagt de hele Paenhuysbeek te versterken. Hij vindt de tonnagebeperking een ouderwetse maatregel. De raad kiest uiteindelijk alleen voor een tonnagebeperking, omdat het anders te duur wordt.

Augustus 1965

TIJDELIJKE EN DEFINITIEVE SECRETARIS – Met ingang van 1 juli krijgt Raymond Sevenants de functie van tijdelijke gemeentesecretaris, aldus de gemeenteraad van 24 augustus. Nog tijdens dezelfde raadszitting wordt Jules Cipers aangesteld als definitieve secretaris. Zowel Raymond Sevenants als Jules Cipers kwamen in aanmerking voor bevordering. Sevenants was de kandidaat van de burgemeester, Cipers die van de oppositie. Cipers haalde het met 6 stemmen tegen 4 en een blanco briefje. Onenigheid dus bij de liberale meerderheid..

JULES CIPERS – Louis Sevenants werd opgevolgd door Jules Cipers, geboren in 1928 als zoon in een brouwersfamilie. Hij huwde met Nelly Rega en het echtpaar vestigde zich aan de Arthur Putzeysstraat. Hij begon als gemeentebediende op 12 april 1952 en werd op 24 augustus 1965 op 37-jarige leeftijd, gemeentesecretaris. Hij zou secretaris blijven tot aan zijn op ruststelling in 1993. Hij diende onder de burgemeesters Hettich, Kerrijn en Huon. Zie ook de Kroniek van 1978-2007, pagina's 136-137.

DE SCHOLEN IN HOEGAARDEN – In Alpaïdis nummer 2 brengt Georges Vandermolen een bijdrage over de Hoegaardse scholen.
Reeds in de 15de eeuw was er sprake van een dorpsschool gelegen achter het oude kerkhof. Het waren geen geschoolde leerkrachten die lesgaven, maar dikwijls de koster, een orgelist, een kapelaan of een geestelijke. De lessen in de dorpsschool werden gegeven van 7 tot 11 uur 's morgens en van 13 uur tot 16 uur in de namiddag. Donderdagnamiddag was de vrije dag, maar elke dag, elke zondag en elke heiligendag moesten lesgevers en leerlingen de mis bijwonen. Het onderwijs was niet kosteloos, dus waren het vooral de rijke kinderen die kwamen.
In de 2de helft van de 19de eeuw ontstonden minieme private dag- en avondscholen in Hoegaarden. Zo werden in de Vroentestraat en de Kloosterstraat dergelijke scholen opgericht. De avondschool was ingericht in het huis "Sus Moun" in de Kloosterstraat. Er was ook een dagschool in het huis Herinckx op het Gemeenteplein. Dagscholen voor meisjes werden geopend aan de Houtmarkt en Gasthuisstraat.
Tijdens de gemeenteraad van 21 december 1879 werd een echte gemeenteschool opgericht. De nieuwe gemeenteschool in de Doelstraat werd geopend in 1886.
In het begin van de 19de eeuw werd door EH Delfosse het lege klooster in Overlaar overgenomen. In 1820 richte EH J. Delfosse een pensionaat in voor juffrouwen en een meisjesschool in het klooster.
In september 1900 werd een nieuwe school gesticht aan de Tiensestraat door pastoor Van Gucht en EH Van Stappen: het werd de Broederschool. Vijf broeders van OLV van Oostakker kwamen, onder leiding van Broeder Robertus het onderwijs op zich nemen. In september 1920 zijn de broeders uit Hoegaarden vertrokken en werd de school aan gewone leerkrachten toevertrouwd.

JAN VAN PARIJS – Jan Van Parijs werd geboren op 23 augustus 1965**.** Jan Van Parijs is al sinds de start van Vitaya in augustus 2000 de drijvende kracht achter de gezondheidsprogramma's van Vitaya. Jan is de gezondheidsexpert van Vi-

taya en is de bezieler van onder meer " Medisch Dossier", het programma waarin de meest uiteenlopende medische onderwerpen aan bod komen. "Medisch dossier" is een programma voor iedereen die iets wil bijleren en zijn gezondheid in eigen handen wil nemen. Verder zette hij samen met Annelies Martens zijn schouders onder de medische docureeks "De Chirurgen". Jan Van Parijs is van origine een Gentenaar. Hij woonde een tiental jaren in Tienen en sinds 2003 in Hoegaarden. "Toen ik pas in Tienen woonde, in het begin van de jaren '90, was ik hier met vrienden van een muziekgroepje uit Gent. We zijn zomaar op straat beginnen spelen tijdens Suikerrock en dat was een meevaller. Het jaar daarop mochten we op het randpodium spelen en vroeg de jeugddienst mij ook de presentatie te doen. In het begin was zo'n optreden gewoon een tapijt en een prise op enkele bakken bier. Ik werd hiervoor gevraagd, lang voor ik bij de televisie werkte", lacht Jan. Hij maakt immers gezondheidstelevisie voor de digitale zender 'Vitaliteit' van Vitaya en voor artsenzenders. Jan is een muzikant die ook nog optrad op het hoofdpodium van Suikerrock. Jan deed eveneens mee aan de Hoegaardse revues "Kus mig naa men klak" en de "Weg nowe Ogere", in 2006 en 2009. Jan is ook de echtgenoot van de Hoegaardse pastor Liebeth Goris.

Figuur 69. Jan Van Parijs tijdens de Hoegaardse revue

September 1965

NIEUWE DIRECTIE SINT-JANSCOLLEGE – De eerste directeur van het Sint-Janscollege in Meldert was Joseph Arnould, maar deze verliet het college in 1965 en verhuisde naar Leuven en later naar Brazilië. Na zijn vertrek werd Richard Van Alken, al directeur van de Franstalige afdeling, aangesproken als "directeur". Maar ondertussen werd Henri Serroyen klaargestoomd om de echte nieuwe directeur te worden. Vanaf 1 september 1967 werd die vast directeur.

PRIJZEN 100 JAAR GELEDEN – In 1976 zal het Nieuwhuys een bijdrage publiceren over de prijzen van 1865, nu precies 100 jaar geleden. 't Nieuwhuys haalde dit uit reclamebladen. Zo kostte een fles Bordeaux wijn 1 frank, en een wagon steenkolen van 5000 kilogram, 100 frank. Rundsvlees kostte 0,64 frank per halve kilo, inlands spek 0,80 frank, en kalfsvlees 0,50 frank, altijd per halve kilogram.

Oktober 1965

VANEX DIKWIJLS AFWEZIG – De jongste drie maanden is schepen Willy Vanex meer afwezig dan aanwezig geweest op het college in Hoegaarden.

November 1965

LIBERALEN KRIJGEN GEEN MEERDERHEID – De PVV roept in Hoegaarden een gemeenteraad bijeen, maar slechts burgemeester Hettich, de schepen Vanosmael en Vanex, en de raadsleden Tourwé en Gasia dagen op. Te weinig voor een geldige raadszitting.

EEDAFLEGGING SECRETARIS – De nieuwe secretaris

Jules Cipers legt in Hoegaarden de eed af op 16 november.

VOORZITTER COO – De nieuwe voorzitter van de COO-commissie in Hoegaarden wordt Jean Peeters.

December 1965

BOMEN ALBERTLAAN – Er wordt beslist nieuwe beplantingen aan te brengen in de Koning Albertlaan, aangezien door wegenwerken de vorige beplanting vernield werd.

BIJDRAGE OVER DE GESCHIEDENIS VAN OUTGAARDEN – De Studie - en navorsingscommissie van de Heemkundige Kring, heeft in de pastorie van Outgaarden een geschreven geschiedenis van deze parochie gevonden, zo schrijft Maurice Dodion in Alpaïdis nummer 5. Het werk werd op enkele exemplaren uitgegeven in het handschrift zoals pastoor A. Diels het heeft opgesteld. Het is geen volledige geschiedenis van Outgaarden, maar een samenvoeging van documenten uit het parochiearchief.
De auteur, pastoor Diels werd geboren in Schoten op 7 juli 1874 en overleed in Lier op 21 juli 1953. Hij werd priester gewijd in 1899 en werd pastoor van Outgaarden in 1914. Tijdens de eerste wereldoorlog werkte hij aan zijn parochiegeschiedenis. Het werk bestaat uit twee delen: de vroegste geschiedenis van de parochie en een dagboek met de persoonlijke parochiebelevenissen van de schrijver. Daarin worden ook de verhoudingen Outgaarden - Zétrud - Lumay op taalgebied toegelicht. Outgaarden is slechts een afzonderlijke gemeente tussen 1796 en 1810 en ook na 1922. Tussen 1810 en 1922 is het overwegend Vlaamse Outgaarden een gehucht van het Waalse Zétrud-Lumay.

PLEIDOOI VOOR ONDERHOUD KERKHOF – Raadslid Pros Fourie pleit voor beter onderhoud van het oude kerkhof rond de kerk in Hoegaarden. Het wordt al jaren niet meer onderhouden en is tot een ware wildernis herschapen. Er wordt zelfs vuil gestort.

ENKEL RICHTING – In de Koningin Astridstraat wordt eenrichtingsverkeer ingevoerd van de Kalverstraat, richting Doelstraat. Er wordt ook eenrichtingsverkeer ingevoerd in de Kalverstraat. Men mag niet meer naar beneden rijden.

SNELHEIDSBEPERKING TOT 60 KM – Er wordt een snelheidsbeperking van 60 kilometer per uur ingevoerd op de Staatsbaan, in Klein-Overlaar vanaf de Kloosterstraat, en in de Tiensestraat, E. Ourystraat en Stationstraat, tot aan het station.

RONDPUNT VERKLEINEN – De gemeente heeft nu het advies van de dienst voor Wegverkeer gekregen om het rondpunt aan de Houtmarkt te verkleinen. Het ronde punt zal op een diameter van 6 meter gebracht worden.

NET GEEN BURGEMEESTER – Net 100 jaar geleden begonnen onder impuls van Alexander Nijs de katholieken in Hoegaarden weer boven water te komen. Nijs kloeg het feit aan dat Hoegaarden reeds sinds januari 1864 zonder burgemeester was. Nieuwe verkiezingen werden echter uitgesteld omdat koning Leopold I op 10 december 1865 overleden was. Alexander Nijs durfde de liberalen te trotseren, maar werd geen burgemeester.

1966

Januari 1966

LAATSTE COLLEGE VAN VANEX – Willy Vanex neemt nog even deel aan het College van 25 januari.

STRAK FINANCIEEL BELEID_ Op 1 januari treedt Louis Laermans naar voor als nieuwe penningmeester van VML. Hij zal de volgende jaren zorgen voor een strak financieel beleid. Louis Laermans zal tevens aan de basis liggen van de aanschaf van uniformen en van de oprichting van het majoretten- en trommelkorps.

Februari 1966

ONTSLAG SCHEPEN – Op 23 februari schrijft Willy Vanex een brief waarin hij zijn ontslag geeft als raadslid en schepen in Hoegaarden.

DE GEMEENTELIJKE ARCHIEVEN BLIJVEN – Er kwam een nieuwe vraag om de gemeentelijke archieven in het Rijksarchief te deponeren, maar het Hoegaardse College besluit de archieven in Hoegaarden te houden, om ze ten dienste te kunnen stellen van de Heemkundige Kring en het Museum.

Maart 1966

OPVOLGING RAADSLID – Normaal is het aan Frans Van Bever om als eerste opvolger in de Hoegaardse gemeenteraad te komen, na het ontslag van Vanex, maar de oud-schepen wil niet meer zetelen. Zo wordt Auguste Julien Smeyers weer raadslid.

VERKIEZING SCHEPEN GAAT NIET DOOR - Op de raadszitting van 14 maart, zijn slechts 10 raadsleden aanwezig, en de meerderheid wordt vastgelegd op 6, door de afwezigheid van Swellen. Na een eerste stemming krijgen de raadsleden Gasia en Fourie elk 5 stemmen. Hierop verlaten de raadsleden Giroulle, Fourie, Kerrijn, Van Nerum en Vandermolen de raadzaal, zodat de raad niet meer in getal is om geldig verder te vergaderen.

Figuur 70. Loriers op het hoogtepunt (Collectie Guilluy)

PIERRE CELIS START BROUWERIJ – Op 16 maart 1966, op een ogenblik dat de ene kleine brouwerij na de andere verdween, en dat de pilsbieren ruim 90% van het totale bierverbruik voor hun rekening namen, startte Pierre Celis, de ondernemende melkboer, zijn eenmansbrouwerij in de Vroentestraat. Dit gebeurde in een voormalige koeienstal met een verouderde installatie van stoombrouwerij Jos Smeets uit Golder. De eerste proeven gebeurden al in 1965.
Pierre Celis was één van die Hoegaardiers die ontgoocheld was dat de laatste witbierbrouwerij Tomsin de deuren sloot in 1957 (1958?). Pierre had in het verleden, als buurman van Louis Tomsin, veel vrije uren in de brouwerij aan de Vroente doorgebracht. Op zekere dag besloot Pierre Celis bij hem thuis te experimenteren in een houten wijnvat dat in tweeën was gezaagd. Een doodgewone koperen wasketel deed dienst als brouwketel. Gelukkig was Marcel Thomas, de laatste brouwerijingenieur van Loriers in de buurt om goede raad te geven. Op 13 maart 1966 werd het eerste brouwsel boven de doopvont gehouden. In 1966 werd met veertien brouwsels 350 hectoliter Oud Hoegaards bier geproduceerd. In 1972 was dit al 7200 hectoliter, in 1974 meer dan 10.000 hectoliter, in 1987 134.000 hectoliter en in 1990 700.000. In 1985 legde een brand de brouwerij echter in de as, maar samen met de Leuvense brouwerij Stella Artois bouwde hij de zaak weer op. Hoegaarden werd eind jaren ’80 opgenomen in de portfolio van Interbrew, dat aan de basis ligt van InBev en later van Anheuser-Busch InBev.

GESCHIEDENIS BIER - Een historisch document vertelt al over het bestaan van een brouwerij in Hoegaarden in 1318. Doordat tarwe het belangrijkste graangewas van de streek is, ontstaat er sinds zowat 1445 een traditie van troebel witbier. Het brouwersambacht groeit snel, vooral dankzij het bijzondere statuut van het dorp. Terwijl omliggende dorpen en steden, zoals Tienen, aan de Brabantse hertog hoge taksen

moeten betalen om hun bier uit te voeren, laat de prinsbisschop van Luik de Hoegaardiers ongemoeid. De enclave kan vrij handel drijven, zowel in Brabant als in Luik. Tolrechten en accijnzen gelden niet voor Hoegaarden. In de eerste helft van de achttiende eeuw beleeft de Hoegaardse brouwnijverheid zijn hoogtepunt. Het dorp telt in 1758 maar liefst 38 brouwerijen, zonder de occasionele brouwers mee te rekenen. Dankzij de lucratieve handel in witbier stroomt het geld binnen. Hoegaarden krijgt dan zijn fraaie uitzicht, dat je vandaag nog steeds kunt bewonderen.

Na de Franse Revolutie verliest het brouwersdorp Hoegaarden steeds meer aan belang. Door de verbetering van het wegennet en de populariteit van het pilsbier neemt de concurrentie toe. Toch blijven de meeste brouwerijen nog tot aan de Tweede Wereldoorlog actief. In 1937 blijven er nog vier over. Brouwerij Loriers is daarvan de belangrijkste. Ze brouwt onder andere het populaire bier Hougaerdse Das. Maar in de jaren zestig sluit ook deze brouwerij. Het laatste vat van het typische oude Hoegaardse witbier rolde trouwens al in 1957 uit de brouwerij Tomsin. Dat was echter zonder Tomsins jonge buurman, Pierre Celis, gerekend. De melkventer Celis is kind aan huis bij Tomsin en helpt in zijn vrije tijd in de brouwerij. Wanneer de brouwerij in 1957 de deuren sluit, blijft de jonge Pierre Celis niet bij de pakken zitten. Hij heeft bij zijn buurman-brouwer vaak genoeg gezien hoe het witbier gebrouwen wordt. Op 13 maart 1966 stelt Pierre Celis zijn eerste brouwsel voor. Het resultaat is verbluffend: het witbier van Hoegaarden is uit zijn as herrezen. Het Hoegaarden Witbier is het bekendste bier van de Hoegaarden-familie. Voor witbier wordt tijdens het brouwen naast gerstemout ook tarwe gebruikt. Deze tarwe geeft het bier zijn bleke kleur en troebele uitzicht. Hoegaarden Witbier wordt niet gefilterd. Daardoor blijft het bier troebel en bevat het nog levende gistcellen. Het bier wordt gearomatiseerd met koriander en sinaasappelschil. Ze verschaffen een aangenaam fruitig en dorstlessend karakter. Met een alcoholgehalte van 4,9% is Hoegaarden Witbier een vlot doordrinkbaar bier, dat wordt geserveerd in het bekende zeshoekige glas.

STUDIE OVER BIER - Martine Wuyts (Kessel/Nijlen) kreeg in 1995 het eremerk Thomas Vander Noot. Dat is een beloning voor een studie over de streekgebonden gastronomie. Wuyts publiceerde: "Het is maar een Hougaerde, een sociaal - economisch onderzoek naar de bierindustrie in Hoegaarden in de 18de eeuw." Dat was haar eindwerk aan de faculteit Geschiedenis van de KU Leuven in 1993. Thomas vander Noot drukte omstreeks 1514 te Brussel het eerste Ne-

Figuur 71. Pierre Celis in zijn eerste brouwerij

derlandstalige kookboek, vandaar het eremerk. In het kookboek vindt men af en toe typische Brusselse of Vlaamse elementen. Wuyts gaat op onderzoek naar de belastingboeken van de Hoegaardse brouwers. Dat wierp meteen ook een licht op de productie, de samenwerking, de fraudepraktijken... Aan de basis van het succes lagen de gunstige ligging en de enclave-positie binnen Brabant die het dorp tot een exportcentrum van bier maakte. Dat er een stagnatie is ingetreden wijdt Wuyts aan de "maximum attainable output per head". Het bleef met name een te klein dorp. De combinatie boer-brouwer maakte dan weer dat men altijd de beschikking had over grondstoffen en dat er op kosten kon worden bespaard. Daardoor concentreerde de brouwactiviteit zich minder in de handen van enkelingen. Dat had dan weer tot gevolg dat slechts weinigen de overschakeling naar de gemechaniseerde brouwerij aankonden in de 19de eeuw, vandaar dat de meeste brouwerijen verdwenen in de 20ste eeuw, met in 1957 (1958?) de verdwijning van de laatste witbierbrouwerij, en nog slechts één brouwerij in werking: Loriers. Tot Pierre Celis eraan kwam.

ALBERT SWELLEN WORDT SCHEPEN – De onenigheid is groot bij de liberalen in Hoegaarden, want raadslid Albert Swellen is plots de kandidaat waar de katholieken en Giroulle voor stemmen. De kandidaat van de liberalen is Gasia, maar die haalt slechts vijf stemmen, tegen zes voor Swellen, die aldus tweede schepen wordt.

WEDDES AANGEPAST – De wedde van burgemeester en schepenen worden aangepast in Outgaarden. De burgemeester krijgt voortaan 9000 frank per jaar of 10 frank per inwoner. De schepenen moeten het stellen met 4500 frank. Raadsleden krijgen voortaan 125 frank.

GULDEN LELIE BIJ WELDOENERS RUSTHUIS – De Gulden Leliegilde werd na een halve eeuw verval in 1961 weer opgericht. Tijdens een plechtigheid op 19 maart 1966 voegde de Gulden Lelie zich bij de weldoeners van het Hoegaardse rusthuis. De grote weldoeners van het rusthuis waren op dat ogenblik: Jean-Marie Lowet-Oury en zijn zuster Thérèse, de Paters van Meldert en het klooster van Hoegaarden.

NEGATIEF TEGEN CARROSSERIEWERKEN – Het College adviseert een aanvraag voor een carrosseriewerkplaats met ververij aan de Staatsbaan in Groot-Overlaar negatief. Er zijn ook heel wat bezwaren tegen binnengekomen, waarbij de omwonenden stellen dat zo'n hinderlijke werkplaats niet thuishoort in een wijk met residentiële villa's en zomerverblijven. De gemeente stuurt het dossier door naar de Gouverneur, die er ook negatief tegenover staat.

ROMMERSOM EN BLEY BLIJVEN ACHTER – Raadslid Pros Fourie stelt op de gemeenteraad dat de inwoners van het gehucht Rommersom de weeskinderen worden genoemd van de gemeenteraadsverkiezingen van 1964. Het raadslid vraagt ook waarom het dossier van de verbetering van de Bleystraat, via Rommersom tot en met de aansluiting met de betonweg in Bost, in de schuif blijft. Hij vraagt ook waarom er geen schot komt in de Dotremontstraat, Nerm en de Valleistraat. Er is duidelijk een nieuwe meerderheid ontstaan, want met 6 stemmen tegen 5, wordt een dossier voor de verbetering van buurtwegen verdaagd, en weigert de raad de eindafrekening van de verbeteringswerken aan Stoopkensstraat, Vroentestraat, Tommestraat, Koning Albertlaan, Pastorijstraat en Dumonstraat, goed te keuren. "Deze werken werden slecht uitgevoerd alleen met het oog op de nakende verkiezingen van 1964", aldus de argumentatie van de katholieken-Giroulle-Swellen-groep. De verbetering van de wegen in en naar Rommersom, een voorstel van Swellen, wordt wel goedgekeurd.
Het voorstel van het College de personenbelasting op 5% te brengen wordt verworpen, evenals de belasting op motorrijtuigen. De stemming varieert telkens.

DR. JEAN BAPTIST VAN NERUM EN DE STICHTING VAN DE HARMONIE – In Familieschoon 72 van maart 1966 van de Gulden Lelie, wordt dieper ingegaan op de rol van Dr. Jean Baptist Van Nerum. Op Gildegebied zou deze man niet aan de verwachtingen beantwoord hebben, omdat zijn opvattingen indruisten tegen de oude familietradities. Zo had hij jarenlang een vete met zijn broer.
Bij de opkomst van het liberalisme in 1847 werd hij onmiddellijk aanhanger van Louis Goossens en Leon Wouters uit Tienen. Zijn liberale opvattingen brachten hem echter in strijd met zijn familie. De liberalen wilden van bij de aanvang hun partij in Hoegaarden doen zegevieren en Alex Putzeys en Dr. Jean Bapt. Van Nerum waren hieraan de vurigste medewerkers. Katholieken en li-

beralen bekampten mekaar, de overwinningen en nederlagen volgden elkaar op.
Zo Jean Baptist Van Nerum op familiaal plan weinig opbouwend werk heeft geleverd, zou hij in het belang van de gemeente des te meer presteren. Toen in september 1848 te Hoegaarden een burgerwacht werd opgericht werkte hij krachtig mee aan de opbouw. Hij werd tot bataljonsgeneesheer verkozen.
Zijn levenswerk was echter de stichting van een muziekharmonie te Hoegaarden. Het waren Dr. Jean Baptist Van Nerum, jeneverstoker Karel Emanuel Loriers en de zakenman Henri Vander Taelen die hetzelfde inzicht koesterden om Hoegaarden een muziekmaatschappij te schenken. Onder impuls van Van Nerum konden zij burgemeester Putzeys voor hun zaak winnen. Op de gemeenteraad van 14 november 1860 legde Dr. Van Nerum met grote geestdrift het project voor, en het voorstel werd aanvaard. In september 1861 bij Hoegaarden-kermis was de harmonie "Société de musique, les Mélomanes de la Grande Ghète" klaar. Onder grote volkstoeloop verliet de harmonie al spelend 't Klein Paradijs en trok door het dorp. Aan de huizen van stichters en weldoeners werden serenades gegeven. Deze harmonie zou niet lang in die toestand blijven bestaan, want ze splitste op in twee politieke fracties in 1873.

SOCIETE D'HARMONIE DE HOUGAERDE – Voor les Mélomanes de la Grande Ghète was er in de 19de eeuw nog een harmonie in Hoegaarden. In Alpaïdis nummer 86 van 't Nieuwhuys wordt deze Sint-Cecilia harmonie nader toegelicht. De "Société d'Harmonie de Hougaerde", met name Sint-Cecilia werd gesticht op 20 juli 1828, onder het burgemeesterschap van De Zangré. De harmonie telde 21 uitvoerders en stond onder leiding van Henri Joseph Paillet. Deze laatste was brouwer in Hoegaarden en werd er gemeenteraadslid. De harmonie oefende in de lokalen van 't Cleyn Paradis in de Pastorijstraat, maar ze kregen het aan de stok met eigenaar Hubert Collart, zodat ze vrij snel op straat stonden. De gebeurtenissen rond de Belgische Omwenteling in 1830-1831 belemmerden de werking van de harmonie. In 1834 kregen ze de grote zaal van het nieuwe gemeentehuis als lokaal aangeboden. In de grote zaal van 't gemeentehuis richtten ze bals en concerten in. In 1841 hadden ze al financiële moeilijkheden. Toch was de harmonie op de goede weg tot de politiek zich ermee ging bemoeien en ze in stukken brak. In 1849 bij het opkomen van het liberalisme werd dirigent Henri Joseph Paillet liberaal burgemeester. Sommige katholieke uitvoerders verweten hem zich met politiek in te laten. In 1853 diende hij zijn ontslag in als burgemeester, maar bleef wel raadslid, en in 1854 zou hij zich in Geldenaken gaan vestigen. De man was immers afkomstig uit Piétrebais en getrouwd in Geldenaken. Niemand werd bereid gevonden hem als directeur van de Société d'Harmonie de Hougaerde op te volgen en deze werd ontbonden.

DEFICITAIR SLACHTHUIS – De begroting van het slachthuis wordt met 7 stemmen voor en vier onthoudingen goedgekeurd. Raadslid Fourie zegt dat dit de laatste maal is dat hij deze deficitaire begroting stemt, en vraagt het verlieslatende bedrijf af te stoten. Verkopen of verhuren is de oplossing, aldus Fourie. Schepen Swellen sluit zich daarbij aan. In de begroting worden slechts 75.000 frank ontvangsten voorzien, tegen 185.000 frank uitgaven.

SWELLEN DE BAAS? – Schepen Albert Swellen lijkt de baas te zijn in Hoegaarden, want op zijn voorstel wordt zelfs een principiële beslissing voor het toekennen van een vergoeding wegens begrafeniskosten, aan nabestaanden van een overleden personeelslid, verdaagd. Ook de bespreking van de gemeentebegroting 1966 wordt verdaagd.

GIROULLE EREBURGEMEESTER – Op voorstel van raadslid Pros Fourie verleent de gemeenteraad de titel van ereburgemeester aan Michel Giroulle, omdat hij 25 jaar burgemeester was van Hoegaarden.

LIBERALEN KRIJGEN GEEN RAAD SAMEN – De overgebleven liberale groep Hettich – Vanosmael – Gasia – Tourwé en Smeyers roept op 28 maart een raadszitting bijeen, maar de katholieke oppositie, nu in de meerderheid door de Gemeentebelangen (Giroulle) en Swellen, daagt niet op.

April 1966

AKKOORD OVER WEGENWERKEN – Op de raadszitting van april is er wel een akkoord over wegenwerken aan de Bley, H.Dotremontstraat, Nerm en Valleistraat. In de Dotremontstraat, Nerm en Valleistraat, zal de bestaande kasseiweg overdekt worden door een laag asfalt.

SECRETARIS COO – Raymond Sevenants wordt in

Hoegaarden benoemd als secretaris van de COO-Commissie.

OPPOSITIE DUIDELIJK DE BAAS – Burgemeester Hettich laat twee raadszittingen bijeenroepen, op 19 april en 27 april, maar de oppositie, nu in de meerderheid, komt niet opdagen. Men zal moeten wachten tot de zitting van 3 mei. Dit zou een memorabele raadszitting worden voor hetgeen er overbleef van de PVV. Tegen hun zin werden de weddes van burgemeester en schepenen gehalveerd, en er werd een nieuw gemeentelijk feestencomité opgericht, waar zij niets in de pap te brokken hadden.

Mei 1966

KATHOLIEKEN HALVEREN WEDDE BURGEMEESTER – Op voorstel van de CVP-fractie worden de weddes van de burgemeester en van de schepenen in Hoegaarden gehalveerd. De weddes worden teruggebracht tot respectievelijk 18.250 frank voor de burgemeester en 9150 frank voor de schepenen. Het voorstel komt van de raadsleden Fourie, Kerrijn, Van Nerum en Vandermolen. Fourie en Tourwé zijn afwezig op de raadszitting, zodat de nieuwe meerderheid van 6-5, er nu één van 5-4 wordt. Burgemeester Hettich betoogt hiertegen dat de weddes van de burgemeester en schepenen een verplichte uitgave zijn, en dat eens die vastgesteld zijn, ze een toekenning van rechten aan derden zijn, die niet kunnen ingetrokken worden door een nieuwe beraadslaging. De katholieken argumenteren de vermindering wegens de slechte financiële toestand van de gemeente. De weddevermindering wordt alleszins met 5 stemmen tegen 4 goedgekeurd door de nieuwe meerderheid. Ook de zitpenningen van de raadsleden worden teruggebracht tot 75 frank.

KATHOLIEKEN LATEN ZICH VERKIEZEN IN NIEUW COMITE - Op voorstel van de CVP-oppositie, die steeds gesteund wordt door Swellen, wordt een nieuw comité opgericht. Het betreft een gemeentelijk Cultuur – Sport - Toeristisch en Ontspannings adviescomité, dat bestaat uit vijf leden van de gemeenteraad. Door de nieuwe meerderheid worden de liberalen bijna uitgesloten uit dit comité, en worden Kerrijn, Vandermolen, Tourwé, Van Nerum en Giroulle in dit comité verkozen. Kerrijn zal hier later als voorzitter voorgesteld worden. Hettich argumenteert hiertegen dat door slechts vijf raadsleden te verkiezen, de rechten van de andere raadsleden worden geschonden, en dat er al een officieel Feestencomité is dat altijd de gemeentefeesten heeft georganiseerd.

OUDE FEESTENCOMITE IS NIET OFFICIEEL – De katholieke oppositie, Giroulle en Swellen, slagen erin om een verbod op te leggen aan om ’t even welke maatschappij om de titel te dragen van gemeentelijk. Volgens hen werd dat “Officiële Feestencomité” van André Hettich nooit opgericht tijdens een gemeenteraad, en Hettich kan dit inderdaad niet ontkennen. Bijgevolg zal voortaan het nieuwe opgerichte comité de naam “Gemeentelijk Feestencomité” krijgen.

OVERAL 60 KM PER UUR – De nieuwe meerderheid voert in Hoegaarden een algemene snelheidsbeperking in tot 60 kilometer per uur, over het hele grondgebied.

STAANGELD VOOR KRAMEN – De nieuwe meerderheid met CVP, Giroulle en Swellen, voert een nieuwe belasting in voor elke handelaar, of neringdoener die gebruik maakt van de openbare weg, voor kramen, tenten, en dergelijke. Er zal een bedrag bepaald worden naargelang het aantal vierkante meters, met een minimum van 500 frank. De liberale fractie stemt tegen, de nieuwe meerderheid voor.

GIROULLE VERMINDERT ZIJN EIGEN PENSIOEN – In overeenstemming met de weddevermindering van de burgemeester, wil de nieuwe meerderheid nu ook het pensioen van de gewezen burgemeester verminderen. Het voorstel komt van schepen Albert Swellen, die ook zijn wedde als schepen al gehalveerd zag, tijdens dezelfde raadszitting. Burgemeester André Hettich verdedigt hier zijn aartsvijand Michel Giroulle waarbij hij stelt dat de toekenning van een pensioen een verworven recht is dat door een raadszitting niet kan worden verminderd. Maar de nieuwe meerderheid, met Giroulle erbij stemt dit nieuwe voorstel, en haalt het met 5-4. Twee raadsleden zijn afwezig.

TRACE VERKAVELING EVRARD GOEDGEKEURD – De gemeenteraad van Hoegaarden keurt eenparig het tracé en het lastenboek van de verkaveling Evrard goed. Het gaat om grond gelegen aan de E. Ourystraat. Er zal een weg aangelegd worden, de latere Beukenlaan.

STICHTING JVV HOEGAARDEN - De stuwgroep die

aan de basis lag van de stichting van het jeugdhuis J.V.V., de latere Klup, bestond uit: Willy Boffé, Robert Schoofs, Clément Lochie, Jules Lochie en Willy Marchal. Zij vergaderden op 30 april 1966 en namen contact met de toenmalige burgemeester André Hettich. Op zondag 1 mei 1966 werd vergaderd bij burgemeester Hettich, die enthousiast was over het initiatief. De vergadering besloot het lokaal "Help Uzelve" in de Arthur Putzeysstraat in Hoegaarden, voorlopig als clubhuis in gebruik te nemen. Er werd contact opgenomen met het Jeugdverbond voor Vrijheid en Vooruitgang, de latere Liberale Federatie voor Jeugdhuizen, en nog later JEF genoemd. In die tijd kon je, zeker in een verzuilde gemeente als Hoegaarden, zonder politiek niet van start gaan. Op woensdag 4 mei 1966 kwam het voorlopige dagelijkse bestuur, bestaande uit Willy Boffé, Willy Marchal en Robert Schoofs, voor de eerste keer samen. Op vrijdag 20 mei 1966 was de zaal in de Arthur Putzeysstraat te klein voor het talrijk opgekomen publiek dat de stichtingsvergadering wilde meemaken. Gastsprekers van de avond waren Willy Boffé, André Moreau, Willy Marchal en Robert Schoofs. Op zondag 29 mei 1966 had in het clubhuis, door de mensen de "club" genoemd, vandaar later de Klup, de verkiezing van een definitief bestuur plaats.

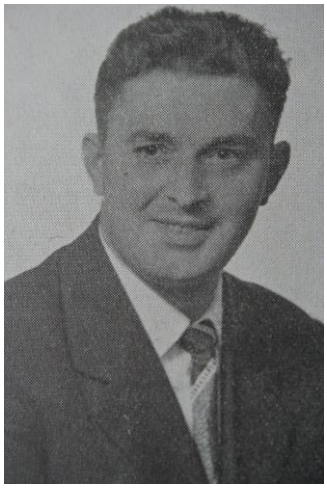
VERKOOP SCHOOLHUIS – De raad beslist in Outgaarden het schoolhuis, eigendom van de gemeente te verkopen.

ZWEMCLUB WIL LOKAAL – Zwemclub de Dolfijnen vraagt financiële steun aan de gemeente om een lokaal te kunnen inrichten. Het College laat het antwoord voorlopig in het ongewisse. De gemeente beschikt in Hoegaarden niet over een aangepast lokaal, en de gemeentebegroting werd nog niet goedgekeurd.

MONUMENT KAN TEGEN GEVEL – Het oorlogsmonument kan tegen de gevel van de eigendom Willemaers aan de Houtmarkrt, na afbraak van de nevenliggende gebouwtjes.

Juni 1966

LEVEN ZUUR MAKEN – Op de raadszitting van 7 juni 1966 zegt raadslid Pros Fourie letterlijk tot burgemeester André Hettich: "Ik zal je het leven zuur maken tot je ontslag neemt als burgemeester". Hij laat een motie van wantrouwen of afkeuring van de handelwijze van de burgemeester goedkeuren, omdat deze te laat beslissingen van de gemeenteraad doorstuurt naar de hogere overheid. De motie wordt aangenomen met 6 tegen 4, of de katholieken + Giroulle + Swellen, tegen 4 PVV-ers. Tourwé is weer afwezig.

Figuur 72. Pros Fourie

DIVERSE ZEBRAPADEN – Op voorstel van de CVP-oppositie wordt het aanbrengen van zebrapaden goedgekeurd, aan de schooluitgang in de Doelstraat, aan de Vrije Jongensschool in de Tiensestraat, aan het meisjespensionaat in Klein-Overlaar, aan de fietsoversteek op de Staatsbaan in Groot-Overlaar, aan de autobushaltes op de Beek, de Tiensestraat en de E. Ourystraat.

NEUTRAAL LOKAAL PRIJSUITREIKING – De katholieke oppositie vraagt een neutraal lokaal voor de prijsuitreiking van de gemeenteschool die steeds in "Au Cercle" plaats vindt. Burgemeester André Hettich reageert hierop door te zeggen dat het de enige zaal is die voldoet wat betreft grootte en toneelruimte. Na zijn argumentatie verlaat Hettich met zijn fractie de gemeenteraad die verder door schepen Albert Swellen wordt geleid. Hij stelt voor het punt te verdagen. De raadszitting gaat verder, met Swellen als voorzitter, en duidt Fourie aan als afgevaardigde van Interleuven.
Ook het B.O.L.O.O –bal van de gemeenteschool vond in die tijd steeds plaats in "Au Cercle". B.O.L.O.O. is de afkorting van Bond Oud-Leerlingen Officieel Onderwijs. De bond ontstond meteen na de oorlog met de bedoeling geld in te zamelen voor het sinterklaasfeest, koeken en koffie, de aankoop van paaseieren, voor uitstappen en sociale werken. Het Boloo-bal, met vroeger veel confetti, vond plaats in de Cerkel tot het verhuisde naar de sporthal in de jaren '80.

KASTEEL ALPAÏDIS – Het historische pand op het Gemeenteplein, dat later restaurant "Op de wallen van Alpaïde" zal genoemd worden, wordt aangekocht door de familie Evrard-Boffé. Tijdens de

verbouwingswerken worden funderingen blootgelegd van een kasteel, dat op het einde van de 10de eeuw zou bewoond geweest zijn door Alpaïdis, stichteres van het kapittel van Hoegaarden. In de middeleeuwen vergaderden de wethouders in het Torpshuys, maar dat werd gesloopt in 1448 en vervangen door het huidige historische pand, links van het gemeentehuis. In 1527 werd dit huis Rechtshuys der Vryheydt genoemd en aan het einde van de 17de eeuw "Raedthuys". Pas in de 18de eeuw ging het over naar privé handen.

WEG ROMMERSOM – De nieuwe meerderheid stelt dat de verbeteringswerken aan de weg naar Rommersom nog voor 30 juni zullen beginnen. Het Molenbaantje zal over een breedte van 0,70 meter gekasseid worden, zo stellen ze.

TEGEN REKENING SLACHTHUIS – Op de raadszitting van 17 juni wordt de rekening van het Slachthuis wegestemd met 6 stemmen tegen 4, of de nieuwe meerderheid tegen de liberale fractie. Tourwé is afwezig. De uitslag van de stemming wordt overgemaakt aan de provinciegouverneur. Ook de gemeenterekening wordt verworpen. In augustus wordt ze dan toch goedgekeurd.

KLACHT BIJ GOUVERNEUR – Het College van Hoegaarden dient met 2 tegen 1 stem, klacht in bij de Gouverneur, omdat de gemeenteraad zijn boekje te buiten is gegaan en punten op de agenda heeft geplaatst die niet hoogdringend waren.

Juli 1966

WEER DRIE RAADSZITTINGEN NODIG – De burgemeester en wat van zijn fractie overblijft roept in Hoegaarden een gemeenteraad op, op 25 juli, nog eens op 5 augustus, maar pas op 12 augustus komt de nieuwe meerderheid opdagen.

TENTOONSTELLING ZEEMACHT – Van 10 tot 12 juli loopt er een tentoonstelling over de Zeemacht op het gemeentehuis in Hoegaarden.

Augustus 1966

MATIGHEIDSBOND ONTBONDEN – In 1905 werd in Hoegaarden een vereniging opgericht onder de naam "Matigheidsbond Sint-Gorgonius", ook "Sint-Gorgoniusgilde" genaamd. In de schoot van deze vereniging bestond zelfs een toneelvereniging "Vreugde in Deugd". De vereniging was zeer actief, en haar hoofdregel bestond uit het matig gebruik maken van bier en wijn. Men was tot deze stichting overgegaan om de dronkenschap te bestrijden, waaraan Hoegaarden door de vele brouwers en jeneverstokers, zeer onderhevig was. Er waren er wel die teveel dronken die zich aansloten bij de gilde om te genezen van hun kwaal, zodat de vereniging ook wel eens de bijnaam "zatte gilde" kreeg. Op sommige vergaderingen durfden die wel eens te diep in het glas te kijken. Maar ondanks alles bleef de bond de basisbelofte grotendeels trouw, zodat de vraag kan gesteld worden of het de Matigheidsbond was, die de bierhandel in Hoegaarden grotendeels verlamde. Van 1922 tot 1962 werd Dr. J. Smeesters voorzitter van de vereniging. Hij werd dan opgevolgd door Edmond Marchal. Door een gebrek aan jonge krachten, werd de Matigheidsbond ontbonden. Tijdens hun laatste vergadering beslisten de leden het prachtige vaandel van 1913, aan het Heemkundig Museum te schenken. Tijdens een korte plechtigheid in het museum legden de leden voor de laatste maal hun onthoudingsbelofte af. Het is al het vierde vaandel dat nu in het museum een plaats vindt, na de Standaard van de Boogschutters van 1839, die van de muziekmaatschappij "Les Mélomanes de la Grande Ghète", uit 1861, en die van het pompierkorps opgericht in 1863.

OPSTELLEN OVER HET MUSEUM- De Heemkundige Kring organiseert een museumprijs, voor jongeren tot 15 jaar. Wie het beste opstel binnenstuurt met als thema "Het museum Julien Van Nerum te Hoegaarden", wint de prijs. Michel Gijsemberg wordt winnaar van de wedstrijd, en krijgt in april 1967 de prijs overhandigd door burgemeester Hettich.

WEDDE BURGEMEESTER WEER HERSTELD – De Gouverneur heeft de beslissingen van de nieuwe meerderheid i.v.m. de halvering van de wedde van de burgemeester, en schepenen, en de halvering van het pensioen van oud-burgemeester Michel Giroulle, vernietigd. Ook de motie van wantrouwen tegen de burgemeester wordt vernietigd door de gouverneur. De alternatieve meerderheid wordt hier dus duidelijk teruggefloten.

GEEN 60 PER UUR – Blijkbaar heeft de nieuwe meerderheid zijn dossiers slecht voorbereid, want heel wat beslissingen worden vernietigd. De Minister van Verkeerswezen

vernietigt het besluit om overal in Hoegaarden 60 km per uur in te voeren.

RONDE VAN BELGIË – De Ronde van België voor Corporatieve Liefhebbers komt in Hoegaarden aan op 19 augustus, en vertrekt uit Hoegaarden op 20 augustus. Het gaat om de 6de en 7de rit.

September 1966

RAADSZITTING ZONDER LIBERALEN – Onder het voorzitterschap van schepen Albert Swellen wordt een raadszitting gehouden zonder de burgemeester en de liberale fractie. Deze raad trekt de beslissing in om de zitpenningen van de raadsleden te verminderen.

RUZIE IN COLLEGE – In het schepencollege wordt geruzied over gouden bruiloften. Schepen Albert Swellen klaagt aan dat sommige gouden jubilarissen wel een geschenk hebben ontvangen en anderen niet. Burgemeester Hettich antwoordt hierop dat het de schuld is van de gemeenteraad die de 50.000 frank voor feestelijkheden gewoon geschrapt heeft, en 30.000 frank voorzien heeft op de post 'toelagen aan de maatschappijen'. Deze facultatieve uitgave werd door de Bestendige Deputatie geschrapt, vandaar het probleem. Schepen Albert Swellen blijft dit bewisten, en André Hettich verklaart dat het de derde maal is dat hij in zijn eer wordt aangevallen, en hij dreigt tegen deze aantijgingen klacht neer te leggen. Daarop verlaat hij met schepen Vanosmael de vergaderzaal.

Oktober 1966

KUMTICH MOET MEER BETALEN – De nieuwe meerderheid stelt in Hoegaarden dat de gemeente Kumtich in de toekomst 2500 frank moet betalen i.p.v. 500 frank, als tussenkomst voor het loon van de grafmaker, aangesteld om op het kerkhof van Hoxem graven te delven. Hoxem is een gehucht van 300 inwoners, gedeeltelijk gelegen onder Kumtich en Hoegaarden. Voor het onderhoud van het kerkhof moet dezelfde verhouding als voor de bevolking genomen worden, 2/3 voor Hoegaarden en 1/3 voor Kumtich, zo luidt de argumentatie.

STICHTING THALIA – Op 3 oktober 1966 wordt een nieuwe toneelkring opgericht, op aanvraag van de jeugdclub Krater 16. De eerste vijf jaar zal Thalia een 20-tal stukken op de planken brengen.

SOCIAAL KAMP – In de jaren '60 organiseerden de Aalmoezeniers van de Arbeid tijdens de kerstvakantie "een sociaal kamp" in het kasteel, waarbij jongeren uit alle provincies in het kasteel samenkwamen om na te denken over sociale onderwerpen. Ook leerlingen van het Sint-Janscollege zelf namen aan die dagen deel. In 1966 was het thema "Als christen open voor de wereld".

OPENBARE VERKOOP SCHOOLHUIS – Het schoolhuis aan de Brugstraat in Outgaarden wordt openbaar te koop gesteld. Het wordt geschat op 175.000 frank.

BRUGGEN PAENHUISBEEK – Om gezondheidsredenen zal in Outgaarden de Paenhuisbeek overwelfd worden in de tuinen tussen de Boterstraat en Dorpstraat, en tussen de Dorpstraat en de Brugstraat. De provincie eist ook dat de bruggen verstevigd worden.

TAALPROBLEMEN IN OUTGAARDEN – Historicus Maurice Dodion gaat in Alpaïdis nummer 8 en Alpaïdis nummer 10 van 't Nieuwhuys, dieper in op de taalproblemen in Oost-Brabant en meer specifiek in Outgaarden.
Het wereldlijke bestuur van de parochie Outgaarden is tot 1789 verdeeld over vier omliggende gemeenten. De inwoners zijn deels aan Hakendover, deels aan Goetsenhoven, Hoegaarden en aan de Waalse gemeente Zétrud-Lumay onderworpen. Voor 1789 was er geen sprake van onderwijs in Outgaarden. Op kerkelijk gebied hangt de parochie tot 1559 af van het Kapittel van Visé, maar bij de inrichting van de nieuwe bisdommen in 1559 wordt de parochie Outgaarden overgeheveld naar het aartsbidsdom Mechelen en onder de dekenij Tienen geplaatst.
Onder het Franse bewind wordt Outgaarden een afzonderlijke gemeente in het kanton Hoegaarden. Door keizelijk decreet van 2 mei 1810 wordt Outgaarden bij Zétrud-Lumay gevoegd. Het gaat om een eigenaardige koppeling want Zétrud-Lumay is grotendeels Waals, en Outgaarden grotendeels Vlaams. Outgaarden telde weinig inwoners: 217 in 1784, 255 in 1805, tegenover 972 en 826 voor Zétrud-Lumay in dezelfde jaren. Alle officiële betrekkingen tussen Outgaarden en Zétrud-Lumay worden in het Frans gevoerd. Door het KB van 5 juli 1822 worden Zétrud-Lumay, Outgaarden, en nog tal van Waalse gemeenten in Zuid-Brabant bij het arrondissement Nijvel ingedeeld, maar de Vlamingen zijn niet tevreden en bij KB van 13 december 1822 wor-

den al deze gemeenten bij het arrondissement Leuven gevoegd. Na Waals protest komt er weer een wijziging bij KB van 13 april 1823, waarbij alleen Zétrud-Lumay, Outgaarden, Op- en Neerheylissem onder Leuven blijven. Voor Outgaarden heeft dit tot gevolg dat van 1823 tot 1830 de administratie weer Vlaams wordt, en vanaf 1830 weer Frans. De verhoudingen tussen Zétrud-Lumay en Outgaarden zijn op taalgebied steeds tegemoetkomend geweest. Wanneer bv. Zétrud-Lumay in 1843 een gemeenteschool opent, adopteert de gemeente in 1844 ook de private school van P. François in Outgaarden.

Toch hebben in 1891 de inwoners van Outgaarden al een verzoekschrift ingediend bij de Minister om de afscheiding van Zétrud-Lumay te bekomen. Op een gemeenteraad in maart 1892 wordt officieel de afscheiding gevraagd. Outgaarden krijgt zijn zin niet, omdat de gemeente voor de vereniging slechts 108 ha groot was, en de drie raadsleden van Outgaarden en de 5 van Zétrud-Lumay niet akkoord gaan over de afbakening van het gebied. De Duitse overheersing tijdens WOI en de werking van de activisten zou voorgoed een einde maken aan het gebruik van het Frans in Outgaarden. Opheylissem, Neerheylissem en Zétrud-Lumay moeten onder dwang hun officiële akten in het Vlaams opstellen. In 1919 komt er een wrijving over de benoeming van een Waalse onderwijzeres in Outgaarden. De Vlaamsgezinde pastoor Diels protesteert hiertegen, en gaat hiervoor zelfs tweemaal naar Brussel. In 1920 wordt als gevolg hiervan de scheiding gestemd in de provincieraad, de Kamer stemt ze in juni 1922. Ook de gemeenteraad van 23 februari 1920 besloot de scheiding te vragen. Dat Zétrud-Lumay toestemt heeft te maken met het feit dat de Vlaamse bevolking in Outgaarden toeneemt, terwijl het aantal inwoners in Zétrud-Lumay zakt. Terwijl er in 1846, op de totale bevolking van 1493, voor Zétrud - Lumay en Outgaarden samen, 1000 Franssprekenden en 483 Vlamingen waren, was dat in 1920 op een totaal van 1664 inwoners, 587 Franssprekenden, 789 Vlaamssprekenden en 212 tweetaligen. In juli 1923 worden de activa en passiva tussen beide gemeente verdeeld. Het duurt echter effectief tot 14 mei 1924 voor alle bezittingen van de twee gemeenten verdeeld zijn.

VOLKSTELLING VAN 1796 – In Alpaïdis nummer 8, gaat de studie- en navorsingscommissie van ’t Nieuwhuys dieper in op de volkstelling van 1796 in Hoegaarden. Hoegaarden en zijn gehuchten samen telden destijds 3120 inwoners, verdeeld over 721 gezinnen. In Alpaïdis wordt ook de bevolking van de gehuchten onder de loupe genomen, maar wij beperken ons hier tot de dorpskom, waar 357 gezinnen woonden of 1475 inwoners.

Uit de telling blijkt dat er in dat jaar in het centrum twee geneesheren en vier chirurgen waren. Ofschoon elke dokter ook over een voorraad geneesmiddelen beschikte was er toch ook één apotheker. Op geestelijk gebied stond Hoegaarden er sterk voor met 20 geestelijken in totaal, waaronder vier kanunniken, twee priesters en 14 broeders van de Orde van de Minnebroeders. Het wemelde van bierbrouwers in die tijd in Hoegaarden, en uiteraard waren er heel wat tonnenmakers en kuipers. Er waren nog vijf notarissen waarvan twee ook landmeters waren. In de dorpskom alleen leefden 9 beenhouwers, tegenover slechts drie bakkers. In die tijd was iedereen zowat landbouwer, maar bij de volkstelling worden er 39 gerepertorieerd die die naam waardig zijn. Onder “handelaars” worden bij de volkstelling herbergiers, winkeliers en kooplui begrepen. In Hoegaarden waren op het einde van de 18de eeuw 7 metsers, nu bouwondernemers genoemd, één kassei- en vloerlegger, tien schrijnwerkers, vier timmerlieden, één schaliedekker, twee glazenmakers, en 12 wassers en witters. In Hoegaarden waren ook 17 naaisters aan het werk, 9 linnenwevers, en vijf vrouwen die zich uitsluitend bezig hielden met het wassen en strijken van ondergoed van gegoede families. Verder nog in de lijst: steenkappers, smeden, ijzerbewerkers, boomhakkers, hoveniers, knechten, meiden, en “notabelen”.

November 1966

TOURWE TERUG – Op de raadszitting van 17 oktober verlaat de de nieuwe meerderheid de zaal na een twist over “verlichtingslampen”. In november wordt geen raadszitting gehouden. Op 15 december roept de burgemeester een raad bijeen, maar men is niet in aantal om geldig te vergaderen. Het wordt wachten op de raadszitting van 19 december, waar ook raadslid Tourwé, na een lange afwezigheid weer verschijnt. Maar de nieuwe meerderheid beweert dat de gemeenteraad niet wettelijk werd samengeroepen en de 25 agendapunten, worden telkens met 6 stemmen tegen 5, verdaagd. Op de raadszitting van 29 december, nog volgens de nieuwe meerderheid niet wettelijk bijeengeroepen, worden ook alle

agendapunten verdaagd, nu met 6 stemmen tegen 4.

December 1966

SECRETARIS COO - De gemeenteraad van Outgaarden neemt kennis van de beslissing van de COO-commissie om Mevr Lochie-Jacobs tot COO-secretaris te benoemen, en keurt eveneens de aanvraag voor een cumul met de taak van ontvanger van de COO goed.

GEMEENTELIJK STORT – Het College van Hoegaarden vraagt machtiging om een stortbelt van de gemeente te kunnen uitbaten in het Bleyveld.

FIETSENZAAK – Oud-wielrenner Rik Serin, die ook een café uitbaat in Tienen, vraagt toelating om zijn eigendom aan de Tiensestraat 50, volledig te verbouwen tot fietsenzaak.

1967

Januari 1967

WEER ALLE PUNTEN VERDAAGD - De burgemeester roept in Hoegaarden op 11 januari, bij hoogdringendheid een nieuwe raad samen, maar raadslid Kerrijn betwist de hoogdringendheid. De nieuwe meerderheid laat weer alle punten verdagen.

LOUIS TOMSIN OVERLEDEN – Op 14 januari overlijdt Louis Tomsin, de laatste brouwer van Hoegaards bier voor Pierre Celis. Hij sloot zijn brouwerij einde 1957, of begin 1958.

OPSLAG VAN ZWAVELDIOXIDE – De NV Grand-Pont krijgt toelating om een opslagplaats voor SO2 in te richten, met een capaciteit van 5000 kg. Dit moet dienen voor het zuiveren van het bietensap in de bestaande installatie in Altenaken.

TORENTJE PRIEELTJE INGESTORT – Het torentje van het Prieeltje, een zomerpaviljoen of gloriette aan de Doelstraat, rechtover de gemeenteschool is ingestort en sleept ook een deel van de kroonlijst mee.

WOORDEN TUSSEN HETTICH EN SWELLEN – Burgemeester André Hettich vraagt op het College aan schepen Swellen, hoe het komt dat hij de punten die hij collegiaal mee op de agenda van de raad heeft geplaatst, op de raadszitting helpt verdagen. Swellen kondigt aan dat hij zich in de toekomst in het college doorgaans zal onthouden.

ZITTING DOOR OPPOSITIE – De nieuwe meerderheid roept op 20 januari in Hoegaarden een nieuwe gemeenteraad bijeen om enkele hoogdringende punten goed te keuren, als voorlopige kredieten omdat de begroting steeds uitgesteld werd, en diverse taksen. Nu geven de burgemeester en zijn liberale fractie verstek. Hoegaarden lijkt een stuurloos schip. Het is een onwaarschijnlijke situatie, dorpspolitiek van de ergste soort en onverantwoord t.o.v. de burgers.

HEEMKUNDIGE KRING WORDT VZW – De Heemkundige kring, die ondertussen driemaandelijks het tijdschrift "Alpaïdis" uitgeeft, beslist in januari 1967 zich om te vormen tot vzw. Het bestuur is samengesteld uit voorzitter Hubert Van Nerum, beheerder-conservator Albert Guilluy, Arthur Van Nerum, beheerder, Roger Verpoort, penningmeester, en Mevrouw Huberte Coenen, secretaresse.

GEOLOGISCHE LAGEN – In Alpaïdis nummer 9, het tijdschrift van de Heemkundige kring, brengt Alfred Wauters een bijdrage over het landschap in Hoegaarden.
In het tertiaire tijdperk, zo'n 50 miljoen jaar geleden was België grotendeels bedekt door de zee. In Hoegaarden vindt men drie van de gelaagde tertiaire formaties: de onderste en oudste laag, het Landeniaan, met grofkorrelig wit zand en zandsteen, daarboven het Brusseliaan uit het eoceen, met onder meer de kalkhoudende steen van Gobertange, en de bovenste tertiaire laag of Tongriaan uit het oligoceen. Dit bruine, grofkorrelige en kleihoudende zand, vinden we nog alleen in Hauthem. In de lagen in Hoegaarden vindt men als fossielen hoofdzakelijk weekdieren. In het quartaire tijdperk, met aanvang zo'n miljoen jaar geleden, heeft de Grote Gete zich samen met andere rivieren uit Midden-België door de tertiaire formaties gesneden, vooral in de laatste ijstijd. Van de afzettingen van gletsjers bleef hier lichte kleiïge leem over of "Löss". Het landschap in Hoegaarden is gekenmerkt door scherp ingesneden plateaus, bedekt met Löss. Hoegaarden vormt de overgang tussen het sterk versneden Brabants plateau en het minder versneden Haspengouws plateau. Alleen in Hauthem blijft nog een stuk van het plateau over. Na de laatste ijstijd werd het klimaat warmer en was het grondgebied van Hoegaarden bedekt door een eikenbos. Daarna volgde de huidige vegetatie,

waarvan er in Hoegaarden niet veel overblijft.

Februari 1967

NIEUWE TONEELVERENIGING – Jeugdhuis JVV start het jaar 1967 met een toneelopvoering op 25 februari in de Cerkel. Het wordt "Papa strijkt de vlag", in een regie van Yvan Cuyckx. Het gaat om een toneelvereniging van het jeugdhuis, los van de andere bestaande toneelverenigingen.

SCHOOLHUIS VERKOCHT - Het schoolhuis van Outgaarden aan de Brugstraat wordt voor 210.000 frank verkocht aan Mej. Steenwinkel, geboren Outgaardenaar. Het huis gaat hoger dan de schattingsprijs.

WEER RAAD VOOR NIETS – Burgemeester Hettich en zijn liberale fractie roepen een gemeenteraad bijeen op 17 februari, maar de raad kan niet doorgaan omdat de feitelijke meerderheid niet komt opdagen.

RAAK OP 24 FEBRUARI – Op 24 februari is het dan toch raak en is er een raadszitting met 11 aanwezigen, maar ook hier worden een aantal beslissingen met 6 tegen 5 verdaagd. Toch worden ook enkele punten goedgekeurd, zoals de begroting van het rusthuis, en de opcentiemen op de onroerende voorheffing. De gemeentebegroting 1967 daarentegen wordt geweigerd en weer verdaagd.

WEER RAADSZITTING – Op 28 februari is het weer raadszitting in Hoegaarden. De rekening van het slachthuis wordt afgekeurd omwille van de deficitaire toestand. Bij de bespreking van de gemeentebegroting verlaat schepen Albert Swellen de zaal, weldra gevolgd door de katholieke fractie.

Maart 1967

BEGROTING WEER VERDAAGD – Op de raadszitting van 3 maart in Hoegaarden wordt de gemeentebegroting voorgelegd, maar dit punt wordt verdaagd door de nieuwe meerderheid, uit protest omdat op de dagorde van de raadszitting, punten voorgesteld door de katholieke fractie, niet waren opgenomen.

GOUDEN BRUILOFTEN – De bespreking van de begroting 1967 draait in Hoegaarden uit op een discussie rond "gouden bruiloften". Discussiepunt was dat er in de begrotingsuitgaven 1966 slechts drie gouden bruiloften werden gemeld, terwijl er toch meer waren. Uitleg: de uitgaven voor die gouden bruiloften waren reeds gedaan voor de begroting was vastgelegd. Wat die gouden jubilea van 1966 komen doen in de bespreking van de gemeentebegroting 1967 is niet duidelijk, maar in het College waren hier al eerder woorden over gevallen.

GOUVERNEUR WAARSCHUWT GEMEENTE – De Gouverneur volgt blijkbaar de perikelen in de Hoegaardse gemeenteraad en waarschuwt de gemeente voor de gevolgen die kunnen voortspruiten uit "de onregelmatige toestand van de gemeentelijke belastingen". Burgemeester André Hettich stelt schepen Albert Swellen hiervoor verantwoordelijk op het College, omdat deze tweemaal heeft geweigerd, samen met andere raadsleden, om het verslag van de raadszitting te stemmen. En achteraf ruzieën Hettich en Swellen nog over het verwerpen van een artikel in de gewone uitgaven. "Er ontstaat een heftige woordenwisseling tussen de burgemeester en schepen Swellen zodat om hieraan een einde te stellen overgegaan wordt tot het volgende punt", aldus secretaris Jules Cipers.

HEROPENING MUSEUM – Op 18 maart wordt in 't Nieuwhuys het heemkundige museum "Julien Van Nerum" heropend. Vanaf nu zal het museum alle dagen toegankelijk zijn voor het publiek. Er werden verbeteringen aan het museum aangebracht. Zo werd de 18de eeuwse zolderverdieping met prachtige eiken balken, gerestaureerd tot een nieuwe, ruime, tentoonstellingszaal. Ook de andere standen werden gewijzigd. De waterput in de kelder komt thans volledig tot haar recht en men kan ook archeologische opgravingswerken bewonderen van een geheime onderaardse gang. In de schoot van het museum werd tenslotte een middeleeuwse ontvangstzaal ingericht. Pierre Celis schenkt die dag (op 15 maart volgens andere bronnen) voor het eerst officieel zijn Hoegaards bier in het museum 't Nieuwhuys.

WITTE GERMAINE – In 1967 ging 't Nieuwhuys over tot de openstelling van een taveerne, en Camille Swellen en Germaine Vandenberg waren de eersten om spontaan steun te verlenen aan de museumtaverne. Camille Swellen werd geboren in Hoegaarden in 1908 en overleed in 1992. In 1930 trad hij in het huwelijk met Germaine Vandenberg en zijn vrouw hield de drukbevolkte volksherberg "bij Witte Germaine" aan de Nermstraat in Hoegaarden open. Zij waren de

ouders van de latere schepen Suzanne Swellen.

TONEEL – Toneelkring Thalia brengt de eerste vertoning op 12 maart 1967.

BENOEMING ONDERWIJZER – Voor een plaats van onderwijzer in de gemeenteschool zijn er twee kandidaten Guido Fourie en Robert Schoofs. Guy Fourie wordt benoemd met 6 stemmen tegen 5. Ook deze stemming wordt politiek uitgespeeld. In mei wordt dan ook Robert Schoofs benoemd in de plaats van Jules Taverniers. Later zouden beide heren nog schoolhoofd worden van de gemeentelijke basisschool.

PAENHUYSBEEK RUIMEN – Er zijn verschillende klachten van oeverbewoners van de Paenhuysbeek over de slechte toestand van de waterloop, die de grens vormt tussen de gemeente Hoegaarden enerzijds, en Zétrud-Lumay en Outgaarden anderzijds. Het College beslist de beek grondig te laten ruimen. Ook Outgaarden en Zétrud-Lumay zullen een deel moeten betalen, afhankelijk van de oeverlengte.

TOELAGEN SPORTVERENIGINGEN – Slechts twee sporttakken komen in Outgaarden in aanmerking voor subsidiëring, voetbal en wielrennen. De subsidies, elk 1000 frank, gaan naar de voetbalclub en de wielerclub, beide met de naam "Blijf Jong". Ook in mei 1968 gaan de subsidies naar dezefde sportverenigingen.

April 1967

PASTORIE EN TUINHUISJE – Het gemeentebestuur van Hoegaarden gaat aandringen bij de Minister van Openbare Werken om snel werk te maken van de restauratie van de kerktoren, de pastorie en het tuinhuisje in de Doelstraat. Alle fracties zijn het ditmaal eens.

ATTRACTIE VOOR DE KERMIS – De gemeenteraad keurt de attracties goed van de kleine kermis in juli en de grote kermis in september in Hoegaarden. Voor juli kwamen volgende aanvragen binnen: een frituur, schietstand, rupsmolen, auto-scooter, visspel en winkel, bumperspel, kindervliegtuigmolen, een automatische schietbarak en de snelheidsmolen "Carrousel". Er worden wel nieuwe standgelden op de foor vastgesteld.

SCHOOLHOOFD GAAT OP RUST – Schoolhoofd Jules Taverniers, van de gemeentelijke jongensschool in Hoegaarden heeft zijn op ruststelling gevraagd na 37 jaar dienst in het gemeentelijk onderwijs. Hij wordt vervangen door Albert Guilluy.

Mei 1967

WEER RONDE VAN BELGIË – Op 1 mei 1967 komt de 5de rit van de Ronde van België voor Internationale Liefhebbers in Hoegaarden aan.

KERKRADEN EN KERKMEESTERS - In 1967 worden de kerkraden en de burelen der kerkmeesters voorgezeten door dezelfde personen: Sint-Gorgonius, Raymond Ausloos, Sint-Jan Hoxem, Felix Philips en Sint-Lambertus Overlaar, Julien Smeyers.

VERWARMING GEMEENTEHUIS – De centrale verwarming in het gemeentehuis van Hoegaarden is klaar en heeft uiteindelijk 337.469 frank gekost.

UITBATING STORT – Het contract van de gemeente Hoegaarden met de Sa. Sambre et Dyle, wordt bekrachtigd. Toch merkt raadslid Pros Fourie verontwaardigd op dat dit contract in het Frans werd opgesteld.

OPSLAG RAADSLEDEN – De Hoegaardse raadsleden zullen voortaan 180 frank per gemeenteraadszitting krijgen.

Juni 1967

TOELAGEN VOOR VERENIGINGEN – Na een hele discussie worden in Hoegaarden de subsidies aan verenigingen bekend gemaakt, zoals ze door het nieuwe Adviescomité zijn voorgesteld: voetbalclub 7000 frank, het Feestencomité 7000 frank, de muziekmaatschappij Cercle 3000 frank, muziekmaatschappij Pax 3000 fr., Hulp en Bijstand 3000 fr., plaatselijke verenigingen in Nerm, Hauthem, Hoxem, krijgen 2000 fr, Overlaar 1000 frank, de BGJG 3000 frank, Davidsfonds en Willemsfonds 1500 fr, cultureel centrum 3000 fr, zwemclub de Dolfijnen 3000 fr, duivenbond 2000 fr, Hanenzang 1000 fr, Oud Strijdersbond 2000 fr, en adviescomité 650 frank. Het pas opgerichte JVV krijgt nog geen toelage en die van Krater 16 wordt in beraad gehouden. Voorheen had het College een heel andere subsidieverdeling opgesteld, maar die werd niet weerhouden. Schepen Swellen had toen al tegengestemd en gezegd dat het College zijn boekje te buiten ging. De toelagen moeten volgens hem door de raad beslist worden.

SPOORLIJN 100 JAAR GELEDEN – Op 6 juni 1867, net 100 jaar geleden, werd de spoorlijn Ramillies – Tienen, dus met doortocht in Hoegaarden, opengesteld.

EERSTE JVV BAL – Op 24 juni wordt het eerste JVV-bal georganiseerd met The Happy Boys en Andy Rivers. Dit is de start van een lange traditie bij JVV, hoewel later de naam zal veranderen in Klupnacht. In 1984 was men al aan de 17de editie toe, en ook daarna werden nog "Klupnachten" georganiseerd, weliswaar niet elk jaar. Ann Christy, Venus en Sofie, Sante's Soul Six, Yvan Guilini, Jo Vally, Touch of Joy, The Big MM's, The Lightnings, The Troubles, Ritchie & The Lightnings, Caren Meynen & The Hits, en Duo Tilt stonden ooit op het programma. Ann Christy bracht op de Klupnacht trouwens één van haar laatste optredens voor haar overlijden

VOETWEGJE TUSSEN DOELSTRAAT EN KAFAJSTROWET – Exact 120 jaar geleden op 27 juni 1848 werd het voetwegje tussen de Koffiestraat (Káfàjstrowet) en de Doelstraat afgeschaft. Naast huis nummer 18 in de Arthur Putzeysstraat ziet men nog een deurtje dat wijst op de opening tussen de huizen.

Juli 1967

TENTOONSTELLING MET YVAN STRUYS – De jonge Tiense kunstenaar Yvan Struys, achteraf Hoegaardier geworden, exposeert zijn werken in het museum Julien Van Nerum. Zijn werk wordt ingeleid door ook al een halve Hoegaardier, Tienenaar Freek Dumarais.

INTERNATIONALE LIEFHEBBERS – Bij juli kermis worden door het feestcomité drie wedstrijden voor internationale liefhebbers georganiseerd: op 9, 11 en 16 juli.

Augustus 1967

EXAMENCOMMISSIE - Voor de aanwerving van een klerk schrijft de gemeente uiteraard een examen uit. De examencommissie bestaat uit Jan Van Hoof, schoolhoofd van de Vrije Jongensschool, Albert Guilluy, schoolhoofd van de gemeenteschool, en Raymond Sevenants, opsteller bij de gemeente Hoegaarden.

Figuur 73. Affiche 1ste JVV-bal

September 1967

NIEUWE DIRECTEUR – Vanaf 1 september 1967 wordt Henri Serroyen officieel directeur van het Sint-Janscollege. Hij zal directeur blijven tot het einde van het schooljaar 1989-1990. Op 1 september 1990 zal hij opgevolgd worden door Jos D'Huys, de eerste lekenleraar van de school die directeur werd, maar reeds op 1 september 1991 kwam Julien Ickx, leraar Engels en Duits, aan het hoofd van de school te staan. Julien Ickx zou in 2002 door Roland Severijns opgevolgd worden.

JEUGDHUIS NAAR DOELSTRAAT - Er werd nu bij JVV vooral van zaal "Cerkel" gebruik gemaakt, omdat de werkzaamheden aan het nieuwe clubhuis gestart waren. Ondertussen waren op 1 september in het Belgische Staatsblad al de statuten verschenen van "Jeugd- en Cultuurvereniging Vrij en Vrolijk, vzw" , kortweg JVV genoemd, verschenen. Op zondag 10 september 1967 werd het nieuwe JVV clubhuis aan de Doelstraat plechtig geopend. De openingsplechtigheid werd bijgewoond door Edgar Rowie, be-

stendig afgevaardigde van de provincie Brabant, en door burgemeester André Hettich. Het clubhuis werd opengesteld voor het publiek op 11, 12 en 17 september bij septemberkermis. In het nieuwe instuiflokaal waren een jukebox, een ping-pongtafel en een biljart geplaatst. Aan de leeszaal op de eerste verdieping, later lokaal van de fotoclub, werd nog gewerkt. Het jeugdhuis zou tot in december 2010 in dit pand blijven. Omdat het gebouw door de brandweer afgekeurd werd, stapte de jeugdclub naar de kantine van de sporthal.

FREMAN IN NIEUWHUYS – Naar aanleiding van septemberkermis stelt de jonge Hoegaardse kunstenaar Freddy Mannaerts of Freman tentoon in het heemkundig museum. Freman exposeerde een 20-tal werken, schilderijen en decoratieve composities. Conservator Albert Guilluy leidde de jonge kunstenaar, die plastische kunsten studeerde aan de middelbare normaalschool "Ernest Richard" (PNT), in.

Oktober 1967

KERK HOXEM – Op 2 oktober 1967 vangen de restauratiewerken van de kerk van Hoxem aan. Op 9 november werd geconstateerd dat het vervangen van het draaghout en het torenhout noodzakelijk is. In 1968 worden nog bijkomende werken goedgekeurd en de definitieve oplevering komt er pas in juni 1969.

De Romaanse Sint-Janskerk ligt op de hoek van de Bronsstraat en Sint-Jansstraat in Hoxem, een deelgemeente van Hoegaarden. Op de rechthoekige, Romaanse toren (12de eeuw) staan zowel een windhaan als een windhen, wat uniek is voor ons land. Pastoor Jan Homans verklaarde de haan en de hen door de bijzondere ligging van Hoxem, op de grens tussen het Hertogdom Brabant en dus bisdom Mechelen, en het prinsbisdom Luik (Hoegaardse enclave), met de Molenbeek (Mene) als de grens. De haan en de hen staan dus symbool voor de twee bisdommen. (zie ook volgend artikel). Het koor van de kerk dateert uit de 14de eeuw, de blinde kerk met pseudo-kruisarmen en de noordersacristie dateren uit de 16de-17de eeuw. Het dak is modern. De kerk is al sinds 1938 beschermd als monument. In 1967-1968 werd de kerk gerestaureerd door Raymond Lemaire, de man die ook de tekening maakte van de oude, ondertussen verdwenen kerk van Hoegaarden. Kunsthistoricus Raymond Lemaire was noch architect noch ingenieur, maar wijdde niettemin zijn belangrijkste activiteiten aan de architectuur, de restauratie en de stedenbouw. Hij is vooral bekend vanwege de restauratie van het Groot Begijnhof van Leuven, waar hij de principes van het Charter van Venetië toepaste, en vanwege de bouw van de nieuwe stad Louvain-la-Neuve. Het stedenbouwkundige concept van deze nieuwe stad is geïnspireerd op de structuur van een historische, traditionele stad. Dit waren niet zijn enige realisaties. Op het gebied van restauratie zijn te vermelden: een dertigtal kerken en kapellen en een aantal kastelen en oude huizen. Daarbij dus ook de kerk van Hoxem.

HAAN EN HEN HOXEM OUDSTE UIT VERHALENBANK - De Vlaamse Volksverhalenbank is het resultaat van het project "Op verhaal komen" van de Leuvense volkskundige en prof. em. Stefaan Top. Na de eerder verschenen publicatie van het Vlaams-Brabantse sagenboek kunnen deze verhalen nu ook geraadpleegd worden op www.volksverhalenbank.be. Op 28 september 2007 stelde prof. em. Stefaan Top de Vlaams-Brabantse sagen voor in de abdij van Affligem. Op de site staan 235 verwijzingen naar Hoegaarden. Die gaan van een eenvoudige vermelding zoals "In Meldert woonde vroeger een heks die altijd een witte sjaal om had" tot iets meer uitgewerkte verhalen zoals "In Meldert aan het zavelkot, waar nu de voetbal ligt, verscheen een weerwolf."
De verhalen zijn gebaseerd op volksverhalen die door Tops' medewerkers zijn genoteerd, meestal in 1991. Het eerst genoteerde verhaal is in 1973 opgeschreven en gaat over de hen en de haan op de kerk van Hoxem.

BART HENDRIX – Op 27 oktober wordt Bart Hendrix geboren, die gemeentesecretaris zou worden vanaf 1 september '93 tot heden. Zie ook Kroniek 1978 – 2007, p. 135.

HERSTEL EN OVERWELVING – De gemeenteraad van Outgaarden keurt het dringende herstel goed van een aantal bruggen (inritten) over de Paenhuysbeek, alsook een stuk bijkomende overwelving, en dit in het kader van de wijziging aan de atlas der waterlopen. De aanbesteding komt in januari 1968 op de gemeenteraad.

MEDISCH SCHOOLTOEZICHT – Dr. Robert uit Hoegaarden wordt aangesteld als geneesheer in het kader van het medisch schooltoezicht in Outgaarden.

RESTAURATIE KAPEL HAUTHEM – De Sint-Catharinakapel van Hauthem wordt gerestaureerd en daar moet de gemeente een aanzienlijk deel in betalen. Er wordt een lening aangegaan van 750.000 frank bij het Gemeentekrediet. De kapel wordt grondig gerestaureerd onder leiding van professor Lemaire.

KABINE IN NERM – De gemeente Hoegaarden verkoopt een stuk grond in Nerm aan Asverlec om er een elektriciteitskabine op te bouwen.

NEGATIEF OVER POST – Het College van Hoegaarden geeft negatief advies over de bouwaanvraag om in de Koning Albertlaan een nieuwe post te bouwen. Volgens het College past dit niet in een residentiële wijk.

HULDIGING SPORTMANNEN – Op vraag van Racing Tienen Atletiek worden op 27 oktober Raymond Koekelkoren (polsstokspringen) en Guy Caubergs gehuldigd voor hun atletiekprestaties. Ze worden ontvangen op het gemeentehuis van Hoegaarden, samen met enkele laureaten van de Arbeid.

November 1967

POST GEWEIGERD – Het bestuur voor Stedebouw weigert nu ook de bouwvergunning voor een nieuwe post aan de Albertlaan.

LAATSTE SCHIETING – De Broederschap "Sint-Sebastiaan" is niet meer. De Gilde vanden edelen handboghe kwam voor het laatst samen in het schutterslokaal aan de Doelstraat, naast het steegje. Dit café werd uitgebaat door Albert Swellen en Amandine Finoulst. De laatste hoofdman was Henri Laloup.

December 1967

SLACHTHUIS – De rekening van het gemeentelijke slachthuis wordt weer niet goedgekeurd met 6 tegen 4 stemmen, om reden van het deficit.

HERGROEPERING VAN GEMEENTEN – De Hoegaardse gemeenteraad wordt op de hoogte gebracht van het restructuratieontwerp van de Zuid - Oost hoek van het arrondissement Leuven, waarbij de gemeente betrokken is.
De minister stelt een nieuwe entiteit Kumtich en Oorbeek voor, waardoor ook in Hoegaarden een grenswijziging moet worden doorgevoerd. "Het gehucht Hoxem, hoofdzakelijk grondgebied Hoegaarden is praktisch volledig afgestemd op Kumtich. Er zijn ongeveer 260 inwoners en het gehucht is 140 ha groot. De geplande autosnelweg Brussel-Luik zal tussen Hoxem en Kumtich komen te liggen, maar er zal een doorgang blijven. Het gedeelte tussen de weg Tienen-Hamme-Mille en het gehucht Dievendaal, zal geprangd worden tussen voornoemde weg en de autosnelweg. Het is aangewezen dit gedeelte over te hevelen naar Hoegaarden.
De agglomeratie Tienen: door het aanleggen van de autosnelweg Brussel-Luik (E5) zal het gedeelte Nieuw-Overlaar van Hoegaarden, volledig aan de Tiense kant komen te liggen. Bovendien leeft de bevolking van dit gehucht reeds nu met Tienen mee."
Hoegaarden – Outgaarden: "de gemeente Hoegaarden verliest de gedeelten Hoxem en Nieuw-Overlaar, respectievelijk ten voordele van Kumtich en Tienen. Als compensatie zou aan deze gemeente van 4920 inwoners, de gemeente Outgaarden (697) inwoners moeten gevoegd worden. Outgaarden leeft mee met Hoegaarden en dit zou een zeer sterke, homogene entiteit worden. De afstand tussen beide gemeenten is zeer klein en dit wordt trouwens de enige oplossing, vermits de geplande autosnelweg tussen Outgaarden en Goetsenhoven komt te liggen. Aan deze nieuwe entiteit zouden nog gedeelten toegevoegd worden: het gedeelte van het huidige Bost, gelegen aan de zuidkant van de geplande autosnelweg en tegen Outgaarden aan gelegen. Ook het gedeelte van Goetsenhoven aan de zuidkant van de geplande autoweg, en dus het gedeelte ten zuiden van de weg Tienen-Hamme-Mille en het gehucht Dievendaal. De voorgestelde naam van de nieuwe entiteit is Hoegaarden.

1968

Januari 1968

ARGUMENTEN TEGEN DE FUSIE – Er heeft op de raad van Outgaarden een eerste gedachtenwisseling plaats over de fusie van gemeenten. Er worden vooral argumenten naar voren gebracht tegen een fusie.

ONDUIDELIJK ONTSLAG – In oktober 1967 had het gemeentebestuur van Hoegaarden een nieuwe klerk benoemd, Raymond Vandermeulen, die het hoogste aantal punten behaalde. Maar reeds toen werd zijn studiegetuigschrift betwist. Thans geeft Raymond Vandermeulen onstlag, zogezegd omdat bij hergroepering van gemeenten personeel van Outgaarden zou kunnen overkomen en

zijn plaats overbodig zou worden. Maar op de raadszitting die volgt vlak op de ontslagbrief wordt kennis genomen van een vernietigingsbesluit van de h. Gouverneur, omdat hij niet het vereiste diploma had. Schepen Swellen drukt erop dat die ontslagbrief zinloos was "gezien hij de mening is toegedaan dat de voltallige gemeenteraad zich tegen het fusieontwerp zal verzetten". Uiteindelijk wordt Clément Lochie benoemd.

Februari 1968

ZUIVERING AFVALWATERS – Er wordt in Outgaarden een voorontwerp van rioleringsplan goedgekeurd, dat de aanleg van riolen behelst in een harmonisch geheel met de zuivering van afvalwaters. Aquafin en Riobra avant la lettre. Er is sprake van een waterzuiveringsstation.

VERZET TEGEN MOGELIJKE REGROEPERING – Hoegaarden tekent formeel verzet aan tegen de mogelijke hergroepering van gemeenten. Hieruit blijkt dat Hoegaarden geen grondgebied wil afstaan, noch aan Tienen, noch aan Kumtich. In zeer ondergeschikte orde zou een fusie met Outgaarden mogelijk zijn, maar zonder verdere wijzigingen aan de gemeentegrenzen. In de meest ondergeschikte orde zou Bost insgelijks mogen terugkeren naar Hoegaarden, i.p.v. aangehecht te worden bij Tienen als "gehucht".
Hoegaarden verwijst in dit verband naar de onbestuurbaarheid van fusies als Honsem en Vertrijk-Boutersem.
"Intercommunales en federaties van gemeenten zouden veel kunnen oplossen. Hoegaarden, gemeente van 4968 inwoners, op 31 december 1967, zou in de nieuwe hergroepering 874 inwoners verliezen. Dit verlies kan niet goedgemaakt worden door een fusie met Outgaarden dat slechts 680 inwoners telt. Hoegaarden zou ook een kadastraal inkomen verliezen geraamd op 3,125 miljoen frank. De overgehevelde bevolking van Nieuw-Overlaar, Groot-Overlaar en Oorbeeksesteenweg naar Tienen, en Hoxem naar Kumtich, zou onderworpen worden aan zware nieuwe belastingen, die in Hoegaarden niet bestaan. Als de hogere instanties vinden dat al wat noordelijk is van de geplande autosnelweg bij Tienen moet, omdat dit grondgebied wordt afgesneden van het centrum Hoegaarden, kan men ex absurdo ook redeneren dat al wat zuidelijk gelegen is van de spoorweg Brussel-Luik (Mulk, Biezemstraat, Tramstraat) bij Hoegaarden moet komen. Want dat grondgebied is ook afgesneden van het centrum van Tienen. Daarenboven wordt diezelfde autoweg niet als grenslijn genomen tussen Hoegaarden en Kumtich. Door het verlies van Groot-Overlaar zou het gemeentelijk onderwijs in de problemen komen. De wijk Nieuw-Overlaar is hoofdzakelijk bewoond door inwijkelingen. Ze beschikken over een kerk met parochielokalen, een kleuterschool, een superette, en een eigen verenigingsleven. Groot-Overlaar is dan weer op overtuigende wijze op Hoegaarden gericht." Kort samengevat: geen enkele vierkante meter mag afgestaan worden aan Tienen of Kumtich, aldus het besluit van de gemeenteraad.

OUTGAARDEN TEGEN MOGELIJKE FUSIE – Op de raadszitting van 24 februari 1968 wordt in Outgaarden uitvoerig geargumenteerd tegen een mogelijke fusie van gemeenten.
"De aangevoerde argumenten om een fusie te verdedigen zijn niet overtuigend. Gemeenten met een hoger bevolkingscijfer kunnen evenmin als kleinere gemeenten de moderne problemen oplossen die zich stellen voor een inwoner uit 1970. Daarvoor verwijzen we naar de onbestuurbaarheid van de twee fusies die werden doorgevoerd in de regio: Honsem en Boutersem - Vertrijk."
"Via intercommunales kunnen heel wat problemen opgevangen worden".
"Indien er dan nog problemen overblijven kunnen die best opgelost worden via federaties van gemeenten, in de zin van het voorstel Gilson".
"We zijn absoluut gekant tegen een fusie van gemeenten." "Als constructief tegenvoorstel houden we het bij de oprichting van een intercommunale confederatie van gemeenten, op voorwaarde dat die voldoende gemeenten zou omvatten, in ons geval Bost - Ezemaal - Goetsenhoven - Outgaarden."
"Indien de voorgestelde fusie toch doorgevoerd zou worden zou dit zeer tegen de eensgezinde wil van de bevolking in zijn."
"Outgaarden dat zich in 1922, na een langdurige strijd van Zittert Lummen wist los te maken, drukt de wens uit dat Outgaarden zou blijven zoals het nu is", tot daar de argumentatie van de gemeenteraad.

PSYCHEDELLIC EVENING EN DE ROCKGESCHIEDENIS – Op 25 februari organiseert JVV in het zaaltje van de Grand-Pont aan de Ernest Ourystraat een Psychedellic Evening, samen met Krater 16. Dit is een mooi voorbeeld van het gestadig naar me-

kaar groeien van twee verenigingen, in een op dat ogenblik door politiek uiteengereten Hoegaarden. Hubert Mannaerts, alias UBRT zal in zijn publicatie over de rockgeschiedenis van Hoegaarden, in september 1983, deze datum als één van de hoogtepunten bestempelen. Ziehier de hoogtepunten van "Rock in Hoegaarden" van 1966 tot 1983.

UBRT laat de geschiedenis van de rock en de popmuziek in Hoegaarden samenvallen met het jaar 1966 en de oprichting van JVV en de jeugdclub Krater 16. JVV en Krater 16 groeiden gestadig naar mekaar toe met op 25 februari 1968 een verbroederingsfeest of Psychedellic Evening. In de jaren 1968-1969 maakte JVV dikwijls gebruik van het zaaltje aan de oude suikerfabriek de Ghète, in de E. Ourystraat. Daarna werd "Getegalm" opgericht, dat later 't Paenhuys zou worden, in het voormalig weeshuis aan de Stoopkensstraat.

Op dat ogenblik was er ook een onafhankelijk opererend ontmoetingspunt voor jongeren: King-B in de voormalige feestzaal Help u Zelve (Bazin) waar ooit de JVV nog startte, met Danny Sevenants en UBRT als DJ's. King-B stond model voor al wat later in de streek zou ontstaan als dansgelegenheid. Andere DJ's kregen de smaak te pakken en vooral Marco Furioso trad naar voor. De discobars bepaalden vanaf dan het nachtleven. Slechts één groep, "The Lightnings" kon met de discobars concurreren. Gekende discobars waren Groep Alfa, Nu of Nooit, en Marco Furioso.

De eerste Tiense Vrije Radio was Radio Tigerno in 1980. Toen Sylvania Tienen in moeilijkheden kwam werd SOS Sylvania in het leven geroepen. Na de sluiting van de beeldbuizenafdeling van Sylvania, zond die radio verder uit als Radio Retour. Ondertussen was er concurrentie gekomen van Vrije Radio Tienen, met Fred Steyn, Marco Furioso en André Depré, nu Radio Tienen Regionaal. Schrik voor opdoeking dreef Vrije Radio Tienen naar Wallonië en het toeval wilde dat het voetbalterrein van de Klup zich op Waals grondgebied bevond. Via Marco Furioso kwamen de uitzendingen van VRT voortaan vanuit de ondertussen afgebroken sportlokalen van de Klup. Het waren gebouwtjes van de spoorweg, die nog ooit dienst deden als kleedkamers, en dus later als studio's. Later zou Radio Retour nog splitsen in Radio Touring en Radio 94.

Een terugblik leert vooral dat 't Paenhuys rockgezind was. De Klup ging meer de richting op van softpop, disco, hitparades en kleinkunst, met als enige rockgebeuren Kluprock 1982, met Poky, The Singles en Der Polizei. Marco Furioso en UBRT waren hier de drijvende krachten. Er waren wel tal van kleinere optredens als Blue Nose, Poky, Stef Klewais, After Shave, …

Maar de echte rocktraditie moet in 't Paenhuys gezocht worden. Promotor van het eerste Paenhuysfestival in 1973 was Frans Huon. In 1974 kreeg Frans Huon hulp van Luc Vandeplas. Tot in 1975 werd de affiche van het festival gemaakt door Freman, de latere voorzitter van de Klup. In 1976 kwam UBRT op de proppen als affiche-ontwerper. In 1979 werd de organisatie waargenomen door Dirk Hermans en Koen Ipers. Toen werd het vrije podium afgeschaft. In 1980 nam Chris Michel de promotietaak over. Uiteraard werden ook in 't Paenhuys heel wat losse rockoptredens georganiseerd …

DIALECT HOEGAARDEN IN 19de EEUW – In het tijdschrift "Brabant" nummer 1 van 1968 verschijnt een volkssage over de "Mundart von Hoegaarden". De volkssage verscheen origineel in Germaniens Völkerstimmen III, uitgegeven in Berlijn van 1854 – 1866, van JM Firmenich. Dit werk was gewijd aan de "Mundarten der stamverwanten gotisch-germanischen Völker". Deze volkssage is een 19de eeuwse duivelssage en geeft een staaltje van het toenmalige Hoegaardse dialect. Opmerkelijk verschil met nu is dat in die tijd de eerste persoon van het werkwoord zijn "Ich bin" was en niet "Ich zèn" zoals nu. Even een uittreksel uit dat werk: "Ich bin content, mor op condisse, as 't joor öät es, da' ge alles moet recht sme'en da krum es". Uiteraard blijft de schrijfwijze van het dialect het grote probleem. Die eerste persoon "Ich bin" schijnt bij oudere Hoegaardiers nog in gebruik te zijn, zeker om emoties uit te drukken. Voor de sage zelf verwijzen we naar "Alpaïdis" nummer 131.

NV BOGAERTS – Het bedrijf dat Marcel Bogaerts in 1948 in Hoegaarden oprichtte in de confectiewereld wordt een NV. Bij de start maakte hij uitsluitend watten, maar daarna ging hij over op schoudervullingen. Het bedrijf zou nog het grootste van Hoegaarden worden met in de jaren '80 wel 200 werknemers.

Maart 1968

OPENING MUSEUMJAAR – Bij de opening van het museumjaar maakt het museum Julien Van Nerum het jaarprogramma bekend: in mei een tentoonstelling van eigen en vreemde meesters met Van der Weyden en Magritte, in juli een tentoon-

stelling vliegtuigmodellen op schaal, in augustus een tentoonstelling met oude oorkonden, in september Brabantse kunstenaars, vormensnijkunst in oktober, en een tentoonstelling over het Vorstenhuis, het Vaderland en de Belgische Onafhankelijkheid in november. Op 15 augustus is er nog de plechtige inwijding van het toeristische wandelpad Alpaïdis.

BEGIN WERELDOORLOG I – In het tijdschrift "Alpaïdis" nummer 13 van maart 1968, brengt de studie- en navorsingscommissie van 't Nieuwhuys, een bijdrage over het begin van de eerste wereldoorlog. Over deze periode verhalen Hubert Van Nerum en Maurice Dodion nog in Alpaïdis 34 uit 1974. In Alpaïdis 133 verschijnt eveneens een bijdrage hierover.
De Duitsers rukten op 4 augustus 1914 ons land binnen richting Gete, na de Slag in Luik. Op 7 augustus (8 augustus volgens Alpaïdis 133) werd te Hoegaarden de aankomst gemeld van Belgische troepen die in Luik hadden gevochten. Een aantal soldaten werden de volgende dag al opgevangen in het klooster. Men kon in het dorp geen 50 meter lopen zonder controle, want er heerste spionnenkoorts. Reeds op 11 augustus werd er via telegrammen gemeld dat er 10.000 Duitsers aan de boskant van Goetsenhoven zouden gezien zijn. Het gros van de Belgische troepen vertrok op 12 augustus en slechts enkele patrouilles bleven achter om te waken. Vanaf 15 augustus weerklonken geweersalvo's en begonnen kanonnen te bulderen. De Slag van de Gete was begonnen. Op 16 augustus kwamen er nog vluchtelingen in het klooster van Hoegaarden toe".
"Na de inname van de forten in Luik rukten de Duitsers snel op en trokken op 18 augustus 1914 langs de Stationsstraat Hoegaarden binnen. In de kelders van 't Nieuwhuys schuilden vluchtelingen uit Outgaarden. Rond 17.30 uur vlogen de eerste obussen rond en ontstond er een gevecht met Belgische soldaten, die van achter de suikerfabriek de brug trachtten te verdedigen. Tijdens dit gevecht werd de gevluchte pastoor J.F. Goris van Outgaarden doodgeschoten. Merouw Geens kreeg een dodelijk schot toen de Duitsers de bewoners van de Grote Molen voor zich uit deden marcheren. Er waren nog enkele schietpartijen in de straten, maar rond 20 uur was alles afgelopen. De Stationsstraat was vernield, 36 huizen waren in as gelegd en 4 Belgische soldaten waren gedood. Tijdens de terugtocht werd een soldaat die het Nieuwhuys binnengevlucht was geholpen door de zusters Van Nerum. De dag erna namen de Duitsers wraak en staken de suiker van de suikerfabriek in brand. In de Gasthuisstraat werd een maïsmagazijn van Vandermolen in as gelegd, en ze rukten zelfs op naar de kerk, op

Figuur 74. De Zwaluwenhoeve aan de Gete

zoek naar vrijschutters. Ze vernielden er de wapenschilden van oude Hoegaardse families. Daarna trokken ze naar het klooster om hun vernielingswerk voort te zetten, maar werden tegengehouden door een Duitse zuster. Er waren drie Duitse zusters aanwezig, maar het was de oudste Emma Vogelsang uit Werden, die haar landgenoten toesprak en hen deed afzien van hun plan om het klooster plat te branden. Burgemeester Henri Dotremont werd uit zijn huis gehaald en met sabel en revolver op de borst op zijn knieën verplicht vergiffenis te vragen, omdat een burger op de Duitsers had geschoten. De officier van de Duitsers beweerde dat er vrijschutters in het dorp waren, nam een veertigtal gijzelaars gevangen, waaronder Julien Van Nerum, Jef Moens, brouwer Tomsin, maalder Louis Geens… Ze werden naar het kasteel van Overlaar gebracht waar ze zouden gefusilleerd worden. De gijzelaars werden op een rij geplaatst en het executiepeloton stelde zich in gereedheid. Toen kwam echter het nieuws dat de Duitsers de Slag van Sint-Margriete Houtem, om de Gete, hadden gewonnen, en uit dolle vreugde liet de Duitse officier de gijzelaars vrij. De volgende dag bulderden de kanonnen opnieuw. De Slag van Leuven was begonnen. Gekwetste soldaten werden naar Hoegaarden gebracht. Naast de molen van Hoegaarden werden 140 Duitse soldaten voorlopig begraven en ook een 40-tal Belgen die aan de Gete sneuvelden. Op 28 augustus kwamen 20 vluchtelingen uit Leuven aan in Hoegaarden. De laatste schade in Hoegaarden gebeurde diezelfde dag om 10.30 uur toen een bom naast de kloostermuur insloeg.

Voor meer info over WOI in Hoegaarden: zie ook “Dagboek van de Nonnen”, Kroniek januari 1974.

Figuur 75. Henri Dotremont (Leyssens)

HENRI DOTREMONT BURGEMEESTER IN WOI – Henri Dotremont was burgemeester van Hoegaarden in de eerste wereldoorlog. In het boek, gepubliceerd door ’t Nieuwhuys in 1978 “Les Dotremont d’Hoegaarden et d’ailleurs”, staat zijn levensgeschiedenis. Hij werd geboren in 1853, en was dierenarts van beroep. Hij behoorde tot de liberale partij, werd in 1891 2de schepen en in 1896 en 2003 1ste schepen, onder het burgemeesterschap van Arthur Putzeys. In 1906 volgde hij die op als “maïeur”en bleef dat tot in 1926 bij zijn dood. Tijdens WOI werd hij op 18 augustus 1914 aangehouden in zijn woning, Fabriekstraat 11. Deze straat zou later naar hem genoemd worden. Hij werd naar het gemeentehuis gevoerd en met met pistool en sabel op hem gericht moest hij 7 keer na mekaar knielen en vergiffenis vragen in naam van het dorp, omdat een vrijschutter op de Duitsers zou geschoten hebben. Een jaar later sprak hij voor de gemeenteraad een redevoering uit die bol stak van patriottisme en die de Belgische overwinning aankondigde. Hij was ook bekend als een goede man. Aan het einde van de maand augustus 1918, toen zijn graanoogst binnen was, liet hij honderd zakken uitdelen aan het gemeentepersoneel en de mensen die in de omliggende straten woonden. Hij was ook voorzitter van de Melomanen van de Grote Gete.

DAGBOEK VAN PASTOOR DIELS IN WOI – In Alpaïdis 56 uit 1979 brengt de Navorsingscommissie van museum ’t Nieuwhuys het dagboek van pastoor Diels uit Outgaarden. We brengen dit artikel met WOI in Outgaarden onmiddellijk na de bijdrage over WOI in Hoegaarden.

Op 18 augustus 1914 werd de pastoor van Outgaarden EH Jan Frans Goris, doodgeschoten door de Duitsers. Op 11 december 1914 benoemde het bisdom zijn opvolger pastoor August Diels. Pastoor Diels hield een dagboek bij waarin hij de belangrijkste gebeurtenissen die zich in WOI in Outgaarden afspeelden, noteerde.

Op 31 december kwam de brief van kardinaal Mercier “Vaderlandsliefde en Lydzaamheid” die zo snel mogelijk aan de gelovigen moest afgelezen worden. De brief mishaagde aan de Duitsers en de pastoors kregen verbod hem af te lezen. Op 6 januari 1915 kwam een Duitse luitenant pastoor Diels verbieden de brief af te lezen, maar Diels las hem toch voor, zonder represailles. De Duitse bedreigingen waren dus bluf geweest voor alle pastoors. Nog in januari 1915 schrijft Diels het volgende over de dood van EH Goris, en het begin van de oorlog: “De doortocht van de Duitse soldaten in Outgaarden is zoals op zovele plaatsen een plundertocht geweest. In bijna

alle huizen is er gestolen geweest. Ook in de pastorie werd gestolen. Geen enkel huis werd in brand gestoken, hoewel de Duitsers gedreigd hadden Outgaarden af te branden. Het ergste feit dat te betreuren viel was de dood van EH Goris en één van zijn parochianen. Op 18 augustus was EH Goris in de namiddag naar Hougaerde gegaan. Wanneer hij terug wilde keren, tussen 4 en 5 uur werd hij langs de Bley verrast door de Duitsers en aangehouden samen met Edouard Poffé en Jean Baptist Serules. Een overste van de Duitsers gaf het bevel hen naar de burgemeester van Hoegaarden te leiden. Een vijftigtal meter voorbij de statie werd er van Belgische en Duitse zijde geschoten. Edouard Poffé moet op slag dood geweest zijn, Serules kon ontsnappen. EH Goris viel met een kogel in het been, rond 5.30 uur. Het was een vreselijke vleeswonde. 's Avonds kwamen er twee leden van het Rode Kruis. Men beweert dat de pastoor nog niet dood was en nog kreunde en dat de Duitsers hem zouden gestampt hebben en gedood met de bajonet. Het lijk bleef liggen tot 19 augustus 's morgens. Er werd wel een doek over gelegd door een vrouw, maar pas om 4 uur in de namiddag zijn er lieden gekomen met een draagbaar, die het lijk naar Hougaerde droegen. Bij de lijkschouwing verklaarde de dokter dat EH Goris een wonde had in het been en twee bajonetsteken dwars door het lichaam. Bij een tegenonderzoek wilden de Duitsers laten geloven dat de pastoor van schrik was gestorven. Daarna staken ze de schuld op de Belgen, en tenslotte zeiden ze dat hij een gevaarlijke spion was die zijn verdiende straf had ondergaan.

Zodra de oorlog uitbrak steeg de prijs van de eetwaren. Het duurde maanden vooraleer de bevoorrading van de bevolking verzekerd was. Pas in januari 1916 kwam de hulp tot stand via "Het Nationaal comité van hulp en bevoorrading" dat in elke gemeente een afdeling oprichtte. Het comité hielp ook werklozen.

Op dinsdag 21 november 1916 moesten alle mannen op controle naar Tienen. Iedereen was bang naar Duitsland te moeten vertrekken. Twee jongelingen uit Outgaarden moesten vertrekken: August Kinnaer en Hubert Lallemand. In 1916 zijn er in Outgaarden ook een 120-tal Duitsers ingekwartierd geweest van vastenavond tot 4 mei. Daarna trokken die soldaten naar de Yzer.

De laatste twee jaren van de oorlog werden gekenmerkt door de activistische beweging. De hevige Vlamingen, ondersteunden de politiek van de vijand. Op een meeting in Outgaarden zei één van die activisten dat de Duitsers met een goed inzicht in België waren binnengevallen. In Outgaarden waren er slechts drie inwoners die met de activisten samenheulden. In oktober

Figuur 76. Outgaarden vroeger

1918 kwam er een brief van Kardinaal Mercier die aankondigde dat de Duitsers België gingen ontruimen. In oktober deden de Duitsers steden en dorpen ontruimen die ze zelf moesten verlaten. Zo waren er overal lange stoeten vluchtelingen. In Outgaarden kwam ook zo'n stoet voorbij met inwoners van Doornik en Antoing. De inwoners gaven aan de vermoeide vluchtelingen eten en drinken.
Op 11 november 1918 werd de wapenstilstand getekend en 's avonds met klokgelui aangekondigd. Drie dagen lang had te Outgaarden de doortocht plaats van terugtrekkende soldaten. Ze namen al wat ze konden dragen mee, om te verkopen in andere gemeenten. Ze waren als dieven in 1914 binnengevallen, en als dieven trokken ze weg. Ze eisten zelfs voermannen op, maar boeren vluchtten met hun paarden naar het bos tot de Duitsers weg waren. Op zaterdag 16 november kwamen de eerste bondgenoten Outgaarden binnen, met muziek aan het hoofd. Een kapitein en een luitenant werden ingekwartierd in de pastorie, de soldaten bij andere inwoners. De huizen waren bevlagd. 's Maandags trokken ze de Duitsers achterna om hen wat in te tomen. Daarna kwamen er nog tweemaal Franse soldaten, o.a. van voor kerstmis tot Driekoningen. Bij de soldaten uit Outgaarden waren in de oorlog vijf doden gevallen: Arthur Theophile Deldime in Antwerpen, Theophile Mathyssens, August Boyen, Edmond Lambrechts en Alexander Stockmans aan de Yzer.
In heel het land werden weldra monumenten opgericht ter nagedachtenis van gesneuvelde soldaten. Op zondag 30 mei 1920 werd in Outgaarden het monument ingehuldigd. Er werd een stoet gevormd met 19 deelnemende groepen, met ook mensen uit omliggende gemeenten.

WOI IN MELDERT – Na de artikels over WOI in Hoegaarden en Outgaarden, vonden we het gepast om ook een artikel aan Meldert te wijden, zoals beschreven in Alpaïdis nummer 177 van december 2009. Begin 1915 vroeg kardinaal Mercier dat elke parochiepastoor een verslag zou insturen over de gebeurtenissen van augustus 1914 en de volgende maanden. In tegenstelling tot veel andere locaties, bracht Meldert het er goed van af, vandaar dat het verslag van pastoor Tubbax zeer bondig is.
Op 8 augustus 1914 was het dorp al bezet door Belgische troepen. Op 14 augustus werd het aantal soldaten opmerkelijk vergroot nadat het hoofdkwartier met generaal Ruette zich in de pastorie van Meldert had gevestigd. Na de hevige gevechten van 18 augustus verlieten de Belgische troepen Meldert, om zich naar Leefdaal te begeven. Er was echter geen strijd. Het dorp heeft niet de minste schade geleden, het volk stond klaar om te vluchten, maar is uiteindelijk gebleven. De relikwiekast van Sinte-Ermelindis, de registers en de kostbaarheden van de kerk waren in veiligheid gebracht. De houding van de Belgische krijgsoverheid was bewonderenswaardig evenals de heldenmoed van de troepen. Pastoor Tubbax betreurt evenwel dat er geen enkele vrijwillige dienstneming vanuit Meldert kwam. Op zaterdag 2 januari 1915 kwam een Duits soldaat aan de pastoor vragen een Duitse omzendbrief te ondertekenen. De pastoor weigerde. Hij kreeg ook een brief in het Frans, waardoor het verboden werd de bisschoppelijke brieven in de mis voor te lezen. Hij deed het toch op 3 januari en kon het op de Kommandantur in Leuven gaan uitleggen.
Er zijn maar 9 werklieden uit Meldert "ontvoerd". Ze zijn alle 9 weergekeerd, maar één ervan stierf daarna van de opgelopen ontberingen. Paarden en vee werden aangeslagen door de Duitsers, koper en wol werden opgeëist. Graan, aardappelen, melk en boter moesten binnengebracht worden. Wie weerspannig was kreeg zware boetes. In totaal zijn er in Meldert 33 soldaten onder de wapens geroepen, waarvan geen enkele vrijwilliger. Twee van hen zijn gesneuveld, en een derde is gestorven in het leger ten gevolge van een keelziekte. Op 2 oktober 1916 is een vlieger van Toronto, met name Arnold Chadwick, neergevallen in Hoxem - Kumtich. De motor was door kogels getroffen. Op een hoogte van 4 meter sprong hij uit zijn toestel, en vluchtte naar Meldert waar hij in de pastorie belandde. Een uur daarna was die al omsingeld door Duitsers, maar hij werd niet gevonden. Hij heeft zich op diverse plaatsen verscholen en keerde op 28 oktober, verkleed als vrouw naar het front. Ook een spion uit Antwerpen hield zich lang schuil in de pastorie.
Over de bevrijding schrijft pastoor Tubbax nog dat de Franse legers deftig, beleefd en dankbaar waren aan de inwoners die hun huizen met vlaggen hadden versierd.

VERGROTING RUSTHUIS – De gemeente Hoegaarden gaat akkoord met de vergroting van het Sint-Jozefrusthuis, met vergroting van de keuken, aanpassing van de slaapkamer van de zusters, inrichten van een 2de verdieping voor kamers van ouderlingen, het aanbrengen van

een noodtrap, het aanbrengen van een lift … De totale kost wordt geraamd op 2,4 miljoen frank.

Figuur 77. Jean-Marie Lowet-Oury

LOWET WORDT EREBURGER – De titel van "Eerste ereburger" wordt toegekend aan Jean-Marie Lowet de Hotrenge – Oury, voor zijn inzet voor de minst bedeelden, en voor zijn schenkingen aan het Sint-Jozef rusthuis. Zo schonk hij nog deze maand 85.000 frank met het oog op herstellingswerken aan de kapel van het Sint-Jozefrusthuis. Bij de gemeente is men blij met de goede verstandhouding met de suikerfabrieken Grand-Pont waar Lowet afgevaardigde-beheerder van is. Lowet kwam ook tussen bij het Ministerie om de uitbreiding van het rusthuis mogelijk te maken.

DEFICITAIR SLACHTHUIS – De rekening van het deficitair slachthuis in Hoegaarden wordt goedgekeurd. Raadslid Prosper Fourie stelt voor dit bedrijf te sluiten en er een depot voor voertuigen van te maken, zodat het weinig sierlijke gebouw voor het Sint-Jozef rusthuis kan afgebroken worden. Burgemeester André Hettich antwoordt hierop dat eerdaags alle deficitaire slachthuizen zullen gesloten worden.

WEER POLITIEKE HEIBEL – De begroting 1968 kan niet goedgekeurd worden in Hoegaarden omdat in twee groepjes, zes raadsleden de zaal verlaten. Alleen de liberale fractie blijft achter. Een nieuwe raadszitting op 19 maart kan niet plaatsvinden, omdat alleen de liberale fractie aanwezig is. Op 25 maart wordt de begroting wel goedgekeurd, omdat 2 CVP-raadsleden afwezig zijn.

ROWIE BIJ PROVINCIALE VERKIEZINGEN – Bestendig Afgevaardigde Edgar Rowie (PVV), apotheker uit Tienen, is weer kandidaat bij de provinciale verkiezingen van 31 maart 1968. Hij stuurt een speciaal verkiezingspamflet uit voor de kiezers uit Outgaarden met een foto van het oude schoolhuis aan de Jongensschoolstraat waar hij het levenslicht zag. Edgar Rowie was liberaal burgemeester van Tienen van 1955 tot 1961. Dr. Paul Kempeneers schreef artikels over Edgar Rowie, onder de titel "Prominenten van bij ons, Edgar Rowie"in Publipers van 27 april en 11 mei 1978. Op de foto van juni 1957 (fig.41) in deze Kroniek loopt Edgard Rowie rechts op de foto naast burgemeester Jean-Baptiste Steenwinckels, in de Kerkstraat.

April 1968

PALMPROCESSIE EN EEN BIERHULDE – Op zondag 7 april om 10 uur heeft de rondgang van de vermaarde palmprocessie in Hoegaarden plaats. Die dag wordt om 16 uur in 't Nieuwhuys een "Grote Bierhulde" ingericht, met de viering van de 425stste verjaring van het eerste brouwerspatent in Hoegaarden.

UITBREIDING WATERLEIDING – Het waterleidingsnet in Hoegaarden wordt uitgebreid aan de Fabriekgang, de Kauterhof en Groot-Overlaar.

WEGMARKERINGEN – De raad vraagt onderbroken stippellijnen op de weg Tienen-Charleroi om de weg in twee rijstroken te verdelen. Aan de Stationsstraat wordt een ononderbroken witte lijn gevraagd. In Altenaken aan de fabriek komen geen wegmarkeringen. De gemeenteraad vraagt ook beurtelings parkeren aan in de Tiensestraat, en afgebakende parkeerstroken langs de E. Ourystraat.

LAATSTE RAADSZITTING – Op 23 april neemt Michel Giroulle, raadslid en oud-burgemeester voor het laatst deel aan een gemeenteraadszitting. In september 1968 zou hij overlijden.

Mei 1968

KAPEL HAUTHEM – De Sint-Catharinakapel van Hauthem wordt gerestaureerd en op 1 mei 1968 plechtig ingewijd. Er was toen ook een optocht. De werken waren gestart in mei 1967. De kapel is beschermd bij Koninklijk Besluit van 6 juli 1957.

BETOGEN IN LEUVEN – De geest van mei '68 was ook in het Sint-Janscollege in Meldert bijzonder voelbaar. Op een dag trapte de retorica het af, om zonder meer in Leuven te gaan betogen. Ze hadden geen toestemming hierover gevraagd. Ze vertrokken 's morgens te voet

naar Tienen en dan met de trein naar Leuven. Toen de prefect de leerlingen wilde wekken zag hij dat de chambretten van de retoricastudenten leeg waren. Bij hun terugkeer waren de paters in alle staten en de leerlingen werden flink gestraft.

OVERWELVEN PAENHUYSBEEK – De totale kost van de overwelving van de Paenhuysbeek in Outgaarden wordt op 1,376 miljoen frank geraamd, maar het werk wordt in juni toegewezen voor 1,416 miljoen frank aan P. Bruyninckx uit Leuven, omdat hij de laagste inschrijving had bij de aanbesteding.

Juni 1968

EINDE FRANSTALIGE AFDELING – Het einde van het schooljaar 1967-1968 betekent in het Sint-Janscollege in Meldert meteen het einde van de Franstalige afdeling. Het Sint-Janscollege was in 1957 de voortzetting van de tweetalige school Notre-Dame d'Argenteuil. Dat instituut had altijd opengestaan voor Nederlandstalige leerlingen en Meldert nam die traditie over. De groep Franstalige leerlingen die mee overkwam uit Argenteuil had een groot impact. In het begin kregen ze les in het kasteel, maar toen in de jaren '60 de taalwetgeving veranderde kon dat niet meer. Meldert lag echter ideaal vlakbij de pas vastgestelde taalgrens (wet november 1962). De Franstaligen volgden voortaan hun lessen in l'Ecluse, net over de taalgrens. Ze kregen les in l'Ecluse, en kwamen eten en slapen in Meldert. Daar was wettelijk geen speld tussen te krijgen. Eerst kregen ze les in een huis, daarna in een prefabgebouw op slechts enkele honderden meters van het Sint-Janscollege.

HULP EN BIJSTAND 50 JAAR – De Toneelkring Hulp en Bijstand wordt bij gelegenheid van de 50ste verjaardag ontvangen op het gemeentehuis op 18 juni.

JEROEN D'HOE – De Vlaamse componist Jeroen D'Hoe werd geboren in Leuven op 25 juni 1968. Hij werd één van de bekende Hoegaardse inwijkelingen. Jeroen D'hoe studeerde af in musicologie aan de Katholieke Universiteit Leuven (1992) en in compositie aan het Lemmens Instituut te Leuven (1996). Hij vervolgde zijn studies aan de Juilliard School in New York. Hij behaalde er zijn mastersgraad (2000) en doctoraat (2003). Compositielessen kreeg hij van John Corigliano. Van 1999 tot 2001 was hij assistent gehoortraining aan de Juilliard School. Jeroen D'hoe doceert compositie en muziekgeschiedenis aan het Utrechts Conservatorium, hij is coördinator van het artistieke onderzoek en doceert compositie, muziekgeschiedenis en muziekanalyse aan het Lemmensinstituut, en geeft les in muziektheorie aan de Muziekschool van Tienen. Hij woont in Hoegaarden. Hij schreef het lied van Vlaams-Brabant. Hij componeerde ook de hymne voor het festival Voices in Hoegaarden en tal van gekende composities.

Juli 1968

GEWESTELIJKE BRANDWEER – De gemeenteraad neemt kennis van het feit dat Hoegaarden is ingedeeld bij de Gewestelijke brandweer Tienen

NIEUWE SCHOOLBUS – Het oude schoolbusje van de gemeente van het merk Taunus, type Baby Car, met negen zitplaatsen is versleten. Het gaat om een licht groenachtig busje. De gemeente gaat een grotere kopen (die gele), voor maximum 390.000 frank.

Augustus 1968

OUDE OORKONDEN – In het museum Julien Van Nerum wordt een tentoonstelling van oude oorkonden georganiseerd. Op die tentoonstelling treft men onder meer het archief aan van de vijf voornaamste geslachten uit Hoegaarden. Er zijn ook oorspronkelijke oorkonden bij die in de kelders van 't Nieuwhuys werden gevonden. Er worden o.a. ook stukken uit het parochiearchief tentoongesteld.

BEURTELING PARKEREN - De gemeenteraad beslist in heel wat straten van het centrum, waaronder de Doelstraat, beurtelings parkeren om de 14 dagen langs één straatkant, in te stellen.

VOORPLEIN GEMEENTELIJK STADION – Architect Stockmans wordt aangeduid om een ontwerp te maken voor een degelijk voorplein van het gemeentelijke sportstadion. De grond moet genivelleerd worden, er komen parkeerplaatsen en een afsluiting. Het geheel wordt geraamd op 238.503 frank. Schepen Albert Swellen vindt deze grote uitgave, hoewel noodzakelijk, toch overdreven.

RIOLEN VOOR KWADESTRAAT – De gemeenteraad van Hoegaarden neemt de principsbeslissing om in de Kwadestraat over een lengte van 350 meter riolen aan te leggen.

BOUW GARAGE – De raad beslist een garage voor de schoolbus te bouwen op de speelplaatsen van de gemeenteschool in Hoegaarden. Door het wegvallen van Michel Giroulle, is de liberale fractie meestal weer in de meerderheid, ondanks schepen Swellen. Swellen stelt in dit dossier trouwens voor de garage in het slachthuis onder te brengen.

September 1968

BRABANTSE KUNST – Het museum Julien Van Nerum stelt een tentoonstelling van schilderijen voor getiteld "Brabantse kunst". Er worden werken getoond van vijf Brabantse kunstschilders met daarbij werken van Freman uit Hoegaarden en Yvan Struys uit Tienen.

WATERPOMP 150 JAAR GELEDEN – Op 8 september 1818, de eerste zondag van de grote kermis in Hoegaarden, nu net 150 jaar geleden, werd op het Gemeenteplein onder burgemeester De Zangré een nieuwe waterpomp in werking gesteld, op de plaats van een oude dichtgegooide poel. De meningen over de pomp waren verdeeld en tegenstanders van De Zangré, aanhangers van Dumont noemden de pomp smalend "de Pispomp van de Mayeur". Ze strooiden zelfs rond dat het water ongezond was om te drinken. Maar de pomp was niet ongezond en bleef water geven. De aanhangers van De Zangré werden Zangristen genoemd, die van Dumont, Dumonkes. De restanten van de pomp staan nog steeds op het Gemeenteplein.
De plaatspoel, die reeds vermeld wordt in 1635 was al voor de Franse Revolutie dichtgeworpen.

ZETRUD LUMAY EN OUTGAARDEN – In het tijdschrift Alpaïdis nummer 14, van 't Nieuwhuys brengt historicus Maurice Dodion een bijdrage over de taalgeschiedenis van Zétrud-Lumay. "Zétrud-Lumay behoorde in de middeleeuwen, zoals Hoegaarden en Outgaarden bij het graafschap Bruningerode (Brunengeruz) Zétrud-Lumay wordt later een enclave van Namen in Brabants gebied. Meier en schepenbank regeerden over de "vrijheid" Zétrud in het Nederlands, maar van hogerhand is gans de adminstratie in het Frans. De plaatselijke administratie en het dorpsbestuur verfransen rond 1670. De rekeningen van de burgemeester zijn van 1651 tot 1667 in het Vlaams opgesteld, van 1667 tot 1670 in het Frans. De laatste rekeningen in het Nederlands dateren van 1671, daarna is alles in het Frans opgesteld. Vanaf het begin van de 17de eeuw gaan ook de plaatsnamen geleidelijk verwaalsen.
Van 1796 tot 1810 behoort Zétrud-Lumay tot het kanton Hoegaarden, in 1810 gaat de gemeente over naar het kanton Tienen, en het is pas op 1 september 1963 dat de gemeente naar het Waalse Jodoigne ging. In 1822 werden Zétrud-Lumay en daarbij ook Outgaarden naar het arrondissement Nijvel overgeheveld, maar in 1823 wordt het weer bij Leuven gevoegd. De daaropvolgende gemeenteraad werd tweetalig opgesteld, maar het is twijfelachtig dat tijdens de zittingen Nederlands gesproken werd. In de gemeente Zétrud-Lumay - Outgaarden wordt alles Franstalig na de Belgische Onafhankelijkheid. Wanneer in 1920 in Outgaarden een grote praalstoet uitgaat bij de inhuldiging van een oorlogsmonument is de programmabrochure tweetalig, maar de burgemeester graaf van Limburg-Stirum, hield een eentalige Franse redevoering, omdat hij geen Nederlands kon. Zétrud-Lumay is nochtans toegevend geweest tegenover Outgaarden en heeft nooit getracht tot verfransing. In Outgaarden zijn de schoolmeesters die benoemd worden meestal Vlamingen. In 1916 wordt echter een Waalse benoemd, en in 1919 bij haar ontslag wordt ze opgevolgd door een Waalse uit St.-Jean-Geest. Die spreekt geen woord Nederlands. Tengevolge van deze benoeming gaan de inwoners van Outgaarden ijveren voor hun onafhankelijkheid. Toen Outgaarden in de gemeenteraad van 23 februari 1920 voor de tweede maal afscheiding vroeg, na de weigering van 1892, stemde Zétrud-Lumay hier onmiddellijk mee in. Geen enkele instantie verzet zich tegen de afscheiding, omdat Outgaarden, waar de bevolking groeit, Zétrud-Lumay, waar de bevolking daalt, bedreigt. Volgens officiële talentellingen zijn er in 1920 200 zuiver nederlandssprekenden meer dan Walen. En met de tweetaligen meegerekend komt men tot 400. Men is bevreesd dat het Vlaams zou gaan overheersen in de gemeente. De Senaat keurde de afscheiding goed op 11 augustus 1922".

DE GEHUCHTEN ACHTER NERM – In Alpaïdis nummer 14 heeft Hubert Van Nerum het over de diverse Hoegaardse gehuchten, die Hoegaarden volgens een oude oorkonde in 1489 telde: Opovelair, Bost, Ast, Rommelsem, Elst, Nederhem, Aelst, Couwenberghe, Kerckovelair, Schoor, Hauthem ende Hoxhem. Wij gaan hier dieper in op enkele gehuchten achter Nerm. "Aelst , thans Aalst komt van het woord "Alohs" of

alsemkruid. Het paalt aan Nerm, waarmee het samen 475 inwoners telt. De hoeve Vigneron vormde in de middeleeuwen het hof van de riddersfamilie d'Alste de Molendino. Zij worden beschouwd als voorvaders van de families Van Molle, Vandermolen en Van Mulken. Te Aelst stond in 1671 ook de Postelaer hoeve, een kleine afspanning op de weg naar Sluizen. De witte steen van Gobertange, gebruikt voor de kerk van Hoegaarden, komt grotendeels uit de groeven van Aelst.
"Couwenberghe is een verdwenen gehucht, gelegen voorbij Aalst aan de kromming van de Schoorbroekbeek. Tot in de 16de en 17de eeuw was er veelvuldig sprake van dit gehucht dat thans in de vergeethoek is geraakt. De naam leeft voort in de Hoegaardse familienaam Couwberghs, Caberghs, Coubergs, of Cauwberghs. Het Schoor, van "scorra" moerassig land ligt verderop. Schoor was een heerlijkheid en vormde het domein van de heren van Schoor. Het laatste gebouw dat in Schoor bleef staan was de molen, die afbrandde in 1865. Op de Blootenberg, een kale heuvel in de tweede bocht van de Schoorbroekbeek, zou een vrouwenklooster gestaan hebben, opgericht door Pepijn van Landen en gewijd aan Sinte-Ermelindis." Dit laatste is twijfelachtig, want Sint-Ermelindis was een stuk jonger dan Gertrudis, de dochter van Pepijn. En de verering van Ermelindis zal toch later gestart zijn. Daarbij toonde recent onderzoek aan dat Ermelindis later zou geleefd hebben dan de legende verhaalt. (nvdr). Het klooster dat meermaals geplunderd werd zou verloren gegaan zijn in de 10de eeuw. De adellijke familie van Schoor verdween rond 1510 uit onze streek.

BRUEGHEL OP GEMEENTEHUIS – Van 28 september tot 20 oktober is er op het gemeentehuis van Hoegaarden de tentoonstelling "Hedendaagse kunst in het teken van Pieter Brueghel", ingericht door de culturele vereniging Pajottenland.

KEGELSPEL – Het kegelspel dat te Hoegaarden uitgestorven was, kent nu in 't Nieuwhuys een nieuwe bloei. Op de binnenplaats van 't Nieuwhuys werd een plaats voorzien voor het beoefenen van oude volksspelen, o.a. kegelspel, hanenkappen, enz … Na een eerste poging in 1967 werd ook dit jaar in het museum bij gelegenheid van de kermis een kegelkampioenschap ingericht.

PRIJS VOOR MUSEUM – De Tiense Verzamelaars vieren hun 10de verjaardag in de stadsfeestzaal en organiseren bij die gelegenheid de Week van de Verzamelaars. De ereprijs van de stad Tienen ging onder meer naar het museum Julien Van Nerum uit Hoegaarden.

POLITIEK ONDER MICHEL GIROULLE – Op 6 september 1968 overleed ereburgemeester en gewezen raadslid Michel Giroulle. Even een gelegenheid om op de politiek onder Giroulle terug te blikken.
In **1932** waren er gemeenteraadsverkiezingen, en de katholieken vernieuwden bijna al hun kandidaten. Van de oude ploeg werd alleen Oscar Finoulst herkozen. De nieuwe raadsleden waren Emile Lodewijckx, zoon

Figuur 78. Burgemeester Michel Giroulle. Origineel portret in de Cerkel. (Repro Leyssens)

van een voormalige katholieke burgemeester en oom van de liberale burgemeester met dezelfde naam, Joseph Stockart, Clément Taverniers en Armand Lebegge. Bij de liberalen bleven Leopold Lodewijckx, Philibert Sacreas, Toletti en Jules Peeters behouden, terwijl Michel Giroulle de enige nieuwe verkozene was. Lodewijckx had met 167 voorkeurstemmen, het best gescoord, maar Giroulle kwam al op 117 voorkeurstemmen. Op 30 maart 1933 werd Giroulle tot burgemeester aangesteld, in opvolging van Leopold Lodewijckx, want Lodewijckx mocht niet zetelen door de aanwezigheid van zijn oom Emile. Giroulle werd eveneens voorzitter van de liberale harmonie, terwijl Emile Lodewijckx voorzitter werd van de katholieke harmonie. Er zaten 5 liberalen en 5 katholieken in de raad, waardoor de 11de man in de raad, de socialist Ferdinand Sweerts, alles voor het zeggen had.

Bij de verkiezingen van **1938** deden de liberalen er alles aan om uit de klem van de voorbije jaren te raken. De katholieken kregen wel met de scheurlijst van Henri Debroeck af te rekenen. Uiteindelijk leden de katholieken de nederlaag, met slechts vier verkozenen: Joseph Stockart, Henri Willems, Raymond Ausloos en Georges Vandermolen. De socialist Sweerts werd niet verkozen. Aan liberale zijde waren Michel Giroulle, Oscar Vanosmael, Jules Peeters, en Jean-Baptist Lebegge opnieuw verkozen, terwijl drie nieuwelingen erbij kwamen: André Hettich, Frans Van Bever en Simon Lochie. Giroulle was burgemeester, terwijl Hettich en Van Bever schepenen werden. Toen kwam de oorlog eraan. Op 3 maart 1940 was de gemeenteraad voor het laatst bijeengekomen. Het zou tot 19 juni 1940 duren voor hij opnieuw bijeenkwam, maar burgemeester Michel Giroulle verscheen niet meer op het gemeentehuis. (Voor meer details zie Kleine Kroniek en onderstaand artikel.) Jules Peeters werd toen waarnemend burgemeester. In oktober **1941** werd varkenskoopman Jules Celis (Rex) ersatz-burgemeester en zetelde met twee liberale schepenen Hettich en Van Bever. In april 1942 werd Hettich, aartsvijand van Celis, bij beslissing van de Duitse overheid afgezet als schepen, en kreeg van de SS het formele verbod om het gemeentehuis nog te betreden. Hettich zou nog beschuldigd worden van braspartijen met Duitse officieren. Giroulle werd beschuldigd hout te hebben geleverd aan de vijand, maar wat de aanklagers niet wisten was dat hij sinds 1941 lid was van het Geheim Leger. Het Geheim Leger dat achter de liberale ploeg stond, ging ten aanval tegen de aantijgingen, vooral van Kommandant Joseph Vanmol die zelf het burgemeesterschap ambieerde. Het werd een heen en weer geslinger van onzinnigheden, maar alle middelen waren goed om de gunst van het volk te winnen. De katholieken beschouwden de beschuldigingen tegen Giroulle en Hettich als evangelie en verkondigden die ook om hun vooroorlogse liberale rivalen te treffen. Op 8 oktober **1944** kwam de voltallige raad weer samen met Giroulle als burgemeester. Schepen Hettich kreeg een officiële erkenning voor zijn houding in de oorlog, terwijl zijn rivaal en oorlogsburgemeester Jules Celis door de Krijgsraad werd veroordeeld tot 5 jaar hechtenis. De blauwen kwam aldus gesterkt uit de oorlog. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van **1946**, de eerste na de oorlog, worden 7 liberalen gekozen: Michel Giroulle (226), André Hettich (181), Oscar Vanosmael (83), Simon Lochie (68), Frans Van Bever (41), Louis Stockmans (104) en Julien Smeyers (112). Er zijn drie katholieke verkozenen: Joseph Stockart (59), Theophile Lebegge (51) en Jeanne Lodewijckx. (68) Ze had de meeste naamstemmen van haar partij. Ze werd meteen de eerste verkozen vrouw, maar zij gaf haar ontslag en werd begin 1947 opgevolgd door August Kinnaer. Jeanne had haar stemmen gehaald als vertegenwoordigster van de Vrouwenorganisaties. Ook de socialist Louis Vanderstukken (149) is ingekozen. In **1952** zijn er opnieuw verkiezingen en hier ligt voorzeker de start van de spanningen tussen Giroulle en Hettich, want Hettich haalt voor het eerst meer voorkeurstemmen. Bij de gemeenteraadsverkiezingen blijven de verhoudingen dezelfde als die van 1946. Voor de liberalen zetelen nu Michel Giroulle (331), André Hettich (345), Frans Van Bever (85), Oscar Vanosmael (123), Julien Smeyers (152), Leopold Bullens (147) en Frans Lebegge (114). Voor de katholieken zijn dat Théophile Lebegge (97), Emiel Steenwegen (79) en Auguste Kinnaer (82), terwijl bij de socialisten Louis Vanderstukken (226) in de raad blijft. Daarna zal de tweespalt tussen Hettich en Giroulle steeds groeien, tot Giroulle bij de verkiezingen van **1958** en **1964** met een lijst Gemeentebelangen opkomt. Hij wordt telkens wel verkozen als raadslid, maar laat zich de eerste keer opvolgen. Na 1964 zetelt hij wel in de raad tot enkele maanden voor zijn overlijden.

DE EERSTE OORLOGSDAGEN WOII – We brengen hier kort het relaas van de eerste

oorlogsdagen van WOII zoals pastoor A. Heuysdens ze beleefde, en gepubliceerd in Alpaïdis 174. Dit als aansluiting op de grote bijdrage over die oorlog in voorgaand stuk.
"Op vrijdag 10 mei 1940 werden we rond halfvijf uit onze slaap gewekt door een dubbele bomaanval op het vliegveld van Goetsenhoven. Zelfs na de maandenlange mobilisatie was de Duitse aanval nog een verrassing. Op zaterdag 11 mei, tijdens de biechturen in de namiddag werd Tienen gebombardeerd. Rond de avond verschenen er in Hoegaarden veel soldaten van uiteengeslagen regimenten. Op Pinksterdag 12 mei waren er een 50-tal Franse soldaten verschenen met tanks en afweergeschut. Zij betrokken het goed Bail en bezetten de brug aan de Gete. Om 8 uur plaatsten ze hun afweergeschut aan de hoek van de Pastorijstraat - Tommestraat. Engelse soldaten verschenen op de Plèk en verdwenen kort daarna. Duitse vliegtuigen waren onafgebroken in de lucht. Op Pinkstermaandag 13 mei was er geen levende ziel te bespreuren in het dorpscentrum. Maar Franse soldaten en burgers hadden reeds heel wat gestolen Die dag kwam de oproep dat alle weerbare mannen tussen 16 en 35 jaar opgeroepen waren. Veel jongeren vertrokken, alsook de schepenen Hettich en Van Bever. Rond halfzes in de namiddag was er een zware knal te horen: de brug over de Gete was gesprongen en de dichtstbijzijnde huizen zwaar getroffen. 's Nachts is er een bombardement, schrapnels ontploffen boven velden en huizen.
Op dinsdagmorgen 14 mei in volle nacht, is iedereen op de been. De laatste Franse motards zijn doorgereden, en men verwacht elk ogenblik de Duitsers. Rond 5 uur 's morgens verschijnen de eerste Duitse soldaten boven op de Nermse velden. De Duitse troepen zijn in Hoegaarden. Mensen komen buiten en praten met de Duitse soldaten. Ze zijn beleefd en correct. Pas bij klaarlichte dag ziet men de gevolgen van het bombardement overal in het dorp. Ook de kerk werd zwaar geteisterd: een obus heeft het koor van de kerk doorboord, en de kleurrijke ramen zijn zwaar gehavend. Schilderijen waren aan flarden, het kruisbeeld was gevallen en overal lagen stukken schrapnel. De kerk werd achteraf volledig hersteld…"

Oktober 1968

MINUUT STILTE – De raadszitting van 10 oktober 1968 begint in Hoegaarden met een minuut stilte voor de overleden oud-burgemeester Michel Giroulle.

NIEUW RAADSLID – Henri (Rik) Jubin wordt in de gemeenteraad opgenomen als opvolger van Michel Giroulle.

OORLOGSMONUMENT AAN TIENSESTRAAT ? – Architect Stockmans heeft een voorontwerp gemaakt voor de inplanting van een oorlogsmonument aan het gemeentelijke domein Tiensestraat. Ook daar zou het nooit komen.

ZELFWASSERIJ – Er komt bij de gemeente een aanvraag binnen voor het inrichten van een zelfwasserij in de Gasthuisstraat. Alfons Vangilbergen zal die jarenlang uitbaten.

November 1968

LECOMTE IN NIEUWHUYS – In november vindt in 't Nieuwhuys de tentoonstelling plaats van kunstenaar Willy Lecomte. Hetgeen Fons Maes in Publipers het volgende doet schrijven: "Eén spijtig gevoel bleef me na bij het verlaten van 't Nieuwhuys, en dat is dat we hier in Tienen niet over zo'n ideaal tentoonstellingszaaltje beschikken. Hoegaarden geeft Tienen daarin een fraai lesje. Zelfs zonder tentoonstelling is een bezoek aan 't Nieuwhuys in Hoegaarden reeds de verplaatsing waard".

December 1968

ZATSTE JAREN GEMEENTERAAD – In Familieschoon nummer 91, van december 1968, wordt een bijdrage gebracht over brouwer Julien Van Nerum, geboren in 1843, niet te verwarren met Julien Van Nerum die zijn naam aan het museum gaf. In 1873 was Julien Van Nerum Deken geworden van de Brouwersgilde. In oktober van hetzelfde jaar trad hij tot de katholieke fractie van de muziekmaatschappij toe. Rond dat tijdstip werd te Hoegaarden door de Graaf van Meldert een officiële katholieke partij opgericht, waar Julien onmiddellijk lid van werd. Bij gelegenheid van de verkiezingsoverwinning maakte hij een speciaal brouwsel dat hem grote populariteit gaf. Overal waar de man kwam werd veel gedronken. In 1878 werd hij tot gemeenteraadslid verkozen en hij zetelde tot 1889. Na zijn verkiezing trok hij van herberg tot herberg om iedereen iets te betalen. Hij was geen politieker en had slechts één doel. Na de zittingen met al wie hem wilde volgen door het dorp trekken en pinten drinken, om aan zijn partij populariteit te verschaffen. Uit beraadslagingen van het schepencollege van die tijd blijkt dat er van 1879 tot 1884 weinig beslissingen werden ge-

nomen en dat de zittingen snel afgelopen waren, om samen met brouwer Van Nerum de herbergen te kunnen bezoeken. Het waren de "zatste jaren" uit de geschiedenis van het Hoegaards gemeentebestuur.
Julien Van Nerum zou later in onmin leven met zijn familie en zijn vrouw, en toen hij uiteindelijk verliefd werd op zijn jeugdige koemeid was de maat vol voor zijn vrouw Justine Defoor. In 1897 hield ze het voor bekeken. De oude Sint-Corneliushoeve, in 1723 nog opgericht door stamvader Carolus Van Nerum aan de Vroentestraat, ging na 176 jaar teloor. Het treurige einde van het pachthof verwekte een nieuwe familievete, die een einde zou stellen aan de Gulden Lelie. Julien Van Nerum hertrouwde nog met zijn koemeid Elisabeth 's Heeren in 1907, maar hij overleed het jaar nadien op 12 juli 1908.

JEUGDORKEST IN MIDDERNACHTMIS - Het jeugdorkest JVV bracht in 1968 een aantal publieke optredens, o.a. in Huizingen en Sint-Joris Weert. Het trad ook op tijdens de middernachtmis in de kerk van Hoegaarden, op kerstnacht. Dirigent Robert Schoofs had van dit jeugdensemble de belangrijkste attractiepool van het jeugdhuis gemaakt. Het jeugdorkest zou tot in 1974 het uithangbord van de latere Klup blijven.

1969

Januari 1969

VIJVERS VERDWENEN – Volgens de Ferraris kaart waren er in Hoxem, op het einde van de 18de eeuw nog twee uitgestrekte vijvers in de onmiddellijke omgeving van de Kleine Molen. Deze vijvers, waarvan al sprake in 1589, werden aangeduid als Koningswouwers in 1659. Op de 19de eeuwse kaarten vindt men deze vijvers niet meer terug. In de Zavelbeemden, stroomafwaarts van de samenvloeiing van de Mene (Molenbeek) en de Jordaan vindt men op een luchtfoto van 1947 nog altijd een vijver. Op een luchtfoto van 1969 is deze vijver van ongeveer 75 vierkante meter verdwenen.

OPRICHTING VAN DE PVV VROUWEN – In de Cerkel worden de PVV-vrouwen opericht met Georgette Sevenants als eerste voorzitster, maar al heel snel opgevolgd door Huguette Meeuwens.

Februari 1969

WEGENWERKEN OP BEGROTING – Op de gemeentebegroting 1969 zijn de werken ingeschreven voor de weg naar Nerm en de Valleistraat. Schepen Swellen zou hier ook graag de Fabriekgang in opgenomen zien, maar de verbetering van die weg zal afhankelijk zijn van de kredieten. De Bleystraat staat niet op de begroting, die komt op de begroting 1970, ook al omdat de intercommunale van de E5 laat weten dat ze niet zal tussenkomen in het aanleggen van de Bleystraat als toegangsweg tot de E5.

ONTPLOFFING BESTELWAGEN – Op 8 februari 1969 ontploft er een bestelwagen in de Oud-Strijdersstraat. Er is heel wat schade aan het wegdek.

Maart 1969

DRUK MUSEUMJAAR – Het museum Julien Van Nerum uit Hoegaarden heeft de jaarprogrammatie voor 1969 bekend gemaakt. Begin april is er een tentoonstelling van Japanse draadweefkunst, in mei een tentoonstelling van Poolse stromotieven, in juni een fototentoonstelling door F. Dotremont, in augustus een tentoonstelling ikonen uit de collectie Frans Doperé, in september een tentoonstelling van Vlaamse schilderkunst, in november een culturele organisatie rond Beughel en in december een tentoonstelling van de Laarse kunstschilder André Loriers.

KARAMELLEN PUTZEYS – In Familieschool nummer 92 van maart 1969, wordt dieper ingegaan op de karamellen Putzeys. In 1852 had Jean Baptiste Putzeys, met bijnaam Jean Juus, die te Hoegaarden op het Gemeenteplein bakker was, in Leuven een formule gekocht voor het vervaardigen van muntbollen. Zoon Joseph Putzeys vond inspiratie bij het drukken van een leeuw, met een "solleke", een muntstuk van 5 centiemen in de munten. Die leeuw was het fabricatiemerk. Hij deed verdere proefnemingen, zonder dat zijn vader het wist. Rond 1866 behaalde Joseph Putzeys zijn diploma van ingenieur-scheikundige, gespecialiseerd in suikerfabricatie. Hij stelde door tal van proefnemingen de aromatische smaak van de munten op punt. In 1887 liet vader Putzeys de muntenfabricatie over aan zijn zoon Cesar, die zich als hotelhouder aan het station van Hoegaarden vestigde. De zaak nam een hoge vlucht. Joseph Putzeys, die aan de Gete een eigen suikerfabriek had opgericht, zorgde voor de suiker. Ze werden in speciale doosjes verpakt, door Joseph in

Brussel besteld, en droegen de naam "Véritables caramels Cesar"., in Hoegaarden "Munten van Cesar Juus" genaamd. De vraag werd zo groot dat een moderne installatie nodig was. Het was Joseph die Cesar via zijn relaties in contact bracht met de leveranciers van een nieuwe machine. De "leeuw" werd als kenmerk vervangen door de letter "P" in de munten. Buiten de karamellen werden ook pastilles gemaakt. In 1905 na de dood van Cesar Putzeys volgde zijn zoon Frederic hem op, die de ganse installatie in 1967 aan het museum Julien Van Nerum schonk.

Klup. Kosmos, Krater 16 en Lijowa Landen namen hieraan deel. De JVV verloor met 0-1 van Kosmos, en won met 4-0 de troosting van Krater 16. De prijsuitreiking van dit tornooi gebeurde in een zaaltje van de Grand-Pont aan de E. Ourystraat. In die periode maakte JVV regelmatig gebruik van dat zaaltje. De winnaars van het tornooi worden ook ontvangen op het gemeentehuis.

VERBETERING OORBEEKSESTEENWEG – De stad Tienen heeft het plan opgevat de Oorbeeksesteenweg te verbeteren ook daar waar de weg de grens vormt tussen Tienen en Hoegaarden. Het gemeentebestuur van Hoegaarden schaart zich eenparig achter de verbeteringsvoorstellen en vertrouwt de leiding van de werken toe aan de stad Tienen.

HEEL WAT WIELERCLUBS ACTIEF – In Hoegaarden zijn nog heel wat wielerclubs actief die nu allen een subsidie van de gemeente krijgen: Veloclub "de Vrije Sportman" centrum, Veloclub Léon Vanhemelen, Veloclub "Sport en Steun" Nerm, Veloclub Vrije Wielerclub Hauthem, Veloclub "Vrije Sportman Hoxem", en ook nog het Feestencomité Au Cercle.

Mei 1969

10 JAAR SINT-JOZEFKAPEL – Het parochiaal feestcomité van Overlaar organiseert op 1 en 3 mei feestelijkheden rond het 10-jarig bestaan van de Sint-Jozefkapel

Figuur 79. Hotel Cesar en het station

April 1969

EERSTE VOETBALTORNOOI - Op zaterdag 5 en zondag 6 april 1969 organiseerde JVV een paasvoetbaltornooi, op het terrein van Sporting Hoegaarden. Hier lag de start van de voetbalafdeling JVV, en later de

HOOGDAGEN WIELERSPORT – Op 4 mei beleeft Hoegaarden een hoogdag in de wielersport, met de aankomst van de Ronde van België voor liefhebbers. Deze sportieve hoogdag is mogelijk gemaakt door het "Officieel Feestcomité

van Hoegaarden" gegroeid uit de vereniging "Het Rode Wiel", gesticht in 1919 door de heren Alfons Hettich, Louis Metior, Oscar Raddoux, Denis en August Stes, Oscar Vanosmael en Julien Van Nerum. Burgemeester André Hettich is al vanaf 1921 sportafgevaardigde bij de Belgische Wielerbond en lid van de algemene raad van de BWB en van het Brabantse Sportcomité. Hoegaarden organiseerde meerdere hoogstaande wielerwedstrijden als de "Grote Prijs van Hoegaarden" en de "Grote Prijs van Haspengouw" voor beroepsrenners. Ook de traditionele tweedaagse bij septemberkermis genoot grote bekendheid.
Op 4 mei is er de finalerit van de Ronde van België die in Hoegaarden aankomt. De Ronde van België was al eerder aangekomen, maar nu gaat het om de afsluitende rit. In afwachting wordt een criterium "DAS" voor junioren georganiseerd, met aankomst aan zaal "Au Cercle" in de Doelstraat. De apotheose wordt een sluitingsbal in een reuzentent op het binnenplein van de Grand-Pont, met een optreden van een Oberbayern Tirolerorkest. Bij een reuzentombola worden waardevolle prijzen verloot, waarbij een fiets "Rik Serin".

Figuur 80. Het eerste JVV-voetbaltornooi: prijsuitreiking

Juni 1969

OPLEVERING VAN DE RESTAURATIEWERKEN KERK HOXEM – De definitieve oplevering van de restauratiewerken aan de kerk van Hoxem, gebeurt op 10 juni 1969. Op de raadszitting van juli wordt hier kennis van genomen. Een voorlopige oplevering gebeurde al een jaar eerder. De restauratiewerken, al goedgekeurd in 1962, werden pas aangevat op 2 oktober 1967. Ondanks de restauratie van de kerk was pastoor Jan Homans blijkbaar toch niet tevreden.
"Stoelgeld en offer voor de armste parochie van het land", dat schreef de pastoor op zijn offerblok in 1970. Homans aarzelde niet op de preekstoel te stellen dat de gelovigen uit de dekenij Hoegaarden te weinig aandacht schonken aan de situatie in zijn parochie. Dat was o.a. te wijten aan de moeilijke bereikbaarheid van Hoxem.

SCHUILHUISJE – Er zal een schuilhuisje geplaatst worden aan het station in Hoegaarden op grond van de NMBS.

Juli 1969

TOERISTISCHE WANDELPADEN GEOPEND – Hoegaarden opent nu officieel een aantal wandelpaden. Het gaat om een initiatief van het museum Julien Van Nerum in samenwerking met het gemeentebestuur en de toeristische dienst van Brabant. Vooreerst is er het Gravinnepad "Alpaïdis", een autowandeling rond het Getedal en de dorpskom. De tocht gaat ook doorheen de gaafst bewaarde restanten van het graafschap Bruningerode.
Er is nog de wandeling "Door de Cuype" die leidt langs alle Hoegaardse architecturale verwezenlijkingen. Dan is er nog de voetwandeling "Langs de Molenwegh" in de Pastorijstraat de meest historische straat van Hoegaarden waarrond de ganse 18de eeuwse dorpstwisten draaiden. Een volgende wandeling gaat te voet "Naar het Nerm-

dal". Het wordt een wandeling door de ongerepte natuur van de gehuchten Nerm en Aalst, langsheen de Beekvallei, de oudst bewoonde kern van Hoegaarden, waar eens het Neerhem-hoff heeft gestaan. Verder is er nog de wandeling "Mariëndal" langs het klooster en Rommersom. Tenslotte is er nog de wandeling natuurschoon "In de Kluis" langs weide- en moerasflora in Elst, even over de taalgrens en met rustpauze aan de vijver van Zétrud-Lumay. De "vijver van Lummen" was in die jaren de ideale rendez-vousplaats voor de Hoegaardse jongeren. Er worden gidsenboekjes uitgegeven die in het museum tegen 10 frank kunnen gekocht worden.

NIEUWE NAAM VOOR KALVERSTRAAT?- Op vraag van de Oudstrijdersbond van Hoegaarden wordt op de raadszitting het voorstel besproken om de Kalverstraat een nieuwe naam te geven: Martelarenlaan. Schepen Swellen stelt voor de naam Giroulle aan de straat te geven, raadslid Kerrijn vindt laan niet kunnen, want de Kalverstraat is absoluut geen laan. Raadslid Fourie vindt het niet kunnen dat men een straatnaam die generaties is meegegaan zomaar verandert. Alleszins het voorstel "Martelarenlaan" wordt goedgekeurd en overgemaakt aan de Gouverneur.

UITBREIDING WERKHUIZEN – De Ets. Bogaerts dient een bouwaanvraag in om de werkhuizen uit te breiden.

WEG IN BETON – In juli 1969 wordt de weg Tienen-Charleroi in Zétrud-Lumay verder in beton aangelegd. Eerder was dat voor de doortocht in Hoegaarden al gebeurd. De vernieuwingswerken aan de Charleroisteenweg zullen weldra worden beëindigd, op de afwerking na. Zodoende zal ook de omleiding door Hoegaarden-centrum worden opgeheven. Die veroorzaakte al heel wat moeilijkheden, o.m. in verband met de ritaankomst van de Ronde van België voor liefhebbers. Ze dreigt nu ook het kermisgebeuren in de war te sturen.

Augustus 1969

BRIEFAFSTEMPELING – Bij de Hoegaardse Posterijen is er een speciale "monumentenstempel" in gebruik. De datumafstempeling, met een doormeter van 33 millimeter, draagt het wapenschild van Hoegaarden met het opschrift "Hoegaarden-Monumenten-Museum". Deze stempel kwam er op vraag van het plaatselijke museum.

September 1969

WISKUNDE EN WETENSCHAPPEN – Het Sint-Janscollege in Meldert schoot in 1957 uit de startblokken met de afdeling Latijn-Grieks. In 1969 werd het studieaanbod gevoelig uitgebreid met in de Latijnse richting, naast Latijn-Grieks ook Latijn-Wiskunde, en Latijn-Wetenschappen. In de moderne richting kon men "Algemeen vormend" en "Wetenschappelijke B" kiezen. Het Sint-Janscollege hield altijd de boot van het VSO af.

DE JONGENSSCHOOL WORDT AFGESCHAFT – In Outgaarden wordt de gemeenteschool voor jongens met ingang van 1 oktober 1969 afgeschaft. De gemeenteschool voor meisjes wordt vanaf dezelfde datum omgevormd tot een gemengde lagere school met kleuterafdeling. De jongensschool wordt afgeschaft omdat ze niet meer in aanmerking kwam voor Staatstoelagen. Het aantal leerlingen was hiervoor te laag, volgens de normen van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur. Schoolhoofd Maurice Peeters wordt belast met de directie van deze school, terwijl schoolhoofd Mevr. Peeters-Elshout ter beschikking wordt gesteld.
Outgaarden heeft steeds een eigen lagere meisjes- en jongensschool bezeten. De heer M. Peeters was het laatste schoolhoofd van de jongensschool. In 1953 werd Mevr. G. Peeters-Elshout tot schoolhoofd van de meisjesschool benoemd. In 1956 richtte dit schoolhoofd, samen met het gemeentebestuur van Outgaarden een kleuterschool op.
Door de fusie van gemeenten in de jaren '70 liepen de één-klassige scholen van Outgaarden stilaan leeg. De meeste leerlingen werden door de gemeentelijke basisschool van Hoegaarden opgevangen.
Maar op 1 oktober 1969 bij invoering van de gemengde school is het nodig, door het aantal leerlingen, nog een tweede klas in te richten.

VOORTUIN SCHOOLHUIS – De voortuin van het schoolhuis in Hoegaarden wordt heringericht tot een "drive in" voor de schoolbus.

SCHOOLREFTER GEMEENTESCHOOL – In de kelder van de kleuterklassen aan de Doelstraat, zal een refter ingericht worden. Daarvoor gebruikten de kinderen hun lunch op de schoolbanken.

UIT DE GEMEENTERAAD - Uit de gemeenteraad van eind september 1969 in Hoegaarden: * de lijkbezorgers krijgen lichtere kledij * de kerktoren wordt

hersteld * de voortuin van de gemeenteschool maakt plaats voor een stopplaats voor de schoolbus * de heraanleg van Nerm, Dotremontstraat en Bleystraat wordt, na negen jaar, weer verdaagd.

MUZIEKACADEMIE IN COLLEGE – De Muziekacademie van Tienen start het schooljaar 1969-1970 met een afdeling in het Sint-Janscollege in Meldert. Deze afdeling bleef bestaan tot 1985.

VAN VALLEISTRAAT NAAR LORIERSSTRAAT – De gemeente vraagt subsidiëring aan voor de verbreding en verharding van de voetweg die de Valleistraat en de Loriersstraat verbindt, 't Helleke of het Delleke, dus. De brug over de Schoorbroekbeek zal verstevigd worden.

Oktober 1969

VLOEIBAAR KOOLZUURANHYDRIDE – In 1969 vroeg de NV Grote Brouwerijen van Hougaerde nog de machtiging voor een opslagtank van 2250 kilogram vloeibaar gemaakt koolzuuranhydride. Daarvoor moest een bak van staal komen met een inhoud van 3000 liter. In de vergunningsaanvraag komt men te weten dat de brouwerij Loriers op dat ogenblik 42 personen tewerk stelde. De vergunning werd bekomen op 31 oktober 1969 en ze verviel op 26 augustus 1973, maar toen was de brouwerij al dicht.

RUZIE TUSSEN GEPENSIONEERDEN EN VOETBAL – De gepensioneerden gebruiken het lokaal van SC Hoegaarden, maar betalen de verwarming niet. De COO commissie kan hier niet tussen komen en schuift de zaak door naar de gemeente Hoegaarden. De gemeente laat aan de verantwoordelijken van de gepensioneerden weten dat de gemeentelijke toelage dient om dergelijke schulden te betalen.

ONDERZOEK NAAR PERSARTIKEL – Het zou onvoorstelbaar zijn in deze tijd van snelle journalistiek en Internet. In oktober 1969 krijgt het College van Hoegaarden een klacht binnen van de Oud-Strijdersbond over het volgende: op dezelfde dag dat een schrijven van de Gouverneur over de eventuele naamsverandering van de Kalverstraat, bij de gemeente toekwam, is er in de pers een artikel over verschenen. Het College zal er een administratief onderzoek over instellen.

November 1969

RESTAURATIE TOREN – De eindafrekening van de restauratiewerken aan de toren en de torenkap van de Sint-Gorgoniuskerk wordt goedgekeurd, voor een totaal van 1,057 miljoen frank.

NIEUWE RIOLEN – Er zal riolering gelegd worden in de Fabriekgang, de Peter Van Molstraat, Elst en Groot-Overlaar.

START WERKEN AAN E5 - Dezer dagen wordt begonnen met de werkzaamheden aan de E5, vijfde sectie Honsem tot Hoegaarden (8,2km.). Dit traject loopt door de gemeenten Honsem, Boutersem, Kumtich, Oorbeek, Hoegaarden en Tienen. Naar Tienen wordt een vier kilometer lange invalsweg aangelegd die het grondgebied van Bost, Hoegaarden, Outgaarden, Zittert-Lummen zal aandoen

December 1969

WEER RAAD VOOR NIETS – Burgemeester André Hettich roept een gemeenteraad bijeen op 11 december, maar deze kan niet doorgaan, vermits schepen Swellen, Rik Jubin en de katholieke fractie niet komen opdagen. Maar op 15 december is er wel gemeenteraad, met nu schepen Vanosmael als voorzitter.

WONINGBOUW VOOR BEJAARDEN – De COO-commissie vraagt toelating aan de Minister voor het bouwen van 16 woningen voor bejaarden, op de eigendommen van de COO aan het "Wezenhuis" langs de Stoopkensstraat.

STORT OP HOEGAARDS GRONDGEBIED – Het College geeft gunstig advies aan de vraag van de gemeente Oorbeek om een stortbelt uit te baten op Hoegaards grondgebied, aan het zogenaamde Overlaarsveld.

VISIE OP RUIMTELIJKE ORDENING – De gemeente geeft haar eigen kritische visie bij het voorontwerp van het Gewestplan Tienen-Landen.
Terwijl het streekplan Leuven-Tienen spreekt van het industriegebied Tienen-Hoegaarden, is er in het Gewestplan alleen sprake over het industrieterrein van Tienen. "De uitbreidingskansen van het bestaande bedrijf te Hoegaarden zijn betrekkelijk", zo vermeldt het voorontwerp. "De bestaande textielindustrieën, brouwerij, plastiekfabriek, likeur- en limonadefabriek worden volledig buiten beschouwing gelaten. Aan de stad Tienen wordt de totale tewerkstellingsfunctie in de secundaire en tertiaire sector opgedragen. Men verkiest 100 miljoen te spenderen om het industriepark van Tienen, op circa 5 kilometer van het knooppunt

met de E5, toegankelijk te maken, i.p.v. de sociaal-economische kansen te grijpen die de nieuwe E5 infrastructuur met zich mee gaat brengen.
Om in Hoegaarden met een verantwoorde en noodzakelijke politiek van sociale woningbouw te kunnen beginnen, moet het gebied begrensd door Elst, de Tommestraat en de Pastorijstraat in woonzone worden opgenomen.
De wijk Kauterhof dient in de bouwzone te worden opgenomen om verdere villabouw mogelijk te maken.
Het gebied in Nieuw-Overlaar, tegen de bestaande verkaveling van de Immobiliën Vennootschap van België, ook begrensd door de Grote Gete, de grens met Tienen en de geplande zuidelijke ringlaan rond Tienen, dient ook in woonzone te worden opgenomen.
Om de bestaande textielindustrie gelegen in de Kloosterstraat (Bogaerts) toe te laten uit te breiden, moet daar een industriepark worden afgebakend. Thans stelt deze industrie reeds 200 mensen tewerk. Vermoedelijk gaat het naar 250 in 1970.
Er moet een industriepark gecreëerd worden in het aangeduide industriegebied waar de gemeente Hoegaarden eigenaar van is. Via een bijzonder plan van aanleg wil de gemeente dit realiseren op 4,5 ha braakliggende gemeentegronden. Dit industriegebied is volledig omsloten door de geplande E50, de toegangsweg Tienen-Jodoigne en de Rijksweg nummer 21. Het ligt daarenboven in de onmiddellijke nabijheid van de spoorlijn. (die zou pas in 1973 definitief buiten dienst komen voor goederenverkeer). De vallei van de Gete moet als groenscherm dienen voor de industriezone.

Figuur 81. Een SV-4B in de volksmond Jefke

Het gemeentebestuur wil ook de aandacht vestigen van de ontwerpers van het plan op de bestaande nijverheden: de Grote Brouwerijen van Hoegaarden, Hougardia wijnen, likeuren en limonaden, de industriële bakkerij Vandenneucker, Vandermolen Plastics in de woonzone, en de firma Newform in landbouwzone. Het huidige voorontwerp zou eventuele expansieplannen van die bedrijven in het gedrang brengen.
Aangezien de spoorlijn in de toekomst van uitzonderlijke betekenis kan zijn voor het industrieterrein Hoegaarden moet het behoud van de spoorlijn bepleit worden bij de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.
Omwille van de uitzonderlijke architecturale en monumentale waarde, dient het gebied van de monumentale Sint-Gorgoniuskerk met kerkhof, het gemeentehuis, de herenwoning en de boerderij op de Houtmarkt, samen met het park in een te beschermen landschap worden opgenomen." Tot daar de visie van de gemeente.

EINDE VAN DE JEFKES – In 1968 reeds nam de Luchtmacht de beslissing de beruchte tweedekker "Stamper", of de SV-4b, in de volksmond "Jefkes" genoemd, te vervangen door een ander instructievliegtuig: de SIAI Marchetti SF-260-M. De Marchetti's voor de basis van Goetsenhoven werden besteld in januari 1969, en de eerste werden in december geleverd. Nog enige tijd zag men in het Hoegaardse luchtruim nog de twee types vliegtuigen, maar de Jefkes werden spoedig buiten dienst gesteld. De laatste vlucht met een Jefke gebeurde in 1978. Er was een einde gekomen aan de met linnen bespannen vleugels van de Luchtmacht.

BESPREKING MET KUMTICH GEWEIGERD – Burgemeester André Hettich heeft een telefoontje gekregen van de gemeentesecretaris van Kumtich om een vergadering te beleggen tussen de schepencolleges van de twee gemeentes, i.v.m. de eventuele overheveling van het gehucht Hoxem naar Kumtich. De burgemeester antwoordt aan de Kumtichse secretaris dat dit probleem voorlopig niet besproken wordt.

1970

Januari 1970

OVERNAME GRAND-PONT - De suikerfabriek "Grand-Pont" wordt opgeslorpt door de Tiense Suikerraffinaderij.

OCHTENDGLOREN – De toneelafdeling van JVV heeft nu een eigen naam "Ochtendgloren" en brengt "Dolle Hans" in een regie van Basile Celis.

Februari 1970

WEER OPROEP VOOR NIETS – De alternatieve meerderheid met de katholieke fractie en schepen Swellen roept in Hoegaarden een gemeenteraad bijeen maar is niet in voldoende aantal, want raadslid Rik Jubin van de voormalige groep Giroulle is er niet.

Maart 1970

LOKAAL VOOR BEJAARDEN – De gemeente beslist een lokaal in orde te brengen waar bejaarde mannen van Hoegaarden hun namiddagen in gezelschap kunnen doorbrengen. Er wordt een lokaal van het gemeentehuis vooropgesteld.

OPINIEPEILING KALVERSTRAAT – Bij een opiniepeiling bij de bewoners van de Kalverstraat, over een eventuele naamsverandering in "Martelarenlaan", hielden 25 gezinshoofden eraan de straatnaam te behouden, terwijl vijf voorstander waren van de nieuwe naam.
Kalverstraat heeft absoluut niets met kalveren te maken. Pastoor Huysdens schreef weliswaar in 't Klokske in 1945, dat daar handelaars in kalveren zouden gewoond hebben. Kalverstraat komt van "Calvarie", en het was een echte calvarie om langs die modderige plek het Sparrencampshof te bereiken dat langs dat pedeke lag.

HUBERT VAN NERUM OF PRAUW – Familieschoon nummer 96 gaat dieper in op Hubert Van Nerum, "Pràw" genoemd, zelf zadel- en gareelmaker en vader van Julien Van Nerum die zijn naam aan de stichting van 't Nieuwhuys gaf. Hij was dus grootvader van museumvoorzitter Hubert Van Nerum. Hubert Van Nerum werd geboren op 28 mei 1848. In oktober 1881 kocht hij het Nieuwhuys. Hij richtte er zijn zadel- en gareelmakerij in, en zijn vrouw stelde de herberg weer open "bij Prauw". Hubert Van Nerum overleed te Hoegaarden op 30 november 1919. Hij werd bijgeplaatst op het oude kerkhof.

TOCH BOMEN PLANTEN – De gemeenteraad van Hoegaarden heeft beslist om het op de nationale boomplantdag van 18 april, bij een tiental bomen te houden, symbolisch geplant in elke wijk van de gemeente. Chiro Hoegaarden neemt die symbolische deelname niet en heeft besloten zelf een duizendtal bomen ter beschikking van de bevolking te houden.

SPOORLIJN OPGEBROKEN – Door de werken aan de E5 wordt de spoorlijn definitief opgebroken tussen Hoegaarden en Bost. De stations van Hoegaarden en Geldenaken zullen dus niet meer vanuit Tienen kunnen bediend worden.

WEGEN BESCHADIGD BIJ AANLEG E5 – Het zware verkeer voor de aanleg van de E5 passeert door Outgaarden langs de Hoegaardenstraat, de Kerkstraat en de Goetsenhovenstraat. De weg wordt zwaar beschadigd door het zware verkeer. De gemeenteraad roept een bijeenkomst samen met het bestuur voor de E5, de aannemer, de wegencommissaris en het college, om de schade te bepalen.

NIEUW COO-RAADSLID – René Machiels wordt het nieuwe COO-raadslid in Hoegaarden, in opvolging van Désiré Vanmol die ontslag gaf op 15 december 1969.

RAADSLEDEN KRIJGEN OPSLAG – Voortaan krijgen de raadsleden in Hoegaarden 300 frank per raadszitting.

TOELAGEN VERENIGINGEN – Niet alleen de wielerclub en voetbalvereniging "Blijf Jong" krijgen subsidies in Outgaarden, maar nu ook de Oudstrijdersbond en de Vrouwengilde. In 1971 komen daar nog de Biljartclub "Onder Ons" en de jeugdclub "Jonge Arbeiders" bij. Tegen 1976 zijn daar ook de Toeristenclub OJO Outgaarden en de Bond der Gepensioneerden bij.

ARCHEOLOGISCHE OPGRAVINGEN – Tijdens de jaren 1964-1965 werden er in het Nieuwhuys archeologische opgravingen gestart. Thans krijgt het museum de toelating om deze voort te zetten onder de leiding van de Nationale Dienst voor Opgravingen. De kelders worden vanaf 1 april 1970 voor bezoekers afgesloten.

GEMEENTEBEGROTING VASTGESTELD – De gemeentebegroting 1970 in Hoegaarden heeft als algemene uitslag in de gewone dienst 14 miljoen frank met een batig saldo van 9970 frank, en in de buitengewone dienst een algemene uitslag van 938.000 frank.

BETWISTING VAN EEN STRAATNAAM – De Studie-

en Navorsingscommissie van 't Nieuwhuys mengt zich in de discussie die ontstaan is rond de Kalverstraat. Al in september 1969 kwam de museumraad samen hierover, en thans verschijnt het in het tijdschrift "Alpaïdis". "De betwiste Kalverstraat draagt deze benaming reeds meer dan vier eeuwen en werd Calverstraete genoemd in 1582. Waarom moeten wij 15 generaties later het werk van onze vroede voorouders afbreken. Laten wij hun goede reden om dat "pedeke" zo te noemen, eerbiedigen".
"Maar we moeten ook de slachtoffers uit de oorlog herdenken. De mooiste plaats hiervoor is de Gemeenteplaats, soms Gemeenteplein, dan weer Plaats (Plèk) of Plein en zelfs Markt genoemd. Deze benaming heeft geen specifieke oorspronkelijke betekenis. Deze plaats verdient de naam "Martelarenplein". Indien dit niet mogelijk is lijkt de Stationstraat het meest aangewezen voor een nieuwe naam, want Hoegaarden heeft geen station meer. De knoop zou hiermee doorgehakt zijn en de Martelaren zouden de eer bekomen die hen toekomt, i.p.v. 25 jaar na hun dood het voorwerp uit te maken van dorpsconflicten, zoals in 1749, bij de aanleg van de huidige Pastorijstraat".

APOSTELEN EVEN WEG UIT PAX – In 1970 wordt zaal de Pax vernieuwd, en het Genootschap van de XII Apostelen heeft tijdelijk zijn lokaal bij Willem Tell in de Doelstraat. Maar in 1971 keren ze weer naar de Pax

April 1970

INSTALLATIE VVV HAGELAND - Op het stadhuis in Tienen wordt de VVV Hageland en Haspengouw, een overkoepelend orgaan, geïnstalleerd onder het voorzitterschap van notaris Pierre Honorez. De stichtingsakte wordt onder meer ondertekend door het museum Van Nerum uit Hoegaarden. De plaatselijke VVV's blijven wel bestaan.

START VAN NATUURBESCHERMING – De Ornithologische commissie van Honsem presenteert in 't Nieuwhuys een diareeks op 25 april met het thema "Wij doen mee aan natuurbescherming". Het is de bedoeling ook in Hoegaarden acties op gang te brengen.

V DAY TENTOONSTELLING – Het is 25 jaar geleden dat WOII eindigde, een wereldbrand zoals nooit tevoren. Daarom richt de Geheime Militaire Inlichtingendienst Athos, in het museum Julien Van Nerum in Hoegaarden, een V-Day tentoonstelling in.

Mei 1970

OPRICHTING TROMMELKORPS – In 1970, richtten de Melomanen van de Grote Gete, in samenwerking met het toenmalige JVV- Jeugdorkest, een trommelkorps op, om tijdens muzikale uitstappen voorop te gaan. Het stond onder leiding van Gérard Goffin en trad op 18 mei 1970 voor de eerste maal op, tijdens een optocht door de straten van Hoegaarden. Daarbij werd ook 't Nieuwhuys bezocht, omdat daar in 1861 de stichtingsvergadering van de harmonie had plaats gevonden.

EERSTE LUSTRUM VAN MUSEUM MET BLAZOEN – Het museum Julien Van Nerum werd vijf jaar geleden geopend op 27 mei 1965. Deze verjaardag werd nu gevierd. Het was een gelegenheid om een eigen blazoen aan te nemen, en een petekind voor het museum aan te stellen. Greta Bruffaerts, dochtertje van het echtpaar Bruffaerts-Boesmans, werd geboren op de dag dat het museum de deuren opende, en werd nu petekind. Op de taveernevensters prijkten reeds twee blazoenen: dat van Julien Van Nerum, en het wapenschild van Hoegaarden. Maar de heemkundige vereniging zelf had tot nu toe geen blazoen: er werd gekozen voor een waterput, beschenen door een ster, alles van goud op grond van glazuur. Het blazoen werd goedgekeurd door de heraldische commissie.

VIJFDAAGSE SCHOOLWEEK – Vanaf 25 mei 1970 zal in het gemeentelijk onderwijs de vijfdaagse schoolweek worden ingevoerd in Hoegaarden. Gedaan dus met de lessen op zaterdagvoormiddag.

FORMEEL VERZET TEGEN AFSTAND HOXEM – De gemeente Hoegaarden verzet zich nogmaals formeel tegen een grenswijziging met het verlies van Hoxem, ten voordele van de geplande entiteit Kumtich-Vissenaken.
Hoegaarden argumenteert dat het slechts 4949 inwoners heeft en het door het verlies van Hoxem sterk zou verzwakt worden wat belastingsinkomen betreft.
Hoegaarden stelt ook dat de inwoners van Hoxem aan een zwaardere belastingsdruk zouden onderworpen worden, en minder diensten in de plaats krijgen.
Hoxem is altijd één van de belangrijkste gehuchten van Hoegaarden geweest. Hoegaarden heeft alleen de zorg en de last gedragen van de aanleg van een nieuw kerkhof, het in stand houden van de wijkschool, en

de restauratie van de monumentale kerk. Dit alles is gebeurd zonder de minste tussenkomst van de gemeente Kumtich, en dit terwijl de inwoners van het gehucht Hoxem-Kumtich steeds mee hebben geprofiteerd van deze nutsvoorzieningen. Hoegaarden vindt dus dat het meer passend is dat Hoxem volledig bij Hoegaarden zou gevoegd worden, te meer daar door de aanleg van de E5 Hoxem volledig afgesneden wordt van de entiteit Kumtich-Vissenaken. Tenslotte maakt de gemeente Hoegaarden zich sterk dat bij een opiniepeiling de meerderheid van de inwoners van Hoxem voor Hoegaarden zou kiezen.

JEUGDVERENIGINGEN IN 1970 – In mei 1970 komen volgende jeugdverenigingen voor subsidiëring in aanmerking in Hoegaarden: JVV, Krater 16, Chiro-jongens en Jongeren Gemeenschap Overlaar.

CULTUURVERENIGINGEN IN 1970 – Volgende culturele verenigingen krijgen subsidies in mei 1970: De Melomanen van de Grote Gete, de Jonge Trommelaars, de Vrije Muziekliefhebbers, museum Van Nerum, Toneel Thalia, Toneel JVV Ochtendgloren, Horizon Willemsfonds, Davidsfonds, Centrale voor Arbeidsopvoeding en De Boekuil.

Juni 1970

MUNTEN CESAR – In Hoegaarden vervaardigt onderwijzer Albert Guilluy karamellen volgens een recept dat meer dan 100 jaar oud is. Deze karamellen worden gemaakt in het museum en er ook verkocht. Het gaat om de karamellen van Jean-Baptist Putzeys, een recept uit 1854. Het is echter zijn zoon César Putzeys die grote vlucht aan de karamellen zal geven. De munten hebben een heldergele doorschijnende kleur, afkomstig van zwarte kandijsuiker.

Figuur 82. De muntkaramellen Cesar in originele doos

VTB-VAB-AFDELING – Onder impuls van Leontine Wuyts wordt voor de gemeenten Hoegaarden en Outgaarden een VTB-VAB-afdeling opgericht. Na één maand zijn er al 50 leden.

INTERNATIONALE MEETING LUCHTMACHT – Op 28 juni wordt in Beauvechain een internationale meeting van de Luchtmacht georganiseerd. Dit houdt een paar opmerkelijke beslissingen in voor Hoegaarden. Zo komt er op die dag van 9 tot 21 uur een parkeerverbod op de Oorbeeksesteenweg, op de Kauterhof en in Hauthem.

Juli / augustus 1970

FOSSIELE BOMEN – Tijdens de werken voor de aanleg van de E5, thans E40, worden er op het grondgebied van Hoegaarden, in het gehucht Overlaar, heel wat fossiele bomen opgegraven, o.a. olijfbomen. Volgens prof. Dr. R. Van Hoorne was Hoegaarden in het tertiaire tijdperk moerassig en begroeid met een dicht oerwoud. Daar het klimaat 54,9 miljoen jaar geleden een subtropisch karakter vertoonde, was het best te vergelijken met de moeraswouden in het huidige deltagebied van de Mississippi in Louisiana, waar bomen letterlijk met hun wortels in het water staan.

DE GROTE GETE – In Alpaïdis nummer 20 brengt 't Nieuwhuys een bijdrage over de rol van de Gete in Hoegaarden. "De Grote Gete heeft een totale lengte van 51 kilometer en snijdt Hoegaarden middendoor over een afstand van circa 6 kilometer. De meeste steden en dorpen zijn ontstaan in de nabijheid van waterlopen. Zo ook Hoegaarden. De Grote Gete speelde een belangrijke rol vroeger en bood op het grondgebied van Hoegaarden waterkracht aan vier molens: de molen van Steenbergen (Grote Molen) de Kloostermolen (Kleine Molen), de Bullekomse molen en de Wolfsmolen aan de

grens met Tienen. In de 13de eeuw verzekerde deze rivier de handel met Diest, Aarschot, Mechelen en Antwerpen. Ooit werden er op een jaar 200 tot 300 schepen op de Gete waargenomen. Een reis naar Antwerpen duurde per boot ongeveer 5 dagen. Tot 1900 was de Gete één van de rijkste rivieren aan vis, maar door de afval van de fabrieken verdween de vis volledig. De Gete heeft steeds een belangrijke rol gespeeld tijdens de wereldoorlogen. Dat men te Hoegaarden veel belang hechtte aan de Gete – Ghète, bewijzen de namen die ze aan hun stichtingen schonken, zoals: Brasserie de la Ghète, Sucrerie de la Ghète, Mélomanes de la Grande Ghète, Moulin de la Ghète, Grand Prix de la Ghète, enz … De Gete was de Hoegaardiers niet altijd gunstig gezind en er waren grote overstromingen. Zoals in 1891 toen het ganse Getedal overstroomde. Het water stond toen op sommige plaatsen 2 meter hoog en koeien verdronken in de weiden. Dagenlang bleef het water hoog en levensmiddelen werden naar de mensen met vlotjes en boten gebracht".

DECORATIES VOOR VML-MUZIKANTEN – Op 11 juli worden eretekens uitgereikt aan de verdienstelijke leden van de muziekmaatschappij "de Vrije Muziekliefhebbers", tijdens een ontvangst op het gemeentehuis. De volksvertenwoordiger Jaak Henckens is aanwezig en de eretekens worden aan 7 muzikanten uitgereikt, waarbij volgende: Karel Romme, Louis Romme, Theo Sterckx, Arthur Stockmans, Emiel Steenwegen en Alex Stroobants.

VOORBEREIDING INDUSTRIETERREIN – Aangezien op de raadszitting van december 1969 het principe werd aanvaard voor het creëren van een industrieterrein op de gemeentegronden in Rommersom, liggend aan de geplande toegangsweg Tienen-Jodoigne en vervat in de infrastructuur van de E5, krijgt de firma Sogetra de toelating om er zand te delven, met het oog op de nivellering van het industrieterrein. Schepen Swellen wil het zand van het industrieterein verkopen, maar volgens raadslid Pros Fourie is de kwaliteit van het zand in Rommersom niet geschikt voor het bouwbedrijf.

EERSTE VAKANTIEKAMP MONCHENOULE - Nieuw bij JVV in de grote vakantie was de organisatie van een vakantiekamp. Via Willy Boffé werd een geschikt vakantiehuis gevonden te Basse-Monchenoule, gemeente Manhay, in de provincie Luxemburg. Dit huis "Seeonee", waarvan de Klup een hele tijd mede - aandeelhouder was, thans niet meer, zou het centrum worden waarrond de volgende vakantieperiodes zouden uitgebouwd worden. Voor het eerste jaar werden kampdeelnemers van 7 tot 14 jaar aanvaard, 35 in totaal. Het kamp vond plaats van 25 juli tot 2 augustus.

September 1970

GEMENGD ONDERWIJS – In de gemeenteschool in Hoegaarden wordt gemengd onderwijs ingevoerd.

NIEUWE ONDERPASTOOR – EH Gerard Exelmans is aangesteld tot pastoor van Lubbeke St.- Bernard, en wordt in de Sint-Gorgoniusparochie vervangen als onderpastoor door EH Louis Vanderheyden, afkomstig uit Molenbeek-Wersbeek. Gerard Exelmans uit Zichem, werd onderpastoor in Ramsel in 1953 en in Hoegaarden op 30 september 1958. Louis Vanderheyden werd onderpastoor in Hoegaarden in 1970 en bleef het tot in juli 1978 toen hij pastoor werd in Bunsbeek.

SCHOOL OUTGAARDEN – Vanaf 1 oktober 1970 wordt in het gemeentelijke lagere en kleuteronderwijs de vijfdaagse schoolweek ingevoerd.

OVER BEENHOUWERS – In Alpaïdis nummer 21 publiceert Maurice Dodion een bijdrage over Hoegaardse beenhouwers in 1740. Hij geeft een lijst met de acht beenhouwers die de toenmalige Hoegaardse magen moesten vullen. Ze moesten driemaal per jaar taksen betalen aan de gemeente.

ARGO PENNE DIRIGENT – Argo Penné was dirigent bij de Koninklijke Fanfare St. Hubertus, Schaffen van 1970 tot 2004. Hij startte daar met dirigeren in september 1970. Op 23 september 1995 werd er een "Gala-solisten Concert"' georganiseerd om zijn 25 jaar dirigentschap te vieren. Argo Penné studeerde aan het Koninklijk Muziekconservatorium in Antwerpen. Na zijn studies was hij freelance muzikant bij het "Orkest van de Vlaamse Opera" te Antwerpen, het "Nationaal Orkest van België" en het "Philharmonisch orkest van Luik". Hij was leraar vakdidactiek aan het conservatorium van Brussel en docent tuba aan het Lemmensinstituut te Leuven, leraar kopers aan de muziekacademie van Tienen en leraar slagwerk, kopers en samenspel aan de muziekacademie van Diest. Tevens is Argo Penné technisch adviserend lid van de Limburgse muziekfederatie en van het

Koninklijk Muziekverbond van België. Hij is componist van verscheidene marsen voor Hafabra en werken voor slagwerk, drumbands en percussie-ensembles. Momenteel (2009) is hij dirigent van de Koninklijke Harmonie De Vrije Muziekliefhebbers uit Hoegaarden en lid van het Renaissance Koperkwintet.

OPRICHTING NATUURVERENIGING – De diavertoning over natuurbescherming in april ll heeft in Hoegaarden sporen nagelaten. Het was de ornithologische commissie van Honsem die deze vertoning bracht en nu geduwd heeft om een gelijkaardige groepering in Hoegaarden op te richten. De plaatselijke Chiroafdeling heeft zijn steun toegezegd, en zal vijftig nestkasten leveren. In september komt er nog een tentoonstelling over natuurbescherming in het museum. August Vandegaer is stuwende kracht achter het initiatief.

AFBROKKELING VAN LIBERALISME – Voor de PVV werd 1970 een fataal jaar. De grijze eminentie en directeur van de Grand-Pont, Jean-Marie Lowet – Oury, was ingevolge een jachtongeval overleden. De suikerfabriek werd opgeslorpt door de Tiense Suikerraffinaderij. Voor de PVV betekende dit een groot verlies. Burgemeester Hettich zou het hard te verduren krijgen: schepen Oscar Vanosmael deed niet meer mee, terwijl schepen Albert Swellen voor een aparte lijst gekozen had, in de voetsporen van Giroulle. Hetgeen Hettich in een reactie op de kritiek op het beleid door de BSP, deed zeggen: "De heren socialisten hebben nog niet begrepen dat sinds 1965 onze gemeente bestuurd wordt door CVP-schepen Swellen, ondertussen naar Gemeentebelangen overgelopen." Ook Swellen klaagde in een open brief het PVV-beleid aan, hoewel hij het zelf gevoerd had. Raadslid Tourwé bedankte voor de eer, terwijl schepen Vanex al in 1966 afhaakte. Burgemeester Hettich had veel van zijn populariteit verloren, maar zou ondanks alles bij deze verkiezingen zijn hoogste aantal voorkeurstemmen behalen. Er werden op de PVV-lijst heel wat nieuwelingen gezet. De CVP rook bloed en zette alles in het werk om de macht van de blauwen te breken. Ze waren vast van plan, net zoals in Tienen in 1964 het meer dan 100-jarig liberaal bewind was omvergegooid, dat ook in Hoegaarden te doen.

JEAN-MARIE LOWET OVERLEDEN – Jean-Marie Lowet de Wotrenge Oury uit Hoegaarden is kinderloos overleden in Neerheylissem op 22 september 1970 en laat een bedrag na van 25000 frank aan de gemeente Hoegaarden, op voorwaarde dat die zorgt draagt voor de eeuwigdurende grondconcessie van de familie Dumont op het gemeentelijk kerkhof. De man laat ook een bedrag na van 100.000 frank aan de COO-commissie van Hoegaarden.

Oktober 1970

START POLITIEKE CARRIERE MARCEL LOGIST- Marcel Logist is in 1947 in Outgaarden geboren. In 1970 vroeg de SP hem in zijn dorp op de lijst te staan. "Ze geraakten er niet aan voldoende kandidaten. Ik kwam er bij om de lijst vol te krijgen," aldus Logist. Beroepshalve was hij toen al actief in de socialistische mutualiteit in Brussel. Hij wilde wel wat doen voor zijn dorp en liet zich overhalen. Een succes werd het niet. Twintig voorkeurstemmen was te weinig voor een zitje in de gemeenteraad, maar Logist was toch niet helemaal ontevreden, want Outgaarden, toen nog niet bij Hoegaarden, telde maar 450 stemplichtigen.
De politieke doorbraak kwam er in 1982. Logist was toen getrouwd met Nicole Delvaux uit Oplinter, waar hij ging wonen. Marcel Logist was van 1978 tot 1986 gewestelijk verantwoordelijke van de Socialistische Mutualiteit. Hij maakte een schitterende politieke carrière, achtereenvolgens bij BSP, SP en SP.A in een tijd dat diploma's nog geen belangrijke rol speelden. Logist maakte alleen zijn lager middelbaar af, aan de Normaalschool in Tienen. In 1983 werd hij gemeenteraadslid in Tienen, in 1989 schepen. Van 1995 tot 2000 was hij burgemeester van Tienen, en in 2007 werd hij opnieuw burgemeester na een oppositiekuur. Bij de verkiezingen van 2006 haalde hij in Tienen 5523 voorkeursstemmen. Van 1991 tot 1995 was hij volksvertegenwoordiger, en van 1992 tot 1995 lid van de Vlaamse Raad. In 1995 werd hij Vlaams Volksvertegenwoordiger, en bleef dat onafgebroken. In 2009 werd hij opnieuw tot Vlaams Volksvertegenwoordiger gekozen.

NIEUWE MEERDERHEID – Bij de gemeenteraadsverkiezingen behalen de liberalen van de PVV, voor het eerst sinds lange tijd, geen absolute meerderheid meer. Ze worden door een coalitie van CVP en BSP in de oppositie verdrongen. Voor de PVV zijn de gekozenen: André Hettich (568), Georges Gasia (288), Noël Taverniers (188), Willy Boffé (371), Willy Marchal (305) en Vital Vranckx (208). Voor de CVP zijn dat:

Roger Kerrijn (611), Cyriel Vandermolen (263), Pros Fourie (212), Frans Huon (221) en Albert Rimanque (272). Voor de BSP worden Henri Grootjans (333) en Jef Ausloos (168) verkozen. Roger Kerrijn wordt burgemeester vanaf 1971. De PVV haalt 1299 stemmen, tegen 1126 voor de CVP en 670 voor de BSP. De Gemeentebelangen halen met 239 stemmen geen verkozene.

CVP EN BSP VIEREN – De avond van de verkiezingen, op 11 oktober 1970, toen de uitslag bekend raakte werd er in de Pax, het lokaal van de CVP, gevierd, terwijl in de Cerkel, het lokaal van de PVV, verslagenheid heerste. In de Waranda, het socialistische lokaal, werd uitbundig de nederlaag van Hettich gevierd. De liberalen hadden het meeste zetels, maar de meerderheid was gebroken, de katholieken hadden vijf zetels, maar vooral de socialisten waren overwinnaars, met twee zetels. Zij konden bepalen wie in Hoegaarden het beleid zou voeren en de BSP ging scheep met de CVP. Het blauwe bastion dat ononderbroken 74 jaar stand had gehouden, werd omver geworpen. Roger Kerrijn zou burgemeester worden, met Pros Fourie en Rik Grootjans als schepenen.

UITBATERS WARANDA EN VOLKSHUIS – Het was groot feest in het volkshuis na de verkiezingsnederlaag van de liberalen. Even een gelegenheid om de diverse uitbaters van de Waranda, café en cinema, en het volkshuis op te noemen. De familie Giroulle (Petot), Jef Bosmans (Jef Titte), de familie De Hertog, Cops-Billet, Jeanne Swinnen, Danny Schepers, de zoon van Jeanne, Eddy Noë, en Collin Vande Ginste (Den Hoegardier). Er was ook een bloeiend verenigingsleven met o.a. toneelgroep de Werkmanszonen en 'Jan met de Pet', maar bij het begin van de nieuwe eeuw was het gedaan met de Waranda. Even waren er plannen voor afbraak en een volledige nieuwbouw voor de hele omgeving, maar door het overlijden van de eigenaar, een bierhandelaar, en wegens te duur, ging dit niet door. Ondertussen ligt het pand nog altijd te verkommeren.

FRANS HUON VERKOZEN – Frans Huon werd zopas verkozen tot gemeenteraadslid bij zijn eerste deelname aan verkiezingen. Frans Huon stamt uit een gezin dat in het landelijke Sinte-Catharina-Hauthem actief was in de handel in veevoeders, meststoffen en granen. Het bedrijf ging over van vader op kinderen. Er waren vestigingen in Ezemaal, Tienen en Geldenaken. In die van Tienen en Geldenaken was Huon medebeheerder. Huons familiebedrijf werd in België marktleider in de verkoop van eigen, biologisch geproduceerde meststoffen voor de aardappelsector. Willy Huon, want dat was zijn eerste naam, volgde basisonderwijs in de Broedersschool in het Patronaat. Die school ging later over naar Mariadal. Secundair onderwijs volgde hij in het Onze-Lieve-Vrouwcollege in Tienen. Daarna wenkte de KU Leuven, waar hij les volgde aan twee faculteiten en het bracht tot handels- en bedrijfseconomisch ingenieur. Tijdens zijn studentenjaren aan de KU Leuven zette hij zich actief in voor de Vlaamse Beweging en het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond (KVHV). In Hoegaarden liet hij zich als jonge kerel niet onbetuigd. Hij werd de stichter van het jeugdhuis 't Paenhuys, dat uitgegroeid is tot één van de actiefste en belangrijkste in Vlaanderen. Huon was er geruime tijd voorzitter. Tevens was hij in Hoegaarden medestichter van de Davidsfondsafdeling. Zijn engagement ontging de Tiense volksvertegenwoordiger Jaak Henckens (CVP) niet. Hij vroeg de 30-jarige Frans in 1970 om zich kandidaat te stellen bij de gemeenteraadsverkiezingen. De CVP zat toen in de oppositie in Hoegaarden. En zie: na honderd jaar liberaal bewind haalde de CVP de meerderheid. Zes jaar later (1977) werd Huon schepen en na het ontslag van Roger Kerrijn (1990) burgemeester. Frans Huon zetelde ook 12 jaar in de provincieraad. Huon vond van 1978 tot 1990 nog de tijd om gids te spelen in zijn gemeente en de brouwerij. Hij leidde er 2200 groepen rond. Frans zou burgemeester blijven tot in 2008 vlak voor zijn overlijden.

OORBEEK BIJ TIENEN - In oktober 1970 ging Oorbeek naar de stembus. Niet voor de eigen gemeenteraad, maar voor het eerst voor die van Tienen. Met Nieuwjaar 1971 werd de fusie van Oorbeek en Bost bij Tienen een feit. De eigenaardigheid aan die verkiezingen in Oorbeek een dorpje met 350 inwoners, was dat het de eerste waren na 35 jaar. Voordien bestond er, in het zelfstandige Oorbeek, uiteraard ook een gemeenteraad, in het gemeentehuis aan de Begijnenstraat, maar die werd niet verkozen. Er werd al die jaren geen 2de lijst ingediend en dus sprak men van verkiezingen zonder strijd. De burgemeester Paul Vranckx kwam aan het bewind in de jaren '30 en hij bleef zetelen als burgemeester tot 1970. Al die tijd nam men vrede met zijn lijst met kandidaten. Hijzelf trad terug in '70 en kwam dus niet op

een lijst in Tienen. Ook schepen Vanuffelen viel weg, wegens overlijden. Geen enkel ander raadslid van Oorbeek zette de stap naar de Tiense politiek. Tienen had bij deze fusie behalve Oorbeek ook Bost ingelijfd. Maar de Tiense politici vroegen ook om de aanhechting van Nieuw- en Groot-Overlaar, behorend bij Hoegaarden. Dat werd in 1970 niet toegezegd. Bij de grote fusie in 1976 zou het wel zover komen.

VANDALEN IN MUSEUM – Vandalen hebben in het museum Van Nerum de glazen kast beschadigd, die onder meer geweren en oorlogstuig uit beide wereldoorlogen bevat. Er werden ook twee schilderijen beschadigd.

November 1970

VERBOUWINGEN BIJ JVV - In 1970 wordt bij JVV de instuifruimte verbouwd, met verplaatsing van de bar naar achter toe. Er wordt tevens nieuw meubilair gekocht. De verbouwingswerken waren klaar tegen februari 1971, maar hadden de activiteiten aan het einde van het jaar wat geremd. Door de verplaatsing van de toog werd de instuifruimte vergroot tot 50 m2. In de werking van het jeugdhuis bleven het jeugdorkest, de zwemclub en de toneelgroep serieuze pijlers. De zwemclub was in die periode overgeschakeld naar redelijk zware trainingen. Eén kilometer trainen was geen uitzondering op zondagmorgen.

PRENTKAARTEN VOOR NIEUWE KERK – In 1970 werden in Overlaar zwart-wit prentkaarten verkocht waarop men kon zien hoe de nieuwe kerk er zou uitzien. In de nieuwe wijk zelf woonden maar 320 mensen, maar de parochie Sint-Jozef liep over een stuk van Tienen (Mulk) tot aan de spoorweg en omvatte meer dan 1500 inwoners. De eerste steen van het Sint-Jozefcentrum werd gelegd meteen na de verkiezingen. Pastoor Bisschop (Zie Kroniek maart 1953) was de drijvende kracht. De noodzakelijke gronden hiervoor waren al jaren (van in 1958) aangekocht. In 1971 zou de nieuwe Sint-Jozefkerk in Nieuw–Overlaar opengaan.

TENTOONSTELLING NATUUR – In het museum Van Nerum worden 250 kindertekeningen geëxposeerd met als thema "natuur". Er waren in totaal 401 inzendingen. De wedstrijd was voorbehouden aan deelnemers van 6 tot 16 jaar.

HULDIGING VAN DE KAMPIOENEN – De kadettenploeg van SC Hoegaarden is het voorbije seizoen kampioen geworden. De spelers worden gehuldigd in het museum Julien Van Nerum. De gevierde spelers zijn Hubert Wageneers, Marc Keulemans, Serge Coutereel, Rudy Beelen, Theo Steenwinckel, Luc Dekeyzer, Eddy Reviers, Fernand Taverniers, P. Minsaert, Dany Bruers, kapitein Hugo Vangrambesen, Patrick Smeyers, Walter Tritsmans en Yvan Bollen.

December 1970

ULTIMATUM AAN RIDDERS VAN BRUNENGERUZ – Een groep Hoegaardse studenten, die zich bekend maakt als de "Heren van Hoegaarden", heeft de hoed en de scepter van de Tiense carnavalprins van de Orde van Brunengeruz gestolen. De reden van de ontvoering, een diefstal eigenlijk, tijdens een repetitie voor de prinsenzitting in de stadshal in Tienen, ligt hem in de polemiek die ontstaan is tussen Tienen en Hoegaarden betreffende de naamkeuze van de carnavalgroep "Ridders van Brunengeruz". Brunengeruz, of beter Bruningerode (ook Brunerode), was het Frankische graafschap dat zich uitstrekte van de Dijle tot de Gete, waarbij ook Tienen behoorde. Maar het was Hoegaarden dat de plak zwaaide en de hoofdplaats was, tot bij de verdeling van het graafschap in de 10de eeuw. De Tiense Ridders hebben zich nu de naam Brunengeruz eigen gemaakt, en werden ridder geslagen in de geest van Wernoud, eerste graaf van Brunengeruz. "Maar die Wernoud leefde in Hoegaarden", zo betogen de Heren van Hoegaarden. Ze eisen een aanbrenging van het wapenschild van Hoegaarden op de scepter van de prins, en toegang tot de Prinsenzitting van 18 december 1970. Het ging uiteindelijk om de studentengroep Getegalm.

OUD-BURGEMEESTER OVERLEDEN – Op 13 december overlijdt te Hoegaarden op 80-jarige leeftijd, oudburgemeester Dr. Leopold Lodewijckx. Hij was schepen van 1924 tot 1926 en burgemeester van 1927 tot 1933. Hij was getrouwd met Marie Lydie Clémence Meeus uit Meldert, die haar echtgenoot nog 10 jaar overleefde.

BOST FUSIONEERT MET TIENEN - Bost is gelegen ten zuid-oosten en aan de rand van de stad Tienen, op de weg naar Hannuit. De gemeente bestond uit twee delen: Bost-centrum en Spannuit, gelegen aan de poort van de stad Tienen. Spannuit dankt zijn naam aan een afspanning die onderdak verleende aan reizigers die s'avonds,

met paard en kar voor de gesloten poorten van de stad stonden. Bost was een gehucht van Hoegaarden en werd op 30 december 1883 bij Koninklijk Besluit zelfstandig verklaard.
Bost behoorde toe aan de bisschop van Luik, die er allerlei goederen bezat, o.a. een villa gelegen op de weg naar Goetsenhoven en " Bruul " genaamd, en een watermolen " Bellecom " gelegen aan de grens van Overlaar (1515). De Mutsenberg was een gekende en gevreesde plaats (1340). Hier werden de ter dood veroordeelden van Tienen opgehangen. In deze omgeving was nog een Leprozerij (1669). In 1970 besloot de gemeenteraad van Bost na veel discussies en vermoedelijk uit angst voor een nieuw samengaan met Hoegaarden, tot een vrijwillige fusie met Tienen. Samen met Oorbeek fusioneerde het met Tienen.

LAATSTE COLLEGE VAN HETTICH – Op 28 december heeft het laatste schepencollege plaats geleid door burgemeester André Hettich van de uittredende liberale meerderheid

ANDRE HETTICH BURGEMEESTER VAN DUITSE AFKOMST – In Alpaïdis nummer 106 brengt de studie- en navorsingscommissie van 't Nieuwhuys een bijdrage over André Hettich, de "Mayeur" die een gekende politieke figuur was. De bijdrage is van de hand van Hubert Van Nerum. Hettich was gemeentebediende in 1919, kandidaat - raadslid in 1932, eerste schepen in 1939, liberaal burgemeester in 1960, en vanaf 1971 raadslid, en daarna ereburgemeester. Hij was medestichter van de wielerclub Het Rode Wiel in 1919, was afgevaardigde in de Raad van de Belgische Wielerbond en het Brabants Sportcomité, en Commissaris van de Internationale koers Parijs-Brussel in 1953.
Zijn grootvader Gordien Hettich werd geboren in het Zwarte Woud, waar hij specialist was in koekoeksuurwerken. Om aan het Pruisische militarisme te ontsnappen kwam hij rond 1880 met zijn broer naar België, waar ze zich tot Belg lieten naturaliseren. Gordien vestigde zich te Perwez waar hij zijn beroep van uurwerkmaker voortzette. Hij trouwde met Adèle Allard en kreeg drie zonen: Joseph die in Geldenaken ging wonen, Alphonse die naar Hoegaarden kwam en Louis die Zoutleeuw verkoos. Ze waren alle drie uurwerkmaker van beroep. André Hettich was het derde kind van Alphonse Hettich en Julie Mathy. Het jonge gezin vestigde zich aan de Tiensestraat in Hoegaarden, waar ze een schitterende uurwerken- en juwelenzaak hadden, en waar André het beroep van zijn vader leerde. André zou na de dood van zijn vader de juwelenzaak voortzetten. Tijdens WOII behoorde André Hettich als "indicateur" tot de geheime diensten. Door zijn Duitse afkomst kon hij contacten bekomen met hogere Duitse officieren en zo informatie doorspelen. Twee Duitse officieren die afkeer hadden voor het nazisme, en een eerbiedige vriendschap betoonden aan André, vanwege zijn Duitse afkomst, waren zijn beste inlichtingenbronnen. Door een Duitse verordening op 28 maart 1942 werd André Hettich als schepen afgezet en uit het gemeentehuis gejaagd. In april 1942 werd hij zelfs voor de Gestapo gebracht, waar hij beticht werd van verraad tegen de nieuwe orde. Hij werd wel bedreigd, maar niet aangehouden, en dat had hij aan die twee Duitse officieren te danken, die de aanklacht als "Schweinerei" bestempelden. Hij gaf in de oorlog ook sluikbladen uit, werkte samen met de directie van de Grand-Pont die het verzet steunde. Hij verleende steun aan ondergedoken werkweigeraars, hij was betrokken in een complot met Jean Sterckx om aan de Getebrug op 21 juli 1943 de Belgische vlag te hijsen, en hij maakte aan het verzet lijsten over, over Hoegaardse collaboratie. In mei 1944 moest hij onderduiken want de SS had de bovenhand gekregen op het militaire gezag. Na de oorlog kreeg hij het Ridderkruis in de Kroonorde en de Leopold II Orde, kreeg de Erkentelijkheidsmedaille en een erekruis van vaderlandslievende federaties en verenigingen, hoewel hij al die erkenningen niet aangevraagd had.

Figuur 83. Burgemeester André Hettich

ROGER KERRIJN BURGEMEESTER – Bij Koninklijk Besluit van 29 december 1970 wordt Roger Kerrijn tot burgemeester van de gemeente benoemd.

BEVOLKINGSCIJFERS – Volgens de algemene volkstelling waren er op 31 december

1970 in Hoegaarden 4919 inwoners.

1971

Januari 1971

NIEUWE RAAD IN OUTGAARDEN – Bij de jongste gemeenteraadsverkiezingen in Outgaarden waren er drie lijsten: een liberale, een socialistische en een katholieke lijst. Bij de liberalen werd Gustaaf François verkozen, bij de socialisten Clement Reviers en Marcel Hendrickx en bij de katholieken Joseph Michel, Vital Nijs, Laurent Deproost, en Clement Bils. Joseph Michel had wel meer stemmen, maar Vital Nijs blijft burgemeester. Jef Michel wordt 1ste schepen en Laurent Deproost 2de schepen.
In Outgaarden waren de stemmen als volgt verdeeld: CVP 255, BSP 144, PVV 88 en Lijst Flawinne 8.

MODDER EN STENEN – BSP- raadslid Clément Reviers klaagt de slechte toestand van de Jongensschoolstraat aan in Outgaarden. Het zware vervoer van Sogetra brengt modder en stenen mee van de zandkuil. Door de stenen beschadigen ze de weg zodanig dat hij voor gewone weggebruikers onberijdbaar wordt. De gemeente zal contact nemen met Sogetra in dit verband.

SCHOOLBUSSEN VERBIEDEN ? – Raadslid Reviers betreurt dat er schoolkinderen van Outgaarden, door schoolbussen van Hoegaarden worden opgehaald. Hij vraagt of de gemeente het recht niet heeft om schoolbussen uit een andere gemeente te verbieden op het Outgaardens grondgebied. Maar blijkbaar kan dit niet volgens het ministerie. De gemeenteraad van Outgaarden zal contact nemen met de Hoegaardse scholen om te vragen kinderen, jonger dan 8 jaar, niet te komen opladen.

JVV VERLIEST ONDERAFDELINGEN – De toneelafdeling bij JVV laat het afweten, en ook de zwemclub Neptunus verliest een groot aantal leden, niet alleen door de concurrentie van de Dolfijnen, maar vooral omdat de zondagmorgen niet de geschikte dag is om aan doorgedreven competitietraining te doen.

Figuur 84. Burgemeester Roger Kerrijn (Leyssens)

INSTALLATIE NIEUWE RAAD – In Hoegaarden wordt op 7 januari de nieuwe gemeenteraad geïnstalleerd. Rik Grootjans (BSP) wordt 1ste schepen en Pros Fourie (CVP) wordt 2de schepen. Burgemeester Kerrijn heeft als bevoegdheden algemene organisatie, sociale zaken en politie, Grootjans krijgt onderwijs, cultuur, openbare werken, sport en vermakelijkheden, terwijl Fourie burgerlijke stand, financiën en jeugd & gezin, krijgt. Na de stemverplichtingen verlaat de PVV-fractie de zaal.

DANKBRIEF VOOR OUDRAADSLEDEN – Burgemeester Kerrijn stelt voor een dankbrief te schrijven aan alle raadsleden die zich op 11 oktober 1970 niet meer verkiesbaar stelden of niet meer werden herkozen. Het gaat om de uittredende schepenen Albert Swellen en Oscar Vanosmael, en de raadsleden Van Nerum, Smeyers, Tourwé en Jubin.

KENNISMAKING MET PERSONEEL – Het nieuwe College van Hoegaarden nodigt op 12 januari al het gemeentepersoneel uit op het gemeentehuis, voor een kennismaking.

GERUCHTEN ROND GEMEENTEHUIS – Na 1970 onder het burgemeesterschap van Roger Kerrijn werd ten rechte of ten onrechte beweerd dat de nieuwe katholieke bewindsploeg het gemeentehuis zou verlaten omdat de “liberale worm” er te lang had gehuisd, en dat het nieuwe bewind zich in de pastorie wilde vestigen. Hiervan kwam echter niets in huis want in de jaren 1974-1976 werd het gemeentehuis gerestaureerd aan de buitenkant en binnenin opgefrist, zo leest men in Alpaïdis nummer 60.

STAF REVIERS WORDT SCHEPEN- Staf Reviers werd geboren in Outgaarden (Hoegaarden) op 16 juni 1928, maar week om professionele redenen uit naar Halle. Hij bouwde een carrière uit in het onderwijs, maar maakte ook van de politiek een belangrijk deel van zijn leven. Hij was 35 jaar lang actief als mandataris in Halle voor toen nog de BSP, waarvan ook 32 jaar als provincieraadslid en 18 jaar als schepen van openbare werken in Halle. Hij studeerde voor onderwijzer en kwam in Halle terecht, waar hij aangesteld werd als leerkracht in het Atheneum. Hij huwde

met Anny en kreeg twee kinderen. Zijn politieke loopbaan begon in 1952 toen hij zijn intrede deed in de Halse gemeenteraad. Van 1971 tot 1988 was hij schepen van Openbare Werken. Hij overleed op 80-jarige leeftijd in april 2009.

INDUSTRIETERREIN IN ROMMERSOM – Het nieuwe College wil werk maken van het industrieterrein Rommersom, en roept de hulp in van Interleuven om de 4,5 ha gemeentegronden in Rommersom om te vormen tot industrieterrein.

LOKALEN GEMEENTEHUIS – Het College in Hoegaarden wil voortaan lokalen op het gemeentehuis ter beschikking stellen van maatschappijen, als het om buitengewone manifestaties geldt, zoals culturele voordrachten en jubileumvieringen.

Februari 1971

JAARPROGRAMMA VAN MUSEUM – In het museum Julien Van Nerum is er in februari een tentoonstelling van de Tiense kunstenaar Roland Laermans, in maart één over scoutisme in de wereld, in april "Ruimtevaart", in mei "Noord-Afrika", in juni "Uit het Rijksarchief", in september een postzegeltentoonstelling, in oktober een expo over missieposten, en in november één over archeologische vondsten in het museum.

GEEN POLITIEGRENZEN – De gemeente Hoegaarden besluit dat de politiemacht van een aangrenzende gemeente, zonder hinder een onderzoek kan verder zetten binnen de gemeente.

WERKEN PASTORIE KLAAR – De eindafrekening van de werken aan de pastorie in Hoegaarden wordt goedgekeurd. In totaal hebben die werken 2,357 miljoen frank gekost.

Maart 1971

POLITIEAGENT MET PENSIOEN – Politieagent Louis Huts, die in dienst was van de gemeente sinds 25 juli 1940 gaat met pensioen.

VERKAVELING LANGS KONING ALBERTLAAN – Het Vrij Land- en Tuinbouwinstituut uit Tienen heeft een verkavelingsvergunning ingediend voor de gronden gelegen naast de Koning Albertlaan. Ontwerper Jos Stas uit Tienen heeft plannen en lastenboek klaar voor een nieuwe weg. De gemeente keurt dit voorstel goed.

GEMEENTELIJK FEESTENCOMITE – De gemeenteraad van Hoegaarden neemt de principsbeslissing tot de oprichting van een gemeentelijk adviserend feestencomité met een vertegenwoordiging uit elke fractie.

WEDDES BURGEMEESTER EN SCHEPENEN – De wedde van de burgemeester in Hoegaarden wordt vastgelegd op 36.500 frank per jaar, die van schepen op 18.300 frank.

TROUWZAAL VERGADERZAAL – De PVV-oppositie krijgt de trouwzaal als vergaderzaal toegewezen, vlak voor de raadszittingen in Hoegaarden.

ACTIE TEGEN AFBRANDEN WEGBERMEN – De Ornitologische Commissie Honsem, voert actie tegen het afbranden van de bermen, o.a. door het plaatsen van borden in het Schoorbroek. Deze commissie en andere organisaties groepeerden zich in Oromb, de Overkoepelende Raad voor de Organisatie van het Milieubeheer, later Regionale Vereniging Natuur en Landschap, uiteindelijk Natuurpunt Oost-Brabant, dat in 2011 de 40ste verjaardag vierde.

FAMILIESCHOON - In maart 1971 wordt het 100ste nummer van Familieschoon uitgegeven, de geschiedenis van het "Neerhem" geslacht, 11 jaar na het eerste nummer in april 1960.

April 1971

GEVEL SCHEURT – Sinds 1970 gebeuren er in 't Nieuwhuys opgravingen door de Nationale Dienst voor Opgravingen. Er werden diverse voorwerpen bovengehaald en ook kaakbeenderen. In 1971 werden de werken voortgezet. Een kleverige massa driftgrond bemoeilijkte de verdere uitdieping van de Gallo-Romeinse put op een ogenblik dat de bodem niet ver af was. In de nacht van 13 op 14 april scheurde de achtergevel van 't Nieuwhuys door een grondverschuiving, veroorzaakt door de driftgrond. Onmiddellijk werden alle opgravingen stopgezet en de put werd gedempt.

VML IN UNIFORM – De VML-harmonie treedt op 3 april voor het eerst aan in uniform. Deze uniformen zullen 40 jaar stand houden en pas vervangen worden door een meer trendy outfit bij de 150ste verjaardag van de muziekmaatschappij in 2010.

NIEUWE COO – RAAD – De raadsleden voor de Commissie van de Openbare Onderstand, worden verkozen in Outgaarden. De raadsleden zijn: Clement Reviers, Georges Steenwinckels, Joseph Engels, Jean Michel en Eduard Delinotte.

VIJFDE JVV-BAL – JVV organiseert in zaal de Cerkel al het 5de JVV-bal, de latere klupnacht. The Lightnings, op dat ogenblik een alom gekend balorkest in de regio, met Hoegaardse roots, komt de avond opfleuren.

TRACEWIJZIGING WEG BLEY – Er waren al in 1960 klachten tegen een wijziging van de weg in de Bley. Thans zijn er weer drie bezwaarschriften tegen de tracéwijziging. De gemeenteraad beslist de ingediende bezwaren ongegrond te verklaren, meerderheid tegen oppositie. Volgens het nieuwe ontwerp zijn er minder onteigeningen, en de nieuwe weg tot aan de E5 maakt een bocht om onteigeningen te voorkomen.

WERKEN AAN SCHOOL HOXEM – Het dak van de school en het schoolhuis in Hoxem zal hersteld worden.

GEMEENTELIJK COMITE - Het op 11 maart opgerichte gemeentelijk adviserend comité is thans ingevuld. De BSP-afgevaardigden zijn: Jules Stockmans, Maurice Vandergeeten, Jean Willemaers en Pierre Rega. Voor de CVP zijn dat Albert Alen, Albert Rimanque, Constant Henskens en Oscar Lebegge. Voor de PVV, tenslotte zijn het Jules Hubert, Louis Gilis, Edmond Schoofs en Hubert Collard. Fernand Hardiquest is voorzitter.

VERKIEZING VAN COO-COMMISSIE – Volgende leden zijn verkozen in de COO-raad in Hoegaarden: Frans Van Bever, René Machiels, Jean Tritsmans, August Van Nerum en Theophile Laloup.

GEEN KERKHOFARBEIDER MEER – Sinds 27 april is Alfred Dumont niet meer belast met het onderhoud van het kerkhof, maar moet hij ook andere diensten verrichten. De oorzaak van de disciplinaire maatregel is dat hij een lijk op het kerkhof heeft opgegraven zonder uitdrukkelijke toestemming van de burgemeester.

HERSTEL VELDWEGEN – Een vergadering met de landbouwersverenigingen op het gemeentehuis, met landbouwers uit de verschillende gehuchten heeft de herstelling van een vijftal veldstraten voorop gesteld. Er werd gestart met de Wijngaertstraat en de Tommestraat. Er werd beslist steenslag aan te brengen.

Mei 1971

FUSIE MET HOEGAARDEN ONVERMIJDELIJK? – Raadslid Reviers stelt op de gemeenteraad in Outgaarden dat een fusie met Hoegaarden onvermijdelijk geworden is. Hij vindt het dan ook zeer belangrijk dat zoveel mogelijk werken in Outgaarden worden uitgevoerd. Zo stelt hij voor de Brugstraat en de Korenstraat te vernieuwen. Zijn voorstel wordt verworpen, omdat dit net twee straten zijn waar geen subsidiëring voor te krijgen valt. Om die werken uit te voeren zouden de opcentiemen moeten verhoogd worden, en dat wil de meerderheid niet.

MAJORETTEN – EN TROMMELKORPS - In mei volgt de oprichting van het majoretten- en trommelkorps van VML. Laurent Dewael wordt de instructeur van deze groepen.

Juni 1971

OUDE ZEGELS – In 't Nieuwhuys worden oude zegels getoond. Daarbij een zegel van de oude schepenbank van Hoegaarden uit 1616. De oudste ridderzegel uit de tentoonstelling dateert uit 980 en is deze van de Luikse Prinsbisschop Notger. In totaal worden 175 exemplaren getoond.

VERKOOP VAN DE MAROLLENKAPEL – De kapel van Klein Scherpenheuvel of de Marollenkapel in Hauthem wordt verkocht door de zusters van Mariadal. De kapel is een reproductie op kleinere schaal van de basiliek van Scherpenheuvel. Ze werd gebouwd op last van de zusterscongregatie in 1835. De kapel was bedoeld als ex-voto voor de bescherming die door de Heer was verleend aan zijn jonge congregatie. Ze werd namelijk pas officieel erkend in 1835. De toren is vierkant gebouwd in witte steen, met een onderbouw in blauwe hardsteen. Het schip van de kapel draagt een koepel, en de buitengevel is verdeeld in acht muurpanden, elk gesteund door een schoormuur. In de muurpanden zijn verschillende vensters met een omlijsting in witte steen. In de vierkante absis was een altaar met een beeld van O.L.Vrouw. De "marollekens" was de bijnaam die men aan de zusters gaf in de gemeente. In juni 1971 werd beslist de kapel te verkopen aan Dr. Leonard uit Tienen.

Figuur 85. Het majoretten- en trommelkorps van MGG in uniform

CONTRACT MET SOGETRA – Sogetra heeft steeds beloofd een contract op te maken met daarin de eisen van de gemeente, maar dat is nog niet gebeurd. De gemeenteraad van Outgaarden beslist, indien Sogetra geen gevolg geeft aan de herinnering, maatregelen te nemen en Sogetra het gebruik van de wegen van Outgaarden te verbieden door een gewichtsbeperking op te leggen. Maar op de raadszitting van 1 juli kan eindelijk dat contract besproken worden.

VOETBALVELD IN OUTGAARDEN – Op de raadszitting in Outgaarden is een afgevaardigde van de voetbalmaatschappij aanwezig. Hij vraagt hoever het nu staat met de aanleg van een terrein in de gemeentelijke zandgroeve. Zoals het nu door Sogetra S.A. gelegd is voldoet het niet aan de voorwaarden. Sogetra zal bijkomende grond moeten aanvoeren om de kuil te dichten, zodat de vereiste afmetingen bekomen worden.

SPEELTUIN VOOR DE KLEUTERS – De kleuters van de Hoegaardse gemeenteschool hebben nog geen aparte speeltuin. De gemeente acht het onverantwoord kinderen van 2,5 jaar en van 14 jaar samen op één speelplaats te laten. Er zal een speeltuin aangelegd worden tussen de huidige meisjes- en jongensschool. Er komt een zandbak en er worden speeltuigen geplaatst.

LEIDING VOOR AARDGAS – Hoewel er in Hoegaarden nog geen sprake is van een aardgasnet, keurt de gemeente wel het tracé voor een transportleidingsnet voor aardgas goed.

Juli 1971

UNIFORM BIJ MGG – De Koninklijke Harmonie "de Melomanen van de Grote Gete", treedt op 3 juli 1971 voor het eerst op in uniform.

MOORD OP DE BISSCHOP – In Alpaïdis 24 wordt een wrede bisschopsmoord in Hoegaarden beschreven, die zich afspeelde in 1281. Het was in de woelige periode toen Hoegaarden heen en weer geslingerd werd tussen hertogdom Brabant en prinsbisdom Luik. "De Prinsbisschop van Luik Hendrik van Geldre werd in 1274 door de paus afgezet. Zijn plaatsvervanger was Bisschop Jan van Edingen, broer van Hertog Jan I van Brabant. De nieuwe bisschop herstelde rust en vrede. Door een twist met de heerlijkheid van Gosnes kwam de vrede echter weer in het gedrang, maar de strijd werd in 1276 beëindigd door de koning van Frankrijk. De afgezette bisschop Hendrik Van Geldre bedacht een plan om zich te wreken. Hij eiste in 1281 zekere gelden die hij aan het bisdom zou geleend hebben, van Prinsbisschop Jan van Edingen. De vergadering over deze zaak moest in Hoegaarden plaats vinden, en Prinsbisschop Jan van Edingen begaf zich naar de enclave. Daar viel hij in handen van een bende Gelderse krijgsknechten, die hem op een paard vastbonden dat "in volle vaart op hol sloeg totdat de ziel van de bisschop het uiteengeschokte lichaam verliet". Hendrik van

Geldre maakte aanspraak op de bisschopsstaf, doch het was Jan van Vlaanderen die tot Bisschop van Luik werd verkozen.

EEN CENTRALE VERWARMING – De gemeente Outgaarden beslist centrale verwarming te plaatsen in de schoollokalen.

NIEUWE TOONZAAL – De gebroeders Vandermolen dienen een bouwaanvraag in voor een toonzaal, aan de hoek van de Tiensestraat en de Stoopkensstraat.

HOEGAARDSE VERENIGINGEN – Het College kent subsidies toe aan Hoegaardse verenigingen. Voor cultuur zijn dat MGG-harmonie met majoretten- en trommelkorps, harmonie VML, Museum J Van Nerum, Toneelkring Thalia, Boekenfonds Boekuil, Davidsfonds, Centrale voor Arbeidersopvoeding, Getegalm en Zangkoor Sint-Gorgonius. Bij jeugdzorg zijn dat JVV, Chiro jongens, Chiro meisjes en Jeugdclub Sint-Jozef. Bij sport komen Sporting Hoegaarden, zwemclub de Dolfijnen, Sport en Steun Nerm, De vrije wielerclub Hauthem, Sport Hoxem, Wielerclub J. Christens, Feestcomité Hoegaarden en het gemeentelijk adviserend en feestencomité in aanmerking. Bij sociale werking is er de BGJG, BOLOO, oud leerlingenbond Vrije school, Oud-Leerlingenbond Hoxem, Gepensioneerden Nerm, de Vooruitziende Vrouw, Hand in Hand, KAV St Jozef Overlaar en de Katholieke Werklieden Bond.

Augustus 1971

VOORZITTER BIJ COO – Hoewel de COO-leden al lang verkozen zijn, worden ze nu pas aangesteld. Theophile Laloup wordt tot voorzitter benoemd in het COO-Hoegaarden.

SCHIETSTAND IN DE VALLEISTRAAT – Het College keurt de aanvraag goed voor een schietstand in een overdekte zaal in de Valleistraat. Het gaat om een schietstand voor 22 mm sportkarabijnen en pistolen. Er kwamen geen bezwaren bij het openbaar onderzoek. De aanvraag gebeurt door iemand uit Ezemaal voor de HSC Sacelux.

HET SLACHTHUIS GAAT SLUITEN – De gemeenteraad neemt de beslissing het slachthuis in Hoegaarden te sluiten. Er kwam een schrijven van de Gezondheidsinspecteur die stelde dat het gemeentelijke slachthuis als erbarmelijk werd bevonden, en het advies gaf het te sluiten. Zelfs grote investeringen zouden niet renderend zijn, gezien de nabijheid van de slachthuizen van Tienen en Jodoigne. Daarenboven was er dikwijls reukhinder.

FEESTENCOMITE KRIJGT ANDERE NAAM – Het gemeentelijk adviserend comité krijgt in Hoegaarden nu een nieuwe naam "Gemeentelijk Advies- en Feestencomité".

GOEDKEURING WERKEN OORBEEKSESTEENWEG – De gemeenteraad keurt verbeteringswerken goed aan de Oorbeeksesteenweg. De kosten worden geraamd op 2,944 miljoen frank.

WERKEN AAN INVALSWEG - In de derde week van augustus wordt met de grondwerken aangevat voor de "oprit" van de E5 die nog steeds geen naam draagt, zowel vanuit Tienen als vanuit Altenaken. Tegelijk werd een stukje zuidelijke ring aangelegd, tussen Groot Overlaar, toen nog Hoegaarden en de Hannuitsesteenweg in Bost.

NIEUWE VERKAVELING AFGEWIMPELD – Er werd een verkavelingsaanvraag Tommestraat ingediend voor 41 kavels, en daarvoor werd een stratentracé voorgesteld door een ontwerper. De gemeenteraad van Hoegaarden geeft echter geen goedkeuring aan dit tracé. Het College maakt volgende opmerkingen: "Er zijn geen groene ruimtes of speelpleinen voorzien, de huizen komen met hun rug tegen de Tommestraat, en de verkaveling is gelegen in een zone voor kleiwinning. Wat met de huidige steenbakkerij die daar is ingeplant? Bovendien mogen geen afzonderlijke bijgebouwen toegelaten worden."

September 1971

GEMENGD ONDERWIJS – In 1970 kwam er grote verandering in het gemeentelijke onderwijs. De Gemeentelijke jongens- en meisjesscholen werden afgeschaft. In september 1971 werd de Gemeentelijke Gemengde Basisschool in het leven geroepen. Terwijl er vroeger vier schoolhoofden waren, werd nu alles samengebracht onder één schoolhoofd, Albert Guilluy. De invoering van het gemengd onderwijs werd gestemd op de raadszitting van 24 augustus 1971. De PVV-oppositie stemt tegen het gemengde onderwijs, omdat dit voorstel te laat kwam, juist voor de start van het schooljaar.

FINANCIEEL JOURNALIST - Paul D'Hoore legde de basis van zijn loopbaan in Meldert, op het internaat van het Sint-Janscollege in de periode 1971-76.

D'Hoore studeerde nadien Germaanse talen aan de universiteit in Gent. Hij werkte voor de sportredactie van de VRT-radio en stapte over naar het journaal op televisie. Bij de VRT evolueerde hij naar Terzake en andere duidingprogramma's waar er een financieel specialist nodig was.

PAVILJOEN CAROLUS VAN NERUM – In Alpaïdis 25 gaat de studie- en navorsingscommissie van 't Nieuwhuys dieper in op het paviljoen van Carolus Van Nerum, dat gerestaureerd werd.
De 18de eeuw was voor Hoegaarden de "Gouden Eeuw", niet alleen met de bouw van de monumentale Sint-Gorgoniuskerk, maar ook door de bouw van monumentale herenwoningen. Onder de meest typisch valt het herenhuis van Carolus Van Nerum op, aan de Pastorijstraat. Het doet sedert het begin van vorige eeuw dienst als pastorie. Achteraan in de tuin, die toegang biedt tot de Doelstraat, pronkt een mooi paviljoentje in zuivere régencestijl. Het hele domein dat oorspronkelijk tot de Cruysblock der Sweertsen behoorde, en later patriciërsverblijfplaats van Meester-brouwer en schepen Carolus Van Nerum, is sinds de Franse Revolutie eigendom van de gemeente, en sinds 25 maart 1938 beschermd. Het typische 18de eeuwse paviljoentje, ook zomerhuisje of gloriette genoemd is van Luikse inspiratie. In januari 1967 stortte het torentje van het paviljoen in, en sleepte een deel van de kroonlijst mee. Onder impuls van de familiegilde Van Nerum trad het Museum van Hoegaarden in 1969 bemiddelend op bij Dr. Weyns, Conservator van het Openluchtmuseum in Bokrijk en lid van de Commissie voor Monumenten en Landschappen. Zo kwam er schot in de zaak. Dr. Weyns kwam naar Hoegaarden en bewerkte in 1970 de restauratie van dit paviljoen

EEN TELEFOONCEL – Op aanvraag van de regie P.T.T. zal er in Outgaarden een openbare telefoonkabine komen.

DISPUUT OVER DE AFWATERING – Het studiebureel Mombaerts beweert dat de Paenhuysbeek de afwatering van de E5 niet kan verwerken, maar de intercommunale van de E5 vindt van wel. De gemeente Outgaarden kan het risico op een overstroming niet nemen en laat een tegenexpertise uitvoeren door Mombaerts.

HANENKAPPEN IN HET MUSEUM – Op 12 september vindt in 't Nieuwhuys een groot "hanenkapsel" plaats, met inzet van vier vette hanen. Dit oude volksspel uit de Middeleeuwen vond zijn oorsprong bij de kruistochten. Tartaarse Mohammedanen bonden toen hun gevangenen vast aan palen en kwamen die dan in dolle vaart te paard, met hun kromzwaarden onthoofden. Bij hun terugkeer wilden de ridders dit "spel" tonen, maar er werden levende hanen gebruikt die met de kop omlaag werden gehangen. Later werden die levende hanen vervangen door dode hanen. Sinds een paar jaren wordt dit folkloristische spel weer in het Nieuwhuys beoefend.

DIAREEKS OVER HOEGAARDEN – In het museum Julien Van Nerum is er de galavertoning van de diareeks "Dit is Hoegaarden", verwezenlijkt door Ferdinand Dotremont, Edmond Schoensetters en René Marchal.

HOUTMARKT KLASSEREN – Het museum Julien Van Nerum heeft voorgesteld de Hoegaardse Houtmarkt te klasseren, een plein dat omzoomd is door oude hoeven en herenwoningen, een park, het oude kerkhof en de Sint-Gorgoniuskerk. Rond de kerk bevindt zich het oude kerkhof met heel wat grafkapelletjes midden van een klein sparrenbos. Deze graven zijn al lang vergeten en verwaarloosd, maar blijven een curiosum. Men gaat ook een studie maken in hoeverre ook andere gebouwen in aanmerking komen voor bescherming: Het Schip in Nerm, het bejaardentehuis "Sint-Jozef", de Sint-Servaeskapel in Rommersom, en de Marollenkapel van Hauthem. De Heemkundige Kring krijgt hierbij de steun van het gemeentebestuur.

TWEEDE KLAS AFGESCHAFT – In Outgaarden wordt door het geringe aantal leerlingen de tweede klas van de lagere school afgeschaft. Daardoor wordt Mevr. Peeters-Elshout ter beschikking gesteld, maar ook onmiddellijk weer aangesteld als plaatsvervangend schoolhoofd, door ziekte van schoolhoofd Maurice Peeters.

ZANDGROEVE ROMMERSOM – De zandgroeve in Rommersom zal opgevuld worden en genivelleerd worden door de firma Sogetra.

BESTEMMING VOOR GEBOUWEN SLACHTHUIS – Het voormalige slachthuis zal voortaan bergplaats worden voor de gemeentelijke voertuigen en het materiaal van de onderhoudsdiensten. Om dit te realiseren zullen twee binnenmuren worden gesloopt, drie deuren worden dichtgemetst, en twee garagepoorten ingebouwd.

Figuur 86. VML majoretten- en trommelkorps

De gemeente kwam hiertoe omdat de huidige bergplaats in de Tiensestraat veel te eng geworden is.

BERGPLAATS WORDT VERGADERZAAL – Als de gemeentelijke bergplaats naar het slachthuis overgeheveld is, wordt de bergplaats in de Tiensestraat, naast het rusthuis, omgevormd tot vergaderzaal. De poort wordt dichtgemetst en er wordt een deur bijgemaakt.

SPORTHAL KOMT TER SPRAKE – Het gemeentebestuur van Hoegaarden wil het sportstadion moderniseren, door het bouwen van een sporthal, het aanleggen van verschillende speelterreinen, een parking en beplanting. Er wordt een principesbeslissing getroffen.

VERKOOP KRUISEN – De kruisen van vernietigde graven worden in een hoek van het kerkhof op een hoop gegooid en ontsieren zo de site. De gemeente besluit deze kruisen te verkopen.

DE GEMEENTELIJKE MUZIEKSCHOOL AFSCHAFFEN – Schepen van Onderwijs Rik Grootjans wil de gemeentelijke muziekschool afschaffen, omdat deze geen toekomst biedt voor de kinderen. Hij vraagt contact te nemen met het stadsbestuur van Tienen met het oog op de uitbreiding van een afdeling van de stedelijke academie in Hoegaarden. Er wordt beslist de gemeentelijke muziekschool af te schaffen aan het einde van het schooljaar 1971 – 1972.

Oktober 1971

MISSIEPOST IN KONGO – Op 13 augustus 1926 vertrokken vanuit het Mariadal in Hoegaarden vier zusters en een lekenhelpster, Louise Vandervelpen uit Hoegaarden, om in Kongo een missiepost te vestigen. Ze bereikten na drie maanden Kin-

gungi een broussedorpje in de Kwilu streek. Ze stichtten er een missiepost. Thans krijgen er zowat 900 meisjes onderwijs, en is er een volledig uitgebouwd lager- en middelbaar onderwijs. Elk jaar verlaten ongeveer 25 gediplomeerden deze missieschool. Op dit ogenblik zijn er nog 12 missiezusters, waarbij vijf uit de streek van Tienen: Bertha Lodewijckx (Hoegaarden), Irène Lodewijckx (Hoegaarden), Alice Rens (Tienen), Georgette Holsbeek (Ezemaal) en Maria Torsin (Budingen). Er wordt in oktober in 't Nieuwhuys een tentoonstelling over deze missiepost ingericht.
In Alpaïdis 145, van 't Nieuwhuys, wordt uitgebreid de "Missieactiviteit van de Zusters der Vereniging met het Heilig Hart (Hoegaarden) in Congo" toegelicht.
In 1926 gaf de Congregatie gevolg aan de oproep van Paus Pius XI om missiezusters te sturen naar missieposten gesticht door paters Jezuïten in Kongo. De Hoegaardse zusters vertrekken op 13 augustus 1926 aan boord van de Anversville, samen met twee paters. Op 2 september ontschepen ze in Matadi. De zusters begeven zich naar Kisantu, juffrouw Vandervelpen naar Kinshasa, toen Leopoldville. Op 15 oktober worden ze afgehaald en gaat het langs de Congostroom en uiteindelijk bereikt de karavaan op 4 november de missiepost van Kingungi. Op maandag 8 november 1926 begonnen ze hun missionaire werkzaamheden. In 1951 werd 25 jaar missies in Kongo gevierd in Kingungi in aanwezigheid van Monseigneur Guffens en de algemene overste, zuster Lamberta die voor deze gelegenheid naar Kongo reist. In juni 1994 zou het bestuur van de Congregatie de laatste zuster definitief uit Kongo terugroepen, wat betekent dat de zusters 68 jaar missiewerk hebben verricht in Kongo.

AANKOOP GROND VOOR VOETBALTERREIN – De gemeente Outgaarden koopt 1,40 ha grond aan in de zandkuil, voor de aanleg van het voetbalterrein.

HERSTEL STRATEN – De gemeente Outgaarden zal aan Sogetra vragen de volledige weg Hoegaardenstraat-Goetsenhovenstraat met een laag asfalt te bedekken, volledig ten laste van Sogetra. Door de E5 werken heeft deze firma immers veel schade aan het wegdek toegebracht.

FEESTELIJKE OPTOCHT – Op 9 oktober 1971 is Hoegaarden getuige van een feestelijke optocht van de superformatie van de Vrije Muziekliefhebbers met 42 majoretten, 30 trommelaars en 51 muzikanten. Dit is een hoogtepunt in de geschiedenis van de harmonie. In 1972 zal Arthur Stockmans voorzitter Steenwegen opvolgen. Dirigent is op dat ogenblik Charles Romme.

BRAAKLAND BEPLANTEN - De Hoegaardse Commissie voor Natuurbescherming en studie, heeft een voorstel klaar dat wordt onderschreven door een aantal verenigingen, zoals VTB, Thalia, het museum, de vissersclub, … Men wil een braakliggend terrein in de buurt van Rommersom beplanten. Dit terrein was vroeger een zandgroeve en werd daarna gebruikt als gemeentelijk stort. Ooit werd al eens voorgesteld hier een industriezone van 2 of 3 ha in te richten, maar het vorige bestuur heeft een aanbod van een firma in die zin verworpen. Nu wordt voorgesteld er een groene zone van te maken. Het moet dienen als groen scherm tegen de E5.

November 1971

DE ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN – In het Museum loopt een tentoonstelling van een aantal archeologische vondsten uit de kelders van het Nieuwhuys. Al in 1964 werden in een nis in de kelder onder een wijnperssteen die dienst deed als altaar tijdens het Schrikbewind, oude documenten en munten ontdekt. In 1965, toen met het oog op het openstellen van het Museum nog werken werden uitgevoerd, kwamen nog andere documenten aan het licht. Men diende echter te wachten tot in 1970 alvorens de Nationale Dienst voor Opgravingen de werken kwam leiden. Er werd in de put gewerkt en er werden nog heel wat voorwerpen gevonden.

GROND TE DUUR – De gemeente Outgaarden vindt de prijs die Sogetra vraagt voor de gronden voor aanleg van het voetbalveld, te hoog. Sogetra vraagt 190.000 frank per ha, maar de gemeente wil niet hoger dan 130.000 frank gaan. Daarna verlaagt Sogetra de prijs tot 175.000, maar dit wordt opnieuw door de raad afgewezen. Uiteindelijk gaat Sogetra toch akkoord met de prijs van de gemeente, namelijk 130.000 frank per ha. Er zal gewacht worden tot de verkoop rond is, vooraleer aan te dringen op het herstel van de wegen.

STATUUT VML - De VML-harmonie wordt op 25 november een "vereniging ter zake" met statuten en nieuw bestuur.

HERSTEL DODENHUISJE – Het dodenhuisje op de begraaf-

plaats van Outgaarden is in slechte staat en zal hersteld worden.

December 1971

230 JAAR CONFRERIE VAN DE V GESLACHTEN – De 230ste verjaardag van de oprichting van de Confrérie der Vijf Geslachten van Hoegaarden, gesticht als gevolg van de wilsbeschikkingen van landdeken Henricus Peeters in 1741, wordt met luister gevierd in het museum Julien Van Nerum, waar de Confrérie weer officieel opgericht wordt. Na de oprichting werden ambassadeur Borremans, Dr. Verbesselt en J. Vander Velpen bevorderd tot de ereraad van de Confrérie der V Notabele Geslachten van Hoegaarden. Einde 1971 wil de Confrérie via haar stamhuis, het museum 't Nieuwhuys, het verenigingsleven in Hoegaarden ook nieuwe luister schenken. Er is een stand "Het verenigingsleven in Hoegaarden", waar de blazoenen prijken van diegenen die in de schoot van het Museum hun activiteiten ontplooien: de Vrienden van 't Nieuwhuys, de Confrérie der V Geslachten met de vijf oude gilden, de museumbiljartclub "Hand in hand", de Grand-Pont vissers van Hoegaarden, Toneelkring Thalia e.a. Het jaar 1972 zal bij het Museum in het teken van het verenigingsleven staan. Het Museum zal in 1972 overgaan tot de heroprichting van de oude Hoegaardse Bier- en Brouwersgilde.

LOUIS BORREMANS IS DE HOOFDEREDEKEN - Ambassadeur Louis Borremans, die in Zweden actief was in zijn carrière als diplomaat, wordt hoofderedeken van de Confrerie der V Geslachten van 1972 tot 1991. Hij werd na zijn overlijden opgevolgd door ere-ambassadeur Georges Puttevils, eveneens afkomstig uit Hoegaarden. Voor meer info over de ere-ambassadeur zie "Ere-Ambassadeur Louis Borremans 90 jaar / door Willy Schroeven // In: Het Oude Land van Aarschot. - Jrg. 25, nr. 1 (maart 1990) , p. 1-2 "

PLAATSELIJK VERKEER – De gemeente beslist plaatselijk verkeer in te voeren in de Kloosterstraat, de Vroentestraat en Nieuw-Overlaar. In Klein-Overlaar wordt een snelheidsbeperking van 60 km per uur ingevoerd.

REGLEMENT TEGEN HET SLUIKSTORTEN – De gemeente Hoegaarden stelt een reglement op i.v.m. het ophalen en storten van huishoudelijk en industrieel afval. Het moet gedaan zijn met het willekeurig storten van vuilnis, afval, afbraak- en opruimingsmateriaal, oude voertuigen … op de gemeentelijke stortplaats, de wegen, de gemeentelijke en COO eigendommen.

OVERNAME BEUKENLAAN – De gemeente Hoegaarden zal de Beukenlaan overnemen van de h. Evrard, zodra de beplanting is aangelegd.

LAATSTE KOSTER – Op 11 december overlijdt Henri Willems de laatst aangestelde en betaalde koster van Hoegaarden. Hij had zijn vader Leander Willems opgevolgd als koster-organist. Na Henri Willems waren er geen betaalde kosters meer. Van 1976 tot 2002 oefende zuster Therese-Marie, de taak van koster vrijwillig uit. Achteraf werd zij ook opgevolgd door vrijwilligers. Elise Van Nerum, de echtgenote van de laatste koster, bleef na het overlijden van haar man wonen in hun huis aan de hoek van de Gasthuisstraat en de Doelstraat. In augustus 1988 werd ze 100 jaar oud.

1972

Januari 1972

TRAGISCH ONGEVAL – PVV- Raadslid Willy Marchal is slachtoffer geworden van een tragisch verkeersongeval aan de kloostermuur in Klein-Overlaar. Bij de aanvang van de gemeenteraadszitting in Hoegaarden wordt aan het slachtoffer een spoedig herstel toegewenst.

DRUK MUSEUMJAAR – Het museum Julien Van Nerum heeft zopas het jaarprogramma 1972 bekend gemaakt. In februari is er een tentoonstelling van cartoons door Bob Vincke, in maart een Spaanse week, in april wordt het merkwaardige geslacht Haumont herdacht, in mei is er mineralogie, daarna Hoegaarden en Tienen 100 jaar geleden. Verder nog dit jaar, etsen van oude meesters, kindertekeningen "Onze kastelen", en het verenigingsleven in Hoegaarden.

OPRIT ALTENAKEN – Door de aanleg van de oprit van de E5 in Altenaken, heeft men een afwatering van de Paenhuysbeek onder de oprit doorgetrokken. Het gemeentebestuur van Outgaarden vraagt dat de Paenhuysbeek in haar oorspronkelijke loop zou hersteld worden, want er wordt gevreesd voor overstromingsgevaar.

LOKALEN SCHOLEN – De kleuterklas zal overgebracht worden naar het lokaal van de jongensschool in Outgaarden. Het vrijgekomen lokaal in de meisjesschool zal omgevormd worden tot een lokaal voor ouderen van dagen.

RAADSLEDEN IN HET PUBLIEK – In januari had de oppositie in Outgaarden tweemaal de raad bijeengeroepen, maar de meerderheid kwam niet. Bij de raadszitting van 29 januari kwam alleen de meerderheid. Bij de bespreking van het laatste punt kwam de oppositie binnen, maar de burgemeester verwees hen naar de banken van het publiek.

NIEUWE VERKAVELING NIEUW OVERLAAR – Het tracé voor een nieuwe weg in de uitbreiding van de verkaveling van de Immobiliën Vennootschap van België, wordt goedgekeurd. Een nieuwe weg in V-vorm zal de twee bestaande straatuiteinden verbinden. Er komen 46 kavels.

VERBETERING STRATEN IN HOXEM – De gemeente beslist in Hoxem een aantal verbeteringswerken uit te voeren aan de straten. In de Sint-Jansstraat wordt de bestaande bestrating bedekt met asfalt. In de Molenstraat komt een asfalttapijt tussen de bestaande boordstenen. De weg van Hoxem naar Schoor wordt verhard en twee gevaarlijke bochten worden uitgesneden. In de Ridderstraat tenslotte, komt asfalt op de bestaande verharding

EEN MUZIEKSCHOOL – De gemeente Hoegaarden machtigt het stadsbestuur van Tienen om in Hoegaarden een afdeling van de stedelijke muziekacademie op te richten.

OPENING LOKAAL VOOR BEJAARDEN – Langs het rusthuis wordt het lokaal voor de 3de leeftijd geopend. Dit kon omdat het materiaal dat daar bewaard werd, werd afgevoerd naar het oude slachthuis, dat nu dient als stapelplaats. Burgemeester Kerrijn zei bij de opening dat hij alleszins wil proberen tegemoet te komen aan de 600 gepensioneerden van Hoegaarden.

OVER POLITIEAGENTEN – De pas benoemde poltieagent Joseph Swinnen geeft zijn ontslag. Hij was eigenlijk een brandweerman en had daar verlof zonder wedde genomen. Hij was aangetrokken door schepen Grootjans, er was hem van alles beloofd, maar hij hield het snel voor bekeken. Hij zal in november opgevolgd worden door Roger Vermeulen.
In "Alpaïdis nummer 95" brengt de studie- en navorsingscommissie van 't Nieuwhuys een geschiedenis van de politie en brandweer in Hoegaarden, in het oude regime, in de Franse tijd, tijdens het Hollands bewind, onder Leopold I, onder Leopold II, Albert I … Er staat uiteraard ook een bijdrage over de burgerwacht. Over de periode onder Leopold III en Koning Boudewijn wil de commissie nog niet uitweiden, omdat "deze nog te recent is om in de geschiedenis te treden". Er wordt wel gesproken over veldwachter Alex Nicolaes en Louis Smets in de jaren '30, en hulpveldwachters Basile Celis en Louis Huts. Nicolaes bleef in dienst tot 1950 en Smets tot in 1951, terwijl Celis na de oorlog ontslag nam. Louis Huts promoveerde in 1947 tot politieagent. Albert Vandermeulen trad in dienst in 1952 en Maurice Veeckmans in 1953. Roger Vermeulen kwam erbij in 1972, Danny Sevenants in 1978 en Paul Steenwegen in 1980. Henri Lebegge, garde in Outgaarden sinds 1954 bleef ook in dienst in Hoegaarden. (Zie ook deze Kroniek, maart 2011)

KOSTPRIJS RUSTHUIS - De COO heeft op 27 januari de kostprijs voor het Sint-Jozefrusthuis vastgesteld. Inwoners van Hoegaarden betalen 115 frank per dag, personen van buiten de gemeente 150 frank. Van behoeftige patiënten wordt ¾ van het pensioen afgehouden, met die voorwaarde dat ze steeds 750 frank zakgeld per maand behouden.

TELEDISTRIBUTIE – Robert Logist uit Outgaarden heeft de gemeente Hoegaarden aangeschreven, om een opiniepeiling te organiseren in Hoegaarden, met het oog op het oprichten van een private teledistributiedienst. Het College antwoordt hierop dat er hierover reeds contacten zijn met de NV Intercom, die op dit ogenblik het teledistributieprobleem bestudeert.

SINT-GORGONIUS – In nummer 26 van het heemkundig tijdschrift Alpaïdis, brengt Hubert Van Nerum een bijdrage over Sint-Gorgonius, de patroonheilige van Hoegaarden onder de titel "Van officier tot patroonheilige". Sint-Gorgonius is een relatief onbekende heilige. Hij was een Romeins officier, geboren omstreeks 265 in Nicomedië. Hij bekleedde een vooraanstaande positie aan het hof van keizer Diocletianus. Rond 304 werd hij samen met zijn wapenbroerder de heilige Dorotheus als martelaar omgebracht. Voor een afbeelding van de marteldood van deze heiligen kan men terecht bij een schilderij dat het hoofdaltaar van de kapel van Hauthem, siert. Het is

vermoedelijk afkomstig uit de oude kerk van Hoegaarden. Eerst werden de heiligen gegeseld, en daarna liet de keizer pekel over hun wonden gieten. Vervolgens werden zij op een rooster gegrild, maar door een mirakel hadden deze folteringen geen nadelige uitwerking op hen, zodat zij tenslotte gewurgd werden en opgehangen.
In de eerste helft van de vierde eeuw, rond 345 werd het stoffelijke overschot van de martelaar Gorgonius naar Rome overgebracht. Het Martyrologium van Buchecius vermeldt dat het feest van de heilige Gorgonius op 9 september valt, en dat zijn relieken op de Via Latina berusten. Het lichaam van de heilige Gorgonius werd te Rome bewaard tot in het midden van de 8ste eeuw.
Rond de jaren 760, onder de regering van Pepijn de Korte leefde bisschop Chrodegang in Metz. Deze behoorde tot de hoogste Frankische adel en werd belast met de herinstelling van het pauselijke gezag. Bij één van zijn talrijke reizen naar Rome, bekwam hij van Paus Paulus I verschillende merkwaardige relieken, waaronder deze van de heilige Gorgonius. De overbrenging van de relikwieën van Rome naar Metz geschiedde met grote luister. Vanuit zijn bisschopsstad liet Chrodegang ook relieken overbrengen naar Velm, Hoegaarden, Minden en Anor. Slechts twee kerken in ons land bezitten relieken van Gorgonius: Velm en Hoegaarden. Had Chrodegang een voorliefde voor Hoegaarden omdat hij er geboren was? Of was hij verwant met de graven van Buningerode? Hij was alleszins afkomstig uit Haspengouw. De relieken die naar Hoegaarden kwamen bestonden uit twee gedeelten van het gebeente van Gorgonius, beide 7 tot 8 cm lang, en ingesloten in een zilveren kistje met bisschoppelijk zegel. De relikwieën berusten in het schrijn voor het altaar van de rechter zijbeuk. Vroeger werd het reliekschrijn meegedragen in de vermaarde palmprocessie

Figuur 87. Het beeld van Sint-Gorgonius rondgedragen tijdens de processie voor 250 jaar Sint-Gorgoniuskerk

Februari 1972

RAADSZITTING VERNIETIGD – Op de raadszitting van 3 februari in Outgaarden, betwist schepen Deproost de geldigheid van de vorige raadszitting van 29 januari. Met 4 stemmen tegen 3 wordt de zitting van 29 januari vernietigd.

TELEDISTRIBUTIENET – Het gemeentebestuur van Outgaarden gaat eerst akkoord om een stuk grond in de zandkuil aan Robert Logist te verkopen voor het oprichten van een teledistributienet. Maar het gemeentebestuur komt op zijn beslissing terug. Ondertussen zijn er contacten met Intercom voor de uitbouw van een teledistributienet.

NIEUWE VOETBALCLUB – Er is een nieuwe voetbalclub in Hoegaarden, namelijk Sport Kring Hoegaarden, met voorzitter L. Dierickx en secretaris F. Smeyers, die het plan opge-

vat heeft om met de nieuwe club uit te komen in vierde provinciale afdeling. De vereniging vraagt toelating om gebruik te mogen maken van het gemeentelijke sportterrein en verkrijgt die ook. In maart 1972 komt er bij de gemeente nog de mededeling binnen van de h. R. Lefèvre voor de Ontspanningsclub Hoegaarden, waarbij wordt meegedeeld dat er een nieuwe liefhebbersvoetbalploeg is opgericht. Deze vraagt ook om op het gemeentelijke veld te spelen. De gemeente gaat in principe akkoord, maar de nieuwe club moet wel overeenkomen met SC Hoegaarden. De aanleg van een tweede speelveld zal vermoedelijk in het najaar gebeuren, aldus het College.

HULDE AAN THALIA – Het museum Van Nerum heeft aan de Hoegaardse toneelkring Thalia een huldereceptie aangeboden omdat Thalia zopas is opgeklommen in 1ste categorie in het Privinciaal Tornooi voor Liefhebberstoneel. Regisseur-voorzitter Roger Van Moer, ontvangt samen met zijn acteurs Willem Torry, Jacqueline Govaerts, Josiane Halsen, Vera Mannaerts, Marc Van Moer, Mariette Peeters, Achiel Boesmans, Etienne Grooten, Edgard Dehoux en Edmond Schoensetters, het erediploma van het museum. Thalia werd opgericht in oktober 1966, en bracht pas de eerste vertoning in maart 1967. Het is lang geleden dat een Hoegaards toneelgezelschap nog dergelijk niveau haalde, want "Hulp en Bijstand" werd laatst geklasseerd op hetzelfde tornooi.

Maart 1972

HULPVELDWACHTERS – De veldwachters worden tevens hulpveldwachter in de aanpalende gemeenten. Zo zijn voortaan de veldwachters uit Tienen, Outgaarden, Zétrud Lumay, Saint-Remy Geest, L'Ecluse, Honsem en Kumtich gemachtigd om in Hoegaarden op te treden als hulpveldwachter.

RESTAURATIE KERK EN OMGEVING – De gemeenteraad van Hoegaarden neemt een principsbeslissing om het dak en de omheiningsmuur van de Sint-Gorgoniuskerk te restaureren, en komaf te maken met de verwilderde staat van de omgeving van dit gerangschikt gebouw. Er wordt een groenzone voorzien op de plaats van het vroegere kerkhof.

April 1972

NIEUWE STATUTEN MGG - In 1972 viert de Koninklijke Harmonie "De Melomanen van de Grote Gete" de 110de verjaardag. In het Belgisch Staatsblad van 27 april 1972 verschenen bij die gelegenheid de nieuwe statuten van de harmonie als vzw, en de wijziging van de Franstalige benaming. "Les Mélomanes de la Grande Ghète", werd definitief "De Melomanen van de Grote Gete". Nog in 1972 werd Lambert Nijs leider van het trommelkorps.

GOLFBILJART VIERT KAMPIOENEN – Sportvrienden Hoegaarden II , de golfbiljartclub van café "Selleke" bij Irma & Frans, werd voor het eerst kampioen in 3de afdeling B van de golfbiljartbond van Tienen, in het seizoen 1971-1972. Omdat de loting in 3de afdeling B, iets lichter was dan in 3de A, gingen de beste spelers naar de B-ploeg. De A-ploeg speelde in 3de afdeling A. Vanaf het seizoen daarna kreeg men dus het opmerkelijke fenomeen dat de B-ploeg een afdeling hoger speelde dan de A-ploeg. Vanaf 1974-1975 speelden weer beide ploegen in 2de. SPV1 zou uiteindelijk tot in eerste afdeling doorstoten, maar in ereafdeling raakte men nooit, omdat men daar met "professioneel", lees betaald biljart, bezig was. De ploeg zou uiteindelijk overeind blijven tot de sluiting van café "Selleke" in 1981, en ging ook nog even door in de "Dorpskroeg". Maar zowel de biljartploeg als het café gingen teloor. Het golfbiljart, nieuw model begon opnieuw in de mode te raken op het einde van de zestiger jaren. In de jaren 66-67 rezen de golfbiljarts, meestal merk Horemans, overal uit de grond in het Tiense. De dominerende biljartploeg die eerste jaren was Onder Ons Outgaarden. OO speelde in café "Kreugnel", bij David. Ze speelden meerdere jaren na mekaar kampioen in eerste afdeling. In Hoegaarden waren, de Sportvrienden, afgekort SPV de eersten. Achteraf rezen er nog heel wat clubs uit de grond: de Pax, het Volkshuis, de Cerkel, Op de Brug. In de jaren '80, 90 zou Hand in Hand Meldert de beste ploeg van het verbond, en zelfs van heel België, worden. Van 1993 tot 2008 zou HHM 7 maal kampioen van België worden, en vier maal kampioen der Lage Landen. Jaarlijks wordt in Meldert in zaal Ermelindis een tornooi ingericht, waarvan het eerste in 1975 werd gestart. In de editie 2009 zat met aan het 34ste tornooi, met ongeveer 750 inschrijvingen.

GESLACHT HAUMONT – In de bovenzaal van het museum wordt een tentoonstelling gewijd aan het geslacht Haumont. Nazaten van dit roemrijke geslacht, mevr Dotremont uit Brussel, en Mej. Dayers uit

Hoegaarden mochten de tentoonstelling openen. Vanuit het Luikse kwam de familie Haumont zich vestigen in Hoegaarden in het nu verdwenen Sint-Nikolaashuis, dat in het Ancien Régime nog diende als raadshuis voor de wethouders. In 1845 hebben ze nabij de kerk ook een school opgericht waar François Haumont zelf les gaf. Deze familie telde diverse chirurgen, waarvan er nog één diende onder Napoleon. Isidoor Haumont was uitvinder, vond de landbouwploeg met beweegbare assen uit in 1857, kreeg daar een brevet voor, en week ermee uit naar Amerika.

GEEN VERBETERING BUURTWEG NAAR OUTGAARDEN – De gemeente Hoegaarden beslist de buurtweg nummer 11 vanaf de verbindingsweg met de E5 tot aan de gemeente Outgaarden niet te verbeteren. De gemeente vindt het niet verantwoord een dwarsverbinding te realiseren over een Rijksweg waar intens verkeer mag verwacht worden. De voorbije twee jaar liepen ook weer de onteigeningen voor de Bleystraat.

DE TV-DISTRIBUTIE – Hoegaarden vertrouwt de realisatie van een FM- en TV-distributienet toe aan de intercommunale Asverlec.

SCHUUR BRANDT – Op 18 april brandt een schuur uit, palend aan de woning van de gebroeders Michel, aan de Hoogstraat in Outgaarden

GEEN AFDELING ACADEMIE – De Minister van Nationale Opvoeding laat aan het College van Hoegaarden weten dat geen goedkeuring kan gegeven worden aan de beslissing van de gemeente Hoegaarden en de stad Tienen om in Hoegaarden een bijafdeling van de stedelijke muziekacademie van Tienen op te richten. Maar blijkbaar wordt er op 1 september ’72 toch gestart met de bijafdeling.

VOLLEYBAL OP SPEELPLAATS – Er werd in Hoegaarden een nieuwe volleybal- en pingpongkring Hoevop opgericht. De club vraagt aan de gemeente om de speelplaats van de gemeenteschool te mogen gebruiken voor trainingen. De gemeente gaat akkoord als de vereniging zelf voor alle materiaal zorgt.

Mei 1972

OPGANG CULTURELE LEVEN – “Naast het museum ’t Nieuwhuys, en het liberale jeugdhuis JVV, werd rond 1972 in het oud wezenhuis een katholiek jeugdhuis opgericht, onder de naam ’t Paenhuys, met Frans Huon als promotor. Deze drie instellingen deden te Hoegaarden het culturele en artistieke leven een zodanig hoge vlucht nemen, dat hieruit verschillende verenigingen ontstonden. Eén van deze verenigingen was de heropstanding van de Hoegaardse Bier- en Brouwersgilde ‘Die Edele Orde vanden Moutstock’, die op 1 mei 1972 plaats vond” zo staat in de geschiedenis van de Gemeentepolitiek, een uitgave van ’t Nieuwhuys.

DR. STAF DOTREMONT - Op 2 mei 1972 vatte dr. Staf Dotremont in het A.Z. Sint-Lucas Brugge z'n loopbaan aan als internist. Hij werd in Hoegaarden? geboren, maar zijn kindertijd maakte van hem een Vlaamse Brusselaar, volgens de Nieuwsbrieven van AZ Sint-Lucas. Volgens het boek “Les Dotremont d’Hoegaarden”, uitgegeven door ’t Nieuwhuys in 1978 werd hij geboren in Leuven. Hij bracht de traditie van de dienst inwendige geneeskunde van het UZ Leuven naar Brugge. Na zijn opleiding van vijf jaar tot internistcardioloog, bleef hij nog twee jaar als adjunct-kliniekhoofd verbonden aan het UZ Leuven bij de dienst nefrologie. (nierziekten). Hij ligt aan de basis van de hemodialyse in het A.Z. Sint-Lucas Brugge. Zijn interesse ging vrij vlug terug naar de cardiologie. Dit bleef zijn hoofdactiviteit tijdens zijn verdere loopbaan in het ziekenhuis. Op 10 december 2004 vierde de dienst inwendige geneeskunde zijn einde loopbaan met een schitterend symposium.

HEROPRICHTING BIERORDE – Opgericht in 1560, kreeg de brouwersgilde van Hoegaarden in 1571 haar statuten, terwijl de Prinsbisschop van Luik in 1615 een verordening uitvaardigde om de Hoegaardse brouwers te beschermen. De gilde had haar eerste lokaal in ’t Cabaret over den Cruysblock, het huidige Nieuwhuys. Toen dit lokaal afbrandde rond 1636 werd het gildehuis overgebracht naar ’t brouwershuys in de Doelstraat. De gilde maakte mee de rijkdom van Hoegaarden, maar verdween in 1872. Nu 100 jaar later wordt ze in het museum Julien Van Nerum weer opgericht en worden ritueel een aantal bierridders geslagen. Albert Guilluy wordt Grootcommandeur, Pierre Celis Grootofficier, evenals Joannes Truyens en Etienne Grooten. Edmond Schoensetters en Marc Collin worden Ridders in de orde. De vereniging krijgt de naam “ Die Edele Orde van den Roerstock”. De grootkanseliers

sinds de heroprichting zijn Albert Guilluy (1972-1983), Alfons Veroeveren (1983-1986) en Etienne Grooten (vanaf 1986). De laatste grootkanselier voor de ontbinding tussen 1872 en 1972 was Joseph Libert Dumont.

JOACHIM BEUCKELAER EREMERK VOOR PIERRE CELIS - Dit eremerk behoort toe aan Heemkunde Vlaanderen dat begin 2002 de opvolger was voor het Verbond voor Heemkunde. Aan de basis van het eremerk lag de lezing "Gastronomie en Heemkunde" die Jan Lambin hield op de Landdag van het Verbond voor Heemkunde in 1962. Jan Lambin lanceerde het voorstel om een Joachim Beuckelaer-Eremerk in te stellen als waardering voor hen die in hun leven bijdroegen tot de opleving van de Vlaamse kookkunst. Het was in 1966, en dit ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van het Verbond voor Heemkunde, dat het eremerk werd gesticht door dr. Jozef Weyns. In het begin was de uitreiking van het Eremerk één van de hoogtepunten van de Meiboomplanting op Ter Speelbergen, ten huize dr. Jozef Weyns te Beerzel-Putte. De schilder Joachim Beuckelaer (1533-1573) werd geboren te Antwerpen en zijn werk is uitermate belangrijk geweest voor de latere ontwikkeling van het markt- en keukenstuk als genre in de schilderkunst van de Lage Landen. In 1972 is Pierre Celis laureaat van het eremerk voor het opnieuw brouwen van het Hoegaards witbier.

STUDIE OVER CRYPTE VAN DE KERK – In het tijdschrift Alpaïdis nummer 27 van de Heemkundige Kring buigt Hubert Van Nerum zich over de crypte van de Sint-Gorgoniuskerk.
In de oude kerk van Hoegaarden, die gebouwd werd op de plaats waar ooit het castrum van gravin Alpaïdis stond, zou zich een krocht of crypte bevonden hebben, waarin kanunniken van het Sint-Gorgoniuskapittel en enkele vooraanstaande ingezetenen van het dorp werden begraven. Het krocht lag vermoedelijk onder het koor van de Sint-Gorgoniuskerk. In het najaar van 1753 werd aan de afbraak van de oude, bouwvallige kerk begonnen, om op dezelfde plaats een nieuwe te bouwen. Toen werd ook om gezondheidsredenen het oude krocht afgebroken of dichtgeworpen en door een nieuwe crypte vervangen. Op dezelfde plaats van de bouwvallige kerk, herrees een nieuwe rococokerk. Volgens Van Nerum zou het volstaan om in het koor van de kerk één steen op te breken en daar een boring uit te voeren om de verdwenen krocht te onderzoeken. De krocht was een onderaardse gewelfde plaats die gebruikt werd als kapel, maar ook als begraafplaats. Toch zal een onderzoek niet gemakkelijk zijn en zal de studie zich vermoedelijk moeten beperken tot een studie van de crypte in de nieuwe kerk. Daar leidt een trap naar de begraafplaats van notabelen en geestelijken. De crypte strekt zich uit over de hele breedte van de kerk van het OLV Altaar tot het altaar van het H. Sacrament. In de achtergrond van de crypte bevinden zich 20 dubbele graven, twee rijen boven elkaar. In 1804 daalde deken Sweerts in de crypte neer, samen met een afgevaardigde van de Vijf Geslachten. Ze constateerden een grafschennis die moet gebeurd zijn in de Franse Revolutie. In 1815 brachten pastoor Jacob Sweerts en leden van de Gulden Lelie, een bezoek aan de begraafplaats. In 1935 maakten pastoor Heuysdens en dr. Romain een plan op van de crypte. In 1953 gingen pastoor Vander Velpen en de h. Mertens op onderzoek. In 1964 werden er werken uitgevoerd en werd een ketel voor centrale verwarming geïnstalleerd. Hiervoor werden twee graven opgebroken. Hoe dat gebeurde was ontstellend, want de resten van Carolus Van Nerum en Hubertus Sweerts werden gewoon met het puin meegevoerd. Een gedeelte van de beenderen werd toch nog gerecupereerd en in een schrijn in het museum geplaatst.

EINDE VAN HET SWEERTS – RIJK – In Familieschoon 107, uitgegeven in mei 1972 wordt dieper ingegaan op de val van het Sweerts-Rijk. De Confrerie der V Geslachten zwaaide onbetwistbaar de scepter in Hoegaarden, en hun onbeperkt bewind begon op een dictatoriale monarchie te lijken. De andere vooraanstaande Hoegaardse families stonden voor de keuze: zich als vriend met de Geslachten verbinden, of verdwijnen. Maar uit mistevredenheid en afgunst werd een oppositie geboren, die zou leiden tot de val van het Sweerts-Rijk. Het begon in 1787 bij de verkiezing van Van Autgaerden tot nieuwe burgemeester, die ondanks het vertrouwen dat de Regentie in hen stelde, de Wethouders in het nauw zou drijven. Hij riep een volksvergaering samen en kloeg in het openbaar de autocratie van de Regentie aan. Gebruik makend van de revolutionaire storm die uit Frankrijk overwaaide slaagde hij erin het volk op te hitsen. In 1789 brak de opstand in Hoegaarden los. Onder doodsbedreiging moesten de gezag-

voerders hun ambt neerleggen. JB Van Autgaerden richtte een nieuw volksbewind op en stelde zichzelf aan het hoofd ervan. De Regentie was onttroond en het Rijk der Sweertsen ten val gebracht. Maar de Regentie ging in het verzet. In 1794 werd Van Autgaerden in het ongeljik gesteld en voor een private raad gedaagd. Maar verder kwam het niet want de Fransen vielen binnen en verdreven de Oostenrijkers. Dit betekende het einde van de Regentie, de ineenstorting van hun rijk en heerschappij. Van Autgaerden werd tot "Eerste Nationaal Agent" uitgeroepen. De verslagenen traden op hun beurt in de oppositie en begonnen te conspireren om zich te wreken …

HAGELANDROUTE – De nieuwe toeristische Hagelandroute wordt voorgesteld. Ze is 120 kilometer lang en loopt enigszins verstrengeld met de Pepijnroute. Tienen is het vertrekpunt, maar de route loopt langs Overlaar naar Hoegaarden. Ook het gehucht Hoxem wordt aangedaan.

Juni 1972

HET VERLEDEN VAN HOEGAARDEN EN TIENEN – In het Nieuwhuys museum wordt een tentoonstelling gehouden over "Tienen en Hoegaarden 100 jaar geleden". Op deze tentoonstelling, waar ook heel wat Tienenaars aan meewerken, vallen harde woorden over het ontbreken van een Tiens museum. Op dit ogenblik is het museum Van Nerum het enige in de Tiense regio. Het oude stadsmuseum in Tienen werd in augustus 1944 ontruimd bij het bombardement van het stedelijke ziekenhuis. Het stadsmuseum was toen gevestigd in de kapel van het Weeshuis op het Kapucijnenplein. Alle geschiedkundige- en museumstukken werden toen opgeborgen in rommelkamers in de oude kazerne. Tienenaars uiten nu kritiek op het opmerkelijke gebrek aan interesse voor een museum bij de Tiense mecenassen en de overheid, vanuit het Hoegaardse museum, dat tenminste met bescheiden middelen een initiatief heeft genomen om het verleden te bewaren.

KLEUREN VAN DE GEMEENTE – Er zullen nieuwe vlaggen worden gemaakt voor Hoegaarden, bestaande uit twee horizontale stroken, de bovenste blauw en de onderste geel, of de officiële kleuren van het gemeentewapen. Bij Koninklijk Besluit van 29 mei 1838 werd aan de gemeente Hoegaarden volgend wapenschild toegekend: van lazuur met een manipel beklede rechterarm, waarvan de hand een paalsgewijze geplaatste bisschopsstaf omklemt, alles in goud. Tussen de jaren 1860 en 1870 werden echter blauw-witte gemeentevlaggen vervaardigd, die tot op heden gebruikt werden bij alle officiële plechtigheden. "Deze verkeerde handelswijze is ingeworteld geraakt, en het is thans tijd om terug te keren tot de officiële kleuren." De beslissing wordt met eenparigheid van stemmen genomen.

WEDDEN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN – De jaarwedde van de burgemeester wordt in Hoegaarden vastgelegd op 50.768 frank, die van schepenen op 30.450 frank.

COO-VOORZITTER IS OVERLEDEN – Op 30 juni overlijdt COO-voorzitter Théophile Laloup in Hoegaarden.

GUNSTIG VOOR POSTKANTOOR – Het College van Hoegaarden verleent gunstig advies op 15 juni voor de bouw van een Postkantoor in de Koning Albertlaan, als er maar rekening gehouden wordt met het parkingreglement en de naastliggende weg die toegang verschaft tot de verkaveling met 38 kavels: 't Stichelke

Juli 1972

AFSCHAFFING GEMEENTELIJK LIJKENVERVOER – Vanaf 1 juli 1972 is het gemeentelijke lijkenvervoer in Hoegaarden afgeschaft. De lijkwagen van de gemeente is 25

Figuur 88. Jean Mus komt als overwinnaar over de finish

jaar oud, en een nieuwe aanschaffen zou te grote kosten met zich meebrengen. Voortaan wordt het lijkenvervoer verpacht aan particuliere begrafenisondernemingen.

KLEINE TOEREN – Omdat burgemeester Kerrijn de "kleine toeren" voor wielerwedstrijden heeft verboden, kunnen er geen wielerwedstrijden meer georganiseerd worden door het Feestcomité Au Cercle. Enkele mensen vanuit de Cerkel, de JVV en café bij Selleke organiseren een geïmproviseerde dorpskoers van drie kleine toertjes, met dorpsfiguur Jean Mus als de glorieuze overwinnaar.

SLOPEN WACHTHUISJE – Na een langdurig geschil gaat het College van Hoegaarden eindelijk akkoord met het afbreken van het wachthuisje aan de bushalte op de Beek, als de betrokkenen kunnen bewijzen dat dit hokje wel degelijk op privé-eigendom staat.

OVER DE VIJF OUDE WATERMOLENS - In Alpaïdis nummer 28 van de Heemkundige Kring brengt Hubert Van Nerum een bijdrage over de vijf oude molens van Hoegaarden op de Gete.
Vooreerst heeft hij het over de overblijfselen van de watermolen van Steenbergen of de **Grote Molen**. De molen dankt zijn naam aan een oude burcht in steen, die wat verder in dezelfde wijk Steenbergen in de 13de eeuw aan de overzijde van de Gete, richting Rommersom zou gestaan hebben. Tot de molen behoorde ook een brouwerij. De Abdij van Park werd eigenaar van de molen in 1346? of 1422? Op 20 januari 1798 werd de molen, met de brouwerij en gronden verkocht als zwart goed. In 1914 werd de molen bewoond en uitgebaat door de heer Geens, en werd er heel wat schade aangericht bij het binnenkomen van de Duitsers. De molen wordt thans niet meer gebruikt.
De **Kleine Molen** van Overlaar bevindt zich stroomafwaarts op de Grote Gete. Hij werd rond 1400 gebouwd en droeg toen de naam "Arentsmolen". In december 1476 kwam deze molen in het bezit van de Paters Bogaarden, vandaar dat hij wel eens Kloostermolen genoemd wordt. In 1798 werd de molen als nationaal bezit aangeslagen. De jongste tijd wordt die ook Celismolen genoemd, naar de laatste molenaar- eigenaar.
De oude **molen van Bullecom**, ook in Overlaar, bestond reeds in 1249, maar was verdwenen in 1405. Soms werd hij ook "Bisschopsmolen" genoemd, omdat hij onder jurisdictie zou hebben gestaan van de bisschop van Luik.
Vervolgens was er nog de **molen van Lede**, nog meer richting Tienen. De molen van Lede, genaamd naar zijn bezitter, zou later de naam overnemen van de oude en verdwenen molen van Bullecom.
Aan de grens met Tienen lag tenslotte nog de **Wolfsmolen**. In 1277 kreeg het kapittel van Sint-Martinus van Luik, twee derden van de rechten op deze molen. De Wolfsmolen verdween rond 1698.
Er waren nog twee andere molens, maar die waren op de Schoorbroekbeek gelegen: de oude **molen van Mullicom** in Aalst, die al rond 1370 geattesteerd is, en bij het einde van het Ancien Régime in onbruik raakte. De **molen van Schoor** wordt al in 1290 vermeld. Hij zou afbranden in 1865 als laatste gebouw van het gehucht Schoor.
In Alpaïdis 32 gaat Hubert Van Nerum nog in op de **molen van Hoxem** op de Molenbeek of Menebeek (zie Kroniek 1978-2007, p 254), over de oude **stoommolen van Putzeys**, die in 1871 werd opgericht op de "Plèk" in Hoegaarden, over de **molen van Magne**, een dieselmolen die rond 1900 in werking werd gesteld door zijn uitbater en eigenaar Christiaens, maar die al na de eerste wereldoorlog stil lag en omgevormd werd tot een verenigingszaal, aan de hoek van de H. Dotremontstraat en de Gasthuisstraat, en de **molen** van Hauthem, uitgebaat door de familie Huon.

Augustus 1972

AFBRAAK HUIZEN IN NERM – Het College vraagt prijs aan bij verschillende firma's om een aantal huizen in Nerm te laten afbreken. Het gaat om de nummers 42, 45, 58, 56 111, 107, 60 en 62. Ze zullen afgebroken worden naargelang de werken in Nerm vorderen. Over twee nummers spreken de notulen van het schepencollege zich tegen.

TOERISME NAAR E5 – De aanleg van de E5 is een toeristische attractie geworden. Men ziet steeds meer wandelaars uit Hoegaarden en Tienen in de buurt.

DE OUD-STRIJDERS WEIGEREN AALMOES – De Oud-Strijdersbond van Hoegaarden heeft een brief gestuurd naar het College, waarin de 1000 frank toegekende gemeentelijke subsidie niet aanvaard wordt. "Wij weigeren aalmoezen", zo luidt de argumentatie.

RESTAURATIE KAPEL GONUS – In de 18de eeuw kwam 't Nieuwhuys in het bezit

van meesterbrouwer Carolus Van Nerum. Hij richtte er een taveerne in, en liet in de kelders een geheime bergplaats inrichten om zijn biervaten aan de controle van de accijnzen te onttrekken en om zijn beste bieren koel te houden. In de oude bierkapel van Gonus nodigde Carolus zijn intiemste vrienden uit om zijn smokkelbieren te proeven. Volgens Carolus smaakte het bier in de kelder, rechtstreeks van 't vat, beter. De Heemkundige kring restaureert nu de oude bierkapel van Gonus, waar men opnieuw rond de oude smokkelvaten van Carolus het bier zal kunnen proeven. De oude bierkapel zal als "Kelder-tabagie" met zelfbediening worden ingericht en als vergaderplaats voorbehouden blijven aan allen die de biercultus hoog houden.

AANVRAAG KLASSERING HOUTMARKT – Kamerlid Willy Kuijpers (VU) heeft aan het Ministerie van Nederlandse Cultuur gevraagd of men al overwogen heeft om samen met de gemeente een klasseringplan uit te werken voor de Houtmarkt, met kapittelhuis (Bail), het unieke park, en de oudste hoeve van de gemeente (het Arendsnest).

Figuur 89. Protest van Getegalm in Bokrijk

AFBRAAK HUISJE OUTGAARDEN - Kamerlid Willy Kuijpers drukt op 16 augustus 1972 in de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, aan de minister van cultuur zijn bezorgdheid uit over de "Inventaris van het cultuurpatrimonium van Vlaanderen – arrondissement Leuven". Hoewel een mooi éénverdiepingshuisje uit de 18de eeuw, op de hoek van de Meisjesschoolstraat en de Kerkstraat in Outgaarden op de inventaris stond, werd het pand afgebroken. Het pand bevond zich evenwel in zeer verwaarloosde toestand.

JUBILEUM KWB – De Kristelijke Werkliedenbond, opgericht in 1946 door onderpastoor Van Santfoort, viert in augustus 1972 het zilveren jubileum. De vereniging telt dan meer dan 100 leden. Op vijf augustus wordt de verjaardag gevierd met een voetbalwedstrijd, een optocht door het dorp, een dankmis en een ontvangst in het Patronaat.

ACTIEVE GETEGALM – Studentenvereniging Getegalm, de voorloper van 't Paenhuys, heeft nog maar het tweede werkjaar afgesloten, maar blikt nu al terug op een geslaagde werking: diverse gespreksavonden rond Vlaamse Beweging en fusies van gemeenten, maar ook informatie voor humaniorastudenten. Belangrijk was nog een avond met Louis de Lentdecker.

Het kerstfeest, de onmisbare Thé-dansant en een cantus waren er ook bij. Voor 1972-1973 werd een stevige bestuursploeg in mekaar gestoken met voorzitter F. Huon, ondervoorzitters H. Melis en J. Vangelder, en verder in het bestuur G. Vanhagendoren, L. Vandeplas, en N. Marchal. Er wordt ook het ledenblad "De Postiljon" uitgebracht.

PROTEST IN BOKRIJK – De stuntgroep van de Hoegaardse jeugdkring "Getegalm" is erin geslaagd, gewapend met spandoeken, het openluchtmuseum van Bokrijk binnen te dringen en post te vatten in en voor het gebouw waar de zogezegde oude brouwerij "Het Paenhuys van Diepenbeek" is ondergebracht. "Dit is heemkundige diefstal", stellen de jongeren van Getegalm. "De daar ondergebrachte installaties komen immers niet van Diepenbeek, maar van de brouwerij Tomsin in Hoegaarden, die rond 1960 haar volledig interieur aan Bokrijk overmaakte".
Een paar toegesnelde opzichters haalden er de politie bij, maar toen deze kwam vonden ze nog alleen de spandoeken die de heemkundige diefstal aanklaagden. Het werd trouwens een hele "bierdag" want er werd ook een bezoek gebracht aan de brouwerij van Pierre Celis.

September 1972

EEN NIEUWE COO-VOORZITTER – Jean Baptiste Willemaers wordt de nieuwe COO-voorzitter in Hoegaarden.

BROEDERSSCHOOL VERHUIST NAAR ZUSTERS – Met het schooljaar 1972-73 verhuisde de broederschool naar de zusters van Mariadal. Toen EH J. Van Stappen directeur was van het klooster, startte hij in 1893 met een jongenspatronaat in de klassen aan de Vroentestraat. Hij bracht op zondagen tot 350 jongens samen, en dra waren die lokalen te klein. Hij kocht een terrein aan de Tiensestraat en liet er in 1894 een patronaat bouwen. Tijdens de weekdagen beschikten zusters van de lagere school over deze klassen, maar in 1899 begon hij met een jongensschool in die klassen, geholpen door lekenleerkrachten. Men wou vanaf 1 oktober 1900 een hernieuwde start realiseren van het katholieke onderwijs in Hoegaarden. In 1900 werden de lekenleerkrachten vervangen door "de Broeders van OLV van Lourdes van Oostakker". Drie broeders zorgden voor de kosteloze school. In 1900 was er niet eens een gebouw om de Broeders in te laten wonen. Op 5 april 1901 namen ze hun intrek in de gebouwen die nu het huidige parochiecentrum zijn. De nieuwe schoolgebouwen werden ingewijd op 15 oktober 1901. De broeders gaven de school in

Figuur 90. Getegalm op bezoek bij Pierre Celis met Frans Huon op de voorgrond

Hoegaarden op in 1920. Ondertussen was er een plaatselijk schoolcomité en de school werd verder gezet met lekenleerkrachten. De gebouwen werden overgenomen door de "Parochiale werken van de dekenij Tienen".
De lessen begonnen in de Broederschool op 1 oktober 1900 met 80 leerlingen, en de broeders zouden blijven tot 23 juli 1920. De broederschool kende in het begin niet zo'n succes, want voorheen waren er in de Mariadal-school wel 100 leerlingen. Daarenboven was er ook tegenwerking van het Hoegaardse gemeentebestuur. Broeder Robertus was de overste in 1900 bij de start, maar werd al na een maand opgevolgd door broeder Evaristus. Begin 1901 gaf broeder Evaristus de fakkel door aan broeder Eugenius. Op 16 november 1901 werd een groot Mariabeeld in de Grot van het Patronaat geplaatst. Einde 1901 werd broeder Philibertus al de vierde overste. EH Van Stappen verliet Hoegaarden in 1902. In 1906 werd broeder Nonnatus als overste aangesteld. De school kende hoogte- en laagtepunten. Zo was er in 1905 een grote beroering rond een zedendelict, waarbij broeder Vedastus veroordeeld werd voor een aantal aanslagen op de eerbaarheid van 8 kinderen uit Outgaarden. Op 10 september 1912 werd broeder Donnatus opgevolgd door broeder Philibertus. Het schooljaar 1919-1920 was het laatste van de broeders. Ze meldden de stopzetting van hun werk door een gebrek aan gediplomeerden.
Toen de broederschool naar Mariadal overging was Jan Van Hoof schoolhoofd. Normaliter zou hij schoolhoofd geworden zijn, maar dat zinde de nonnen niet en hij werd op een zijspoor gezet. Marc Nens en Roger Ausloos gingen wel als gewone onderwijzers naar het klooster over in 1972.

FESTIVAL OUD HOEGAARDS BIER – Het gemeentelijke feestencomité organiseert in een feesttent het "festival van het Oud Hoegaards bier". Het wordt een driedaagse met op vrijdag 6 september optredens van Samantha en Willy Sommers, op zaterdag een Oberbayern-avond en op zondag een namiddag voor ouderen en mindervaliden.

SCHOOLBANKEN VERKOPEN – In de gemeenteschool van Hoegaarden werden alle oude schoolbanken vervangen door nieuwe. De banken zijn nu gestapeld onder de overdekte speelplaatsen en zijn een gevaar voor de spelende kinderen. De gemeente beslist de banken die nog geen bestemming vonden, te verkopen.

Oktober 1972

SLUITING LORIERS – In 1972 wordt de brouwerij Loriers gesloten door Artois, vermoedelijk omdat de brouwerij in Leuven wil uitbreiden. Het gebeurde in het jaar 1972, maar de juiste maand staat nergens vermeld, ook niet in gespecialiseerde werken. Uit de cijfers voor het storten van het graan kan men afleiden, als er tenminste evenveel geproduceerd werd als de vorige jaren, dat dit in de periode september-oktober gebeurd is. Daarna werd de brouwerij volledig ontmanteld. Niets werd gespaard, slechts een ruïne bleef over. In 2004 zullen de gebouwen met de grond gelijk gemaakt worden, en alleen de buitenmuren van de toren blijven staan. In 2008 worden hier lofts in gebouwd, o.a. tijdens de VT4 uitzending "The Block Hoegaarden".

RESTAURATIE MAROLLENKAPEL GESTOPT – Dr. Leonard heeft een bevel tot staking van de restauratiewerken aan de kapel van Klein-Scherpenheuvel of de Marollenkapel, gekregen, door Stedenbouw. Men zal zelfs aan het College vragen Dr. Leonard te beboeten voor een bouwovertreding, maar het College van Hoegaarden weigert daarop in te gaan.
De voormalige eigendom van Mariadal kwam in 1972 in de actualiteit, door de verkoop, een parlementair initiatief, vragen binnen de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, e.a. De toen bevoegde minister Frans Van Mechelen (CVP) antwoordde hierop: „Na de aankoop op 2 juni 1971 had dr. J. Leonard in overleg met de religieuze instanties en het gemeentebestuur zich verbonden het oord te herstellen en er het uitzicht aan te geven van een refugium met culturele mogelijkheden, onder meer bescherming van de natuur. De eerste herstellingen werden uitgevoerd in oktober 1971. Onder invloed van talrijke culturele en folkloristische verenigingen werd de kapel nu weer een onderwerp van algemeen belang. De eigenaar is bereid, wanneer het de bedoeling is de kapel op te nemen in het natuurschoon van de streek, deze af te staan zonder het minste winstbejag. Het ligt dus niet in de bedoeling, zoals sommigen beweren, de kapel om te bouwen tot een landhuisje."

WEG NAAR KERKHOF – De weg naar het kerkhof in Hoxem zal verbreed worden tot 7 meter met een verhard wegdek in asfalt van 5 meter, met

links en recht één meter voor gelijkgrondse bermen.

NIET TEVREDEN OVER FUSIE – De fusie in de gemeente Honsem lijkt de inwoners van Meldert helemaal niet te bevredigen. Omdat de gemeente vroeger maar 900 inwoners telde en in financiële moeilijkheden zat, werden heel wat straatverbeteringen op de lange baan geschoven. Maar sinds de fusie heeft het gemeentebestuur van Honsem er ook niet veel voor gedaan.

HET CHANOINEKOT – Op 24 oktober 1972 is Alfred Bertrand overleden. Hij woonde in het oude chanoinekot, vette vellen in zijn kelder, verkocht lederwaren, en was ook schilder. Hij maakte verschillende oude zichten van Hoegaarden. Hij was na Julien Van Nerum deken van de Sint-Eligiusgilde. Later zou zijn weduwe het huis verkopen en in 1990 zou het plaats maken voor een superette (Nadine, later Spar) aan de benedenhoek van het Gemeenteplein. Het moet een zeer oud huis geweest zijn, vermoedelijk uit de XVII de eeuw en voor de Franse Revolutie diende het als woonplaats voor kanunniken, vandaar de naam "Chanoinekot" dat het in die tijd kreeg.

November 1972

AANLEG E5 – De E5 autosnelweg Brussel-Luik is klaar. In 1972 werd in België niet minder dan 275 kilometer nieuwe snelweg aangelegd. In 1986 veranderde de naam van E5 in E40. Tijdens de werken werden in Overlaar heel wat versteende bomen gevonden.

TIEN VERENIGINGEN EXPOSEREN SAMEN – In november exposeren 10 verenigingen samen in het museum Julien Van Nerum: de Vrije Muziekliefhebbers, de postzegelclub, de Grand-Pont Vissers, Thalia, de fotoclub Hougardis, de Chiro jongens, Katholieke Werkliedenbond, de VTB-VAB, de Confrérie der V Geslachten, en de biergilde.

SERRE IN OVERLAAR – Het College levert een vergunning af voor het bouwen van een serre in Klein-Overlaar, aan de familie Sterckx.

NIEUWE STOPPLAATS AUTOBUS – Aan de autobushalte "Astridstraat" wordt een nieuw schuilhuisje geplaatst. Het schuilhuisje dat tegen een gebouw aan de Tiensestraat werd aangebouwd, moet worden afgebroken. Het gaat hier om een gerechtelijke zaak tussen Gorges Gilis, de latere OCMW-voorzitter en de gemeente. De stopplaats van de autobus is ongeveer 70 meter verplaatst richting Jodoigne. Vroeger ging het om de stopplaats "Au Canal", de nieuwe halte krijgt de naam "Astridstraat" mee.

TEGEN UITBATING VAN AUTOKERKHOVEN – De gemeente Hoegaarden spant een rechtsgeding in tegen de uitbater van autokerkhoven in Groot-Overlaar.
Langs de staatsbaan werden twee autokerkhoven aangelegd zonder vergunning. De meest elementaire zorgen met het oog op reinheid, orde en stedeschoon werden in de wind geslagen. Het eerste autokerkhof bevindt zich dan nog naast de monumentale, geklasseerde Sint-Lambertuskerk. De toegang tot de kerk wordt dikwijls gehinderd door auto's, autowrakken en auto-onderdelen. Blijkbaar is er in de Kalverstraat in Hoegaarden nog een derde autokerkhof in wording. "Als hier niet drastisch ingegrepen wordt, verandert Hoegaarden weldra in een groot autokerkhof", aldus schepen Pros Fourie. De uitbater van de autokerkhoven wordt dringend aangemaand zich in orde te stellen met de wetten op ruimtelijke ordening, of de kerkhoven te ontruimen. Uiterste datum hiervoor is 1 december 1972 en op die dag is er nog niets gebeurd.

December 1972

GETEGALM NAAR PAENHUYS – De Hoegaardse cultuur- en ontspanningsvereniging Getegalm is sinds enkele maanden druk bezig de kelders van het vroegere weeshuis aan de Stoopkensstraat om te bouwen tot instuif. De zaal met gewelven heeft ooit dienst gedaan als mouterij, bij een brouwerij. Dit feit heeft bijgedragen tot de naamkeuze voor het lokaal "Paenhuys", of het Middelnederlands voor brouwerij. Op 30 december wordt het Paenhuys opengesteld. Eigenlijk heeft Getegalm eerst de lokalen bezet als een soort kraakpand, toen Frans Huon afwezig was door zijn huwelijkreis.

1973

Januari 1973

VERZUSTERING MET DE WIJNRIDDERS – Op 21 oktober 1972 werden vanuit het Nieuwhuys 37 ballons de lucht ingelaten. De ballon die het verst ging zou een jubileringsgemeente aanduiden. Eén ballon ging richting Moezel, tot Ville-en-Vermois en meer bepaald Saint-Nicolas-de-Port, op 275

kilometer van Hoegaarden. De Hoegaardse bierridders zullen verbroederen met "Les Chevaliers du Taste Vin", uit de gemeente, aangeduid door de ballon.

JAAR VAN DE ABDIJEN EN KLOOSTERS – Het jaar 1973 wordt dat van abdijen en kloosters en het museum 't Nieuwhuys heeft contact genomen met klooster Mariadal, om in te spelen op dit culturele initiatief. In januari is al geweten dat Mariadal dit jaar de deuren zal openen. Maurice Dodion en Hubert Van Nerum hebben een historische studie gewijd aan Mariadal. Deze komt in Alpaïdis, het heemkundige tijdschrift van het museum. Het artikel wordt opgedragen aan twee vermaarde figuren die een rol hebben gespeeld in de opbouw van het Hoegaardse klooster, namelijk edelvrouwe Katharina van Mosmaele, stichteres van het Bogaardenklooster in 1453, en EH. F.J. Delfosse stichter van het pensionaat in 1817 en van de latere Congregatie van de Zusters met de Vereniging van het Heilig Hart in 1835.
De paters Begaarden (Bogaarden) hebben minstens vanaf 1453 het klooster bewoond. Het kloosterpand droeg toen nog de naam "Hof van Overlaer" of de "Hof van Dongelberg". Later ontwikkelde het klooster zich onder de namen "Onser Liever Vrouwedale", "Val Virginal" en "Mariadal". In mei 1797, tijdens de Franse Revolutie moesten de paters Bogaarden Hoegaarden verlaten. Ondertussen hadden ze er een hoeve, een wijngaard, vijver, een brouwerij met de naam "Paenhuys van 't cloos-ter", uitgebouwd. Ze bezaten ook de Nieuwermolen, Arentsmolen of Kloostermolen, ook wel de Kleine Molen genoemd, langs de Gete. In 1766 legden de Begaarden de eerste steen voor de bouw van het nieuwe klooster met de huidige kerk. Vermoedelijk hebben ze hiervoor gebruik gemaakt van oude fundamenten. De kerk werd in 1772 ingewijd ter ere van de heilige Rochus. De voorgevel met torenspits van 30 meter was eerst zeer eenvoudig, maar in 1922 kwamen er neo-rennaissanceversieringen bij. In dat jaar werd ook de huidige normaalschool bijgebouwd. De oude glasramen van de kerk werden zwaar beschadigd bij diverse ontploffingen: van een munitietrein in 1918 in Grimde, een bombardement van het vliegveld van Goetsenhoven in 1940, een bombardement op de stad Tienen, en de explosie van de brug over de Gete in 1944. De huidige bewoners van het klooster hebben het gekocht van de Begaardenpater Coenegras in 1817.

SCHOOLHOOFD MET PENSIOEN – Schoolhoofd Maurice Peeters gaat in Outgaarden met rustpensioen. Hij krijgt een receptie op het gemeentehuis voor zijn afscheid.

SPOEDONTEIGENINGEN BLEY – Een derde tracé voor de Bley kon niet goedgekeurd worden en thans wordt een vierde tracé voorgesteld. Vier inwoners hebben nog bezwaar tegen het tracé, maar het wordt goedgekeurd op de gemeenteraad. Van de 28 onteigeningen op het gewijzigde plan, hebben 22 eigenaars schriftelijk hun akkoord gegeven.

NIEUWE VUILNISWAGEN – Tot op heden werd het huisvuil in Hoegaarden nog opgehaald met een gewone, lichte open vrachtwagen, waarbij drie gemeentelijke arbeiders gedurende drie dagen per week niets anders doen dan afval ophalen. De gemeenteraad beslist, meerderheid tegen oppositie om een speciaal uitgeruste vuilniswagen aan te kopen. Met deze wagen zal de huisvuilophaling op twee dagen tijd kunnen gebeuren. De wagen wordt geraamd op 1,5 miljoen frank.

PRIESTER ERNEST LODEWIJCKX OVERLEDEN – Ernest Lodewijckx, geboren in Hoegaarden op 9 mei 1905 overlijdt op 14 januari 1973. In 1928 vierde hij zijn eerste mis in Hoegaarden en was Aalmoezenier van het gasthuis in Brussel.

Februari 1973

MUNTKARAMEL CESAR – In het museum Van Nerum loopt een tentoonstelling over de muntkaramellen van Cesar. Thans worden de muntkaramellen nog uitsluitend door museumconservator Albert Guilluy gemaakt.

NIEUWE INGANG VOOR PAROCHIECENTRUM – Het parochiecentrum krijgt de toelating om een nieuwe toegangsdeur te maken. Een venster zal omgevormd worden tot deur.

VOETBAL EN STORT – Raadslid François maakt zich zorgen omwille van de nabijheid van het voetbalveld en het stort. De gemeente zou maatregelen moeten nemen, of de kinderen gaan ook aan het stort spelen, met alle risico's vandien. Daarenboven kappen de mensen hun vuilnis gewoon neer, i.p.v. het in de diepte te storten.
De gemeenteraad van Outgaarden beslist dat het stort in de toekomst alleen op zaterdagvoormiddag of op aanvraag zal toegankelijk zijn. En spelen in

Figuur 91. Getegalm neemt deel aan de carnavalstoet in Tienen in 1974

het stort wordt streng verboden. Er zal een afsluiting geplaatst worden.

TOELAGE VOOR VOETBALVERENIGING - De voetbalclub "Blijf Jong" uit Outgaarden krijgt 15.000 frank toelage van de gemeente voor het bouwen van kleedkamers.

OFFICIËLE OPENING PAENHUYS – 't Paenhuys werd nu officieel geopend, door burgemeester Roger Kerrijn, als lokaal van de vereniging "Getegalm". Het gebouw dat dateert uit 1860 was eerst een brouwerij en daarna een mouterij. In 1893 werd het door de eigenaars aan de Commissie van de Openbare Onderstand geschonken, om er een weeshuis van te maken. Hier moest de gemeente echter spoedig van afzien en het werd als opslagplaats gebruikt.
Voorzitter Frans Huon stelde dat Hoegaarden op cultureel gebied nog zeer arm is. Er zijn wel al lofwaardige initiatieven op cultuurgebied genomen, "maar de oprichting van Getegalm in 1971 was nodig om tot een betere verstandhouding te komen tussen de cultuurfondsen", wat dat ook mag betekenen. Op dit ogenblik is Getegalm uitgegroeid tot een vereniging met 230 leden.

Maart 1973

BRIEVEN IN PARIJS – In Parijs werd onlangs een geheime briefwisseling ontdekt van de Hoegaardse Municipale Raad. Het gaat om briefwisseling uit de Franse Revolutietijd, en meer bepaald over de Prefectuur van het Département de la Dyle, arrondissement Leuven, Kanton Hoegaarden. Ze brengen de meest sensationele berichten uit de Revolutietijd en het Schrikbewind aan het licht, die zich afspelen in het kanton Hoegaarden. Outgaarden, Bost, Ezemaal, Goetsenhoven, Hakendover, Sluizen, Linsmeau, Opheylissem, Neerheylissem, Oorbeek, Overlaar, Rommersom, Houtem Sint-Margriet, Zétrud-Lumay en Wulmersum maakten deel uit van dat kanton. De nieuwe gegevens worden gepubliceerd in Alpaïdis, het tijdschrift van het museum Julien Van Nerum.

AANKOOP ONBEWOONBAAR HUIS – De gemeente Hoegaarden koopt een onbewoonbaar huis uit de hand, in Groot-Overlaar. Deze ligt in de onmiddellijke omgeving van het Romaans kerkje. De gemeente wil er een parking aanleggen voor kerkbezoekers en toeristen, en wil ook een groenzone.

WANDELBOS OP STORT? – Een oud plan voor het aanleggen van een wandelbos wordt opnieuw opgediept. Vroeger werd al het voorstel tot beplanting met loofbomen van de oude gemeentelijke stortplaats in Rommersom, voorgesteld door de Hoegaardse Commissie voor Natuurbehoud.

De gemeente Hoegaarden wil starten met de beplanting van een terrein in Rommersom. Het College bestelt 1000 witte berken en 1000 accasia's. Achteraf vraagt men aan Hugo Abts (nu Natuurpunt) om de beplanting te regelen.

PLAKBORDEN VOOR VERENIGINGEN – Weldra zullen de verenigingen die in Hoegaarden hun activiteiten kenbaar maken kunnen beschikken over 8 aanplakborden. Tot op heden waren de verenigingen verplicht aan te plakken op bushokjes e.d. omdat er geen borden voorhanden waren.

GEEN HOGE ANTENNEMASTEN – De gemeente Outgaarden beslist geen antennemasten hoger dan 25 meter toe te laten. Er is ondertussen ook PV opgesteld voor het illegale bouwen van een antennemast bij Logist aan de Korenstraat. Het komt tot een rechtszaak tussen Logist en de gemeente.

VRAGEN OVER MONUMENTEN – Willy Kuijpers heeft aan de cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, of de voorloper van het Vlaamse Parlement, heel wat vragen op 8 maart, over Hoegaardse monumenten. Meestal antwoordt de betrokken minister hierop dat de zaak in onderzoek is of zal onderzocht worden.
Er is een vraag over de Sint-Antoniuskapel in Nerm, die bij de wegverbreding werd afgebroken. Kuijpers vraagt of het inzicht bestaat deze weer op te bouwen. De Minister antwoordt dat deze kapel niet gerangschikt is, en dat hij dus niet bevoegd is.
Willy Kuijpers heeft ook een vraag over een 18de - eeuwse woning in Hoxem, tegenover de mooie geklasseerde en herstelde kerk, aan de Kerkstraat. Het gaat om de woning nummer 31 omgeven door een klein erf en een lemen schuur. Kuijpers vraagt om de site te beschermen.
Kuijpers heeft ook een vraag over het huis Foyen in Hauthem. Het gaat om een enig mooi huis, omgeven door een mooie bomengroep, maar de omgeving is verwaarloosd.
Kuijpers wil nog de aandacht vestigen op de woning "Het Schip" in Nerm, en vreest dat bij werken in de omgeving een mooi hoekje zal verloren gaan. Hij vraagt dit huis en omgeving op afdoende manier te klasseren. Tenslotte vraagt hij nog maatregelen om de Sint-Servaeskapel in Rommersom te beschermen. Hij vraagt aan de minister ook de Sint-Lambertuskerk in Overlaar te beschermen en saneren. Vooral het storende autokerkhof moet weg.

HANDELAARSBOND OPGERICHT – De Handelaarsbond die al officieus bestond sinds een braderie in 1970, wordt nu officieel.

April 1973

PASTOOR JOSEPH VANDER VELPEN WORDT EREBURGER – Bij gelegenheid van palmzondag organiseren het gemeentelijk feestcomité en het gemeentebestuur een academische zitting met receptie, waarbij aan pastoor Joseph Vander Velpen het ereburgerschap van Hoegaarden aangeboden wordt. Joseph Vander Velpen werd in 1905 in Hoegaarden geboren, liep er school en werd in 1930 tot priester gewijd. Hij werkte achtereenvolgens in Blauwput, Dormaal, en sinds 1948 in Bovenlo te Kessel-Lo. Door het schrijven van de "Geschiedenis van Hoegaarden" heeft hij zijn gehechtheid aan zijn geboortedorp bevestigd. Vander Velpen schreef zelf: "Moge dit nederige werk ons geboortedorp ter ere strekken, en een steentje bijdragen tot geestverruiming vooral van onze dorpsgenoten". Ondertussen is dit "nederige" werk in heel veel Hoegaardse huiskamers aanwezig. Het is tevens een handleiding voor wie de bierfolklore wil bestuderen. Voor Vander Velpen bestond er maar één geschiedkundig werk van Hoegaarden, namelijk dat van Alphonse Wauters.
Pastoor Joseph Vander Velpen was ook een fervent voorstander van de Mariaverering, en hij organiseerde tussen 1953 en 1982 veertien Lourdesbedevaarten. Hij publiceerde in 1970 ook het boek "Ken je Lourdes?". Bij zijn parochianen in Bovenlo was zijn gekendste werk het toneelstuk "De Kerkbouwers van de Lo".

WIELERTOERISTEN EN VOETBAL - De definitieve start van de wielertoeristenclub JVV vond plaats op 29 april 1973. Deze nieuwe groep was al sinds een tweetal jaren langzaam op gang aan het komen, maar thans werd alles officieel. Paul Schotmans werd voorzitter. Marcel Trekels en Daniël Willemaers werden zijn naaste medewerkers. In 1973 ging ook de voetbalafdeling van de JVV definitief van start. Er werd gestart in de Tiense liefhebberscompetitie op het terrein van SC Lumay. René Mans werd voorzitter van de nieuwe afdeling.

NIEUWE VUILNISWAGEN - De gemeenteraad van 14 april beslist een nieuwe vuilniswagen voor de gemeente Hoegaarden aan te kopen. In juni beslist het college deze aan te kopen bij

een firma uit Roeselare, voor 1,354 miljoen frank.

Mei 1973

MARIADAL 7 WEEKENDS TOEGANKELIJK – De Zusters van de Vereniging met het H. Hart hebben in het raam van het jaar der kloosters, abdijen en begijnhoven, in Hoegaarden hun merkwaardige gebouwen voor het publiek opengesteld. Gedurende 7 weekends in mei, juni, juli en augustus gaan de kloosterpoorten open. Maurice Dodion van de Heemkundige Kring treedt hierbij als gids op. De tentoonstelling geeft een beeld van het klooster ten tijde van de Bogaarden, van 1450 tot 1798, en vanaf 1820, het jaar van aankomst van "Les Soeurs d'Union". Deze orde zou later de Zusters van de Vereniging met het H. Hart worden. De bouw van de nieuwe gebouwen van de kerk werden door de paters Bogaarden in 1766 aangepakt, en in 1772 kon de kerk worden ingewijd. Ze werd in 1920 nog enigszins aangepast toen ook de huidige normaalschool werd gebouwd.

LOODS VOOR RUITERVERENIGING – De ruitervereniging, Ridders van Brunerode, krijgen de toelating om aan de Stoopkensstraat een loods te bouwen.

IN OUDE PRENTKAARTEN – "Hoegaarden in Oude Prentkaarten" door Maurice Dodion, wordt uitgegeven bij de Europese Bibliotheek (Zaltbommel).

OPRICHTING MAJORETTENKORPS – Op 6 mei 1973 trad het pas opgerichte majorettenkorps van de Melomanen van de Grote Gete voor het eerst op. Het stond onder leiding van Marie-Louise Rems, de echtgenote van Romain Taverniers die later nog voorzitter zou worden van de harmonie.

WERKEN AAN GEMEENTEPLEIN – Op dit ogenblik wordt gewerkt aan de omgeving tussen het gemeentehuis en de kerk. De muur wordt vervangen door een brede trap die zal leiden naar het oude kerkhof, dat later als park wordt ingericht. De pilaren van het hek van het kerkhof worden verstevigd en de wankele muur van de vroegere kleuterschool wordt vervangen. Het openbare park dat daar gerealiseerd wordt zal de schakel vormen tussen het Gemeenteplein en de Houtmarkt. Voor de Houtmarkt wordt een volledige klassering aangevraagd.

WAT MET KIOSK? – Tijdens een gespreksavond in 't Paenhuys over de Hoegaardse monumentenzorg, zijn de meningen verdeeld over de toekomst van de gemeentelijke kiosk. Er zullen spoedig voor 300.000 frank kosten moeten uitgevoerd worden aan het monument, en een aantal aanwezigen zouden hem liever niet bewaren. "Hij wordt niet meer gebruikt, en een partij groen zou daar beter staan", aldus de argumentatie. Anderen willen hem dan weer bewaren.

AFBRAAK VAN SINT-ANTONIUSKAPEL – Op de gespreksavond over Monumentenzorg wordt ook een verliespunt in het patrimonium betreurd: de Sint-Antoniuskapel van Aalst werd afgebroken om wegenwerken te kunnen uitvoeren. Er wordt gehoopt dat het gebouwtje uit 1605 weer wordt opgebouwd.

UITBREIDING RIOLERINGSNET AAN FIRMA HUYNEN – De riolering wordt uitgebreid aan de firma Huynen (Newform) in Groot-Overlaar. Voor de fusies was dit inderdaad nog Groot-Overlaar, thans Klein-Overlaar. Hieronder een kort overzicht over de latere evolutie van Newform.

"Het Amerikaanse technologiebedrijf ATMI Inc., genoteerd op Nasdaq, heeft in oktober 1999 Newform uit Hoegaarden overgenomen voor 718 miljoen frank. Newform maakt hoogwaardige steriele verpakkingen voor de farmacie en voor de halfgeleiderindustrie. Het bedrijf is in handen van de gebroeders Stephan en Marc Huynen. Deze laatste zou later ook de initiatiefnemer worden van Open Kerken. In 1998 haalde Newform een omzet van bijna 200 miljoen frank met 45 mensen. Het bedrijf is vooral gespecialiseerd in stofvrije verpakkingen, die ook steriel gemaakt worden ten behoeve van de farmacie. Newform in Hoegaarden beschikt over 7.000 m2 fabrieksruimte. Het is de bedoeling om van Newform de Europese poot van ATMI te maken, zegt Stephan Huynen, die samen met zijn broer het bedrijf blijft leiden als onderdeel van ATMI", aldus de Tijd in 1999. Het was in juni 1996 dat Newform zijn grote uitbreiding aanvroeg tot bijna 700 m2, aan de site in Klein-Overlaar. Deze plaats is ook één van de weinige in Hoegaarden, waar in 2010 nog uitbreiding van de KMO-zone mogelijk is.

Juni 1973

DOKTER SMEESTERS – In het heemkundig museum wordt een tentoonstelling gewijd aan het leven en het werk van dr. Jozef (Joseph) Smeesters, arts en cultuurwerker uit Hoegaarden en Tienen.

Dr. Jozef Smeesters werd in Hoegaarden geboren in het huis aan de hoek van de Putzeysstraat en de Gasthuisstraat. Op zijn 16de beëindigde hij zijn studies aan het OLV College in Tienen. Op 22-jarige leeftijd werd hij dokter in de geneeskunde en verloskunde aan de Leuvense universiteit.
Hij werd assistent van prof Venneman en specialiseerde zich in oogheelkunde. Hij vestigde zich aan de Stationstraat nummer 37. Daarna verhuisde zijn praktijk naar de Dr. Geensstraat nummer 12, en nog later naar de Wolmarkt 13, steeds in Tienen. In 1914 begon hij te werken bij de medische dienst van de Commissie van Openbare Onderstand. Hij werd terzelfdertijd ook dokter en bestuurder aan het dispensarium voor tuberculosebestrijding, het werk voor kinderwelzijn, de kantine voor zwakke kinderen, enz …
In 1924 werd de H. Hartkliniek in Tienen opgericht door vier dokters, namelijk J. en A. Geens, Dr. Van Lindt, en Dr. Smeesters. In 1951 werd Dr. Smeesters nog zeer geprezen omwille van een cortisone behandeling waardoor een blinde het zicht terugkreeg.
Ondertussen was de dokter ook zeer actief in het Hoegaardse culturele leven. Rond 1900 werd de Matigheidsbond Sint-Gorgonius opgericht door pastoor Vanstappen, broeder Nonnatius, pastoor Van Gucht en Dr. Smeesters. Hun doel was onthouding van alcoholische dranken en het zedelijk beter maken van het volk. Geen sinecure in een bier en likeurgemeente. In de schoot van de bond werd een toneelkring opgericht onder de naam "Vreugde en Deugd" in 1902. Vanaf 1912, toen het tweede lustrum van de Matigheidsbond gevierd werd, was Smeesters voorzitter. De toneelvereniging behaalde heel wat diploma's op provinciale toneeltornooien. Er werd in Hoegaarden opgetreden zowel in de broederschool, als in de Palace en in de Waranda. Op 29 mei 1951 kwam de officiële verheffing van de bond tot "Koninklijke". Dr. Jozef Smeesters overleed echter op 16 augustus 1961, en na een kort voorzitterschap van Edmond Marchal, werd de bond in 1966 ontbonden. De vlag van de vereniging verhuisde toen naar het museum.

OPENING VOETBALVELD – Het voetbalveld in Outgaarden is officieel ingehuldigd, maar raadslid Marcel Hendrickx vraagt op de raadszitting een tweede inhuldiging, ditmaal door het gemeentebestuur. "Het is toch niet normaal dat de voorzitter van de voetbalvereniging de honneurs waarnam, terwijl het om gemeentelijke eigendom gaat," aldus zijn argumentatie.

BOUW KLEEDKAMERS – De voetbalspelers in Outgaarden hebben nog geen kleedkamers. Ze kleden zich om in de dorpskom en gaan dan zo naar het voetbalveld. Raadslid Reviers klaagt deze toestand aan op de raadszitting.

VOOR VERENIGINGEN – In Outgaarden wordt beslist de jongensschool ter beschikking te stellen voor alle gemeentelijke verenigingen en feestelijkheden zonder politieke strekking, o.a. de bond der gepensioneerden, de viering van de kampioenen …

BUSJE EINDIGT IN STORT – Het eerste busje voor schoolvervoer bij de gemeenteschool in Hoegaarden, een Taunus van het bouwjaar 1959, werd al in 1968 vervangen door een nieuwe schoolbus. De Taunus werd omgevormd tot camionette van de wegenisdienst. Maar sinds vorig jaar is het tuig defect en wordt het niet meer gebruikt. Het zal in het gemeentelijk stort gedeponeerd worden.

KERKJE VAN OVERLAAR – De gemeente keurt het principe goed om nog een tweede onroerend, onbewoonbaar verklaard goed, aan te kopen in de omgeving van de Sint-Lambertuskerk van Overlaar. Een deel met 18de eeuwse ingangspoort kan bewaard blijven. De rest van het goed kan dienen voor parking en groenzone.

KERKHOF VAN HOXEM – Hoegaarden en Kumtich zijn het niet eens over de prijs te betalen voor onderhoud van het kerkhof in Hoxem, op grondgebied van Hoegaarden. Hoegaarden wil de tussenkomst van Kumtich verhogen van 2500 frank naar 5000 frank per jaar, maar gaat uiteindelijk akkoord dit pas in 1974 te laten ingaan.

OVER KOMENDE FUSIE – Op een CVP-vergadering in Tienen wordt het probleem van de fusies van gemeenten aangesneden. Sommige imperialistische Tienenaars willen Hoegaarden zelfs helemaal annexeren, maar de Hoegaardiers blijven vasthouden aan hun zelfstandigheid.
Over de fusie van Outgaarden met Hoegaarden wordt zelfs in Outgaarden niet meer gediscussieerd. Trouwens 80% van de Outgaardse kinderen lopen school in Hoegaarden.
Hoegaarden kijkt ook met een welgevallig oog naar Meldert, dat nu een gehucht van Honsem is. Bij de nieuwe fusie zou Honsem bij Boutersem gevoegd worden, en dat kan een pro-

bleem worden voor de inwoners van Meldert. Voor de dienstverlening leunt Meldert bij Hoegaarden aan, en bij een recente opiniepeiling sprak 86% van de bevolking zich uit voor een fusie met Hoegaarden.
Er is ook veel gepraat over Nieuw-Overlaar, op de grens van Hoegaarden en Tienen. Tienen zou graag Nieuw-Overlaar inpalmen. Op het eerste gezicht logisch, gezien de ligging op een boogscheut van het stadscentrum en de afstand van 5 kilometer tot het Hoegaardse gemeentehuis. De inwoners van Nieuw-Overlaar verkiezen echter bij Hoegaarden te blijven: de belastingen zijn in Hoegaarden lager dan in Tienen, en men heeft schrik dat de wijk zou geteisterd worden door hoogbouw, als men bij Tienen komt. Voor de gemeente Hoegaarden zou het verlies van deze wijk een financiële aderlating zijn. Op dit ogenblik is de wijk nog eigendom van een immobiliënmaatschappij, en de gemeente probeert ze over te nemen.

OVERNAME WEGZATE BEUKENLAAN – De wegzate met de infrastructuurwerken in de verkaveling "Beukenlaan" van de h. Evrard, wordt opgenomen in het gemeentelijk domein.

VERBETERINGSWERKEN OORBEEKSESTEENWEG – De verbeteringwerken aan de Oorbeeksesteenweg zullen 11, 4 miljoen frank bedragen, waarvan 1,2 miljoen ten laste van de gemeente Hoegaarden.

HET VOETBALVELD VERSCHUIVEN – De gemeenteraad van Hoegaarden beslist het bestaande voetbalterrein, aan het sportterrein in de Tiensestraat, te verschuiven, en het geheel te nivelleren en te draineren. Er zal ook een nieuw oefenterrein worden aangelegd en een speelplein.

't STICHELKE WORDT DE NIEUWE NAAM – De Aartsbisschoppelijke Colleges en Gestichten van het Aartsbisdom Mechelen-Brussel, hadden de voorlopige naam "Verkaveling Ter Elst" gegeven aan hun verkaveling. Om de verwarring met het gehucht "Elst" te vermijden, en aangezien er nog geen nieuwe inwoners in deze wijk ingeschreven staan, stelt het gemeentebestuur de naam "'t Stichelke" voor, naar een vroeger in de volksmond gegeven benaming aan de voetweg die langs de verkaveling loopt.

Juli 1973

BIERRIDDERS – Bij de Ridderorde van de Roerstock worden drie nieuwe bierridders geslagen: Leontien Wuyts, Willem Torry en Jan Vanhoof.

Figuur 92. Kinderopvang bij JVV in de Doelstraat

HOEGAARDS BIER IN BOKRIJK – De actie van Getegalm in Bokrijk heeft gevolgen gehad. Vanaf 1 juli wordt in Bokrijk het authentieke Hoegaards bier getapt in het domein waar een "Paenhuys van Diepenbeek en Hoegaarden" werd geopend. Getegalm is uitgenodigd bij de opening. De Getegalmers gaan verkleed als Keizerlijke delegatie van Keizer Karel. In Olen werd voor deze plechtigheid nog stiekem een bierpot met drie oren, weggehaald. Met de pint in de hand werd de bieroorlog tussen Bokrijk en Hoegaarden beslecht. (zie Kroniek augustus 1972)

TWEE DOELEN – Het College van Hoegaarden beslist twee gemetaliseerde doelen aan te kopen voor het verschoven voetbalveld. Netten inbegrepen kosten deze twee doelen 22.600 frank. In oktober wordt ook nog beslist een vangnet te plaatsen tegen overvliegende ballen, aan de kant Giroulle. Kostprijs: 24.532 frank. In maart 1974 worden nog eens vangnetten besteld voor het oefenterrein.

NIEUWE VOORZITTER VML - In juli komt VML-voorzitter Emiel Steenwegen te overlijden. Arthur Stockmans, één van de pioniers uit 1946, wordt de nieuwe voorzitter.

OMHEINING VOETBALVELD – De firma Vicca uit Kapellen krijgt de opdracht om het nieuwe voetbalterrein aan de Tiensestraat, te omheinen over een afstand van ongeveer 370 meter. Er komen om de twee meter betonnen palen, verbonden met een horizontale balk van twee meter met kostprijs: 51.800 frank, zonder BTW.

KINDEROPVANG BIJ JVV – De kinderopvang bij JVV draait op volle toeren in 1973, met Marie-Claire Machiels als hoofdverantwoordelijke. Op vakantiedagen komen soms meer dan 70 kinderen naar de opvang.

HET EERSTE PAENHUYSFESTIVAL – Het Folk- en Bluesfestival in 't Paenhuys is meteen een topper geworden. In totaal kwamen zowat 400 jongeren naar de tweedaagse. De Motion Blues Band, Neo, Swinckel en Stam plus T waren de namen op de affiche.

ONTSLAG VAN SCHEPEN DEPROOST – In Outgaarden geeft Laurent Deproost ontslag als schepen en raadslid. G. Humblet komt in de raad als 1ste plaatsvervanger van lijst drie. Clément René Bils wordt de nieuwe schepen.

Augustus 1973

WATERMAATSCHAPPIJ IN BROUWERIJ LORIERS – De Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening heeft de site van de vroegere brouwerij Loriers in gebruik sinds 1 augustus 1973. De gebouwen kwamen pas in handen van de maatschappij in 1974. De site deed dienst als het toenmalige sector gebouw. De oude burelen van de brouwerij werden ook door de maatschappij gebruikt en de overige gebouwen deden dienst als opslagplaats. Tot in mei 1997 was er ook een pompstation voor waterwinning, gelegen achter de oude brouwerij. De watermaatschappij brak deze installaties af nog vooraleer de site te verkopen in juli 2002. De watermaatschappij heeft weinig veranderd aan de gebouwen Loriers, hooguit enkele kleine ingrepen.

AMBASSADEUR PAUL TAVERNIERS – Hoegaardier Paul Taverniers stapt in de diplomatie. Hij is geboren in 1933 en start zijn diplomatieke carrière in Washington. Van opleiding is hij Germanist. Hij wordt achtereenvolgens geplaatst in Boekarest, Ottawa, Buenos Aires, Mexico, Kinshasa, in Guatemala, en tenslotte in San José in Costa Rica. Daar heeft hij een accreditatie voor diverse landen: Honduras, Panama, Nicaragua en El Salvador. Hij sluit zijn carrière af als ambassadeur in Luanda (Angola). Zijn carrière als ambassadeur eindigde in 1998. Paul Taverniers, zoon van onderwijzer en schoolhoofd Jules Taverniers, van de gemeenteschool, is steeds trouw aan zijn roots gebleven. Hij heeft altijd gezegd dat hij zich nooit definitief in het buitenland zou vestigen. Hij kwam nog in 2010, een voordracht geven in de Cerkel (foto) over zijn diplomatieke loopbaan. De ereambassadeur woonde toen in Antwerpen, maar hij verbleef nog regelmatig in het ouderlijk huis in Klein Overlaar, waar hij zijn archief in orde bracht. Hij was ook eredeken van de Confrerie der Vijf Geslachten.

Figuur 93. Ambassadeur Paul Taverniers

VERHARD TERREIN – Aan het sportterrein Tiensestraat zal een verhard terrein van 17 meter bij 30 meter worden aangelegd,

waarop verschillende sporten kunnen beoefend worden. De kostprijs van dit pleintje bedraagt 156.055 frank.

GROOT OVERLAAR WIL NIET NAAR TIENEN – Een werkgroep van 't Paenhuys die zich bezig houdt met de fusieproblematiek hield een enquête omtrent de toekomst van de wijk Groot-Overlaar, namelijk het gebied tussen de Tiense ring en de autoweg. Er werden 180 formulieren uitgedeeld, waarbij slechts 17 personen zich uitspraken voor overheveling naar Tienen en 132 tegen. In percentage betekent dit dat 88,5% tegen overheveling naar Tienen is.

September 1973

BLO-MARIADAL – Tijdens het schooljaar 1962-1963 werden er voor de kinderen met leermoeilijkheden en moeilijklerende kinderen aparte klassen opgericht, verbonden aan de Oefenschool Immaculata. Deze plannen werden uitgewerkt door de toenmalige directeur van de Katholieke Normaalschool Tienen (K.N.T.), E.H. G. Heylen, samen met August Lambrechts, schoolhoofd van de Oefenschool, in samenwerking met de andere vrije scholen van Tienen en gesteund door kanunnik Beckers, diocesaan inspecteur. Op 9 september 1963 begon het BLO (Buitengewoon Lager Onderwijs) met 14 leerlingen aan het schooljaar '63-'64. In het Immaculata-instituut verkreeg kanunnik Beckers, de promotor van het B.L.O, na lang aandringen dat er een klas zou komen voor meisjes met leermoeilijkheden. Op 1 september 1963 startte men met een klas van vijftien meisjes. Wegens plaatsgebrek vertrok B.L.O.-Immaculata in 1970 naar Hoegaarden en B.L.O-K.N.T. volgde in 1973. Zo startte officieel op 1 september 1973 het B.L.O. Hoegaarden met 178 leerlingen, verdeeld over 14 klassen.

VAN HANDBOEKEN TOT JEUGDROMANS - Auteur Paul Kustermans werd geboren op 16 juli 1936 in Kumtich. Hij groeide op in Outgaarden en liep er school in de gemeenteschool waar één "meester" les gaf aan de verzamelde zes leerjaren. Hij las alles wat de parochiale bibliotheek te bieden had. Toen hij acht was, eindigde WO II. In de Provinciale Normaalschool van Tienen behaalde Paul Kustermans de diploma's van onderwijzer en regent literaire vakken. Hij trouwde met Nicole Wouters. Ze gaven allebei les aan het Koninklijk Atheneum van Landen. In 1973 schreef Paul Kustermans voor het secundair onderwijs een handboek voor spelling en in de volgende jaren volgden nog een tiental werkschriften en handboeken. In 1981 schreef hij zelf een eerste jeugdroman "Twee koningszonen", de start van een lange reeks. In 1984 publiceerde hij zijn eerste historische roman en blijkbaar had hij daarmee zijn echte roeping ontdekt. In 2009 verscheen nog "Feun en de Zwarte Magiër".

HET FESTIVAL VAN VLAANDEREN – Op 2 september komt in het kader van het Festival van Vlaanderen, een knapenkoor uit Regensburg een concert geven in de Sint-Gorgoniuskerk.

NIEUW-OVERLAAR WIL NIET NAAR TIENEN – De werkgroep van 't Paenhuys heeft een tweede enquête gehouden, nu in Nieuw-Overlaar, en een deel van de Oorbeekse Steenweg, en de steenweg naar Hoegaarden tot aan de ring. Er werden 278 formulieren uitgereikt. Daarvan spraken er 197 personen zich uit tegen het Tiense voorstel tot overheveling, en slechts 64 voor. Dit betekent dat 75,50% van het gebied bij Hoegaarden wil blijven. In Nieuw-Overlaar zelf ligt het op 74%, langs de steenwegen op 77%. De argumenten tegen Tienen: corrupte geest vanwege de industrie, meer belastingen, ingewikkelde centrale administratie, het mentaliteitsverschil, de vrees voor industriële inplantingen langs de E5 oprit, stad zonder ziel…

OVER DE SUIKERINDUSTRIE – In het museum van Hoegaarden wordt een tentoonstelling gehouden over de suikerindustrie. De Tiense Suikerraffinaderij en de Grand-Pont van Hoegaarden verlenen hieraan hun medewerking. Een interessante bijzonderheid is dat de stichters van deze beide fabrieken, namelijk Vinckenbosch, voor Tienen, en Putzeys en Dumont, voor Hoegaarden, allen tot de Vijf Notabele Geslachten van Hoegaarden behoorden. De expositie wordt ingericht als postume hulde aan de heer JM. Lowet-Oury, de laatste voorzitter en afgevaardigde-beheerder van de Grand-Pont. Hij financierde tijdens zijn leven o.a. het Sint-Jozefrusthuis, en steunde het museum 't Nieuwhuys. Lowet lag mee aan de basis van de heroprichting van de Vijf Geslachten, en enkele weken voor zijn dood uitte hij het verlangen om in het museum een blijvende stand over de Grand-Pont op te richten.
In 1865 werd door JL Dumont, L.A. Putzeys en A. Van Goidsenhoven in Hoegaarden een suikerfabriek opgericht met 150 arbeiders. Ze werd spoedig van

de huidige Dotremontstraat (Fabriekstraat) naar Altenaken overgebracht. Dat werd de "Sucrerie du Grand Pont" als NV gesticht in 1877 onder het voorzitterschap van L. Dumont en verder L. Lamotte, L. Oury, J. Putzeys. Deze laatste verliet de vennootschap en richtte een eigen suikerfabriek op de "Sucrerie de la Ghète" in 1886. In 1920 fusioneerden beide bedrijven onder de leiding van Ernest Oury. In 1957 werd "La Ghète" ontmanteld en werd alle bedrijvigheid naar de Grand Pont overgeheveld. Nadien werd de Grand Pont overgenomen door de Tiense Suikerraffinaderij. (Zie Kroniek juli '74)

FERRE GRIGNARD – Op 8 september treedt Ferre Grignard op in 't Paenhuys, bekend van "What shall we do with the drunken sailor?".

Oktober 1973

BOEKENBEURS – In het museum wordt de eerste Haspengouwse boekenbeurs georganiseerd, de ruimste boekenshow ooit opgevat in de gemeente. Er werken 21 uitgeverijen aan mee.

VERBETERING VAN EEN TRITS BUURTWEGEN – De gemeente Hoegaarden beslist verbeteringswerken uit te voeren in Rommersom, de Kwadestraat, Mosselstraat, Brouwerij Loriersstraat, Fabriekgang, Polder, Elst en Vroentestraat.

BRAND IN DE CERKEL – Op 10 oktober 1973 breekt er brand uit in zaal de Cerkel, en vanaf die dag worden de activiteiten noodgedwongen stopgezet, hetgeen toch een zwaar financieel verlies betekent voor de vennootschap. Vanaf maart 1974 is de zaal weer in gebruik en dat jaar zijn er nog 23 manifestaties. De brand en de waterschade hadden vooral de linkerachterhoek van de zaal, de muurbekleding en dak geraakt. Maar ook de tafels en stoelen naast het toneel waren beschadigd. Er was vooral waterschade aan de planken vloer en de zoldering. De leiding van de herstellingswerken werd toevertrouwd aan architect Stockmans. Op 26 februari 1974 werd de officiële schade vastgesteld door de verzekering: 487.958 frank. Sinds de herstelling is het achterste stuk van de zaal verlaagd. Voor de Coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid "Het Liberale Huis" was dit toch een zwaar dossier. De coöperatieve vennootschap werd opgericht in het begin van de jaren '20, maar de statuten verschenen pas op 15 februari 1923 in het Staatsblad. De zetel van de nieuwe vennootschap bevond zich in de Rue du Tir-à-l'Arc. De stichters van de Maison Libérale de Hougaerde waren Henri Dotremont, Denis Stes, Emile Ruelens, Leopold Lodewyckx, Pierre Drochmans, Félicien Cipers, Arnold Toletti, Jules Melaars, Philibert Sacreas, Henri Peeters en Lambert Troost.
De zaal "Au Cercle" was eigendom van de familie Peeters-Vanherbergen en werd op 22 september 1933 onderhands verkocht aan de SV Liberaal Huis. Op 8 oktober 1962 werd dit bij notariële akte bekrachtigd. Volgende uitbaters waren er sinds 1 maart 1927. Van maart 1927 tot 30 oktober 1932 Fernand Raddoux, van 1 november 1932 tot 31 maart 1935 de familie Debusschere, van 1 april 1935 tot 31 augustus 1938 Emile Mélot, van 1 september 1938 tot 31 december 1961 Jean Sterckx, van 1 januari 1962? tot 31 mei 1967 Charel Billen, van 1 juni 1967 tot 31 mei 1976 Emiel Guelluy, van 1 juni 1976 tot 31 mei 1982 Monique Hardi en Kamiel Billen, van 1 april 1982 tot 30 november 1989 Marleen Steenwegen en Jos Cauwberghs, van 1 december 1989 tot 31 oktober 1991 Florent Massin en Maria, van 1 februari 1992? tot 30 juni 1997 Johan Huts, van 1 juli 1997 tot 1 oktober 2000 Anja Lauwerijs, van 1 oktober 2000 tot 31 mei 2003 Pascal Quintens, van 1 juni 2003 tot 31 juli 2005 Pascal Taverniers, van 1 april 2006 tot 31 maart 2009 Willy Piette, en sinds 1 juli 2009 Joerika Vandevoort (Victor en Marianne).

PUBLICATIES TER BESCHIKKING – De museumvereniging heeft diverse publicaties ter beschikking van haar leden. "Hoegaarden en zijn wandelpaden" is een brochure met uitgekozen wandelingen. "'t Nieuwhuys te Hoegaarden" de geschiedenis van het Nieuwhuys museum, "Hoegaarden in Oude Prentkaarten" brengt 38 oude prentkaarten van het bierdorp, en "Alpaïdis" het tijdschrift van de Heemkundige Kring brengt constant nieuwe geschiedkundige en heemkundige informatie.

BOUW VAN INSTRUCTIEZWEMBAD?- De gemeenteraad treft een principsbeslissing omtrent de bouw van een instructiezwembad, aan het sportterrein Tiensestraat. Er zullen de nodige studies rond gebeuren. Dit zwembad zou nooit aangelegd worden.

STUDENTENLIED – In oktober 1973 schrijft Ivan Laloup een studentenlied "Den Hoegaard", (Bierlied), op muziek gezet door Alfred Christens.
"Geef ons nog een pint / We zingen nu mijn vriend / 't

hemels nat zal verschijnen / En in onze korenpijp verdwijnen.", zo luidt het refrein. Het zal in 2008 ingezongen worden door Marc Meersman, en komt op de website van de Commanderij van het Witbier.

MOTIE TEGEN FUSIEBELEID – De gemeenteraad van Hoegaarden stemt een motie tegen het fusiebeleid van het Gewest dat een deel van de wijk "Groot-Overlaar", en de wijk "Nieuw-Overlaar", plus de Oorbeeksesteenweg naar Tienen wil overhevelen.
"Een recent georganiseerde opiniepeiling in de bewuste wijken, gaf aan dat 76% der inwoners zich verzet tegen overheveling naar Tienen".
"Hoegaarden wijst ook met klem alle aanspraken van andere gemeenten op het gehucht Hoxem af, dat momenteel voor 80% bij Hoegaarden hoort, en historisch steeds een belangrijke wijk van Hoegaarden was. De kerk, de school en kerkhof zijn trouwens op Hoegaardse grondgebied gelegen".
"Door een afname van bovenvermelde wijken zou Hoegaarden ten zeerste in zijn levenskracht aangetast zijn".
"Hoegaarden verklaart zich anderzijds wel akkoord met het voorstel tot samenvoeging met de gemeente Outgaarden. De inwoners van Outgaarden zouden op die manier ook genieten van een reeks verzorgingsvoordelen die Hoegaarden thans reeds aan zijn inwoners biedt".

Figuur 94. Achteraan in Aalst zoals het vroeger was

NERM IN HET NIEUW – De werken in de wijk Nerm zijn voorbij en thans wordt de hele weg plechtig ingewijd. Een feestcomité heeft een stoet in mekaar gestoken voor de inwijding, o.l.v. Roger Schoensetters, met ruiters, de vlaggen van KWB, Chiro, CVP en BSP. De rijwielclub "de Getespurters" is ook present, maar de PVV-oppositie blijft afwezig. Ook Getegalm en de jongerengemeenschap van Nieuw-Overlaar melden present. De Vrije Muziekliefhebbers met trommelkorps en majoretten, evenals een safari-band uit Kapellen, verzorgen de muzikale noot. De stoet eindigde in een grote feesttent. Burgemeester Roger Kerrijn knipte het lint door. Vermeldenswaardig was het grote aantal onteigeningen dat hiervoor nodig was, namelijk 57, waarvan vijf woonhuizen. De feestelijkheden werden afgesloten met vuurwerk. De werken van Nerm hebben alles samen 28 miljoen frank gekost.

November 1973

VERBOUWING MUSEUM – Het bestuur van het museum J. Van Nerum heeft besloten de heemkundige stands tijdelijk voor het publiek te sluiten. In 1974 worden er restauratiewerken in het museum uitgevoerd en het programma van de acti-

Figuur 95. Volleybal aan 't Paenhuys tijdens de autoloze zondagen

viteiten wordt beperkt. Men is al druk bezig de 10de verjaardag van het museum in 1975 voor te bereiden.

AUTOLOZE ZONDAGEN – In volle oliecrisis worden er autovrije zondagen ingevoerd. Bij het Paenhuys maakt men daarvan gebruik om netbal te spelen in het midden van de Stoopkensstraat.

TOERISTISCHE WEGWIJZERS – Het museum Van Nerum in 't Nieuwhuys heeft aangedrongen bij het gemeentebestuur van Hoegaarden om bij het Gemeentekrediet van België toeristische wegwijzerplaten aan te vragen. Er wordt gehoopt dat al deze platen er tegen 1975 staan.

WEG NAAR HONSEM – De gemeente Hoegaarden gaat akkoord met de aanvraag van de gemeente Honsem om de weg van Hoegaarden naar Honsem te verbeteren, tenminste voor het gedeelte dat thans bedekt is met uitschotkeien.

ONTSLAG VAN WILLY MARCHAL – PVV-raadslid Willy Marchal, heeft na zijn zwaar ongeluk, zijn ontslagbrief geschreven op 30 november.

December 1973

EINDE VAN DYNASTIE NOTARISSEN – Met Henri Putzeys, geboren in 1768 ving in Hoegaarden een dynastie met notarissen aan. Zijn zoon Louis Alexandre Putzeys volgde hem op, en werd ook tweemaal tot burgemeester van Hoegaarden verkozen. Hij werd notaris in 1848. Zijn zoon Arthur Putzeys volgde hem op als notaris en was ook burgemeester van 1897 tot 1905. Hij was de eerste die onderworpen werd aan de Wet op Notariaat van 1857 waarbij een diploma vereist werd. Léonce Heuninckx huwde met Maria Putzeys, dochter van Arthur Putzeys en nam diens studie over. Hij werd geboren in 1881 en overleed in 1961. Hij werd opgevolgd door zijn zoon Ernest Heuninckx, die tot 1973 in het ouderlijke huis bleef wonen, in de E. Ourystraat. Deze sloot de dynastie Hoegaardse notarissen af. Later kwam notaris Philippe Adriaens, een Ninovenaar. Hij zou nog even in Villa Les Roses blijven wonen.

AANTAL INWONERS – Op 31 december telt de gemeente Hoegaarden 4859 inwoners.

1974

Figuur 96. Villa Les Roses in de E. Ourystraat

Januari 1974

OPNIEUW SMEYERS – Omdat raadslid Willy Marchal in Klein-Overlaar een zeer ernstig ongeval had opgelopen, was hij uit de raad verdwenen. Op 5 januari 1974 vervangt Julien Smeyers hem in de raad..

POLITIEKE RUZIE – Schepen Pros Fourie (CVP) stemt tegen de COO-begroting in Hoegaarden, omdat hij niet werd uitgenodigd op het jaarlijkse kerstfeest in het rusthuis, terwijl schepen Rik Grootjans (BSP) wel uitgenodigd was

WANDELGIDS – Bij de Vlaamse Toeristische bibliotheek wordt een wandelgids uitgegeven, geschreven door Maurice Dodion. Het gaat om een beknopte Hoegaardse wandelgids, maar veel handiger dan de eerder gestencileerde versie van het museum. Van de vijf uitgestippelde wandelingen blijven er in de gids, o.a. geïllustreerd met tekeningen van Freman, slechts twee wandelingen over: een autotocht doorheen alle gehuchten en een wandeling in het centrum. De basis van heel wat van die wandelingen werd overgenomen in de huidige gidsen

WANDELBOS IN KOELKAST? – Er waren plannen om een wandelbos in te richten aan het oude stort in Rommersom, maar tot op heden is daar niets van in huis gekomen. De verenigingen zien nochtans in dit bos een compensatie voor de schade die aan de natuur is ontstaan door de aanleg van de E5.

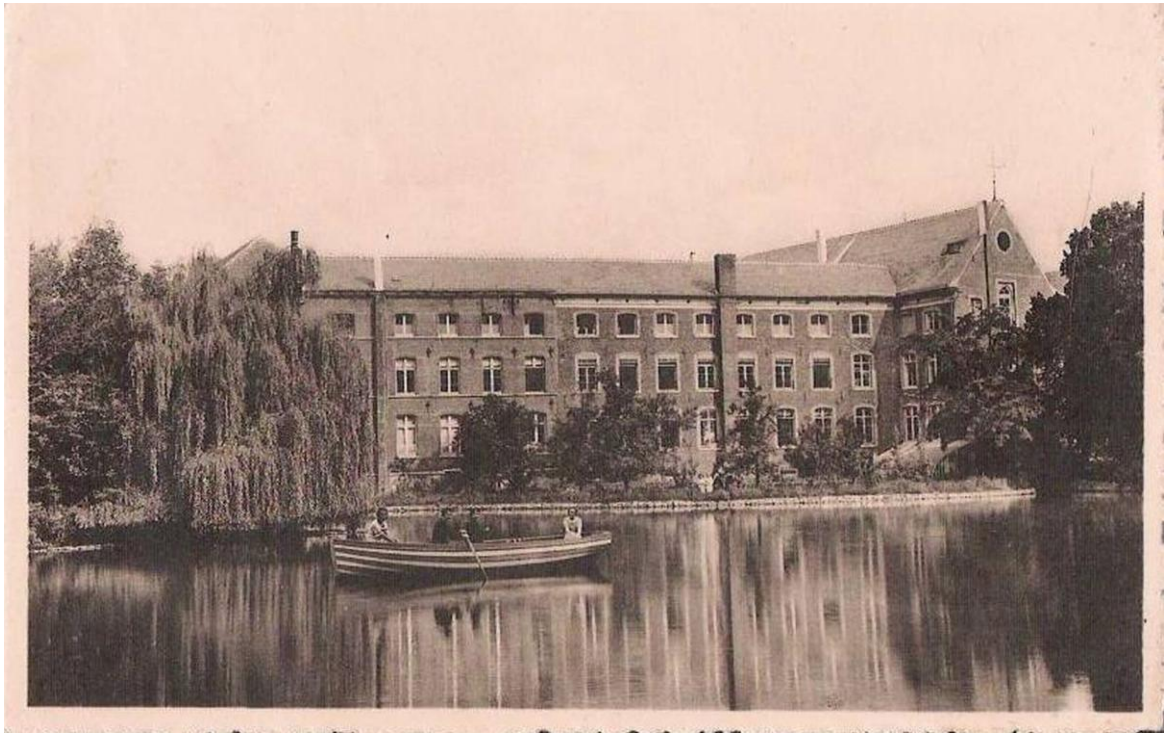
SUBSIDIES VOOR DE OUDSTRIJDERS – PVV-raadslid Willy Boffé klaagt het feit aan dat de oudstrijdersbond (Nationale Strijdersbond van België), slechts 1000 frank subsidie krijgt. “Deze som zou vertienvoudigd worden, indien de Oudstrijdersbond van Hoegaarden zijn eigen statuten zou respecteren en geen politiek lokaal als vergaderlokaal zou aanvaarden”, zo luidt het antwoord van het College. Het lokaal van de oud-strijdersbond bevindt zich immers in “Au Cercle”.

AANVRAAG VOETBALVELD – PVV-raadslid Willy Boffé klaagt het feit aan dat de JVV geen kans krijgt het gemeentelijk voetbalveld te benutten, en dat het oefenveld te klein blijkt om competitiematchen te kunnen spelen. JVV zou dit probleem zelf oplossen door later op het jaar een nieuw voetbalveld aan te leggen, op de plaats waar zich nu de gemeentelijke visvijver bevindt.

BOERENGILDE 75 JAAR – De Boerengilde van Hoegaarden viert haar 75-jarig bestaan.

DAGBOEK VAN DE NONNEN IN WOI – In het Heemkundig tijdschrift “Alpaïdis” nummer 34 brengen Hubert Van Nerum en Maurice Dodion, de gebeurtenissen tijdens WOI, na de aankomst van de Duitsers, rond klooster Mariadal. Daarbij

ook het dagboek zoals het door de nonnen werd neergeschreven. Voor het begin van WOI, zie deze Kroniek, maart 1968.
"Op zaterdag 28 augustus 1914 vernemen we de plundering van Leuven en de wreedheden in deze stad. Er zijn 20 vluchtelingen aangekomen in het klooster. Om half negen 's avonds sloeg een bom in, juist naast het kerkhof van het klooster. Op zondag 29 augustus is er van twee uur 's ochtends kanongebulder van de kant van Namen. Zonder onderbreking zijn er voortdurend vliegtuigen in de lucht. Op 8 september worden in 't geniep drie gewonden in het klooster verzorgd en naar het dorp gebracht. Op 13 september is er kanongebulder te horen tussen Tienen en Leuven. Op 14 september komt een Duits Commandant van Tienen naar het klooster, op zoek naar de gewonden die al lang weg zijn. Na het vertrek van de Duitsers komen die terug. Op 18 september brengt de veldwachter een brief van de burgemeester. Hij schrijft dat heel het dorp weet dat er drie gewonde soldaten in het klooster zijn en hij vreest represailles. Hij eist het vertrek van de gewonden. De gewonden worden overgebracht naar een bijhuis van de zusters in Nijvel.
Op 5 oktober worden de klassen van de school in Hoegaarden heropend, met 4 of 5 leerlingen uit het dorp, per klas. De leerlingen worden steeds talrijker. Om 7 uur moeten de lichten gedoofd worden. Nu begint tot het einde van de oorlog een gevecht voor o.a. bloem, aardappelen, suiker, en petroleum voor de verlichting.
In de winter van 1914-1915 is er meer dan eens alarm. Een Duitse leerlinge klaagt bij de commandant van Tienen over de verontwaardiging van de zusters bij de inval in ons land. De commandant verschijnt in het klooster en dreigt er 300 soldaten te legeren. Er kwamen nog dreigementen, en Duitse soldaten kwamen zelfs drieoefeningen houden voor het klooster. Tot weer één van de Duitse zusters, Emma, tussenkwam, en het verslag van de Duitse leerlinge werd vernietigd. Sindsdien hielden de dreigementen op. In februari 1915 mochten de aspirant-regentessen examens gaan afleggen in het Paridaens instituut in Leuven. Vanaf oktober 1915 besloot de gemeente om dagelijks broodjes uit te delen en soep, aan de kinderen van het dorp. Met het deel dat het klooster bijlegde, was er zo voldoende eten. Nodig ook, want sinds begin 1915 waren er 27 kinderen van Neerlinter toegekomen. Die bleven tot het einde van de oorlog.
Vanaf oktober 1915 waren er veel leerlingen in de afdeling "Sainte Anne", omdat die voornamelijk met buitenlandse meisjes bevolkt was. De normaalschool telde 80 leerlingen.
In september 1916 werd typhus vastgesteld bij één van de leerlingen van het klooster. De winter van 1917 was zeer koud. Er

Figuur 97. Een oude prentkaart van Mariadal

was weinig steenkool en die kostte veel. Dorpelingen hakten bomen uit in het kloostergoed. Men kwam 's nachts vissen en netten uithangen in de vijver. Zelfs de groenten, de bloem, het gerookte vlees en de boter werden gestolen.
Dan verschijnt het decreet van de Duitsers dat voortaan de diploma's van de normalisten door de Duitsers moeten ondertekend worden. De mannen werden opgeroepen om te gaan arbeiden in Duitsland. De zusters hielpen de vrouwen en de kinderen die achterbleven zoveel als mogelijk. Begin 1918 komen de Duitsers het koper, matrassen en dekens opeisen. De zusters waren echter op voorhand verwittigd. In oktober 1918 herbeginnen de lessen, en er zijn 96 leerlingen in de normaalschool, een record. Er beginnen geruchten rond te gaan over het einde van de oorlog. Duitse Hoge Officieren verblijven één nacht in het klooster, de kinderen worden naar huis gestuurd. Er komen 1000 bedden aan, en een massa provisie. Soldaten uit Beieren trekken de wacht op. Ze waren veel beter dan de Pruisen. Geallieerde vliegtuigen gooiden ondertussen overal in de omgeving hoopvolle pamfletten uit. Op 11 november verspreidde zich rond de middag het gerucht dat de Duitsers de vrede hadden gevraagd. In de namiddag komen soldaten van verschillende nationaliteiten hulp en onderdak in het klooster vragen. Met alle mogelijke en onmogelijke transportmiddelen trokken de Duitsers "kop in de grond" af. Elke avond komen twee veldwachters van het dorp Sainte Anne bewaken, omdat inwoners probeerden achtergelaten materiaal te stelen. Nochtans nam één van de gardes zelf een matras mee. Militairen komen alles halen. De geallieerden komen Hoegaarden innemen en een groot Frans detachement logeert enige weken in "Sainte Anne".

Februari 1974

STAMBOMEN EN WAPENKUNDE – In het Hoegaardse museum Van Nerum wordt een cursus georganiseerd voor beginnende amateurs in de stamboomkunde en de kennis van de wapenschilden. De cursus wordt gespreid over verscheidene dagen

MUSEUMPROGRAMMA – Het museum Van Nerum stelt het jaarprogramma 1974 voor. Ondanks de besparingen om in 1975 tot een grote lustrumviering te kunnen overgaan, is het programma indrukwekkend, met filmvoorstellingen, vorming, uitstappen, volksspelen, tentoonstellingen, enz …

PAENHUYS MET CARNAVALGROEP – 't Paenhuys neemt deel aan de carnavalstoet van Tienen met een Keizer Karel groep. Keizer Karel heerst immers over de 'paenhuizen' van Hoegaarden en Bokrijk.

HERSTELLING DAK – Aangezien de COO niet over de nodige middelen beschikt, beslist de gemeente zelf het dak van het mouthuis (Paenhuys) van het Wezenhuis in de Stoopkensstraat te laten herstellen. Op sommige plaatsen sijpelt het water binnen. De werken zullen 174.490 frank kosten.

Maart 1974

NIEUWE WIELERTOERISTENCLUB – De gemeente heeft van een nieuwe wielertoeristenclub "Hoegaardse Getespurters", met lokaal bij frituur Hedy aan de E. Ourystraat, een aanvraag voor subsidiëring binnengekregen. Het gemeentelijke Feestencomité zal hierover beslissen.

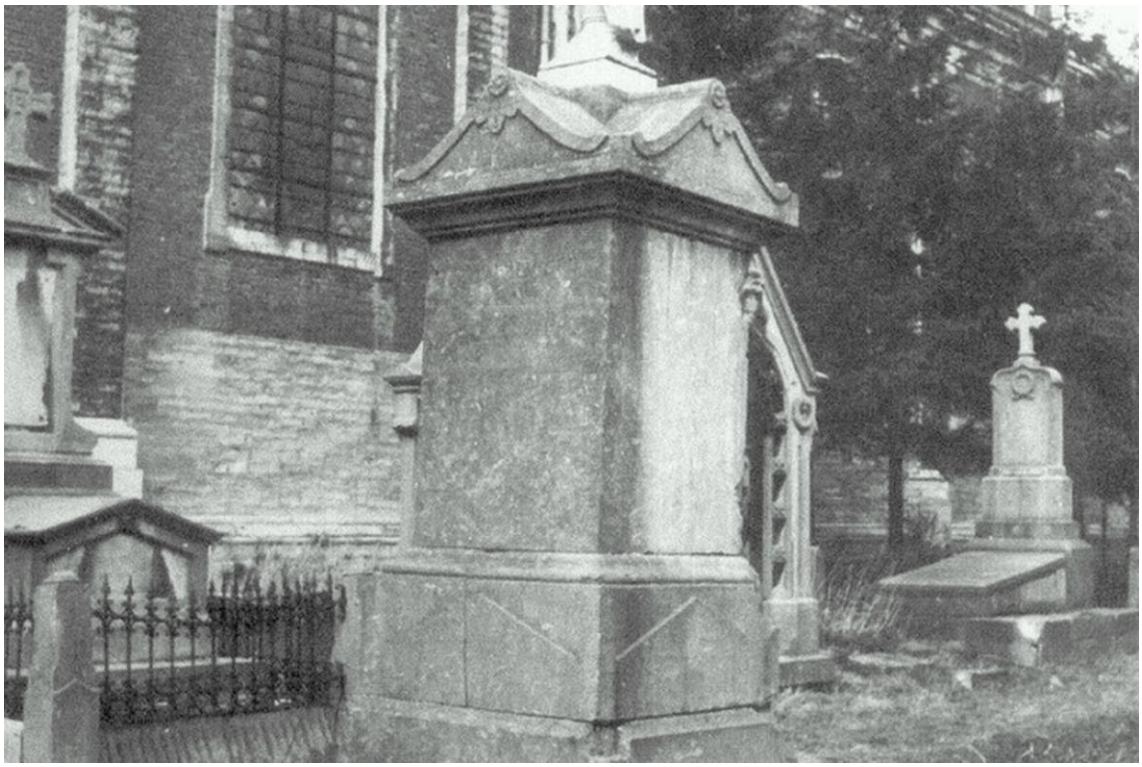
AANPLANTING VAN EEN WANDELBOS – Op 3 maart vindt uiteindelijk een bosplantingsdag in Hoegaarden plaats. Het bos kwam er vooral dankzij de inspanning van de Getegalmers.

VERKIEZINGEN IN 't PAENHUYS – Jeugdhuis 't Paenhuys (Getegalm) organiseert jongerenverkiezingen voor de 18-21-jarigen. Samengevat is de uitslag de volgende:
CVP (30%), VU (28%), PVV (20%), BSP (10%), KP (8%).
Voor de kamer is de uitslag de volgende: PVV (19,9%), BSP (11,4%), VU (27,7%), CVP (27,7%). Voor de provincie stijgt de PVV tot 22,2%, de BSP daalt tot 5,5% en de CVP blijft op 30,5%. Op de kandidatenlijsten kwam geen enkele Hoegaardse kandidaat voor. Het Paenhuys schreef ook alle partijen aan om het stemrecht op 18 jaar te brengen.

April 1974

HANDELSFOOR EN OMMEGANG – Voor de 343ste keer ging in Hoegaarden de Palmzondagommegang uit. Een handelsfoor, jaarmarkt en een nieuwe kermis waren de nieuwigheden dit jaar. Er werd ook een kleine vlooienmarkt georganiseerd.

CONCERT – Een 10-tal parochiale verenigingen organiseren een concert door Jeugd en Muziek op 25 april in de Sint-Gorgoniuskerk. KAV, KWB, Chiro, Paenhuys, het zangkoor, de gepensioneerdenbonden, de oudleerlingenbond en de harmonie, doen mee.

Figuur 98. Het oude kerkhof aan de kerk (Collectie Dodion)

Mei 1974

VERKOOP SCHOOLHUIS – De gemeenteraad van Outgaarden beslist het schoolhuis aan de Jongensschoolstraat, openbaar te verkopen. Op de zitting van november wordt de openbare verkoop definitief beslist. Het goed is geschat op 250.000 frank, maar zal uiteindelijk voor 705.000 frank verkocht worden.

PROBLEMEN STORT – Ondanks de maatregelen die er werden genomen aan de zandkuil in Outgaarden, wordt er aan wildstorten gedaan, ook buiten de vastgestelde dag. De stortplaats zal met twee draden afgesloten worden.

VRAAG NAAR BESCHERMING ERMELINDISKERK – Kamerlid Willy Kuijpers vraagt in de Cultuurraad aan de minister de bescherming van het bedevaartsoord Sint-Ermelindis in Meldert aan. Hij stelt vast dat dit stuk partimonium zeer verwaarloosd is. De minister belooft dat er zeer snel ter plaatse een inspectiebezoek komt.

KLEEDKAMERS VOETBAL – Er is een krediet van 50.000 frank klaar voor de bouw van twee kleedkamers aan het voetbalterrein in Outgaarden. Het worden kleedkamers van 4 meter op 3. Er komt ook een kleedkamer voor de scheidsrechter. De gemeente zal de materialen aankopen en de leden van de club zelf gaan de werken uitvoeren.

LIFT VOOR RUSTHUIS – De gemeenteraad van Hoegaarden gaat er principeel mee akkoord een lift te bouwen in het COO-rusthuis.

18 MILJOEN FRANK WERKEN - De gemeenteraad van Hoegaarden keurt voor meer dan 18 miljoen frank werken goed aan de Sint-Gorgoniuskerk en omgeving.

UITBREIDING KERKHOF? – Terwijl de begraafplaats rond de kerk zal worden geruimd, krijgt de gemeente de kans het kerkhof Walenstraat uit te breiden. Op dit ogenblik heeft het kerkhof een oppervlakte van 1,05 ha. De gemeente krijgt de kans een nabijgelegen landbouwland van ongeveer 60 are aan te kopen. Deze uitbreiding biedt ook de mogelijkheid een parking en een nieuwe toegang aan te leggen langs de wijk Elst. In 1923 waren de plannen voor het kerkhof in de Walenstraat klaar en toonde de liberale burgemeester Henri Dotremont het plan van het nieuwe kerkhof aan toenmalig pastoor Verhoeven. Het oude kerkhof rond de kerk was te klein en te nat. Al het hemelwater dat van de daken van de kerk afstroomde kwam in het kerkhof terecht. In 1925 was het nieuwe kerkhof klaar.

Blandine Devries uit Hoegaarden was de eerste die begraven werd op het nieuwe kerkhof op 6 maart 1925. De mensen konden toen de graven rond het oude kerkhof laten overplaatsen naar het nieuwe kerkhof, op eigen kosten.

Juni 1974

NIEUWHUYS MUSEUM – Voortaan wordt de naam "museum 't Nieuwhuys" gebruikt, i.p.v. museum Julien Van Nerum.

BREUGELFEEST BIJ VML – Het eerste Breugelfeest van de Vrije Muziekliefhebbers onder het motto "Bruegel herleeft" is zonder diens aanwezigheid verlopen. Keizer Karel met zijn gevolg was wel aanwezig. Arthur Stockmans stond, wegens gezondheidsredenen, zijn voorzittersfunctie af aan Emiel Van Nerum, zoon van oud gemeenteraadslid Leon Van Nerum. Emiel Van Nerum zal de volgende jaren, samen met zijn ploeg, zorgen voor optredens in binnen- en buitenland.

STAMBOMEN UIT OUTGAARDEN – De studie- en navorsingscommissie van het museum heeft haar opzoekingen over stambomen uitgebreid tot Outgaarden. Op een eenvoudige aanvraag kunnen inwoners van Outgaarden dus ook bij 't Nieuwhuys hun stamboom bekomen.
Normaliter heeft iedereen 2 ouders, 4 grootouders, 8 overgrootouders, 16 betovergrootouders, 32 oud-ouders, 64 oudgrootouders, 128 oud-overgrootouders, 256 oud-betovergrootouders, 512 stamvaders, 1024 stamgrootouders, 2048 stamovergrootouders, 4096 stambetovergrootouders.
Daarmee zit men dan in de 12de generatie. Men kan tot die 12de generatie, tot rond 1650 opklimmen. Met goede wil en wat geluk kan iedereen tot daar raken.

DE BELLECOMMOLEN WORDT LANDHUIS – Tienenaar André Grégoire krijgt toelating om de Bellecommolen in Groot-Overlaar (nu Klein-Overlaar), te restaureren tot landhuis.

VOORSTELLEN TOT BESCHERMING – Het Ministerie van Nationale Opvoeding – Culturele Zaken, Rijksdienst voor de Monumenten en Landschapszorg stelt voor volgende huizen in Hoegaarden te klasseren: het huis "Het Schip" in Nerm, het huis Fouyn, Hauthem 42 in Hoegaarden, en het huis Brasseur, Hoxem 31.

ALLE GEGEVENS VAN HOEGAARDIERS – Het College van Hoegaarden geeft de toelating aan het Verbond der Christelijke Mutualiteiten "Sint-Pietersbond" Leuven, om alle gegevens vermeld in het bevolkingsregister te kunnen

Figuur 99. Een oude postkaart van Mariadal met zicht op de kapel

verkrijgen, via het Rijksregister te Brussel. Met de privacy-wetgeving zou dit nu onmogelijk zijn.

Juli 1974

GESCHIEDENIS VAN HET KLOOSTER MARIADAL – Hubert Van Nerum en Maurice Dodion hebben in 7 afleveringen in het blad "Alpaïdis" de geschiedenis van het klooster Mariadal uitgerafeld. Hieronder de meer recente geschiedenis:
In 1835 zijn de paters weg en komt de eerste "mère supérieure" van de zusters van de vereniging met het H. Hart in Hoegaarden aan. De zusters bouwden een befaamd internaat uit voor leerlingen uit alle Europese landen. Dat was de bloeiperiode van het klooster als elitaire onderwijsinstelling. Maar ook dorpskinderen kregen er onderricht en dankzij de tussenkomst van drie Duitse kloosterzusters was het klooster ook een toevluchtsoord in WOI.
In 1894 kreeg de school de eerste staatstoelagen, in 1897 ontstond het kleuteronderwijs, in 1904 werden een afdeling huishoudkunde, moderne talen en kunst, opgericht. Vanaf 1952 werd het internaat, voor juffrouwen van goeden huize, afgeschaft, omdat de buitenlandse leerlingen wegbleven. Meteen was ook een goede bron van inkomsten weg. Ondertussen had de kloosterorde echter het Tiense "Institut des Soeurs de Notre-Dame", nu Immaculata-instituut, overgenomen. In de tweede wereldoorlog werden er Duitse troepen en een Amerikaans veldhospitaal ondergebracht.
In 1946 kreeg het klooster een nieuwe vleugel. In 1950 werd een vrije handelsafdeling opgericht, maar in 1954 verhuisden de technische school en de Grieks-Latijnse humaniora naar Tienen. In 1963 werden 12 zusters overgeplaatst naar Geldenaken waar het "Institut de la Providence" werd overgenomen. Daarmee startte de overheveling van het Franstalige onderwijs uit Hoegaarden naar Geldenaken.
In 1955 verlengde de gemeente Hoegaarden de Kloosterstraat, en daarvoor moest een stuk grond van het klooster onteigend worden. Dat geld volstond voor de restauratie van de Sint-Rochuskerk, het enige stuk van het merkwaardige kloostergeheel dat bij Koninklijk Besluit beschermd wordt. Financiële moeilijkheden bleven niet achterwege en in 1971 werd de kapel OLV Van Scherpenheuvel in Hauthem verkocht.

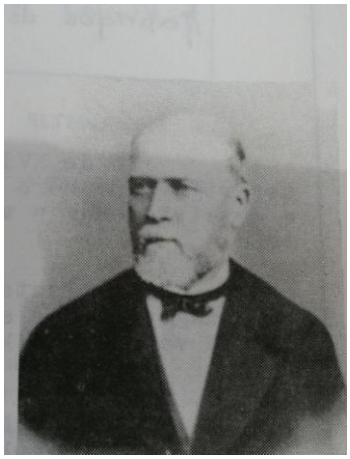

Figuur 100. De suikerfabriek Grand-Pont

DE SUIKERFABRICATIE TE HOEGAARDEN – Maurice Dodion en Hubert Van Nerum brengen in Alpaïdis nummer 36 en volgende nummers een bijdrage over de suikergeschiedenis in 't algemeen, en die van Hoegaarden in het bijzonder. Vanaf 1834 werden er in België verschillende suikerfabrieken opgericht. In 1838 (bouwaanvraag in 1936, waardoor 175-jarige viering in 2011) werd door de gebroeders

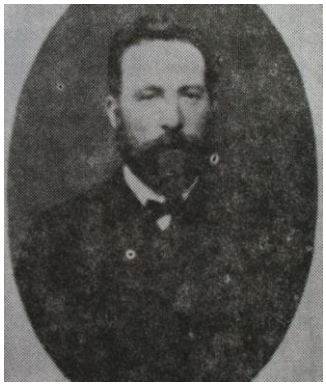
Vinckenbosch, afstammelingen uit de V Geslachten van Hoegaarden, de Tiense suikerfabriek gesticht. Dat jaar waren er al 23 suikerfabrieken, in 1858 waren er al 60 en in 1865 het jaar dat in Hoegaarden een suikerfabriek werd opgericht, waren er wel 106. In 1877 bij de stichting van de Grand-Pont telde men 146 dergelijke bedrijven in het land met een gezamenlijke jaarproductie van 45.728 ton.

In 1974 zijn er nog 26 suikerbedrijven, namelijk twee raffinaderijen in Tienen, met zijn rasperijen in Longchamps en Waremme, en in Oreye. Suikerfabrieken zijn er te Veurne, Moerbeke-Waas, Escanaffles, Warcoing, Frasnes, Barry-Maulde, Wez-Velvain, Brugelette, Quevy le Grand, Donstiennes, Genappe, Wavre, Gembloux, Albresin, Hoegaarden, Trognée, Wanze, Hollogne en Liers. Er zijn ook vijf kandijbedrijven, waarvan één te Ath en vier in Antwerpen. Van al deze bedrijven is de fabriek van Tienen de grootste met een dagelijkse verwerking van 7 miljoen kilogram bieten, tegenover 4 miljoen voor Hoegaarden.

Figuur 102. Joseph Libert Dumont

Als de 18de eeuw de gouden eeuw der brouwers was voor Hoegaarden, dan mag de 19de eeuw wel "de witte eeuw" genoemd worden. Joseph Libert Dumont, een brouwer, zag gestaag de biernijverheid achteruit gaan, en wilde in zijn geboortedorp de suikerindustrie oprichten. Hij bekwam hiervoor de nodige steun, en kon zijn schoonbroer Notaris en Burgemeester Alexander Putzeys voor zijn zaak winnen, evenals Roch Apollinaire van Goetsenhoven. Op 15 februari 1865 kregen zij de toelating en richtten een suikerfabriek op in de oude Fabriekstraat, thans Henri Dotremontstraat. De naam luidde: "Fabrique de Sucre Dumont et Cie". Enkele werkmanswoningen, en het bord Fabriekgang, zijn nog het enige dat aan die tijd herinnert. De verantwoordelijken van de fabriek vergaderden regelmatig in de "Vette Os" in de Koffiestraat, toen een hotel, nu eigendom van de familie Veroeveren. Het is trouwens nog het enige huis in de Koffiestraat (A. Putzeysstraat) dat nog volledig in witte steen is opgetrokken. De kamers in dat huis zijn nog genummerd. De nieuwe fabriek verschafte werk aan 142 mannen en aan 35 vrouwen. De rijke brouwers voelden zich bedreigd, en stelden een protestcomité samen. De eerste jaren bleef het rendement onder het gemiddelde, zodat het ergste kon gevreesd worden voor de fabriek. Tot in 1872 een nieuw personage op de voorgrond kwam, namelijk Joseph Putzeys. Hij was scheikundig ingenieur en hij verbeterde het raspen, de carbonatie, het koken en het turbineren in de fabriek. Hij raakte bekend in hogere kringen, na zijn proeven in het laboratorium van de Hoegaardse fabriek, en werd door de familie Wittouck uitgezonden om in Roemenië en Rusland fabrieken op te richten. Maar in 1872 kwam hij definitief terug naar Hoegaarden. Joseph Putzeys werd ondertussen de vertrouwensman van Dumont. Putzeys

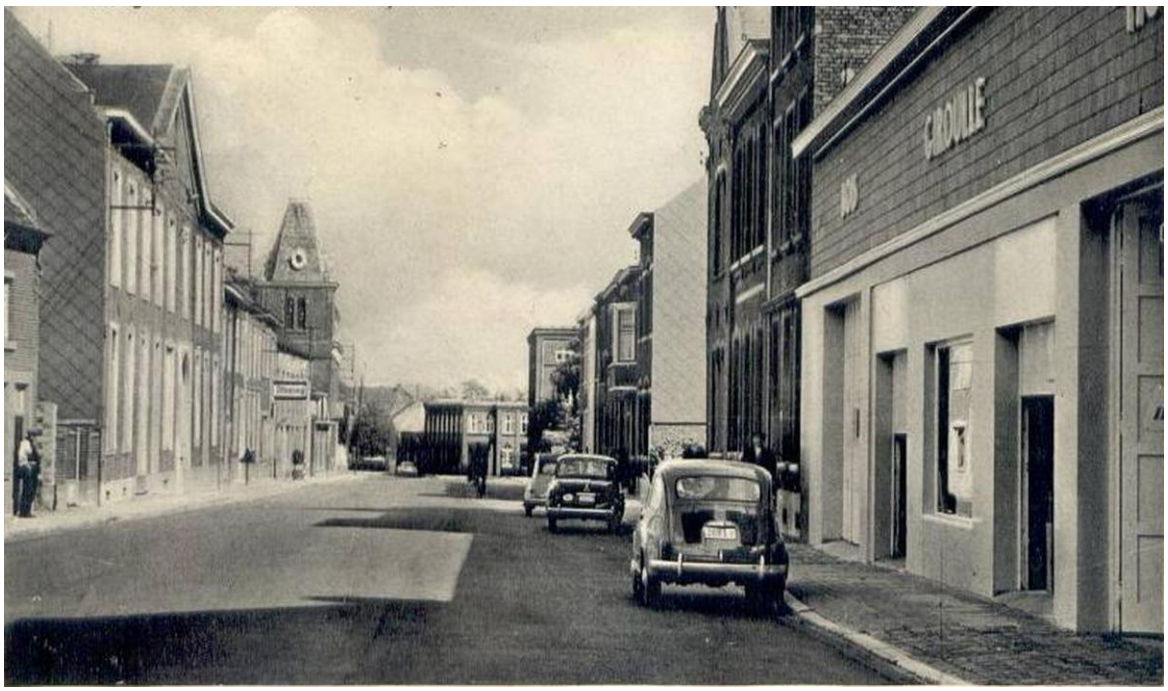
Figuur 101. Joseph Putzeys

zag dat de fabriek in de Dotremontstraat niet rendabel was, en op 23 december 1876 werd de "SA de la Sucrerie du Grand Pont" gesticht met een beginkapitaal van wel 300.000 frank. Op 1 januari 1877 vond de eerste vergadering van de beheerraad plaats, voorgezeten door Joseph Libert Dumont, met Louis Lamotte en Libert Oury als beheerders en Joseph Putzeys als waarnemend directeur, belast met de inrichting van de fabriek. In het begin was de productie gering, slechts 4000 ton bieten in 1878, om in 1880 al 12.000 ton te bereiken. In 1882 overleed Joseph Libert Dumont en werd als voorzitter van de raad van beheer opgevolgd door Louis Struyven. In 1885 werd de fabriek in Hoegaarden met elektriciteit uitgerust. Toen konden op 24 uur, 400 ton bieten verwerkt worden. Tussen 1875 en 1895 brak er echter een grote economische crisis uit, waardoor de prijs van de suiker met de helft slonk, van bijna 50 frank per kilo in 1883 tot 27 frank in 1886. Maar ondanks alles hield de Grand-Pont stand. In Hoegaarden werd Joseph Putzeys, de man die de

fabriek zover had gebracht, echter aansprakelijk gesteld voor de crisis. Diplomatie was niet aan hem besteed en in 1886 gaf hij doodeenvoudig zijn ontslag. Men trachtte hem nog te overreden, maar de opvliegende man verliet woedend de Grand-Pont.

Als wraak richtte hij nog hetzelfde jaar, met eigen kapitaal, een nieuwe suikerfabriek op in de huidige Ernest Ourystraat, onder de naam "Sucrerie de la Ghète". Hij wierf werkvolk aan en betaalde hogere lonen dan de Grand-Pont. Vier jaar later rond 1890 bouwde hij een tweede, en nieuwe, kleinere maar beter uitgeruste fabriek langs de steenweg in Altenaken. In La Ghète had hij Goddin als directeur aangesteld. "La Candisserie" waar uitstekende kandijklontjes werden gemaakt, raakte overal bekend. Maar door zijn onbuigzaam karakter kwam Putzeys in botsing met Engelse geldschieters en ging in 1895 die Candisserie teloor. Rond 1900 verliet Joseph Putzeys zijn blokhuis aan de fabriek, een huis in hout naar het model van de Russische blokhuizen. De Sucrerie de La Ghète bleef onder Goddin verderwerken. Ondertussen had de Grand-Pont uitgebreid en de productie opgedreven. In 1906 werd Louis Struyven als voorzitter van de beheerraad opgevolgd door Louis Naveau, terwijl Ernest Oury tot afgevaardigde-beheerder werd verkozen. Rond 1911 schakelde de Grand-Pont de fabrieken van Sauvenière en Bernissem in. Rond die periode ontstond ook een net van buurtspoorwegen dat het bietentransport ten goede kwam.

In 1912 kreeg Albert Delacroix de leiding van de Grand-Pont, maar twee jaar later was het oorlog. In augustus 1914 staken de binnentrekkende Duitsers de suikervoorraad in brand. Maar de beheerders hielden stand en legden zelfs een zeven kilometer lange spoorlijn aan tussen de suikerfabriek en de buurtstatie van Jodoigne. Na WOI palmde de Grand-Pont de Sucrerie de Boneffe in en de Raperie de Ramillies. In 1920 werd Ernest Oury tot voorzitter van de beheerraad verkozen. Hij was de zoon van Libert Oury en kleinzoon van Joseph Libert Dumont, en gaf ook zijn naam aan de voormalige Nieuwstraat. Hij bewerkte in 1920 de samensmelting tussen de Grand-Pont en La Ghète, de fabriek van de in 1917 overleden Joseph Putzeys. In 1927 werden de "Union sucrière de Belgique" en de fabrieken van Gembloux en Chastres met Hoegaarden verbonden. Vanaf toen werd de naam gewijzigd in "SA Raffinerie & Sucreries du Grand-Pont – Hougaerde". Van al de buiten Hoegaarden ingepalmde fabrieken zou alleen Gembloux in werking blijven. In 1938 voerde Ernest Oury nog verbeteringen door en toen verwerkte de Grand-Pont 2600 ton bieten per dag. De oorlogsgebeurtenissen van mei 1940 en september 1944 veroorzaakten zware schade aan de twee Hoegaardse suikerabrieken. Ernest Oury overleed in 1943 en werd opgevolgd door Jules Lowet de Wotrange. Hij maakte na de oorlog de fabriek weer vlot en startte in Gembloux zelfs een Grassmeal-afdeling op. In 1949 overleed de

Figuur 103. De Ernest Ourystraat, voormalige Nieuwstraat

man en zou later zijn naam geven aan een laan waar de fabriek huizen liet bouwen voor trouwe en verdienstelijke personeelsleden. Hij werd opgevolgd door zijn zoon Jean-Marie Lowet – Oury. In 1952 vierde de Grand-Pont zijn 75ste verjaardag. Het werkvermogen benaderde toen 3500 bieten per dag, en over de hele campagne 170.000 ton bieten. Tijdens de campagne stelden de fabrieken van de Grand-Pont samen 140 bedienden en 1200 arbeiders te werk. Buiten de campagne bestond het vaste personeel uit 90 bedienden en 260 arbeiders.
In 1957 werden alle krachten gebundeld in de fabriek van Altenaken, en werd La Ghète ontmanteld. In 1969 slorpt de Tiense Suikerraffinaderij met Rolin-Jacquemyns aan het hoofd, de Hoegaardse fabriek op.

GENOEMD NAAR ERNEST OURY - In 1946 werd de Nieuwstraat de Ernest Ourystraat genoemd, naar de stichter van de suikerfabriek Grand-Pont in Altenaken, die tot het begin van de jaren '80 openbleef. De vraag is wel vaker gesteld waarom de steenweg Tienen-Geldenaken-Namen in Hoegaarden zo een grote bocht maakt. Dat komt gewoon omdat de staat profiteerde van de steenweg naar Tienen en de steenweg naar Altenaken, die de gemeente Hoegaarden in de 18de eeuw aanlegde. Achteraf werden die wegen staatswegen. Sinds de aanleg van de E5 en de invalsweg is er weer een rechtstreekse verbinding Geldenaken-Tienen, zonder Hoegaarden aan te doen.

MUZIEKFESTIVAL IN 't PAENHUYS – Langzamerhand is de naam Getegalm opgelost en wordt er altijd 't Paenhuys gebruikt. Voor de tweede maal organiseert jeugdhuis 't Paenhuys een zomermuziekfestival op 13 en 14 juli, onder de naam Paenhuysfestival. Smash, Motion Blues Band, Extension en PanUtopia zijn de aangekondigde groepen.

OPRUIMING ROMMEL – De Paenhuysjongeren ruimen de rommel van het sluikstorten in het wandelbos van Rommersom op.

UITBATING VAN ZANDGROEVE – De firma Kumpen uit Hasselt krijgt een tijdelijke vergunning voor de uitbating van de openluchtzandgroeve in Rommersom.

Figuur 104. Tijdens het Paenhuysfestival

Augustus 1974

NIEUW VOETBALVELD - In 1974 wordt bij JVV een nieuw sportveld met voetbalkantine, later Den Repos genoemd, aangelegd. Op zondag 18 augustus vond de inhuldigingswedstrijd plaats. Op 1 juli was al een definitief voetbalbestuur verkozen met steeds René Mans als voorzitter. Later zou dat voetbalveld plaats moeten ruimen voor een bezinkingsvijver van de suikerfabriek.

ROEP NAAR RUILVERKAVELING – Het museum 't Nieuwhuys organiseert een tentoonstelling over landbouw in Hoegaarden. Hoegaarden bezit goede en vruchtbare leemgronden. De meest verbouwde teelten in de streek zijn suikerbieten, tarwe, gerst, en in mindere mate maïs en haver. Tot in de jaren '30 werden de granen door de boeren zelf verwerkt tot Hoegaardse bier, maar ondertussen zijn de brouwerijen, op één na, gesloten. In de regio zijn nog vele kleine landbouwbedrijven. In 1963 schommelde de gemiddelde grootte per landbouwperceel rond 0,50 hectare. Thans, 10 jaar later is de toestand wat verbeterd tot 0,65 ha. Dit is echter nog absoluut onvoldoende. Ruilverkaveling kan de oplossing brengen. De doelstelling over 10 jaar moet zijn percelen te halen van 2 tot 3 ha, zo wordt gesteld op de tentoonstelling.

WIEGEWACHT – In 't Paenhuys wordt een organisatie rond babysitting opgericht. Anne-Marie Peeters is verantwoordelijke van deze "Wiegewacht".

VERHURING SCHOOLHUIS – Voortaan zal het schoolhuis in Hoxem verhuurd worden.

ONTWERP VOOR SINT-ROCHUSKAPEL – De gemeente geeft goedkeuring aan het ontwerp voor restauratie van de Sint-Rochuskapel, voor een totaal van 1,4 miljoen frank.

OPMERKINGEN BIJ ONTWERP GEWESTPLAN – De gemeente Hoegaarden heeft heel wat opmerkingen bij het ontwerp-Gewestplan Tienen-Landen. Volgens de gemeente moeten volgende gebieden in het woongebied worden opgenomen: de 2de fase van de verkaveling in Nieuw-Overlaar, het gebied begrensd door de Rijksweg, de Kwadestraat en de Kloosterstraat, de strook gelegen rechts van de Rijksweg 21, richting Tienen, de strook, gelegen aan de rechterkant van de Kloosterstraat, het gebied gaande vanaf de Stoopkensstraat langs de Zavelstraat en de Kruiskensstraat naar de Mosselstraat, de gronden aan de rechterkant van de Walestraat tot aan het gemeentelijk kerkhof, de gronden gelegen in de driehoek Bleystraat-Altenaken en oprit E5. In woongebied met landelijk karakter ziet Hoegaarden volgende sites: de gronden links en rechts van de Kauterhof tot aan het gehucht Hauthem, de gronden in Hauthem links en rechts van de weg, vanaf het huis Vranckx tot aan de kapel, de gronden links en rechts van de Sint-Jansstraat in Hoxem, tot aan de grens met Kumtich en het gehucht Rommersom. In industriegebied moet worden opgenomen: Vandermolen Plastics in de Tommestraat, Huynen Newform in de Reugelstraat, Hougardia Bronnen in de Stoopkensstraat, de gronden tussen Kloosterstraat en Gete voor uitbreiding Bogaerts, de gronden voorzien voor de uitbreiding van de Grand-Pont op het grondgebied van de gemeente Zétrud-lumay. Het vroegere rangeerterrein van de NMBS dient in verblijfsrecreatie te worden opgenomen. De driehoek Altenaken, Bleysstraat, invalsweg E5, zou in 1974 echter definitief ambachtelijk gebied worden, maar zou nog jaren voor landbouwdoeleinden gebruikt worden.

September 1974

NIEUWE VLAG MGG – Op 8 september 1974 kreeg de harmonie "De Melomanen van de Grote Gete" een nieuw vaandel met volgende tekst: "Koninklijke Harmonie De Melomanen van de Grote Gete – Hoegaarden – 1862". De oude vlag werd veilig opgeborgen in afwachting van een latere bestemming.

PARK BAIL FEESTEN – Op 8 september stellen Paul Bail en boer Smolders het domein aan de Houtmarkt open. Er komen 1500 bezoekers op de feestelijkheden, georganiseerd door het feestcomité en de gemeente, af. De namiddag wordt geopend met een optreden van de Vrije Muziekliefhebbers, en besloten met het JVV Jeugdorkest en de Melomanen van de Grote Gete. Beide majorettenkorpsen geven een show ten beste, 't Nieuwhuys zorgt voor volksspelen, de Chiromeisjes en jongens doen aan volksdansen, en 't Paenhuys organiseert judodemonstraties

100.000ste BEZOEKER – Op zondag 15 september betreedt de 100.000ste bezoeker het Nieuwhuys museum. Het gaat om Emiel Fourie uit de Gasthuisstraat. Hij wordt overladen met geschenken.

START JUDOCLUB – Bij 't Paenhuys start men einde september met een eigen judoclub, geholpen door de Tiense leden van de Euro-judobond.

J UITHANGBORD – 't Paenhuys krijgt de toelating om een verlicht uithangbord "J" te plaatsen. Dit bord is een officieel erkend teken voor jeugdhuizen.

Oktober 1974

INHULDIGING NIEUWE BLEY – De vernieuwde Bleystraat wordt ingewijd door het gemeentebestuur, het plaatselijke comité en een deel van het Hoegaardse verenigingsleven. De Bley zou vroeger nog een Romeinse weg geweest zijn. De oude Bley lag vol waterplassen en werd door het vroegere gemeentebestuur nooit hersteld. De procedure voor modernisering werd nochtans al in 1958 ingezet, de plannen waren klaar maar werden nooit uitgevoerd. Net voor de verkiezingen van 1970 werd het werk aanbesteed, zonder de bevolking te raadplegen over onteigeningen. Er rees protest en het tracé van de weg werd nog viermaal gewijzigd.

HET WEZENHUIS – In Familieschoon 115 gaan de auteurs dieper in op familiestichtingen van de Vijf Geslachten. Zo wordt er gesteld dat het wezenhuis een jammerlijke mislukking werd. Deze stichting, om deze van Vandertaelen – Van Nerum (rusthuis) te evenaren, werd ingesteld bij testament van 1882 door Alexander Nijs. Hij maakte zijn goederen en huis over aan Hoegaarden om er een Wezenhuis op te richten. In 1883 overleed de stichter, en dadelijk werden de nodige schikkingen getroffen tot uitvoering van het testament. Het wezenhuis werd opgericht en Edouard Van Nerum werd de eerste directeur. De wezen van Hoegaarden, geboren uit behoeftige ouders, kregen er een "zedelijke" opvoeding en de lessen van het toenmalige lager onderwijs. Ze werden zelfs bij ambachtslui in de leer geplaatst. Helaas in 1908 verliet Edouard Van Nerum zijn geboortedorp en de mooie stichting stierf langzaam uit, zonder ooit zijn testamentaire bestemming terug te krijgen. In WOI diende het als bevoorradingscentrum van de gemeente.

RUSTHUIS UIT WELDADIGHEID – In Familieschoon 115 wordt ook de basis van het rusthuis toegelicht. De stichting Vandertaelen – Van Nerum, dateert van 1874. Toen maakte Elisabeth Van Nerum, weduwe van Constant Vandertaelen, en stammend uit de Gulden Lelie (Vijf Geslachten), haar huis en goederen over aan de gemeente, met de bedoeling er een "hospice" in te richten voor zieken en ouderen van dagen. Niettegenstaande zij in 1883 overleed, kreeg de stichting pas in 1953 haar juiste bestemming.

Figuur 105. Het Wezenhuis, later Paenhuys

Het rusthuis dat toen in gebruik werd genomen, zou tot in 2008 in gebruik blijven, toen het werd vervangen door Villa Hugardis.

DE VIJF GESLACHTEN TUSSEN 1908 EN 1961 – Ondanks de lange periode van verval van de Vijf Geslachten, die in 1908 aanving en zou duren tot bij de heroprichting van de Gulden Lelie in 1961, bleven er toch kiemen van de Confrerie in leven, zo stellen de auteurs in Familieschoon 115. Het begon in 1921 na WOI onder het liberaal bewind van burgemeester Henri Dotremont. Dr. Leopold Lodewijckx, kleinzoon van de vroegere katholieke burgemeester uit de V Geslachten werd tot raadslid verkozen. Ernest Oury (ex Groene Klaver uit de V Geslachten), werd tot voorzitter van de Grand-Pont uitgeroepen. Hij stond achter de liberalen. Bij de katholieke minderheid kwam Leon Van Nerum (Gulden Lelie) in de gemeenteraad. De katholieke harmonie werd sinds 1919 voorgezeten door Maurice Evrard (Gulden Lelie). Daarna nam zijn vader Jules Evrard het voorzitterschap over. De Gulden Lelie was niet meer actief, maar Ouderdomsdeken Edouard Van Nerum vroeg aan zijn kleinnichten in 1910 om het familiearchief bij te houden. Elk jaar bij de grote Hoegaarden kermis kwam de oude patriarch naar zijn geboortedorp weer en dan greep telkens een familiebijeenkomst plaats in ’t Nieuwhuys. In 1926 werd Marain Evrard van de (Gulden Lelie), katholiek raadslid, en Leopold Lodewijckx (Zilver Zwaard) liberaal burgemeester. De sleutelposities in Hoegaarden, namelijk het burgemeesterschap, de twee harmonies en de suikerfabriek van de Grand-Pont werden door nakomelingen van de Vijf Geslachten geleid. In april 1927 haalde Leontine Van Nerum het archief boven en een eerste contact vond plaats tussen Julien Van Nerum, Marain Evrard en Leon Van Nerum, om de Gulden Lelie weer in het leven te roepen. Het driemanschap zette door, slaagde erin Ernest Oury en Leopold Lodewijckx achter de zaak te krijgen, maar het liep politiek fout toen het vergaderlokaal moest aangeduid worden. Marain Evrard en Leon Van Nerum stelden het katholieke lokaal voor, Ernest Oury en Paul Lodewijckx het liberale lokaal. In deze verdeeldheid moest Julien Van Nerum zich uitspreken maar hij liet het lot beslissen door “kop of letter”. “Kop” was katholiek, “letter” liberaal. Het werd “letter”, maar de katholieken waren niet akkoord en meteen was alles gedaan. In 1933 speelden de Vijf Geslachten de hoofdteugels weer kwijt. Toch werd Ferdinand Sweerts (ex Klavergilde) toen als eerste socialistische raadslid in de raad verkozen. Er waren toen in Hoegaarden 5 liberalen en 5 katholieken verkozenen, en Sweerts besloot met de blauwen mee te gaan. In 1937 kwam Henri Willems (koster) als katholiek raadslid. Hij behoorde door zijn huwelijk tot de Gulden Lelie. In 1939 trad ook Frans Van Bever (ex Groene Klaver), als liberaal schepen op de voorgrond. WOII was rampspoedig voor de Vijf Geslachten. Alleen in de Grand-Pont bleven de nakomelingen van de Vijf Geslachten in stand gehouden. Jules Lowet (ex-Klaver door huwelijk), volgde Ernest Oury op. In 1952 kwam Hubert Van Nerum in ’t bezit van de familiekoffer met het oude familiearchief. Het lezen van al die geschriften bracht bij hem een zekere geslachtsfierheid teweeg. Bij de liberalen verdween Frans Van Bever als voorzitter van de harmonie, maar bij de katholieken werd August Van Nerum (ex Leliegilde) raadslid, en Emile Steenwegen (Leliegilde) werd voorzitter van de harmonie. In 1960 waren Julien en Hubert Van Nerum klaar om de Gulden Lelie nieuw leven in te blazen. In 1961 werd de Gulden Lelie opnieuw opgericht, en in 1971 werd de heropstanding van de Confrerie der Vijf Geslachten een feit. Het Nieuwhuys museum werd officieel uitgeroepen tot lokaal van de vereniging.

11000 MAAGDEN – Op 15 oktober wordt de Hoeve der 11000 Maagden, een beschermd monument. (Zie Kroniek 1978-2007, p. 138)

November 1974

JEUGDHUIZEN KRIJGEN PUNTEN – Het Bestuur voor Jeugdvorming heeft weer punten toegekend aan de jeugdhuizen uit de regio: ’t Paenhuys heeft 65 punten gekregen, JVV 55.

KANTINE VOETBALVELD – Voor het eerst wordt op de Outgaardsense raad de bouw van een kantine aan het voetbalveld besproken. De kantine zou gebouwd worden op kosten van de brouwerij.

December 1974

WERKEN GEMEENTEHUIS – De gemeenteraad beslist het dak van het gemeentehuis te laten vernieuwen, en nieuwe ramen aan te brengen in de voorgevel, op de verdieping.

JEUGDORKEST OP ZIJN EINDE – Voor JVV werd 1974 een rotjaar. Er is duidelijk slijtage gekomen in de werking, na bijna 10 jaar. Zo begint de wer-

Figuur 106. Lester Gillis alias Baby Face Nelson (Foto FBI)

king van het jeugdorkest, toch één van de pijlers van het jeugdhuis af te zwakken. Er zijn nog wel activiteiten maar het ontbreekt aan bezieling en visie.

TV-DISTRIBUTIE WERKT – De eerste beelden van het TV-distributienet worden in Hoegaarden ontvangen op 13 december om 20 uur. Bij die gelegenheid wordt een receptie op het gemeentehuis georganiseerd, betaald door Intercom.

KERK EN OMGEVING – De kosten voor de restauratiewerken aan en rond de Sint-Gorgoniuskerk worden nu geraamd op 12,5 miljoen frank. De aanleg van het park zal 194.125 frank kosten.

PLANNEN VOOR SPORTTERREIN KLAAR – De plannen voor de inrichting van het sportterrein Tiensestraat worden geraamd op 1,6 miljoen frank. Een nieuwe toegangsweg in dolomiet, nieuwe parkeerplaatsen, en omheiningsmuur langs de Tiensestraat, planten en bosplantsoen, een kinderspeelplein, wandelwegen, een zandbak en een ballenvanger, staan op het programma.

HULDIGINGEN – Op het gemeentehuis van Hoegaarden worden Roger Deruyter en Emile Grootjans, wereldkampioenen? vogelpik, en Eddy en Marcel Ladangh, laureaten van een haarkapperswedstrijd, gehuldigd.

150 JAAR GELEDEN – In december 1824, nu net 150 jaar geleden, telde Hoegaarden 3203 zielen, onderverdeeld als volgt: 1453 in het centrum, 379 in Bost, 280 in Hoxem, 254 in Hauthem, 220 in Nerm, 213 in Rommersom, 162 in Kerkoverlaar en 114 in Klein-Overlaar. In Meldert waren er op dat ogenblik 891 inwoners.

REFTER BOGAERTS – Het feest van de gepensioneerden van de gemeente, wordt georganiseerd in de refter van de firma Bogaerts aan de Kloosterstraat.

BABY FACE NELSON - Juist 50 jaar geleden pleegde een Hoegaardse uitwijkeling Joseph Gillis zelfmoord op kerstavond 1924. Hij was de vader van de beroemde Amerikaanse gangster Baby Face Nelson. Lester Joseph Gillis (Chicago, 6 december 1908 - Barrington, 27 november 1934) was een Amerikaanse gangster, van Hoegaardse afkomst (Nerm).Hij was beter bekend onder het pseudoniem George Nelson of zijn bijnaam Baby Face Nelson. Hij behoorde tot de bende van de gekende Amerikaanse gangster John Dillinger. Lester Joseph Gillis was het zevende kind van Joseph Gillis en Marie Douget uit Geest. Zijn vader Joseph was een Belgische leerlooier die ergens in de 19de eeuw naar de Verenigde Staten was geëmigreerd. Marie Douget behoorde tot de middenstand. Ze kwam uit een Belgische familie van landbouwers en emigreerde in 1889, enkele jaren na Joseph, naar de Verenigde Staten. Joseph en Marie kenden elkaar

al van in België en trouwden uiteindelijk in de Verenigde Staten. Op 6 december 1908 kregen ze hun zevende kind: Lester. Ondanks een liefdevolle opvoeding kwam Lester snel in de criminaliteit terecht. Rond 1923 greep zijn vader Joseph vaak naar de drank. Eén van de redenen daarvoor was vermoedelijk het criminele leven dat zijn 13-jarige zoon op dat moment leidde. Op 24 december 1924, op kerstavond, pleegde Joseph Gillis zelfmoord. In 1928 leerde Lester Helen Wawzynak kennen. Ze was verkoopster en ze woonde eveneens in Chicago. De twee werden verliefd en trouwden een jaar later. Op 4 april 1930 werd hun eerste kind geboren, Ronald. Zo'n jaar later werd Lester gearresteerd. Op 17 februari 1932 werd Nelson van Wheaton naar Joliet Prison gebracht. De trein die Nelson naar de gevangenis moest brengen, was te laat en de gevangeniswagen was al terug vertrokken. Daarom besloot de man die Nelson moest bewaken om een taxi te nemen. Nelson gijzelde bewaker en bestuurder en hij vluchtte met de taxi. Na een kort verblijf in Reno trok Nelson naar Californië. Daar leerde hij Paul Chase kennen. Hij was een gangster en hield zich vooral bezig met de illegale drankhandel die op dat moment in de Verenigde Staten een hoogtepunt bereikte. Tot mei 1933 bleef Nelson in Californië alvorens naar Long Beach in Indiana te vertrekken. In Indiana ontmoette Nelson verschillende andere gangsters waaronder Homer Van Meter en vermoedelijk ook John Dillinger en diens bende. In 1934 verhuisden Chase, Nelson en zijn vrouw Helen naar Chicago. Ze sloten zich aan bij de bende van John Dillinger, die nog maar net uit een streng bewaakte gevangenis was ontsnapt. Ze overvielen banken in Sioux Falls en Mason City, en werden bijna gevat in Little Bohemia Lodge, ergens in de buurt van Rhinelander. De FBI werd door de uitbater van de Little Bohemia Lodge op de hoogte gebracht van het verblijf van de gangsters, maar ze konden ontsnappen. De drie vrouwen die ook tot de bende behoorden, waaronder Helen, werden in de Little Bohemia Lodge gearresteerd. Dillinger, Hamilton en Van Meter reden een dag na Little Bohemia Lodge dwars door een politieblokkade heen. Er vond ook een vuurgevecht plaats. Hamilton kreeg een kogel in de rug en stierf op 30 april of 1 mei. Hij werd snel en in het geheim begraven door Dillinger en nog enkele anderen, waaronder Nelson. Het hele land was op zoek naar de gangsters en door zijn agressieve aanpak was Nelson zeker niet de meest geliefde van de bende van Dillinger. Eén voor één liepen de criminelen tegen de lamp. Ze werden uitgeroepen tot publieke vijanden. In juni overvielen Nelson, Dillinger, Van Meter en één of meer onbekende mannen een bank in South Bend. Nelson werd in de borst geraakt, maar droeg een kogelvrij vest en kwam dus goed weg. De bende kon ontsnappen. Later zou blijken dat dit hun laatste overval was. Ondertussen bleef de FBI gretig op zoek gaan naar de gangsters. Op 22 juli 1934 lokten agent Purvis en enkele FBI-agenten John Dillinger in de val. Dillinger werd doodgeschoten en Purvis riep Baby Face Nelson uit tot de nieuwe "Publieke Vijand nummer 1." Op 27 november trokken Nelson en Chase naar de Lake Como Inn. De FBI was verrast en niet erg voorbereid op de komst van de twee gangsters. De twee konden vluchten nog voor er één kogel werd afgevuurd. Dezelfde dag reden Nelson, zijn echtgenote Helen en Chase op een weg met hun auto, maar werden achtervolgd door agenten. Nelsons wagen verloor snelheid en hij reed daarom erg wild Barrington's North Side Park in. Hij hield halt bij een tankstation terwijl de twee agenten het vuur openden. Zo'n 30 omstaanders waren getuige van de schietpartij. Helen draaide zich om en zag hoe Nelson geraakt werd. Nelson zag de ernst van zijn wonde in en besloot daarom om op de agenten af te stappen. Hij lag onder hevig vuur maar hij schoot snel terug. Cowley liep even weg en probeerde dan opnieuw te schieten, maar zijn kogels waren op. Nelson schoot hem genadeloos neer. Vervolgens vluchtten Nelson, Helen en Chase met de Hudson van de dode agenten. Nelson werd negen keer geraakt tijdens het vuurgevecht. Ze reden naar een schuilplaats. Nelson legde zich op een bed en stierf enkele uren later aan de zijde van zijn echtgenote. Na enkele dagen alleen rondgedwaald te hebben, gaf Helen zich aan bij de politie. Ze was nog steeds voorwaardelijk vrij omwille van haar deelname aan Little Bohemia Lodge. Ze ging voor een jaar de gevangenis in. Chase werd later opgepakt en naar Alcatraz gestuurd. Baby Face Nelson en zijn echtgenote Helen Nelson werden op het Sint-Jozef Kerkhof in River Grove begraven. Hij zou ook banden gehad hebben met Al Capone, toen hij jong was en nog onder zijn echte naam Lester Gillis opereerde.

LAATSTE OPTREDEN VAN LIGHTNINGS – Op oudejaarsavond speelt het orkest The Lightnings voor het laatst in de

volledige bezetting. De groep werd in 1963 gesticht door Jos en François Veeckmans. In mei 2002 zou de groep tijdens een Klupnacht nog een come back maken. The Lightnings waren in de jaren 1963 tot 1973 niet weg te denken van de Hoegaardse balscène, vooral in de Cerkel.

1975

Januari 1975

ALBERT GIROULLE IS VOORZITTER – Omdat Maurice Meeuwens in september 1974 overleden was, wordt bij de harmonie "de Melomanen van de Grote Gete" een nieuwe voorzitter verkozen. Het gaat om houthandelaar Albert Giroulle, de zoon van oud-burgemeester Michel Giroulle.

DOLFIJNEN STOPPEN – De Hoegaardse zwemclub De Dolfijnen stopt ermee. In de voorbije negen jaar hebben ze 450 personen leren zwemmen. Men ging met zijn allen samen wel 24000 keer te water. De Dolfijnen struikelden over geldproblemen. De vervoersonkosten naar het zwembad van Geldenaken werden te zwaar.

ZANDGROEVE HAUTHEM – De tijdelijke vergunning voor de uitbating van de openluchtzandgroeve "Kerrijn" in Hauthem, wordt afgeleverd.

VOLKSDANSEN – Op 24 januari begint in 't Paenhuys een volksdanscursus. De lessen zullen telkens plaats vinden op vrijdag.

GEEN OPSLAG RAADSLEDEN – De gemeenteraad van Hoegaarden neemt kennis van de beslissing van de Gouverneur om de verhoging van de zitpenningen voor de gemeenteraadsleden tot 500 frank, niet goed te keuren. Daarna lanceert de meerderheid een nieuw voorstel: 375 frank per zitting.

Februari 1975

WANDELING MET BRT – Wandelclub de Leeuwerik organiseert op 2 februari een tocht in de reeks "Te voet rond Vlaanderen", van Landen naar Hoegaarden, met een rustpunt in Meer. De BRT filmt de wandeling in het kader van het programma "Leef Nu". Het onthaal in Hoegaarden gebeurt in het Paenhuys. Er nemen uiteindelijk 555 wandelaars aan deel.

VERGUNNING APPARTEMENTSGEBOUW – In februari 1975 wordt de vergunning afgeleverd voor een appartementsgebouw (residentie Ansfried) aan de E. Ourystraat, voor 16 appartementen. In 1974 werd deze aanvraag nog geweigerd. Jos Van Kelecom (Kapellekes) is de bouwheer.

VERBETERING WEGEN – Omdat de fusie nakend is, beslist de gemeenteraad van Outgaarden volgende wegen te verbeteren: Boterstraat, Hoegaardenstraat, Pachthof Claesstraat, Brugstraat, Verlengstuk Sint-Rochusstraat en Meisjesschoolstraat.

TEGEN FUSIE – De gemeenteraad van Outgaarden spreekt zich opnieuw uit tegen een fusie van gemeenten. "Outgaarden dat zich na een langdurige strijd van Zittert-Lummen wist los te maken, drukt de wens uit een zelfstandige gemeente te blijven"
"Indien de hergroepering van gemeenten wordt doorgevoerd zal dit zeer tegen de wil van de bevolking zijn".
"Gemeenten met een hoger bevolkingscijfer kunnen evenmin als de kleinere gemeenten de moderne problemen oplossen". De argumentatie lijkt een afkooksel van de eerdere argumenten bij de fusiegeruchten met Goetsenhoven, geuit in februari 1968.

BESCHERMING TYPISCHE HOEVEN – Kamerlid Willy Cuijpers vraagt in de Cultuurraad aan de minister voor Cultuur, wat hij denkt te doen om de typische hoeven in Honsem te beschermen. Honsem telt een tiental typische hoeven, maar de helft wordt niet meer of slechts gedeeltelijk uitgebaat. Kapitaalkrachtigen kunnen deze gebouwen opkopen. Willy Kuijpers vraagt aan de ministers garanties dat de restauraties in hoevestijl gebeuren. Hij denkt daarbij aan de hoeve Hendrickx in Babelom, een gesloten hoeve uit de 18de eeuw, en de Kardinaalhoeve in Meldert, aan de hoek van de Kerkstraat, eveneens uit de 18de eeuw.

WANDELTOCHT NAAR BLANDEN – Op 16 februari wordt de volgende etappe van de wandeltocht rond Vlaanderen gehouden, in het kader van het programma "Leef Nu". De tocht voert van Hoegaarden naar Blanden. De organisatie berust nu bij de wandelclub van Herent en 't Paenhuys van Hoegaarden. Er nemen 459 wandelaars aan deel.

SCHIP BESCHERMD – Bij KB van 24 februari 1975 wordt het Schip in Nerm beschermd.

KAPEL VAN TROOST – De kapel van Troost in Elst zal

gerestaureeerd worden. Het dak wordt vernieuwd, de gevels worden opgefrist en de inkomdeur wordt vernieuwd.

Maart 1975

AGENTSCHAP GEMEENTEKREDIET – Het Gemeentekrediet van België zal een agentschap, met woonst aan de Tiensestraat bouwen. De aanvraag is goedgekeurd.

GENOEG CULTURELE INFRASTRUCTUUR – Tijdens een provinciale studieavond over plaatselijk cultuurbeleid wordt de culturele ruimte onder de loupe genomen. Volgens de studiemakers van Mens en Ruimte, die werkten in opdracht van Interleuven zijn er in Hoegaarden voldoende ruimten, maar hetgeen bestaat zou beter uitgerust moeten worden. Terecht heeft de gemeente geen nieuwe plannen voor culturele infrastructuur, zo stelt de studie.
In de studie werden Outgaarden en Meldert bij het Hoegaardse gewest gerekend. In Outgaarden bestaat er alleen de zaal Kruger (David) en heeft men geen verdere plannen. Voor Meldert vermeldt men alleen de zaal Harmonie die weinig wordt gebruikt en in minder goede staat is. Voor beide dorpen wordt gesteld dat er een ontmoetingsruimte voor de verenigingen zou moeten gebouwd worden.
Mens en Ruimte vermeldt in de inventaris voor Hoegaarden volgende zalen of ontmoetingsruimten: Help U Zelve, Cercle, JVV, Nieuwhuys, Pax, Volkshuis Waranda, Paenhuys en parochiecentrum. In aantal is dat voldoende, maar qua uitrusting niet. Er wordt ook opgemerkt dat er in Hoegaarden een sterke verzuiling is, waardoor niet iedereen overal kan komen.

GEWESTPLAN WORDT GEWIJZIGD – In het Gewestplan Tienen-Landen werd voor wat Hoegaarden betreft rekening gehouden met de adviezen van het gemeentebestuur. Het wandelbos van Rommersom werd uit landbouwzone gehaald en is nu parkzone. Ook de zone van het kerkhof wordt uitgebreid en reikt nu van de Walenstraat tot aan de Elststraat. Het gemeentebestuur voorziet aan die kant immers uitbreiding van het bestaande kerkhof.

WIJ BLIJVEN HOEGAARDIERS – In de wijk Groot Overlaar verschijnen overal affiches aan de ramen met de tekst "Wij blijven Hoegaardiers". In het fusievoorstel van Binnenlandse Zaken wordt Nieuw Overlaar van Hoegaarden naar Tienen overgeheveld. Een ogenblik was er ook sprake van de overheveling van Groot Overlaar tot aan de E5. Welke nu het voorstel van grens is, blijft in het vage. In het voorstel van Binnenlandse Zaken zal, indien de Ring de nieuwe grens met Tienen wordt, Hoegaarden 390 inwoners verliezen. Aan de andere kant krijgt Hoegaarden het Kumtichse deel van Hoxem bij (122), Meldert (804) en Outgaarden (643). Dat zou het aantal inwoners van 4919 op 6098 brengen.

BOMEN PLANTEN – Op zondag 16 maart worden door het Paenhuys opnieuw bomen geplant op de dichtgevoerde vuilnisbelt in Rommersom.

OPENING JAARMARKT UITGEREGEND – De opening van de jaarmarkt van Palmzondag werd op zaterdag afgelast wegens de overvloedige regen. De majoretten en de grosse caisse bleven binnen. Op zondag viel het wel mee voor de kramers en de exposanten. Op de hoek van de Putzeysstraat vond een kleine vlooienmarkt plaats.

BROCHURE OVER PALMZONDAG – Er verschijnt een nieuwe VTB-brochure over "Hoegaarden en zijn Palmprocessie". Auteur hiervan is Leontine Wuyts.

BESCHERMING KAPITTELHUIS HOXEM – Het kapittelhuis van Hoxem wordt bij Koninklijk Besluit van 25 maart 1975 beschermd. Het is op dat ogenblik eigendom van Joseph en Anne-Marie Brasseur. In oktober 1979 zal het eigendom worden van de echtgenoten Wachters, en in juni 1988 van de echtgenoten Lauwereys-Robeyns.

RUITERS EN GILDEN VERDWENEN UIT PALMPROCESSIE – De studie en navorsingscommissie van het Nieuwhuys wil met de Hoegaardse palmtraditie weer naar de oorsprong. Er werd een akte teruggevonden van Jean-Baptist Collart uit 1806, waaruit blijkt dat er in de traditie vroeger een burgerlijk en een religieus deel was. Het burgerlijke deel is op een bepaald ogenblik door allerhande familietoestanden in Hoegaarden weggevallen. De akte geeft elementen aan waarbij de oude ommegang in ere zou kunnen hersteld worden. Collart behoorde sinds 1784 tot het Genootschap der XII Apostelen, dat samen met het kerkgezag steeds het godsdienstige gedeelte van de processie geregeld heeft. In 1806, nadat de Palmprocessie door de Franse Revolutie 12 jaar niet meer was uitgegaan, zette Collart de vroegere samenstelling op papier, maar de ommegang werd nooit in de oude luister hersteld. Het

burgerlijke deel, dat werd samengesteld door drie schepenfamilies, werd vermoedelijk om politieke redenen geweerd. Niet alleen de burgerlijke ruiters en gilden verdwenen uit de processie, maar van het religieuze gedeelte bleven alleen de priesters, de 12 apostelen en de kinderen met palmtakjes over. Door de vondst van het geschrift Collart wordt gehoopt thans de Palmprocessie weer in de oude vorm en samenstelling te herstellen.

SYMBOLIEK VAN DE APOSTELEN – We voegen hieraan een bijdrage toe over de Apostelsymboliek in de Hoegaardse Palmprocessie, zoals verschenen in Alpaïdis 122. De apostelen stappen in de palmprocessie twee aan twee, steeds in dezelfde volgorde. Johannes draagt een kelk, Petrus een sleutel, Mattheus een boek, Thaddeus een winkelhaak, Philippus een groot kruis, Andreas een kruis in X-vorm, Jacobus de Jongere een stok met kabas, Simon een zaag, Thomas een enkele lans, Jacobus de Oudere een stok met dik uiteinde, Bartholomeus een mes en Mathias een dubbele lans.

OPRUIMEN NIET VERBETERBARE WONINGEN – De gemeente Hoegaarden legt een saneringsprogramma vast voor het opruimen van een aantal niet verbeterbare woningen: 9 aan de Gasthuisstraat, 12 in de Stoopkensstraat, 12 in Hauthem, 10 in Nerm, 7 in de Vroentestraat, 5 in Hoxem, 5 in de Valleistraat, 3 in Klein-Overlaar, 3 aan de Tiensestraat, en verder nog een vijftal woningen verspreid in het dorp.

SPORTDOMEIN – Er komt schot in de verbetering van het gemeentelijk sportdomein Tiensestraat. Het bestek, met de plannen voor de aanleg van de toegangsweg, de kinderspeelplaats met zandbak, de parking, en de beplantingen, wordt goedgekeurd.

MUSEUM HEROPENT – Achttien maanden geleden sloot het Nieuwhuys museum de deuren voor een grondige schoonmaak. Het museum heropent nu in Palmzondagstemming. Alle stands werden weer in orde gezet, en al de niet-Hoegaardse voorwerpen vlogen uit de collectie. De authentieke voorwerpen werden behandeld om de tand des tijds te kunnen trotseren. Op dit ogenblik staat het museum ’t Nieuwhuys, na dat van Waterloo, aangeschreven als het meest actieve privé-museum van Brabant.

TOELAGEN VAN BJV – Het Bestuur voor Jeugdvorming betoelaagt de twee jeugdhuizen uit Hoegaarden. JVV krijgt 51.115 frank, en ’t Paenhuys krijgt 54.045 frank.

MUSEUMBIBLIOTHEEK – Het museum van Hoegaarden heeft een nieuwe afdeling bij gecreëerd: een bibliotheek waar iedereen voldoende boeken, tijdschriften en naslagwerken, in verband met heemkunde, kan raadplegen.

ZJEF VAN UYTSEL – Op paasdag 30 maart komt Zjef Van Uytsel optreden in ’t Paenhuys.

April 1975

FUSIES HANGEN IN DE LUCHT – De gemeenteraad geeft op 2 april het advies aan de Minister van Binnenlandse Zaken dat Hoegaarden akkoord gaat met het voorgestelde fusieplan voor wat betreft de samenvoeging van de gemeenten Hoegaarden (integraal) en Outgaarden, plus de wijk “Hoxem” van Kumtich, plus de wijk “Meldert” van Honsem, en zonder afstand van de wijk “Nieuw-Overlaar”. De gemeente stelt hierbij dat Nieuw-Overlaar het gunstigste financiële gedeelte van de gemeente is, en dat bij referendum 76% van de inwoners zich verzet hebben tegen aansluiting bij Tienen. De gemeente argumenteert nogmaals dat het gehucht Hoxem van oudsher van Hoegaarden is geweest, en dat de kerk, de school en het kerkhof op het grondgebied van Hoegaarden liggen. Bij een onderzoek heeft 86% van de inwoners van Meldert en de meerderheid van de gemeenteraad van Honsem de wens uitgedrukt dat de wijk “Meldert” van Honsem, bij Hoegaarden zou ingelijfd worden. Het feit dat Outgaarden zou overkomen lijkt vanzelfsprekend, want daar wordt in het advies niet over gesproken. De naam van de fusiegemeente moet wel Hoegaarden blijven, zo stelt de raad.

VERGROTING VAN TELEFOONCENTRALE – De telefooncentrale, gelegen aan de Doelstraat wordt vergroot.

VOOR HET BEHOUD VAN OVERLAAR – Schepen Pros Fourie stelt dat indien een stuk van Groot Overlaar naar Tienen wordt overgeheveld, Hoegaarden de kleinste en armste fusiegemeente van de streek gaat worden. “Overlaar bij Tienen voegen is de gemeente Hoegaarden onthoofden”, zo voegt schepen Rik Grootjans eraan toe. Nieuw-Overlaar is immers de wijk met het hoogste kadastrale inkomen. Beide schepenen wonen in dat gebied.

START WANDELCLUB – Na diverse malen te hebben deelgenomen aan een BRT-wandeltocht willen de Hoegaardiers een echte wandelclub. De Hoegaardse wandelclub start op 13 april de eerste wandeltocht aan ’t Paenhuys. Er nemen 105 wandelaars aan deel.

TERREIN ONBESPEELBAAR – Het voetbalterrein van Outgaarden bevindt zich in lamentabele toestand. Er moeten dringend draineringswerken uitgevoerd worden.

TOELAGEN PRIEELTJE – De gemeente krijgt van het Ministerie van Openbare Werken 60.411 frank, als toelage, voor het herstellen van de oorlogsschade aan het paviljoen van de Sint-Gorgoniuskerk, lees ’t Prieeltje.

Figuur 107. De start van de wandelclub

SUCCESRIJKE OPERETTENCONCERTEN – Bij de Melomanen van de Grote Gete is er het eerste van een reeks succesvolle operettenconcerten.

Mei 1975

NIEUWE BIERRIDDERS – Er worden bij Die Edele Orde vanden Roerstock drie edelvrouwen en vier bierridders aangesteld. Daarbij Yvette Kleynen, de latere Domina.

Juni 1975

PRIESTERJUBILEUM – Op 1 juni wordt het priesterjubileum van EH Bisschops gevierd in Overlaar.

SUBSIDIES VOOR DE VERENIGINGEN – Nog eens een inventaris van de verenigingen die gemeentelijke subsidies krijgen: Oudleerlingenbond Mariadal, Oudleerlingenbond gemeenteschool centrum, Oudleerlingenbond Hoxem, Chiro meisjes, Chiro jongens, Jeugdkring Getegalm, jeugdkring JVV, Mutualiteit der Jonge Arbeiders, Jeugdkring Sjaloom Overlaar, Centrale voor Arbeidsopvoeding, De Vrije Muziekliefhebbers, Thalia, De Werkmanszonen, de Melomanen van de Grote Gete, Museum J. Van Nerum, zangkoor Sint-Gorgonius, Genootschap der Apostelen, Vlaamse Toeristenbond, Vissersclub Grand-Pont, De Vogelvrienden, PVV-ontspanningskring, KAV-centrum, KAV-Overlaar, KWB-centrum, Hand in Hand, de Vooruitziende Vrouw, Bond voor gepensioneerden rusthuis, gepensioneerden parochiecentrum, gepensioneerden Overlaar, turnvereniging Mariadal, Gemeentelijk Feestencomité, Sporting Club Hoegaarden, Vrije Wielerclub Hauthem, Vrije Sportman Ho-

xem, Sportclub Volkshuis, de Vrije Sportman, de Hoegaardse Sportvienden, het Feestencomité Au Cercle, Getespurters, Schmaschi Hougardis Ping-Pongclub, Hoevop, Ridders van Brunerode, Chiro Sportclub, Bond voor Grote en Jonge Gezinnen.

MUSEUM BESTAAT 10 JAAR – Het museum 't Nieuwhuys in Hoegaarden bestaat 10 jaar. In 1964 werd werk gemaakt van de restauratie van het museumgebouw. In 1965 werd gestart, en in 1967 zocht men al naar bijkomende lokalen. Vanaf 1969 streefde het museumbestuur naar verruimde actie, culturele manifestaties werden binnengehaald, en sindsdien vonden er 77 tentoonstellingen plaats.
Bij de viering was Greta aanwezig, het petekind van het museum dat op de stichtingsdag werd geboren. Tijdens de viering kreeg het kind een erelint omgord en voortaan gaat ze door het leven als "museumprinses". De kelder van het museum is weer in orde. Op de eerste verdieping is een museumwinkeltje met souvenirs klaar. Kunstenaar Freman maakt in de gang van het museum een prachtige fresco waarop alle gebouwen van de gemeente voorkomen, evenals die van de gehuchten. De gemeente laat nog erepenningen graveren.

BRADERIE – Op 28 juni vindt in de Doelstraat een braderie plaats ingericht door de handelaarsbond.

Juli 1975

SINT-SERVATIUSKERK – De Sint-Servatiuskerk van Rommersom wordt op 4 juli een beschermd monument. Ook de omgeving wordt beschermd. (Zie Kroniek 1978-2007, p. 92)

HET DERDE PAENHUYS-FESTIVAL – Voor de derde maal organiseert het Paenhuys een festival. Er wordt uitgepakt met bekende namen als Miek en Roel en Zjef Van Uytsel.

GENOOTSCHAP VAN DE XII APOSTELEN – In diverse afleveringen van Alpaïdis gaat de Studie- en navorsingscommissie van 't Nieuwhuys dieper in op de palmzondagtraditie. In Alpaïdis nummer 40 wordt aandacht besteed aan de palmommegang na de oorlog. In 1931 vierden de apostelen hun driehonderdjarig bestaan, en organiseerden een jubelfeest onder hun Mombaarvader Petrus Kinnaer. Op 2 april 1931 kwam van het Kabinet van de Koning een antwoordtelegram, op een danktelegram aan het Vorstenhuis. Op Palmzondag 20 maart 1932 was de Mombaarvader zo ziek dat hij in de processie vervangen werd door zijn schoonzoon Theophiel Vandeplas. Twee dagen later overleed Petrus Kinnaer. De studiecommissie rekende uit dat de 301ste ommegang, zoals dat jaar aangekondigd, verkeerd was en het in feite de 284ste maal was dat de ommegang uitging. In de Revolutietijd en in 1917 en 1918 ging de ommegang immers niet door. Tijdens WOII gebeurde de ommegang uitsluitend in de kerk en niet op straat om moeilijkheden met de Duitsers te vermijden. Dit gebeurde zo vier jaar lang. In 1945 was er weer een gewone ommegang, want "Hoegaarden zonder apostelen is immers geen Hoegaarden", zo staat er in het register van het Genootschap te lezen. Maar toch zou de ommegang nooit meer de luister halen van de XVIII de eeuw. Mombaarvaders uit de 20ste eeuw waren François Vanderwaeren tot 1909, August Vanex tot 1916, Petrus Kinnaer tot 1932, Petrus Brans tot 1943, Frans Saelmaeckers tot 1947, Jean Bams tot 1950, Theophiel Vandeplas tot 1953, Emile Koeckelkoren tot 1967, en vanaf dan Victor Biscompte.

Figuur 108. Burgemeester Christiaens

BURGEMEESTER – SOLDAAT CHRISTIAENS - In Alpaïdis nummer 40 en 41 publiceert Hubert Van Nerum een bijdrage over Jean François Pierre Christiaens, ooit nog burgemeester van Hoegaarden. Hij werd geboren op 31 januari 1808 in Leuven. Hij ging naar Parijs met de bedoeling daar een confiserie te openen, maar raakte in augustus 1830 betrokken in de Belgische Omwenteling. Christiaens voerde in de strijd tegen de Nederlanders zijn mannen dapper aan. Toen hij gewond raakte door een slag met een geweerkolf in het aangezicht, bracht hij zijn herstelverlof in Hoegaarden door. Hij nam weer deel aan de gevechten in augustus 1831, toen de Prins van Oranje weer langs

Hasselt en Sint-Truiden voor Tienen verscheen, en door Koning Leopold I voor Leuven tot staan werd gebracht. In 1840 had hij het leger reeds verlaten en kreeg hij het Kruis van Ridder in de Leopoldorde. In het burgerleven hielp hij weer in de Confiserie van zijn vader, maar keerde ook vaak naar Hoegaarden bij de mensen die hem zo goed hadden verzorgd. Hij ging er op café en leerde de politiek kennen. Rosalie Vanautgaerden werd smoorverliefd op hem, en ze trouwden op 8 januari 1840. Na hun huwelijk vestigde het echtpaar zich in de Pastorijstraat, waar hij in 1830 goed was verzorgd. Hij trad in de politiek en haalde in 1848 een grote populariteit. François Christiaens werd onder burgemeester Philippe de Zangré, eerste schepen. Datzelfde jaar werd in Hoegaarden een burgerwacht aangesteld en daarin werd François Christiaens tot adjunct-majoor aangesteld. In 1849 werd Christiaens met de militie belast en moest hij de loting regelen. Zijn populariteit verhoogde en in 1851 haalde hij wel 131 voorkeursstemmen. In 1853 diende burgemeester Paillet ontslag in en werd opgevolgd door Alexander Putzeys, die maar 84 voorkeursstemmen had gehaald. Christiaens bleef schepen. In 1857 had Christiaens weer het meeste stemmen, namelijk 142, tegenover 103 voor burgemeester Putzeys. De liberale partij van Christiaens die sinds 1849 aan de macht was, verstevigde haar positie. Christiaens was een gematigde politicus die werkte in het belang van iedereen. Het was niet verwonderlijk dat hij in december 1861, toen Alexandre Putzeys zijn ontslag gaf, burgemeester werd. Christiaens zetelde als burgemeester tot 12 januari 1864 toen hij ernstig ziek werd. Hij overleed op 19 juni van dat jaar, amper 56 jaar oud.

Augustus 1975

START JVV SHOWS - De jongeren voelden zelf dat er iets mis was met JVV. Door een reeks initiatieven trachtten ze het jeugdhuis uit het slop te halen. Gedurende een paar maanden werden op zondagnamiddag super TD's gehouden in het jeugdhuis. Voor het eerst werd een vakantiekamp gehouden met de oudere jeugd. Marie-Claire en Jean-Jacques Machiels gingen van start met de showgroep, die dat jaar nog een eerste songfestival bracht, de directe voorloper van de JVV- en Klupshows. De showgroep was ontstaan uit de jongerenkern van de JVV, die toen 350 aangesloten leden had. Een initiatief van het jeugdorkest, zowat de laatste activiteit van die groep, namelijk een uitstap naar Dworp in 1974, lag aan de basis. Op 4 juli 1974 maakte het jeugdorkest deel van een jongerenprogramma in Dworp en daar maakte de Hoegaardse jeugd kennis met een aantal jongeren, die playbacknummers brachten. Dit sloeg in en zij besloten in Hoegaarden hetzelfde te doen. Op 10 juli 1976 zou de eerste echte JVV-show volgen.

OPRICHTING BASKETBALCLUB – In 't Paenhuys wordt een basketbalclub opgericht met de naam Paenhuys Basket, de eerste in de gemeente. Eddy Ladangh wordt voorzitter.

BURGEMEESTER VAN BRUSSEL - Bij KB van 20/8/1975 wordt Pierre Eugène Van Halteren benoemd als 13de burgemeester van het onafhankelijke Brussel, in opvolging van de ontslagnemende burgemeester Lucien Corremans. In Alpaïdis nummer 56, vlaste de navorsingscommissie van 't Nieuwhuys uit dat Van Halteren afstamt van Hoegaardiers. Daarvoor gaat men naar Hoegaarden terug tot de 18de eeuw.

HULDE DEKEN VANDERHASSELT – De gemeente huldigt pastoor-deken Pieter Vanderhasselt, voor het werk dat hij leverde tussen 1953 en 1975 in de Sint-Gorgonius-parochie. Op vrijdag 8 augustus vindt de huldiging plaats op het gemeentehuis.

ACTIE TEGEN AFGEBRANDE BERMEN – Het Paenhuys voert actie met affiches tegen de zwartgeblakerde wegbermen die de landschappen ontsieren.

AANKOOP VAN KROTWONINGEN – Het College beslist 8 krotwoningen aan te kopen in de Gasthuisstraat, voor sanering.

VERLEGGEN BEEK – De Provincie Brabant heeft plannen om de Schoorbroekbeek te verleggen, langs de Valleistraat. De gemeente heeft geen bezwaar.

ONTWERP VOOR WEG MELDERT TERUGGESTUURD – Het ontwerp voor de verbetering van de weg Honsem – Hoegaarden in Hauthem wordt besproken. Maar er is een discussie over het al dan niet aanleggen van fietspaden. Alleszins het ontwerp wordt teruggestuurd, met 6 stemmen voor en vier onthoudingen. Die onthoudingen komen van leden van de CVP-BSP-meerderheid. In mei 1976 pas zal het ontwerp voor onteigeningen goedgekeurd worden.

CONTRACT MET DE ZUSTERS – De gemeenteraad keurt de overeenkomst goed die de COO-commissie sloot met de vzw Congregatie van de Zusters van de H. Vincentius à Paulo van Opwijk. De vzw Congregatie verbindt zich ertoe vier religieuzen ter beschikking te stellen van de diensten van het Sint-Jozefrusthuis. De zusters zullen betaald worden als lekenpersoneel.

VERBETERING MOSSELSTRAAT EN ROMMERSOM – De Mosselstraat en Rommersom zullen vernieuwd worden. Het ontwerp ligt klaar. Uiteindelijk worden bij het definitieve ontwerp in februari 1976 de werken geraamd op 10,8 miljoen frank. De aanbesteding zal nochtans pas in november 1976 gebeuren. De werken worden toegekend aan de firma Vandenbosch, met de laagste inschrijving, namelijk 9,2 miljoen frank.
De "Mosselstraat", thans Langegrachtstraat, is geen officiële naam, maar werd wel gebruikt in gemeenteraadsverslagen. De naam komt van een herberg waar men mosselen kon eten, in het eerste deel van de straat.

GEMEENTE RISKEERT NOG WERKEN IN HOXEM – De gemeente keurt bijkomende meerwerken goed aan de wegen in Hoxem, hoewel men nog steeds onzeker is over de toekomst van het gehucht. De gemeente Kumtich heeft zich principieel akkoord verklaard om de verbetering van de Sint-Jansstraat door te trekken op het grondgebied van Kumtich tot aan de nieuw aangelegde invalsweg van het Tiense gehucht Oorbeek. Ook de Persstraat wordt in de verbeteringwerken betrokken.

RESTAURATIE GEMEENTEHUIS – In Hoegaarden werden de rechterzijgevel en achtergevel van het gemeentehuis tot ieders voldoening gerestaureerd door het eigen gemeentepersoneel. Er wordt nu principieel ook goedgekeurd de voorgevel te restaureren, maar daar zullen gespecialiseerde firma's voor aangeschreven worden.

September 1975

DEKEN OP RUST – Pastoor-Deken Pieter Vanderhasselt wordt op 1 september op rust gesteld.

LAGERE SCHOOL OUTGAARDEN OPGEDOEKT – In 1975 werd de lagere school van Outgaarden getroffen door de rationalisatiewet en opgedoekt.
Sinds verscheidene jaren werd de minimale vereiste, namelijk 15 leerlingen, niet meer gehaald. De raad nam de beslissing met 4 stemmen tegen drie om de school op te heffen. De nog bestaande kleuterschool werd in 1976, na de fusie met Hoegaarden, administratief naar de centrumschool overgeheveld.

BARSTEN IN DE KAPEL VAN ROMMERSOM – De inwoners van Rommersom hebben hun kapel eigenhandig geschilderd, maar daarmee is geen einde gekomen aan de bouwvallige toestand van de kapel. De wandelclub van 't Paenhuys bezocht de kapel en constateerde scheuren en barsten in de buitenmuren. De klassering van dit gebouw werd al in 1973 door de tussenkomst van Willy Kuijpers gestart, maar men kwam nog niet tot de slotfaze van de klassering. En zolang krijgt de kerkfabriek uiteraard geen financiële tegemoetkoming voor restauratie.

GEKLASSEERDE GEBOUWEN – De BRT wijdde zopas een TV-programma aan de beschermde monumenten in Hoegaarden. In 1975 werden volgende monumenten gerangschikt: de boerderij "11000 Maagden", het huis "Het Schip" in Nerm, de hoeve "Fouyn" in Hauthem, het kapittelhuis aan de Kerkstraat 31 in Hoxem, en de Sint-Servatiuskapel en omgeving in Rommersom.

OPLEVERING STICHELKE – Op vrijdag 12 september vindt de definitieve oplevering plaats van de werken aan de wijk 't Stichelke.

BRUG MOLENBEEK – De brug over de Molenbeek (Mene) aan de Dorpstraat in Hoxem is in slechte staat. De Gouverneur stelt voor de kosten te laten delen door de gemeenten Hoegaarden en Kumtich. Ook de Watering dringt aan op herstel.

LAATSTE DIAVERTONING – De foto-, film- en diaclub Hugardis brengt op het gemeentehuis bij septemberkermis de laatste twee vertoningen van de succesrijke diamontage "Dit is Hoegaarden". Het gaat om de laatste openbare voorstelling.

115 JAAR VRIJE MUZIEKLIEFHEBBERS – De Vrije Muziekliefhebbers bestaan 115 jaar en dat wordt gevierd met een eucharistieviering, de inwijding van een nieuwe vlag, een optocht gevolgd door ontvangst op het gemeentehuis en een academische zitting in de Pax. In de kerk werd de nieuwe vlag van VML gewijd door EH Aerts. Op het gemeentehuis ontving voorzitter Arthur Stockmans een penning voor aan de

vlaggestok. De hele geschiedenis van VML is zowat gekoppeld aan drie vlaggen: de eerste uit 1860 bij de start van de "Société de musique des Mélomanes de la Grande Ghète" die in het museum is geplaatst, de tweede uit 1946 bij de nieuwe start na de oorlog. Toen noemde de harmonie zich "Vrije Muziekliefhebbers" om hun onafhankelijkheid te tonen. In 1954 kreeg de harmonie opnieuw een voorzitter August Paenhuyzen die in 1956 werd opgevolgd door Emiel Steenwegen. In 1974 ? (1972 volgens een andere bron) werd Steenwegen opgevolgd door Arthur Stockmans als voorzitter. De derde vlag is die van het 115-jarig bestaan in 1975. Op het gemeentehuis werden heel wat leden van de muziekvereniging gedecoreerd, o.a. Karel Romme voor 35 jaar dirigent en meer dan 50 jaar muzikant. Voor 50 jaar muzikant werden ook nog gedecoreerd: Theofiel Sterckx, Arthur Stockmans en Frans Ausloos.

GEMEENTEFUSIES VASTGELEGD – De gemeente Hoegaarden verneemt met onstentenis dat het gemeentelijke advies i.v.m. de fusies genegeerd werd.
Bij Koninklijk Besluit is nu vastgelegd dat de gebiedsdelen van Hoegaarden ten noorden van de E5 worden toegevoegd bij Tienen.
De gemeente stemt een nieuwe motie waarbij wordt gesteld dat het meest renderende deel van de gemeente moet afgestaan worden. De gemeente heeft ook becijferd dat wel 90% van de schoolgaande jeugd van Groot-Overlaar, Nieuw-Overlaar en de Oorbeeksesteenweg, de scholen van Hoegaarden bezoekt. In het afgescheiden gebiedsdeel wonen 3 gemeenteraadsleden van Hoegaarden, waarbij twee schepenen.

Oktober 1975

FUSIE SCHOOL HOXEM – Door de rationalisatiewet van 1975 fusioneerde de lagere school van Hoxem administratief met de gemeenteschool van Hoegaarden, op 1 oktober 1975, onder leiding van schoolhoofd Albert Guilluy.
Leuk om weten is dat ook het schooltje in Hoxem niet ontsnapte aan politieke strijd. In 1878 kwam er een jonge onderwijzer Julien Koninckx in Hoxem. Toen de liberalen bij de wetgevende verkiezingen de absolute meerderheid haalden, op één zetel na, werd toen aangenomen dat er geen godsdienstles meer mocht gegeven worden, en dat de kruisbeelden uit de klas zouden verdwijnen. De katholieken hebben toen in Hoxem een school gesticht in het café "Krues" Truyens, waar de zoon van de cafébaas, Sis Brasseur, de grootvader van wijlen Mariette Brasseur, les

Figuur 109. VML in de Pax in 1975

gaf. Siske had in zijn school wel 50 leerlingen, terwijl meester Julien Koninckx er maar 8 behield. In 1884 kwamen de katholieken weer aan het bewind, en de kinderen verschenen weer op school.

ONTHAAL VAN NIEUWE PASTOOR – DEKEN – EH Jan Vandervelpen is niet langer onderpastoor van Rillaar, maar voortaan pastoor en deken van Hoegaarden. De nieuwe deken werd door burgemeester Kerrijn onthaald aan het Mariadal. Kinderen en verenigingen stelden zich op in stoet, en met fanfaremuziek trok men richting Sint-Gorgoniuskerk. Albert de garde liep op kop, met daarachter de Ruiters van Brunenrode, de Melomanen van de Grote Gete, de PVV-vrouwen, de chirogroep van Rillaar, de Bond van Gepensioneerden van het parochiecentrum, de oudstrijders, fanfare de Mottegalm Rillaar, de KAV, KWB, turnclub Mariadal, Paenhuys, SC Hoegaarden, Chiro Hoegaarden, de Vrije Muziekliefhebbers en het Genootschap der XII Apostelen.
De Districtdeken Oberge leidde de aanstellingsplechtigheid. Hij had ook lofwoorden voor deken Vanderhasselt die op post gebleven was, zolang zijn gezondheid het toeliet.
Pastoor-deken Jan Vandervelpen zou nog een hele tijd de medewerking hebben van de medepastoors Laurent Aerts tot 1983, en Louis Vanderheyden tot 1978.

OVER HET GEWESTPLAN TIENEN- LANDEN – Tijdens een infovergadering in 't Paenhuys werden heel wat opmerkingen gemaakt betreffende het Gewestplan Tienen- Landen, voor wat het grondgebied Hoegaarden – Outgaarden, aangaat. In dit plan wordt de industriezone in Altenaken uitgebreid tot aan de Grote Baan. Er werd aangedrongen dat het bedrijf Newform uitbreidingskansen zou behouden. Een uitbreiding van het Outgaardense woongebied langs de Hoegaardenstraat is gewenst. Men vraagt zich af waarom de woonzone tussen Huzarenstraat en Blokstraat geschrapt werd. In Hoegaarden moet de bebouwing in de richting Elst tot dicht bij de kerk mogelijk gemaakt worden. Er wordt ook voorgesteld om tussen de Neskensstraat, de Pastorijstraat, de Tommestraat en Elst een zone te voorzien voor sociale verkavelingen.
Er wordt bescherming gevraagd van de omgeving van de Sint-Janskerk en molen in Hoxem, evenals van het huis Brasseur. Ook in de Pastorijstraat in Hoegaarden moet de bouwstijl in de lijn van de historische woningen gehouden worden.
Het park van het klooster moet beschermd worden, in het Schoor moet natuurgebied komen. In het nieuwe plan heeft de Kluis, een strook van 100 meter een bufferfunctie tussen het dorp en de industriegronden van de fabriek. De vergadering vraagt uitbreiding van die strook tot het hele gebied, met weiden en bronnen.

GEEN POSTGEBOUW AAN ALBERTLAAN – De gemeente adviseert de bouw van een postgebouw in de K. Albertlaan, negatief, omdat de inplanting in een residentiële wijk, met uitsluitend plaatselijk verkeer, ongelukkig zou zijn. De gemeente wil de Post helpen zoeken naar een geschikte bouwplaats.

NAAR RAAD VAN STATE? – Het schepencollege van Hoegaarden heeft juridisch advies ingewonnen i.v.m. de fusies. Waarschijnlijk zal de gemeente met het ontwerp naar de Raad van State stappen, omdat de wettelijke procedures niet gevolgd werden, en er in Hoegaarden geen advies kon worden gegeven.
Hoegaarden heeft zich slechts kunnen uitspreken over een grenscorrectie tussen Tienen en Hoegaarden met betrekking tot Nieuw Overlaar. De minister heeft daarna gewoon geconcludeerd dat ook Groot Overlaar moest overgeheveld worden. Hoegaarden zou ook stukken van Bost, Oorbeek en Goetsenhoven krijgen, maar niemand heeft zich daarover kunnen uitspreken.

November 1975

NAAR RAAD VAN STATE – De gemeente Hoegaarden gaat beroep aantekenen bij de Raad van State om de nietigverklaring te vragen van het KB van 17 september dat de samenvoeging van gemeenten en de wijziging van hun grenzen inhoudt.

ANTWOORD MINISTER – De minister Michel antwoordt op het verzet van de gemeente Hoegaarden i.v.m. de fusies dat het eerst de bedoeling was alleen Nieuw Overlaar naar Tienen over te hevelen. Omdat er geen duidelijk zichtbare scheiding was, werd dan maar beslist na opmetingen door het kadaster de E5 als scheidingslijn te nemen. De gemeente had als argumenten tegen de overheveling van Nieuw- en Groot Overlaar: het feit dat de kinderen uit beide gehuchten school lopen in Hoegaarden, dat twee Hoegaardse schepenen in dat woongebied gehuisvest zijn, en dat beide wijken fiscaal aantrekkelijk zijn voor Hoegaarden. Het verzet van Hoegaarden wordt overge-

maakt aan de provinciale commissie van de grenscorrecties.

BEUKENLAAN ZONDER BEUKEN? – Krijgt Hoegaarden voortaan een Beukenlaan zonder beuken? De laatste oude bomen staan immers op bouwpercelen die verkocht zijn en staan in de weg van nieuwbouw. En in de gemeente bestaat geen reglement op het kappen van alleenstaande bomen.

AANKOOP HUIS OP HOEK DOELSTRAAT – De gemeente wil het huis A. Putzeysstraat 28, eigendom Savonet, aankopen. Daar was nog een tijdje een krantenwinkel gevestigd. Tijdens de eerste openbare zitdag was er geen koper. De gemeente wil dit kopen omdat dit huis een scherpe hoek vormt tussen de Doelstraat en de A. Putzeysstraat, en het voor veilig verkeer wenselijk zou zijn dat het verdween.

December 1975

PLEIDOOI VOOR OPENEN KLUIS – Op een vergadering in ’t Paenhuys onder leiding van Dr. Willem Loosen werd de openstelling van het wandelpad de Kluis, druk besproken. Er wordt aangedrongen op een bewegwijzerd wandelpad.
Als dit pad niet kan doorgaan is het niet alleen een verlies voor de toeristen langs de Pepijnroute, maar ook voor de Hoegaardiers. De Kluis was het speelterrein van opeenvolgende generaties en de Gete was tot voor enkele tientallen jaren het publieke zwemdok. De Toeristische Federatie heeft vastgesteld dat als de wettelijke toestand niet hersteld wordt, het project niet kan doorgaan. Er is immers al een lopende erfdienstbaarheid voor een pad, maar gebruikers van weiden, velden, landbouw en industriegronden, langs de Gete, verhinderen de doorgang. Zo heeft de steenbakkerij de holle weg dichtgegooid met slechte aarde. Het bedrijf moest het terrein in de oorspronkelijke toestand herstellen, maar ging failliet voor het zover kwam. Langs de Gete staan de omheiningen te dicht bij de rivier, ze zouden minstens een meter moeten opschuiven. De werkgroep wandelpaden van ’t Paenhuys hoopt dat de gemeente gaat ingrijpen. De werkgroep legt in dit verband een motie voor aan de gemeenteraad.

CHARLES MICHEL – Charles Michel, geboren op 21 december 1975 is een Belgisch politicus voor de MR. Charles Michel is de zoon van MR – politicus en gewezen Europees commissaris Louis Michel, afkomstig uit de liberale Michelfamilie uit Hoegaarden, beter gekend als de « Sellekes ». Charles is licentiaat in de rechten en advocaat en werd volksvertegenwoordiger in Waals - Brabant en was minister (2000-2004) in de Waalse regering. Hij is tevens burgemeester in Waver. Van december 2007 tot maart 2008 was hij minister van Ontwikkelingssamenwerking in de regering -Verhofstadt III. Hij behield die functie toen Yves Leterme de fakkel overnam op 20 maart 2008 en in de Regering - Van Rompuy, die startte in december 2008. Hij bleef minister in de volgende regering Leterme, ook toen die ontslagnemend was. In 2011 werd hij voorzitter van de MR, de Waalse tegenhanger van Open VLD.

AANTAL INWONERS – Op 31 december 1975 telt de gemeente Hoegaarden 4838 inwoners.

1976

Januari 1976

DRINKGEWOONTEN IN HET VERLEDEN – Dr Willem Loosen, die al als 15-jarige Hoegaarden verliet, en nu in Leuven woont en neuroloog is, in een Mechels ziekenhuis, kwam in Hoegaarden een voordracht houden over “Drinkgewoonten in het verleden”. Dr Loosen gaf een overzicht van de bier- en wijngeschiedenis van Hoegaarden. Pas rond 1500 brouwden de Brabanders hun eigen bier. Toen in de 16de eeuw de bierproductie wegens graangebrek door de overheid werd beperkt, brouwden de Hoegaardiers rustig verder. Zij waren immers een Luikse enclave in Brabant. Hoegaarden telde in 1693 amper 1200 inwoners, maar wel 20 brouwerijen. In 1727 waren er 17 brouwerijen plus nog 93 boeren die een eigen bier brouwden. Die aantallen zouden groeien tot wel 35 brouwerijen en 130 boerenbrouwers. In de 18de eeuw produceerde Hoegaarden met 2000 inwoners wel 50.000 tonnen bier, terwijl Leuven er maar 10.000 meer produceerde.
Volgens Dr Loosen is drinken niet ongezond. Met 120 liter bier per jaar en per Belg scoort de Belg maar matig. In de 16de eeuw dronk een Leuvenaar 270 liter per jaar en een eeuw later zelfs 400 liter.

MOTIE WANDELPAD – Het College neemt kennis van een motie gestuurd door ’t Paenhuys, i.v.m. de opnieuw aan te leggen wandelweg in de Kluis.

UITBREIDING ZANGKOOR – Het koor van Sint-Gorgonius wordt uitgebreid met het oog op

de priesterwijding van Joris Hardiquest later op het jaar.

ROOD GRIND – De gemeente gaat een aantal voetpaden opfrissen met rood grind, o.a. in Nieuw-Overlaar, de Beukenlaan, Groot-Overlaar, de Slachthuisstraat, de Vroentestraat, de Astridstraat en de Albertlaan. De gemeente gaat dat grind met een eigen camion halen in Quaregnon.

RENAAT HENSKENS SCHOOLHOOFD – Op 16 januari 1976 werd Renaat Henskens gevraagd om Albert Guilluy, afwezig door ziekte, op te volgen als waarnemend schoolhoofd van de gemeentelijke basisschool. In september 1979 werd Renaat Henskens definitief schoolhoofd in de Centrale Gemeentelijke Basisschool, met wijkafdelingen (kleuterklassen) in Hoxem en Outgaarden.

SLECHTS 1 NEDERLANDSTALIG PROGRAMMA – De inwoners van Meldert-Honsem die voor kabeltelevisie bedeeld worden door de Compagnie Intercommunale d'Electricité de Jodoigne et Extensions, krijgen op dit ogenblik maar één Nederlandstalig programma in het basispakket, namelijk de BRT. Kamerlid Willy Kuijpers interpelleert hierover de minister van Cultuur in de Nederlandse Cultuurraad. Het Kamerlid vindt dat meerdere programma's moeten aangeboden worden zonder bijkomende kosten.

WERKEN SPORTTERREIN – De werken aan het voorplein van de sportterreinen Tiensestraat, starten op 21 januari. De toegangsweg, de parking, de kinderspeelplaats, de zandbak, de afsluiting en de beplantingen, maken deel uit van het dossier.

OPENHOUDEN VAN VELDWEGEN – De gemeente verwittigt de landbouwers ervan dat ze verplicht zijn de veldwegen open te houden. Er is ook een verbod op sluikstorten en de bermen moeten gereinigd en gesnoeid worden. Er zal ook opgetreden worden tegen sluikstorten van andere personen. Vooral in het Schoor, in de velden die aan Sluizen palen en aan de Marollenkapel, is sluikstorten sterk aanwezig.

HUWELIJKSSCHOOL IN RUSTHUIS – Voortaan worden de bijeenkomsten van de dekenale huwelijksschool georganiseerd in de gemeentelijke "kaartzaal" van het rusthuis.

PHILEMON VANDERWAEREN – In de eerste Alpaïdis van 1976, nummer 42 verschijnt een bijdrage van Hubert Van Nerum over een Hoegaardier die het bloedbad bij Tamines in WOI overleefde. Het ging om Hoegaardier Philémon Vanderwaeren. Hij vestigde zich echter in Tamines waar hij werkte aan de spoorweg. Op 21 augustus 1914 rukte het Duitse leger Tamines binnen. De Duitsers wilden zich wreken voor hun doden en zouden een groot deel van de burgerbevolking doden. De menigte werd geveld in twee salvo's en wie nog bewoog werd afgemaakt. Temidden deze bijeengedreven massa bevond zich Hoegaardier Philémon Vanderwaeren. Bij het eerste salvo werd hij in de rechterschouder getroffen, en achteraf kreeg hij nog een dumdumkogel in zijn linkerzijde. Toen hij 's nachts weer bij bewustzijn kwam kreeg hij nog enkele bajonetsteken door twee Duitsers. Ze sleurden hem uit de massa tot aan de oever van de Samber. Daar wierpen ze hem in de Samber, maar dat werd zijn redding want het koude water stelpte het bloed, en gaf hem weer kracht. Hij kroop uit het water en werd gevonden door Sylvain Detry. Het jaar daarop was Vanderwaeren, een ijzersterke Hoegaardier, voldoende hersteld om naar zijn geboortedorp weer te keren. Hij ging daar in de suikerfabriek Grand-Pont werken. Vanderwaeren zou uiteindelijk 77 jaar oud worden, en stierf in Hoegaarden in 1964.

Figuur 110. Philémon Vanderwaeren (Collectie Dodion)

Februari 1976

17000 BEZOEKERS – Museum 't Nieuwhuys blikt terug op de 10de verjaardag van het museum het voorbije jaar. Er werden wel 17.000 bezoekers geteld. Het waren vooral de activiteiten die de bezoekers aantrokken. Het museum leidde 576 mensen rond in de gemeente, het voorbije jaar.

OVER HOEGAARDSE HANDEL – In 't Paenhuys wordt een paneldiscussie gehouden over de toekomst van het Hoegaardse handelscentrum. André Smets, uitgever van het publiciteitsblad "Publipers" uit

Tienen was genuanceerd pessimistisch. Hoegaarden kan wel een rol spelen als animator, maar dan mag men niet bij de pakken gaan zitten, zoals in Grimde gebeurde. Nadelen voor Hoegaarden zijn volgens Smets: de grens met Tienen, de taalgrens, te weinig gespecialiseerde zaken, het te verspreide handelscentrum.
Charles Bullens, vertegenwoordiger van de handelaarsbond constateerde een stijging van de omzet met 18% in 1975, ondanks de neergaande conjunctuur. Maar in 1976 wordt een herstel verwacht. Guido Leerschool van NCMV stelde dat het centrum moet uitgebouwd worden op het ritme van de voetganger, maar dat het toch goed bereikbaar moet zijn met auto en openbaar vervoer. Er werd beklemtoond dat eenrichtingsverkeer in de Doelstraat uit den boze blijft. Er werd ook gesteld dat Tienenaars zeker niet in Hoegaarden gaan komen kopen, maar dat Hoegaardiers meer in eigen dorp moeten kopen.

NIEUW CAFETARIA – De gemeente Hoegaarden wil het cafetaria en de sanitaire installaties van het gemeentelijk domein aan de Tiensestraat vernieuwen. Er wordt een opdrachtofferte uitgeschreven.

Maart 1976

NIEUWE START DOLFIJNEN – Vorig jaar stopten de Dolfijnen als zwemclub, maar in 't Paenhuys denkt men eraan ter herbeginnen met de wekelijkse zwemstonden. Mariette Peeters, Rik Doyen en Frans Huon zijn druk aan het onderhandelen hierover. Men zoekt nog enkele kandidaat medewerkers.

VRAAG BESCHERMING KERK OVERLAAR – Willy Kuijpers heeft op 23 maart een parlementaire vraag gesteld met het oog op bescherming van de Sint-Lambertuskerk van Groot-Overlaar. Volgens Kuijpers moet de beschermingsprocedure uitgebreid worden tot de hoeve, en de belendende weiden. Kuijpers krijgt als antwoord dat i.v.m. de bescherming van de Sint-Lambertuskerk in Hoegaarden, op 26 september 1975 een voorlopige erkenning werd betekend. Het dossier zal op 1 april worden overgemaakt aan de Commissie voor Monumenten en Landschapszorg. De Sint-Lambertuskerk is één van de oudste romaanse kerkjes uit het land. Zij werd opgetrokken in Gobertangesteen en kwartsiet. Het kerkje bevat een preromaanse rechthoekige beuk uit de 10de eeuw, een romaans koor uit de 12de eeuw, een vierkante westtoren uit de 13de eeuw en een traptoren uit de 16de eeuw. De restauratie van het 19de-eeuwse orgel, gebouwd door de Tiense orgelbouwer P.A. Van Dinter, werd voltooid in 1990. Ondanks restauraties in 1923-1926, is de kerk nog bouwvallig in 2009. Een restauratiedossier moet dan weer opgestart worden.

April 1976

KOSTPRIJS RUSTHUIS – Op 1 december 1975 betaalden residenten van het Sint-Jozefrusthuis 260 frank per dag, op 1 februari 1976 ging dit naar 265 frank, en op 1 april naar 270 frank.

DUBBELE TENTOONSTELLING – In 't Nieuwhuys loopt een dubbele tentoonstelling. Miel Mattheus voorzitter van de Tiense Verzamelaars, exposeert een collectie strijkijzers, kruisbeelden, doodsprentjes en bidprentjes. Kunstenaar Georges Bollens exposeert er een 30-tal pentekeningen en portretten.

RUILVERKAVELING – Twee afgevaardigden van het Ministerie van Landbouw en Streekeconomie hebben Outgaarden bezocht met het oog op een voorstel tot ruilverkaveling.

TWEE BEWEGWIJZERDE WANDELPADEN – Op een vergadering in het gemeentehuis met o.a. de secretaris van de Toeristische Federatie van Brabant, wordt vernomen dat in Hoegaarden twee wandelpaden gaan bewegwijzerd worden: het Marollenpad en het Kluispad. De gemeente zal 20% van de kosten dragen, de rest wordt gesubsidieerd door het Rijk en de Provincie.

OVER DE PALMPROCESSIE – In 1931 schreef pastoor Verhoeven een boekje over "Palmzondag in Hoegaarden". Pastoor Vander Velpen vulde het aan in zijn geschiedenisboek van Hoegaarden in 1959. Vorig jaar verscheen een handig VTB-boekje over de traditie, van de hand van Leontine Wuyts. Het museum 't Nieuwhuys is in zijn tijdschrift Alpaïdis nu al aan de vijfde aflevering toe over de processie in de 18de eeuw. De studie- en navorsingscommissie pleitte voor het restaureren van de ommegang in zijn oude vorm, met een burgerlijk gedeelte. In de jongste bijdrage wordt gehandeld over de periode onder Mombaarvader Frans Boesmans, van 1691 tot 1712. Het Genootschap kon iets later zijn 100ste verjaardag vieren, maar de processie kreeg verbod om buiten de kerk te treden. In 1781 werd dit euvel uit de weg geruimd, maar na de Franse overheersing

in 1794 kwam er een algemeen verbod.

AL 43 JUDOKA'S – Onlangs werd in het Paenhuys aan de brede waaier van activiteiten een judoclub gevoegd. Deze club, o.l.v. Rik Kinnaes telt momenteel al 43 actieve judoka's. Einde 1976 worden 28 tatamis aangekocht, de echte start van de Paenhuys Judoclub met eigen materiaal.

HOOP OP RESTAURATIE EN KLASSERING – In 1971 schreven Frans en Johannes Doperé in "Alpaïdis" een blijvend document over acht Romaanse kerken in de streek. Vijf jaar later is de aandacht voor die monumenten nog gegroeid. In Hoegaarden wordt bescherming overwogen en in Wezeren en Lijsem (Lincent) wordt gewerkt aan restauratievoorstellen. De kerken in de regio Hoegaarden waaraan de Doperés aandacht schenken zijn de Sint-Lambertuskerk van Groot-Overlaar in Hoegaarden, de Sint-Janskerk in Hoxem – Hoegaarden, en de toren van de Sint-Ermelindiskerk in Meldert- Honsem. In Hoxem werden reeds degelijke restauratiewerken verricht. De oudste kerk uit de regio is die van Groot-Overlaar die teruggaat tot het einde van de 11de eeuw. Het is verwonderlijk dat deze kerk nooit bij KB werd beschermd. Nu kwam er een parlementaire tussenkomst die aandringt op klassering, van de hele omgeving, met inbeprip van de overblijfselen van de 18de eeuwse hoeve ernaast. Er wordt nog gehoopt dat de klassering nog tot stand komt voordat dit deel van Hoegaarden bij Tienen wordt gevoegd.

KRONIEK VAN DE ACHELSE KLUIS – In 1648 gaan de Nederlandse katholieken, op de vlucht voor de "Vrede van Munster", en stichten een kapel in Achel. In 1844 bouwen Monniken van Westmalle de ruïnes van De Achelse Kluis weer op en doen er aan akkerbouw, veeteelt en wijnbouw. In 1852 wordt het eerste bier wordt gebrouwen in Achel : "Patersvaatje". Het recept hiervan zou later dienen in Rochefort. In 1871 wordt De Achelse Kluis verheven tot abdij. In 1914 bezetten de Duitsers de abdij en nemen de koperen ketels in beslag. Het einde van de brouwerij. In 1930 wordt de productie van boenwas opgestart en met succes ! In 1970 wordt de winkel van Broeder Martinus geopend. De Nederlanders komen er massaal Belgisch bier en chocolade kopen. De vraag naar een eigen bier stijgt. In 1976 doopt brouwerij De Kluis Hoegaarden zijn "Vader Abt" bier om in "Trappistenbier van De Achelse Kluis". De paters van Achel waren toen aandeelhouders in de Hoegaardse brouwerij. Na een klacht voor misbruik van de naam "Trappistenbier" verandert dit in "Sint-Benedict" gebrouwen voor de Trappisten Abdij De Achelse Kluis. Later wordt het gewoon Benedict. In 1985 is er de grote brand in De Kluis Hoegaarden. Brouwerij Sterckens maakt vanaf nu Kluyserbier. Echter niet voor lang. In 1991 maakt Brouwerij Den Teut uit Neerpelt 't Paterke voor De Achelse Kluis. In 1998 met de hulp van monniken uit Westmalle en van Broeder Thomas wordt opnieuw een eigen brouwerij opgericht binnen de muren van het klooster. Vanaf nu heeft België er een 6de authentieke trappist bij. In 2001 ziet de Achel Tripel het levenslicht…

200 JAAR GELEDEN OVERLEED BESCHEY – Op 15 april 1776, net 200 jaar geleden, overleed de beroemde Antwerpse rococoschilder Balthasar Beschey. Hij schilderde het altaarstuk voor het hoofdaltaar van de Sint-Gorgoniuskerk "De Calvarie, Christus aan het Kruis". Op dit schilderij zijn Maria, Johannes en een aantal Jezuïtenheiligen te zien. Dit doek werd gerestaureerd in 1950.

GESCHIEDENIS VAN DE WIJNBOUW – In het heemkundig tijdschrift Alpaïdis van 't Nieuwhuys, nummer 43 wordt dieper ingegaan op de Hoegaardse wijngaarden. De oudste bronnen over de druiventeelt in Hoegaarden dateren van 1267 en vermelden de vermaarde wijngaarden van de Ridders van Aalst. Ook de Groeninckouter, gelegen boven Egypte, tussen Hoegaarden en Hauthem, schijnt een bijzondere waarde gehad te hebben. De wijngaarden hadden een gemiddelde oppervlakte van 6 tot 12 are. Ze waren grotendeel gelegen op de zuiderflanken van het Schoorof Nermdal. Er waren ook wijngaarden in Rommersom, Outgaarden en Overlaar. Een oude legende verhaalt dat de koning van de zigeuners, die jaarlijks in het gehucht Egypte hun tenten kwamen opslaan, uit dankbaarheid aan de Hoegaardiers de geheimen van de wijnbereiding heeft geleerd. Voor de gemeente is het alleszins een winstgevende zaak geweest. De hoge bloei van de Hoegaardse wijnhandel in de 15de en 16 de eeuw, wordt aangetoond door oude akten. Maar ondanks de hoge bloei was de wijnhandel in 1582 al met 1/3de gedaald, hoewel er toen nog een 100-tal wijngaarden in stand gehouden werden door 71 wijnboeren. De invoer van Franse wijnsoorten uit het zonnige zuiden en de opkomen-

Figuur 111. De priesterwijding van Joris Hardiquest

de biernijverheid waren de oorzaak van de achteruitgang van de wijnteelt.

DE CLUB EN DE CLAN – In Familieschoon 121 wordt dieper ingegaan op de politieke tweestrijd tussen de "Club" en de "Clan", die in 1870 zonder genade de ontbinding van de in 1741 opgerichte Confrerie der Vijf Geslachten zou betekenen. De Club en de Clan werden de kern van de twee grote politieke partijen in Hoegaarden in 1875: de katholieke partij (de oude Club), voorheen als zwarten en daarna als gelen bestempeld, en de liberale partij (de oude Clan"), eerst de witten, dan de blauwen genaamd. In 1877 leden de liberalen de nederlaag, na 28 jaar bewind, maar in 1896 werden de katholieken geweerd tot in 1970.

Mei 1976

SMASH KAMPIOEN PING PONG – Smash Hugardis, de tafeltennisploeg, vierde de titel in vierde afdeling van de Brusselse - Brabantse tafeltennisfederatie. Op 15 mei wordt een kampioenen thé-dansant georganiseerd. Jo Vanparijs, Jacques Huysecom, Koen en Jan Ipers, Pierre d'Heedene en Raf Poelvoorde, behaalden de titel.

WIJDING JORIS HARDIQUEST – Een week na zijn wijding draagt EH Georges Hardiquest op 8 mei zijn eremis op in Hoegaarden. De verenigingen grepen die gelegenheid aan om in stoet, van het ouderlijk huis aan de Kloosterstraat, naar de kerk te trekken. In de stoet stappen o.a. Chiro Hoegaarden, de Werkmanszonen en de Katholieke Gepensioneerdenbond op. Medepastoor Aerts hield de homilie, en wees op het lef van de jonge Hoegaardier om zich voluit over te geven aan het priesterambt. Nadien volgde nog een receptie op het gemeentehuis. Joris Hardiquest trad al een tijd op in het dorp zowat als vierde pastoor. Zijn officiële naam is Georges, maar sinds zijn studies in Leuven werd hij Joris genoemd.

START PAENHUYS DOLFIJNEN – Op donderdag 20 mei start het Paenhuys met de nieuwe zwemclub. Wekelijks zal een bus rijden naar het zwembad van Geldenaken. Henri Doyen is voorzitter van de nieuwe club.

AANKOOP VAN ACHT KROTWONINGEN – De gemeente koopt 8 krotwoningen aan in de Gasthuisstraat, voor sanering van de buurt. Ze worden uiteraard gesloopt. Het gaat om huizen van de familie Lodewijckx. Het College besliste hierover al in augustus 1975.

WATERLOOP OVERWELFD – Een nieuw stuk van de waterloop "Klein-Overlaar" of Klein Overlaarbeek zal overwelfd worden ter hoogte van het huis Massa.

REDDELEN ONDER DE BOOMPJES - In 1976 verscheen het boekje "Reddelen onder de Boompjes" van Paul Kempeneers. Het bevatte een 1000-tal dialectwoorden die Rutten of Tuerlinckx niet hadden opgetekend. Deze woorden waren bijeengesprokkeld, niet enkel uit de volksmond, maar ook uit dialectische stukjes en artikels, onder meer uit de beruchte schimpscheuten van Witte Wazze. Het boek is thans uitverkocht. Het nieuwe idioticon omvatte meer dan 3000 dialectwoorden uit Tienen en Hoegaarden. "Hoegaarden heeft enkele woorden die alleen daar bekend zijn, zoals roosjes (spruiten), mouchen (huisbezoeken afleggen bij de verkiezingen), dezen dag (vandaag), enz. Uiteraard is de Tiense en Hoegaardse woordenschat grotendeels dezelfde. Enkel de uitspraak verschilt. Hoegaarden zegt moake, Tienen maake", aldus Paul Kempeneers.

HOEGAARDS IDIOTICON - Het boek "Tiens en Hoegaards Idioticon" is een dialectenwoordenboek door de plaatsnaamkundige dr. fil. Paul Kempeneers over het Tiens en Hoegaards dialect. Het boek van 272 pagina's is in 2004 verschenen. Dit werk is een grondige bewerking en uitbreiding van *Reddelen onder de Boompjes* van 1976. Woorden die iedereen kent en die ook in het Algemeen Nederlands voorkomen, zijn niet opgenomen. In het boek staat ook de afwijkende uitspraak van de Hoegaardiers. Hoegaarden kent enkele woorden die de Tienenaar niet gebruikt: *pismarooi* (mier), *roosjes* (spruitjes), *paarderuiter* (meikever), *dezen dag* (vandaag), enz.

Juni 1976

BRADERIE IN DE DOELSTRAAT – De Handelaarsbond van Hoegaarden organiseert op 27 juni al voor de tweede maal een geslaagde braderie in de Doelstraat. Er nemen meer dan 30 winkeliers en ook verenigingen aan deel. Hoegaarden telt op dit ogenblik zowat 150 zelfstandigen, waaronder een 80-tal die een winkel uitbaten. Ongeveer driekwart hiervan is aangesloten bij de Handelaarsbond, die voorgezeten wordt door Jacques Georges.

EEN SPORTHAL – De gemeenteraad van Hoegaarden neemt de principsbeslissing om een polyvalente feest- en sportzaal op te richten. Volgens burgemeester Kerrijn komt die zaal er best op de COO-eigendommen in de Stoopkensstraat, maar PVV-raadslid Willy Boffé vindt dat die zaal beter ingepast wordt in de uitbouw van het sportdomein aan de Tiensestraat.

NIEUWE ASFALT – De Doelstraat, de A. Putzeysstraat en de Gasthuisstraat krijgen een nieuwe asfaltlaag. Interleuven voert de werken uit. In november 1976 wordt hiervoor een lening aangegaan van 1,5 miljoen frank aangegaan.

UITBREIDING KERKHOF – De gemeente gaat akkoord om een perceel grond aan te kopen, langs het kerkhof, tussen de Walenstraat en Elst. Het gaat om een stuk van 24 are. In de Bley wil men ook een perceeltje grond aankopen voor een kleine recreatiezone.

RUILVERKAVELING OUTGAARDEN – In de ruilverkaveling zijn gronden betrokken gelegen op het grondgebied van Goetsenhoven, Hoegaarden, Outgaarden en Tienen. Voor Hoegaarden gaat het om de percelen gelegen ten NO van de toegangsweg tot de E5 en de onbebouwde percelen gelegen in de driehoek gevormd door de Bley, Altenaken en de toegangsweg tot de E5.

Juli 1976

11 JULI VIERING – Voor de eerste maal wordt in Tienen een degelijk feestprogramma voor de 11 juli viering in mekaar gestoken. Het zangkoor "de Tieners" versterkt met Hoegaardse jongeren, treedt er op.

VOETBAL IN OUTGAARDEN – Het gemeentebestuur van Outgaarden sluit een overeenkomt met Sporting Outgaarden voor het gebruik van het gemeentelijke sportterrein.

KRIS DE BRUYNE EN RAYMOND VAN HET GROENEWOUD – Op 16, 17 en 18 juli is er het vierde Paenhuysfestival, met grote namen, of namen die later zeer groot geworden zijn. Kris De Bruyne en Raymond Van het Groenewoud zijn present in 't Paenhuys. Het jeugdhuis organiseert op zondag ook een Free Podium. De Tiense groep Antarctica, rond Luc Rawoe wint het vrije podium. Ook William Andries, stichter van de Sugar Beats is bij die groep. Stef Klewais is tweede in de uitslag.

Augustus 1976

MAROLLENKAPEL LIGT ER TROOSTELOOS BIJ– In juni 1971 werd beslist de Marollenkapel te verkopen aan Dr. Leonard. Deze had zich toen verbonden het oord te herstellen en er het uitzicht aan te geven van een refugium met culturele mogelijkheden. Er zou ook jaarlijks nog een mis in kunnen worden opgedragen voor de kloosterzusters. De eigenaar begon te verbouwen zonder bouwvergunning en de overheid zette de werken stop. Ondertussen werd het volledige interieur uitgebroken, en vijf jaar later ligt de kapel er troosteloos bij. Van altaar, beelden, schilderijen en zitbanken is geen spoor meer te vinden.

BEENHOUWERIJ VERHUIST – De slagerij van Paul Cauwberghs in de Doelstraat gaat verhuizen van nummer 35, naar nummer 15.

BOS ROMMERSOM FLOREERT – De Hoegaardse wandelclub en natuurgidsen van de Regionale Vereniging Natuur en Landschap brengen een bezoek aan het jonge bos in Rommersom. Er heeft zich al heel wat zeldzame plantengroei ontwikkeld op wat eens een oude stortbelt was.

September 1976

HUMANIORA OMGEKEERDE TELLING – Tot 1976 doorliep een leerling in het Sint-Janscollege in Meldert de humaniora van de zesde Latijnse, naar achtereenvolgens de vijfde, vierde, derde, tweede (poësis) en eerste (retorica). Vanaf 1976 werd de telling omgekeerd, van eerste naar zesde, zoals nu overal in het middelbare onderwijs.

BASKETCLUB – Onder de naam "Paenhuys Basket Bal Club", treedt voor het eerst een basketploeg van Hoegaarden aan in de Brabantse competitie. De Hoegaardse basketbal Club vraagt aan de gemeente de toelating het gemeentelijk sportterrein te mogen gebruiken voor trainingen.

SLOPING VAN KROTWONINGEN – De slopingswerken aan de krotwoningen in de Gasthuisstraat vangen aan op 15 september.

LICHTE ARM – In 't Nieuwhuys wordt een nieuwe kegelclub opgericht namelijk de "De Lichte Arm", met Edouard Pittemvils als voorzitter.

NIEUWE LAAG CENTRUM – Op 20 september vangen werken aan in Hoegaarden centrum, waarbij een nieuwe slijtlaag wordt gelegd in de Doelstraat, Putzeys- en Gasthuisstraat.

WERKEN VAN ALFRED BERTRAND – In het museum 't Nieuwhuys wordt een tentoonstelling georganiseerd met werken van Alfred Bertrand. Freek Dumarais spreekt het in memoriam in, bij de opening van de tentoonstelling. Alfred Bertrand werd geboren in Hoegaarden in 1893 en overleed in zijn geboortedorp op 24 oktober 1972. Hij woonde op de hoek van het Gemeenteplein, het zogenaamde "Chanoinekot". Hij schilderde pittoreske hoekjes uit zijn dorp, hoekjes die niet op prentkaart terug te vinden zijn. Daarmee stelde hij iedereen in de mogelijkheid in de tijd terug te blikken. Later maakte hij stillevens. Vele Hoegaardiers herinneren zich Alfred nog, ronddwalend in zijn dorp, met zijn pijp en alpenmuts, steeds op zoek om Hoegaarden op doek vast te leggen.

RESTAURATIE VAN DE CRUYSBLOCKHOEVE – Aan één zijde is de oude Cruysblockhoeve al van onder de verf en de reclamepanelen geraakt. Aan de kant Tommestraat is de restauratie geslaagd. Aan de kant van de Doelstraat zijn er nog problemen: huurpanelen voor reclame, een log autobushokje, een telefoonpaal, wegwijzers en een telefooncel. De hoeve, eigendom Cipers, dateert uit de 18de eeuw. De grote schuur aan de kant Doelstraat werd verwoest. Het bak- en zandstenen paviljoen dat in 1973 nog in de inventaris van de monumenten werd vermeld, is ook verdwenen. De oudste muren van dit pachthof, vooral die in witte steen van Gobertange dateren van rond 1650. Grote verbouwingswerken vonden er plaats omstreeks 1740-1750 door griffier Servaes Sweerts. Hij bouwde ook de grote schuur die afbrandde in 1941. Hij liet nog een gloriette oprichten, die ook verdwenen is. Boven de inrijpoort bouwde Sweerts zijn duiventil. De Cruysblockhoeve is op dit ogenblik eigendom van Henri Cipers.

EEN NIEUWE POLITIEKE PARTIJ – Door de fusiewet kwamen Meldert en Outgaarden bij Hoegaarden, en dus zou er op 10 oktober 1976 door de verhoging van het aantal inwoners, voor 17 kandidaten gestemd worden. Voor de eerste maal kwam er te Hoegaarden een nieuwe politieke partij op: de Volksunie. De CVP zocht in de deelgemeenten de geschikte mensen om een volstrekte meerderheid te kunnen halen, om de socialisten af te werpen. De CVP verloor echter schepen Pros Fourie, die door de fusie

met Groot-Overlaar naar Tienen ging. De BSP zat in hetzelfde schuitje, want zij verloren schepen Rik Grootjans, ook al uit Overlaar. De PVV moest het met een ongeveer gans nieuwe ploeg stellen, op Willy Boffé na.

POLITIEKE PROPAGANDA – De CVP ging vooral prat op de realisaties van de voorbije zes jaar, al was dat natuurlijk in samenwerking met de BSP gebeurd: de vernieuwing van de Bley, de heraanleg van de weg naar Nerm, de verbindingsweg van Houtem naar Hoxem, de heraanleg van het sportstadion, de afbraak van een reeks krotwoningen in de Gasthuisstraat, de aanleg van de omgeving van de kerk, met toegang tot het park, enz …In die zes jaar startte in Hoegaarden ook de kabel-tv.

HULDE AAN LOUIS GASIA – Op zaterdag 25 september komt de Muziekkapel van de Belgische Zeemacht naar Hoegaarden, voor een postume hulde aan haar oprichter en eerste dirigent Louis Gasia, een geboren Hoegaardier, in het bijzijn van zijn zoon Jean Gasia. De Muziekkapel treedt op, op het Gemeenteplein en daarna gaat het in stoet naar het museum, waar een stand, gewijd aan de man, wordt geopend. Louis Gasia toondichtte o.a. de welgekende mars van de Zeemacht, gebaseerd op folkloristische liedjes waarbij "Het Loze Vissertje". De Muziekkapel van de Zeemacht werd in juli 1947 gevormd door muzikanten die kwamen van de verschillende korpsen van de Landmacht. De leiding ervan werd toevertrouwd aan luitenant Louis Gasia, die later kapitein werd. Voor de oorlog 40-45 was Gasia ook al dirigent geweest van de Muziekkapel van het 3de Linieregiment.
Buiten zijn militaire loopbaan was Louis Gasia ook nog directeur van de Stedelijke Muziekacademie van Tienen, en van de Koninklijke Maatschappij voor Schone Kunsten. Zijn vorming kreeg hij aan het Conservatorium van Brussel. Hij componeerde talrijke marsen waaronder "Hoegaarden", "Grimde" en "de Heidebloem". Gasia werd geboren in Hoegaarden in 1898 en stierf op 52-jarige leeftijd in september 1950 in Leuven. Hij dirigeerde talrijke harmonies en fanfares, o.a. Tervuren, Zaventem, Vossem, Sint-Truiden, Leffinge, Hoegaarden en Tienen.

OPENDEUR IN HOEVE STEENWINCKELS - In de hoeve Steenwinckels aan de Hoogstraat is het feest op zondag 26 september want een nieuwe schuur wordt ingehuldigd en er zijn ook verschillende demonstratiestanden. De MGG-harmonie staat in voor de tap. Een week later zijn er trouwens optredens van de harmonie en de majoretten.

DE HOEGAARDIERS IN CIJFERS – 't Nieuwhuys geeft in Alpaïdis nummer 44 een overzicht van de bevolkingscijfers van Hoegaarden. We geven hier alleen de totalen: 4508 inwoners in 1947, 4703 inwoners in 1957, 4757 inwoners in 1961, en 4922 inwoners in 1970. De actieve bevolking is gedaald van 1885 in 1947 naar 1733 in 1961.

Oktober 1976

SCHADE AAN KAPEL – Aan de Sint-Servaaskapel of in de volksmond de Vlooienkapel in Rommersom stortte een stuk van de achtergevel in.

UITSLAG VERKIEZINGEN GEMEENTERAAD – Op 10 oktober 1976 moeten er 17 raadsleden verkozen worden en de CVP haalt de absolute meerderheid. De PVV behoudt slechts vijf zetels, terwijl de SP de twee zetels uit 1970 behoudt. De raadsleden voor de CVP: Roger Kerrijn (1462), Cyriel Vandermolen (544), Frans Huon (639), Albert Rimanque (406), Ferdinand Hardiquest (334), Raymond Decoster (625), Georges Gilis (420) en Marie-Claire Monette (418) uit Hoegaarden, Roger Rosseels (344) uit Meldert en Jozef Michel (379) uit Outgaarden. Voor de PVV worden verkozen: Willy Boffé (524), Jacques Delmulle (474), Paul Hermans (387), Freddy Mannaerts (316) en Omer Huts (310). Voor de BSP zijn dat Jef Ausloos (182) en Clément Reviers (239).

EEN NOOIT VERWACHT SUCCES – Op 10 oktober 1976 heerste rond de politieke lokalen een grote drukte. De CVP haalde een nooit verwacht succes en overtrof zichzelf. Zij verwierven 10 zetels of een winst van 5. De PVV verloor 1 zetel en behield er vijf. Oud-burgemeester Hettich, die lijstduwer was, werd niet meer herkozen. De BSP behield twee zetels, terwijl de VU geen verkozenen had. De fusiewet had het liberalisme volledig gekelderd, gezien de vele CVP-stemmen uit Outgaarden en Meldert. De katholieken verwierven de volstrekte meerderheid en hadden de socialisten niet meer nodig. Roger Kerrijn bleef burgemeester, met een tot op heden ongeëvenaard stemmenaantal van 1462. Hij werd vanaf dan verbonden aan het kabinet van Minister Mark Eyskens. Frans Huon werd Eerste schepen, terwijl Jozef Michel, Raymond Decoster en Roger

Rossseels de overige schepenzetels bekleedden. Door de fusie waren er immers twee schepenambten bijgekomen.

VOORZITTER EN DIRIGENT WEG – Bij de harmonie "de Melomanen van de Grote Gete" zijn het in 1976 woelige tijden. In oktober 1976 geeft voorzitter Albert Giroulle zijn ontslag, en in december vraagt dirigent Laurent Delvaux ontslagen te worden van zijn taak. Op zijn eigen verzoek wordt hij vervangen door één van zijn oud-leerlingen, de Hoegaardse componist Robert Mans, die vanaf dan tot september 1982 de harmonie zal leiden. In januari 1977, het jaar dat de harmonie de 115de verjaardag viert, zal Omer Huts tot voorzitter van MGG worden verkozen.

BEDEVAART NAAR SANTPOORT – De Hoegaardse bierorde, die langzaam overschakelt naar de naam "Die Edele Orde vanden Moutstock", doet een bierbedevaart naar het Nederlandse Santpoort.

PASTOOR PAUL MOENS OVERLEDEN – Pastoor Paul Moens, geboren in Hoegaarden in 1913, overlijdt in Kumtich op 28 oktober 1976. EH Paul Moens vierde zijn eerste mis in Hoegaarden in april 1937, en was sinds 1955 pastoor in Kumtich.

November 1976

VIJF JAAR HOEGAARDSE TURNKRING – De Hoegaardse turnkring bestaat vijf jaar. De dames beoefenen hun sport in de turnzaal van Mariadal.

SINT-LAMBERTUSKERK – De Sint-Lambertuskerk van Groot-Overlaar wordt een beschermd monument op 4 november. Ook de omgeving en naastliggende hoeve zijn beschermd.

PAENHUYS DOLFIJNEN NAAR LANDEN – Het Tiense zwembad is overbezet en de Hoegaardse zwemclub heeft de hoop opgegeven om daar één uur per week voorbehouden te krijgen. De club rijdt wekelijks met een vijftigtal jongeren naar het bad van Geldenaken, maar het enige vrije uur daar ligt ook al om 20.30 uur. Op donderdag 18 november gaan de Paenhuys Dolfijnen naar Landen, waar pas een nieuw zwembad werd geopend. Via de E5 is men daar heel snel. Zelfs een aantal Tiense verenigingen moeten uitwijken naar Landen.

BEZWAAR VERWORPEN – De Bestendige Deputatie van Brabant verwerpt op 4 november het bezwaar van Jacques Delmulle tegen de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen.

AANVRAAG BEZINKINGSVIJVERS – Bij Stedebouw verwerpt men de aanvraag van de Grand-Pont om bezinkingsvijvers aan te leggen, maar de gemeente Hoegaarden dringt aan op een herziening van het ongunstige advies o.a. omdat de Grand-Pont de belangrijkste nijverheid is van de gemeente en dat de gemeente daaraan haar welstand dankt. In januari 1977 zal de gemeente de vergunning kunnen afleveren.

AANKOOP GRONDEN IN BLEY – De gemeente wil 4,28 ha grond aankopen, van gronden gelegen in het Bleyveld. Het gaat om de vroegere zandwinning, thans gebruikt als gemeentelijk stort. De bedoeling is er een zone van openbaar nut van te maken, als de put volledig dichtgegooid is. Thans zijn op die gemeentelijke gronden een tennis- en een hockeyclub gevestigd.

HERZIENING WEDDE BURGEMEESTER – Vlak voor de fusies ingaan, wordt de wedde van de Hoegaardse burgemeester nog aangepast. De jaarwedde wordt gebracht op 76.316 frank, die van de schepenen op 43.390 frank, met terugwerkende kracht vanaf 1 juni 1976. De twee huidige schepenen Fourie en Grootjans die uit Hoegaarden verdwijnen, zullen er dus nog even van kunnen profiteren.

TV-DISTRIBUTIE – Bij de 2de fase van de TV-distributie in Hoegaarden worden gehuchten en wijken aangepakt: 31 woningen in Rommersom, 104 woningen in Hoxem, 84 woningen in Hauthem, en 140 woningen in Hoegaarden centrum krijgen kabeldistributie. In Hoegaarden centrum gaat het om 't Stichelke, de "Savelputte", de Beukenlaan, de wijk Elst, de baan Tienen-Hoegaarden, de Reugelstraat, de Kwadestraat, de Lange Grachtstraat, de Bleystraat en de Kauterhof. De rest van Hoegaarden heeft nu al bijna twee jaar TV-distributie.

December 1976

EINDAFREKENING VAN SPORTTERREIN – De herinrichting van het voorplein van het domein Tiensestraat zal in totaal 2,6 miljoen frank gekost hebben.

AFSCHEID RAADSLEDEN – Voor heel wat raadsleden wordt het in Hoegaarden een afscheid om diverse redenen, hetzij door inlijving bij Tienen, niet verkozen zijn, of niet meer deelgenomen. Rik Grootjans,

Pros Fourie, Noël Taverniers, Vital Vranckx, André Hettich en Julien Smeyers, verdwijnen uit de raad. De laatste gemeenteraad zijn alle dertien raadsleden nog eens present.

BEZWAREN RUILVERKAVELING – Het College van Outgaarden heeft 38 bezwaren toegevoegd aan het dossier van de ruilverkaveling op het grondgebied van de gemeenten Goetsenhoven, Hoegaarden, Outgaarden, en Tienen.

LAATSTE RAADSZITTING – In Outgaarden heeft de laatste raadszitting van het autonome Outgaarden plaats. Outgaarden sluit de periode af met een overschot in de gewone dienst op de begroting, en een tekort in de buitengewone dienst. De opcentiemen op de onroerende voorheffing liggen op 1950, de personenbelasting op 6%.

GAT IN DE OMHEININGSMUUR – In de laatste week van het bestaan van Honsem worden er twee gaten gemaakt in de omheiningsmuur van de kerk in Meldert. Achteraf gebeurt er jaren niets meer, met het restauratiedossier voor kerk en kapel, dat al ingezet werd in 1952 door de pastoor.

LAATSTE COLLEGE – Het laatste schepencollege van Outgaarden vindt plaats op 27 december. Burgemeester Nijs, de schepenen Michel en Bils en secretaris Coeckelberghs zijn aanwezig.

LOUIS PANS WAS BURGEMEESTER VAN HOXEM – Aangezien Louis Pans voor de fusie burgemeester was van Kumtich, was hij ook burgemeester van het Kumtichse stuk van Hoxem. Louis Pans was schepen en burgemeester in Kumtich, voor de Gemeentebelangen, en nadien schepen in Tienen en tevens volksvertegenwoordiger voor de PVV (nadien VLD). Louis Pans overleed in september 2009. De man is ook gekend van de autobusonderneming en het reisagentschap Olympia cars.

NIEUWE DIRIGENT MGG - In december vroeg Laurent Delvaux van zijn taak als dirigent bij MGG te worden ontheven. Op zijn verzoek werd hij vanaf 1977 vervangen door één van zijn oud-leerlingen, Robert Mans

HONSEM BESTAAT NIET MEER – De fusiegemeente Honsem bestond van 1 januari 1965 tot 31 december 1976. Honsem was een fusiegemeente met naast Opvelp *(nu Bierbeek)* ook Neervelp - Willebringen (*nu Boutersem*) en Meldert (*nu Hoegaarden*). A.R. Hendrickx uit Meldert was er burgemeester van 1965 tot 1974. Nadien werd hij opgevolgd door Georges Olemans.

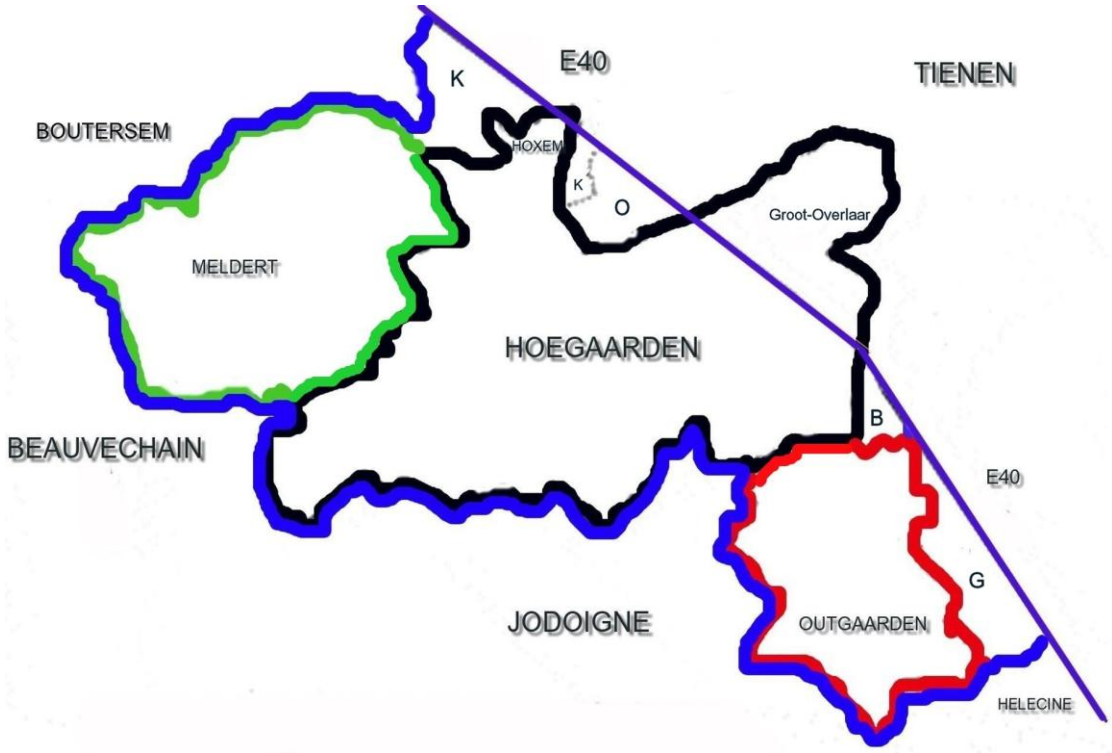
1977

Januari 1977

54 JAAR ZELFSTANDIGE GEMEENTE – Bij de fusie komt Outgaarden op 1 januari 1977 bij Hoegaarden. Het dorp is een zelfstandige gemeente geweest tussen 1922 en 1976. Daarvoor was het een gehucht van het Franssprekende Zétrud Lumay. Door de fusie wordt Outgaarden, een deel van Hoegaarden, geklemd tussen de E40 en de verbindingsweg Tienen-Jodoigne

OVERLAAR EN ROMMERSOM – Voor de fusie van 1 januari 1977 was het gedeelte van Overlaar ten noordoosten van de E5 (E40) met de Sint-Lambertuskerk een gehucht van Hoegaarden. Reeds in De 14de eeuw maakte men een onderscheid tussen Opoverlaar, nu Klein-Overlaar, en Kerkoverlaar, nu Groot-Overlaar. In de middeleeuwen waren de ridders van Lede eigenaar van de kerk. De heerlijkheid van Lede lag ten noordoosten van de Sint-Lambertuskerk, op de plaats van het Ledeveld. De kern van de heerlijkheid, met name Bellekom, bestond uit een landgoed met kasteel, hoeve en watermolen op de linkeroever van de Grote Gete. De naam Bellekom is een oude nederzettingsnaam die teruggaat tot de Germanen. De oorsprong van de naam is niet exact te situeren, maar vermeldenswaardig is toch het Frankische kerkhof dat in 1880 op het plateau tussen Overlaar en Oorbeek werd ontdekt. In 1794-1795 werd Overlaar een onafhankelijke gemeente die echter in 1820 opnieuw bij Hoegaarden werd gevoegd.
Rommersom aan de zuidkant van de E40 blijft bij Hoegaarden, maar ook dit gehucht werd in 1795 een zelfstandige gemeente tot ergernis van de bewoners die vonden dat het dorp te klein was om te kunnen functioneren. Hoegaarden was immers ten tijde van de Franse bezetting tot hoofdkantonplaats van het Département de la Dyle verheven, waardoor Overlaar, Rommersom en Bost zelfstandig werden. In 1820 kwam een einde aan deze status.

GROTE FUSIE – Als grens tussen Hoegaarden en Tienen werd bij de grote fusie van 1 januari 1977 de E5 genomen. Hierdoor verkreeg Hoegaarden

Figuur 112. De nieuwe kaart van Hoegaarden. De blauwe kleur duidt de nieuwe grens aan.

kleine delen van Kumtich (Hoxem), Oorbeek, Bost en Goetsenhoven. Hoegaarden kreeg er ook Outgaarden en Meldert bij. Het vroegere Outgaarden werd vergroot met een stukje Goetsenhoven tot aan de E5.

Laten we even historisch de evolutie van Hoegaarden bekijken sinds 1794. Hoegaarden vormde jarenlang een Luikse enclave in Brabant. In 1794 werd Hoegaarden, samen met Sint-Catharina Hauthem de hoofdplaats van een kanton in het departement van de Dyle, maar het verloor Bost, Overlaar en Rommersom met Altenaken, Steenberg en een gedeelte van Overlaar. Na het Oude Regime was het Hoegaardse grondgebied uiteengevallen in vier onafhankelijke gemeenten: Hoegaarden, Overlaar, Rommersom en Bost. Door het Koninklijk Besluit van 17 augustus 1820 werden de vier entiteiten weer samengevoegd. Dit zou zo blijven tot in 1882. In dat jaar werd Bost andermaal een zelfstandige gemeente. Bost werd daarna op 1 januari 1970, bij de kleine fusie, bij Tienen gevoegd. Meldert was al eerder ondergebracht bij Honsem. Hoegaarden verliest bij de fusie wel de status van één van de grootste gemeenten van het kanton Tienen. In de oude constellatie was Hoegaarden wel 1750 ha groot.

STUKKEN OORBEEK EN GOETSENHOVEN NAAR HOEGAARDEN – De website www.oorbeek.be heeft het ook over de gemeentefusies. Vanaf 1 januari 1995 maakt **Oorbeek** deel uit van de nieuwe provincie Vlaams-Brabant. Het behoort tot het kanton Tienen, arrondissement Leuven dat gelegen is in het gedeelte van Vlaams-Brabant, tussen Gete, Demer en Dijle, in de streek welke bekend staat onder de benaming "Hageland". Sedert de eerste gemeentefusie van 1971, en dit op eigen verzoek, behoort Oorbeek, samen met Bost, integraal bij Tienen. Met een oppervlakte van 294 ha en 352 inwoners was het de kleinste deelgemeente van Tienen. Oorbeek grenst aan Overlaar (Hoegaarden, nu onder Tienen tot aan de E 40/HSL), de "laars" van Hoxem (Kumtich, nu onder Hoegaarden), Kumtich en Tienen. Op 1 januari 1977 wanneer Groot-Tienen werd gevormd, verloor Oorbeek meer dan een kwart van zijn grondgebied aan Hoegaarden. Als grens tussen Tienen en Hoegaarden werd de snelweg E5, nu E 40, genomen. Hierdoor ging Groot-Overlaar van Hoegaarden naar Tienen. Anderzijds werden stukken van Kumtich, Oorbeek, Bost en Goetsenhoven bij Hoegaarden gevoegd. Oorbeek is een dorpje met weinig bezienswaardigheden. Klein maar pittoresk put het zijn schoonheid uit de natuur, de eenvoud van enkele waardevolle gebouwen waaronder het kasteel van Oor-

beek en zijn eeuwenoude Madonnaverering die het heeft kunnen bewaren. **Goetsenhoven** werd op 1 januari 1977 bij Tienen gevoegd. Als grens tussen Tienen en Hoegaarden werd de snelweg E5 (nu E40) genomen. Hierdoor ging een deel van Hoegaarden naar Tienen. Anderzijds werden stukken van Kumtich, Oorbeek, Bost en Goetsenhoven bij Hoegaarden gevoegd. Goetsenhoven, met de Romaanse tegenhanger Gossoncourt, behoort tot een wat jongere laag nederzettingsnamen, ontstaan tussen 600 en 700 na Christus.

NIEUWE KAART GROOT-HOEGAARDEN – Hierbij vind je de kaart van Hoegaarden, met binnen de blauwe lijnen de nieuwe entiteit Groot-Hoegaarden. In het zwart vind je de kaart van het vroegere Hoegaarden en groen en rood de contouren van het vroegere Meldert en Outgaarden. Te beginnen vanaf het NW kwamen er twee stukken van Kumtich (K) bij, en een deel van Oorbeek (O). Verder naar het ZO verloren we Groot-Overlaar, kregen we een driehoekje Bost (B) bij, en een stuk van Goetsenhoven (G). De E40, in 1977 nog E5, vormt de grens met Tienen. (Zie p. 241, figuur 112)

NIEUWE GEMEENTERAAD – Burgemeester Roger Kerrijn volgt zichzelf op als burgemeester en volgende schepenen worden verkozen: Frans Huon 1ste schepen, Raymond Decoster 2de schepen, Jozef Michel 3de schepen, en Roger Rosseels 4de schepen. Opmerkelijk is dat er een plaats voor een schepen uit Outgaarden en Meldert wordt voorbehouden, terwijl sommige andere CVP-raadsleden veel hoger scoorden. Cyrille Vandermolen had ongeveer 200 voorkeursstemmen meer dan de schepenen uit de fusiegemeenten. Cyrille zou tot in 1983 moeten wachten vooraleer schepen te worden. Hij werd toen 1ste schepen, met net iets meer stemmen dan Frans Huon. Cyrille bleef schepen tot in 2006.

AANDUIDING GEMEENTEHUIS – De zetel van de nieuwe entiteit "Hoegaarden", wordt het gemeentehuis van Hoegaarden. Ook Outgaarden en Meldert beschikken over een gemeentehuis, maar die voldoen niet om de administratie van de gemeente in onder te brengen.

GEMEENTEWAPEN – Aan de nieuwe entiteit Hoegaarden wordt het gemeentewapen van het oude Hoegaarden toegekend. Het wordt officieel als volgt voorgesteld: "Van lazuur met een rechterarm uitgaande van de linkerzijde, houdende een bisschopsstaf, de arm gekleed met een manipel, het geheel van goud.

VLAG HOEGAARDEN – De kleuren van de gemeente Hoegaarden zijn volgens het wapen, lazuur en goud. De kleuren van de nieuwe gemeente Hoegaarden worden aldus goudgeel en blauw. De vlag wordt gevormd door twee horizontale banden blauw, met daartussen een gele band.

AANSTELLING SECRETARIS – Jules Cipers, in dienst zijnde gemeentesecretaris van Hoegaarden, wordt door de voltallige raad aangewezen als de nieuwe (voorlopige) secretaris van Hoegaarden. Ook Felicien Coeckelberghs secretaris van Outgaarden kwam nog in aanmerking, Louis Struyven fungeerde als tijdelijk secretaris in Honsem, waar Meldert toe behoorde, en komt dus niet in aanmerking. Nog op dezelfde raadszitting van 2 januari wordt Jules Cipers definitief aangesteld als secretaris van de nieuwe entiteit.

5625 INWONERS – De nieuwe entiteit Hoegaarden telt ongeveer 5600 inwoners.
Juist voor de fusie werd volgend aantal inwoners genoteerd:

Hoegaarden	4815
Outgaarden	616
Meldert	769
Hoxem (stuk Kumtich)	112

of 6312 inwoners in totaal. Daarvan werd het aantal inwoners van het gebied Hoegaarden gelegen ten NO van de as van de E5 dat bij Tienen werd gevoegd, namelijk 687 inwoners, afgetrokken om te komen tot exact 5625 inwoners op 1 januari 1977. Bij de laatste officiële volkstelling op 31/12/1970 had Hoegaarden 4919 inwoners, maar sindsdien ging het wat bergaf. Nu, na de fusies zit men dus op 5625.

WIJZIGING VAN DE STRAATNAMEN – Door de samenvoeging van gemeenten hebben sommige straten in Hoegaarden, Outgaarden en Meldert, dezelfde naam. Er worden nu naamwijzigingen doorgevoerd.
Aangezien het grootste deel van Groot-Overlaar bij Tienen werd gevoegd wordt de wijk Klein-Overlaar uitgebreid tot aan de E5. De Reugelstraat wordt de weg naar de werkplaats Huynen (Newform), de Langegrachtstraat, voorheen Klein-Overlaar genoemd (ook het stuk dat in de volksmond Mosselstraat heet) krijgt een aparte naam.
De benaming "Oorbeeksesteenweg" en "Pastorijstraat" van Hoxem (voorheen Kumtich) valt weg en wordt vervangen door Sint-Jansstraat. De buurt-

weg 28 wordt Ridderstraat genoemd, de buurtweg 29 Bronstraat, buurtweg 51 Turfstraat, en buurtweg 30 Persstraat. Tot daarvoor was alles in de wijk Hoxem, gewoon onder Hoxem genummerd, maar in de volksmond hadden de straten al een specifieke benaming.
In Outgaarden krijgt men volgende wijzigingen: de Tiensestraat wordt Bostsestraat, de Charleroisteenweg wordt Altenaken, en de Hoegaardenstraat wordt Sint-Niklaasstraat.
In Meldert wordt de Kerkstraat Sint-Ermelindisstraat, de Tiensestraat wordt Waversesteenweg en de Houtemsestraat wordt Tramstraat.

ingang), naar de Kerselaarstraat toe. Hier volgt de beschrijving: "Links zie je café Odette, waar in de jaren voor de oorlog Stin Meeuwens en Constant Hendrickx café hielden. De ingang van de kerk is dezelfde gebleven. Het eerste huis rechts was dat van Leemput, waar destijds een café was en waar tijdens de kermis van 's morgens tot 's avonds gedanst werd. Nu (in 2004) is het een tuincentrum. De molen achteraan staat nog niet op de foto, want die werd pas in 1933 gebouwd. Deze straat ligt vlak bij het moeras. Vandaar dat er veel beken zijn in de onmiddellijke buurt. Eén van die beken liep vroeger langs de straat, en de kinderen amuseerden zich met daarover te springen. De Sint-Ermelindisstraat of Kerkstraat maakt aan de kerk een scherpe bocht. In de jaren '20 was dat geen probleem voor het toenmalige verkeer."

dwenen en wordt thans vervangen door het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW). Volgende OCMW-raadsleden worden verkozen: Jean Tritsmans, René Machiels, André Mathei, André Fillé, Jean Willemaers, Ciska Van Esch, Georges Steenwinckels, Georges Gilis, en Vital Nijs.

PAROCHIEREGISTERS BLIJVEN – De gemeente beslist de parochieregisters in Hoegaarden te bewaren, hoewel er een vraag is van het Algemeen Rijksarchief om die in het rijksarchief te deponeren.

Februari 1977

Figuur 113. De Sint-Ermelindiskerk van Meldert op een oude postkaart

DE SINT-ERMELINDISSTRAAT - De Kerkstraat van Meldert veranderde bij de fusie met Hoegaarden van naam en werd Sint-Ermelindisstraat, naar de patroonheilige van Meldert. In juli 2004 verscheen in de reeks "Dorp van Toen" in HLN een foto uit 1920, genomen aan de Sint-Ermelindis-kerk (rechts

VERKIEZING OCMW – De oude Commissie van de Openbare Onderstand (COO) is ver-

CULTURELE KRING – Afgevaardigden van 19 verenigingen vergaderden in het museum met het oog op de oprichting van een cultuurkring. De kring zou zijn leden afzonderlijk laten deelnemen aan de activiteiten van de gemeentelijke cultuurraad in spe. Er

werd op de vergadering de afwezigheid geconstateerd van de katholieke verenigingen. Sommigen, zoals Thalia, vragen zich af welke de verhouding tussen de kring en de cultuurraad zullen zijn. Het museum krijgt verwijten uit JVV-hoek dat ze andere verenigingen voor hun kar willen spannen, en dat men een instelling parallel aan de cultuurraad wil maken. De eerste contacten voor een cultuurkring werden wel al in 1976 gelegd, de brieven voor de cultuurraad werden nu pas verstuurd. Niemand, behalve de museumverenigingen, sprak zich op de vergadering uit over toetreding.

SCHUILHUISJE IN DOELSTRAAT – Rik Cipers gaat restauratiewerken laten uitvoeren aan de Cruysblockhoeve en hij wil met het oog hierop, een overeenkomst treffen met de gemeente om het autobushokje tegen zijn gevel in stand te houden. Rik Cipers zou graag aanpassingswerken aan het schuilhuisje zien, zodanig dat het past bij het geheel.

VOOR RESTAURATIE PALMZONDAG – De Hoegaardse Confrérie der Vijf Geslachten heeft aan het slot van de publicatie over de geschiedenis van de Palmprocessie, het voorstel herhaald om de ommegang uit te breiden. Er zijn recent wel enkele pogingen geweest om de processie uit te breiden. In 1959 kwam er een groep met 10 Joden bij en het muziekkorps "de Vrije Muziekliefhebbers", maar dat was van korte duur. In 1971 kwamen er toch weer ruiters bij. De beslissing zal moeten genomen worden door het Genootschap der 12 Apostelen. Bij gelegenheid van de 425ste verjaardag van het eerste bierbrouwen in Hoegaarden werd het apostelgenootschap uitgenodigd in het museum om hierover te praten. Volgens het tijdschrift "Alpaïdis" heeft politieke inmenging de uitbreiding van de processie verhinderd.

Maart 1977

DOLFIJNEN ACTIEF – Het is nu zowat een jaar geleden dat de Paenhuys Dolfijnen actief zijn. De club telt reeds 150 ingeschreven leden. Wekelijks op donderdagavond vertrekt er een bus van 't Paenhuys naar het zwembad van Landen.

HULDIGING VAN VERDIENSTELIJKE BURGER – Basile Smelcher uit Outgaarden heeft 1,8 miljoen frank aandelen gevonden en terug bezorgd aan de wettige eigenaar. De BSP-raadsleden Jef Ausloos en Clément Reviers vragen dat deze persoon zou gehuldigd worden en de CVP-fractie stemt daarmee in.

MANNAERTS WIL VERLICHTING SINT-GORGONIUSKERK – PVV-gemeenteraadslid Freddy Mannaerts stelt dat Hoegaarden een autostrade-gemeente geworden is. Hij stelt daarom voor de belangrijkste pieken in Hoegaarden, zoals de Sint-Gorgoniuskerk, te verlichten, om de aandacht erop te vestigen. Mannaerts nam zelfs inlichtingen en denkt voor 50.000 frank de kerk in de spots te kunnen plaatsen. De verlichting van de kerk van Outgaarden zou 40.000 frank kosten en de kapel van Hauthem 17.000 frank. Burgemeester Kerrijn kan zich niet akkoord verklaren met de visie van Freddy Mannaerts en wimpelt het voorstel af. "Op de E5 wordt 120 km per uur gereden en de mensen hebben niet de tijd om naar verlichte kerktorens te kijken", aldus de burgemeester. De burgemeester ziet ook de noodzaak van de verlichting niet in omdat men bij het vallen van de avond nog weinig mensen op straat tegenkomt. Volgens een schatting van Intercom zou de verlichting van de Sint-Gorgoniuskerk trouwens 100.000 frank kosten.

PLANNEN VOOR EEN CULTUURRAAD – Er zijn plannen voor een cultuurraad in Hoegaarden. Er hebben 78 verenigingen een identificatie-fiche ingevuld. Er zal van elke partij een afgevaardigde in zetelen en bij de stichting zal men zich letterlijk aan het decreet van 1974 houden. Later zal de cultuurraad zich aanpassen aan de lokale omstandigheden, en nog later zal alleen de voorzitter Fons Vermeulen overblijven.

WERKEN IN BABELOM – Er zijn verbeteringwerken voorzien in Babelom, maar daarvoor moeten er nog diverse grondinnemingen gebeuren.

WEG NAAR MELDERT – De principsbeslissing wordt getroffen om de weg Hoegaarden-Meldert die nog belegd is met kasseien, te verbeteren.

CARNAVALCOMITE – Het carnavalcomité Prinsen van Brunerode – Huardis heeft van 1977 tot 1992 zijn lokaal in de Waranda. Van 1993 tot 2003 is dat het Nieuwhuys en vanaf dan het Kouterhof.

LIFT RUSTHUIS – De aanbesteding voor de aanbouw van een lift in het rusthuis Sint-Jozef wordt goedgekeurd.

BIJKOMENDE BUSHOKJES – De gemeente vraagt bijkomende schuilhuisjes aan

autobushaltes aan, ter hoogte van "L'Ecluse-Chapelle" aan de Gaatstraat in Meldert, aan de kerk van Hoxem en aan de kapel in Hauthem.

ONTSLAG VAN DE BIBLIOTHECARIS – Met terugwerkende kracht tot 1 januari 1977 wordt het ontslag aanvaard van Ferdinand Dumont als gemeentelijke bibliothecaris.

April 1977

GILIS NAAR OCMW – De nieuwe gemeenteraad was sinds 1 januari 1977 geïnstalleerd, maar op 26 april zou bij de CVP Georges Gilis, die naar het OCMW ging, de plaats ruimen voor Constant Henskens. Georges Gilis wordt de eerste OCMW-voorzitter van Hoegaarden. De oude COO-commissie is vervangen door het OCMW, of Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn.

JONGEREN STEMMEN – In 't Paenhuys konden de jongeren van de gemeente tussen 18 en 21 jaar stemmen voor de parlements- en provincieraadsverkiezingen. Er was een opkomst van 20%, evenveel als bij de verkiezingen van 1974. Uit de nieuwe fusiegemeenten kwam maar 5% opdragen. Ditmaal stonden er twee Hoegaardse kandidaten op de lijsten: burgemeester Roger Kerrijn (CVP) en Mark Van Brabant (PVV). De CVP kreeg 40% van de stemmen, de PVV 20%, BSP en VU elk 10%. De VU verloor ditmaal bijna 20% tegenover 1974.

EEUW GELEDEN LIBERALE MEERDERHEID GEBROKEN – Net 100 jaar geleden in april 1877 werd de liberale meerderheid gebroken. Leopold Lodewyckx werd tot burgemeester uitgeroepen, nadat Louis Alexandre Putzeys zijn ontslag als burgemeester gegeven had, na politieke troebelen. Het katholieke bewind zou 19 jaar duren, met weliswaar 11 jaar daarvan een liberale meerderheid. In maart 1896 werd Arthur Putzeys burgemeester en kon zo de nederlaag van zijn vader in 1877 wreken. Als symbool voor de heropstanding van het liberalisme liet Arthur Putzeys, ook ter herinnering van de 50ste verjaring van het ontstaan van de liberale doctrine, in het midden van het Gemeenteplein een kiosk bouwen voor de blauwe muziekharmonie. De katholieke harmonie weigerde deze te gebruiken, of er ooit een voet op te zetten. Het liberale bewind zou duren tot 1970. Voor de lijst van de burgemeesters, zie Kroniek 1978 – 2007, oktober 1994, p. 149.

GEEN GEBOORTEPREMIE – PVV-oppositieraadslid Willy Boffé vraagt dat er geld zou uitgetrokken worden voor de uitbetaling van een geboortepremie aan de inwoners, maar dit voorstel wordt verworpen door de CVP-meerderheid met 10 stemmen tegen 5 en 2 (BSP) onthoudingen.

GESCHIEDENIS VAN HOEGAARDSE GEMEENTEHUIZEN – In Alpaïdis nummers 47 en 48 gaat de Studiecommissie van 't Nieuwhuys dieper in op de geschiedenis van de Hoegaardse gemeentehuizen.
In de loop der tijden heeft Hoegaarden meerdere gemeentehuizen gehad. Dit was niet altijd een gemeentehuis zoals nu, maar gewoon lokalen waar schepenen en raadsleden vergaderden en beraadslaagden. Het administratieve werk werd door een griffier of ontvanger aan huis gedaan. De vergaderlokalen waren meestal herbergen. De oudste sporen leiden tot de 14de eeuw, toen het Dorpshuys zou gestaan hebben in de Cuype aen die Kercke. Vermoedelijk gaat het om het gerestaureerde huis nummer 25 op het Gemeenteplein. Dat was wellicht het eerste lokaal, en in 1448 werd de eerste steen gelegd voor een nieuw Dorpshuys, iets lager dan de kerk, ongeveer op dezelfde plaats als het voormalige, bouwvallige dorpshuis. Aanvankelijk droeg dit huis de naam "Dorpshuys der Vrijheydt". Vanaf 1617 werd het "Rechthuys der Vrijheydt" genoemd. Achteraf werd het ook "Raedthuys" genoemd. In de 18de eeuw gingen de wethouders naar het huis "St. Nicolaes", gelegen op de Houtmarkt over het kapittelhuis. Dat huis is ondertussen verdwenen. Na 1789 waren er te Hoegaarden twee gemeentehuizen: Van Autgaerden vestigde zich in het lokaal van de onttroonde wethouders, maar de Regenten bleven toch vergaderen in een ander lokaal, genaamd "die gense Capelle", ergens aan de kerk. In 1791 werd de Regentie hersteld, maar ze bleven vergaderen in "die gense Capelle". In 1794, na de inval van de Fransen werd het Ancien Régime definitief ten val gebracht. Er werd uitgekeken naar een nieuw geschikt Dorpshuys en de keuze van Van Autgaerden viel op het Nieuwhuys. Vanuit dit huis werden te Hoegaarden de Republikeinse jaren ingeluid. Na het einde van de Besloten tijd, na de dood van notaris Van Autgaerden, heersten de V Geslachten weer over het dorp vanuit het Nieuwhuys. In 1801 was voor het eerst de bouw van een nieuw gemeentehuis besproken. Na het einde van de Besloten tijd kwam de

zaak opnieuw ter sprake. In 1828 beantwoordde het Nieuwhuys al lang niet meer aan de vereisten en burgemeester De Zangré zette spoed achter het dossier. Wegens de onlusten rond de Onafhankelijkheid van België zou het nog tot 1832 duren alvorens het nieuwe gemeentehuis tot stand kwam, op de plaats waar het nu nog staat. Het werd ingehuldigd door de nieuwe burgemeester Dumont.

STOET VOOR 100 JAAR ONAFHANKELIJKHEID - Het Nieuwhuys-museum maakt in het tijdschrift Alpaïdis nummer 47 melding van een grote stoet te Hoegaarden op 27 juli 1930, bij gelegenheid van de herdenking van de 100ste verjaardag van de Belgische Onafhankelijkheid. Alle huizen van Hoegaarden waren bevlagd met de driekleur en met de kleuren van Hoegaarden. In de stoet trokken ruiters uit Kerkom voorop. Een praalwagen opgetrokken door Hulp en Bijstand verdeelde het land in 9 provinciën. De jongensschool van de gemeente beeldde met een 40-tal leerlingen het wapen en de kleuren van Hoegaarden uit. Help Uzelve had een praalwagen klaar rond Hoegaards bier, onmiddellijk gevolgd door een praalwagen van de Brouwerij der gebroeders Loriers. De meisjesschool stapte op in gewaden van 1830, en beeldde ook de Belgische vlag uit. Michel Giroulle had een bebloemde praalwagen laten opbouwen, bezet met engelen die trompetgeschal lieten weerklinken. De Oudstrijders beeldden op hun praalwagen de vrijwilligers uit 1830 uit. De Vrije Jongensschool vormde met een 50-tal leerlingen de groep "de Belgische Vorsten". Verder werd nog Kongo uitgebeeld, met hulde aan Hoegaardiers in Kongo, en was er een praalwagen van de duivenbond. Zwaar geschut, een uitbeelding van loopgraven, het voorlopige bewind, de nieuwe landbouw, modern toneel, en de vervoermiddelen werden uitgebeeld. De stoet werd besloten met een praalwagen, getrokken door vier legerpaarden waarop ruiters uit 1830 en ruiters uit 1930 zaten.

Mei 1977

NIEUW BESTUUR BIJ JVV - De fut was er in 1977 duidelijk uit bij het oude JVV-bestuur, na 10 jaar werking. Vooral de showgroep zag met lede ogen het verval van het jeugdhuis aan. De voetbalafdeling, de wielertoeristen en de in 1976 opgerichte volksdansers waren ongeveer de enige overgebleven activiteitsgroepen, en zij waren niet eens specifiek op de jeugd gericht. In de loop van de eerste 10 jaar waren sterke afdelingen als de toneelgroep, de zwemclub en het jeugdorkest verdwenen. Zij waren dus geen lang leven beschoren, maar een jeugdhuis leeft en evolueert…
Marie-Claire Machiels nam een informatieopdracht aan. Ze zou het pad effenen voor een nieuw bestuur, en enkele kandidaat – bestuursleden aanreiken. Op 30 mei 1977 vond een buitengewone algemene vergadering plaats met de verkiezing van een bijna volledig nieuw bestuur. Freddy Mannaerts werd de nieuwe voorzitter en rond hem werd een nieuw bestuur gebouwd.

BRITISH DAY – Op zaterdag 7 mei heeft de herdenking van V-dag plaats en Hoegaarden kan de British Legion en de Veteranen van de Brigade Piron ontvangen. Er is een opmars van de Old Soldiers door de Ourystraat en Doelstraat naar het Gemeenteplein toe, waarna de Burgerlijke en Militaire overheden samen opstappen naar het kerkhof voor een dodenhulde aan het Monument van de Weerstand. Daarna volgt een plechtige ontvangst op het gemeentehuis. Museumvoorzitter Hubert Van Nerum was stuwende kracht achter deze dag.

LICHT – EN KLANKSPEL BIJ MARIADAL – Het Feestcomité van Hoegaarden organiseert op 14 mei voor de eerste keer in het domein Mariadal een licht- en klankspel. Het park rond de gebouwen zal de hele dag toegankelijk zijn. Heel wat Hoegaardse verenigingen doen mee: Paenhuys, Hoevob, Hoegaarden BB-club, Chiro jongens, Chiro meisjes, gepensioneerden Sint-Gorgonius, MGG-harmonie, JVV, 't Nieuwhuys, en VML-harmonie. 's Avonds worden de gebouwen en monumenten van het park verlicht en is er vuurwerk.

HEROPENING VAN HET MAROLLENPAD – Het Hoegaardse gemeentebestuur liet met grote middelen de sluikstortingen opruimen. Hierdoor kan de weg die naar de Marollenkapel leidt, weer gebruikt worden. De weg wordt heropend tijdens een avondtocht van wandelclub 't Paenhuys.

Juni 1977

TORENUURWERK VOOR MELDERT – Aan een firma uit Herent wordt gevraagd een volautomatisch torenuurwerk te leveren voor de Sint-Ermelindiskerk in Meldert. Dezelfde firma plaatse ook het torenuurwerk in de Sint-Niclaeskerk van Outgaarden.

GRENSCORRECTIE – Hoegaarden was de grootste

gemeente van het kanton Tienen voor de fusie, en nu is het één van de kleinste gemeenten van de provincie Brabant geworden. Daarom wordt aan de provinciale grenscorrectiecommissie alsnog gevraagd het gebied ten NO van de E5, namelijk Groot-Overlaar, Nieuw-Overlaar en Oorbeeksesteenweg terug naar Hoegaarden over te hevelen. Dit zal echter niet meer lukken.

ALBERT VANDERMEULEN HOOFDVELDWACHTER – Albert Vandermeulen wordt hoofdveldwachter benoemd van de nieuwe entiteit Hoegaarden. Hij was kandidaat evenals Henri Lebegge, Maurice Veeckmans en Roger Vermeulen.

GEEN GELUIDVERSTERKING – Oppositieraadslid Freddy Mannaerts vraagt geluidsversterking voor de raadszittingen, installatie die ook zou kunnen gebruikt worden bij feestelijkheden in de trouwzaal, maar de CVP-meerderheid gaat hier niet op in.

AAN HET GEMEENTEHUIS IN MELDERT – Er werd aan het oude gemeentehuis van Meldert grond gestort, afkomstig van verschillende veldwegen.

NIEUWE LANDBOUWRAAD – Schepen Jozef Michel is bevoegd voor de nieuwe landbouwraad. Alle boeren van Hoegaarden, Outgaarden en Meldert kregen een uitnodiging voor een vergadering op het gemeentehuis. De Hoegaardse landbouwraad is één van de eerste in Vlaanderen. In januari 1978 zal die raad voor het eerst officieel op het gemeentehuis vergaderen.

DOKSAAL KERK – Oppositieraadslid Jacques Delmulle vraagt aan de raad wanneer het doksaal van de Sint-Gorgoniuskerk zal gestut worden, want het is zeer bouwvallig.

DIENSTENCOMPLEX VOOR BEJAARDEN – OCMW-voorzitter Georges Gillis heeft plannen voor een groot project voor bejaarden, met flats, maaltijden en rusthuis, aan het weeshuis in de Stoopkensstraat. De zijvleugel blijft verhuurd aan de vzw ’t Paenhuys. Verder zou alles gerestaureerd worden en zijn service-flats, een grote eetzaal en op termijn een nieuw rustoord gepland.

VERZET TEGEN DE JUBELSTAD – Ter gelegenheid van 150 jaar onafhankelijk België, zou in het centrum van het land een nieuwe stad gebouwd worden op de taalgrens, het zogenaamde “Punt 150.” Goetsenhoven zou hierdoor 50ha goede landbouwgrond verliezen, evenals het Waalse Hélécine. Ook Outgaarden zou voor een drietal ha in de aangeduide zone vallen. De wijkraad van Goetsenhoven en Jonge Boeren van het Gewest Tienen verzetten zich hiertegen. “Het waanzinnigste idee van de eeuw”, zo wordt deze “Jubelstad” of “Boudewijnstad” genoemd. Er wordt een volksraadpleging gehouden, waarbij de Goetsenhovenaars zich tegen deze Jubelstad uitspreken. Op 19 juni wordt een wandeling georganiseerd , met medewerking van wandelclub ‘t Paenhuys, naar het Kappendaalveld, de uitverkoren streek van de Jubelstad. Maar de officiële instanties ontkennen de concrete plannen. En burgemeester van Tienen Jef Coel belooft dat hij aan de Koning, bij diens bezoek aan Tienen, de onrust van de bevolking zal meedelen.

Juli 1977

AANKONDIGING 1000 JAAR HOEGAARDEN – Op 9 juli kondigt Hubert Van Nerum officieel aan dat het museum in 1980 op luisterrijke wijze het 1000-jarig bestaan van Hoegaarden zal vieren.
De Studie- en Navorsingscommissie van museum ’t Nieuwhuys, kondigde dit al aan in juni, aan de hand van een Codicil uit het archief der V Geslachten. “Hoegaarden bestaat in het jaar 1980 duizend jaar”. Amper acht dagen later werd die bekendmaking weerlegd met de verklaring dat “Hoegaarden niet in 1980, maar wel in 1981, duizend jaar zou bestaan”, vanuit het gemeentebestuur. Dit zou uitgroeien tot een dubbele viering en een incident, waarbij het museum ’t Nieuwhuys in ongenade zou vallen bij de CVP.

OVER GRAVIN ALPAÏDIS – In Familieschoon 126, het tijdschrift van de Vijf Geslachten van Hoegaarden, wordt dieper ingegaan op gravin Alpaïdis van Hoegaarden. Zij was het die rond 980 het Kapittel van Hoegaarden oprichtte. Deze illustere en nobele dame is steeds onbekend gebleven bij de historici, hoewel ze één van de voorouders is van de Hertogen van Brabant, de graven van Vlaanderen, de Hertogen van Bourgondië, de Habsburgers, de koningen van Navarre en Frankrijk, de Stuarts, enz… Ze is ook voorouder van een aantal bastaard-takken als de Dongelberghe, Argenteau en Utenliminghe. Dame Alpaïdis stamde af uit de hoogste adel, en behoorde tot de Karolingers in het geslacht van Karel de Grote. Ze was de dochter van Alpeide de France en Erleboud, Graaf van Hoegaarden. Alpeide de France was een bastaarddochter van

Koning Karel III, de Simpele met een zekere Rothilde.
Alpaïdis werd geboren rond 921. Ze werd gravin van Hoegaarden en van Bruningerode. Ze was ook dame van Chimay, en na een tweede huwelijk ook Dame van Florennes. In eerste huwelijk trouwde ze met Godfried I, heer van Rumigny. Deze hooggeplaatste edelman stierf in 964 tijdens een campagne in Italië aan de pest. In tweede huwelijk trouwde Alpaïdis met Eilbert, heer van Florennes en stichter van de abdij van Waulsort. Uit dit tweede huwelijk kreeg ze geen kinderen, maar uit haar eerste huwelijk had ze drie zonen en vermoedelijk één dochter gehad. Rond 980, opnieuw weduwe sinds 977, veranderde ze haar kasteel in Hoegaarden in een collegiale kerk waarin ze een kapittel van kannuniken plaatste. Het graafschap Bruningerode liet ze over aan Notger, de prinsbisschop van Luik. De advocatie van het Kapittel van Hoegaarden ging naar graaf Lambert van Leuven. Ze gaf ook haar andere bezittingen weg, maar het Kapittel van Hoegaarden werd bevoorrecht. Ze gaf haar macht over als gravin aan de Prinsbisschoppen van Luik en trok zich terug in de abdij van Waulsort, waar ze rond 982 stierf. Ze werd er begraven in de Sint-Pauluskerk.

FREEK DUMARAIS EEN HOEGAARDIER OF EEN TIENENAAR? – Freek Dumarais, of "Fàj van de gazéteman" verduidelijkt bij de opening van een tentoonstelling over Julien Van Nerum in 't Nieuwhuys of hij nu Hoegaardier of Tienenaar is. "Vele van mijn mede stadsbewoners denken dat ik een Hoegaardier ben en geen Tienenaar. En toch hebben zij het mis. Ik werd in 1929 in Tienen geboren, en pas vijf jaar later kwam mijn vader met zijn gezin naar Hoegaarden. Ik liep hier school, kende iedere inwoner en zij mij. Hoe kon het ook anders, mijn vader had hier in de Doelstraat een dagbladhandel waar men ook schoolgerief en speelgoed kon kopen. In 1950 werd ik postbode in Hoegaarden, en ik bleef dit tot in 1958 toen ik in Tienen werd benoemd. Meer dan 20 jaar verbleef ik dus in dit bierdorp met kleurrijke figuren als Roeweje Lowie, Fijei, Fret van Rei-Boenjaen, majoor Vanmol, Sjaal Vos en Jein Prouw

HULDE AAN JULIEN VAN NERUM – Op 9 juli brengt het Nieuwhuys museum hulde aan Julien Van Nerum, de man volgens wiens wilsbeschikking het museum tot stand kwam. Bij deze gelegenheid werden de voor- en achtergevel van het museum gerestaureerd.
Julien Van Nerum , in Hoegaarden ook wel bekend als Jein Prouw (Pràw uitgesproken), is geboren in Hoegaarden op 18 december 1881. Hij ging naar school te Hoegaarden, Tienen en Geldenaken, en genoot van de studiebeurs fundatie Deken H. Peeters. Hij was een verwoed

Figuur 114. Freek Dumarais

liefhebber van de duivensport, doelschieten, hanenvechten en wielrennen. In 1899 nam hij deel aan de Grote Prijs van Hoegaarden voor amateur wielrenners, maar werd met drie andere renners betrokken bij een ongeval in de Getebocht. Het jaar daarop won hij echter in de spurt. Hij sloot aan bij de fietsclub in Hoegaarden en was in 1919 medestichter van "Het Rode Wiel". Hij werd sportafgevaardigde bij de wielerbond en lanceerde o.a. Hardiquest, Schepers en Scherens. In 1901 ging hij met 46 Hoegaardiers loten, maar trok zich eruit. Hij speelde ook toneel en maakte als medestichter deel uit van "Vreugde en Deugd". Het beroep van zadel- en gareelmaker leerde hij van zijn vader. In augustus 1914 werd hij met 40 andere Hoegaardiers aangehouden als gijzelaar om te Overlaar te worden gefusilleerd. Ze werden vrijgelaten in de nacht van 18 en 19 augustus omdat de Duitsers toen de Slag van de Gete in Sinte-Margriete Houtem gewonnen hadden. Vervolgens bracht hij een ontsnapte Belgische soldaat over de lijnen naar het front, en hield samen met zijn vader een brievenbus voor de frontsoldaten.
Tussen de twee wereldoorlogen verkocht hij suikerbietzaad en kunstmeststoffen, en in WOII trad hij op als verbindingsagent voor een geheime inlichtingendienst. In 1961 werd hij tot ouderdomsdeken gekroond van de heropgerichte familiegilde "de Gulden Lelie". Op 24 november 1963 werd hij in Tienen door een auto gegrepen, en twee dagen later overleed hij.

HET VIJFDE PAENHUYS FESTIVAL – Op de affiche van het 5de Paenhuysfestival op 15, 16 en 17 juli, staan o.a. Stef Klewais, Johan Verminnen en Big Bill. Er is ook weer een Vrij Podium. Winnaar wordt Tienenaar Jan Poppe.

DE TWEEDE JVV-SHOW – JVV-jongeren behalen een vierde plaats op het Free Podium van 't Paenhuys, met de JVV-Lionsband Het ging om een aantal jongeren die ook in zaal de Cerkel een gesmaakte 2de JVV-show ten beste gaven.

EERSTE KLUPKE – In juli 1977 verschijnt het eerste nummer van "'t Klupke" het tijdschrift van jeugdhuis de Klup. In februari 2012 was men aan nummer 448 toe.

ZOLDER AFGEWERKT – In het voorjaar 1977 werd bij de JVV – Klup de zolder afgewerkt, en omgetoverd tot een ruimte waarin heel wat culturele activiteiten konden plaatsvinden. Het begon met een reeks voordrachten over dialectologie en taalkunde door Gustaaf Winnen. In het jaar 1977 alleen vonden volgende culturele activiteiten plaats: "Hoegaarden op de taalkaart", voordracht door G. Winnen, "Cultuurraad", spreekavond door S. Symons, "Gewestplan", spreekavond door notaris Honorez, een tentoonstelling van groepswerken van de PNT, "Het ontstaan van de taalgrens", voordracht door G. Winnen, "Het ontstaan van het ABN", en "Dialectgeografie", door G Winnen. De komende jaren waren er heel wat tentoonstellingen, voordrachten, radio-opnames, lezingen, diaprojecties en films.

HELE REGIO VERKEND – De Paenhuys wandelclub heeft in haar tweejarig bestaan ondertussen zowat de hele regio verkend. Voor de komende weken en maanden staan een aantal avondwandelingen geprogrammeerd.

Augustus 1977

OVERSTROMING EN GASTHUIS – Op 17 augustus 1977 zijn er grote overstromingen in de Gasthuisstraat en de Stoopkensstraat. De overstromingen vinden plaats op 17 en 18 augustus. Het centrum van Hoegaarden en de wijk Nerm stonden blank. Heel Nerm stroomde onder, een herhaling van de ramp van 1953. De inwoners waren totaal verrast. Ook op 30-31 mei en 4 juni 1979 zullen er overstromingen zijn, waarbij ook steeds de Gasthuisstraat getroffen wordt. In de gevel van een huis aan de rechterkant van de Gasthuisstraat, richting Kauterhof, ziet men nog de herbruikte stenen van de Sint-Elooikapel die in de jaren '50 werd afgebroken. Deze kapel was een deel van het Sint-Elooigasthuis in de Gasthuisstraat, al gebouwd bij de stichting van het kapittel van Hoegaarden. Een gasthuis was indertijd een gastenhuis, een soort afspanning voor arme en vermoeide reizigers.

DUIZENDJARIGE GAAT VIEREN – In 1980 zal Hoegaarden zijn duizendjarig bestaan vieren. Nu al is daarvoor een werkgroep in het museum 't Nieuwhuys in de weer. De werkgroep werd gevormd binnen de "Cultuurkring". Dezelfde mensen zijn ook al bezig met de voorbereiding van het "Jaar van het Dorp" in 1978. Voorzitster van de werkgroep is Marie-Claire Giroulle, VTB-afgevaardigde.
Duizend jaar geleden richtte gravin Alpaïdis het kapittel van Hoegaarden op, en dat betekende het einde van haar graaf-

schap Bruningerode (Brunengeruz) en het begin van de zelfstandige gemeente Hoegaarden.
De precieze datum kent men nog niet, ondanks verregaande opzoekingen, o.a. in de Parijse archieven. De oprichting van het kapittel moet tussen 977 en 987 gesitueerd worden, maar in 982 was Alpaïdis al overleden. In 978 was ze nog opnieuw gehuwd, en zolang haar echtgenoot leefde kon ze zelf geen schenkingen doen. Vermits men in 1978 al wat te vieren heeft in Hoegaarden, bleven de jaren 80 en 81 over als aanvaardbare oplossingen. "Het museum koos voor 980", aldus voorzitter Hubert Van Nerum.
Alpaïdis leefde in de 10de eeuw. Ze trouwde eerst met Godeverd van Neder-Lotharingen en nadien met Eilbert van Ardennen. De gravin liet aan het einde van haar leven een kerk optrekken in de omgeving van haar kasteel. Beide monumenten zijn ondertussen verdwenen. Op de plaats van de kerk herrees de huidige rococokerk. Omstreeks 980 werd het kapittel opgericht dat instond voor het celebreren van diensten, het onderwijs, de zielenzorg. De kapittelheren waren geestelijken, maar meestal geen priesters, zodat ze in het huwelijk konden treden. Het kapittel beschikte over de tienden van het grondgebied van Hoegaarden. Gewoonlijk woonden alle proosten en scholasters in de gemeente, maar ogenschijnlijk hebben de Hoegaardse kapittelheren zich verre van stipt aan die regel gehouden.

JEUGD VAN OUTGAARDEN – Een 20-tal jongeren van boven de 15 jaar hebben in Outgaarden de basis gelegd voor een nieuwe jeugdclub. Ze hebben een lokaal in de vroegere meisjesschool.

AANKOOP HUIS TIENSESTRAAT – De gemeente beslist het huis Tiensestraat 52 aan te kopen, dat onbewoonbaar en bouwvallig is. Door de afbraak zal er een betere verkeersregeling komen op het kruispunt van de Koningin Astridstraat en de Tiensestraat, en komt er ook ruimte voor een autobushalte. De woning zal 400.000 frank kosten.

RESTAURATIE ORGEL – De gemeente wil 6 miljoen frank uittrekken voor de restauratie van het orgel van de Sint-Gorgoniuskerk

September 1977

WIJKKLAS HOXEM NAAR CENTRALE SCHOOL – Tijdens het schooljaar 1976-1977 waren er nog slechts twee leerlingen in de lagere school van Hoxem. Er wordt geen verbetering van de toestand verwacht, en vanaf 1 september wordt de wijkklas overgeheveld naar de centrale basisschool.

OOK ZWEMMEN IN MELDERT – Voortaan gaat men ook in Meldert zwemmen in het zwembad van Landen, waar samen met de Paenhuys Dolfijnen zwemles wordt gevolgd. Het initiatief komt van de zwemclub, samen met KWB in Meldert.

FEESTENCOMITE MET BROUWERSTRADITIE – Naar aanleiding van septemberkermis pakt het gemeentelijke feestencomité uit met een nieuwe reeks festiviteiten in een tent voor het sportstadion aan de Tiensestraat. Het Oude Hoegaardse bier staat centraal. Op de affiche staan o.a. Eddy Romy en Marva.

OPROEP VOOR EEN CULTURELE RAAD – Op 20 september worden de afgevaardigden van de verenigingen verwacht op het gemeentehuis. De uitnodiging gaat uit van schepen voor Cultuur Frans Huon. Op deze vergadering wordt nog geen bestuur aangeduid.

KLEUTERKLAS WORDT WIJKAFDELING – De autonome kleuterklas in Outgaarden wordt opgeheven, maar er zijn wel voldoende kleuters om een klas in stand te houden. De klas wordt toegevoegd als wijkafdeling voor kleuters aan de centrale Gemeentelijke basisschool, Doelstraat 76 in Hoegaarden.

WEER VRAAG NAAR GRENSCORRECTIES – De gemeente geeft weer een advies aan de arrondissementscommissaris om de gronden van Groot- en Nieuw-Overlaar weer naar Hoegaarden over te hevelen. Er is ook een vraag gekomen van de uitbater van een verdeelpunt van motorbrandstoffen, gehuisvest op de grens van Hoegaarden, maar in Zétrud-Lumay, om toch deel uit te maken van de nieuwe entiteit Hoegaarden. De uitbater ondervindt uit zijn telefoonverbindingen en briefwisseling dat zijn cliënteel grotendeels uit Hoegaarden komt. Het gaat dus om de gronden gelegen in de driehoek gevormd door de Paenhuysbeek, de Rijksweg 21 en de voetweg nummer 80 uit Zétrud-Lumay. Dit tankstation zou echter Waals grondgebied blijven.

AANPASSING RESTAURATIE SINT-GORGONIUS – De aangepaste raming van de restauratiewerken aan de Sint-Gorgoniuskerk, wordt goedgekeurd voor een bedrag van 9,9 miljoen frank.

Oktober 1977

GESLACHT COLLART – Na de familie Dotremont, waarvan de uitgewerkte stamboom begin 1978 zal verschijnen, zal het museum aanvangen met het opstellen van de genealogie Colla(e)rt uit de streek van Hoegaarden en Lummen.

WANDELPAD VAN WILLEBRINGEN NAAR HOXEM – Aan de grens tussen Hoegaarden en Boutersem, de vroegere grens tussen Meldert en Willebringen, aan de Ermelindisbrug over de Jordaanbeek knipten schepen Roger Rossels en zijn Boutersemse collega het lint door. Aan die brug, waar vroeger Luik en Brabant mekaar raakten, begint de heropende aarden weg die van Willebringen naar Hoxem loopt, evenwijdig met de Mene of Molenbeek.

DODENHUISJE HERSTELD – Het dodenhuisje op het kerkhof van Meldert bevindt zich in lamentabele toestand en zal dringend hersteld worden.

PASTOOR VAN DER GRAESEN OVERLEDEN – Op 23 oktober overlijdt in Paal pastoor Eugeen Van der Graesen, die pastoor was in Sint-Margriete Houtem van 1947 tot 1967. Hij was onderpastoor in Hoegaarden van 1930 tot 1936.

LANDBOUWBEDRIJVEN – Er wordt een inventaris opgesteld van landbouwbedrijven. Daarin zijn begrepen landbouwbedrijven, de maalderijen, varkensvetmesterijen, varkensstallen, paardenstallen, mestvarkenskwekerijen, pluimveebedrijven, melkveebedrijven, en kalvervetmesterijen. In Hoegaarden Centrum worden er 60 geteld, in de deelgemeente Meldert 48, in de deelgemeente Outgaarden 22, en in Hoxem 24.

WINTERTIJD – In 1977 wordt de zomer- en wintertijd ingesteld als antwoord op de energiecrisis van 1972.

November 1977

TENTOONSTELLING WOII – In het museum 't Nieuwhuys wordt een tentoonstelling over WOII georganiseerd, door de Vriendenkring van de Oudgedienden van de eerste en tweede wereldoorlog.

BEJAARDENRAAD – Op 4 november worden de statuten van de nieuwe bejaardenraad goedgekeurd.

VOORONTWERP SPORTHAL – Het voorontwerp voor de bouw van een gemeentelijke sporthal aan het sporterrein Tiensestraat wordt goedgekeurd. Volgens een eerste raming zal die sporthal 34,5 miljoen frank kosten, BTW niet inbegrepen.

HEROPENING DE KLUP – Bij JVV was de hoofdbrok van het jaareinde de volledige verbouwing van het lokaal in de Doelstraat. Voorzitter Freddy Mannaerts had aan de inspecteur van het Bestuur voor Jeugdvorming, in de zomer, beloofd dat hij geen voorzitter meer zou zijn van het jeugdhuis als het niet binnen de drie maanden verbouwd was. Toen kon de vernieuwde zolder al getoond worden, en zo werd verhinderd dat het jeugdhuis op de alarmlijst van het BJV kwam te staan. Na een keiharde werkperiode, dankzij de enorme inspanning van al de leden vond op 10 november 1977 de heropeningsplechtigheid plaats. Deze heropening werd een publiek succes. Op de openingsdag was er op de vernieuwde klupzolder een tentoonstelling van groepsschilderwerken. Op 11 november volgde een voordracht van Gustaaf Winnen over dialectologie en tijdens dat weekend werden nog enkele kleinere activiteiten afgewerkt. In die periode werd de naam JVV veranderd in de Klup, omdat men bij de Klup elke link met de politiek kwijt wilde.

SUIKERFABRIEK – Op 11 november wordt de voltallige gemeenteraad uitgenodigd door de directie van de suikerfabriek Grand-Pont, voor een bezoek tijdens de suikerbietencampagne.

BLOEMENHULDE – Voortaan zal de gemeente op 11 november, de wapenstilstand, een bloemenhulde brengen aan de vier oorlogsmonumenten, in Hoegaarden, Hoxem, Meldert en Outgaarden. Er komt ook een herdenkingsmis in de vier parochies.

HOEGAARDEN OP DE TAALKAART - Germanist Gustaaf Winnen, docent in dialectologie aan het Hoger Rijksinstituut voor Vertalers en Tolken, geeft in Hoegaarden bij de JVV Klup en het pas heropgerichte Willemsfonds, een reeks voordrachten over taalkunde, waarbij "Hoegaarden op de taalkaart". Gustaaf Winnen nam nog deel aan het voorbereidende onderzoek voor het vastleggen van de taalgrens in het begin van de jaren '60 in het gehucht Elst, dat toen definitief van het arrondissement Nijvel naar Leuven kwam. De uiteindelijke goedkeuring, door de Kamer van Volksvertegenwoordigers, kwam er in november

1962. De taalgrens zou wettelijk van kracht worden in september 1963. In zijn voordrachten wilde Gustaaf Winnen het Hoegaardse dialect situeren op de kaart. De zuidergrens is vlug bepaald, want daar gaat het om de taalgrens tussen de Germaanse en Romaanse taalgroepen. De resterende grenzen liggen moeilijker. "De eerste dialectologen hebben de Uerdinger-linie, die vertrekt van Bevekom, over Kiezegem en Diest en verder tot in het Rijnland, beschouwd als de grens tussen het Brabants en het Limburgs. Volgens die opvatting was het Hoegaards een Limburgs dialect. Volgens dialectoloog J.L. Pauwels ligt die grens echter meer in het oosten, namelijk in de buurt van Halle-Booienhoven, Budingen, Donk en Halen, of de Getelijn, de grens tussen het vroegere Hertogdom Brabant en het Prinsbisdom Luik. Beide theorieën hebben gedeeltelijk gelijk, maar de waarheid ligt in het midden: in de vroege middeleeuwen strekte de Rijnlandse invloed zich inderdaad uit tot aan de Uerdinger-linie, maar daar is verzet tegen gekomen in Brabant, en onder invloed van de nieuwe centra Brussel en Leuven, werd het Rijnlands of het Limburgs teruggedrongen tot aan de Getelijn. Het Hoegaards is dus Brabants, maar met Limburgse invloeden. "Struik" wordt in het Brabants "strààk" en in het Limburgs "stroek". Welnu in onze regio bestaan beide vormen: "stroek petatte", en "strààk", aldus Gustaaf Winnen.

DE TAAL IS GANS EEN VOLK – In Alpaïdis nummer 69 brengt de studie- en navorsingscommissie van 't Nieuwhuys een bijdrage over Hoegaarden, Outgaarden en Meldert op taalgebied, onder de titel "De taal is gans een volk". We vermeldden dit reeds in de "Kroniek van Hoegaarden, Meldert, Outgaarden en Hoxem 1978-2007", p 42 en 43, maar toch leek het ons gepast om dit nog eens uitvoeriger te behandelen, als vervolg op "Hoegaarden op de taalkaart".

In de middeleeuwen kwamen de volkstalen niet in aanmerking als bestuurstaal: daar werd het Latijn voor gebruikt. Het monopolie van het Latijn blijft zeker tot het einde van de 12de eeuw behouden. Daar **Hoegaarden** van Luik afhangt wordt de ganse administratie later in het Frans of het Latijn gevoerd. In de 18de eeuw was secretaris Sweerts trouwens het Nederlands, het Latijn en het Frans machtig.

Meldert daarentegen was in het Hertogdom Brabant gelegen, en bezit al een Vlaamse oorkonde van 1270. De bestuurstaal tot aan de Franse revolutie is daar het Nederlands.

In Hoegaarden kan men stellen dat de grote families van bierbrouwers zowel het Nederlands als het Frans machtig zijn. De inwoners gebruiken hun Vlaams dialect, en in familiezaken, zoals notarisakten, gebruikt men nu eens het Nederlands en dan weer het Frans.

Met de komst van de Fransen wordt het Frans de enige taal in heel het rijk. Hoegaarden wordt meteen uit het Luikse verband gehaald en ingedeeld in het Département de la Dyle. Hoegaarden wordt hoofdplaats van een kanton met als gemeenten Outgaarden, Bost, Ezemaal, Goetsenhoven, Hakendover, Oorbeek, Overlaar, Rommersom, Wulmersum, Sint-Margriete Houtem, Sluizen, Linsmeau, Opheylissem, Neerheylissem en Zétrud-Lumay. Na enige jaren wordt het kanton Hoegaarden opgeheven en in 1810 wordt Outgaarden bij Zétrud-Lumay gevoegd. In **Hoegaarden,** waar men tevoren fier was op de kennis van het Frans, komt er door de troebelen bij de komst van de Fransen, bij de oude Regentie een opstand tegen de gedwongen verfransing. Tijdens de Hollandse periode van 1815 tot 1830 voert Koning Willem I een taalpolitiek. Concreet betekent dit dat tussen 1823 en 1830 alle gemeenteraadsverslagen, ook in Outgaarden, in het Nederlands zijn gesteld, maar dat vanaf 1832 weer Frans wordt gebruikt. Dit zal zo blijven tot de invoering van de taalwetten. Maar op de raadszittingen bleef men het dialect spreken. De verslagen waren ook niet zo nauwkeurig, maar eerder een soort opstel van de secretaris, dat na goedkeuring en verbetering door de raad in een net schrift werd ingeschreven.

Hoegaarden was een taalgrensgemeente met een wekelijkse markt, waar heel wat mensen uit Zétrud-Lumay naartoe kwamen. Hoegaarden was tot ver in de 19de eeuw een centrum voor verschillende dorpen, en heel wat Hoegaardiers spraken een mondvol Waals.

De aanvraag voor een suikerfabriek in Hoegaarden wordt in het Frans gesteld. Het kon ook moeilijk anders want de fabrieken werden opgericht door verfranste liberale burgers van Hoegaarden, of Walen uit de omgeving. In 1901 wordt in Hoegaarden een tweetalig politiereglement goedgekeurd, en zelfs op 9 mei 1930 wordt nog beslist tweetalige straatnaamborden te plaatsen. In 1896 hadden studenten van "De Hagelanden" heftig geprotesteerd tegen een tweetalige kermisaffiche, en verkeerde spelling. Hoegaarden kreeg het in de 19de eeuw steeds moeilijker om zich

te handhaven, want Tienen was de stad waar de liberale burgerij naar opkeek. Zoals Tienen zijn Société des Beaux Arts had, richtte Hoegaarden in 1861 zijn "Société des Mélomanes de la Grande Ghète" op. De nieuwe gemeenteschool van 1874 kreeg als opschrift "Ecole communale garçons – filles", hoewel het onderwijs er altijd in het Nederlands werd gegeven. In 1820 openden Juffrouwen uit Jodoigne, die als kloosterzusters leefden onder de geestelijke leiding van J. Delfosse, een school in het verlaten klooster van de Bogaerden. Het pensionaat was er Franstalig en de dochters van de Hoegaardse gemeentebestuurders waren de eerste leerlingen. Zo bleef Hoegaarden officieel Franstalig tot 1932. Toch was er weinig discussie. Terwijl er in de 19de eeuw nog een hevige tweestrijd was tussen de katholieken en de liberalen milderde dit geweldig in de 20ste eeuw, en Hoegaarden sluimerde in als een rustig provinciestadje.

In **Meldert** zat men niet veel in met de taal. Van 1796 tot 1814 waren alle inwoners van Sluizen parochianen van Meldert. In 1802 wilden men Meldert en Sluizen zelfs verenigen tot één gemeente. Veel kinderen van Meldert werden naar de Franse school van Sluizen (L'Ecluse) gestuurd. Veel boeren redeneerden zo dat wie Frans kon toch tot de betere stand behoorde. Op taalgebied bleef het dus rustig in Meldert, dat ook blijkbaar niet snel in de vooruitgang meestapte. Zo was er in 1914 nog altijd geen enkele telefoonaansluiting of toestel in Meldert.

Outgaarden maakte wel woeligere tijden mee. Van 1810 tot 1822 was het aangehecht bij Zétrud - Lumay. Alle officiële betrekkingen werden in het Frans gevoerd. In 1843 wordt een Franstalige gemeenteschool opgericht in Zétrud-Lumay, en de gemeente adopteert in 1844 de private school van koster François. Tot 1921 zou Outgaarden bij het schoolkanton Geldenaken ingedeeld zijn. In 1880 werd in Zétrud, rechtover de kerk, een Franse school geopend, en in 1881 werd daar een "Vlaamse klas" aan toegevoegd. Deze klas zou tot 1939 blijven functioneren. De komst van pastoor Diels, een Vlaamsgezinde priester, zou veel veranderen. Hij schreef een "Bijdrage tot de Geschiedenis van Outgaarden" en zou actie voeren. De zwanezang van Zétrud-Lumay komt in 1920 wanneer in Outgaarden een oorlogsmonument wordt ingehuldigd in een grote stoet, met een tweetalige programmabrochure, maar een burgemeester die alleen maar in het Frans kan speechen, omdat hij geen Nederlands kent.

Administratief kwam er op 1 september 1963 nog een wijziging op taalgebied, toen Zétrud-Lumay, Sluizen, Opheylissem en Neerheylissem naar het Waalse arrondissement Nijvel werden overgeheveld, terwijl het Vlaamse gedeelte van het gehucht Elst naar Hoegaarden kwam.

DE GERMAANS – ROMAANSE TAALGRENS – Gustaaf Winnen stelde dat de zuidergrens, de taalgrens snel bepaald was, maar hoe die taalgrens tot stand kwam is niet altijd duidelijk. Vandaar deze bijdrage**.** Het Nederlands grenst ten oosten aan het Duits en ten zuiden aan het Frans. De Nederlands-Franse taalgrens loopt van Menen over Ronse, ten noorden van Waterloo, Hoegaarden naar Eben-Emaal. Er zijn diverse theorieën rond het ontstaan van de taalgrens. Er is de theorie van het Kolenwoud. Dit was een ondoordringbaar woud, dat zich ongeveer uitstrekte waar de huidige taalgrens nu ligt. De Romeinen die uit het zuiden kwamen zouden zich maar mondjesmaat ten noorden van dat woud gaan vestigen zijn. Als de Franken later Noord - Gallië binnenvallen, kunnen zij gemakkelijk het gebied ten noorden van dat Kolenwoud germaniseren maar mislukt dat op termijn ten zuiden daarvan. Een andere theorie heeft het over de oude heirweg Keulen-Bavay die als veilige noordergrens voor de Romeinse kolonisatie zou gediend hebben. De theorie van dr. Gijsseling tenslotte, is gebaseerd op historische teksten, taalkunde, oudheidkunde en plaatsnaamkunde. Toen Caesar onze streken veroverde, trof hij hier volksstammen aan met onbetwistbaar Germaanse namen. Noordwest-Germanië en Noord-Gallië waren toen al bijna helemaal gegermaniseerd. Maar in de Gallo-Romeinse tijd werden Vlaams-België en het zuiden van de Rijnprovincie weer geromaniseerd. Door een tweede germaniseringsgolf met de inval van de Franken ontstaat in de 5de eeuw in Noord-Gallië een brede Germaans-Romaanse mengzone. In de zesde en zevende eeuw loopt de taalgrens dan in het westen en in het oosten tussen een overwegend Germaans en een overwegend Romaans gebied. In elk geval zijn er tot in de 9de eeuw sporen van Romaanse aanwezigheid ten noorden en van Germaanse aanwezigheid ten zuiden van de huidige taalgrens teruggevonden. De taalgrens is dan het resultaat van een assimilatiebeweging aan weerskanten ervan. Maar duidelijkheid is er dus niet.

December 1977

Figuur 115. De limonade - en likeurfabriek Hougardia (Collectie Guilluy)

JAAR VAN HET DORP – Op 2 december wordt het startschot gegeven van het Jaar van het Dorp in Hoegaarden. De eerste activiteit op 2 december in zaal Waranda aan de Tiensestraat, namelijk een informatieve diareeks met voorstelling van Hoegaarden, wordt georganiseerd door Jeugdclub The Star en Cultuurkring 't Nieuwhuys. Maar de officiële start door de gemeente gebeurt op 14 december, op het gemeentehuis. Schepen van cultuur Frans Huon is gastheer.

DE SCHOORBROEKBEEK WORDT RECHTGETROKKEN – Om het overstromingsgevaar in het gehucht Nerm en in het centrum weg te werken zal de provincie Brabant de Schoorbroekbeek verleggen en rechttrekken.

SINT-ANTONIUSKAPEL IN HEROPBOUW – De Sint-Antoniuskapel die bij de vernieuwing van de weg plaats moest ruimen, wordt herop gebouwd. Elke Pinkstermaandag in de namiddag vindt er nog een viering plaats, bij Nerm kermis.

EINDE VAN HOUGARDIA – De exacte datum van het einde van het Hougardia-avontuur staat nergens precies vermeld. In de pers werden indertijd dergelijke berichten nauwelijks gegeven, en in de publicatie van Albert Guilluy over Hougardia, staat maar één zinnetje hierover: "Maar in 1978 kwam er een einde aan al die lekkere dingen. Het epos van Hougardia was voorbij". Rond de jaarwisseling zal het dus bij Hougardia ver voorbij geweest zijn. Alleszins in 1979 kwam brouwerij de Kluis zich in de oude Hougardia vestigen.

De Groote Brouwerijen en Hougardia behoorden allebei tot Loriers. De eerste Loriers begon te brouwen in 1832, maar had pas zijn eigen brouwerij in 1837, in de Stoopkensstraat, tegenover de brouwerij van Fernand Vanhaegendoren. Daar distilleerde hij ook alcohol die versneden werd tot jenever en likeuren. Gustaaf Loriers, volgde die eerste op, en kreeg via zijn vrouw de site in d'Egypte. Gustaaf Loriers had zes kinderen en die zouden de Groote Brouwerijen oprichten. Na 1918 kon de stokerij van Loriers de bestellingen niet bijhouden. Weldra werd besloten om bier en alcohol te scheiden. Te meer

daar er net een fantastische waterbron ontdekt was, links van de Peter Vanmolstraat. De firma Hougardia werd gesticht op 4 mei 1925 en tussen 1925 en 1930 werden de gebouwen opgetrokken door de aannemer Jean Michel, bijgenaamd "Selleke", vader van cafébaas Frans Michel, en grootvader van politicus Louis Michel. De firma Hougardia zal niet alleen alcohol stoken, maar ook bronwater bottelen en in de handel brengen. Tevens worden frisdranken, spuitwater, limonades en cola op de markt gebracht, terwijl ook handel gedreven wordt in wijnen, porto's, fruitsap en siropen. Het paradepaardje tussen al de voortgebrachte likeuren was "Val Virginal". Hougardia had gebouwen aan beide zijden van de Stoopkensstraat. Er was het gebouw vooraan, op de hoek van de P. Vanmolstraat, dat in 1985 afgebrand is. Daarin bevonden zich de administratie en werden de limonades en frisdranken gemaakt en gebotteld. De hoge toren achteraan, nu nog altijd de brouwtoren van de Kluis was in die tijd de alcoholstokerij. Aan de overzijde, in de gebouwen waar later o.a. nog de Massamarkt in ondergebracht was, werden de likeuren gemaakt.

KANTKLOSSEN IN HET MUSEUM – De VTB lanceerde in Hoegaarden een oproep voor het heropleven van het oude ambacht van het kantklossen. Thans zijn er in Hoegaarden liefst 16 kantklosters en 11 spinsters onder de hoede van lesgeefster Lieske Mattheus, in 't Nieuwhuys.

CULTURRRAAD WORDT GEÏNSTALLEERD – Op het gemeentehuis vindt de installatie plaats van de eerste raad voor cultuur en culturele vrijetijdsbesteding. De raad bestaat uit 51 groeperingen van neutrale strekking, 22 christelijk – katholieke, 7 socialistische, en 4 liberaal – PVV. Er zijn 7 jeugdgroepen, 29 sportverenigingen, 21 verenigingen voor kunst, cultuur en vrijetijdsbesteding, en 27 groepen voor vormings- en ontwikkelingswerk bij. Fons Vermeulen wordt de voorzitter. De overige bestuursleden zijn: Raymond Billen, Marie-Claire Machiels, Jacques Covens, Gaston Hendrickx, Omer Dehennin, Pierre Rotty, Mathieu Winters, Lodewijk Laermans, Victoire Ickx, Carmen Dumont en Christian Hennuy.

JAAR VAN HET DORP – Op de startvergadering van Het Jaar van het Dorp, wordt opgemerkt dat deze actie geen aanleiding mag zijn tot eenmalige feesten. Voor Hoegaarden centrum, Outgaarden en Meldert, zal het geen probleem geven, maar uit de "kleine dorpjes", Nerm, Hoxem, en Hauthem is er weinig interesse.

BEGROTING VAN DE NIEUWE ENTITEIT – Op het einde van 1977 worden er nog 2 begrotingswijzigingen doorgevoerd. Voor de nieuwe begroting 1978 wordt het wachten tot 15 februari 1978. In de gewone dienst zijn de ontvangsten en uitgaven gelijk namelijk 55,5 miljoen frank met een batig saldo van 35.574 frank. In de buitengewone dienst staat er 40,4 miljoen frank ontvangsten en uitgaven ingeschreven. En voeg daar dan nog een 4-tal miljoen frank uit de Dienst voor Orde bij.

SABINE DUMONT OVERLEDEN – Sabine Dumont overlijdt op 30 december 1977 op 85-jarige leeftijd in Bierbeek. Ze was de echtgenote van houthandelaar Michel Giroulle, gedurende 54 jaar. Hij werd burgemeester en overleed in 1968 op 77-jarige leeftijd.

CAROLUS HOEVE – In deze periode en ook in 1978 wordt de Carolus hoeve in Babelom gerestaureerd. Stijlen in witte kalksteen worden aan de vesters aangebracht. De huidige naam van de hoeve is recent, in 1614 werd die nog "'t hof te Hoochberghe" genoemd. De oorsprong van de hoeve zou mogelijk teruggaan op een Merovingische woonkern, aldus Frans Doperé in Alpaïdis 157. In de 15de eeuw bezat de familie Pinnock er een belangrijke heerlijkheid, en in 1505 werd het goed verkocht aan Jan Van den Poele. De meeste gebouwen dateren uit het midden van de 18de eeuw. De poort met duiventil geeft uit op de binnenkoer, en de grote langsschuur werd gebouwd in 1875. Vier oude lindebomen overschaduwen het poortgebouw.

HOXEM OF HOKSEM?– De aandachtige lezer zal gemerkt hebben dat we in deze Kroniek, evenals de vorige steevast "Hoxem" schrijven. Dit heeft als reden dat in alle gemeenteraadsverslagen van Hoegaarden steeds de naam "Hoxem" gebruikt is zeker tot einde 1977 en ook later. Af en toe dook in de latere verslagen ook wel "Hoksem" op. Op de gemeenteraad in juli 1990 kwam een eventuele naamsverandering nog op de gemeenteraad, maar werd toen afgeketst. Toenmalig schepen voor Cultuur Frans Huon stelde dat hij wel het bijvoegen van oude benamingen voor sommige straten zag zitten, maar dat hij een verandering van de spelling van Hoxem- Hauthem, in Hoksem en Houtem niet zag zitten. Sindsdien kwam er nooit

een naamsverandering op de gemeenteraad. Nu is het wel zo dat in Hoegaarden onder invloed van de zogenaamde “progressieve spelling”, indertijd gebruikt door het dagblad “het Nieuwsblad”, dikwijls “c” in “k” veranderde of “x” in “ks”. Zo werden in Hoegaarden alle straatnaamborden veranderd in “Hoksem”, terwijl in Kumtich en Oorbeek het gehucht als “Hoxem” staat aangeduid. Het is ook in die tijd dat de naam van Pierre Celis veranderd werd in Pieter Celis, om Vlaamser te lijken, terwijl iedereen in Hoegaarden hem steeds als Pierre heeft aangesproken. De progressieve spelling werd ondertussen teruggefloten. Alle Vlaamsgezinde plaatsnaamkundigen ten spijt, vind ik esthetisch gezien het woordbeeld Hoxem, met vijf letters en een X in het midden, veel symmetrischer en mooier dan Hoksem, met zes letters.

Op de foto hiernaast de Sint-Janskerk van Hoxem, met haan en hen op de kerktoren, teken van de dubbele status van Hoxem, verdeeld tussen prinsbisdom Luik en Hertogdom Brabant, en achteraan het kapittelhuis.

Figuur 116. De Sint-Janskerk van Hoxem met kapittelhuis

1978 - 2007

Zie “Kroniek van Hoegaarden, Meldert, Outgaarden en Hoxem, 1978 – 2007”, Hoegaarden 2008

KRONIEK VAN HOEGAARDEN, OUTGAARDEN EN MELDERT 2008 – 2011

2008

Januari 2008

KINDEROPVANG GROEIT – De landelijke kinderopvang Stekelbees blijft groeien. 's Avonds komen er gemiddeld tussen 120 en 150 kinderen. Er wordt gedacht de ruimte in het najaar uit te breiden.

TUINEN OPBREKEN – Bart Cossey, afgevaardigd-bestuurder van de Tuinen van Hoegaarden kondigt aan dat alle centrale tuinen in het park gaan opgebroken worden en verplaatst worden naar de rand. Er worden nieuwe dwarswegen gepland. Er worden nieuwe tuinen aangelegd in de rand: een kindertuin, een exotische tuin, een formele tuin en een vuurtuin.

KERSTMARKT IN – EN OUTDOOR – De kerstmarkt vond einde 2007 plaats in de sporthal. Omdat dit niet de echte sfeer van een kerstmarkt vertegenwoordigt, wordt voor einde 2008 gedacht aan een kerstmarkt binnen en ook standjes buiten. Er wordt zelfs gedacht aan een schaatsbaan.

FREDDY MANNAERTS VOORZITTER – Omdat burgemeester Frans Huon ziek is, zit Open-VLD-fractieleider Freddy Mannaerts, als oudste raadslid in dienst, de gemeenteraad voor.

200 NIEUWE WONINGEN – Burgemeester Frans Huon kondigt wel 200 nieuwe woningen aan die over twee jaar moeten gerealiseerd zijn. Er komen 15 lofts in de toren Loriers, vijftien appartementen aan de kant Kouterhof en 22 service-flats en veertien woningen in en om de oude woning Loriers. Er komen ook nog heel wat woningen bij op andere plaatsen: 15 in Outgaarden, 9 in de Wijngaardstraat, 9 in Nerm, 7 in de Gasthuisstraat, 16 in Hauthem, 9 in Meldert in de René Hendrickxstraat, 10 gebouwd door Quattro, 25 in de Maagdenblokstraat, 4 in Hoxem en 4 in de Stationsstraat.

GASTENKAMERS – Natascha Moreau en Dean D'Heedene emigreerden naar Frankrijk, waar ze gastenkamers openden in Caunes Minervois in de Languedoc Roussillon. Rudi Vandenbempt en Carine Rassalle hebben sinds vorig jaar gastenkamers in St. Sébastien d'Aigrefeuille in de Gard, ook in Frankrijk.

HOEGAARDEN OP JE BORD – Het receptenboekje "Hoegaarden op je bord", met 25 heerlijke gerechten bereid met Hoegaardse bieren, is te koop in de streekshop van het suikermuseum in Tienen, voor 12 euro.

WINDTURBINES – Een firma onderzoekt de mogelijkheid tot inplanting van windturbines op de grens tussen Outgaarden en Hélécine, langs de E40, maar het dossier zal zeker nog enkele jaren in beslag nemen.

HOEGAARDEN HEEFT HOEGAARDEN NODIG – Tangui Van der Elst, directeur Corporate Affairs bij InBev zegt op de nieuwjaarsreceptie van de gemeente dat de band tussen de gemeente Hoegaarden en het merk "Hoegaarden" nu duidelijk is bij InBev. InBev wil opnieuw een goede band met het dorp.

Figuur 117. Jan Dewachter en Geert Clément

NIEUWE BORGHERS – De Edele Orde vanden Moutstock heeft twee nieuwe borghers opgenomen: Eric Claes uit Leuven die aan de basis lag van een e-mailcampagne om de witte in Hoegaarden te houden en mee

een website opstartte om het Hoegaards bier te verdedigen. Peter Sauer uit Hove, de nieuwe verantwoordelijke van de brouwerij Hoegaarden werd ook opgenomen.

ORDE VAN SINT-GORGONIUS – Jan Dewachter van 't Nieuwhuys, en Geert Clément, drijvende kracht achter de Wijn- en biergilde, worden in de Orde van Sint-Gorgonius opgenomen omdat ze met brouwen gestart zijn, om zeker te zijn dat er altijd bier in Hoegaarden zou gebrouwen worden. Jan deed dat met Alpaïde, en weldra met Rosdel, Geert met de verschillende Paenhuysbieren.

Figuur 118. Er zijn nieuwe gistingstanks op komst

NIEUWE AFVULTANKS – Op 23 januari worden vier nieuwe afvultanks met twee zware kranen in de brouwerij gehesen in de Stoopkensstraat. Er worden later ook nog 6 gistingstanks verwacht in de Kluis. Die komen aan op 21 februari. Toch opmerkelijk, want nog niet zolang geleden, in november 2006 werden 10 gisttanks weggehaald met de grote middelen.

GESCHEIDEN RIOLERINGEN – Schepen Jean-Pierre Taverniers kondigt aan dat tegen 2012 zowat 85% van de Hoegaardse straten voorzien moeten zijn van gescheiden rioleringen.

Februari 2008

VIJFDE WANDELTOCHT - Wandelclub de Wegwijzer en vzw Psylos, die zich bezig houdt met geestelijke gezondheidszorg, organiseren nu al de 5de Hoegaardentocht, een wandeltocht waarbij personen met een handicap samen met anderen wandelen. Start en aankomst gebeuren aan de brouwerijtaverne Kouterhof, en onderweg kan geproefd worden van de Val Virginal.

GEMEENTERAAD IN VILLA HUGARDIS – De raadszitting van 12 februari zal plaats vinden in het rusthuis Villa Hugardis en niet op het gemeentehuis. De reden is dat de cafetaria van het rusthuis zich op de gelijkvloerse verdieping bevindt, terwijl in het gemeentehuis trappen moeten beklommen worden. De gezondheidstoestand van burgemeester Frans Huon laat hem niet meer toe om trappen te beklimmen, vandaar de verhuis naar het rusthuis.

VILLA LES ROSES – De Bestendige Deputatie heeft gunstig advies gegeven voor de bescherming van Villa Les Roses aan de Ernest Ourystraat. Het is nu wachten op de goedkeuring van de minister. Het gaat om een villa in Cottage stijl, waar ooit nog een dynastie notarissen in woonde. Volgens andere bronnen is ze sinds 9 januari een beschermd monument

GESCHIEDENIS LORIERS – Meester Albert Guilluy, het vroegere schoolhoofd van de gemeenteschool, bezitter van wellicht de mooiste Hoegaarden collectie, heeft de geschiedenis van de brouwerij Loriers op papier gezet. Hij steunt hiervoor op zijn eigen collectie en zijn ervaring als archivaris van het Hoegaardse brouwersverleden. Het onuitgegeven werk bestaat uit drie delen, die al in 2007 werden gemaakt, maar nu pas algemeen in de bekendheid komen. "Het bier te Hoegaarden, zoals men het nooit te zien kreeg", zo luidt de algemene titel van het werk, met als deeltitels van de trilogie "De Oude Hoegaard", "Loriers en de Grote Brouwerijen", en "Hougardia". Heel wat elementen uit deze onuitgegeven bronnen hebben ons geïnspireerd in deze kroniek bij de uitwerking van thema's als Loriers en Hougardia.

WATEROVERLAST GETE – De gemeente heeft een samenwerkingsakkoord goedgekeurd met de Vlaamse Milieumaatschappij voor werken aan de Grote Gete in de omgeving

van de Grote Molen. Hoegaarden hoopt op Europese subsidies voor een project, waarbij Ecopower in de molen 80.000 kilowatt groene energie gaat opwekken. In het project zit ook toerisme en recreatie en wordt er via een brug een verbinding gemaakt tussen het Ravelfietspad en de nieuwe wijken. Als het voorstel wordt goedgekeurd kan het in 2011 klaar zijn.

SLUIPWEG – Tijdens de werken aan de Henri Dotremontstraat, wordt de parallelveldweg, die uitmondt in de Walestraat, als sluipweg gebruikt. Daar wordt nu plaatselijk verkeer ingesteld.

GEEN GRIS – In Hoegaarden komt er voorlopig geen Raad voor Internationale Samenwerking (GRIS). Men was goed op weg om dit te realiseren, maar door het wegvallen van drijvende kracht Willy Van Echelpoel, is het hele project stilgevallen.

ART-HOEGAARDEN ERKEND – De Hoegaardse afdeling van de Academie Regio Tienen (ART) is officieel erkend. Door de erkenning worden de leerkrachten gesubsidieerd en staat de gemeente nog alleen in voor de locatie in de Polder.

NIEUWE RAAD – Er is in Hoegaarden een adviesraad voor lokaal overleg kinderopvang, opgericht, met afgevaardigden van Stekelbees, de opvangezinnen, de crèches, de jeugdraad, en het college.

HOEGAARDEN CITRON IN PRIMEUR – De Hoegaarden Citron zou in België pas in maart 2008 voorgesteld worden, maar wordt nu toch al in primeur voorgesteld op een horecabeurs in het Mediacenter in Oostende. De Hoegaarden Citron was wel al in 2007 te verkrijgen in Nederland en ook in het Hoegaardse Kouterhof werd hij geserveerd sinds november van vorig jaar.

60 JAAR IN DE POLITIEK – Maurice Collart wordt gehuldigd omdat hij al 60 jaar in de politiek is, bij de liberale partij. Hij kwam in 1948 in de politiek en was ook gedurende 6 jaar raadslid. Hij krijgt van de VLD-fractie-leider Freddy Mannaerts, alias Freman, een ingelijste potloodtekening.

Maart 2008

HOOG INBRAAKRISICO - Van alle gemeenten van het Hageland lopen, volgens cijfers van de Leuvense politie, de inwoners van Hoegaarden het meeste kans om slachtoffer te worden van een inbraak, en dit hoewel er het voorbije jaar maar 22 inbraken waren op een totaal van 2541 woningen. Verhoudingsgewijs is de risicograad echter 87. Hoegaarden wordt gevolgd door Diest en Landen (70), Boutersem en Tienen (64), en Bekkevoort (63). In Kortenaken en Geetbets ligt de risicograad op 16. Een echte verklaring is er niet voor, maar de nabije ligging van de E40, een vluchtweg, verklaart waarschijnlijk veel.

OUD RUSTHUIS VERKOCHT – De tweede koopdag van de verkoop van het vroegere Sint-Jozefrusthuis aan de Tiensestraat, vond plaats in het Kouterhof. De inzet was 520.000 euro en uiteindelijk ging het pand naar de CV Huisvesting Tienen voor 765.000 euro. De bedoeling is dat de CV Huisvesting er sociale huurappartementen gaat bouwen.

CROSSERS DOOR VELD – Landbouwer Fernand Fillé uit Hauthem heeft klacht ingediend omdat jonge crossers op zijn veld rondjes kwamen draaien. “Het is een moeilijk op te lossen probleem. We hebben wel borden met ‘uitsluitend landbouwvoertuigen’ geplaatst, maar quads staan ook ingeschreven als landbouwvoertuigen”, aldus schepen Jean-Pierre Taverniers.

PROTEST TEGEN VARKENSSTAL – Er komt vanuit Meldert weer protest tegen de inplanting van een varkensstal van Ronny Beullekens, ditmaal aan het verlengde van de Overhemstraat. De landbouwer wilde in de Overhemstraat een stal bouwen voor 1050 varkens, vlakbij de huizen, maar hij zag daarvan af, en trok naar een locatie buiten het dorp. Pieter Abts van Natuurpunt schrijft naar de gemeente dat indien de bouw van de varkensstal nabij een eeuwenoude linde en een kapel plaats vindt, een mooi plekje natuur zal bedorven zijn. Het openbaar onderzoek i.v.m. de stal loopt nog.

MARTHA IS 100 JAAR – Martha Lefèvre viert haar 100ste verjaardag in de Sint-Ermelindiskerk in Meldert. Martha en wijlen haar echtgenoot Arthur Rems waren afkomstig uit Meldert. Martha heeft altijd aan de Keulenstraat gewoond, maar de laatste 13 jaar kwam ze naar Hoegaarden wonen, eerst alleen, dan bij haar dochter Marie-Louise

STOOKOLIE IN DE BEEK – Door de felle wind is aan de Waversesteenweg, vlakbij de

ingang van het Sint-Janscollege, een stookolietank omgewaaid. De kraan van de tank brak af en die liep leeg in een gracht, die verderop in de Mene uitmondt. Dankzij het snelle optreden van de eigenaar die een dam opwierp, kon de brandweer het goedje vrij vlug opruimen.

ANN DOOR CHRISTINE HEMMERECHTS – Christine Hemmerechts publiceert "Ann" een aangrijpend non-fictieboek. Het boek brengt het verhaal van Ann Gerrets een 39-jarige vrouw die lijdt aan anorexia. Haar naam is fictief, maar de persoon is dat niet. Ze stuurde de auteur een mailtje met het verzoek haar levensverhaal op te tekenen, alvorens ze dat zelf beëindigt. Ann is haar lange strijd tegen magerzucht beu en kan geen therapie meer zien.Het cynische in Ann's anorexia is dat het samenhangt met de jarenlange incest die haar vader met haar zou gepleegd hebben: een standbewuste hereboer met aanzien, die ondertussen overleden is. Maar ook de familie lijdt onder de aangekondigde zelfmoord. Tot daar de fictie, maar in Meldert en Babelom is het een publiek geheim welke reële persoon achter Ann schuil gaat.

KINDERLIEDJE VOOR PALMZONDAG – Gerd Nackaerts en Jan Van Parijs, twee ingeweken Hoegaardiers hebben een kinderlied over palmzondag gecomponeerd. Het liedje zal de eerste maal gezongen worden op zondag 16 maart als voor de 377ste maal de palmprocessie door de straten van het dorp trekt. Het wordt gezongen door het pas opgerichte kinderkoor.

SLECHTSTE WEBSITE – Hoegaarden staat op de lijst van de slechtste websites van Vlaanderen.

CIRCUS BARONI – Michel Vandenbosch van Gaia komt naar Hoegaarden om de situatie bij Circus Baroni aan te kaarten. Burgemeester Frans Huon trekt de vergunning van het circus, dat in Elst opgesteld was, in omdat de verblijfsruimten voor de dieren niet comform de wetgeving zijn. De twee tijgers waren opgesloten in een kleine camion en buiten stonden ook dieren zonder enige beschutting.

OPSTOPPING IN DOELSTRAAT – Oppositieraadslid Gaston Hendrickx klaagt het feit aan dat twee vrachtwagens van Ecowerf voor een verkeersopstopping zorgden, juist voor het begin van de schooltijd. Ecowerf probeert daar weg te zijn voor schooltijd, maar omdat er extra veel papier was buitengezet, toerden de vrachtwagens daar rond op een ongelukkig moment, aldus de uitleg.

HOEGAARDSE KUNSTENAARS – Vijfentwintig Hoegaardse kunstenaars brachten in de raadzaal van het gemeentehuis een gezamenlijke tentoonstelling over "beeldende kunst in Hoegaarden". Het zou de laatste tentoonstelling worden in de oude raadzaal en trouwzaal van het gemeentehuis.

BRAND IN BABELOM – Op 19 maart veroorzaakt een brand ernstige schade aan een woning in de Babelomstraat in Meldert. De familie blijft ongedeerd, maar een hond komt om in de vlammen.

FLIEREFLUITER IN RUSTHUIS – In de tuin van het nieuwe rusthuis "Villa Hugardis" staat een kunstwerk "Fliefluiter", ontworpen door Leuvenaar Danny Tulkens. Het kunstwerk stelt een pessimist en een optimist voor. De eerste staat er stom bij, terwijl de tweede zijn oor te luisteren legt aan een hoorn waardoor hij de geluiden van nieuw leven hoort. Het kunstwerk wordt geplaatst tegen de vleugel waar dementerende bejaarden in ondergebracht zijn, maar gaat later naar het midden van de tuin.

April 2008

HERRIE ROND VARKENSSTAL – De Natuurvereniging Natuurpunt en de actiegroep MooiMeldert voeren actie tegen de mogelijke inplanting van een varkensstal in de Overhemstraat, op 200 meter van het dichts bijzijnde huis. Op een website wordt actie gevoerd met een idyllische foto van de linde met kapelletje aan de Overhem, in een sneeuwlandschap. De Boerenbond reageert furieus. Als je de foto in de andere richting neemt, zie je daar al vlakbij een paardenstal staan. "De nieuwe aanvraag is in orde en het zijn natuurverenigingen en enkele inwijkelingen die actie tegen de stal voeren", aldus Johan Ceylens van de Boerenbond. De Natuurverenigingen zullen daar tegenover stellen dat het steeds de Boerenbondlobby is die achter alle politieke adviezen stond.

OUD-VOETBALLER RENE COVENS – De 70ste verjaardag van oud-voetballer René Covens wordt op Sporting Hoegaarden gevierd met een galawedstrijd tussen de preminiemen van Hoegaarden en KVK Tienen. Het is precies 54 jaar geleden dat Covens op 16-jarige leeftijd van derde naar tweede provinciale promoveerde in het seizoen 1954-1955.

NIEUWE TUINEN – In de Tuinen van Hoegaarden gaat het toeristische seizoen van start met een bloembollenweekend en een plantenmarkt. Er worden ook nieuwe tuinen geopend: de kindertuin, en een exotentuin. Op de watertuin is het nog even wachten.

KRONIEK VAN HOEGAARDEN – Op 5 april wordt in het Kouterhof de "Kroniek van Hoegaarden, Meldert, Outgaarden en Hoxem – 1978 – 2007" voorgesteld. Het boek van de hand van Christian Hennuy werd samengesteld aan de hand van persknipsels en historische informatie van de voorbije 30 jaar. TV-journalist Chris Michel presenteert, terwijl de Totale Waanzin instaat voor enkele typische "Ôgetse" liedjes. Behalve de auteur nemen ook burgemeester Frans Huon, en Freddy Mannaerts het woord. Frans Huon beklemtoont het feit dat Hoegaarden goed geboerd heeft, dat de Kroniek begint in 1978, maar dat de basis van de heropstanding reeds eerder gelegd werd in de jaren '70. Zie hiervoor de huidige Kroniek van 1952 – 1977. Belangrijk is ook dat dit het laatste publieke optreden van burgemeester Huon is, voor zijn overlijden, waar hij nog in vorm is, en zeer humoristisch uit de hoek komt. Hij zal nog wel enkele weken later naar de opening van de brouwerij komen, maar daar is hij nog slechts een schim van zichzelf. De integrale tekst van Frans Huon bij de voorstelling van de Kroniek staat in Alpaïdis nummer 171 van juni 2008. Frans Huon schreef het voorwoord van de Kroniek en signeerde mee de meeste werken.

CARPOOLPARKING – Uit cijfers van het Vlaamse Gewest blijkt dat de carpoolparking in Rommersom onderbenut is. Van de 171 parkeerplaatsen is gemiddeld nauwelijks 30% bezet.

VERKAVELING RIDDERSTRAAT – Aan de Ridderstraat in Hoxem komt een nieuwe verkaveling met een totale oppervlakte van ongeveer 29 are.

BOUWPROJECT STILGELEGD – Aan de Korenstraat in Outgaarden wordt een bouwproject van ARB-woningbouw stilgelegd. Het gaat om een firma bekend van het televisieprogramma "de Werf". In Outgaarden werd gestart met de bouw van 9 woningen, maar door het dreigende faillissement van de firma ligt alles stil. De werken hervatten in juni. Tegen het einde van het jaar zouden de

Figuur 119. Frans Huon signeert de Kroniek van Hoegaarden

huizen bijna klaar zijn. Acht woningen zijn klaar aan de buitenzijde en een negende is in aanbouw.

SUIKERVLAAIEN ERKEND – De Hoegaardse suikervlaai van bakker Benny Swinnen is één van de drie nieuwe Vlaamse Streekproducten. De suikervlaai wordt al meer dan drie generaties in Hoegaarden gemaakt, met authentieke producten. Dit is voor Benny, na zijn moutspeculaas, al de tweede Vlaamse erkenning.

PAUL MICHIELS – Café 't Nieuwhuys organiseert op regelmatige basis, op een dinsdagavond, optredens in de taverne. Op 15 april is het de beurt aan Paul Michiels en Jeroen d'Hoe.

NIEUWE DIRIGENT – De harmonie MGG heeft zopas een gloednieuwe dirigent, Jurgen Peeters. Zijn eerste optreden wordt het lenteconcert André Hettich op 19 april in de Cerkel. Jurgen Peeters is ook nog dirigent van Eendracht Kortenberg.

UITBREIDING KINDEROPVANG – De plannen voor de uitbreiding van de kinderopvang zijn klaar. De erkenning zal van 85 naar 125 opgetrokken worden en er komt 250 vierkante meter ruimte bij.

VERNIEUWDE KLUIS VAN START – Op 16 april wordt de brouwerij "de Kluis" officieus geopend. Burgemeester Frans Huon laat zich verontschuldigen wegens ziekte, en het is Eerste schepen Jean-Pierre Taverniers die de honneurs warneemt, samen met Sabine Sagaert van InBev. Naast een grondige revisie van de brouwapparatuur en de verpakkingsinstallaties werd ook nieuw materiaal geleverd: een flessenspoelmachine, een nieuwe flessenlijn en vatenlijn voor de Kluis, een nieuwe vatenlijn voor Altenaken, en nieuwe afvultanks en gistingstanks. Dit alles kadert in de doorstart van de brouwerij en in het aangekondigde investeringsplan van 60 miljoen euro voor Leuven, Hoegaarden en Jupille.
Op zondag 20 april is er de officiële start van de brouwerij. Daar is burgemeester Frans Huon nog wel aanwezig. Ministers Yves Leterme en Didier Reynders zijn opgemerkte aanwezigen.

VERKEERSREGELING – De nieuwe verkeerscirculatie in de dorpskom wordt aangekondigd voor september.

STERKE ZAALVOETBALLERS – Het Sint-Jans College wint de Bekers van Tienen voor

Figuur 120. Bij de opening van de brouwerij: Sabine Sagaert en Jean-Pierre Taverniers

schoolteams, zowel bij de miniemen als bij de scholieren.

GOUDEN HOEGAARDEN – Het Hoegaards witbier heeft een gouden medaille weggekaapt op de World Beer Cup 2008 in Colorado. "De bekroonde inzending kwam uit Jupille, op het ogenblik dat daar volgens kenners alleen maar slecht bier gebrouwen werd", haast InBev zich te zeggen.

VERONIQUE IS MISS KVK – Véronique Theunis (22j) uit Meldert wordt gekozen tot de 10de Miss KVK Tienen.

Mei 2008

FRANS HUON NEEMT ONTSLAG – Frans Huon is burgemeester gebleven tot 30 april, maar hij kon niet meer. Vanaf nu vervangt eerste schepen Jean-Pierre Taverniers hem. "Mijn gezondheid laat het niet meer toe, spijtig. Maar de mentaliteit van de bestuurders is goed. Ze verstaan mekaar goed. En niemand is onvervangbaar", aldus Frans Huon. Frans Huon werd geboren op 8 december 1939 als zoon van een veevoederfabrikant uit Hauthem. Hij werd handelsingenieur en zijn actieve politieke loopbaan in Hoegaardsen startte in 1970 toen hij CVP-raadslid werd. In 1976 werd hij eerste schepen, en in die legislatuur voerde hij eigenlijk al het beleid. In 1982 viel de verkiezingsuitslag tegen, na overstromingen in Hoegaarden. Frans nam toen wat gas terug, maar bij de verkiezingen in 1988 was hij de topman van de CVP. Twee jaar later werd hij burgemeester, in opvolging van Roger Kerrijn, en hij werd ook provincieraadslid. Frans Huon was actief bij de Citrique Belge, waar hij de afvalstoffen van de Citrique verwerkte, en ook nog zes vennootschappen uit de grond stampte, waar nu nog 25 werknemers werken. Zijn laatste publieke optreden dateert van bij de officiële opening van de brouwerij, twee weken geleden, toen Sabine Sagaert van InBev hem nog de "beste ambassadeur voor het Hoegaards bier" noemde.

FEESTTENTEN VERDWIJNEN – Twee kermissen in feesttenten die de jongste jaren veel bijval kenden, verdwijnen. Zowel de feesttent van Nerm kermis, bij Pinksteren, als die van Hauthem kermis, vallen dit jaar weg. Op 2 en 4 mei is er in Hauthem nog wel het gelegenheidscafé 't Schuurke.

UIT MOERGESTEL – Een delegatie uit het Nederlandse Moergestel, ook een gemeente waar de Sint-Ermelindiscultus hoogtij viert, is op bezoek bij Meldert kermis, op pinkstermaandag.

Figuur 121. Burgemeester Frans Huon (Leyssens)

FRANS HUON OVERLEDEN – Burgemeester Frans Huon is overleden op 9 mei om 16 uur in het UZ Gasthuisberg in Leuven. Hij bleef burgemeester tot 30 april, maar toen kon hij echt niet meer. Frans Huon had de gave om mensen en dingen te kunnen bezielen, en iedereen samen te brengen rond projecten: het jaar van het Dorp, 350 jaar palmprocessie, de millenniumviering, e.a. Vanaf zijn verkiezingsoverwinning van 1988 volgden de projecten mekaar op: een nieuwe brouwerij in Altenaken, een nieuwe ambachtelijke zone, nieuwe lokalen in de Polder, nieuwe woonwijken, de uitbouw van de Vlaamse Toontuinen … Hij zag ook nog de werken voor het nieuwe gemeentehuis starten, en hij was ook de motor van de renovatie aan de site Loriers. Frans Huon was vooral sterk in netwerken, en hij kon als geen ander stambomen en verbanden tussen mensen leggen.

OPNIEUW NAAR HET GEMEENTEHUIS – De voorbije raadszittingen hebben plaats gehad in de cafetaria van het rusthuis, omdat Frans Huon de trappen van het gemeentehuis niet meer aankon. Nu keert men voor de gemeenteraad van 13 mei weer naar het gemeentehuis. Alle agendapunten worden wel verdaagd naar 20 mei, en de raadszitting van 13 mei wordt een huldebetoon aan Frans Huon, waarbij alle fracties hun zeg hebben. Voor Freddy Mannaerts, persoonlijke vriend van Frans Huon, werd het een zeer emotionele raadszitting, want als oudste raadslid in dienst moest hij de plaats van Frans innemen om de raad voor te zitten.

DOSSIER KINDERCRECHE – De gemeente zal een eerste maal een aanvraag indienen voor een gemeentelijke kindercrèche in de Polder.

50 JAAR SINT-JANSCOLLEGE – Onder de titel "Die van 't kasteel" pakt het Sint-Janscollege uit met een tentoon-

stelling om de 50ste verjaardag van de school te vieren. Deze expositie loopt door tot 22 juni. Sinds 1957 hebben 3800 leerlingen zich ingeschreven in het eerste jaar van het college. De stichters van de school waren de Aalmoezeniers van de Arbeid. Ze wilden van jonge en uitgebuite arbeiders, zelfbewuste, rechtschapen mensen maken, via onderwijs. De huidige directeur is Roland Severijns. De geschiedenis van het kasteel, park en school vormt de hoofdbrok van de tentoonstelling. Er worden ook foto's van de werking van de school, en van oud-leerlingen geëxposeerd. Er is nog een boek uitgegeven over de schoolgeschiedenis, door oud-leerling Manu Adriaens. De jongste tijd kreeg het college bekendheid, o.a. door de tv-reeks "De Jeugd van Tegenwoordig". Maar deze maand stond het kasteel nog in de kijker in de Canvasreeks "Weerwolven".

GEEN VRACHTWAGENS OP PARKING – Voortaan zullen geen vrachtwagens meer toegelaten worden op de parking aan 't Paenhuys. De opleggers en trucks krijgen een speciale strook in de ambachtelijke zone Bleyveld, en autobussen mogen parkeren in Altenaken, evenwijdig met de brouwerij.

AFSCHEID VAN BURGEMEESTER FRANS HUON – Op 17 mei nemen een 1500-tal mensen in de Sint-Gorgoniuskerk afscheid van burgemeester Frans Huon, die op 9 mei overleed aan een slepende ziekte. Uiteindelijk had men nog een grotere volkstoeloop verwacht, maar het weer was bijzonder slecht. "Een oud citaat zegt: er is maar één Hoegaarden, maar er was ook maar één Frans Huon", aldus gemeentesecretaris Bart Hendrix. Mensen konden buiten op groot scherm ook de begrafenisplechtigheid volgen. Heel wat prominenten kwamen naar Hoegaarden: Kamervoorzitter Herman Van Rompuy, Vlaams minister Patricia Ceyssens, CD&V voorzitster Marianne Thyssen, Gouverneur Lodewijk De Witte, en heel wat burgemeesters en schepenen uit Vlaams-Brabant. Opmerkelijk, op vraag van Anne-Marie Peeters, de echtgenote van Frans, kwam de Totale Waanzin in de kerk het "Hoegaards volkslied" spelen in het Ôgets. Het werd wel een plechtige versie. Op 5 april had Frans Huon dit lied nog uit volle borst meegezongen bij de voorstelling van de Kroniek.

20 JAAR LIBERALE VROUWEN – De socio-culturele vereniging van Vlaamse Liberale Vrouwen bestaat 20 jaar in Hoegaarden en alle activiteiten staan in het teken van deze viering.

Figuur 122. De begrafenis van burgemeester Frans Huon

VOICES VOOR FRANS HUON – In het kapittelhuis wordt "Voices" voorgesteld, het stemmenfestival dat dit jaar in het teken van de pas overleden burgemeester zal staan. Zangers Marc Meersman en Kris Struyven brachten "Here's why I'm here to", een lied dat ze nog eens op het stemmenfestival Voices zullen brengen.

CAFETARIA BLIJFT PROBLEEM – De cafetaria van sporthal "de Struysvogel" staat al enkele jaren leeg. De gemeente heeft nu de huurconcessie nog verlaagd tot 4800 euro, in de hoop kandidaten te krijgen.

EINDAFREKENING VAN DOTREMONTSTRAAT – De eindafrekening van de Henri Dotremontstraat wordt goedgekeurd, voor een bedrag van 365.304 euro, maar de eindafrekening overschreed het toewijzingsbedrag met 16,50%. Meerwerken door Riobra zouden dit verklaren.

WEINIG KINDEROPVANG – Van alle gemeenten van het arrondissement scoort Hoegaarden het slechts wat betreft kinderdagverblijf, ook al omdat een aantal onthaalmoeders gestopt zijn. In Hoegaarden kan maar 38% van de 0 tot 2,5-jarigen opgevangen worden. Vandaar de aanvraag voor een gemeentelijk kinderdagverblijf, dat er tegen 2010 zou moeten komen.

NIEUW RAADSLID – Door het wegvallen van Frans Huon, wordt de 34-jarige Erika Rome, het nieuwe raadslid voor de CD&V. Erika Rome verlaat de OCMW-raad, waarin ze opgevolgd wordt door Julie Lochie uit Outgaarden.

BALLONVAARDER GEWOND – In Hauthem raakt op een vrijdagavond een ballonvaarder gewond. Zijn 12 passagiers bleven ongedeerd, maar hij viel uit de mand en werd een 10-tal meter meegesleurd, na een botsing tegen een berm.

MISSES BELGIUM GLOBE – Ulrike Steegmans (27j) uit Hoegaarden doet mee aan de nationale finale van de Misses Belgium Globe verkiezing in Oostende, georganiseerd door Daisy Van Cauwenbergh.

DRUIVENSERRE INGEHULDIGD – De gerestaureerde neogotische druivenserre van het kapittelpark, wordt ingehuldigd op de Dag van het Park in de Tuinen van Hoegaarden.

WIJN KAPITTELDOMEIN – Geert Clément maakte van de druiven van de pas gerestaureerde serre een witte wijn van het kapitteldomein.

POËZIEPAAL – In de Tuinen van Hoegaarden staat voortaan een poëziepaal, met een poëtische verwelkoming door dichter Karel Sergen.

HOEGAARDEN ROSEE – De Hoegaarden Rosée wordt vanaf einde mei ook op vaten van 20 liter uitgebracht, door InBev.

Juni 2008

WEER MODDERSTROOM – Een kort, maar krachtig onweer trok op 2 juni rond 18 uur door de regio. De regio kreeg af te rekenen met ernstige modderstromen, en Hoegaarden leek plots een eiland, volledig afgesloten van de buitenwereld. Hoegaarden kreeg 40 tot 50 liter water per vierkante meter te slikken. In de straten stond soms meer dan een halve meter water. De beek stroomde aan de Loriersstraat over de bruggetjes door. In februari 2009 zal het provinciebestuur deze regenval erkennen als algemene ramp.

Figuur 123. De overstroomde Stoopkenssstraat

VERKEER HOUDT MENSEN WAKKER – Sinds de rijrichting in de Loriersstraat of de wijk Egypte omgekeerd werd, klagen de inwoners over het feit dat ze uit hun slaap gehouden worden, door het helse lawaai van de voertuigen op de kasseien. De wijkbewoners vragen om de verkeerscirculatie aan te passen en het uitrijdende verkeer van Nerm, langs de Dotremontstraat te sturen. Tegen de lawaaierige klinkers is

niets te doen, want die werden aan de gemeente opgelegd door Monumentenzorg. Trager rijden in de Loriersstraat is de enige oplossing. Er zullen controles gebeuren.

PLATINA BRUILOFT – Het gebeurt niet zo dikwijls, maar Leon Dotremont (1914) en Jeanne Fourie (1916) vieren in Villa Hugardis hun 70ste huwelijksverjaardag. Leon Dotremont, ook gekend als Leon Christ had een passie voor voetbal en lag in 1941, na het ter ziele gaan van het Grand-Pont voetbal, aan de basis van de oprichting van Sporting Hoegaarden.

KAPEL VAN ROMMERSOM – De kapel van Rommersom bevindt zich in zeer slechte staat. De inspectie van het "Kleine Erfgoed" vindt dat de kapel dringend een herbestemming moet krijgen. Maar in eerste instantie moet ze regen- en winddicht gemaakt worden.

FLIEREFLUITER VERPLAATST – Het beeld in het rusthuis Villa Hugardis, wordt ingehuldigd. "De Flierefluiter" een werk van Dany Tulkens werd gekozen uit een 30-tal ontwerpen. Het beeld werd verplaatst in de tuin van het rusthuis, om het beter tot zijn recht te laten komen.

MELDERT IS WELGESTELD – Uit onderzoek van de KUL blijkt dat Oost-Brabant minder achtergestelde buurten telt dan de rest van Vlaanderen. Hoegaarden scoort hoog, maar het is vooral de deelgemeente Meldert die opvalt door een welvaartsstijging de laatste 15 jaar. Het hoogste percentage hooggeschoolden vindt men in Meldert, Hauthem, Kauterhof en Overlaar. Het gemiddelde inkomen steeg vooral in Meldert, en ook de kwaliteit van de woningen is daar fel verbeterd, omdat er veel nieuwe woningen gebouwd werden. Niet toevallig hebben heel wat BV's de weg naar Meldert gevonden.

RUITERROUTE – Toerisme Vlaams-Brabant heeft de nieuwe ruiterroute "Het Huilewindpad" online geplaatst De route start bij Gastenkamers Huilewind in Meldert, en bedraagt 25 kilometer.

GROEI KLEUTERSCHOOL – Het kleuterschooltje van Outgaarden is zo gegroeid dat er vanaf september drie kleuterklasjes zullen zijn.

NIEUWE VOORZITTER GEMEENTERAAD – Freddy Mannaerts, Open-VLD-fractieleider in de oppositie, heeft tijdens de ziekte van burgemeester Frans Huon regelmatig het voorzitterschap van de raadszitting op zich genomen. Mannaerts had als lid van de

Figuur 124. Dany Tulkens en zijn Flierefluiter

oppositie graag die job verder waargenomen, maar de CD&V meerderheid ziet dat toch niet zitten. Jean-Pierre Taverniers wordt tot voorzitter verkozen.

BROUWLEERPAD – Marleen Lefevre, het CD&V-gemeenteraadslid dat zich al een tijdje met toerisme bezig houdt, lanceert een nieuw project. Een brouwleerpad dat langs alle oude brouwhuizen van Hoegaarden voert. Het pad wordt aangelegd op basis van het niet uitgegeven werk van Albert Guilluy "Het bier te Hoegaarden, zoals men het nooit te zien kreeg".

VOICES@HOEGAARDEN – De tweede editie van het stemmenfestival Voices @ Hoegaarden trekt enkele vedetten aan: Sandra Kim, Kris Struyven, Daisy Thijs, Jelle Cleymans en The Flying Pickets. Overal langs kerken en kapellen vatten acteurs post.

OP ZOEK NAAR EEN MILJOEN EURO – Open-VLD-raadslid Herwig Princen constateert dat in één jaar tijd de leninglast verhoogde van 5,1 miljoen euro tot 6,6 miljoen euro, of anderhalf miljoen, terwijl er het voorbije jaar maar voor een half miljoen investeringen gebeurden. Waar is dat miljoen euro gebleven? Schepen voor Financiën Fred Francart trekt op onderzoek.

Juli 2008

PAENHUYS PARK HAPPENING – De Paenhuys Park Happening is aan de 36ste editie toe en is daarmee één van de oudste festivals in het land. Het wordt weer een driedaagse op 11, 12 en 13 juli. Op vrijdag zijn er optredens op het hoofdpodium en in de Box. Indigo, Gentlemen of Verona, The Hong Kong Dong, Headphone, The Violent Husbands en Waxdolls treden op.

Figuur 125. Jean-Pierre Taverniers (Leyssens)

JEAN-PIERRE TAVERNIERS IS BURGEMEESTER – Op 10 juli legt Jean-Pierre Taverniers bij de Gouverneur de eed af als burgemeester van Hoegaarden. Jean-Pierre Taverniers werd geboren op 30 mei 1957 en is landbouwer van beroep. In 1984 werd hij gemeenteraadslid en van 1991 tot 2008 was hij schepen.

GETECONTRACT – Het Getecontract, een initiatief van de provincie Waals-Brabant met diverse intercommunales en 9 gemeenten wordt ondertekend in Mélin, in aanwezigheid van prins Laurent. Dit Getecontract moet het beheer tegen overstromingen verbeteren, en is dus van groot belang voor Hoegaarden.

THE BLOCK BIJ LORIERS – In volle zomervakantie strijkt VT4 neer in Hoegaarden voor opnames van "The Block Hoegaarden", een programma waarbij een aantal koppels een aantal ruimtes van de leegstaande toren Loriers moeten omtoveren tot trendy lofts. Hanne Troonbeeckx en Hans Otten presenteren het programma dat vanaf september op televisie zal te zien zijn. Overal zie je in Hoegaarden de 4X4 terreinwagens van The Block Hoegaarden. Er worden trouwens heel wat opnames gemaakt in het dorp.

ZONDER STROOM – Op donderdag 10 juli valt door een blikseminslag op een elektriciteitsleiding de stroom uit rond 22.45 uur. Het is wachten tot na middernacht voor Hoegaarden weer stroom heeft.

JOHAN CRETEN IN ARNHEM – In het Nederlands Arnem loopt een grote openluchttentoonstelling van beelden. Daarbij ook werk van de Hoegaardse kunstenaar Johan Creten, die een atelier heeft in het voormalige slachthuis.

EEN NIEUW OVERSTROMINGSGEBIED – Een weide langs de Nermbeek, iets meer stroomopwaarts t.o.v. de wijk Egypte, zal dienst doen als overstromingsgebied. Na de overstroming, begin juni, was er heel wat water en modderellende, waaruit bleek dat er toch nog wat schort aan de buffering. De weide in d'Egypte wordt aan één kant afgegraven, zodat het water bij overstroming, naar daar vloeit en niet naar de dorpskom.

PROVINCIE SUBSIDIEERT RIOLERING – De gemeente Hoegaarden krijgt één miljoen euro subsidie van de provincie om riolerings- en heraanlegwerken uit te voeren in de Doelstraat en Overlaar.

Augustus 2008

VERDEELD OVER THE BLOCK – Er werd een info-

vergadering georganiseerd over de opnames van The Block en toen was de teneur positief. Uiteraard kwam er overlast, want de brouwerij Loriersstraat werd diverse keren afgesloten voor het verkeer, wegens opnames. Een aantal wijkbewoners in de onmiddellijke buurt van de Block klagen wel van lawaai en overlast, maar de meeste Hoegaardiers vinden het positief voor Hoegaarden.

DORPSFEESTEN – De Dorpsfeesten op 2 augustus in de tuin van de pastorie in Outgaarden zijn een vaste traditie geworden.

TOURTRIP – De Meldertse Sprinters organiseren in het kader van de Ronde van Tienen, een Tourtrip voor wielertoeristen op 3 augustus.

WERKEN AAN INVALSWEG – De werken aan de N29 of de invalsweg naar de E40 gaan aan het einde van de maand in de tweede fase gaan. Dan zal er gewerkt worden aan de kant van Hoegaarden. Het verkeer dat van de E40 komt, wordt omgeleid langs de Bleystraat. Uiteindelijk wordt alles vertraagd, en start die fase pas half september.

VAN DINTER ORGEL – Het kleine Van Dinter orgel daterend uit 1860, in de Sint-Janskerk van Hoxem, wordt weer bespeelbaar gemaakt. Op 7 september zal het resultaat van de restauratie tijdens een concert in de kerk te horen zijn. De Tiense Orgelkring komt die dag naar de Sint-Janskerk. De hele viering staat in het teken van de Nederlandse orgelbouwer Pieter Adam Van Dinter, die 200 jaar geleden geboren werd, en zich in 1847 in Tienen kwam vestigen. Het orgel in de Sint-Janskerk heeft minstens 25 jaar gezwegen.

Figuur 126. The Block in Loriers

BED & BREAFAST – In de Walestraat in Hoegaarden is de nieuwe bed & breakfast, "Het Klein Paradijs" geopend. Het is ondergebracht in een alleenstaand 18de eeuws huis, en ligt vlak naast de hoeve Arendsnest.

VRIJWILLIGERS GEZOCHT – Het OCMW van Hoegaarden zoekt vrijwilligers voor de huistaakbegeleiding van een zestal kinderen.

HERINRICHTING TWEEDE DEEL STOOPKENSSTRAAT – In het najaar worden de nutsleidingen aangepast in de Stoopkensstraat. Deze werken kaderen in de herinrichting van het tweede deel van de straat. De helling ter hoogte van de Peeter Vanmolstraat wordt weggenomen. De Peeter Vanmolstraat werd genoemd naar een zekere Peeter Vanmol, al wel in 1582 vernoemd als Pieter van molle. (Zie Hoegaardse Plaatsnamen, p. 179.)

TOEGANKELIJK VOOR ROLSTOELEN – Aan de Tuinen van Hoegaarden komt een parkeerplaats voor gehandicapten. Het infokantoor zal ook zo heringericht worden dat het toegankelijk wordt voor rolstoelgebruikers.

OPNAMES HOEGAARDSE REVUE – De filmopnames voor het vervolg op "Kus mig naa men klak" zijn gestart. Er werd gefilmd in Gent, Tienen en Hoegaarden. In Gent gaat men op zoek naar de aan lager wal geraakte Chris Michel. In Tienen werd gefilmd in het mortuarium bij Rummens, en in Hoegaarden op de begraafplaats.

KRUIPER IN KLEIN PARADIJS – Daniël Schuddinck uit Ronse is tijdens zijn negende kruiptocht in Hoegaarden in 't Klein Paradijs beland. Daniël kruipt op handen en voeten rond voor het Kinderkankerfonds Hij heeft er al 1200 kilometer op zitten.

22 ZWARE ONGEVALLEN – Volgens de cijfers van de federale overheidsdienst waren er in Hoegaarden het voorbije jaar 22 zware ongevallen, op een totaal van 24. Er viel geen enkele dode, maar er waren twee zwaargewonden en 22 lichtgewonden.

NAAR COMPOSTELA – Liesbeth Goris en André Stockmans uit Hoegaarden, Guido Goris uit Linter, en Marcel Debecker uit Herent, houden einde augustus een vijfdaagse pelgrimstocht naar Compostela. Ze zijn vertrokken in het Spaanse Sarria.

NIEUWE DANSCLUB – In zaal Ermelindis in Meldert opent de nieuwe dansclub "Next Step" de deuren. De club is ontstaan uit twee andere verenigingen. Op 13 september is er een eerste kennismakingsavond voor het grote publiek.

OVAM RUIMT DRIE SLUIKSTORTEN OP – Einde augustus 2008 wordt aangekondigd dat OVAM drie sluikstorten van één vervuiler gaat opruimen. De prijs wordt dan nog geraamd op 750.000 euro. Het gaat om een stort aan de Peeter Vanmolstraat, in Hauthem en in Altenaken. De zaak sleept al lang aan, omdat het parket eerst moest uitmaken wie het stort zou opruimen en betalen.

BOUWGRONDEN DUUR – Uit cijfers van de federale overheidsdiensten blijkt dat Hoegaarden de duurste bouwgronden heeft van heel het arrondissement Leuven. In de eerste helft van 2008 steeg de prijs tot 290 euro per vierkante meter. In 2005 was dat nog 101 euro. Ter vergelijking, in Tienen bedraagt de prijs in 2008 maar 76 euro per vierkante meter.

September 2008

CAFETARIA SPORTHAL – De cafetaria van de sporthal is altijd een heikel punt geweest in Hoegaarden. Nu komt er een nieuwe uitbater in die hoopt de mensen van Hoegaarden opnieuw de weg naar de sporthal te leren kennen.

VIJFTIENDE HOBBYTENTOONSTELLING – Voor de 15de keer wordt in Den repos een hobbytentoonstelling georganiseerd. Elke maandagavond komen een dertigtal dames samen in de Repos om de kunstwerkjes te maken.

BEURSCAFE – Op 13 september organiseert jeugdhuis de Klup voor het eerst een beurscafé, waarbij de prijzen om het half uur gewijzigd worden. Dranken die veel gedronken worden, worden duurder, andere goedkoper.

DE HOEGAARDSE DORPSSTRUCTUUR – In Alpaïdis nummer 172 gaat historicus Maurice Dodion dieper in op de Hoegaardse dorpsstructuur en de geschiedkundige verklaring ervan. "In de 15de eeuw telde Hoegaarden 12 gehuchten. In Brabant of Haspengouw is er geen enkele gemeente met zoveel belangrijke gehuchten. Deze situatie, met groepering van gehuchten is een gevolg van het feit dat Hoegaarden eens het

Figuur 127. De deelnemers aan de Compostela tocht

bestuurscentrum was van een graafschap: Bruningerode of Brunengeruz. De vernoemde gehuchten zijn de volgende: Opovelair, Kerckovelair, Bost, Ast, Rommelsom, Elst, Nederhem, Aelst, Couwenberghe, Schoer, Houthem en Hoxhem. De nu overblijvende gehuchten zijn Klein – en Groot-Overlaar (dit laatste sinds de fusie bij Tienen), Hoxem, Hauthem, Rommersom, Nerm, Aalst en Elst. Altenaken en Steenbergen hoorden destijds bij Rommersom. Vijf van die gehuchten hadden tenminste een ruime kapel of kerk."

"De eerste eeuwen van onze tijdrekening hoorden Hoegaarden en omgeving bij het grondgebied van Tongeren, de "Provincia Romana Secunda". Vanaf de 3de eeuw kwamen zich Frankische kolonisten vestigen in het gebied van de Gete, Geer en de Velp. De Franken deelden de veroverde gebieden in, in gouwen of graafschappen. Zo werd Haspengouw verdeeld in vier graafschappen, waarvan Brunengeruz er één was. Brunengeruz of Bruningerode omvatte een tamelijk groot gebied tussen de Kleine Gete, de Dijle en de Velp. De Luikse kroniekschrijver Gilles d'Orval in de 13de eeuw duidt de grenzen aan als lopend over Zétrud, Mélin, Roux-Miroir, Chaumont-Gistoux, vandaar de Dijle volgend tot Leuven, dan over Korbeek en Lovenjoel naar Glabbeek, en oostwaarts van Tienen naar Heilissem. Op zeker ogenblik was Hoegaarden het bestuurscentrum geworden van dit graafschap, waarvan gravin Alpaïdis de laatste wereldlijke gravin was.

RESTAURATIE KERK – De laatste fase van de schilderwerken in de Sint-Ermelindiskerk van Meldert is ingezet. De werken kosten 175.000 euro, waarvan 160.000 gesubsidieerd.

100ste LID – Okra-Hoegaarden viert in het parochiecentrum het honderdste lid, namelijk Greet Dehennin. Voorheen was dit de KGB, met slechts een 40-tal leden, maar sinds de start van Okra Trefpunt 55 + zit men al aan honderd leden.

FRANS HUON PLEIN – De Hoegaardse gemeenteraad beslist het plein binnen het BPA Loriers, het Frans Huon plein te noemen.

FRANS HUON EREBURGEMEESTER – Aan Frans Huon wordt postuum de titel van ereburgemeester toegekend.

SCHEPEN MARLEEN LEFEVRE - Door het overlijden van burgemeesder Frans Huon, en de inname van diens plaats door Jean-Pierre Taverniers is er een schepenambt vrijgekomen. Gemeenteraadslid Marleen Lefevre (CD&V) wordt de nieuwe schepen voor cultuur en toerisme.

KAPEL OUD RUSTHUIS ONTRUIMD – De Tiense Sociale Huisvestingsmaatschappij zal sociale huurwoningen bouwen in het vroegere Sint-Jozefrusthuis. De kapel van het vroegere rusthuis wordt leeggehaald. Het altaar van Sint-Jozef gaat naar de Sint-Catharinakapel van Hauthem. De kandelaars en een lezenaar zijn overgebracht naar de Sint-Gorgoniuskerk. In het nieuwe rusthuis Villa Hugardis houdt eredeken Jan Vandervelpen, elke woensdag, in een afgesloten ruimte van de cafetaria, nog een mis.

LUCHTER KIOSK – Schepen Marleen Lefevre trok op zoek naar de verdwenen luchter van de gemeentelijke kiosk en vond die in de magzijnen van de Polder. Er wordt bekeken of het zware pronkstuk opnieuw kan gehangen worden.

BURGEMEESTER VERLAAT DE RAADZAAL – Burgemeester Jean-Pierre Taverniers zal zich zijn eerste gemeenteraad anders voorgesteld hebben, want bij een doodgewoon agendapunt over de aanleg van verhoogde kruispunten doet de oppositie hem de zaal verlaten. Alles heeft te maken met het feit dat de zoon van de burgemeester werkt bij de firma Liema, die de werken uitgevoerd heeft.

RIJRICHTING LORIERSSTRAAT BEHOUDEN – De Open VLD vraagt al een tijd de rijrichting in Loriersstraat en Dotremontstraat om te keren. Dit ook om de problemen van lawaai in de Loriersstraat op te lossen. Caroline Vangoidsenhoven vindt het kruispunt Loriersstraat – Kauterhof ronduit gevaarlijk. Maar het bestuur blijft bij de rijrichting van Dotremontstraat naar Nerm toe, en Loriersstraat richting dorp. Volgens burgemeester Jean-Pierre Taverniers kwam er bij de aanleg van de Dotremontstraat geen enkel bezwaar tegen de geplande rijrichting. En volgens metingen blijkt dat er niet te hard gereden wordt in de Loriersstraat.

POSTKANTOOR BLIJFT – Er is weer sprake in het land over de sluiting van postkantoren. Burgemeester Jean-Pierre Taverniers spreekt op de raadszitting de geruchten tegen als zou het postkantoor in Hoegaarden verdwijnen.

HOEGAARDSE MANNEN OUDER – De gemiddelde leeftijd van de mannen die vorig jaar stierven bedroeg 79,12 jaar, tegenover 74,30 jaar voor de vrouwen. En dat terwijl statistisch vrouwen ouder worden dan mannen. De gemiddelde sterfleeftijd in Hoegaarden bedraagt 77,18 jaar.

Figuur 128. Bovenaanzicht van het postkantoor

HOCKEYCLUB IS KAMPIOEN – De hockeyclub "Hockey in Hoegaarden" wordt gehuldigd voor het behalen van de kampioenstitel, twee jaar na elkaar. Ook de Eekhoorntjes, de jongsten van dezelfde club, worden gehuldigd voor de kampioenstitel.

BRONS OP WERELDKAMPIOENSCHAP - Sien Degeest uit Meldert wordt gehuldigd op het gemeentehuis voor het behalen van een bronzen medaille op het wereldkampioenschap Ropeskipping, samen met vier andere meisjes. Ropeskipping is gewoon touwspringen, maar dan met twee en in groep.

CORINNE DEBAETS – Corinne Debaets wordt gehuldigd voor haar prestaties op het wereldkampioenschap atletiek voor Masters in Riccione. Corinne won er de 800, 1500, 5000 meter en de cross.

BED & BREAKFAST – Na Huilewind in Meldert, en het Klein Paradijs in Hoegaarden, is er een derde bed & breakfast, nu in Outgaarden. "De Epicurie" zo heet de zaak van Jan Vaes en Sarah Perquy. De Epicurie is ondergebracht in een vierkantshoeve die dateert uit 1762. De hoeve is o.a. gekend als "Ferme Maas", "Hoeve Everaerts" of de "Hoeve Steenwinckels". Voorheen was er de Artgalery Van Vollenhoven in ondergebracht.

TEKENING FRANS HUON – Kunstenaar Freddy Mannaerts (Freman) brengt hulde aan zijn goede vriend Frans Huon met een potloodtekening.

STANLEY IN MELDERT? – In het jubileumboek over "50 jaar Sint-Janscollege" door Manu Adriaens, vraagt de auteur zich af of de ontdekkingsreiziger Henri Morton Stanley, de man die voor Leopold II Kongo exploreerde, ooit op het kasteel van Meldert verbleef. In een telegram heeft Stanley alleszins het voornemen bekend gemaakt om naar Meldert te reizen. Stanley correspondeerde met de toenmalige huurder van het kasteel van Meldert, Henry Sanford, minister van Belgische Zaken onder president Lincoln, die van 1888 tot 1890 in het kasteel verbleef.

OPNAMES THE BLOCK GEDAAN – Rond 20 september zijn de opnames voor The Block beëindigd. De uitzendingen op VT4 lopen nog. De laatste week van de opnames was de spanning om te snijden tussen de koppels, en de politie moest zelfs tussenbeide komen.

AED TOESTEL VOOR GEMEENTE – Jos Cauwberghs en Marleen Steenwegen, uitbaters van de bras-

serie Kouterhof, schenken een automatische externe defibrillator aan de gemeente. Ze verloren zelf twee jaar geleden hun zoon Tom aan een hartstilstand, en wilden iets doen. Het zal een tijdje duren, maar uiteindelijk wordt het toestel ter hoogte van de gemeentelijke bibliotheek geplaatst.

BOUW KANGOEROEWONINGEN – De bouw van de Kangoeroewoningen aan de Maagdenblokstraat, vlakbij het rusthuis, is gestart.

INBREKER – Op de laatste dag van de maand pakt de politie twee jeugdige inbrekers van 13 en 16 jaar op. Ze waren betrapt toen ze poogden in te breken aan de Vroentestraat. De jonge boeven werden naar een besloten jeugdinstelling overgebracht.

Figuur 129. Carine Puttevils bij de familie Parramore

Oktober 2008

BIJ FAMILIE PARRAMORE – Carine Puttevils is pas terug uit Norfolk in Virginia USA. Ze bracht daar een bezoek aan Angeline Marsh-Parramore, de zus van George Parramore die op 1 december 1943 in Hauthem te pletter stortte. Ook William, een broer van George is nog in leven.

OMLEIDING BLEYSTRAAT – Door de werken aan de invalsweg naar de E40 krijgt de Bleystraat veel verkeer te verwerken. De werken en ook de omleiding zullen zeker nog tot begin november duren. De buurtbewoners klagen vooral over de vele vrachtwagens richting Wallonië, die via de Bleystraat omgeleid worden, veel te hard rijden, en alles doen daveren. De burgemeester belooft maatregelen tegen overdreven snelheid.

PAENHUYS SPECIAL – De wijn- en biergilde van 't Paenhuys pakt uit met een nieuw bier: de Paenhuys Special. Het gaat om een donker bier, gekruid, met wel 9,5%. Voorheen werden al Paenhuys Witbier, Paenhuys Tripel en Paenhuys Amber uitgebracht.

OUD RUSTHUIS VERLOEDERT – De Open VLD-oppositie klaagt het feit aan dat de omgeving van het oude Sint-Jozefrusthuis verloedert. Het is wachten op de CV Huisvesting uit Tienen die er 28 appartementen gaat realiseren. Maar einde 2011 was er nog niets gebeurd.

ÔGERE VRIJSTAAT – In de raadzaal van het oude gemeentehuis worden de filmopnames voor de 2de editie van de Hoegaardse Revue voltooid. Hoegaarden wordt hier uitgeroepen tot Vrijstaat, met eigen reglementen en ordonnanties. De Koning heeft de burgemeester de sleutel van de nieuwe Vrijstaat overhandigd, en onder luid geroep "Ôgere Vrèè", wordt de nieuwe vlag ingewijd.

NIEUWE BROUWERIJ 't NIEUWHUYS – Jan Dewachter en Mieke De Bakker, uitbaters van café 't Nieuwhuys, kochten een herenhuis op een dertigtal meter van hun café. In de loodsen achteraan bouwen ze hun nieuwe brouwerij. De nieuwe Rosdel wordt daar al geproduceerd. De eerste wordt geschonken in 't Nieuwhuys op 14 oktober. Ze hebben ook plannen voor een Rosdel Tripel.

REGENTIEDAG – De Confrerie van de Vijf Geslachten houdt een regentiedag, met een academische zitting op het gemeentehuis. Eresenator Stef Goris wordt aangesteld tot "Bijzitter eredeken", en burgemeester Jean-Pierre Taverniers als "Bijzondere protectieheer". De Confrerie werd opgericht in 1741 en omvatte de Vijf Geslachten die het in Hoegaarden, voor de Franse Revolutie, voor het zeggen hadden.

SAMENAANKOOP STOOKOLIE – Door de stijgende olieprijzen organiseren verschillende gemeenten een samenaankoop van stookolie om de prijzen te drukken. In Hoegaarden organiseert de SP.A dit, op initiatief van OCMW-raadslid Rita Jonckers.

WERKEN STOOPKENSSTRAAT – De werken aan het tweede gedeelte van de Stoopkensstraat starten op 20 oktober.

CYRILLE WORDT ERESCHEPEN – Cyrille Vandermolen wordt op de raadszitting van 14 oktober voorgedragen als ereschepen. Hij kwam in 1958 in de raad als CVP-oppositieraadslid ten tijde van burgemeester Hettich. In 1970 werd de liberale meerderheid in Hoegaarden gebroken. Cyrille had

Figuur 130. De uitroeping van Ôgere Vrijstaat in het oude gemeentehuis

in 1976 voldoende voorkeursstemmen om schepen te worden, maar door een deal bij de fusie, ging er een schepenzetel naar Outgaarden en Meldert, en moest Cyrille tot 1982 wachten om schepen te worden. Hij zou 24 jaar schepen blijven. In 1994 haalde hij met 727 voorkeursstemmen zijn hoogste score.

TWEEDEHANDSBEURS KINDERSPULLEN – Wegens een gebrek aan geschikte zalen in Tienen slaan de gezinsbonden van Tienen en Hoegaarden de handen in elkaar voor de organisatie van een tweedehansbeurs voor kinderspullen in de sporthal van Hoegaarden. Hier zou nog regelmatig een vervolg aan gebreid worden.

11de HALLOWEENTOCHT – Jeugdhuis de Klup werkt voor de organisatie van de 11de Halloweentocht op 25 oktober, voor het eerst samen met andere verenigingen.

DAK PASTORIE LEKT – De eindafrekening van het restauratiedossier voor de pastorie werd zopas goedgekeurd, voor een totaal van 476.000 euro. Maar blijkbaar ontbreken enkele natuurleien op het dak, waardoor het nog altijd binnenregent.

NATUURPUNT TEGEN VARKENSSTAL – Natuurpunt Velpe-Mene vindt dat de gemeente Hoegaarden op een ongeoorloofde manier heeft gehandeld in de zaak rond de bouw van een varkensstal in Meldert. Volgens Natuurpunt had de gemeente 75 dagen tijd om advies uit te brengen, maar liet ze die termijn bewust aan zich voorbijgaan. Zo had landbouwer Ronny Beullekens de tijd om in beroep te gaan tegen het "bindend" advies van Stedenbouw. Natuurpunt insinueert dat de Boerenbond achter het opzet zit. Burgemeester Jean-Pierre Taverniers ontkent: "We konden ons gunstig advies niet eerder geven, omdat alle andere adviezen niet tijdig binnen waren".

25000 EURO VOOR VLAM – TUIN – De gemeente laat de Tuin van (h)Eden, ook gekend als de VLAM-tuin, voortaan door de Tuinen van Hoegaarden onderhouden. Hiervoor wordt 25.000 euro aan de Tuinen gegeven. De Vlaamse Dienst voor Agro-Marketing heeft al vorig jaar de VLAM-tuin aan de gemeente overgemaakt.

RUDI VANDENBEMPT STOPT ALS VOORZITTER – Fotoclub de Klup organiseerde een driedaags fotosalon in Den Repos, de voetbalkantine van de Klup. Rudi Vandenbempt die 29 jaar geleden de fotoclub stichtte heeft ontslag genomen als voorzitter. Hij heeft nu gastenkamers in Saint-Sébastien d'Aigrefeuille in de Gard in Frankrijk, en leidt van

daaruit de fotoclub als a.i. voorzitter. Hij zal opgevolgd worden door Kristinne De Ronne.

VOORZITTER OPEN VLD – Werner Cox haalde het bij de verkiezingen als voorzitter van Open VLD. Hij volgt Ernst Vranckx op.

BURGEMEESTER PLANT BLOEMBOLLEN – Op 23 oktober maakt ROBtv opnames voor de reeks "de Burgemeesters". Burgemeester Jean-Pierre Taverniers zal in de Tuinen van Hoegaarden, gedurende één dag een handje komen helpen.

HOCKEYTERREIN OP KUNSTGRAS – Hockeyclub "H in H" heeft vlakbij de terreinen van tennisclub Tennifun een hockeyterrein in kunstgras aangelegd. Hiervoor werd bij Dexia een lening van 363.000 euro aangegaan, waarvoor de gemeente zich borg stelde. De hockeyclub werd opgericht in 1960, maar verhuisde in 1999 naar Hoegaarden waar de naam werd gewijzigd in Hockey in Hoegaarden. H in H heeft met eigen middelen een nieuw clubhuis gebouwd. De herenploeg, één van de 7 ploegen, is actief op nationaal niveau en promoveerde twee jaar na mekaar. De jongste drie jaar ging het ledenaantal van 60 naar 105. Voor de inhuldingingsmatch werden de Eburonen, oud-internationals van het Belgisch hockey, uitgenodigd.

November 2008

IN DEN AIMEL – De Totale Waanzin brengt tijdens het Armistis concert in 't Paenhuys, een voorsmaakje van de nieuwe Ogetse Revu. Het stuk "In den Aimel" wordt gepresenteerd, en tegelijk wordt de nieuwe, gelijknamige CD voorgesteld.

PIERRE CELIS STOPT MET BROUWEN – Pierre Celis, de vader van het Hoegaards bier, heeft na enkele herseninfarcten, waardoor hij blind is aan één oog, en evenwichtsstoornissen heeft, beslist om te stoppen met al zijn brouwprojecten. Pierre Celis is niet te spreken over de huidige kwaliteit van de witbieren, maar hij is blij dat hij de naam Hoegaarden bekend gemaakt heeft in heel de wereld.

VERNIETIGEND BRANDWEERVERSLAG - Op vraag van de gemeente Hoegaarden kwam de brandweercommandant van Tienen de Hoegaardse jeugdlokalen inspecteren, bij 't Paenhuys, Chiro, KLJ Meldert en de Klup. Het brandweerverslag is eigenlijk vernietigend, en KLJ Meldert komt er nog het best uit.

NIEUWE VERKEERSREGELING – Op 7 november gaat in Hoegaarden het nieuwe circulatieplan in voege. In de Doelstraat en het verdere circuit Putzeysstraat, Gemeenteplein, Pastorijstraat en Tommestraat,

Figuur 131. Hockey in Hoegaarden op het nieuwe kunstgrasterrein

geldt voortaan eenrichtingsverkeer. De parkings worden geschilderd zoals ze bij de herinrichting van de Doelstraat worden aangelegd. In de Astridstraat wordt de rijrichting, naar beneden toe veranderd, en in de Koning Albertlaan wordt de verkeersregeling eveneens gewijzigd. De meeste mensen reageren positief, maar er moet toch nog heel wat bijgestuurd worden.

SCHITTEREND CONCERT – Jeugd en Muziek Tienen organiseert in de Sint-Gorgoniuskerk het concert "Bolero van het afscheid". Tijdens de Bolero van Ravel betreden de muzikanten al spelend één voor één het podium.

20ste GAMBRINUS RUILBEURS – De Gambrinus Club van België organiseert de 20ste ruilbeurs voor bierattributen in Hoegaarden. De eerste beurzen werden in het Kouterhof georganiseerd, daarna verhuisde ze naar de site "de Gete", en tenslotte naar de sporthal.

NIEUWE SPEELPLAATS VOOR BOSKABOUTERS – Hugo Vlasselaerts en Remi Vanwezer fietsten in 2006 naar Compostela voor een nieuwe speelplaats voor de Boskabouters in Meldert. De herinrichtingswerken zijn ondertussen afgerond. Men kwam niet toe met het geld van de Compostela reis, maar door activiteiten in de school kwam men aan de nodige centen. Op dit ogenblik telt de school, die enkele jaren geleden bedreigd was, 29 leerlingen. (Zie vorige Kroniek p. 255)

PROTEST TEGEN VARKENSSTAL – Twintig bewoners hebben in Meldert een bezwaarschrift ingediend tegen de komst van een varkensstal voor 1050 dieren. De omwonenden vinden dat er te weinig rekening werd gehouden met de vele bezwaren.

KIJKDAG BIJ THE BLOCK – Voor de kijkdag bij The Block kwamen duizenden kijklustigen naar Hoegaarden afgezakt. Lien en Cedric, twee kandidaten van The Block hebben in Hoegaarden een heus promotieteam achter hen staan, geleid door Alain Kerrijn. Marc en Nadine werden door het reglement buitenspel gezet en zij scharen zich ook achter de latere winnaars Lien en Cedric.

VRIJWILLIGERS IN VILLA HUGARDIS – Het nieuwe OCMW-rusthuis Villa Hugardis kan rekenen op een 20-tal vrijwilligers. Deze hebben zopas in de Week van de Senioren, een geslaagde play-backshow opgevoerd.

LIEN EN CEDRIC WINNEN – Op 25 november gaat The Block live voor de finaleshow, in de kou, de regen en de mod-

Figuur 132. Veel volk voor de kijkdag bij The Block

der. Lien en Cedric gaan aan de haal met de hoofdprijs van 50.000 euro en de terreinwagen. Er waren 250 supporters opgetrommeld van de diverse kandidaten, en daarbuiten kwamen niet veel fans het slechte weer trotseren.

NIEUWE LEDEN FEESTCOMITE – Pierre Swellen is de nieuwe voorzitter van het gemeentelijk feestencomité. May Van Miert, Jean-Pierre Taverniers, Rita Jonckers en Marc Van Moer zijn de nieuwe bestuursleden.

AANKONDIGING SLUITING DRIE JAAR GELEDEN – Op 30 november is het exact drie jaar geleden dat InBev de sluiting van de brouwerij Hoegaarden aankondigde. (cf. Kroniek 1978-2007, p. 288) Het is ondertussen heel anders gelopen en de Hoegaardse brouwerij is gebleven. "De sfeer is niet meer wat het geweest is. Het familiale gevoel van voor de aangekondigde sluiting is weg", zegt ACV-vakbondsman Pascal Ghoos.

December 2008

BIBLIOTHEEK WORDT HOTSPOT – Wie voortaan zijn laptop met ingebouwde internetkaart meebrengt, kan vanaf januari draadloos surfen op het internet in de bibliotheek.

WANDELEN IN HASPENGOUW – Bij de toeristische diensten ligt op 4 december de vernieuwde versie van het wandelboek "Hagelands Haspengouw. De dienst toerisme van de provincie Vlaams-Brabant neemt de wandelaar mee op 15 landelijke tochten doorheen de gemeenten Hoegaarden, Landen, Linter en Tienen. Het wandelaanbod werd o.a. uitgebreid met de Rosdelwandeling in Nerm.

EINDLOZE – Kerstmis staat in 't Paenhuys gelijk met de Eindloze top 100. Iedereen kan zijn top 5 binnensturen.

HERAANLEG CENTRUM – Slechts een 10-tal inwoners kwamen naar de infovergadering rond de heraanleg van Hoegaarden centrum en de verkeerscirculatie. De meeste mensen zijn tevreden, maar sommigen vinden dat de toestand voor fietsers gevaarlijker is geworden.

KAMPIOEN VLIEGVISSEN – Alec Vanrijkel uit Hoegaarden werd voor de derde maal Belgisch kampioen vliegvissen.

VERHUIS NAAR NIEUWE GEMEENTEHUIS – Vanaf 9 december is het nieuwe gebouw achter het oude gemeentehuis open. Alle diensten zijn nu in het nieuwe gebouw samengepakt, en vanaf januari begint de restauratie van het oude gebouw. De dienst burgerzaken is voorlopig nog in de raadzaal ondergebracht, maar als alles klaar is, zal de nieuwe raadzaal groter zijn dan de vorige trouwzaal en raadzaal samen. Er wordt ook aangekondigd dat als alles klaar is, het OCMW naar het gemeentehuis komt.

MISTER BELGIAN STYLE – In het Kouterhof worden de kandidaten van Vlaams-Brabant voor de Mister Belgian Style 2009 voorgesteld. Jim Steenwinckel uit Outgaarden, vorig jaar nog zelf tweede ereheer bij de nationale verkiezing, is organisator.

BIEDEN OP TAFELS EN STOELEN – Iedereen kan bieden op het oude meubilair van het voormalige gemeentehuis. Jammer dat de zware tafel van de trouwzaal niet mee naar het nieuwe gemeentehuis kan.

EEN IJPISTE BIJ KERSTMARKT – Jochen Mebis, Eddy Cresens en Sophie Taverniers van het Kerstmarktcomité, stellen dit jaar niet alleen een kerstmarkt in de sporthal voor, maar ook een ijsschaatspiste met winterdorp. De schaatsbaan is open van 19 december tot 4 januari.

BUREN VOOR MEKAAR – In het project "Buren voor Mekaar" wordt deze winter Outgaarden aangepakt. In Hoxem, Hoegaarden en Meldert is er al een uitgebreid netwerk van vrijwilligers.

MUSIC FOR LIFE – Vijf personeelsleden van de gemeente fietsen naar Gent voor "Music for life", van Studio Brussel. Ze gaan het geld deponeren aan het glazen huis.

VOOR KOSOVAARSE KINDEREN – Mariadal organiseert een actie voor Suada en Rabije, twee kinderen uit Kosovo die in Mariadal naar school gaan. Het wordt een wandeltocht voor het Kosovaarse gezin.

SLECHTS TWEE ECHTE BELASTINGEN – De personenbelasting en de opcentiemen op de onroerende voorheffing maken samen 89% uit van de inkomsten van de gemeente uit belastingen. "De andere belastingen zijn in verhouding slechts peanuts", zegt schepen voor Financiën Fred Francart. De personenbelasting blijft behouden op 7,5%, de opcentiemen op 1250. Voor de politiezone wordt nu al 543.900 euro betaald.

CAROLINE BIJ VLD- EN MR-JONGEREN – Gemeenteraadslid Caroline Vangoidsenhoven (Open VLD) uit Hoegaarden is verkozen tot ondervoorzitster van de Waals-Brabantse politieke jongerenvereniging Jeunes MR. Caroline is ook ondervoorzitster van Jong VLD regio Leuven. Caroline voelt zich aan beide zijden van de taalgrens in haar sas en ijvert voor toenadering tussen beide politieke jongerenverenigingen, en ook van beide landsdelen.

JENEVER IN 't NIEUWHUYS – Mieke De Bakker en Jan Dewachter van het Nieuwhuys hebben drie nieuwe jenevers en een likeur op de markt gebracht. De jenevers remmen alleszins het bier brouwen niet.

AED-OPLEIDING – De hobbyclub Den repos heeft als eerste Hoegaardse vereniging een AED-opleiding gevolgd, gegeven door het Rode Kruis. Op de receptie in januari ontvangen ze een brevet, bij het Rode Kruis.

EEN HALF JAAR NA FRANS HUON – Gemeentesecretaris Bart Hendrix analyseert de toestand een half jaar na het verlies van Frans Huon als burgemeester. "We hebben Frans Huon niet plots verloren, want hij is anderhalf jaar ziek geweest voor hij stierf. De nieuwe burgemeester Jean-Pierre Taverniers was al schepen toen ik 15 jaar geleden gemeentesecretaris werd. Hij heeft de evolutie van het beleid meegemaakt en hij zet in grote mate het beleid van Frans Huon verder. Jean-Pierre, een neef van Frans, is rustiger dan zijn voorganger en is ook meer aanwezig op het gemeentehuis. Frans was eigenlijk ook altijd bereikbaar, en het netwerk dat hij opgebouwd had was ongelooflijk."

ONTMOETINGSCENTRUM OUTGAARDEN – In 2008 hebben de verenigingen uit Outgaarden 80 maal gebruik gemaakt van de zaal.

BRAND – Op 31 december wordt de Drogenbergstraat in Meldert nog opgeschrikt door de brand van een woning.

2009

Januari 2009

KERK DRIE MAANDEN DICHT – In de Sint-Gorgoniuskerk die dit jaar 250 jaar bestaat, start de aanleg van een nieuwe verwarming. De kerk zal drie maanden gesloten zijn. Voor de erediensten wordt uitgeweken naar de Sint-Rochuskapel van Mariadal. Er wordt gehoopt dat de werken klaar zijn tegen Palmzondag.

WOONZORGCENTRUM VILLA HUGARDIS – Voortaan wordt er niet meer over een rusthuis gesproken in Hoegaarden, maar over een Woonzorgcentrum. Nog in januari ontvangt Villa Hugardis een erkenning als rust- en verzorgingstehuis (RVT). Daardoor kunnen nieuwe gespecialiseerde personeelsleden aangetrokken worden.

DE WINDTURBINES – Hoegaarden en Landen voeren onderzoek naar de haalbaarheid van windmolens om energie op te wekken, langs de E40. Om Hoegaarden te bevoorraden zijn 2,5 molens nodig.

JOGGEN IN GEBOORTEBOS – De holle wegen joggers hebben in het geboortebos van Rommersom, een joggingparcours van ongeveer 600 meter afgebakend, vlak achter het tenniscomplex van Tennifun.

SMAAK VAN DE KEYSER – Het Eén feuilleton "De Smaak van De Keyser", werd niet alleen in Hasselt gedraaid. Immers in juni 2007 streek een filmploeg neer in Hoegaarden om te filmen in de NV Quattro (zie Kroniek 1978 – 2007, blz 314). Het hoofdkwartier van de filmploeg was toen opgeslagen in de Cruysblockhoeve bij Rik Cipers. Het Eén-feuilleton dat nu op zondagavond veel succes heeft, werd toen nog aangekondigd als "De Keyzer van de Smaak", net zoals de Franse versie "L'Empereur du goût".

JEUGDLOKALEN NIET BRANDVEILIG – Vijf lokale van Hoegaardse jeugdverenigingen hebben een zwaar onvoldoende gekregen i.v.m. de brandveiligheid van de lokalen. Daarmee dreigt de werking van twee jeugdverenigingen Chiro jongens en Chiro meisjes en de Klup in gevaar te komen. Er zal zwaar moeten geïnvesteerd worden in brandveiligheid. De andere jeugdverenigingen zoals KLJ Meldert en 't Paenhuys, zijn in gemeentelijke gebouwen ondergebracht. Daar zal de gemeente de investeringen doen.

EXTRA AGENT – De dotatie van Hoegaarden aan de politiezone Tienen-Hoegaarden bedraagt dit jaar 543.968 euro, of 11,8% van de totale kost. De rest wordt door Tienen betaald. Burgemeester Jean-Pierre Taverniers heeft aangedrongen op een extra agent voor Hoegaarden.

ASFALT VOOR DRIE STRATEN – In de eerste helft van 2009 krijgen drie straten een nieuwe asfaltlaag: de

Moerasstraat in Meldert, en de Vroentestraat en Kalverstraat in Hoegaarden.

TUINEN VAN HOEGAARDEN GRATIS – Voortaan is een bezoek aan de Tuinen van Hoegaarden volledig gratis. De inkomsten zullen via subsidiëring en projecten moeten komen.

HET LEERLINGENAANTAL BLIJFT STIJGEN – Momenteel zijn er 160 kleuters en 220 leerlingen in de lagere school, in het gemeentelijk onderwijs. Op dit ogenblik werken 27 voltijdse personeelsleden in de gemeentelijke basisschool.

HAMBURG-MANNHEIMER IN THE BLOCK – De verzekeringsmaatschappij Hamburg-Mannheimer verlaat Tienen en neemt enkele loften in, in de toren Loriers. De verhuis is in het voorjaar gepland.

GUNSTIG ADVIES STAL – De bestendige deputatie heeft zowel de milieuvergunning als de bouwvergunning voor een varkensstal in Meldert goedgekeurd. Zowel Natuurpunt als MooiMeldert zijn hiertegen gekant, en gaan verdere stappen ertegen ondernemen. Het wordt de Raad van State.

Februari 2009

BEDRIJFSEVENEMENTEN – Wim Collin van het theatergezelschap Hikke Takke Toe start met bedrijfsevenementen in het bierdorp. Het is de bedoeling bedrijven naar Hoegaarden te trekken voor teambuilding. De rode draad wordt de legende van Klaaske, het biermanneke. Maar dat is dan weer niet naar de zin van Yvan Laloup, voorzitter van de Senior Service Club, eigenaar van het biermanneke.

NACHT VAN DE POEZIE – In Tienen staat de nacht van de poëzie in 't Toreke volledig in het teken van Freek Dumarais en zijn rariteitenkabinet. Zijn bureau uit de Dragonderstraat wordt weer opgebouwd in het Toreke, met steun van zijn dochter Agnes Vandenbroeck. Freek Dumarais, of "Faj van de gazètteman" heeft ook jaren in Hoegaarden gewoond. Zie ook deze Kroniek, p. 248.

WALK FOR NATURE – Hugo Abts voorzitter van Natuurpunt kondigt aan dat hij de Walk for Nature 2010 of 2011 naar Meldert wil halen, om te protesteren tegen de houding van de gemeente in de kwestie van de varkensstal in Meldert. Die Walk for Nature wordt effectief in Meldert georganiseerd in april 2010. Hugo Abts vindt dat de gemeente Hoegaarden de grootste verliezer is in het dossier, omdat de gemeente die de aantrekkelijke reputatie had opgebouwd met waardevolle landschappen, deze nu verkwanseld heeft.

PETER SAUER WEG – Peter Sauer, sinds 2007 directeur van de Hoegaardse brouwerij verlaat deze alweer. Hij wordt plantmanager van Wellpark. Anne Ghanina volgt hem op.

FRANS HUON EREBURGEMEESTER – Minister Marino Keulen heeft het besluit ondertekend dat de vorig jaar overleden burgemeester Frans Huon, postuum de titel van eereburgemeester toegewezen krijgt.

MOLEN HUON GESLOOPT - In Hauthem wordt de molen van de familie Huon gesloopt. Eerder verdwenen al de graansilo's aan de overkant. Het bedrijf is al geruime tijd overgebracht naar Ezemaal, aan de spoorweg. De ruimte in Hauthem werd nog gebruikt als stockage en drooginstallatie, maar malen deed de molen niet meer.

NOODWONINGEN AAN 't PAENHUYS – Het OCMW gaat bijkomende noodwoningen bouwen aan het oude Weeshuis. Daarvoor wordt de achtervleugel gebruikt, waar zich momenteel ook de burelen van 't Paenhuys bevinden.

BLEYSTRAAT DEFINITIEF AFGESLOTEN – De invalsweg N29 is zodanig heringericht dat er geen doorgang meer mogelijk is van uit de Bleystraat. De gemeenteraad van 17 februari regelt de definitieve afsluiting van de Bley aan de invalsweg. Ook aan de kant Outgaarden wordt de Bleystraat afgesloten met wegneembare paaltjes. Er werden wel dagelijks 200 wagens richting Outgaarden, en 150 vanuit Outgaarden geteld als sluipverkeer.

CAMERA'S AAN RUSTHUIS – Er komt camerabeveiliging aan Villa Hugardis.

PARKEERPLAATS VOOR MINDERVALIDEN – Aan de K. Astridstraat wordt ter hoogte van huisnummer 8 een parkeerplaats voor mindervaliden afgebakend, het vertrekpunt van de verdere afbakening van alle parkeerplaatsen in de straat, later op het jaar. Want er kwamen daarna andere aanvragen voor gele strepen aan de uitrit van garages en dies meer.

ZWAAR VERKEER IN KALVERSTRAAT – Op dit ogenblik worden in de Kalverstraat constant de voetpaden

gebruikt door het verkeer. Door de werken aan de Stoopkensstraat rijden heel wat mensen via de Kalverstraat richting Tienen. Om elkaar te kruisen rijden de auto's noodgedwongen op het voetpad. Open-VLD-raadslid Herwig Princen vraagt maatregelen van het college. Er zal plaatselijk verkeer ingesteld worden aan één kant.

DRUGS IN FLESSEN – Op 18 februari wordt op de luchthaven van Zaventem een man opgepakt uit Guyana, die meer dan anderhalve kg cocaïne bij zich had. Hij vervoerde die in vier flessen Hoegaarden die verborgen zaten in zijn bagage. Het leek op een cadeauverpakking.

ZICHTEN EN GEZICHTEN – Kunstenaar Freman exposeert in Villa Hugardis, "Zichten en gezichten", namelijk tekeningen van vertrouwde gebouwen en figuren uit Hoegaarden.

HERBRUIKBARE DRINKBEKERS – De gemeente Hoegaarden koopt 5000 herbruikbare drinkbekers aan. Deze kunnen gebruikt worden bij openluchtmanifestaties in de plaats van wegwerpbekers. De bekers zullen later een collectors item worden.

TUSSEN POT EN PINT – De nieuwe "Tussen pot en pint" wandeling wordt ingewandeld. Tijdens de wandeling door het centrum wordt de aandacht verdeeld over de historische gebouwen, brouwerijen, bier en hapjes. Het gaat om een groepswandeling, die vertrekt aan het Toeristische Infopunt.

OPPOSITIE WIL GEMEENTELIJKE VZW – Zowel de Open VLD als de SPA-oppositie vragen zich af waarom de gemeente van de Tuinen van Hoegaarden geen gemeentelijk park maakt, en een eigen vzw Toerisme van de gemeente. De Tuinen krijgen nu jaarlijks 160.000 euro, maar het beleid is niet steeds transparant, aldus de oppositie. "We willen meer dan een gemeentelijk park zijn, en de Tuinen behouden", zo luidt het antwoord van burgemeester Jean-Pierre Taverniers.

CYRILLE IS ERESCHEPEN – Vlaams Minister Marino Keulen heeft aan Cyrille Vandermolen de titel van ereschepen toegekend. Cyrille zetelde 48 jaar in de gemeenteraad, waarvan 24 als schepen.

GAT IN OVERWELVING – Een groot deel van het centrum van Outgaarden werd vernieuwd, en toen werd ook de Paenhuysbeek in orde gebracht. Maar een stukje van de Korenstraat in het verlengde van de Paenhuysbeekstraat werd niet vernieuwd, omdat daar een schuur stond. En precies op die plaats verzakte de koker van de beek.

Figuur 133. De eerste "Tussen pot en pint" wandeling

Maart 2009

DE BOERENBOND VOOR , STUDENTEN TEGEN VARKENSSTAL – De voorzitter van de Boerenbond Piet Vantemsche haalt zwaar uit in het tijdschrift "Boer en Tuinder", naar "de natuurideologen die willen verhinderen dat in Meldert een landbouwer een varkensstal van 1050 dieren wil bouwen in landbouwzone". Zopas is er ook een wandeling geweest door een aantal studenten richting "linde". Zij verzetten zich tegen het schenden van de open ruimte. Er was een optreden gepland met de McClovers band.

DE VOLKSTELLING VAN 1693 IN OUTGAARDEN – In Alpaïdis nummer 174 verschijnt een bijdrage door Dr. Paul Kempeneers over de volksstelling in Outgaarden van 1693. "Over Outgaarden bestaan niet veel historische bronnen. Weinig historici of taalkundigen hebben zich met deze kleine gemeente bezig gehouden. Daarom is de volkstelling van 1693 interessant. Het document van de telling bevindt zich in Anderlecht. Interessant om weten is dat deze gemeente niet altijd bij Zittert-Lummen heeft behoord. Outgaarden vormde vanaf 1807 tot 1922 één gemeente met Zittert-Lummen, maar in 1693 was Outgaarden een gehucht van Hakendover. In 1693 telde Outgaarden effectief 90 inwoners".

DE DOORTOCHT DOOR HOEGAARDEN – Er wordt aangekondigd dat begin 2010 gestart wordt met de herinrichting van de doortocht door Hoegaarden, of de Gewestweg, met daaraan gekoppeld de schoolomgevingen. Riobra zal over een lengte van twee kilometer nieuwe rioleringen leggen. De gemeente krijgt hiervoor 1,5 miljoen subsidies. De Gewestweg krijgt een opfrisbeurt van aan het plateau in Klein-Overlaar tot aan het pleintje aan het containerpark. Over het hele traject komen zoveel mogelijk voetpaden, parkeerplaatsen, fietssuggestiestroken, en rijvakken, telkens in andere kleuren en materialen. Her en der komen er ook bomen in het midden van de straat. Ook de Doelstraat wordt vernieuwd tot aan het pleintje met de A. Putzeysstraat. Tegen 2012 zouden alle werken moeten klaar zijn. Er werd een infoavond over dit project en de gescheiden rioleringen georganiseerd in de kleine zaal van de sporthal.

FAVORIETE BIEREN – Naast Jupiler, het favoriete bier van de Belg, en Leffe, heeft Hoegaarden opnieuw een plaats veroverd in de top 3 van de biermerken die de Belgische consument verkiest. Sinds midden 2007 kent Hoegaarden weer een heropleving en dankzij de Hoegaarden Rosée en Citron is er voor het eerst in 15 jaar weer groei.

INSTORTINGSGEVAAR GEMEENTEHUIS – De werken aan het oude gemeentehuis worden stilgelegd. De muren zijn rot en de hele zaak dreigt ineen te storten. De voorgevel moet behouden blijven, en alleen de buitenmuren zullen behouden blijven. Er blijft niets anders dan het geheel te stutten met een metalen kooi. Dit betekent wel een extra kostprijs van 480.000 euro. Het hele gebouw en ook het dak zullen op de nieuwe constructie rusten. Op dit ogenblik is de prognose nog altijd dat het gemeentehuis klaar is tegen oktober 2009.

WERKEN KERK – De werken aan de Sint-Gorgoniuskerk zullen klaar zijn tegen 19 mei, maar de gemeente hoopt de kerk al te kunnen gebruiken op 5 april, bij Palmzondag. De kerk is op dit ogenblik volledig ingepakt tegen het stof voor de aanleg van vloerverwarming. Er wordt ook een verwarmd catecheselokaal ingericht tegenover de sacristie, met sanitair en een toilet voor gehandicapten. Er wordt nog een nooduitgang gekapt in dit lokaal.

VAT VOL VERRASSINGEN – "Hoegaarden, een vat vol verrassingen", zo luidt de titel van de nieuwe toeristische folder van de gemeente. Oude monumenten als de kerk, kapellen, hoeves en molens, worden bij cultuur ingedeeld, en daarnaast zijn er ook nog de toeristische troeven: geosite, Tuinen, en 't Wit Gebrouw. Er wordt ook verwezen naar hoevetoerisme en de drie Bed & breakfasts, Huilewind, Klein Paradijs en Epicurie.

EUROPESE STEUN VOOR TUINEN – De Tuinen van Hoegaarden krijgen 153.687 euro subsidies van Europa, voor een project dat in totaal 307.375 euro zal kosten. De rest zal van de gemeente, de provincie en Toerisme Vlaanderen moeten komen. De aanleg van een rolstoelvriendelijke ringweg, een afvalarme plantenborder, en een educatieve tuin staan o.a. op het programma.

ONDERZOEK NAAR FUSIE – De politiezone LAN (Landen – Linter- Zoutleeuw) onderzoekt of het haalbaar is te fusioneren met de politiezone Tienen-Hoegaarden, waarmee nu al vrijblijvend wordt samengewerkt. Dit zal uiteindelijk niet doorgaan.

Figuur 134. De leden van de jeugdverenigingen leren blussen bij het bedrijf BGS

VIJFDE PLANTENMARKT – De Tuinen van Hoegaarden organiseren op 29 maart de 5de plantenmarkt.

CITRON IN BLIK – Een jaar na de lancering van de Hoegaarden Citron, zal deze ook in een handig blik op de markt komen.

ERERIDDERS VAN DE ROERSTOK – De Ridders van de Roerstok der Brouwers waren te gast in de brouwerij Hoegaarden, voor het feest van Koning Gambrinus. In het Kouterhof werden nieuwe ereridders geïntroduceerd: Staatssecretaris voor Mobiliteit Etienne Schouppe, Jean-Michel Javaux, co-president van Ecolo, en Jean-Pierre Taverniers, burgemeester van Hoegaarden.

JEUGDVERENIGINGEN BLUSSEN – Negentien jongeren van 't Paenhuys, Chiro, KLJ en de Klup leren blussen in de gebouwen van BGS in het Bleyveld. Uit onderzoek van de brandweer bleek dat er heel wat moet gebeuren in de jeugdlokalen. Er moeten nieuwe brandblussers geplaatst worden, maar men moet er ook mee leren werken. Schepen van Jeugd, Filip Havet, zelf brandweerman, heeft aangedrongen op dergelijke cursus.

April 2009

KRIS EN YVES NAAR FIRENZE – Kris Hendrickx en Yves Willems uit Outgaarden pakken bij gelegenheid van Palmzondag uit met een stand, waarbij ze hun fietstrip voor het goede doel naar Firenze presenteren. Ze willen 1688 kilometer fietsen van 21 juni tot 3 juli. Maar ze starten nu hun actie met een "Warming up Event", en zullen nog heel wat activiteiten organiseren. De opbrengst is bedoeld voor het Instituut MM Delacroix.

START TO RUN – De Holle Wegen Joggers starten met een nieuwe Start-to-Run. Er werd nu al meer dan tienmaal met dergelijk initiatief uitgepakt.

HOEGAARDEN IN DE KIJKER – Op zondag 5 april verschijnt een speciale editie van De Zondag, met "Hoegaarden in de kijker." Vooral het Hoegaardse toerisme wordt erin voorgesteld.

VERGETEN POLITICA – In dit extra "Hoegaarden in de kijker" nummer wordt aandacht besteed aan een vergeten Hoegaardse politica. Momenteel zijn er 7 vrouwelijke ingekozenen in de Hoegaardse gemeenteraad. Meestal wordt Marie-Claire Monette als eerste vrouwelijke verkozene aangeduid, in 1976, maar Jeanne Loddewyckx deed het haar al voor

in 1946. In dat jaar werd Michel Giroulle tot burgemeester verkozen en André Hettich tot 1ste schepen. De liberalen hadden 7 zetels, de katholieken 3 en de socialisten 1. Bij de katholieken haalde Jeanne Loddewyckx; de vertegenwoordigster van de vrouwenorganisaties de meeste voorkeurstemmen, maar ze gaf haar ontslag en zou uiteindelijk nooit zetelen. August Kinnaer kwam in haar plaats in de raad.

BORSTBEELD PIERRE CELIS TERECHT – Het bronzen beeld van Pierre Celis is weer terecht bij de vader van het Hoegaardse bier. Het beeld stond ooit in de brouwerij, maar moest dan weg toen Celis met pensioen ging Het zou weggegooid worden, maar kwam in de kelder van Frans Huon terecht, en het is diens echtgenote Anne-Marie Peeters die het nu teruggebracht naar Pierre. Het was Pierres dochter Christine, die in de Verenigde Staten woont, die het beeld wilde opsporen. Uiteindelijk was het Hoegaardier Peter Veeckmans die op zoek trok naar het beeld.
Pierre Celis zelf is ondertussen 84 jaar geworden, en door een eerder opgelopen beroerte heeft hij zijn brouwactiviteiten in binnen- en buitenland stopgezet. Hij mist wel zijn jaarlijkse maandenlange reizen naar en door Amerika.

WACHTLIJST VOOR DE KLEUTERS – Het kleuterschooltje van Outgaarden zit overvol, want de norm van 28 leerlingen is bereikt. Dit is niet naar de zin van de familie Engels die hun kind daar niet naar school kunnen laten gaan. Het kind zal naar Bost gaan, i.p.v. naar de kleuterschool in Hoegaarden.

STER VOOR PARKING – De Vlaamse Overheid heeft de parking langs de E40 in Outgaarden opnieuw met een ster bedacht. In de media wordt die parking weer voorgesteld als de parking Tienen, hoewel Tienen aan de overkant van de E40 ligt. Het grootste deel van de parking bevindt zich op Outgaarden en het uiterste puntje op grondgebied Hélécine.

KAMPEERTOERISTEN 20 JAAR – De Hagelandse afdeling van de Vlaamse Kampeertoeristen vieren hun 20ste verjaardag. Ze hebben hun tenten opgeslagen aan het Sint-Janscollege in Meldert. Patrick Dekeyzer, een trouwe Vlaamse Kampeertoerist uit Outgaarden, organiseerde de jubileumviering.

FRUITAUTOMAAT – Mimi Engels pakt aan de Goetsenhovenstraat in Outgaarden uit met de eerste Hoegaardse fruitautomaat.

Figuur 135. Het borstbeeld is weer bij Pierre Celis

OPRUIMINGSWERKEN AAN DRIE STORTEN – Op het plateau tussen Hoegaarden en Sint-Catharina-Hauthem zijn op bevel van de rechter de opruimingswerken gestart aan het eerste van drie storten van eigenaar Stefan Janssens. De zaak sleept al ongeveer 10 jaar aan. De hoeveelheid afval wordt op 17500 ton geschat, of 700 opleggers vuil. De kostprijs wordt geraamd op 1,7 miljoen euro.

SPEELSTRAAT – De Paardskerkhofstraat werd tijdens de Paasvakantie omgetoverd tot speelstraat. Voor de grote vakantie zijn er nog geen aanvragen binnen.

NIET MEER PARKEREN LANGS GETE – Voortaan mag men in de Vroentestraat tussen de Kloosterstraat en de Ourystraat, niet meer parkeren aan de kant van de Gete.

Geldenaken is trouwens vreemd te noemen. De Grote Gete en de Paenhuysbeek vormen de grens en Wallonië komt in een punt tot aan de Grote Molen. Opmerkelijk is dat de gemeente Hoegaarden eigenaar is van de visvijver, waar de Grand-Pont-vissers actief zijn, evenals van het vroegere voetbalveld van de Klup, en dit dus in Waals grondgebied.

Figuur 136. Het stort in Hauthem tussen de huizen. Hoogste punt van het kanton Tienen?

RICHEMONT CLUB IS VIJFTIG – De Richemont Club van België is 50 jaar en mag zich voortaan Koninklijk noemen. Bakker Benny Swinnen, voorzitter van de vereniging, neemt op het Hoegaardse gemeentehuis de titel in ontvangst. De Richemont Club is een vereniging van bakkers en banketbakkers, opgericht om zoveel mogelijk vakmanschap door te geven aan de jongere generaties.

VERBODEN TE VISSEN – Hubert Krahy, voorzitter van de Hoegaardse Grand Pontvissers wijst op het ongerijmde van de wetgeving in ons land. In Vlaanderen is de visserij op 15 april afgesloten, in Wallonië op 1 mei. Dat betekent dat er veertien dagen niet aan Vlaamse kant mag gevist worden, maar wel aan de andere zijde, en dit op een riviertje van nog geen vier meter breed. De hele situatie langs de Grote Gete aan de taalgrens tussen Hoegaarden en

DORP OP DE KAART – De KVLV Outgaarden viert de 50ste verjaardag, en daarvoor werd een wandel- en kunstroute uitgetekend in Outgaarden. De deelnemers aan de wandelroute krijgen een brochure met uitleg, over de monumenten, tentoonstellingen en de kunstenaars. De beschrijving van de route zal in de toekomst in het Toeristische Infopunt te verkrijgen zijn. Fotograaf Robert Engels bracht in de Sint-Niklaaskerk bij deze gelegenheid de tentoonstelling

"Outgaarden, anders bekeken". Er is ook een ballonwedstrijd aan verbonden.

DUIDELIJKE PLANNEN VOOR OUDE RUSTHUIS – De CV Huisvesting uit Tienen heeft al eerder het oude Sint-Jozefrusthuis gekocht. De woning aan de Tiensestraat, één van de grootste van het dorp, was bij de Franse Revolutie eigendom van brouwer Joannes Franciscus Vandermolen. Daarna kochten Constant Vandertaelen en Elisabeth Van Nerum de woning en lieten het gebouw restaureren en verruimen. Er kwamen een koetshuis, paardenstal en hooizolder bij. Dat laatste werd de brouwerij, en later de kapel. Elisabeth Van Nerum werd de stichteres van het latere rusthuis. Ze kende heel wat tegenslagen en schonk alles aan de gemeente Hoegaarden die er uiteindelijk in 1953 een rusthuis van maakte. Pannenhuys was de eerste benaming, vandaar de keuze van de CV Huisvesting om het zo te noemen. De essentie van de voorgevel en de kapel blijft bewaard en er komen 7 appartementen in het rusthuis zelf. Naast het oude rusthuis komt een nieuwe vleugel met twee bouwlagen en 10 sociale woningen in. Aan de kant van de Astridstraat komen nog eens 9 sociale huurwoningen. Er komt een ondergrondse parking voor 27 auto's. De werken zouden in 2010 aanvangen en klaar zijn in 2012, maar einde 2011 was er nog niets gebeurd, door een klacht van een buurtbewoner.

TOERISTISCH INFOPUNT – Het vernieuwde Toeristische Infopunt in het Kapittelhuis wordt officieel in gebruik genomen. Het werd met de steun van de provincie en Toerisme Vlaanderen in orde gezet en aangepast aan rolstoelgebruikers.

JOGGERS OP BLOGLOOP – Om de 200000ste bezoeker te vieren op de Blog van Toerisme Vlaams-Brabant heeft Lieven Elst het plan opgevat om door heel Vlaams-Brabant te joggen, van Vollezele tot in Landen. Wel 10 joggers uit Hoegaarden vergezelden Lieven van Bierbeek tot Meldert waar hij aankwam. Op 2 mei zou trouwens zijn laatste etappe richting Landen starten.

Mei 2009

JEUNES MR EN JONG VLD – Op het grote liberale feest van de MR op 1 mei in Geldenaken hebben Jong VLD en Jeunes MR een gezamenlijke stand, dankzij Caroline Vangoidsenhoven, Open VLD-raadslid in Hoegaarden, die in beide verenigingen ondervoorzitster is.

BORGHER VAN HOEGAARDEN – Schepen voor Cultuur en Toerisme Marleen Lefevre is niet afkomstig uit Hoegaarden, maar ze wordt nu door Die Edele Orde vanden Moutstock tot Borgher van Hoegaarden geslagen.

METALEN CONSTRUCTIE – Er wordt tegen de binnenmuren van het oud gemeentehuis een metalen constructie gemonteerd, omdat er instortingsgevaar was. De meerkost bedraagt 600.000 euro, zodat de totale kostprijs voor het gemeentehuis rond de 6 miljoen euro schommelt. Er wordt nog altijd gehoopt dat alles klaar is tegen half oktober.

MAATREGELEN VOOR PERSSTRAAT – Burgemeester Jean-Pierre Taverniers belooft maatregelen tegen overdreven drukte aan de Persstraat in Hoxem. Quads, motoren en jeeps gebruiken de wandelweg tussen Hoxem en Babelom. De landbouwvoertuigen moeten er wel door kunnen.

OP EEN KIER – Een aantal Hoegaardse gebouwen worden "Op een kier" gezet, een project van de provincie Vlaams-Brabant. Het gaat om de Sint-Ermelindiskerk in Meldert, de orangerie van het Sint-Janscollege, de Sint-Gorgoniuskerk en de Sint-Rochuskapel uit Hoegaarden.

HORECAZAKEN GESLOTEN – Een uitspraak van gemeenteraadslid Freddy Mannaerts (Open VLD) dat op dinsdag bijna alle Hoegaardse horeca-zaken gesloten zijn, en dat men die dag nergens toeristen deftig kan ontvangen, stuit uiteraard op reactie van de paar cafés die wel open zijn. In het toeristische infopunt zou geafficheerd worden welke zaken wel open zijn.

DE GOUDEN STEM VAN KATRIEN – Katrien Smets maakt furore in het VTM-programma "Op zoek naar Maria", en zal tenslotte in de halve finale sneuvelen. Katrien is uiteraard een Tiense, maar ze heeft ook een grote band met Hoegaarden. Katrien begon te zingen in de lagere school Sint-Jozef in Tienen, en kwam terecht in het koor van de kerk in Grimde. Via Benny Taverniers, die daar ook zong, werd vanuit jeugdhuis de Klup in Hoegaarden de groep Geberoka opgericht, een gitaar- en zanggroep, met Katrien als gouden stem. Eerst was het nog een gitaarklas bij de Klup, en zo leerde in april 2002 het publiek van de Cerkel Katrien kennen, toen de gitaargroep optrad bij de 140ste ver-

jaardag van MGG. Katrien zou trouwens met de MGG-harmonie nog diverse harmonieuze herfsthappenings in de Tiense Kruisboog afwerken. Katrien studeerde in 2004 af aan de ART-academie en in 2009 aan het Muziektheater in Tilburg. Ze geeft ook les in 't Paenhuys.

AFSCHEID MET DANSSHOW – Bij jeugdhuis "de Klup" geven de Klupdancers een gesmaakte dansshow in de Cerkel. Dit betekende ook het afscheid van één van de choreografen Vicky Ameye. Tine Ipers zou achteraf toch verder doen met de dansers.

HOOFD IN DE MORTEL – De beelden van een leraar van BUSO Mariadal, die een leerling met het hoofd in een emmer mortel duwt, gaan de wereld rond. De directies van de Vrije Basisschool Mariadal en het BLO Mariadal, distantiëren zich van deze feiten, en benadrukken het feit dat er drie aparte scholen zijn in Mariadal.
Zij benadrukken de positieve dingen in Mariadal, zoals het "Handen uit de mouwen in de technoteek" project op 26 mei.
De vader van de mishandelde jongen, ontsnapt uit een psychiatrische instelling, dreigde leraar Carl Arnauts uit Glabbeek te doden. In feite gebeurden de feiten in 2008, maar de beelden gefilmd met een GSM door een leerling, raakten pas bekend aan de directie in maart van dit jaar. Ook de instelling waar de licht mentaal gehandicapte jongen verbleef werd in maart op de hoogte gesteld. Maar niemand reageerde, tot de leerling die de opnames had gemaakt, van school werd gestuurd, en uit wraak de beelden naar buiten bracht, na eerst geprobeerd te hebben de school te chanteren. Toen dat niet lukte stapte hij ermee naar VTM. Over de manier waarop deze zaak werd aangepakt door de schooldirectie en de inrichtende macht, wordt veel kritiek geuit.

KINDEREN REPETEREN MET MARC MEERSMAN – Marc Meersman, één van de organisatoren van Voices, wil de Hoegaardse kinderen bij het stemmenfestival Voices betrekken. Johnny Logan wordt dit jaar de topact, maar ook de Hoegaardse kinderen zingen de hymne "Here", geschreven door Hoegaardier Jeroen D'Hoe. De kinderen repeteren hiervoor met Marc Meersman in de sporthal.

DRANKBONNEN VOOR MINDER BEDEELDEN – Het OCMW vraagt aan de verenigingen van de cultuurraad bij de ticketverkoop voor diverse grote activiteiten, drankbonnen te schenken aan maatschappelijk kwetsbare mensen. De verenigingen reageren positief, maar er moet nog uitgezocht worden hoe dit praktisch kan gerealiseerd worden.

TWEEDE STORT – Het tweede stort van Stefaan Janssens in centrum Hauthem wordt aangepakt. Het stort in centrum Hauthem, waar het vuil gewoon bovenop ligt, zal in 20 dagen opgeruimd worden. De afvalberg in Hauthem centrum wordt op 5000 ton geschat.

LIEFDE IN HET PARK – "Liefde in het park" is het thema van de Dag van het Park, in de Tuinen van Hoegaarden op 31 mei. Een zoektocht naar de meest geliefde boom, liefdeselixir, liefdeskoekjes, liefdessprookjes en openlucht kantwerken staan op het programma.

Juni 2009

ENERGIERONDGANG – AB InBev heeft wereldwijd onder de medewerkers een competitie ingezet om het best de milieudoelstellingen te realiseren. Robrecht Plomp, heeft de energierondgang in Hoegaarden ontwikkeld en wint meteen de competitie. Bij de energierondgang wordt gewoon met een checklist nagegaan welke machines best kunnen uitgeschakeld worden, bv 's avonds en tijdens weekends. De winnaar mag naar het WK voetbal in Zuid-Afrika in juni 2010.

KLOKKEN VAN SINT-GORGONIUS – In Alpaïdis 175 gaat Maurice Dodion dieper in op wat er met de klokken van Sint-Gorgonius gebeurde in WOII. Einde november 1943 liet de Oberfeld-Kommandantur aan de pastoor weten dat de bezettende macht over zou gaan tot de in beslagname van de klokken. Op dinsdag 21 december 1943 kwam een ploeg werklui toe aan de kerk. Mensen stroomden toe om de klokken nog eens te zien en ze ook nog eens te luiden. Van 17 uur tot 21.45 uur deed men zonder ophouden de klokken weerklinken. Op woensdag om 7 uur 's morgens herbegon het gelui, en rond kwart voor tien begonnen de arbeiders de klokken af te nemen. Op donderdag 30 december vertrokken de klokken. Twee kleine klokjes in de kapitteltoren werden niet opgemerkt en bleven in Hoegaarden. Om zeker te zijn dat de Duitsers ze niet zouden weghalen werd er één begraven. De tweede bleef hangen, omdat ze zonder stukken niet uit het torentje kon gehaald worden.
De Hoegaardse klokken waren na de oorlog niet bij de scheepslading teruggebrachte klokken die op 5 oktober 1945 in Antwerpen aanmeerde. De parochie

wilde zo snel mogelijk nieuwe klokken. De twee kleine klepklokjes waren beneden de status van een parochie als Hoegaarden. Er werd een geldinzameling georganiseerd, want men wilde absoluut weer een grote klok. Men had zoveel geld opgehaald dat men op 18 maart 1947 meteen twee klokken kon bestellen. De feestelijke inwijding, voorzien op 7 september, vond uiteindelijk plaats op 28 september. De klokken kwamen toe op 27 september met een rode vrachtwagen aan de Grand-Pont. De wagen reed naar het dorp, begeleid door heel wat mensen, waarbij de twee muziekmaatschappijen, en schoolkinderen. In de tweede helft van 1951 was de kerk hersteld van de oorlogsschade. Het was tijd om nog twee nieuwe klokken bij te hangen. Op 24 september werden de klokken naar de kerk gebracht, en op zondag 30 september werden ze gewijd.

SPORTING OUTGAARDEN IS KAMPIOEN – Bij Sporting Outgaarden kan men dubbel vieren: zowel de heren als de damesploeg speelde kampioen. Sporting Outgaarden promoveert daarmee naar 2de provinciale.

ERFGOEDWANDELING – Het Davidsfonds organiseert een erfgoedwandeling, met start aan het toeristische infopunt. De Sint-Gorgoniuskerk, de 11000 Maagden, de Cruysblockhoeve, de Sint-Rochuskapel in Overlaar, en de Sint-Catharinakapel van Hauthem staan op het programma.

BOEK OVER VERLIES – Annelies Abts uit Meldert schreef het boek "De zon ging onder … daar kwam de ster". In dit boek verwerkt zij het verdriet van het verlies van haar zus Anneke, een gehandicapt meisje dat haar leven lang heeft moeten vechten. Annelies is de zus van wielrenner Seppe Abts.

WINNAARS FOTOWEDSTRIJD – Bij gelegenheid van "Liefde in het Park" werd een fotowedstrijd georganiseerd. De winnaar met de meest innovatieve foto werd Jef Rozenski uit Hoegaarden, die de watercirkel van een fontein in het park vervormde tot een hart. Deze fotograaf uit Hauthem won later op het jaar ook de publieksprijs in de Argus-fotowedstrijd, met een foto van het Fotovoltech bedrijf in Tienen.

TENNIFUN 25 JAAR – Tennisclub Tennifun, 25 jaar geleden gestart als grap voor het personeel van het Tiense stadhuis, stond op straat na 14 jaar in de Grand Slam in Vissenaken gespeeld te hebben. Begin 1998 werden de tennisvelden in Hoegaarden aangelegd, en de club kwam naar Hoegaarden. Thans telt de vereniging 210 leden met meer dan de helft Hoegaardiers. Bij de 25-jarige viering komt Dominique Monami demonstraties geven.

OMLEIDING IN OUTGAARDEN – Het kruispunt Boterstraat – Hoogstraat – Kerkstraat – Jongensschoolstraat wordt heraangelegd in Outgaarden. De verkeersomleiding voert de voertuigen langs de gemeentelijke kleuterschool, en buurtbewoners reageren. Marc Van Moer en Rita Jonckers uit Outgaarden hebben handtekeningen verzameld en vragen om tijdens de werken tijdelijk de Bley weer open te zetten. Een aantal inwoners wil zelfs dat de Bley permanent weer wordt opengesteld, maar het gemeentebestuur heeft daar geen oren naar. In september wordt dit op de agenda van de gemeenteraad gebracht, maar de Hoogstraat blijft afgesloten. Anders gaat al het sluipverkeer vanuit Goetsenhoven langs daar naar de invalsweg van de E40.

SACRAMENTSPROCESSIE – Op 14 juni gaat in Hoxem de sacramentsprocessie uit. Normaal zijn er twee processies in Hoxem, maar die van zondag 7 juni werd afgelast door de regionale verkiezingen. Het feit dat er twee processies in Hoxem zijn heeft te maken met de geschiedenis. In Hoxem liep immers de scheidingslijn tussen het hertogdom Brabant en het prinsbisdom Luik. Hoxem behoorde voor de fusie bij twee gemeenten, namelijk Kumtich en Hoegaarden. Vandaar de twee processies.

BESCHERMING WINTERLINDE – "Bij ministerieel besluit van 16 juni 2009 wordt vastgesteld het ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten", aldus het Belgisch Staatsblad. Daarbij wegens de artistieke, historische, sociaal-culturele, volkskundige en wetenschappelijke waarde als monument de Winterlinde achter de Overhem. Het gaat om "De Winterlinde (Tilia cordata), met inbegrip van een cirkelvormige zone met een straal van 32,5 m. rondom de boom, een veldkapel en delen van de wegen die op het kruispunt aan de genoemde boom samenkomen, gelegen te Hoegaarden (Meldert), Paardskerkhofstraat; buurtwegen nrs. 19, 20 en 48;", aldus het Belgisch Staatsblad.

STORT IN ALTENAKEN BLIJFT LIGGEN - Na de ruiming van de twee eerste storten in Hauthem, door OVAM is het budget op. Eerst werd geschat

dat er 700 opleggers met vuil zouden verwijderd worden, met een kostprijs van 1,7 miljoen euro. Er is al 18.000 ton afval verwijderd, maar het budget is nu op. Dit komt omdat het vuil aan de P. Vanmolstraat wel 6 meter diep onder de grond stak. Er moeten nu nieuwe kredieten aangevraagd worden voor de verwijdering van het derde stort in Altenaken.

POPULIEREN WEG – Een 40-tal populieren achter één van de doelen van Sporting Hoegaarden, worden gerooid.

GEMEENTE EN OCMW SAMEN – De gemeenteraad keurde het eindverslag rond de uitbouw van het Sociaal Huis goed. Er werd hiervoor een werkgroep met mensen van gemeente en OCMW samengesteld. In het nieuwe gemeentehuis zullen beide gemeentelijke diensten samenkomen. Momenteel is het OCMW nog gehuisvest aan de Polder.

JOHNNY LOGAN OP VOICES – Johnny Logan, dubbel Eurovisiesongfestivalwinnaar is op 20 juni de blikvanger van Voices @ Hoegaarden. Ook Katrien Smets werd in laatste instantie aan het programma toegevoegd. Het Hoegaardse stemmenfestival is een initiatief van Dirk Haegeman en Marc Meersman, twee ingeweken Hoegaardiers. Marijn Devalck, Leah Thys, The Magical Musicals, Wanda Joosten, Marc Tijsmans, Marc Meersman, Elke Buyle, en Lissa treden eveneens aan.

STORT BLEYVELD RECREATIEZONE – Het laatste stuk van het stort in het Bleyveld wordt nu ook recreatiezone. Voorheen kreeg de onmiddellijke omgeving van Tennifun en het hockeyveld al een bestemming als recreatie.

SCHILDEREN KERK – Nog tot begin 2010 wordt gewerkt aan de herstelling van het pleisterwerk en het herschilderen van de Sint-Ermelindiskerk in Meldert.

GEEN MISVIERING OP BEGRAFENIS – Voortaan worden mensen via de kerk van Hoegaarden begraven zonder eucharistieviering. De klassieke katholieke liturgie met wierook, water en de evangelieteksten wordt behouden, maar er is geen consecratie bij, dus geen echte mis. De eerste zondag van de maand zal er in principe nog een eucharistieviering zijn voor de overledenen.

KRIS EN YVES NAAR FIRENZE – Op 21 juni vertrekken Kris Hendrickx en Yves Willems voor hun 10-daagse fietstocht naar Firenze. De opbrengst schenken ze aan het Instituut MM. Delacroix in Tienen.

Figuur 137. De eerste samenkomst van nieuwe inwoners

NIEUWE INWONERS – Schepen Godelieve Hardiquest organiseert voor het eerst een ontvangst van de nieuwe inwoners op het gemeentehuis. Er worden 150 nieuwe inwoners verwelkomd.

TOPLAAG NA BOUWVERLOF – De toplaag op de Stoopkensstraat komt er pas na het bouwverlof. Op die laag na, zal de straat klaar zijn tegen de Paenhuys Park Happening.

MAAGDENBLOKSTRAAT KLAAR – De Maagdenblokstraat die toegang geeft tot het nieuwste deel van de woonwijk in de Tommestraat, is klaar. Deze straat ontsluit ook het nieuwe rusthuis "Villa Hugardis".

Juli 2009

ZONDER DAK – Het oude gemeentehuis van Hoegaarden, waar de metalen constructie gemonteerd wordt, is voorlopig volledig open en zonder dak. Door het dak weg te nemen kan de constructie makkelijker geplaatst worden.

PAENHUYSFESTIVAL – De Paenhuys Park Happening is aan de 37ste editie toe. Het wordt weer een driedaagse op 10, 11 en 12 juli.
Kontjesman, Captain Flash & His Lawless Gipsy Band, Vandal X, Dijf Sanders en Jaune Toujours staan geprogrammeerd. In de loop der tijden kwamen heel wat grote namen naar het Paenhuys Festival, dat later Paenhuys Park Happening werd: Raymond vh Groenewoud, Johan Verminnen, Allez Allez, Ferre Grignard, Noordkaap, Buscemi, de Kreuners, The Kids, Nailpin, …

AED-TOESTEL – De automatische externe defibrillator, het AED-toestel dat bij hartstilstand kan ingezet worden, en aan de gemeente werd geschonken door Jos en Marleen van het Kouterhof, wordt uiteindelijk aan de bibliotheek in de Tiensestraat geplaatst. De bibliotheek is een geschikte plaats, niet ver van de sporthal en de sportvelden.

RIJDEND CAFE – De bvba Kouterhof, de taverne van de brouwerij, start met een nieuw project "Hoegaarden on the road". Een Citroën HY werd volledig verbouwd tot rijdend café, en het is de bedoeling dat in te zetten op plaatsen waar geen cafés zijn. Men kan het voertuig ook inhuren voor festiviteiten, al dan niet met personeel of met drank. De eerste activiteit gebeurt aan de Geosite op de Goudberg

BENEFIETHAPPENING – Kris Hendrickx en Yves Willems sluiten hun benefietactie einde juli af, met een happening in de sporthal van Hoegaarden. Voorheen fietsten ze naar

Figuur 138. Het gemeentehuis krijgt een metalen constructie. Het volledige dak gaat eraf

Firenze. Ze haalden net iets minder dan 10.000 euro voor het goede doel.

GEMEENTE IN HET NIEUW – Burgemeester Jean-Pierre Taverniers belooft dat het uitzicht van Hoegaarden grondig zal veranderen vanaf 2010. Vooreerst wordt de volledige doortocht door Hoegaarden, op de Gewestweg, van het verkeersplateau van Klein-Overlaar tot Altenaken, heraangelegd, met aansluitend ook de Doelstraat. Er worden eveneens nieuwe bufferbekkens voorzien voor de opvang van water en modder. Tussen de Valleistraat en de Loriersstraat wordt buffering voorzien in een weide, en ook in Klein-Overlaar aan weerszijden van de Veldstraat (Carrousel) komen er opvangbekkens.

GEEN FLITSPALEN – De gemeente Hoegaarden stelt dat er op haar grondgebied geen flitspalen of verkeerslichten mogen komen.

WINDTURBINES – Een eerste project rond windturbines in Outgaarden is stilgevallen. De gemeente Hoegaarden en de stad Tienen starten samen een nieuw onderzoek naar de mogelijkheid van inplanting van windturbines.

MARKERING PARKEERPLAATSEN – Ook in de Koningin Astridstraat worden de parkeerplaatsen gemarkeerd. De wegmarkeringen met asverschuivingen worden aangebracht om de snelheid te remmen. Sinds de nieuwe verkeerscirculatie rijdt men in de Astridstraat van boven naar beneden. Niet iedereen is er gelukkig mee en er wordt een petitieactie tegen de wegmarkeringen gehouden, echter zonder resultaat.

JEUGDBOEK OVER EETSTOORNISSEN – Sofie Van Gelder uit Hoegaarden heeft een boek geschreven over eetstoornissen "Het meisje in mijn hoofd". Sofie schreef al verhaaltjes als kind. Ze is nu lerares aan het Sint-Pieterscollege in Leuven. Het boek brengt het verhaal van een meisjes dat begint te vermageren om zich beter te voelen. Sofie vindt dat in de leraarsopleiding en in de scholen te weinig geweten is over de complexe ziekte die anorexia is. In september wordt het boek voorgesteld in de bibliotheek.

GENERAAL CLAUDE VAN DE VOORDE – Het brouwersdorp is nu nog een generaal rijker. Generaal-Majoor Claude Van de Voorde volgt luitenant-generaal Gerard Van Caelenberge op als Commandant van de luchtcomponent, of kortweg als hoofd van de Luchtmacht. Voorheen voerde Claude Van de Voorde het bevel over de basis van Kleine Brogel.

Augustus 2009

DORPSFEESTEN – De Dorpsfeesten in Outgaarden, georganiseerd in de tuin van de pastorie, worden stilaan een traditie. Bij deze gelegenheid worden ook speciale Paenhuys bie-

Figuur 139. Zicht van op de toren Loriers

ren gedegusteerd op 1 augustus.

HEEL WAT NIEUWE WONINGEN – De kangoeroewoningen in de Maagdenblokstraat, naast Villa Hugardis, zullen in november klaar zijn. Kangoeroewoningen zijn dubbele woningen, met op het gelijkvloers minder mobiele personen, en op de eerste verdieping een jonger gezin. Beide kunnen mekaar helpen. Er zijn nu al 45 kandidaten ingeschreven voor de vijf dubbele woningen. Ondertussen zijn ook alle lofts in het project Loriers verhuurd. Aan de lofts die tijdens The Block werden ingericht, werd op enkele kleine aanpassingen na, niets meer gewijzigd. Eigenaar is Tom De Cuypere uit Hauthem. De werken aan de koop- en huurwoningen, links van de toren, starten tegen einde 2009. Er komt een nieuwe toegangsweg via het Kauterhof met uitgang aan de Brouwerij Loriersstraat en daartussen een woonerf. Langs die weg komen sociale huurwoningen. Op dit ogenblik zijn er nog geen sociale huurwoningen in Hoegaarden, maar dat verandert weldra met 28 woningen in het project CV Huisvesting, en kangoeroewoningen bij het rusthuis. Er komen ook tussen 25 en 30 serviceflats aan de kant woonhuis Loriers. Aan de kant Kauterhof worden ondertussen al 15 appartementen gebouwd.

KUNSTENAARS IN PARK – Bij goed weer kan men in de Tuinen van Hoegaarden de kunstenaars van Art-X aan het werk zien.

STOEL IN HAUTHEM – De stoel van "Duizend Zonnen" staat plots in Hauthem. Fred Verbaeten is de eerste die erin zit met een fotoalbum in de hand. Hij wint zo een reis naar het Zuiden van Spanje. Uiteindelijk wordt het Portugal.

CANNABIS CHINEZEN – De Leuvense gerechtelijke politie onderzoekt de activiteiten van een Chinese drugsbende. Die is actief in de aanmaak van cannabis. De speurders ontdekten kweekinstallaties in Outgaarden en in het Oost-Vlaamse Sint-Lievens Houtem. Op 13 maart werd in een boerderij in Outgaarden al de installatie ontdekt.

VERJAARDAG VERGETEN – Bij de Klup moest eigenlijk het 40ste officiële vakantiekamp in Monchenoule gevierd worden, maar de verjaardag werd vergeten. Pas in 2010 zal die verjaardag er komen. Het eerste officiële kamp werd in 1970 georganiseerd, en sindsdien werd steeds teruggekeerd naar vakantiehuis Seeonee, in Basse-Monchenoule, Manhay, in de provincie Luxemburg.

KUNST IN HET SCHIP – Het Schip, een geklasseerde woning in Nerm, is momenteel ontmanteld, ter voorbereiding van verbouwingen. Het Schip was in de 17de eeuw nog het vergaderlokaal van de Sint-Sebastiaansgilde. Het diende ooit als herberg en winkel, ern heeft dus altijd wel een sociale functie gehad. Het is nu eigendom van Joris Thijs. Een aantal kunstenaars exposeren er kunstwerken in het weekend van 22 en 23 augustus, om te zien hoe de mensen uit de wijk en ook andere Hoegaardiers erop reageren.

SINT-SEBASTIAANSGILDE – In juni 1985 werd in het Nieuwhuys een tentoonstelling ingericht over de oude schuttersgilden. Bij die gelegenheid werd een tentoonstellingscatalogus gepubliceerd door 't Nieuwhuys. In Hoegaarden werd de algemene trend gevolgd: eerst de oprichting van een kruisbooggilde St. Maarten, gevolgd door een handbooggilde met de traditionele St. Sebastiaan als beschermheilige, en dan nog een St. Ambrosiusgilde die de plaatselijke imkers groepeert. We gaan hier dieper in op de St. Sebastiaansgilde aangezien die nog ooit vergaderde in het Schip. Alhoewel er geen tastbare bewijzen van zijn kan men redelijk aannemen dat de handbooggilde al in 1550 bestond. Uit oude documenten blijkt dat het steeds de heren van Schoor geweest zijn die de erfelijke Hoofdmannen van de gilde waren. Bij het opkomen van de georganiseerde legers verliezen de gilden hun militair nut, maar ze zullen alle gemeentelijke feesten en processies opluisteren. Zoals iedere gilde had de Sint-Sebastiaansgilde een jaarlijks teerfeest. Met de Franse Revolutie werden alle instellingen van het Ancien Régime, en dus ook de Schuttersgilden afgeschaft Bij de ontbinding van de gilden in 1796 werden al hun goederen aangeslagen.

AUSTRALISCHE MASTERS – Hockeyclub Hockey in Hoegaarden ontvangt de Great Grand Masters Australia, Australische hockeylegendes en regerend wereldkampioen in de categorie 65+. Ze zijn op toer en spelen in Hoegaarden tegen H i H.

WIELERCLASSIC – Op 23 augustus wordt heel het dorpscentrum van Hoegaarden verkeersvrij gemaakt voor de wielerclassic van verzekeraar Hamburg Manheimer. In de voormiddag zijn er wielerwedstrij-

den voor miniemen, in de namiddag voor wielertoeristen.

CHAMBRES D'HÔTES – Chris en Stef Broekmans – Forier uit Hoegaarden openen gastenkamers in het domaine Saint-Joly in het Zuid-Franse Lasbordes, dicht bij Carcassonne. Ze zijn niet de eerste Hoegaardiers die daar hun geluk beproeven. Natascha Moreau en Dean D'Heedene baten in Caunes – Minervois, in de "Aude", "Les deux Arches" uit. Rudi Vandenbempt en Carine Rassalle runnen in Saint-Sébastien d'Aigrefeuille, in de Gard, "Le Chant des Oiseaux".

GEZELLIGSTE BUSHOKJE – Op het drukste kruispunt van Hoegaarden staat één van de oudste bushokjes van het land. Het bushokje staat er al jaren, want de bus doet al meer dan 70 jaar dit kruispunt aan. Het werd volledig mee in de stijl van de achterliggende Cruysblockhoeve van Rik Cipers, aangelegd. Het bushokje is eigendom van de gemeente. Het doet al jaren functie als ontmoetingslokaaltje, vroeger voor mensen van het rusthuis. Busreizigers gebruiken het nauwelijks, maar wel gepensioneerden en mensen die hun kinderen aan de school komen afhalen.

September 2009

VOETSPOREN VAN DEVOTIE – Van 1 tot 30 september strijkt in de Sint-Gorgoniuskerk de tentoonstelling "In de voetsporen van devotie" neer, over Vlaams-Brabantse processies. Deze expositie kadert in de viering van 250 jaar Sint-Gorgoniuskerk.

BROUWERIJ NIEUWHUYS MET HUARDIS – De brouwerij 't Nieuwhuys opent officieel de deuren op 3 september. De opendeur in de brouwerij is er op 5 en 6 september voor iedereen. De opening wordt gezellig met Jean Blaute en met de pionier van het Hoegaards bier, Pierre Celis, als hoofdgasten. Jean Blaute stelt Jan Dewachter en Mieke De Backer voor als de opvolgers van Pierre Celis. Voor de opening is het witbier "Huardis" speciaal klaargestoomd, een witbier met een meer gehopte smaak. De blonde Alpaïde, of de Cuvée van de Général, is nog altijd onstabiel en raakt niet tijdig klaar. Jean Blaute en Pierre Celis keuren samen de witte Huardis goed.

CRASH IN DE PASTORIJSTRAAT – Een spectaculaire achtervolging van een VW Golf door de politie eindigt op 1 september rond 3 uur 's ochtends, met een crash in de Pastorijstraat, een botsing waarbij de Golf, de politiewagen en een geparkeerd voertuig betrokken zijn. Ook een huis wordt geraakt. De bestuurder van de Golf neemt daarna nog de benen

Figuur 140. Bij de opening van brouwerij het Nieuwhuys met o.a. Jean Blaute en Pierre Celis

richting centrum, maar wordt opgepakt aan de werf van het gemeentehuis. Het ging om een 21-jarige met de mooie Vlaamse naam Salahdin L, uit Schaarbeek, die rondreed met een niet verzekerde auto met gestolen nummerplaat. De wegpiraat riskeert een jaar cel.

RESIDENTIE DAS – Aan de kant Kouterhof worden los van het project Loriers, 15 appartementen gebouwd. De gemeente kiest voor deze residentie de naam DAS-residentie, naar het voormalige succesbier

DIEFSTAL VAN HOEGAARDEN – In het Australische Perth wordt begin september een man aangehouden die ervan verdacht wordt een container vol Hoegaarden te hebben gestolen. De buit wordt geschat op 20.000 euro. De buit wordt niet gevonden.

BETWISTING TUSSEN PAROCHIES – In Alpaïdis 176 heeft Maurice Dodion het over de verwarring van parochiegrenzen in vroeger tijden, en disputen met de gemeente. Zo haalt hij een dispuut aan tussen burgemeester Jean Baptist Van Autgaerden junior in 1806, en de toenmalige pastoor Damsin van Hoxem. Damsin vond dat hij te weinig betaald werd en liet Hoxem vallen. Hij deed alleen in Oorbeek verder. Hij liet het volk van Hoxem ophitsen tegen Van Autgaerden als een soort "Antichrist". Na een dreiging tot aanklacht bij de wet, gaf Damsin toe, en kwam het tot een verzoening tussen de pastoor en de inwoners van Hoxem.
Een ander feit is de betwisting van de grens tussen de parochies Sint-Gorgonius Hoegaarden, en Sint-Lambertus Overlaar, in 1934 door de Hoegaardse pastoor Verhoeven, 130 jaar nadat die grens al vaststond. Maurice Dodion voegt eraan toe dat deze materie nog moet uitgewerkt worden.

ORGEL IN VERVAL – Nog in Alpaïdis 176 van de Heemkring 't Nieuwhuys heeft Maurice Dodion het over het merkwaardige kerkorgel in de Sint-Gorgoniuskerk, waarvan zowel het instrument als het meubel al tientallen jaren in verval zijn.
Het orgel is gebouwd door Jean-Baptiste Goynaut, het meubel door de Hoegaardier Jan Stockmans, en het snijwerk door de Leuvense beeldhouwer Dupaix. Het contract voor de bouw van een kerkorgel in Hoegaarden werd ondertekend in 1754. JB Goynaut maakte ook nog kerkorgels voor de Begijnhofkerk in Tienen, de abdij van Heylissem, de abdijkerk van Grimbergen en de Sint-Geertruikerk in Leuven. In 1805 gebeurden er herstellingen aan het orgel, evenals in de jaren 1825 tot 1829. Verder waren er nog onderhoudsbeurten in 1921, 1926 en de laatste

Figuur 141. Processie voor 250 jaar Sint-Gorgoniuskerk

grote in 1929. Sinds 1975 bestaat er een restauratiedossier, maar ondertussen staat men nog steeds nergens. De kosten voor een mogelijke restauratie worden thans op 1 miljoen euro geraamd, in 1978 was dat nog 11 miljoen frank.

AWARD VOOR HOEGAARDEN – Drie Belgische bieren, waarbij de Witte van Hoegaarden hebben een prijs ontvangen op de Hong Kong International Beer Awards.

VARIABELE BORDEN – Nu zijn ook in Meldert, ter hoogte van het schooltje van de Boskabouters, variabele verkeersborden geplaatst.

KERK 250 JAAR – De Sint-Gorgoniuskerk bestaat 250 jaar en dat wordt herdacht met een grote processie op 13 september. Het werd een stoet waarin de patroonheilige Sint-Gorgonius centraal stond. Het beeld werd hiervoor uit de kerk gehaald en mee rondgedragen. Alpaïdis liep mee, maar ook de palmezel, en schapen. De geschiedenis van de dekenij werd meegedragen en talrijke katholieke verenigingen stapten mee. VML-harmonie en gemeentebestuur sloten de stoet af. Daarna werd in de kerk het boek van Maurice Dodion "Hoegaarden, kerk en brouwers", voorgesteld. Het boek vertelt het wel en wee van de parochie sinds gravin Alpaïdis. Er wordt ook een kunstmap met kunstkalender, van de hand van Freman (Freddy Mannaerts) uitgegeven.

HOEGAARDEN, KERK EN BROUWERS – Het boek geschreven door Maurice Dodion, ter gelegenheid van de 250ste verjaardag van de kerk, schetst eerst de stichting van de eerste kerk, met de geschiedenis van Alpaïdis die een kapittel schonk aan Hoegaarden. Er gaat ook aandacht naar de heiligen Sint-Gorgonius en Sint-Odwinus. Daarna wordt ingegaan op de bouw van de rococokerk van 31 mei 1754 tot 8 september 1759. In een volgend hoofdstuk wordt ingegaan op het interieur van de Hoegaardse rococokerk. Er gaat ook veel aandacht naar de Vijf geslachten. Daarna wordt een hoofdstuk gewijd aan devotie, processies, de Matigheidsbond, bedevaarten en dies meer. In een vierde hoofdstuk gaat de aandacht naar het ontstaan van het katholieke leven in de parochie, met tal van verenigingen, als VML, Davidsfonds, KAV, Chiro, enz … Na een hoofdstuk over de kerk in oorlogsjaren, komt er een bijdrage over mensen, pastoors, dekens, kosters, onderpastoors. Het laatste deel gaat over grote momenten uit het leven van gelovigen in de 20ste eeuw. Het gedenkboek werd uitgegeven bij Acco.

AUTOCROSS - Autocrossteam 't Baarsjokske organiseert al 13 jaar autocrossen in Bierbeek, maar wijkt nu uit naar de velden van Outgaarden, te bereiken langs de Bostsestraat.

CORINNE DEBAETS GEHULDIGD – Corinne Debaets uit Meldert blijft de meest gehuldigde sportvrouw in Hoegaarden. In haar carrière behaalde Corinne twaalf wereldtitels en 30 Belgische titels. Dit jaar liep ze 8 Belgische records bij de Masters, ze werd Vlaams kampioene indoor senioren en outdoor Masters, tweede in BK cross senioren, Belgisch kampioene cross Masters, wereldkampioene Masters cross en 5000 meter, zilver WK Masters 1500 meter. Ze werd ook Belgisch militair kampioene.

HEEL WEINIG OVERTREDINGEN – De inwoners van de Brouwerij Loriersstraat klagen over te snel rijdende auto's die veel lawaai maken op de kasseitjes. Uit tellingen blijkt dat er dagelijks 1500 auto's door de straat komen, maar bij de drie tellingen van 24 uur, werden telkens slechts een handvol snelheidsovertredingen genoteerd.

INHULDIGING GRASSENTUIN – In de Tuinen van Hoegaarden wordt een onderhoudsvriendelijke grassentuin ingehuldigd. Burgemeester Jean-Pierre Taverniers hielp mee de tuin aanplanten. Er kwamen subsidies van een Interreg project.

OPVANGBEKKEN IN HOXEM – Tussen Hoxem en Hauthem wordt een bijkomend opvangbekken voor water voorzien. In oktober zal de gemeente onderhandelen met enkele eigenaars en pachters, om het wachtbekken aan te leggen achter de nieuwe boerderij in de afzink naar Hoxem.

NETWERKAVOND – Drie bedrijven uit Hoegaarden, namelijk Persuado, Private Tasting en Bed & Breakfast Epicurie, organiseerden in de Epicurie in Outgaarden een netwerkavond.

Oktober 2009

OPENING STOOPKENSSTRAAT – De Stoopkensstraat is volledig vernieuwd en alle bewoners van de straat worden met een feestje ontvangen in 't Paenhuys. De eerste fase van de werken, van de Post tot de Dumontstraat heeft 140.000 euro gekost, de tweede van aan de Dumontstraat tot de Tiensestraat, kost 550.000 euro.

Figuur 142. De officiële opening van de Stoopkensstraat

OUDE STRAATNAMEN – Schepen voor Cultuur Marleen Lefevre heeft de draad weer opgenomen van een oud project, waar nooit iets van kwam: de straatnamen in het dialect op de straatnaamborden. De cultuurraad werkt een voorstel uit.

CLARA BESSEMANS – Clara Bessemans houdt ermee op als permanent verantwoordelijke van 't Paenhuys, na 28 jaar dienst. Ze wordt gevierd in 't Paenhuys en wordt meteen als eerste vrouwelijk lid opgenomen in de Orde van Sint-Gorgonius. Els De Mondt zal Clara opvolgen.

OP ZOEK NAAR RELIGIEUS ERFGOED – De Stichting Open Kerken organiseert op 11 oktober een autozoektocht "Religieus erfgoed in Brabants Haspengouw". De tocht gaat van Hoegaarden naar Tienen, Hélécine, Orp en Geldenaken. Het vertrek is voorzien aan de gemeentelijke kiosk.

VIRALE HERSENVLIESONTSTEKING – In de basisschool en de buitengewone lagere school van Mariadal worden tien gevallen van hersenvliesontsteking vastgesteld, waarvan 9 in de basisschool. Het gaat om virale meningitis, de minder gevaarlijke variant van hersenvliesontsteking. De Inspecteur van Infectieziekten werd verwittigd. De kinderen kunnen er ernstig ziek door worden, maar het is niet levensbedreigend. De spoeddienst van Gasthuisberg en het H. Hartziekenhuis in Tienen zullen extra uitkijken of er nieuwe gevallen worden gemeld. Volgens Volksgezondheid heeft het geen enkele zin de schoolkinderen preventief thuis te laten.

OP BENEFIETCONCERT – De Hoegaardse Ine Vanoeveren, die van het jaar afstudeert aan het conservatorium van Luik, speelt dwarsfluit op een benefietconcert ten voordele van de straatkinderen van Rio de Janeiro, in het Koninklijk Conservatorium in Brussel. Alle solisten, ook Ine, zijn daar laureaten van de Dexia Classics.

REGENTIEDAG VIJF GESLACHTEN – De Confrerie van de Vijf Geslachten houdt een Regentiedag in het nieuwe Hoegaardse gemeentehuis. Hoofddeken Georges Sweerts kan er jammer genoeg om gezondheidsredenen niet bijzijn.

FILM IN COLLEGE – Aan het Sint-Janscollege in Meldert worden opnames gemaakt voor "Het huis van Anubis" van Nickelodeon. Door de ligging van het college met neogotisch kasteel uit 1845, is deze locatie veel opgezocht door allerhande filmploegen.

VERGUNNING VOOR VARKENSSTAL – Minister Muyters (NVA) heeft een bouwvergunning afgeleverd voor de stal van Ronny Beullekens, aan de Overhem in Meldert. Natuurpunt Oost-Brabant wil die beslissing laten schorsen. Ze gaan daarvoor naar de Raad van State.

PAENHUYS IS NU GEMEENTELIJK – De vleugel waar jeugdhuis 't Paenhuys is ondergebracht wordt voor één symbolische euro door de gemeente overgenomen van het OCMW. De rest blijft eigendom van het OCMW, dat er nog bijkomende opvangwoningen wil creëren. 't Paenhuys zal achteraf gerestaureerd worden. In november starten de gevelwerken die tegen 15 maart zouden moeten afgerond zijn.

WIJZIGING BPA LORIERS – De plannen voor Loriers worden gewijzigd. Het binnenplein van het geplande woonerf wordt groter en er komen 7 sociale koopwoningen. Eerst waren er uitsluitend sociale huurwoningen voorzien. Waar gewone appartementen voorzien waren komen nu service-flats.

GEMEENTEHUIS NAAR VOLGEND JAAR – De beloofde afwerking van het gemeentehuis raakt niet klaar in oktober, en wordt uitgesteld tot volgend jaar.

3000 VOOR HALLOWEEN – De 12de halloweentocht van de Klup trekt een 3000-tal bezoekers. Er wordt al uitgekeken naar de 13de editie van 2010. In de horrorwereld is 13 een speciaal getal.

UITBREIDING STEKELBEES – In Hoegaarden werden in de "Polder" de nieuwe lokalen van de Landelijke Kinderopvang "Stekelbees" geopend. Eerst was er kinderopvang in de Hoegaardse scholen, toen een 40-tal kinderen opgevangen werden. Maar de gemeente kocht de gebouwen van het voormalige bedrijf Bogaerts in de Polder in 1996 en in 1997 kwam de kinderopvang naar dit gebouw. De gemeente had een erkenning voor de opvang van 83 kinderen, terwijl er dagelijks 170 kwamen, vandaar de noodzakelijke uitbreiding. Ondertussen is er een erkenning voor 175 kinderen. Alles werd gebouwd met eigen personeel. De lokalen zijn met 221 m2 uitgebreid en er is nu ook een huiswerklokaal voor de groteren. Momenteel zijn er 13 halftijdse personeelsleden bij de Landelijke Kinderopvang in Hoegaarden.

HOEGAARDEN BEKERS VERDWIJNEN – De herbruikbare drinkbekers die de gemeente besteld heeft in het begin van dit jaar, 2000 in aantal, zijn echte collectors item geworden en verdwijnen. Al 200 stuks zijn weg. Voortaan zullen de organisatoren 1 euro per ontbrekende beker moeten betalen.

November 2009

BETER WONEN AAN DE GETE – "Beter wonen aan de Gete" wordt voorgesteld in de Kasteelhoeve in Wange. Het is een project van Linter, Landen en Hoegaarden, met als leidraad de Gete. Er zal een beleid uitgestippeld worden dat beantwoordt aan de woonnoden van de inwoners. De zetel van het project komt in het Sociaal Huis in Landen

BOEK AKKERVOGELS – Vlaams minister van Leefmilieu Joke Schauvliege ontvangt in het kasteel van Meldert het eerste exemplaar van het boek "Akkervogels" een Nederlands-Vlaamse productie. Niet toevallig werd Hoegaarden uitgekozen om dit boek voor te stellen, want Hoegaarden ligt aan de basis van de ruilverkavelingen nieuwe stijl, en in de regio loopt het succesrrijke project "Graan voor gorzen". Het is onstaan in Hoegaarden en tussen Glabbeek en Landen zijn er nu al een 20-tal akkers of 15 ha in het Graan voor Gorzen project.

JORIS HARDIQUEST 20 JAAR DEKEN – In Tienen wordt uitgeweken Hoegaardier Joris Hardiquest gevierd, omdat hij 20 jaar pastoor-deken is van Tienen. Op 28 oktober 1989 overhandigde deken Leopold Oberge aan het einde van zijn afscheidsviering een symbolische kaars aan zijn opvolger. Die werd op 12 november 1989 officieel aangesteld tot pastoor van Sint-Germanus.

VACCIN TEGEN GRIEP – Ook in Hoegaarden start de vaccinatie tegen de Mexicaanse griep. Bejaarden en zwangere vrouwen horen hij de prioritaire groep.

30 JAAR FOTOCLUB – Fotoclub "de Klup" viert de 30ste verjaardag met een geslaagde tentoonstelling in het kasteel van Meldert.
Het is onder impuls van Rudi Vandenbempt dat op 9 december 1979 een viertal fotoamateurs samenkwamen in jeugdhuis de Klup. Na enkele vergaderingen was de fotoclub opgericht en Rudi werd verantwoordelijke, taak die hij 26 jaar ter harte nam, tot bij zijn ontslag als voorzitter einde 2005. Door het uitwijken naar Frankrijk, waar hij een "chambres d'hôtes" uitbaat kon hij die taak niet

meer aan. Hij werd opgevolgd door Kristinne De Ronne.

VRAAG NAAR KORTVERBLIJF – De vraag naar kortverblijven wordt alsmaar groter in het woonzorgcentrum Villa Hugardis. Men gaat nu aan de mensen die reserveren, maar niet opdagen, administratieve kosten aanrekenen. Zo'n kortverblijven worden dikwijls gereserveerd wanneer een bejaard familielid niet mee op vakantie kan.

CAFETARIA WEER VRIJ – De cafetaria van de sporthal heeft weer geen huurder meer. Verenigingen kunnen nu de cafetaria huren voor activiteiten.

DE WEG NOWE OGERE, ASTEBLEEFT – De revue wordt met succes opgevoerd in november en december, in zaal Ermelindis, in het parochiecentrum, in de Cerkel, en in 't Wit Gebrouw. Deze revue hangt een merkwaardig toekomstbeeld op van Hoegaarden. Ezels krijgen voorrang op kruispunten, in elk huis komt een bierleiding en er komt een luchthaven in de gemeente. De revue in het dialect gespeeld en gezongen door Thalia en de Totale Waanzin, werd geschreven door Luc Vandeplas. De revue hangt een beeld op van "Ogere" in 2031. Chris Michel, een uitgeweken Hoegaardier, en tevens journalist, speelt zijn eigen rol. Hopeloos verliefd is hij de weg kwijt en wordt gevonden in Gent als clochard, langs de Lieve. Hij komt op aandringen weer naar Hoegaarden dat ondertussen een Vrijstaat is geworden met eigen wetten en ordonnanties. In principe moet iedereen in Hoegaarden dialect kunnen spreken. Nieuwkomers moeten een inburgeringstest doen. Een heel stuk speelt zich ook af "In den Aimel", omdat heel wat figuren uit de eerste revue ondertussen overleden zijn. Er wordt nog een filmoverzicht gebracht met wat zich afgespeeld heeft tussen 2005 en 2031. Er werkten 50 mensen mee aan de productie en er deden nog een 25-tal mensen mee in de filmfragmenten.

LUCHTER IN DE KIOSK – Er hangt opnieuw een luchter in de Hoegaardse kiosk, maar het gaat niet om de oude originele gasverlichting van 1905, noch om de kitcherige luchter uit de jaren '50 die teruggevonden werd in de Polder. Na overleg met Monumenten en Landschappen hangt er nu een moderne designluchter in.

Figuur 143. De finale van de Hoegaardse revue

FRANKENSTEIN IN KASTEELSFEER – In de orangerie van het Sint-Janscollege in Meldert wordt de aftrap gegeven van "Frankenstein", het boek van Mary Shelley, dat door de Vlaams-Brabantse bibliotheken wordt geserveerd. Gilda De Bal en Vic De Wach-

ter brengen het verhaal in acht uitgekozen Vlaams-Brabants bibliotheken, waarbij Hoegaarden werd uitgekozen. Het Sint-Janscollege, met kasteel van Meldert en het karig verlichte pad naar de neogotische kapel, vormde een prachtig decor voor deze lugubere roman.

MULKSTRAAT BLIJFT DICHT – Zowel in de politieraad, als via een brief van het college van Hoegaarden, wordt aan het stadsbestuur van Tienen gevraagd om de Mulkstraat te openen, zolang de werken aan de Tiense invalsweg duren. Eerst wordt die vraag niet ingewilligd, maar daarna besluit de stad Tienen de Mulkstraat richting centrum weer te openen, zolang de werken duren. Daarna wordt het weer een woonerf.

20ste HERDENKING PARRAMORE – Voor de 20ste keer wordt hulde gebracht aan het monument van George Parramore in Hauthem. Deze stortte te pletter met zijn parachute in een veld in Hauthem tijdens WOII, na een mislukte evacuatiesprong.

MODEL VOOR WILLEBRINGEN – De ruilverkaveling Hoegaarden is 10 jaar geleden een keerpunt geweest voor de aanleg van ruilverkavelingen. Hugo Abts, voorzitter van Natuurpunt Oost-Brabant, wil eenzelfde aanpak in de ruilverkaveling Willebringen.

December 2009

BELASTINGEN ONGEWIJZIGD – De belastingen voor het jaar 2010 blijven ongewijzigd behouden. De personenbelasting blijft op 7,5 % en de grondbelastingen op 1250 opcentiemen.

't PAENHUYS WORDT BUURTHUIS – Paenhuys INC-Lusief zo luidt de naam van het nieuwe Europese Leaderproject voor Hoegaarden. Het jeugdhuis wil evolueren naar een buurthuis en wil zich ook richten naar niet-autochtone Hoegaardiers en kansarmen. Dit Leaderproject mag niet verward worden met een ander project aan het gebouw: de restauratie van de gevels met plattelandssubsidies.

MILIEUVERGUNNING BROUWERIJ – Brouwerij de Kluis heeft een nieuwe uitbatingsvergunning en milieuvergunning aangevraagd, voor het brouwen van 1 miljoen hectoliter bier.

DAS STIERF EEN STILLE DOOD – Net nu er in Hoegaarden een "Das-residentie" gebouwd wordt, blijkt het bier een stille dood gestorven te zijn. AB InBev produceert het al van in het begin van het jaar, in januari, niet meer, en nu zal wel de laatste DAS uit de rekken verdwenen zijn. De Das was het paradepaardje van de vroegere brouwerij Loriers. In 1996 werd de Hoegaardse Das weer opgediept door AB InBev volgens een recept van 1931, maar er was toch een groot verschil door de hergisting in de fles van het nieuwe bier.

PRIJS VOOR VALERIE CAPPUYNS – Doctor Valérie Cappuyns krijgt de jaarlijkse Rudi Verheyen prijs voor haar baanbrekend onderzoek naar het mobiliteitsgedrag van zware metalen in vervuilde bodems in overstromingsgebieden. De prijs wordt overhandigd door Minister Joke Scauvliege.

WAAR IS GECORO? – De legislatuur is al halfweg en de Gecoro-raad is nog niet bijeengekomen. De SP.A klaagt dit aan op de gemeenteraad. Het gemeentebestuur belooft dat er snel werk van gemaakt wordt. Volgens het College werd de Gecoro wel opgericht, maar waren er problemen omdat vrouwen ondervertegenwoordigd waren.

CHAIRA BORDERSLEE IS HOEGAARDIER – De Nederlandse musicalster Chaira Borderslee, gekend van "Aïda", "Hair", en "Tarzan", stapt uit de musicalwereld en komt in Hoegaarden wonen. Ze brengt een schitterend optreden in het Nieuwhuys.

RUZIE OVER ZWERFKATTEN – Op de gemeenteraad in Hoegaarden wordt door de oppositie weer het probleem van de zwerfkatten aangekaart. Volgens burgemeester Jean-Pierre Taverniers moet het dierenasiel de zwerfkatten opvangen, want Hoegaarden betaalt voor het asiel. Huguette Benoit van het dierenasiel in Tienen weigert de katten op te vangen, want dat staat gelijk met euthanasie. "Er is een zwerfkattenproject waarbij katten worden gevangen en gesteriliseerd, maar Hoegaarden vertikt het om daarbij aan te sluiten", aldus Huguette.

SCHULDENLAST VERDUBBELD – Gemeenteraadslid Herwig Princen (Open VLD) heeft uitgerekend dat, per Hoegaardier, de leninglast op drie jaar tijd verdubbeld is: er is nu 14,5 miljoen euro openstaande schuld, tegenover €7 miljoen drie jaar geleden. Daarin zit natuurlijk de kost van het nieuwe gemeentehuis: 6,4 miljoen euro.

TE LAGE BELASTING – De gemeenteraad stemt een belasting van 500 euro op tweede verblijven, maar de SP.A stemt tegen, omdat deze belasting volgens hen veel te laag is.

KERSTCONCERT IN SINT-GORGONIUS – De MGG-harmonie brengt in de Sint-Gorgoniuskerk o.l.v. Jurgen Peeters een geslaagd kerstconcert. Katrien Smets en Bram Taverniers zijn de solozangers. Voor het concert is er een VIP-receptie in het kapittelhuis, en na het concert in er een kerst-happening op het Gemeenteplein.

BOEREN STROOIEN – Voortaan wordt het strooien tegen sneeuw en ijzel uitbesteed aan Agro-Aanneming, aan de Hoegaardse landbouwers zeg maar. Dit blijkt tijdens de harde winter tot ieders tevredenheid te werken.

STRAFFE KOST – Natuurpunt sluit nu al voor de zesde maal het jaar af met een Straffe Kostwandeling. De bedoeling is de gemeente telkens uit een andere hoek te bekijken. Nu is Hauthem aan de beurt.

VML KRIJGT EXTRA SUBSIDIE – In 2010 bestaat de VML harmonie 150 jaar. Daarvoor werd een heel dossier samengesteld en een bijkomende subsidiëring van 1500 euro aangevraagd. De cultuurraad geeft hier unaniem positief advies aan.

BEVOLKING GROEIT – Het bevolkingsaantal in Hoegaarden blijft stijgen tot 6583 inwoners of 131 meer dan in 2008. Het voorbije jaar overleden 62 personen, maar waren er 69 geboortes. Er waren 10 echtscheidingen tegen 28 afgesloten huwelijken.

VLAG VAN KATHOLIEKE JONGE WACHT – In Alpaïdis 177 van de Heemkring ’t Nieuwhuys, trekt Maurice Dodion op zoek naar de vlag van de Katholieke Jonge Wacht. Die blijkt verdwenen te zijn. De vlag van de Liberale Jonge Wacht bestaat nog wel en dateert uit 1921. Het inhuldigingsfeest van het vaandel van de Katholieke Jonge Wacht gebeurde al op 22 september 1912, met vlaggewijding en bijhorende stoet, een toespraak door Minister Poullet en festiviteiten in ’t Klein Paradijs. Er namen heel wat verenigingen uit de regio aan deel en voor Hoegaarden: Van den Edelen Handboog St.-Jan Hoxem, De Jonge Toneelliefhebbers Meldert, de Werkmanszonen Outgaarden, en Het Matigheidsgenootschap Hoxem.

Figuur 144. MGG met een kerstconcert in de kerk. Op de voorgrond zangeres Katrien Smets en dirigent Jurgen Peeters

2010

Januari 2010

GASTON HENDRICKX UIT RAAD – Gaston Hendrickx (Open VLD), stapt uit de gemeenteraad na meer dan 30 jaar in de politiek. Gaston Hendrickx komt uit een politieke familie uit Meldert. Zijn oom René Hendrickx was burgemeester van Meldert en na de fusie in 1965 ook van Honsem. Gaston, geboren in Meldert, bracht zijn jeugd door in Dendermonde. In 1965 kwam hij in Meldert weer in de politiek terecht. Bij de verkiezingen van 1970 steunde hij zijn oom, die toen opkwam voor Gemeentebelangen. In 1976 kwamen ze beiden op, René bij de CVP, Gaston bij de PVV, met als resultaat dat geen van beiden verkozen was. Gaston kwam in 1979 in de Hoegaardse gemeenteraad, na het verdwijnen van Jacques Delmulle. Nu wordt Gaston opgevolgd door Pascal Caroyer.

HELIKOPTER WEKT BEROERING – Op 5 januari 's nachts, overvliegt een helikopter gedurende lange tijd de gemeente, op zoek naar twee inbrekers in de Argentabank, aan de E. Ourystraat. De federale politie speurde de omgeving af met een zoeklicht. De inbrekers namen de vlucht zonder buit.

SCHORSING MILIEUVERGUNNING – Ondanks de schorsing van de milieuvergunning door de Raad van State geeft landbouwer Ronny Beullekens in Meldert zijn varkensstal niet op. Ronny Beullekens wil zijn stal bouwen op de plaats die afgebakend is door het MER van de ruilverkaveling Willebringen, maar de actiegroep MooiMeldert vindt dat de stal een aanslag is op de natuur.

ELVIS INGEDICHT – Twee dichters Luc Vandeborght en Danny Rega, die behoren tot de Tiense kring Verba, brengen in het kapittelhuis "Elvis Ingedicht" of gedichten rond de King of Rock 'n roll, die nu exact 75 jaar zou geworden zijn. Het vocale ensemble Trinid Singers brengt ook nummers van Elvis. Luc Vandeborght is een Tienenaar, Danny Rega woont in Hoegaarden.

ONRUST BIJ AB INBEV – Ondanks grote winsten wil het bedrijf AB InBev snoeien, en daarvoor moeten er 298 banen sneuvelen, waarvan slechts één in Hoegaarden. De actie begonnen in Leuven, krijgt heel snel een vervolg in Hoegaarden. Eerst gebeuren er prikacties. De actievoerders laten geen buitenfirma's meer toe in de Hoegaardse brouwerij. Al het bier

Figuur 145. De actievoerders aan de vestiging Altenaken

blijft binnen. Het gaat in Hoegaarden ook om meer: de sociale cultuur van vroeger is er niet meer, cao's worden niet meer gerespecteerd, en mensen die een ongeval hebben worden niet met rust gelaten. Men probeert hen nog via een laptop van thuis uit te laten werken. De acties starten op 12 januari. Al het bier blijft in de brouwerij. In Hoegaarden heeft men het ook moeilijk met het feit dat de lonen in de toekomst zullen berekend worden in het buitenland, en niet meer in Jupille, waar mensen afgedankt worden. De klanten hebben voor een 10-tal dagen stock. Daarna zal men het gaan voelen. Na een paar dagen worden de acties grimmiger. De poorten worden aan de ketting gelegd, zowel in de Kluis als in Altenaken. De pikketten staan in Altenaken. De arbeiders zijn woest omdat de directie dreigt met juridische acties. Op 20 januari staan ze nog steeds actie te voeren. De directie wil iedereen technisch werkloos verklaren, maar volgens de bonden is er nog voldoende alternatief werk. De mensen in het dorp steunen de actievoerders. Op 22 januari worden de blokkades opgeheven en geeft de directie toe. Deze vakbondsoverwinning staat model voor vele anderen, waarbij wintgevende bedrijven toch nog personeel willen afdanken.

VIJF HECTARE INDUSTRIEGROND – De gemeente gaat werken aan het structuurplan. Hoegaarden kan aanspraak maken op hooguit vijf hectare bijkomende industriegronden, maar door het herschikken van de bestaande industrieterreinen kan die oppervlakte opgedreven worden. Er is uitbreiding mogelijk in Klein-Overlaar en de gronden achter de Melkerij in Altenaken kunnen herverdeeld worden. Ook in de Polder kunnen KMO's gevestigd worden in gebouwen die de gemeente niet nodig heeft.

EXTRA POLITIEAGENT – Burgemeester Jean-Pierre Taverniers is niet altijd gelukkig met de gang van zaken in de politiezone Tienen- Hoegaarden, waarin Hoegaarden met 11% maar de kleine partner is. Activiteiten als voetbalmatchen en Suikerrock, kosten jaarlijks 100.000 euro, waarvan wij dus ook een deel moeten betalen. "Als tegenprestatie zou ik graag een bijkomende wijkagent hebben", aldus de burgemeester.

DE SOCIALE HUURWONINGEN – Wat de bouw van sociale koopwoningen betreft staat Hoegaarden er goed voor. Tegen 2020 moet Hoegaarden er 35 hebben, en er zijn er al 22 gebouwd. Wat de sociale huurwoningen betreft staat de gemeente er minder goed voor: tegen 2020 moeten er 42 zijn. Toch lijkt dit cijfer haalbaar als alle projecten voltooid zijn: Sociale Huisvesting Tienen gaat in het oude rusthuis 28 sociale huurappartementen bouwen, en met de 10 kangoeroewoningen erbij zal men aan 38 komen.

VERSCHUIVINGEN IN OPEN VLD – Pascal Caroyer wordt gemeenteraadslid en staat zijn plaats in het OCMW af aan Ernst Vranckx.

AANVRAAG KINDERKRIBBE – Vorig jaar heeft de gemeente een aanvraag ingediend voor de subsidiëring van een gemeentelijke kinderkribbe aan de Polder, maar dat is toen niet gelukt. De gemeente zal een nieuwe aanvraag indienen.

SINGER-SONGWRITERS – Drie singer-songwriters uit Hoegaarden en Tienen, namelijk Jeroen D'Hoe, Rik Baeten en Marc Hannes, treden op in 't Nieuwhuys.

15% ANDERSTALIGEN – De gemeenteschool telt op dit ogenblik 394 leerlingen. Zowat 15,6% van de leerlingen komt uit een anderstalig gezin. In het kleuterschooltje in Outgaarden gaat dat tot 35%.
Maar op 25 januari wordt de 400ste leerling, Timeo Ouedraogo in de school ingeschreven. In 2000 waren er 310 leerlingen in de school, thans 400.

OPRUIMING ILLEGAAL STORT – De opruiming van het derde illegale stort van Stefan Janssens in Altenaken is gestart. De opruiming zal 500.000 euro kosten. Er wordt 10.000 ton bouw- en sloopmateriaal verwijderd. Bij de ruiming van de twee vorige storten was het volledige budget van 1,7 miljoen euro op.

21980 BEZOEKERS – Het vorige jaar is het aantal bezoekers in de Tuinen van Hoegaarden verdubbeld, tot 21.980. De stijging is te danken aan het feit dat de inkom gratis is geworden.

INITIATIEVEN VOOR HAÏTI – De aardbeving in Haïti laat niemand onberoerd. De Klup schenkt de opbrengst van de après-schaats voor Haïti, en Anneke Alderweireldt organiseert een heus Haïti café in haar garage. De Holle Wegen Joggers organiseren op 31 januari een jogging voor Haïti.

Februari 2010

BESTUUR DE KLUP – Jeugdhuis de Klup heeft een nieuw bestuur gekozen. Jurgen Mespreuve wordt voorzitter en volgt Kim Hennuy op, die zelf secretaris wordt. Johan Claes en Tine Ipers zijn de nieuwe ondervoorzitters.

VIERING GASTON HENDRICKX – Bij Open VLD wordt in de Cerkel Gaston Hendrickx gehuldigd, die meer dan 30 jaar raadslid was in de oppositie. Gaston is ondertussen in de gemeenteraad vervangen door Pascal Caroyer, die zelf in de OCMW-raad vervangen werd door Ernst Vranckx.

ABDIJ IN KLOOSTER – Met een abdijcafé keert men in Mariadal weer naar de roots van het klooster. Patersbieren worden vlot gedronken in het nonnenklooster, dat vroeger een Beggaardenklooster was.

DE SCHULD STIJGT – Oppositieraadslid Herwig Princen maakt halverwege de legislatuuur een balans op van het beleid. “Bij de aanvang van de legislatuur had iedere inwoner van Hoegaarden een schuld van 1350 euro, tegen het einde van de legislatuur in 2012, zal dat 2485 euro per inwoner zijn”, aldus het raadslid.

GENIEKE IS 100 JAAR – In de kerk van Outgaarden wordt de 100ste verjaardag gevierd van Eugénie Steenwinckel. De kranige 100-jarige stapt nog zelf de kerk binnen. Ze werd geboren in Goetsenhoven, maar kwam enkele maanden na haar geboorte al naar Outgaarden, waar ze werd grootgebracht door haar grootouders. Ze woonde met haar echtgenoot Jules Vandervesse aan de Kerkstraat tot hij in 1982 overleed. Sinds kort woont ze in het Woonzorgcentrum Villa Hugardis waar nog een receptie volgt. In de cafetaria van het rusthuis krijgt ze het bezoek van haar idool Bart Kaëll, die haar een modelexemplaar van de Marie-Louise schenkt.

VML-HARMONIE BESTAAT 150 JAAR – De Koninklijke Harmonie “de Vrije Muziekliefhebers” bestaat 100 jaar en stelt het feestprogramma voor. Vooreerst is er het feestconcert “Exclusief” in de sporthal. Maar de harmonie wil ook bewijzen dat de muziekvereniging uitgegroeid is tot een heuse concertband, die veraf staat van de stapmuziek van vroeger. Om toch nog naar de bevolking te gaan worden concerten georganiseerd in alle deelgemeenten: op de kiosk in Hoegaarden, in een tent in Hoxem, op de dorpsfeesten van Outgaarden. Er wordt een academische zitting aangekondigd op 14 november, dag op dag 150 jaar na de stichting van

Figuur 146. De presentatie van het feestconcert "Exclusief" bij VML

de harmonie. (Voor de geschiedenis van de harmonie, zie elders in deze en vorige Kroniek.) Voor dit jubileumjaar hebben de leden van VML een nieuwe outfit gekregen. De uitrusting ziet er nu veel minder uniformachting uit. Vroeger dienden die kostuums om door de straten te stappen, nu voor concerten in zaal. Argo Penné is nog altijd de dirigent van de harmonie. Hij pleit ervoor om de kinderen te sturen in de richting van een instrument dat ze in de Hoegaardse harmonies kunnen bespelen.

VREES VOOR OVERLAST VAN LOODS – Koen Hendrix heeft een aanvraag ingediend voor de bouw van een loods van 1450 vierkante meter, tegenover het kerkhof aan de Walestraat. Het zou gaan om opslag van machines in eerste instantie, maar eventueel later ook om dieren. De bewoners van Elst en de Walestraat maken zich zorgen om de overlast die deze machines met zich mee kunnen brengen. De wijkbewoners roepen in het kapittelhuis een vergadering bijeen. Koen Hendrix geeft uitleg: het zou gaan om enkele landbouwmachines en drie tractoren, maar hij zou het bedrijf willen uitbouwen tot een klein loonwerkbedrijf. In het dorp, aan de Stoopkensstraat, kan het bedrijf niet meer uitbreiden. De wijkbewoners zien een loonwerkbedrijf en loods in de Walestraat niet zitten. Ze vinden dat er al te veel landbouwverkeer door het dorpscentrum snort.

AMBACHTENDAG – Brouwerij ’t Nieuwhuys neemt deel aan de Ambachtendag. In de brouwerij aan de E. Ourystraat zijn er degustaties en demonstraties.

GEMENGDE GEVOELENS IN PAENHUYS – Het oude weeshuis, met ’t Paenhuys in, wordt omgetoverd tot een gemeenschapscentrum met een hypermoderne glazen aanbouw, een toneelzaal, aparte repetitielokalen en dies meer. De restauratiewerken zijn op dit ogenblik aan de gang. Toch is niet iedereen gelukkig met de verbouwing. De meeste jongeren vinden het erg dat de Smidse moet verdwijnen. Door de verbouwing is wel meteen het probleem van de brandveiligheid opgelost.

DE KLUP OVERWEEGT VERHUIS – Jeugdhuis “de Klup” is al meer dan 40 jaar gevestigd in de Doelstraat. Het jeugdhuis staat voor een verschroeiende keuze: verhuizen naar een nieuwe locatie of blijven en niet in orde zijn met de brandveiligheid. De cafetaria van de sporthal wordt als mogelijke uitwijkplaats vooropgesteld. In het gebouw aan de Doelstraat zouden enorm veel kosten moeten gedaan worden om in orde te zijn met de brandveiligheid. Er mogen nog maximum 50 personen in het jeugdhuis binnen, en de twee bovenverdiepingen mogen niet meer gebruikt worden. Voorzitter Jurgen Mespreuve kondigt op 17 februari een infovergadering voor de leden aan.

KLACHTEN SPORTHAL – Luc Buccauw, SP.A-oppositieraadslid heeft klachten over de sporthal die er vuil bijligt. “De verwarming van de kleedkamers laat het afweten, er is geen deur aan de douchekleedkamers, en dikwijls wordt de sporthal ’s nachts niet afgesloten”, aldus Luc. Nochtans hebben alle verantwoordelijken van de sportclubs een sleutel gekregen. “Als iemand signaleert dat de sporthal vuil is, wordt er onmiddellijk ingegrepen”, aldus schepen voor Sport Filip Havet.

LEEGSTAND INVENTARISEREN – De gemeente heeft in overleg met de interlokale vereniging “Lokaal woonbeleid Landen-Linter-Hoegaarden” een reglement goedgekeurd om leegstaande woningen te inventariseren.

EDA IN DE SCHUUR – De Estse kunstenares Eda Lõhmus exposeert acrylschilderwerken op doek, in de atelierschuur van Joris Thys, achteraan in Nerm (Aalst).

TWEEDE BEURSCAFE – Voor de 2de maal organiseert de Klup een beurscafé met schommelende prijzen naar gelang vraag en aanbod.

Maart 2010

TENTOONSTELLINGEN GEMEENTEHUIS – Het nieuwe gemeentehuis van Hoegaarden wordt pas op 8 maart volledig in gebruik genomen, maar ondertussen zijn er al vier tentoonstellingen gepland in de Grand Cruzaal, op de bovenverdieping. Heel wat lokalen van het gemeentehuis krijgen een naam die verwijst naar bier.

GRASSENTUIN OP ROTONDE – De milieuraad wil een grassentuin op de rotonde aan de bierketel in Altenaken.

TIENDE WIJNBEURS – De Commanderij Hoegaarden organiseert de 10de wijnbeurs in het kasteel van Meldert. De Commanderij startte in 1994 en scheurde toen af van een bestaande commanderij. Het eerste vergaderlokaal was het kapittelhuis, maar sinds de eerste beurs vinden zowel de proef-

degustaties als de jaarlijkse wijnbeurs plaats in het neogotische kasteel van Meldert.

BEURS VAN LANDBOUWMINIATUREN – De Landbouwminiaturenvereniging van België organiseert voor het eerst in de sporthal van Hoegaarden een beurs. De vereniging is gevestigd in Gingelom en organiseerde steeds de tentoonstelling bij Traiteur Marcel in Landen. Omdat die zaal verdwenen is werd uitgeweken naar sporthal "de Struysvogel".

EVEN CRISISCAFE – Victor Vandevoort, uitbater van de Cerkel organiseert in navolging van een crisiscafé in Genk ook in Hoegaarden een crisiscafé. Gewone dranken van 1,40 euro worden verkocht tegen 1 euro. Maar het initiatief kent geen succes en wordt na één maand begraven.

580 BEZWAREN TEGEN LOODS – Na afsluiting van het openbaar onderzoek i.v.m. de loods in de Walestraat blijken er 580 bezwaren binnengekomen te zijn.

HET SLUIKSTORT OPGERUIMD – Het derde sluikstort in Altenaken is nu ook volledig opgeruimd door OVAM. In totaal zal de ruiming van de drie storten 2,8 miljoen euro gekost hebben. Er werd 30.000 ton afval verwijderd, veel meer dan de verwachte 17.500 ton.

OKRA TELT STAPPEN – Okra Hoegaarden doet mee aan het project "Elke stap telt" en wil zoveel mogelijk 55-plussers laten stappen. Iedereen krijgt een persoonlijk opbouwplan en een stappenteller. De vereniging telt op dit ogenblik 150 leden.

OCMW NAAR GEMEENTEHUIS – Op 5 maart verhuizen de diensten van het OCMW naar het nieuwe gemeentehuis. Ondertussen is het gemeentehuis nog een halve werf. In totaal zullen in het gebouw 23 personen werken, waarvan 8 van het OCMW De officiële opening van het gemeentehuis vindt plaats op 30 april.

FUSIE VOETBALPLOEGEN – Het gerucht deed al eerder de ronde, maar nu is het zover: er komt een fusie tussen Sporting Hoegaarden en Sporting Outgaarden. Dit wil zeggen dat de Outgaardse ploeg verdwijnt. Outgaarden promoveerde het vorige jaar nog naar 2de provinciale, na het behalen van de kampioenstitel, terwijl Sporting Hoegaarden in derde voetbalt, maar op dit ogenblik meedoet voor de titel.

WAT MET OORLOGSCOLLECTIE? – Enkele Hoegaardiers maken zich zorgen om de oorlogscollectie van wijlen Jo Verbeke. Deze militair uit het Brugse heeft in de jaren '80 en '90 een massa oorlogsmateriaal verzameld Alle mogelijke wapens en uniformen heeft de man verzameld. Burgemeester Frans Huon beloofde hem zelfs een tentoonstellingsruimte, maar Jo Verbeke overleed en zijn project viel stil. De collectie ligt in het afgesloten magazijn van de Polder. De collectie is bezit van de familie die de mooiste stukken er mag uithalen. De rest kan naar de gemeente komen, waar een aantal stukken in het nieuwe gemeentehuis kunnen tentoongesteld worden. "Voor een apart oorlogsmuseum zijn we een te kleine gemeente", zegt burgemeester Jean-Pierre Taverniers. In zijn collectie spitste Jo Verbeke zich toe op enkele belangrijke data uit de Hoegaardse geschiedenis: 18 augustus 1914 of de eerste Geteslag, de bevrijding in 1918, de Slag aan de Gete op 13 mei 1940 en de bevrijding van Hoegaarden op 6 mei 1944. Hij verzamelde ook materiaal over George Parramore de parachutist die op 1 december 1943 overleed, en over de neergestorte Junker 88 op 26 februari 1944.

GEEN EXACTE PLANNING WERKEN – Normaliter starten dit voorjaar de werken aan de doortocht door Hoegaarden, waarbij de weg van in Altenaken tot Overlaar vernieuwd wordt. Normaal zouden de werken aan het Ravel-fietspad starten, maar nu denkt men eerst aan de brug van de Gete te beginnen, om in de zomer de Doelstraat, tijdens de schoolvakantie, te kunnen aanpakken. Uiteindelijk wordt heel het dossier uitgesteld.

FACELIFT VOOR TUINEN – De Tuinen van Hoegaarden krijgen een facelift met de aanleg van een ringweg en twee dwarsassen. Op zondag 21 maart start het toeristische seizoen met een plantenbeurs.

LEZING EREAMBASSADEUR – Ereambassadeur Paul Taverniers komt in de Cerkel voor de Liberale Vrouwen, een lezing geven over zijn diplomatieke loopbaan. Voor meer info over de ereambassadeur zie deze Kroniek, p. 203.

LEGENDEWANDELING – Bij de nieuwe producten van het Toeristische Infopunt, is er dit jaar een legendewandeling. Aan de Sint-Gorgoniuskerk wordt de legende van de brand van de toren verhaald uit 1814, aan de kruising van Elst en de Walestraat wordt gesproken over de

vliet, nog aangestoken door Maria Magdalena, die zo de naam Madelonsvliet meekreeg. In de Tommestraat komen de Alvermannekes aan bod, de Elfduizend Maagden, en in de Beukenland de vindplaats van de vermoorde Paul Bail. Aan de Vroentestraat verdronk de duivel in de Gete, en aan de Sint-Corneliushoeve daagt een weerwolf op. Verder nog de Tillekesjacht of luchtgeesten in de Vroentestraat en de legende van het biermanneke in het Kouterhof. De folder ligt in het toeristische infopunt.

MADELONLEGENDE ALS NAAM VOOR OUDE RUSTHUIS – Op dit ogenblik woedt er in Hoegaarden een discussie over de naam van het toekomstige woonproject van de CV Huisvesting Tienen in het oude rusthuis. Men vreest dat de eerst vooropgestelde naam "Pannenhuis", gaat verward worden met "Paenhuys". In Alpaïdis nummer 178/1 stellen Erik Saelmaekers, Wasily Pedjko en Maurice Dodion de naam "Madelon" voor, teruggaand op de Madelon-legende.
Vooreerst wordt de geschiedenis van het oude rusthuis verhaald. Zie hiervoor ook deze Kroniek, oktober 1953, en oktober 1974. Hier het ingekorte verhaal van Alpaïdis: Op 26 juli 1830 verschenen Constant Vandertaelen en Elisabeth Van Nerum, beiden rechtstreekse afstammelingen van de Vijf Geslachten, voor de notaris te Tienen om een huwelijkscontract af te sluiten, waarbij ze ook het "Pannenhuys" aanschaften en op hun naam zetten. Op 4 augustus trouwden ze. Ze vestigden zich in hun nieuwe woonst, vanaf dan "Huis Vandertaelen" genoemd. Ze lieten het gebouw restaureren en rijkelijk vergroten. Het echtpaar Vandertaelen-Van Nerum was zeer bemiddeld en had heel wat bezittingen. Vandertaelen stond aan het hoofd van de "Club", de katholieken van de oude stempel, die zich verzetten tegen de progressieve "Clan" of het opkomende liberalisme. Constant Vandertaelen werd gemeenteraadslid. Aanvankelijk waren "Clan" en "Club" niets anders dan twee politieke groepen die zich in de schoot van de V Geslachten hadden ontwikkeld. Op 7 juli 1856 overleed Constant, plots, aan een hartcrisis op 53-jarige leeftijd. Zijn zoon Henri Vandertaelen volgde hem op en werd zelfs schepen. In 1873 overleed ook Henri aan een hartcrisis. Elisabeth Van Nerum was de ziel van alle Gildeleven en ze offerde zich volledig op voor het welzijn van de Gulden Lelie en het heil van het kinderpatronaat. Na het overlijden van haar zoon bleef ze begaan met het lot van zieken en armen, en besloot haar huis te schenken aan de gemeente voor de inrichting van een hospitaal voor zieken en ouderlingen. Dat legde ze vast bij testament op 29 juli 1874. Na haar dood werd haar testament ten uitvoer gebracht en werd een hospitaal ingericht. Maar de vrome instelling raakte spoedig in verval, ook door de politieke onenigheden. Het verviel tot een leegstaand gebouw dat achtereenvolgens gebezigd werd voor het opstapelen van allerlei gemeentemateriaal, als huurkazerne en als noodwoning voor enkele gezinnen. Men moest wachten tot in 1953 toen burgemeester Michel Giroulle er in slaagde het onrecht te herstellen en de testamentsschennis uit te wissen. Het Sint-Jozef rusthuis bleef in dienst tot in 2007, en in 2008 werd het gekocht door de CVBA Huisvesting Tienen. Omdat de Madelonsvliet aan het "Pannenhuys" voorbij kwam stellen de auteurs uit Alpäidis deze naam voor.

MADELONSVLIET EN BOOM – In Alpaïdis 178/1 wordt de legende verhaald van de Madelonsvliet. Op het Madelonsveld en de Walenstraat liep van in de oudste tijden een ondergrondse vliet, aangestoken door de heilige Maria Magdalena. Deze vliet kreeg de naam Madelonsvliet en liep langs de Walestraat, onder het Arendsnest, naar de kerk, vandaar langs de Knorrestraat, langs 't Cleyn Paradijs, de pastorie, de hoeve Cipers in de richting van 't Nieuwhuys, waar zich een splitsing voordeed. De eerste zijarm liep langs de Tiensestraat naar het rusthuis, om verder in de Beek uit te monden. De tweede arm liep langs de Nieuwstraat (Ourystraat) naar de Gete. Op de ganse loop van de vliet zouden drie bronnen opborrelen.
Toen de gebroeders Van Nerum in 1778 tot de oprichting van de Gulden Lelie overgingen, besloten zij op de vaderlijke grond in de Walestraat, een geslachtsboom te planten, ten teken van eeuwige vruchtbaarheid van hun geslacht. Deze gebeurtenis greep plaats op Sint-Magdalenadag (22 juli 1779) en de familieboom kreeg de naam "Madelonsboom". In 1804, na de Besloten tijd in Hoegaarden, hernam de Gulden Lelie haar vroegere bedrijvigheid. De gildeleden gingen naar het Madelonsveld en hingen aan de boom kapelletjes gewijd aan Sint-Cornelius, schutsheilige van het geslacht Van Nerum. De 165-jarige boom werd in 1944 omgehakt. Er wordt beweerd dat de Amerikaanse troepen hem hadden geveld om als brandhout te gebruiken tijdens het Ardennenoffensief. Pogingen om een

nieuwe boom te planten in 1962 en 1965 mislukten. Het ging indertijd om een linde, een veel voorkomende boom op kruispunten. De boom stond op de plaats die nu wel eens de eerste kruisweg genoemd wordt, ver voorbij het kerkhof.
Dr. Paul Kempeneers noemt de linde op de kruising van de Walenstraat en de Lummendaalseweg in zijn "Hoegaardse Plaatsnamen" de "Madelansboom". Volgens Kempeneers was die boom al geveld in 1876. "Een Madelonsvliet heeft echter nooit bestaan, wel een vloedgracht die naar de Brouwerij Loriersstraat vloeit. Als men toch het rusthuis naar die boom wil noemen kan men het best 'Madelinde' noemen", aldus Kempeneers in het Nieuwsblad.be

EEN MARIA MAGDALENA LEGENDE – "In een aantal Provençaalse legenden wordt verteld dat Maria Magdalena na de Kruisiging en na de zeeovertocht aan land ging in de buurt van Saintes-Marie-de-la Mer. Maria Magdalena wordt in deze legenden beschreven als de belangrijkste apostel. Vanuit Marseille begon ze te prediken. In de vroege middeleeuwen waren er al een aantal vereringsplaatsen voor Maria Magdalena, door heel Frankrijk", aldus Karen Ralls in "Maria Magdalena". Nog volgens dit boek zouden de zwarte Madonna's teruggaan op Maria Magdalena, of haar begeleidster Sarah, eerder dan op Maria de moeder van Christus. In het "Heilige Bloed en de Heilige Graal", van Michael Baigent, Richard Leigh & Henry Lincoln, waarop de Da Vinci Code werd gebaseerd, wordt gesteld dat de Heilige Graal naar Frankrijk meegebracht werd. De hypotheses uit dit boek zijn o.a. gebaseerd op apocriefe evangeliën en boeken. "Als onze hypothese klopt, vluchtten de vrouw en de kinderen van Jezus uit het Heilige land naar het Zuiden van Frankrijk. Daar zetten ze in een Joodse gemeenschap hun geslacht voort. Leden van dat geslacht schijnen zich in de vijfde eeuw te hebben vermengd met het Koninklijke huis van de Franken. Daaruit kwam de Merovingische dynastie voort. Als onze hypothese klopt, was de Heilige Graal ten minste twee dingen tegelijk: aan de ene kant was dat het geslacht en de afstammelingen van Jezus, het "Sang Raal". Tegelijk was de Heilige Graal heel letterlijk de ontvanger van het bloed van Jezus, niet de kelk, maar de schoot van Maria Magdalena en dus Maria Magdalena zelf", aldus de auteurs. Zulke boeken stellen meer vragen dan ze antwoorden geven. We kunnen er zelf nog een paar bij stellen. "Kwam Maria Magdalena tot in Hoegaarden om een vliet te doen ontspringen?", "Waren de Merovingische prinsessen Ermelindis van Meldert en Gertrudis van Landen van "Sang Raal" of Koninklijk bloed?"

DIGITAAL LOKET – Op de website van de gemeente Hoegaarden vindt men voortaan een digitaal loket, voor de jeugddienst, milieudienst en technische dienst. Men kan er allerlei info krijgen en formulieren voor aanvragen downloaden.

BABYZWEMMEN – Jeugdhuis de Klup heeft de zwemclub op vrijdagavond stopgezet, en is nu gestart met babyzwemmen op zondagvoormiddag, tweemaal per maand.

RESTAURANT – De gepensioneerden, de kerkfabriek, de Kookmannen, KVLV, Landelijke Gilde, het Sint-Niklaaskoor, Ziekenzorg, en het Ontmoetingscentrum zelf organiseren een gezamenlijk restaurant in het ontmoetingscentrum van Outgaarden.

NIEUW MAGAZIJN – A&C Systems heeft door diverse verbouwingen een gigantische stockeerruimte van 5200 vierkante meter, aan het Bleyveld. Deze distributeur in de telecom- en navigatiesector groeit gemiddeld 30% per jaar. Over 5 jaar zullen dagelijks 1600 pakketten naar klanten verstuurd worden, nu zijn het er 424. Het bedrijf heeft een omzet van 70 miljoen euro en stelt 68 mensen tewerk in hoofdzetel Hoegaarden en in Eindhoven.

DANNY REGA IS HAGELANDDICHTER – Danny Rega uit Hoegaarden is door Toerisme Hageland aangeduid als de nieuwe Hagelanddichter. Zijn officiële voorstelling volgt later op het jaar in Betekom, tijdens de Hagelanddag. In 2011 wordt hij opgevolgd door Anita Buvens uit Oplinter.

KUNST OP GEMEENTEHUIS – In de Grand Cru zaal op de bovenste verdieping van het nieuwe Hoegaardse gemeentehuis stellen bij Palmzondag heel wat Hoegaardse kunstenaars tentoon: Anneke Alderweireldt, Diane Bernaerts, Filip Callens, Cybèle Collins, Chantal Devinck, Odette Degeest, Jean-Pierre Dendooven, fotoclub de Klup met 7 fotografen, Mip Gasia, Bruno Knuts, David Lamey, Freddy Mannaerts, Viviane Matthieu, Petra Paesmans, Viktorya Pecherska, Thierry Prins, Wilfried Pulinckx, Conchita Real Adorna, Robert Schoofs, Patricia Sterkendries, Wim Van Gelder en Guido Vanmol.

GUNSTIG ADVIES – Het schepencollege van Hoegaarden geeft gunstig advies aan de aanvraag van landbouwer Koen Hendrix voor het bouwen van een loods in de Walestraat, ondanks de 580 binnengekomen bezwaren. Het advies geldt enkel voor een loods met landbouwmachines en een woonhuis, omdat bewuste zone in agrarisch gebied ligt. De wijkbewoners reageren ontgoocheld.

APOSTELEN WEER VOLTALLIG – Door het overlijden van "reserveapostel" Henri Finoulst, werd Yvan Rems als vervanger opgenomen. Er zijn nu nog drie reserveapostelen. Er is nog nooit iemand gestopt als apostel, tenzij door overlijden. Wie te oud wordt om nog mee uit te kunnen gaan krijgt de titel van ereapostel. Dit jaar werden zo drie ereapostelen aangesteld: Fons Groeseneken, Georges Taverniers en Roger Morin.

MET MODELVLIEGTUIGJES – Tijdens deze winter vlogen een 8-tal leden van de Model Aero Milord club uit Wezeren-Landen, indoor in de sporthal, met hun telegeleide modelvliegtuigjes en helikopters. Dit vergt wel enige behendigheid, en crashes komen dikwijls voor.

OP ZOEK NAAR HANDELAARSBOND – De eerste handelaarsbond in Hoegaarden werd opgericht naar aanleiding van een braderie in 1970. De officiële stichting volgde in 1973, en hoogtepunten waren de zes handelsbeurzen. In 1986 werd het Wijkcomité Handelscentrum opgericht, met 25 deelnemende handelaars. In mei 1989 stopte de handelaarsbond ermee, en in februari 1990 werden de Verenigde Hoegaardse Handelaars opgericht. "Op dit ogenblik is er geen handelsvereniging meer, hoewel die laatste juridisch nog bestaat. Ik had gehoopt dat er een nieuwe handelsvereniging zou groeien uit het initiatief rond de kerstmarkt, maar dat is ook mislukt. Laten we hopen dat we erin slagen opnieuw de handelaars te groeperen", zegt schepen voor Middenstand Fred Francart.

April 2010

MEESTER GUILLUY EN HET BROUWLEERPAD – Het brouwleerpad wordt pas op 20 april officieel voorgesteld, maar meester Guilluy licht toch al een tipje van de sluier op. In de 18de eeuw stonden er in Hoegaarden wel 39 brouwerijen, en daarbuiten waren er nog een pak huurbrouwerijen. Meester Albert Guilluy schreef een trilogie over het Hoegaardse bier en de brouwerijen, en die vormde de basis voor het brouwleerpad. Het was niet mogelijk langs de 39 brouwerijen te gaan. Er moest een keuze gemaakt worden. Het brouwleerpad vertrekt aan de grote brouwerij Loriers. Het gaat langs de Stoopkensstraat met het Kouterhof, de Kluis en 't Paenhuys, langs de Beek, de Vroente, de Ourystraat, 't Nieuwhuys, de Elfduizend Maagden, de Paradijshoeve en dan langs "Magne", op de hoek van Putzeystraat en Dotremontstraat weer naar het vertrekpunt.

RED HOEGAARDEN – Het buurtcomité "Red Hoegaarden", dat ontstond nadat er plannen werden ingediend om een loods te bouwen aan de Walestraat, voert nu actie via een website.

ASFALT – Een aantal straten krijgen een nieuwe asfaltlaag: Pastorijstraat, Beukenlaan en Albertlaan, evenals de Sint-Laurentiusstraat in Meldert, en enkele straten uit Outgaarden. De Doelstraat krijgt ook nog gedeeltelijk een nieuwe asfaltlaag, in afwachting van de definitieve aanpak.

PAASEIEREN RAPEN – Het rapen van paaseieren op paaszondag, aan het kasteel van Meldert is ondertussen een klassieker geworden. Dit is één van de topactiviteiten van KLJ Meldert.

BOUWVERGUNNING GESCHORST – De Raad van State heeft de stedebouwkundige vergunning voor een varkensstal van meer dan 1000 varkens, achter de Overhem in Meldert, geschorst. Einde december gebeurde al hetzelfde met de milieuvergunning. Mooi-Meldert en Natuurpunt zijn tevreden, maar landbouwer Ronny Beullekens garandeert dat dit dossier zeker nog niet gedaan is.

FUSIE ZAALVOETBALPLOEGEN – De zaalvoetbalclubs Real Amigos (Venetiaen) en Pax United Hoegaarden vormen vanaf volgend seizoen één club. De besturen van de Hoegaardse Derde Nationalers zijn tot een akkoord gekomen voor een nauwe samenwerking. Met de nieuwe club willen de bestuursleden het zaalvoetbal in Hoegaarden een nieuw elan geven

DEFINITIE VAN HOEGAARDIER – Voormalig raadslid Gaston Hendrickx heeft er steeds voor geijverd om mensen uit Groot-Hoegaarden, die op het einde van hun leven hun dorp moesten verlaten, naar een rusthuis, of bij familie, toch bij begrafenissen te beschouwen als Hoegaardier. Gaston Hendrickx is geen raadslid meer, maar thans werd zijn vraag goedge-

keurd. Niet-inwoners die gedurende 40 jaar in Hoegaarden verbleven, worden gelijkgesteld met Hoegaardiers.

VEILIGHEIDSPROTOCOL – Voor de Open Brouwerijendag op 25 april, werd een heel veiligheidsprotocol opgesteld. Dit zal voortaan het geval zijn bij alle grote openbare evenementen.

OUTGAARDSE SCHELM - De Hoegaardse biergilde heeft een nieuwe witte klaar: de Outgaardse Schelm.

DAG VAN BIODIVERSITEIT – De Startdag van de Week van de Aarde valt niet toevallig samen met The Walk For Nature van Natuurpunt. Die vindt plaats op 18 april aan het kasteel van Meldert. Minister Joke Schauvliege woont in de Orangerie een symposium over biodiversiteit bij. Het wordt een geweldig succes met meer dan 6000 wandelaars. Niet toevallig dat er in Hoegaarden over biodiversiteit wordt gesproken, want daar is men in de verschillende natuurgebieden, wel 250 hectare in totaal, goed bezig. Maar buiten de natuurgebieden gaan toch nog heel wat soorten achteruit. Hugo Abts en de gedeputeerde Jean-Paul Olbrechts ondertekenden samen het charter van Natuurpunt voor biodiversiteit.

GROTE WEGENWERKEN UITGESTELD – Omdat het Vlaamse Gewest niet klaar was met het dossier zullen de grote wegenwerken aan de doortocht door Hoegaarden pas in het najaar aangevat worden. Men zal starten aan de Stationstraat. De Doelstraat wordt zo aangepakt dat de werken vooral tijdens de grote vakantie van 2011 plaats vinden, om de school niet te hinderen.

DAG VAN DE JEUGD – De jeugdraad organiseerde in Meldert een Dag van de Jeugd, maar er werden door de plaatselijke jeugdverenigingen meer begeleiders geleverd, dan dat er jongeren waren: het Paenhuys, Chiro, de Klup en KLJ leverden samen 35 begeleiders.

1800 JAAR IN DE TIJD – In de Grand Cru zaal van het gemeentehuis loopt een tentoonstelling over de archeologische vondsten in Hoegaarden. De Romeinen op de Goudberg, in de Kluis en de Tommestraat, resten in de Romaanse kerk van Overlaar en op de Blotenberg, komen aan bod.

JOS EN KAREL FIETSEN – Karel Van Roy en Jos Belmans uit Meldert fietsen mee de 1000 kilometer tegen Kanker. De inzameling start nu en loopt tot einde juni. Dan organiseren Jos en Karel een "Varken aan het spit" festijn in Meldert.

OPEN BROUWERIJ – Weervrouw Jill Peeters van VTM maakt het mooie weer tijdens de opendeur van de brouwerij, op de Open Brouwerijendag. De brouwerij, een stuk Stoopkensstraat en de Dumontstraat met diverse tenten zijn in het evenement opgenomen. Jill Peeters opent er het terrassenseizoen

GREENCITY TOURS – De Greencity Tours wordt voorgesteld op de open brouwerijendag. De Hoegaarden route vertrekt aan het Kouterhof. Daar staan de scooters op de toeristen te wachten.

NACHT VAN HOEGAARDEN – In Kortessem vindt op 24 april de 20ste Nacht van Hoegaarden plaats. Het jubileum wordt een gigantisch succes.

BOUWAANVRAAG VERWORPEN – Stedenbouw heeft de bouwaanvraag voor een machineloods aan het kerkhof van Hoegaarden verworpen. De aanvraag is "in strijd met het gewestplan en de lasten voor het landschap en de buurt zijn onaanvaardbaar groot", zo luidt de beslissing. Het actiecomité Red-Hoegaarden haalt opgelucht adem.

LERAAR KRIJGT LICHTERE STRAF – Carl Arnauts, de leraar bouw van de BUSO-school van Mariadal, die in opspraak kwam toen schokkende beelden opdoken over zijn harde aanpak van een leerling – hij duwde hem met zijn hoofd in een emmer mortel – heeft in beroep een lichtere straf gekregen. Begin dit jaar schorste de inrichtende macht van de school de leraar voor een half jaar, maar de schorsing is nu teruggebracht tot 2,5 maanden. Begin september kan hij weer voor de klas staan.

STER VOOR PARKING – De parking langs de snelweg in Outgaarden heeft weer een ster gekregen, namelijk een kwaliteitslabel van de Vlaamse Overheid.

10 JAAR SCHUURKE – Van vrijdag tot zondag is het einde april kermis in Hauthem, en het gelegenheidscafé 't Schuurke van Steven en Willy Jacques bestaat ondertussen 10 jaar. Dat wordt gevierd met muziekacts, een fuif en rommelmarkt. De processie maakt dit jaar slechts een korte uitstap door het slechte weer.

INHULDIGING GEMEENTEHUIS – Op 29 april werd het nieuwe gemeentehuis officieel ingehuldigd door burgemeester Jean-Pierre Taverniers, samen met Staatssecretaris Carl Devlies en Anne-Marie Peeters, de echtgenote van wijlen burgemeester Frans Huon. Het was burgemeester Huon die het dossier opstartte.

Mei 2010

OPENDEUR GEMEENTEHUIS – Voor de officiële genodigden werd het gemeentehuis op 29 april ingehuldigd, maar de andere Hoegaardiers moesten wachten tot 1 mei vooraleer het nieuwe gemeentehuis kon bezocht worden. Het vorige gemeentehuis werd in 1834 ingehuldigd. "Hopelijk gaat het nieuwe gemeentehuis even lang mee", aldus secretaris Bart Hendrix. Het dossier voor vernieuwing werd in 2004 gestart, in 2007 begonnen de werken aan de nieuwbouw, einde 2008 kon de nieuwbouw in gebruik genomen worden, in 2009 vatte de renovatie van het oude gemeentehuis aan, waarbij de instabiliteit opgelost werd door een metalen constructie. Op 8 maart van dit jaar verhuisden de gemeentediensten, en enkele dagen later was het gemeentehuis operationeel.

ZONNEPANELEN – De gemeente schaft de gemeentelijke premie voor zonnepanelen af.

BIG BAND IN VILLA HUGARDIS – In het kader van de 150ste verjaardag van de VML-harmonie, worden er niet alleen concerten gegeven in de deeldorpen, maar komt de VML Big Band een concert geven in het woonzorgcentrum Villa Hugardis.

VIERING ZONDER UITNODIGING – De Sint-Ermelindiskerk van Meldert werd eerst aan de buitenkant en nu ook aan de binnenkant volledig gerestaureerd. Dat wordt gevierd door de parochie. De gemeenteraadsleden die niet uitgenodigd werden zijn verbolgen, want de gemeente is toch in eerste instantie de geldschieter van de restauratie.

OPENLUCHTCINEMA – Aan het KLJ-lokaal in Meldert wordt een openluchtcinema georganiseerd met de projectie van "Inglorious Bastards".

COMMISSARISSEN VEROORDEELD – De Leuvense strafrechter heeft twee politiecommissarissen uit onze regio schuldig bevonden aan de verduistering van wapens zon-

Figuur 147. De inhuldiging van het nieuwe gemeentehuis door Carl Devlies, burgemeester Jean-Pierre Taverniers en Anne-Marie Peeters

Figuur 148. De kampioenenviering van Sporting Hoegaarden

der vergunning. Erik Kennes, van de politiezone Demerdal, en Daniël Sevenants, van de politiezone Tienen-Hoegaarden krijgen wel strafopschorting omwille van hun vlekkeloze staat van dienst. De feiten speelden zich af na de amnestiemaatregelen, in 2006 en 2007 waarbij burgers ongestraft illegale wapens mochten binnenbrengen bij de politie.

PLOTSE TOENAME VAN BAKKERIJEN – Tot voor kort waren er in Hoegaarden maar twee warme bakkers meer, Swinnen en Michel, en ook twee kleine warenhuizen waar men brood verkoopt, de Spar en de Carrefour. Nu komen daar ineens vijf bakkers bij, zonder de broodautomaten te tellen. In Hauthem werd zopas "Het Verlangen naar meer" geopend, over de Pax komt een bijhuis van "Nolmans", in augustus komt er in Altenaken de zaak "Wils-Bonjean" bij, en er is ook een bakkerij gepland aan de kerk van Meldert, waar nu sinds kort de frituur "Fridl" veel succes kent.

GROTE KINDEROPVANG – Tot voor kort was er grote nood aan kinderopvang in Hoegaarden, maar nu werd in Rommersom de crèche "l'Olifant" geopend, waardoor het nijpend probleem opgelost is. Samen met de Slabbertjes en de onthaalmoeders is er voorlopig geen nood aan opvang. De gemeente die de intentie had om een aanvraag in te dienen voor een gemeentelijke kinderopvang aan de Polder, kijkt nu de kat uit de boom.

GEORGES STEINLET IS NIEUWE VOORZITTER - Georges Stienlet uit Nerm neemt de functie van afdelingsvoorzitter van CD&V-Hoegaarden op zich. Georges was tot nu bestuurslid. Hij volgt Aimé Mertens op. Georges is dertig jaar actief in overheidsdienst en is momenteel adjunctkabinetschef bij minister Philippe Muyters. Hij woont twintig jaar in Hoegaarden en is in zijn vrije tijd onder andere als voorzitter actief in de verenigingen voor neerhofdieren. Hij schreef ook literaire werken. In oktober 2007 publiceerde hij "De spreuk van Anaximander", dat zich afspeelt in het Rome van de derde eeuw. Het boek is een vervolg op "Een keizer in de schaduw" , een fictieve autobiografie van Alexander Severus, de laatste keizer van de Severi dynastie, die in 2004 bij uitgeverij Davidsfonds verscheen.

ROMMELMARKT – Het gemeentelijk feestcomité organiseert voor het eerst een rommelmarkt in de sporthal, op 13 mei.

RECORD AANTAL COMMUNICANTEN – In Hoegaarden telt men een record

aantal eerste communicanten: wel drieënzestig.

SPORTING HOEGAARDEN KAMPIOEN – Na het behalen van de kampioenstitel in derde provinciale A, wordt de hele ploeg de dag van het behalen van de titel, ontvangen op het gemeentehuis. “Na de fusie met Outgaarden moet het zeker lukken in 2de provinciale”, stelt voorzitter André Hoylaerts.

MEISJES GEVRAAGD VOOR ZAALVOETBAL – In de sporthal wordt het zaalvoetbalseizoen van de meisjes afgesloten met de bekermatchen. Einde september start het nieuwe seizoen. Op dit ogenblik zijn er in de Hoegaardse zaalvoetbalcompetitie 8 ploegen. Daisy Tutenel verantwoordelijke van de organisatie doet een oproep naar meisjes om mee te doen. De eerste zaalvoetbalcompetitie voor meisjes werd meer dan 15 jaar geleden in de sporthal georganiseerd door Jean Serré en Yannick Vandeginste. Zeven jaar geleden nam Daisy de organisatie over, maar ondertussen was er in Tienen ook een competitie gestart, en zo ontstond de Hagelandse Zaalvoetbalbond. De zaalvoetbalcompetitie vindt altijd plaats op zondagavond van 18 tot 22 uur. Dan spelen alle meisjesploegen tegen mekaar. Maar het jaar daarop al valt die meisjesvoetbalcompetitie stil.

STRIJDEN OM CULINAIRE TITEL – De Vlaams-Brabantse laureaten voor “Ambassadeur van Vlaanderen Lekker Land” zijn bekend: Affligem, Beersel, Leuven, Diest en Hoegaarden. Hoegaarden gooiden alle culinaire en biertroeven op tafel om laureaat te worden. Nu kan verder gestemd worden, maar uiteraard is het voor Hoegaarden moeilijk om op te tornen tegen steden als Leuven en Diest.

Figuur 149. Modder scheppen aan de Beek

GOUDEN JUBILEUM LAURENT AERTS – Al 27 jaar is Laurent Aerts pastoor in Stok en Hoeleden, maar daarvoor was hij onderpastoor in Hoegaarden. Hij vierde nu met parochianen, familie en leeftijdsgenoten zijn gouden priesterjubileum.

WACHTBEKKENS TEGEN MODDERSTROOM – Hoegaarden wordt weer getroffen door hevige regenval, met een modderstroom tot gevolg. Er viel meer dan 30 liter per vierkante meter, wel een stuk minder dan op 2 juni 2008, bij de vorige zware modderstroom. Omdat de velden pas bezaaid waren kwam er toch weer veel modder naar beneden van de hellingen. Er werden al heel wat maatregelen genomen tegen erosie. In Hoxem, waar ook een modderstroom was, gaat binnenkort een wachtbekken in aanbesteding. Dat moet al het water van Hauthem en de Waversesteenweg opvangen. Er moet ook nog een wachtbekken komen aan de Ridderstraat. In Hoegaarden moeten nog drie wachtbekkens komen: in het Delleke, naast de Nermbeek, aan de Carrousel en over Mariadal.

DERTIEN JAAR WACHTEN OP KERMIS – Pierre Hermans heeft in Hoxem het initiatief genomen om na 13 jaar weer een kermis in te richten. Er wordt een feesttent opgericht, en daarin worden bals en een animatienamiddag georganiseerd. Uiteraard worden er ook wielerwedstrijden ingericht.

TOERISME HAGELAND INVITEERT – In het kader van de "Uitzonderlijke bezoeken" heeft Toerisme Hageland 30 geïnteresseerden geïnviteerd om in Hoegaarden deel te nemen aan de historische bierwandeling "Tussen pot en pint", zeg maar.

PROCESSIE UITGESTELD – Op zondag 30 mei is in Hoxem een processie gepland, maar die vindt geen doorgang omwille van het slechte weer. De parochie beslist de processie gewoon uit te stellen naar de zondag daarop, namelijk 6 juni. De VML-harmonie die op 6 juni een concert in Hoxem gepland heeft zal niet opstappen in de processie.

Juni 2010

SPORT OP SCHOOLFEEST – Het traditionele schoolfeest bij de gemeentelijke basisschool wordt op een heel andere manier aangepakt. Nu wordt het een sportdag met hockey, touwtrekken, voetbal, estaffetteloop en dies meer. Er is zelfs een wedstrijd tussen de leerkrachten en de figuranten van FC De Kampioenen.

RESTAURATIE KLEINE MOLEN – De Grote Gete is aan de Kleine Molen omgelegd om restauratiewerken mogelijk te maken. Er werd een tijdelijke brug over de Gete gebouwd. De Kleine Molen is een beschermd monument dat al in de 2de helft van de 14de eeuw vermeld wordt. De oudste huidige gebouwen dateren uit 1758. Johnny Thijs, de grote baas van de Post, is op dit ogenblik eigenaar van de molen en wil er op termijn een Bed & Breakfast in onder brengen. De gemeente en de provincie brengen elk ongeveer 10% van de restauratiekosten in, de Vlaamse Gemeenschap 60%. De rest is voor de eigenaar. Na de restauratie wil de eigenaar de molen weer draaivaardig maken. Er wordt een nieuw waterwiel geplaatst en het is de bedoeling daar groene stroom mee op te wekken.

SUBSIDIES VOOR TUINEN – Omdat men vlak voor de verkiezingen is, lekt vanuit het kabinet Bourgeois uit dat de Vlaamse Minister voor Toerisme 3,775 miljoen euro gaat investeren in 27 toeristische projecten in Vlaanderen. Voor het Hageland zijn twee projecten weerhouden, waaronder de Tuinen van Hoegaarden. Er gaat 24.400 euro naar de Tuinen, voor de aanleg van een toegankelijk wandelparcours, de herindeling van de Tuinen in tuinkamers, en het plaatsen van grote en kleine signalisatieconsoles.

Figuur 150. De Gete wordt omgeleid en er komt een tijdelijke brug

GEORGES SWEERTS OVERLEDEN - Georges Sweerts is op 90-jarige leeftijd overleden in Villa Hugardis. Hij droeg de titel van hoofddeken in de Confrérie der Vijf Geslachten, en was tevens voorzitter van de Hoegaardse Heemkring 't Nieuwhuys.

GETEBEEMDEN HERSTELD – De Watering heeft de nodige herstellingswerken aan de Getebeemden uitgevoerd. Natuurpunt had geconstateerd dat de Gete in het natuurgebied breed en diep was uitgegraven en dat ook heel wat waardevolle vegetatie was vernietigd.

BIJGEBOUW VERNIELD – Aan de Vroentestraat brandt het bijgebouw van de woonst van Marc Van Brabant, volledig uit. Iedereen bleef ongedeerd.

MARIADAL NAAR OCMW GEBOUW – In afwachting dat Mariadal over bijkomende klassen kan beschikken, worden twee lokalen van het voormalige OCMW-gebouw aan de Polder, verhuurd aan Mariadal, voor één schooljaar.

NVA WINT VERKIEZINGEN – De NVA partij van Bart Dewever wint de parlementaire verkiezingen. In het kanton Tienen is voor de Kamer de SPA toch de grootste partij met 7555 stemmen, tegen 7113 (NVA), 4777 (Open Vld) en 4749 (CD&V). Voor de Senaat is het NVA de grootste partij. In het kanton Tienen is Bruno Tobback het stemmenkanon met 3082 stemmen, voor Marcel Logist (3046), Katrien Partyka (2415), Gwendolyn Rutten (1455) en Eddy Poffé (1345). De enige kandidaat van Hoegaarden Caroline Vangoidsenhoven (Open VLD) haalt 949 stemmen en is daarmee 9de in de top 10 van het kanton. In totaal haalt Caroline Vangoidsenhoven 4057 voorkeursstemmen.

COMPOSTELA HAPPENING EN GEDICHT – Het Vlaamse Compostela Genootschap viert dit jaar zijn jubileum en voor deze gelegenheid werd een Sint-Jacobskerkenpad ontwikkeld, dat de Sint-Jacobskerk in Brussel verbindt met andere Vlaamse Jacobskerken. De Compostelagangers worden in de Hoegaardse Sint-Gorgoniuskerk ontvangen. Er werden gastgezinnen gezocht voor de opvang van de wandelaars. André Stockmans was de verantwoordelijke voor het parcours tussen Leuven en Hoegaarden, terwijl May Van Miert en Jos Belmans instonden voor het parcours naar Landen. Op deze dag werd de Compostelaschelp, ingemetseld aan de nieuwe rolstoelvriendelijke toegangsweg tot het Toeristische Infopunt, ingehuldigd. Hagelanddichter Dany Rega stelde in de kerk zijn Hoegaardengedicht voor. In het gedicht staan de Hoegaardse cultuur, het bier, de holle wegen, de Gobertangesteen en de versteende bomen, centraal.

PLAKET VOOR FRANS HUON – Tegen de gevel van 't Paenhuys wordt een bas-relief met de beeltenis van Frans Huon, ingehuldigd. Het beeld komt daar om hulde te brengen aan Frans, als stichter van Getegalm en van 't Paenhuys.

Figuur 151. De plaket aan 't Paenhuys

STEUN VOOR MANTELZORG – Vlaams minister van Welzijn Jo Vandeurzen, komt naar het Hoegaardse gemeentehuis om zijn beleid i.v.m. de mantelzorg toe te lichten.

PROJECT LOODS AFGEBLAZEN – Landbouwer Koen Hendrix gaat niet in beroep tegen het weigeren van een bouwvergunning voor een loods aan de Walestraat. Hij ziet af van zijn project om op die plaats een loods te bouwen. Red-Hoegaarden haalt dus zijn slag thuis.

REVUE AFGESLOTEN – De Ogetse Revu wordt afgesloten met een ontvangst op het gemeentehuis, en "Vizit Ogere". Het hele gezelschap dat de revue "De weg nowe Ogere, astebleeft" speelde, doet nu achtereenvolgens de Klup, zaal Ermelindis, het Kouterhof en 't Paenhuys aan. Tijdens de revue werd een blik op Hoegaarden vanuit 2031 geworpen. Voorlopig zijn er geen vervolgplannen voor de revue.

DISCUSSIE ROND AFVAL – Ecowerf stuurt op het containerpark de mensen die zich aanbieden met PMD, zonder blauwe zak, al sinds de maand februari terug, waardoor sommigen een gratis beurt verliezen. Toch wordt het reglement van de verplichte blauwe zak op het containerpark, pas nu gestemd op de gemeenteraad.

LAUREAAT INNOVATIE CAMPAGNE – Het Innovatiesteunpunt voor Land- en Tuin-

bouw maakte de 10 laureaten bekend voor de Innovatiecampagne 2010. Daarbij Jochen Mebis uit Hoegaarden. Hij creëerde een mestkorrel met graszaadje in.

TENTOONSTELLING IN SCHIP EN SCHUUR – Tien kunstenaars uit Tienen en Hoegaarden stellen in de Schuur en het Schip, beiden eigendom van Joris Thys vanden Audenaerde kunstwerken tentoon van einde juni tot 17 juli. Het gaat om Julie Lenaerts, Petra Paesmans, Wim Van Gelder, Wilfried Pulinckx, David Lamey, Bert Dewil, Joris Thys, An Roovers, Cybelle Collins en Jo Foulon. Het is ook de bedoeling met deze expo het Schip weer zijn sociale functie te geven. Jammer genoeg zal op 14 juli de Schuur volledig vernield worden door een windhoos.

KUNSTPROJECT – In Eliksem (Landen) start een kunstproject waarbij kunstenaar Koen Van Mechelen op de akkers van Dirk Draelants, een 8 meter hoge contructie neerplant. Schuin tegenover het veld in de Koningsmolen stelt Johan Creeten (Hoegaarden) een bronzen beeld op.

Juli 2010

REÜNIE VROEGERE NORMAALSCHOOL - In het begin van de grote vakantie kwamen een 150-tal oud-leerlingen van de vroegere Normaalschool van Mariadal samen voor een ontmoetingsdag. Voor sommigen was het geleden van toen ze afstudeerden. De Normaalschool werd opgericht in Hoegaarden in 1914, met een afdeling voor Nederlandstaligen en één voor Franstalige leerlingen. De Franstaligen verhuisden over de taalgrens naar Jodoigne in 1963 en de Nederlandstaligen werden samengevoegd met de jongensnormaalschool Sint-Jozef op de Waaiberg in Tienen in 1976. De laatst afgestudeerden zijn dus ook bijna pensioengerechtigd.

IN THE MOOD – De jarige VML-harmonie brengt voor de 10de keer "In the Mood", met barbecue en optreden van de VML-Big Band, aan de parking parochiecentrum.

MASCOTTES PARKHAPPENING VERDWIJNEN – Voor de komende Paenhuys Park Happening werd een leuke campagne bedacht. De festivalbeer, kreeg heel wat nieuwe broertjes die overal in Hoegaarden opdoken. Jammer genoeg worden een paar beren gestolen, aan de Kalverstraat en in Altenaken.

PARK HAPPENING – Op 9,10 en 11 juli is er de driedaagse Park Happening. Op vrijdag zijn er optredens, met o.a. Undefined, Kermesz à l'Est,

Figuur 152. De zwaar vernielde Schuur in Aalst

F*ck you stupid looser en Isbells. De zaterdag kan men DJ's aan het werk zien.

ZWAAR ONWEER EN WINDHOOS – Op 14 juli rond 17 uur breekt boven Hoegaarden een zwaar onweer uit. De meeste mensen beschrijven de kleuring van de lucht als iets dat ze nog nooit gezien hadden. Een windhoos rolt over de regio, en veroorzaakt heel wat schade. Dakpannen en zelfs hele daken vliegen in het rond. De wielerwedstrijd voor juniores bij Hoegaarden-kermis wordt gelukkig op tijd afgelast. In de Stoopkensstraat vloog een dak helemaal weg, en achteraan in Nerm vloog het dak van de Schuur, waar op dat ogenblik een tentoonstelling liep, weg.

OPWAARDERING GEOSITE - In samenwerking met de gemeente Hoegaarden bereidt de Vlaamse Landmaatschappij, die beheerder is van de geosite, een "upgradingsdossier" voor. Er wordt een vlonder gemaakt worden waarop de versteende boomstronken worden geplaatst. De versteende boomstammen mogen niet meer op de grond blijven staan, omdat ze dan te snel verbrokkelen door weersinvloeden. Ze zullen gegroepeerd op verhoogjes komen te staan, ongeveer waarheidsgetrouw bovenop de plaats waar er boomstammen in de ondergrond zitten. Voor de rest wordt heel het terrein aan de Goudberg onder handen genomen, met het accent op natuurbeleving. Er wordt een kast voor een torenvalk geplaatst en er komt een oriëntatietafel zoals aan de Marollenkapel. VLM dient het dossier voor subsidie in bij Vlaanderen. De gemeente hoopt op uitvoering in het najaar. In de geosite Goudberg in Hoegaarden, kan men versteende bomen bekijken, overblijfselen van een subtropisch moerasbos dat 54,9 miljoen jaar oud is. Behalve de versteende cipressen uit het vroegere moerasbos, biedt de geosite een prachtig overzicht van 55 miljoen jaar evolutie van de ondergrond. Meer dan 50 miljoen jaar geleden kwam de zee tot Hoegaarden.

WACHTEN OP SOCIALE WONINGEN - Twee jaar geleden kocht de CVBA Huisvesting Tienen het voormalige Sint-Jozefrusthuis, met de bedoeling er 28 sociale huurappartementen te bouwen. Het dossier is ondertussen vertraagd door een klacht die begin dit jaar werd ingediend, en uiteraard ligt alles er na twee jaar onderkomen uit. Buur Jean-Pierre Quintens heeft zelf het voetpad weer toegankelijk gemaakt. "Hopelijk komt er volgende maand schot in de zaak, want voorlopig loopt er een klacht van een buurtbewoner bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Die buur voelde zich bedreigd in zijn privacy, vond de terreinbezetting overdreven, en heeft ook last met de bouwhoogte en bouwdiepte. We hebben nochtans vooraf zoveel mogelijk gesprekken gevoerd met de buren. Er zal absoluut geen inkijk zijn", zegt Wim Bergé voorzitter van de CV Huisvesting. Er wordt gehoopt volgend jaar de werken te starten en tegen 2013 de eerste woningen te verhuren. Over de voorgestelde naam van het complex "Pannenhuis" is ook discussie gerezen.

SUBSIDIE VOOR KLEINE MOLEN - Voor de restauratie van de Celismolen, in Hoegaarden beter gekend als de Kleine Molen, vereffent de deputatie een eerste voorschot van 22.724,91 euro. Dat komt overeen met 15% van de totale kostprijs, op een totaal bedrag van 90.899,63 euro. De Kleine Molen is een beschermd monument dat al in de tweede helft van de veertiende eeuw wordt vermeld in documenten. De oudste huidige gebouwen dateren van 1758. De molen behoorde tot in de 20ste eeuw toe aan de familie Celis. Nu is de molen eigendom van Johnny Thijs, de grote baas van De Post, die er woont en er op termijn een Bed & Breakfast zou willen onderbrengen.

TONEEL AAN VERNIELDE SCHUUR- Bij de storm van woensdag 14 juli werd in Aalst-Nerm het dak van de schuur van Joris Thys weggerukt. Op dat ogenblik liep er nog de dubbeltentoonstelling de Schuur – Het Schip, met werken van tien kunstenaars. De kunstwerken werden volledig vernield. Toch vond de finissage van de tentoonstelling nog plaats. In het Schip werd permanent een impressie van de ex-expo van de Schuur geprojecteerd. Wim Van Gelder gaf bij deze gelegenheid een uiteenzetting over historische vondsten rond het Schip. En na het officiële gedeelte in het Schip werd nog een performance, een toneel rond een idee, opgevoerd aan de vernielde Schuur. "Ik heb nog geen tijd gehad om te treuren. Na de tentoonstelling gaan we de Schuur weer opbouwen", aldus Joris Thys vanden Audenaerde. De Schuur deed al eerder dienst als kunstatelier voor diverse kunstenaars uit Hoegaarden en Tienen.

ZOON VAN DE KONING IN HET SCHIP? – Bij gelegenheid van de finissage in het Schip trok Wim Van Gelder, met de oude archieven ge-

vonden in het Schip op zoektocht naar oude verhalen die rond het Schip de ronde doen. Hij formuleerde in dit verband een aantal aannemelijke hypotheses. De laatste eigenaar van het Schip, voor Joris Thys Van den Audenaerde, was Louis Adams die leefde van 1916 tot 2005. Diens grootvader was Leopold Adams, volgens de verhalen een bastaardzoon van Koning Leopold II. Leopold Adams zou verwekt zijn door Leopold II bij ??? in het Château des Cailloux, van Hector Defoer, de Bey van Egypte, in Geldenaken. Voor Hector Defoer verwijzen we naar de vorige Kroniek p. 285. In het Schip werden een aantal dingen gevonden die van het paleis afkomstig zijn, evenals een aantal snuisterijen gegeven door de Bey van Egypte. Hector Defoer werd op 32-jarige leeftijd minister van Financiën van Egypte. Hij was uit Geldenaken vertrokken met niets en klom daar op tot de hoogste functie voor een buitenlander, namelijk Bey. Leopold II hield van Egypte en reisde en vier keer naartoe. De kans is dus reëel dat de twee mekaar daar leerden kennen. Leopold II en Hector waren ongeveer van dezelfde leeftijd. Leopold II zou dus ook in Jodoigne op bezoek gekomen zijn. Tussen 1865 – 69 kwam Hector Defoer weer naar België omdat zijn macht in Egypte te groot was geworden. Hij verbleef ook een tijd in Parijs, Boulevard Haussman en behartigde van daaruit de financiële belangen van Egypte. Hij stond mee aan de wieg van de Crédit Lyonnais. Het Schip is altijd een herbergwinkel geweest en de bewoners waren ook met landbouw bezig. Ze hebben zeer stipt kasboeken en rekeningen bijgehouden, zodat men tussen 1908 en 1911 een overzicht heeft van alle mensen die daar over de vloer kwamen.

Bij het overlijden van de ouders van Leopold Adams, was het zijn broer François Adams die een beenhouwerij had op het Gemeenteplein, en die ook het oude postkantoor in de Gasthuisstraat zou gebouwd hebben, die alles beredderde. In de archieven duikt een mysterieuze vrouw op, Lucie Bettendorf, die in Parijs, Boulevard Haussman woonde, op hetzelfde adres dat de Bey ooit verbleef. Ze kwam in 1926 in Hoegaarden wonen en stierf er in 1933. Was Lucie Bettendorf een vriendin van de moeder van Leopold Adams? Of was ze zelf de moeder? Wat kwam een sjieke dame uit Parijs achteraan in Nerm zoeken? Alleszins in het gezin Adams waren 8 kinderen en Leopold kwam op de 7de plaats. De moeder van Leopold Adams was op het ogenblik van zijn geboorte al 42 jaar, dus te oud om minnares te zijn van Leopld II, die eerder jonge vrouwen opzocht. In het trouwboekje staan bij Leopold Adams geen nummers of geen gegevens. Wel kreeg hij de naam Leopold. Niet logisch als men een bastaardzoon probeert weg te moffelen. Maar het was een gebruik in België dat het 7de kind de Koning als peter kreeg en ook diens naam kreeg. Leopold II had zo een hele administratie voor zijn peetkinderen. Van petekind tot geplaatste bastaardzoon is een kleine stap. Leopold Adams werkte nog ooit op het Château des Cailloux, en de Bey kwam regelmatig langs in het Schip. Hypotheses genoeg. In Nerm doen de verhalen nog hardnekkig de ronde. Misschien volgt er nog een latere publicatie door Wim Van Gelder.

SPOOK FUSIES DUIKT WEER OP - De Vlaamse regering werkt aan een zogenaamde interne staatshervorming. Ook het bestuursorgaan dat het dichtst bij de Vlaamse burger staat, de gemeente, is aan een update toe, meent Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Geert Bourgeois (N-VA). Daarom stuurde hij de gemeentebesturen een omzendbrief met daarin het aanbod voor een vrijwillige fusies. Gemeenten die, liefst voor de start van de volgende legislatuur in 2013, de gemeentegrenzen laten verdwijnen, krijgen daarvoor organisatorische en financiële steun. Volgens Bourgeois zijn fusies nodig om de grotere gemeentebesturen “slagkrachtiger te maken” en om hen “de kans te geven het hoofd te bieden aan de nieuwe opdrachten en complexere wetten”. “Zo wordt in onze streek een proefballonnetje gelanceerd over een eventuele fusie van o.a. Tienen met Hoegaarden en Linter, waardoor een bestuursgebied van 46.000 inwoners zou ontstaan. Nu doen die gemeenten al een aantal dingen samen. Tienen en Hoegaarden vormen vandaag al samen één politiezone en de sociale huisvestingsmaatschappij van Tienen realiseert nu al projecten in Hoegaarden. Nog andere fusiegedachten in Oost-Brabant werden de voorbije dagen gelanceerd. Maar vooraleer tot fusies over te gaan zou Bourgeois beter eerst het nutteloze bestuursniveau ‘de provincie’, afschaffen”, aldus Peter Reekmans, Vlaams volksvertegenwoordiger. Een reactie van de burgemeesters:

Marcel Logist (SP.A), Tienen: “Graag met Hoegaarden en Linter. Fusies moeten te allen tijde besproken kunnen worden. Een schaalvergroting is zeker nodig als de Vlaamse overheid de decreten en wetten zo moeilijk blijft maken. Een uitbrei-

ding van Tienen met Hoegaarden en Linter zou ideaal zijn." Burgemeester Jean-Pierre Taverniers (CD&V), Hoegaarden: "Liever niet met Tienen. Ik ben voor fusies, maar wel op een gezonde manier. Iedereen gaat ervan uit dat als het ooit zover zou komen we een fusie zouden aangaan met Tienen. Maar dat zou betekenen dat Hoegaarden helemaal wordt opgeslorpt. Dat dus liever niet. Als we dan zelf mogen kiezen, fuseren we liefst met volwaardige partners zoals Bierbeek en Boutersem."
Marc Wijnants (CD&V), Linter: "Te delicaat. In Linter zal de discussie over een nieuwe fusie nooit aan de orde zijn. Het ligt te delicaat. Bovendien is het praktisch gezien niet logisch om te werken in gemeenten met een enorme oppervlakte."

VICTOR 100 JAAR - Victor Myter vierde zijn 100ste verjaardag aan de Begijnenblokstraat in Meldert. Hij is afkomstig van Opvelp maar sinds zijn huwelijk met Louisa Vandenbosch (+2004) woont hij in Meldert. Het echtpaar kreeg twee dochters, één kleindochter en één achterkleinzoon. Victor heeft van 1936 tot 1972 gewerkt in het magazijn bij het bouwbedrijf Meeuwens in Klein-Overlaar.

MISDIENAARS OP ROME REIS – In deze moeilijke tijden van pedofiliegevallen binnen de katholieke kerk, en zeker in Vlaanderen, vertrekken op 28 juli van overal in het land Vlaamse misdienaars naar Rome. Daarbij ook vijf misdienaars van Hoegaarden.

DE KLUP KANDIDAAT VOOR SPORTHAL – Jeugdhuis de Klup heeft zijn definitieve kandidatuur gesteld voor de kantine van de sporthal. Er is al een brandweerinspectie geweest en de gemeente komt tegemoet aan ongeveer alle vragen van het jeugdhuis. Zo worden er twee bijkomende lokalen gemaakt, waarvan één mobiel, wordt er een bijkomende uitgang gemaakt aan de voorzijde, en worden er achter de toog een aantal zaken vernieuwd. In het nieuwe jeugdhuis zouden 250 mensen tegelijk toegelaten worden, hetgeen natuurlijk perspectieven biedt voor het jeugdhuis. Op de huidige locatie in de Doelstraat mogen de bovenverdiepingen niet meer gebruikt worden en mogen beneden slechts 50 mensen toegelaten worden. De Klup hoopt tegen de Halloweentocht in de nieuwe lokalen te zijn.

Augustus 2010

CUVEE VAN DE GENERAAL – Sinds Hapje Tapje in Leuven, begin augustus is de blonde Alpaïde officieel uit. Hij wordt in 't Nieuwhuys en een paar andere Hoegaardse cafés geserveerd. De blonde Alpaïde heeft als ondertitel "Cuvée van de Generaal" meegekregen omdat hij speciaal gebouwen werd voor generaal Claude Vandevoorde. Op de Dorpsfeesten in Outgaarden pakt het Nieuwhuys op 7 augustus uit met een eenmalig brouwsel, de Outgaardse Cuvée.

BESCHERMING LINDEBOOM - Minister Geert Bourgeois heeft de bescherming van de lindeboom aan de Overhem ondertekend. Deze boom heeft altijd in het midden van het debat gestaan rond de inplanting van een varkensstal van meer dan 1000 varkens in Meldert. Volgens Natuurpunt en MooiMeldert kan die inplanting daar niet omdat de mooie natuursite erdoor geschaad wordt.

WACHTEN OP WIJNKASTEEL - Stedenbouw liet de restauratiewerken aan het Arendsnest al een tijdje geleden stilleggen. Volgens Stedenbouw Vlaams-Brabant zou de vergunning voor restauratiewerken niet ingediend zijn bij Onroerend Erfgoed, en volgens de eigenaar Herman Cels die in 2006 al gunstig advies kreeg voor de verbouwingen, moest de gemeente dat indienen. Burgemeester Jean-Pierre Taverniers ontkent. "Monumenten heeft de restauratie goedgekeurd onder bepaalde voowaarden. Als de werken stilgelegd zijn is dat omdat alle voorschriften niet werden gevolgd." . De geklasseerde kapittelhoeve dateert uit 1640, en hoorde bij het kapitteldomein. In 2001 besloot de gemeente het van de hand te doen. De toenmalige oppositie heeft zich steeds tegen die verkoop die slechts 14 miljoen Belgische frank opbracht, verzet. In 2003 werd vernomen dat er een wijnkasteel van zou gemaakt worden, maar het bleef heel lange tijd stil rond dit project. De hoeve met de schuur en de stallingen worden thans ingericht als restaurant, expositieruimte en wijnproeverlokaal. Cels doet dit met eigen middelen, zonder subsidiëring. Hoegaarden heeft al van in de middeleeuwen een wijntraditie en die wil de familie Cels in ere herstellen. Er werden aan de Kauterhof gronden gekocht en al 5,5 ha zijn beplant met wijndruiven. Ook in Outgaarden komen wijngaarden.

SNELHEID METEN - Het gemeentebestuur van Hoegaarden laat momenteel de snelheid bestuderen op de doorgangswegen in Hoegaarden. "Er worden kastjes geplaatst die de snelheid meten, maar die blijven onzichtbaar voor de bestuurders.

We gaan dat enkele malen per jaar herhalen om een beter overzicht te krijgen van knelpunten, als we later wegen gaan herin richten. De metingen zijn al een tijdje aan de gang: Elst en het Kauterhof zijn gedaan", zegt burgemeester Jean-Pierre Taverniers.

BOUWVERGUNNING WATERBEHEER - De gemeente Hoegaarden heeft de bouwvergunning bekomen voor het project van waterbeheer rond de grote molen aan de Ernest Ourystraat. De gemeente hoopt nog dit jaar met de werken te kunnen starten. Het gaat om een door Europa gesubsidieerd project van Interactief Waterbeheer. De gemeente Hoegaarden heeft het initiatief genomen om de situatie rond de watermolen grondig aan te passen, een nevengeul aan te leggen langs de Gete, met een vistrap van wel 240 meter lengte. Aanleiding tot dit project was het feit dat de Gete bij hevige regenval regelmatig buiten haar oevers treedt. Los van het Interactief Waterproject, zal ook de grote molen verbouwd worden om groene energie te leveren, maar daar zijn de buurtbewoners niet enthousiast over. Ze vrezen geluidsoverlast. Het project zal ook toeristen en wandelaars opvangen langs een drie meter breed pad en een gerestaureerde brug over de Grote Gete. Het pad verbindt de Ravel fietsroute en de vijvers, met de Kluisveldstraat en de Tuinen van Hoegaarden. Aan het oude seinwachtershuisje, omgevormd tot visserslokaal, zullen fietsers kunnen schuilen.

GEEN GROENE STROOM - Volgens www.molenechos.org, en diverse andere nieuwsites zal er in de watermolen van Hoxem groene stroom worden opgewekt. Het ligt in zijn bedoeling om de molen weer maalvaardig te maken, maar Elke De Rijck ontkent de plannen voor groene stroom. "In het begin hebben we gedacht aan groene stroom, maar de kans is klein dat we het gaan doen. We zitten hier in overstromingsgevoelig gebied en we moeten steeds bijstuwen. Daarenboven is het debiet ook vrij klein. Op dit ogenblik lopen de restauratiewerken, maar het duurt veel langer dan gedacht. We willen er ooit mee malen, maar aan de molen zelf is nog niet gewerkt". De watermolen van Hoxem was lange tijd eigendom van het kapittel van Hoxem. In 1685 werd de molen verkocht aan N. Meys voor 113 frank. Bij het molenaarsbedrijf werd een brouwerij gevoegd. Voor 1910 werd het waterrad vervangen door een turbine, geleverd door Schneider-Jaquet uit Neudorf bij Straatsburg. De laatste molenaar was Albert Gellens (1916-1981). Sinds zijn overlijden ligt de molen stil. De molen is nu eigendom van Bart De Taeye en Elke De Rijck. (Zie ook vorige Kroniek, p 254).

FUNCTIE VAN DE POLDER - De gemeente Hoegaarden bekijkt de toekomstige invulling van de gebouwen van de Polder, of de vorige bedrijfsgebouwen van het textielbedrijf Bogaerts. De gemeente kocht de gebouwen in 1996, en maakte er in 1997 het gemeentelijke magazijn van. "We dienden bij Minister Kris Peeters een dossier in voor de subsidiëring van "Brown Fields", of renovatie van oude industriezones. Momenteel gebruikt de gemeente slechts de helft van de Polder. In het textielbedrijf is indertijd veel bijgebouwd, waardoor enkele gebouwen niet functioneel zijn. Sommige daken zijn in zeer slechte staat. Als mogelijke functie zien we vooral de locatie van zonevreemde bedrijven zoals een schrijnwerkerij of een garage", aldus burgemeester Jean-Pierre Taverniers.

TAKKEN BLOKKEREN SLUIS - Bij de grote regenval van 15 augustus kwamen er heel wat takken en bomen met de Gete meegestroomd en die blokkeerden de sluis aan de Grote Molen. Ondertussen heeft de gemeente alles opgeruimd. Aangezien Ecopower de toestemming heeft om het water op te stuwen, is de afspraak dat zij instaan voor het verwijderen van de takken. De gemeente zorgt dan voor een container waarin al het afval kan geplaatst worden. Ditmaal heeft de gemeente het zelf opgeruimd.

PROEVEN VAN STREEKPRODUCTEN - Hoegaarden werd met twee nieuwe toeristische producten door Tafelen in Vlaanderen verkozen tot laureaat van Vlaanderen Lekker Land. Het betreft een Pique Nique met Hoegaardse en Hagelandse streekproducten in combinatie met een culturele of natuurwandeling, en het brouwleerpad. In de Pique Nique zijn opgenomen: de heerlijke moutpistolets, het Alpaïdebrood en de moutspeculaas van Bakkerij Swinnen, de Alpaïdepaté gemaakt op basis van Alpaïdebier door brasserie Kapittelhuys, de appelconfituur en het biologisch appelsap van fruitbedrijf Vanhellemont, en de Alpaïde gebrouwen door huisbrouwerij 't Nieuwhuys. Op donderdag 19 augustus worden de producten gelanceerd in het toeristische infokantoor.

DUIVENTIL KONING BOUDEWIJN - Eind december 1997 schonk het Hof de dui-

ventil en de duiven van wijlen Koning Boudewijn aan de Vlaamse Toontuinen, nu Tuinen van Hoegaarden. “In de beginjaren hadden we een duivenmelker die met die duiven aan wedstrijden deelnam, maar ondertussen zijn de Koninklijke duiven opgegeten door steenmarters. Er werd geen duivenliefhebber gevonden om verder te spelen met nieuwe duiven. Ondertussen heeft de storm van 14 juli een gat in het dak geslagen. Zo kan het hok niet blijven staan. We dachten het van de hand te doen, maar we beseffen dat we eerst toelating moeten vragen aan het Paleis. Maar we willen nog een laatste oproep doen om een vrijwilliger voor de Koninklijke duiventil te vinden”, zegt Geert Derom, hoofdtuinman van de Tuinen van Hoegaarden.

AAN TAFEL MET WIJK - In de Maagdenblokstraat in Hoegaarden staat, aan de rand van een hele nieuwe woonwijk, het nieuwe woonzorgcentrum van het OCMW: Villa Hugardis. In het woonzorgcentrum wonen 61 mensen. De nieuwe woonwijk bestaat uit een 20-tal woningen en 5 kangoeroewoningen. Om elkaar beter te leren kennen organiseren Villa Hugardis en een aantal buurtbewoners op zaterdag 21 augustus een gezamenlijke barbecue. In de tuin van het woonzorgcentrum zijn ook twee petanquebanen aangelegd die nu officieel ingespeeld worden.

VIERDE EDITIE VAN VOICES - Dit jaar stond op 21 augustus de namiddag in het teken van de stand-up comedians met in café Bonheur in Meldert een optreden van Raf Coppens, in ’t Nieuwhuys Bert Kruismans, en Gunter Lamoot in de Cerkel. Op zaterdagavond kwamen naar schatting een 1200-tal mensen naar de 4de editie van Voices. Ditmaal was het podium beneden aan het Gemeenteplein geplaatst, en zo werd de natuurlijke helling van het plein gebruikt als amfitheater. De Popkoning opende het stemmenfestival op komische wijze, en daarna brachten Marc Meersman, Koen Crucke en Ludwig Van Gysegem klassiekers. Daarna kwamen 3 talenten van eigen bodem: Katrien Smets uit Tienen, en Chaira Borderslee uit Hoegaarden, samen met pianist Jeroen D’Hoe, eveneens uit Hoegaarden. Na de pauze mochten twee stand-up comedians het volk opwarmen. Raf Coppens slaagde daar zeer goed in met zijn muzikale imitaties, maar Gunter Lamoot kon absoluut het publiek niet bekoren. Gelukkig zette Will Tura daarna alles in vuur en vlam. Juist voor zijn bisnummers werd hij in de

Figuur 153. Veel volk voor de vierde editie van Voices@Hoegaarden

bloemen gezet voor zijn 70ste verjaardag.

PROTOCOL SCHOLEN – Tienen, Hoegaarden en de secundaire scholen in beide gemeenten hebben een protocol ondertekend voor een uniforme aanpak van incidenten met leerlingen. Er zal dus heel wat aandacht besteed worden aan pesten en geweld op school.

SCHUUR VAN BABEL - In een oude Tiendschuur uit 1835 die nog toebehoord heeft aan de abdij van Heverlee, wonen nu sinds 6 jaar Jurgen De Bruyn en Erica Bourgois met hun kinderen. Ze hebben de hoeve met Schuur, waar vanaf 1984 nog een missiehuis van de paters Scheutisten was ondergebracht, de "Schuur van Babel" genoemd. "Het is de bedoeling een nieuwe sociaal-culturele invulling te geven aan het gebouw. Omdat we in Babelom wonen, een gehucht van Meldert, hebben we onze hoeve de Schuur van Babel genoemd, met een knipoog naar de Toren van Babel uit de Bijbel, waar ook heel wat culturen aanwezig waren. Het is toch prachtig in Babelom - Babylon te wonen, waar dan ook nog eens de Jordaanbeek voorbij vloeit", zegt Jurgen. Er is het woonhuis, met daarnaast het gastenhuis, de schuur zelf en achteraan een bakoven. Familiefeesten, vriendenweekends, vergaderingen van bedrijven, cursussen rond muziek, workshops, ateliers, muziekkampen, repetities van muziekensembles, het kan er allemaal. De Schuur van Babel is ook een Bed & Breakfast, maar dit is slechts een onderdeeltje. Op dit ogenblik loopt er een circuskamp. De officiële start vindt plaats in het voorjaar 2011.

MELDERT LEEFT – Op zondag 29 augustus pakt het nieuwe comité Meldert Leeft uit met een eerste groot dorpsfeest. Vanaf 10 uur is er een ambachtenmarkt, dan een dorpsbanket en in de namiddag start de Vlaamse kermis. De bedoeling van het comité en deze organisatie is Meldert kermis in de toekomst te kunnen uitbouwen.

Figuur 154. Het comité Meldert Leeft

DRUKKE ZONDAG – Het is druk in Hoegaarden op zondag 29 augustus met het Ontbijt met de Burgemeester, de 2de editie van de Hamburg Mannheimer Classic, en het dorpsevenement in Meldert.

FABRIEK VOOR GRASZAAD - Jochen Mebis, de bedrijfsleider van Hoe Garden, een tuinaanlegcentrum, kreeg de Innovatie Award Land en Tuinbouw, uitgereikt door het Innovatiecentrum. "We hebben een nieuwe meststofkorrel ontwikkeld waarin graszaad zit. Eind september wordt ons product in Gent op de Green Expo voorgesteld, maar we hebben

ondertussen een loods in Glabbeek gehuurd om daar een volledige productielijn op te starten", vertelt Jochen. In eerste instantie gaan ze nu de fabriek in Glabbeek opstarten met drie mensen, maar er zal personeel moeten bijkomen. De machine-investering vraagt iets meer dan 500.000 euro. Bestaande machines worden, door een Duits fabrikant aangepast om dit product te ontwikkelen. Het bedrijf denkt tegen het einde van het jaar productieklaar te zijn.

LANDBOUW IN GELDENAKEN - Een delegatie van de gemeente Hoegaarden was aanwezig bij het bezoek van koning Albert aan Geldenaken. Aanleiding is de 150ste verjaardag van de Landbouwcomice en een gelegenheidstentoonstelling.
Deze Landbouwcomice is de oudste van het land. Europees parlementslid Louis Michel sprak o.a. over de landbouw in de derde wereld. Michel sprak deels in het Nederlands om de aanwezigheid te onderstrepen van Vlaamse landbouwers.

ORCHIDEEËN – Hugo Abts, voorzitter van Natuurpunt Velpe-Mene, meldt dat in de Hoegaardse natuurgebieden heel wat nieuwe variëteiten van orchideeën opduiken.

HOEGAARDSE SPEELKAARTEN - Op de Raad van Bestuur van De Tuinen van Hoegaarden, werd beslist om speelkaarten van Hoegaarden te laten aanmaken. Op elke kaart staat een andere foto van een mooi plekje in Hoegaarden Er is al wel een fotobestand, maar amateurfotografen kunnen dat aanvullen. Wie nog leuke foto's van Hoegaarden heeft kan deze binnenbrengen bij het Toeristisch Infopunt.

September 2010

CEMENTLERAAR TERUG - Carl Arnauts (54), de zogenaamde cementleraar uit Glabbeek, staat op 1 september opnieuw voor de klas. Na een schorsing van 15 maanden keert de man voor het eerst terug naar Mariadal. Arnauts kwam in opspraak toen er in mei 2009 beelden opdoken die toonden hoe hij een 14-jarige leerling met zijn hoofd in een emmer mortel duwde. Op een vergadering gingen de andere leerkrachten akkoord met zijn terugkeer.

COLLECTIE GUILLUY OP GEMEENTEHUIS - Op zondag 12 september, op Open Monumentendag, kunnen de Hoegaardiers eindelijk kennis maken met een deel van de collectie van oud-schoolhoofd Albert Guilluy. "Het is de allereerste keer dat er een deel van mijn verzameling de deur uitgaat, maar ik ben wel tevreden dat er belangstelling is voor mijn bierattributen", zegt de 94-jarige meester. De kleine helft van zijn collectie wordt geëxposeerd in de Grand Cru zaal van het gemeentehuis. De meest merkwaardige stukken die de geschiedenis van het bier verhalen zijn erbij. Maar de te grote of delicate stukken bleven ten huize Guilluy. "In Hoegaarden hebben we zeven eeuwen brouwgeschiedenis, te vertrekken in 1318. De oudste stukken van mijn collectie dateren van net voor 1650, en ik eindig in 1957 bij de sluiting van de brouwerij Tomsin. De verzameling gaat net als mijn boek over de Oude Hoegaard, de Grote Brouwerijen Loriers en Hougardia. Van brouwer Pierre Celis of van de huidige brouwerij is er niets bij." Er zou interesse zijn van de gemeente om een deel van de collectie te kopen.

Figuur 155. Jef Rozenski met de bekroonde foto

TENTOONSTELLINGEN – Eddy Verloes uit Boutersem heeft na een Afrikaans avontuur kunstwerken van Jean Marie Claude Bruce, N'Diaye Cheikh en Ibrahima Seck, drie Senegalese kunstenaars, meegebracht. De werken worden geëxposeerd in het Kapittelhuys. Minister van Staat en gewezen Europees Commissaris Louis Michel, leidde de tentoonstelling in, als kunstliefhebber en ook als Afrika-kenner.
In de Grand Cru zaal van het gemeentehuis werd dan weer de Argus-fototentoonstelling geopend, met de Hoegaardse fotograaf Jef Rozenski als winnaar van de publieksprijs.

11000 MAAGDEN – In Alpaïdis 180 gaan Maurice Dodion en Pedjko Wasily dieper in op de hoeve der 11000 Maagden of hoeve Vandermolen. Vooreerst wordt dieper ingegaan op de diverse versies van legenden van Ursula en de 11000 Maagden (Zie Kroniek 1978 -2007, p. 86 en 138). De hoeve is beschermd sinds 15 oktober 1974, wat natuurlijk de restauratie niet vergemakkelijkte. Cyrille Vandermolen heeft de hoeve volledig met eigen middelen gerestaureerd, maar wel volgens de richtlijnen van Monumenten en Landschappen.

DOELSTRAAT OF PASTORIJSTRAAT? – In Alpaïdis 180 wordt het verhaal over de dorpsruzie van 1749, namelijk de heraanleg van de Doelstraat of de vernieuwing van de Pastorijstraat, met enkele wijzigingen overgenomen uit de "Geschiedenis van Hoegaarden", van Joseph Vander Velpen. (P. 95 en volgende in de editie 1981). In grote lijnen gaat het om het volgende: in 1748 had de dorpsraad eenparig een nieuwe bestrating goedgekeurd, vanaf de hoek van de Putzeysstraat tot aan de Tiensesteenweg. Rond 1700 waren er al kasseien gelegd richting Hauthem, en in 1735 werd de Gasthuisstraat in orde gebracht. Er waren twee mogelijkheden om de verbinding met de Tiense Steenweg tot stand te brengen: ofwel beneden langs de "oude heerwegh" of de Doelstraat, ofwel boven langs de Molenweg (Pastorijstraat) die kon verbreed worden. Dit gaf aanleiding tot grote ruzie. In 1749 was de kassei reeds gelegd tot aan de kerk, en de kopstukken van de gemeente wilden de weg langs de Molenweg doortrekken. Maar op 2de paasdag 1749 werd Bartolomeus Bueckens als nieuwe burgemeester verkozen. Servaes Sweerts en zijn brouwersvrienden wilden de weg langs de Molenweg, burgemeester Bueckens en zijn aanhangers langs de Doelstraat. Dit gaf aanleiding tot heel wat getouwtrek, brieven en protestnota's naar de Luikse overheid. Het gaat om een strijd tussen het kamp Sweerts of de Oude Regentie en de partij Bueckens of het kamp van de oppositie. Opmerkelijk is dat op 17 februari 1750 in de gerechtszaal van Luik de wijze uitspraak volgt dat de twee wegen, allebei zullen hersteld en gekasseid worden, weliswaar op kosten van de gemeente. Opmerkelijk in deze zaak is dat pastoor Vander Velpen, als geschiedschrijver, het kamp kiest van de Regentie, of de V Geslachten. De aanhangers van Bueckens worden afgeschilderd als mannen van weinig tel die noch lezen noch schrijven kunnen. Bueckens zelf wordt afgeschilderd als een stroman. "Achter hem staan mannen, rivalen en jaloersen van Sweerts en konsoorten", zo wordt gesteld. Ook sommige schrijvers van de Heemkundige Kring 't Nieuwhuys bezondigden zich af en toe aan "partijdigheid". Zij kozen regelmatig partij voor de Regentie of de Vijf Geslachten. Zo worden ook de aanhangers van burgemeester Jean-Baptist Van Autgaerden tijdens de revolutionnaire periode afgeschilderd als "gemeen" volk. Hubert Van Nerum, zelf verzetsman, is in zijn beschrijvingen van de binnenvallende Duitse troepen tijdens de oorlog ook bevooroordeeld. Hij spreekt hier van barbaren en bandieten, terwijl het toch gewoon om vijandige soldaten gaat.

EROSIECOÖRDINATOR - De gemeente Hoegaarden heeft een samenwerkingsovereenkomst goedgekeurd met een erosiecoördinator. Omdat Hoegaarden al een erosieplan heeft, en omdat het een erosiegevoelige gemeente is, krijgt men nu een subsidie van 42.412 euro, die gebruikt wordt voor een erosiecoördinator en diverse projecten. Het is de bedoeling dat deze coördinator van IGO-Leuven het erosiebestrijdingsplan verder zet. De gemeente opteerde voor IGO Leuven omdat men in Hoegaarden een voorlopersrol heeft gespeeld, en men al 10 jaar met IGO werkt tegen erosie.

70 KM PER UUR – De gemeente Hoegaarden wil overal maximaal 70 kilometer per uur in de gemeente. Er werden hiervoor serieuze kredieten voorzien in de begroting, maar jammer genoeg is het project in de politiezone nog niet klaar. De realisatie is voorzien in 2011.

AFVALCONTAINERS BETALEN – Een aantal verenigingen kregen laattijdig de factuur voor een afvalcontainer toegestuurd. Het ging om facturen uit 2006 tot 2008. De burgemeester verontschuldigt zich voor de laattijdige facturatie, maar elke vereniging zal moeten betalen.

STANDPUNT OVER FUSIES - Burgemeester Jean-Pierre Taverniers (CD&V) heeft in diverse media uitlatingen gedaan over mogelijke fusies en meer bepaald over Tienen, Hoegaarden en Linter. Hij werd hierover geïnterpelleerd op de gemeenteraad, omdat hij in tegenstelling tot burgemeester Marc Wijnants van Linter, een fusie niet radicaal had afgewezen. "Indien een fusie, liever niet met Tienen, mogelijk wel met Bierbeek en Boutersem", zo stelde de burgemeester. Open VLD-oppo-

sitieraadslid Herwig Princen vond dit een verkeerd signaal, dat de indruk geeft dat men in Hoegaarden voor fusies is. Burgemeester Jean-Pierre Taverniers verklaarde zijn standpunt, naar aanleiding van de vraag van minister Geert Bourgeois aan gemeenten om vrijwillig te fuseren. "Uiteraard zijn we allemaal fier Hoegaardier te zijn, maar er worden steeds meer materies naar de gemeenten gedelegeerd zonder financiële middelen. We moeten kunnen terugvallen op intercommunales of samenwerken met andere gemeenten. Zolang we het kunnen zullen we autonoom blijven. Ik heb alleen gezegd dat als we tot fusie verplicht worden, ik dat eerder met gelijkwaardige gemeenten zie, vandaar Bierbeek en Boutersem", aldus Jean-Pierre Taverniers.

1600 EURO VOOR PAKISTAN – De gemeente geeft 1600 euro voor de overstromingsramp in Pakistan, evenveel als voor Haïti. Maar Anneke Alderweireldt haalde met haar koffieverkoop in haar garage aan de Tiensestraat wel 3000 euro bijeen.

HULDIGING SPORTKAMPIOENEN - Atlete Corinne Debaets uit Meldert- Hoegaarden is telkens op de jaarlijkse kampioenenviering de meest gelauwerde sportfiguur. Ditmaal was er geen wereldtitel voor Corinne, om de eenvoudige reden dat die kampioenschappen pas om de twee jaar worden ingericht. Maar de atlete uit Meldert, militair van beroep, behaalde een resem Belgische titels: militair kampioen alle categorieën, kampioene bij de Masters op 800, 1500, 10000 meter en de cross. Ze brak ook twee Belgische records bij de Masters op de mijl en de 2 mijl. Andere gevierden waren duivenmelker Harry Smets, BC Op de Brug voor de titel in ereafdeling van het Verbond Tienen Golfbiljart, diverse ploegen van Hockey in Hoegaarden, en Sporting Hoegaarden-Outgaarden voor de behaalde kampioenstitel in 3de provinciale voetbal.

AFFLIGEM IS LEKKERSTE GEMEENTE - Affligem sleept voor Vlaams-Brabant de titel van "Ambassadeur van Vlaanderen Lekker Land" in de wacht. Met het project Affligem Hoppeland slaagde de gemeente erin om zich als hopgemeente op de toeristische kaart te zetten. Affligem mag deze titel twee jaar houden.
In de strijd om de titel van Ambassadeur Vlaanderen lekker Land haalde Affligem het van Beersel, Diest, Leuven en Hoegaarden. "We hebben niet gewonnen, maar we zijn fier toch 2 jaar de titel van laureaat van "Vlaanderen Lekkerland" te kunnen dragen. We zijn zeer goed ontvangen bij de minister

Figuur 156. De Holle Wegen Joggers

en we hebben een mooie oorkonde gekregen die we ophangen in het Infopunt", aldus schepen Marlee Lefevre.

20ste HOLLE WEGEN JOGGING - Hoegaarden Sport, een organisatie waar de jeugdhuizen 't Paenhuys en de Klup achter staan, organiseert op zaterdag 18 september al de 20ste editie van de holle wegen jogging. Zoals altijd zijn er karamellenkoersen, jeugdlopen, de 5, 8 en 15 kilometer. Voor de 20ste verjaardag werd een "20 km" in het leven geroepen. Dit is geen aparte wedstrijd, maar de besttijden van deelnemers aan 5 en 15 km worden samengeteld.

HANS VAN STIPHOUT NIEUWE VOORZITTER - Bij de Hoegaardse Open VLD waren er bestuursverkiezingen. Hans Van Stiphout wordt de nieuwe voorzitter in opvolging van Werner Cox die geen kandidaat meer was. Er zijn nu 22 bestuursleden, een verruiming met vier leden

ZUSTERS MARIADAL - De Congregatie "De Zusters met de Vereniging van het H. Hart" vierde op 26 september de 175ste verjaardag met een eucharistieviering in de Sint-Rochuskapel van Mariadal. In september 1835 legden 17 zusters de geloften af in hun congregatie, in het voormalige Beggaardenklooster Mariadal, dat ze al bewoonden sinds 1820. Sinds 1800 waren de zusters, daartoe aangezet en gestimuleerd door hun stichter EH. François Joseph Delfosse, actief in onderwijs en opvoeding, eerst in Jodoigne en Tienen, later ook in Nijvel en Hoegaarden. Op dit ogenblik zijn er nog 21 zusters in de Congregatie, waarvan er 16 wonen op het domein Mariadal, twee in Jodoigne, en drie in een Woon- en Zorgcentrum.

VERGETEN GROENTEN – Tijdens de herfstplantenbeurs in de Tuinen van Hoegaarden wordt de vergeten groenten- en kruidentuin geopend.

ZIGEUNERS IN ROMMERSOM – Op zondagnacht 26 september belandt een groep zigeuners op de carpoolparking in Rommersom. Met een tiental caravans palmden een honderdtal zigeuners een groot deel van de parking in. Aangezien hun komst niet aangekondigd was, gaf de gemeente opdracht aan de politie om hen daar te verwijderen. De gemeente bood hen zelfs een terrein naast het kerkhof aan, maar de zigeuners verkozen te vertrekken richting Wallonië, op maandag. Ze lieten wel heel wat afval achter.

MUMBOLLEN ERKEND STREEKPRODUCT - Vier maal per jaar komt de Beoordelingscommissie Streekproducten binnen VLAM samen om aanvragen voor Vlaamse traditionele streekproducten te beoordelen. Deze ronde leverde vijf erkenningen waarbij de Hoegaardse mumbollen van bakkerij Swinnen. "Je kunt zo een erkenning pas krijgen als het product minstens 25 jaar bestaat. De mumbollen zijn in feite de oude Karamellen of Munten Cesar, waarvan ik de productie een 12-tal jaren geleden van meester Guilluy overnam. Het is nu al mijn derde erkend Vlaams streekproduct na de suikervlaai en de Hagelandse moutspeculaas", aldus Benny. De Munten Cesar of karamellen Cesar dateren uit de 19de eeuw. Het gaat om de karamellen van Jean-Baptist Putzeys, een recept uit 1854. Het is echter zijn zoon César Putzeys die grote vlucht aan de karamellen zal geven.

Oktober 2010

MULK WEER DICHT – Sinds 30 september is de Moespikvest in Tienen volledig klaar en wordt de Mulkstraat weer afgesloten voor doorgaand verkeer. De Hoegaardiers verliezen dus weer hun rechtstreekse doorgang naar Tienen. Op de raadszitting van 19 oktober zal de gemeente Hoegaarden een motie goedkeuren om Mulk weer open te maken. Deze wordt naar het stadsbestuur van Tienen gestuurd. Er wordt vooral benadrukt dat het binnenrijden van Tienen, via de Moespikvest, over een viervakweg, gevaarlijk is. De gemeente die in dezelfde politiezone zit als Tienen begrijpt niet waarom dergelijke verkeersbeslissingen niet in overleg gebeuren. In de Hoegaardse raad zelf is er onenigheid, want de SP.A Hoegaarden vindt dat de gemeente zich niet moet moeien met de Tiense aangelegenheden. De CD&V en Open VLD fractie zijn wel voor de motie. Ze vinden dat als Tienen zich een centrumfunctie toemeet, de stad er zeker voor moet zorgen dat de Hoegaardsepoort open blijft. Maar de stad Tienen heeft geen oren naar de Hoegaardse argumenten. Mulk blijft gesloten, hoewel het ongeveer de doodsteek betekent voor de plaatselijke handel. Bakker Wils is daar noodgedwongen verdwenen en heeft ondertussen een winkel in Altenaken geopend.

BUSLIJN VILLA HUGARDIS - De bus zal binnenkort stoppen aan het woonzorgcentrum "Villa Hugardis", zo heeft Francy Peeters, directeur van

De Lijn Vlaams-Brabant, aan de gemeente laten weten.

JOHAN CREETEN - Na zijn opmerkelijke tentoonstelling in het "Louvre" museum in Parijs is Hoegaardier Johan Creten nu te gast op het beroemde domein van Chatsworth in Engeland, soms ook het Versailles van Engeland genoemd, voor de tentoonstelling "Beyond Limits". In het sublieme park van de Duke and Duchess of Devonshire laat hij er een drie meter hoog bronzen beeld zien "Why Does Strange Fruit always look so Sweet?".

KUNSTROUTE - Op de vergadering van de cultuurraad werden de plannen voor een kunstroute, naar analogie met Tempus Arti, maar beperkter, uiteengezet. De kunstroute in Hoegaarden zou er komen tijdens twee weekends in de maand mei 2011. Kunstenaars worden gecontacteerd om werken te maken die passen op een bepaalde locatie. Voorgestelde locaties zijn de donjon van Meldert, het Sint-Janscollege, het kasteel Struys in Overlaar, de Sint-Ermelindiskerk en kapel, de Vlooienkapel van Rommersom, de Sint-Rochuskapel, de boerderij Cipers, de Sint-Gorgoniuskerk, de gemeentelijke kiosk en het oude rusthuis.

LAATSTE REIS GEORGES MASSAER - Op 17 september ll overleed de 77-jarige Georges Massaer in Ibiza, het eiland van zijn dromen. Georges Massaer, ook wel Jos genoemd was een zeer gekende man in de regio. Hij was leraar aardrijkskunde aan de Provinciale Normaalschool Tienen van 1957 tot 1986. Daarna trok hij zich terug uit het onderwijs en legde zich toe op zijn grote passie: het reizen. Hij leerde de leerlingen van de PNT reizen, had tijdens zijn schooltijd al de Orbit Travel Club gesticht, een vereniging die jeugdreizen inrichtte. Vanaf 1986 stichtte hij zijn eigen reisclub GTS, of Geo Travel Service. Georges Massaer is een geboren Tienenaar, afkomstig van de Kabbeeksepoort. Door zijn huwelijk met Marie-Louise Benoit had hij ook sterke bindingen met Hoegaarden, waar hij heel wat voordrachten gaf, en ook nog enkele jaren voorzitter was van voetbalclub “de Klup”. Hoewel hij in Korbeek-Lo woonde bleef hij steeds afgestemd op Tienen en Hoegaarden. In de Hoegaardse kerk is er op 23 oktober nog een afscheidsplechtigheid.

WERKEN AAN DOORTOCHT - De herinrichting van de doortocht van de gewestweg N211, of de volledige doortocht door Hoegaarden, wordt aanbesteed op 4 november. Het gaat, in fasen, om de heraanleg van de zone rondom de scholen Mariadal en de Doelstraat, de Tiensestraat, Ourystraat, en de Stationsstraat. De werkzaamheden worden uitgevoerd tussen nu en de zomervakantie 2012. In die laatste periode moet de schoolomgeving in Klein Overlaar worden afgerond. De werken zullen 200 werkdagen in beslag nemen.

HET MOUTSTOCKJE VERDWIJNT – Door de toenemende drukkosten en het dalende aantal leden zal het tijdschrift “’t Moutstockje” in 2011 niet meer verschijnen. De artikels over Hoegaards bier en de biergilde zullen voortaan in het tijdschrift Alpaïdis, van het Nieuwhuys verschijnen.

VERLICHTING VALT UIT - Gedurende drie dagen viel in Hoegaarden van 6 tot 10 oktober overal de verlichting uit. Eandis liet weten dat het binnen de kortste keren de straatverlichting in centrum Hoegaarden zou herstellen. Die is de jongste drie nachten uitgevallen, uitgezonderd in afgelegen straten. Dat is gevaarlijk op de weg. Uiteindelijk bleek het euvel te komen door nieuwe instellingen in Geldenaken, omdat een deel van Hoegaarden en Outgaarden stroom krijgen vanuit Jodoigne.

EMILE VAN NERUM NIEUWE HOOFDDEKEN - De Confrérie der Vijf Notabele Geslachten van Hoegaarden is de tweede oudste vereniging van het brouwersdorp, na het Apostelengenootschap. De Confrérie werd in 1741 gesticht uit de testamentaire studiebeursfundatie van Landdeken H. Peeters. De Vijf Geslachten hadden het in Hoegaarden in het Ancien Régime, ten tijde van de Regentie, voor het zeggen. Zij waren de rijke brouwersfamilies. Thans werd, zoals de regels van de Confrérie het voorschrijven, de nieuwe hoofddeken aangesteld in het Nieuwhuys, op de Regentiedag. Emile Van Nerum wordt de 13de hoofddeken van het Genootschap. De nieuwe hoofddeken Emile Van Nerum volgde Georges Sweerts op, die dit jaar overleed. In de familiegilde van de “Groene Klaver” volgde Willy Sweerts uit Diest zijn vader Georges op. Tenslotte werd Victor Claes hoofd-onderdeken in plaats van Emile Van Nerum. Georges Sweerts was een rasechte Hoegaardier, evenals zijn opvolger Emile Van Nerum. De eerste hoofddeken in 1741 was Carolus Van Nerum, de man die in Hoegaarden de pastorie bouwde. Hij werd opgevolgd door Hendrik Struys. De volgende waren Hubertus Sweerts en Johannes Van Nerum in

1790. De vijfde hoofddeken Jacobus Van Nerum erfde het Nieuwhuys dat jaren in het bezit bleef van de familie. Daarna kwamen Henri Van Nerum, Jean-Marie Lintermans, en tenslotte Norbert Lintermans die in 1870 de Confrérie teloor zag gaan door innerlijke twisten tussen katholieken en liberalen binnen eenzelfde familie. In 1971 werd de Confrérie heropgericht in het Nieuwhuys. Charles Van Nerum werd de 9de hoofddeken. Hij werd opgevolgd door Robert Van Nerum, en Marcel Joseph. Georges Sweerts en Emile Van Nerum zijn respectievelijk de 12de en 13de hoofddeken. (Zie ook deze Kroniek oktober 2011)

ALPAÏDE WINT WEDSTRIJD – Er wordt voor het eerst een bierwedstrijd georganiseerd tussen Brussel en Leuven, en Leuven wordt de bierstad. Opmerkelijk is dat het om regionale bieren gaat: de Girardin, de Faro en Zinnebier voor Brussel, de Guldenbelle, Hof Ten Dormael en de Alpaïde voor Leuven. Winnaar wordt dus de Hoegaardse Alpaïde van Jan Dewachter en Mieke De Backer van het Nieuwhuys. Opmerkelijk is dat ze niet eens wisten dat hun bier aan de wedstrijd deelnam. Het was doorgestuurd door de Leuvense Biertherapeuten.

BLOEMBOLLEN IN HET PARK - In de Tuinen van Hoegaarden werden de eerste lentebloembollen geplant door gedeputeerde Monique Swinnen, samen met het 2de leerjaar van de basisschool uit Hoegaarden. Hoofdtuinman Geert Derom: "We hebben die bloembollen geplant in een nieuwe border aangelegd door de Nederlandse landschapsarchitecte Jacqueline van der Kloet. De border kadert in een Europees project voor duurzaam parkbeheer."

GEZOND SNOEPEN BIJ STEKELBEES - Landelijke Kinderopvang vzw wil de kindjes gezond leren eten.. "Omdat kinderen als tussendoortjes nog teveel ongezonde voeding krijgen als koekjes, suikerwafels en chocolade, hebben we een project gestart rond gezonde voeding", aldus Sofie Verrydt, verantwoordelijke van het project, dat nu in de Landelijke Kinderopvang Stekelbees in Hoegaarden werd voorgesteld. Er werden themadagen ingevoerd: een fruitdag, graandag, groentedag en zuiveldag, voor de tussendoortjes. Drie dagen per week wordt gewerkt rond die thema's. Er wordt hiervoor samengewerkt met hoeveproducenten.

SMAAKPOLITIE – Twee Hoegaardse horecazaken werden door de Smaakpolitie, een VT4 televisieprogramma, doorgelicht. Het Kouterhof en het Kapittelhuys kregen bezoek van Benny Bax. Op enkele details na was alles in orde in het Kouterhof, en de brasserie kreeg de sticker van de Smaakpolitie. Het Kapittelhuys kreeg hem niet.

INHULDIGING AUTIKLAS - SLO Mariadal is een school met gespecialiseerd onderwijs voor traag- of moeilijk lerende kinderen en voor kinderen met leerstoornissen. De instroom van leerlingen met ASS of autisme spectrum stoornis, in de school groeit gestadig. Momenteel zijn er 16 dergelijke leerlingen op een totaal van 154 leerlingen. SLO Mariadal heeft daarom een autiklas binnen de school opgericht op 1 september, maar de klas werd pas op 19 oktober feestelijk ingehuldigd.

GEMEENTELIJK STRUCTUURPLAN - De gemeenteraad van Hoegaarden kreeg tekst en uitleg bij het gemeentelijke structuurplan. D+A Consult gaf de visie op de ruimtelijke ordening. Normaal moet Hoegaarden alleen woonvoorzieningen treffen voor de eigen bevolking. Er kunnen alleen industrieën bijkomen op maat van de bevolking, dus geen tweede bedrijf als InBev. Toch worden bovenlokale activiteiten als de brouwerij en de Tuinen aanzien als een troef. Er worden vijf compacte woonkernen behouden: Hoegaarden, Outgaarden, Hauthem, Hoxem en Meldert, van mekaar gescheiden door landbouwplateaus, en valleien waar vooral aandacht gaat naar natuur. Nieuwe appartementsgebouwen worden alleen mogelijk in Hoegaarden, niet in de andere woonkernen. Uit het plan zou blijken dat er nog voldoende woonmogelijkheden zijn. De woonuitbreidingsgebieden aan de Nermbeek (Delleke), en het kerkhof worden als langetermijnreserve gehouden, en dus niet aangesneden. Lokale bedrijven mogen er wel bij. In de deelgemeenten kunnen de bestaande bedrijven behouden worden, maar nieuwe moeten zich in Hoegaarden vestigen. Er is nog een groot terrein in Altenaken van om en bij 3 ha vrij, maar dat kan voorlopig niet ingevuld worden, omdat er geen ontsluitingsweg is. De woonkernen van Rommersom, Elst en Babelom worden bevroren. Er wordt gehoopt dat het structuurplan in september 2011 definitief vastgelegd wordt.

SOFIE VAN GELDER MET NIEUWE ROMAN - In 2009 kwam de debuutroman van

Sofie van Gelder, "Het meisje in mijn hoofd" uit bij uitgeverij Mozaïek. Thans is het tweede boek uit van deze 20-jarige uit Hoegaarden, die docente Frans, godsdienst en geschiedenis is, aan het Sint-Pieterscollege in Leuven. De titel is "Moeders liegen niet (Of wel?)" en gaat over een dertienjarig meisje en haar relatie met haar manisch-depressieve moeder. Belangrijk thema voor jongeren in dit boek is "hoe omgaan met een psychisch zieke ouder".

DERTIENDE HALLOWEEN - Jeugdhuis "de Klup" organiseerde op zaterdag 30 oktober de 13de, en vermoedelijk laatste Halloweentocht, met vertrek ditmaal aan de sporthal van Hoegaarden. Wie aan de tocht deelnam kreeg achteraf om 23 uur nog een gratis, spetterend optreden van de Magical Flying Thunderbirds in de sporthal. De nieuwe locatie van de Klup, namelijk de cafetaria van de sporthal is nog niet klaar voor dit evenement. Er waren dit jaar 1500 deelnemers aan de tocht.

MAARTEN VANGRAMBEREN – Maarten Vangramberen van Sporza is één van de bekende Vlamingen die in Meldert is komen wonen. Samen met Bart Schols van de VRT-nieuwsredactie is hij de peter van de tocht "Dwars door Burkina", een nieuw fondsenwervend initiatief voor Broederlijk Delen. De tocht vindt plaats van 29 oktober tot 7 november.

November 2010

FOTOTENTOONSTELLING - Tot 30 november loopt in de Grand Cru zaal van het gemeentehuis de fototentoonstelling "Over de rand". In de fototentoonstelling "Over de rand" geeft persfotograaf Michiel Hendrickx een eigen kijk op het fenomeen "rand".

DUIVENBOND KAPT ERMEE – Een paar weken geleden heeft de Hoegaardse duivenbond er definitief het bijltje bij neergelegd. Zo verdwijnt een vereniging die meer dan 100 jaar in Hoegaarden bestaan heeft. De oom van Irma Saelmaekers had er al één in het latere café Selleke, want de naam Selleke, kwam van Irma's echtgenoot Frans Michel. Toen was dat de enige duivenbond in de regio. Door verplichting van de duivenbond zijn ze in de jaren '60 moeten gaan samenspelen met café Brem, onder de naam Verbroedering. Bij Brem kwamen alleen liefhebbers uit Hoegaarden, bij Selleke kwamen ze uit heel de regio. Selleke sloot in 1981 en het café ging nog enkele jaren door met andere uitbaters. Sinds 1985 waren er nog alleen duiven bij Brem. Er waren toen nog 71 leden en 2000 ringen, terwijl er dat in 1966 94 waren, en 6000 ringen. Daarna is de nationale duivenbond begonnen met teveel maatschappijen toe te laten. In 1999 maakte Hoegaarden nog een verbond met Kerkom en in 2002 met Goetsenhoven. Na de verbouwingen bij Brem in 2005, moesten ze daar door plaatsgebrek vertrekken en na enkele omzwervingen eindigden ze het laatste seizoen in de Pax. Het voorbije jaar waren er op een totaal van 22 leden, nog 8 liefhebbers die kwamen inkorven. De meeste leden speelden ondertussen in Geldenaken, omdat dat gunstiger uitviel voor hen. Ten huize Luc De Bruyn gebeurde de jongste jaren alle administratie. Nu zijn alle activiteiten gestopt.

VIDEOCLIP IN KAPEL – Tom Van Landuyt kwam voor de opname van zijn clip "Vrijheid" in de Sint-Catharinakapel van Hauthem terecht. De clip gaat over een mislukt huwelijk. Je ziet actrice Eva Duyvestein in snelle vaart over de Hoegaardse ruilverkavelingswegen naar de kapel fietsen. Intussen is Van Landuyt met zijn band aan de slag in het kerkelijke decor met drumstel voor het altaar.

JONG N-VA – Er wordt een nieuwe Jong N-VA-afdeling Tienen- Hoegaarden boven de doopvont gehouden. Ze willen Tienen nieuw leven inblazen. Wat met Hoegaarden moet gebeuren is niet zo duidelijk.

VRAAG NAAR AGENT - In Hoegaarden werd de bijdrage van de gemeente aan de politiezone Tienen-Hoegaarden goedgekeurd. Het gaat in totaal om een bedrag van 532.541 euro. Dit betekent 11,8% van de totale dotatie aan de politiezone, de rest wordt door Tienen bijgelegd. De Open VLD –oppositie vindt dat voor bijna 12% er wel een bijkomende wijkagent mag komen, bovenop de twee die er zijn. Burgemeester Jean-Pierre Taverniers: "Er is een discussie op gang, waardoor we een half time agent bij zouden krijgen. Dan moeten de wijken wel anders gegroepeerd worden, bv Hauthem, Meldert, Hoxem en Kumtich, en aan de andere kant Outgaarden met Bost en Goetsenhoven, dus over de gemeentegrenzen heen".

LEJKES VAN VRUGGER - De Totale Waanzin brengt op woensdag 10 november om 21 uur in 't Paenhuys een nieuwe editie van het jaarlijkse "Armis-

tis-concert". De Waanzin brengt oude liedjes van vroeger. Luc Vandeplas: "We gingen op zoek naar authentieke liederen die op communies en trouwfeesten werden gezongen tot in de eerste helft van de vorige eeuw. Van deze liedjes bestonden geen gedrukte teksten of arrangementen. We ontdekten een paar Hoegaardiers die nog een gans repertoire van deze liedjes bezaten". Suzanne Swellen (79j), en Georges Nicolaes (84j) gaan zelf een aantal van deze liedjes zingen. De andere worden gebracht door Fred Depré, Chris Mazarese en De Waanzin.

Het is heel erg dat we onze Smidse in 't Paenhuys moeten verlaten. We krijgen hier nu een kale ruimte in de plaats, het lijkt wel op een operatiezaal. We zullen heel wat werk hebben om dit gezellig in te kleden", vertelt Willem-Jan Raddoux, voorzitter van de jongerenraad. Op 26, 27 en 28 november zijn er nog de 48 uren van 't Paenhuys. "Dit wordt al een afscheid van ons oude Paenhuys, maar als het aan ons ligt volgt er nog een grote activiteit. Waarom niet zelf alles afbreken?", zegt Willem-Jan. Luc Vandeplas voorzitter van het jeugdhuis: "We hebben nog geen precieze timing voor de verhuis. We zitten hier in het Paenhuys met 2 verbouwingsdossiers, één van de gemeente en één van het OCMW. Normaal begint men bij het OCMW eerst te werken, en dan verdwijnen onze secretariaatslokalen. De bedoeling is op dat ogenblik, waarschijnlijk in februari 2011, volledig naar de Polder uit te wijken".

VOETGANGERSBRUG – Hoegaarden is het noodweer van 13 en 14 november goed doorgekomen, maar de noodbrug voor voetgangers en fietsers aan de Kleine Molen is wel verzakt en ingestort. Grote delen van Vlaanderen zijn door de aanhoudende regen ondergelopen.

150 JAAR VML – Op 14 november, precies op de 150ste verjaardag, viert VML met een Academische zitting in het Kouterhof. Er wordt een presentatie gebracht van "150 jaar Muziek", door Peter Laermans.
"Dokter Jan Baptist Van Nerum legt op 14 november 1860 met grote geestdrift zijn plan uit op de gemeenteraad. Hoegaarden moet, net zoals Tienen, een muziekharmonie krijgen.
Toch had Hoegaarden al vroeger een muziekharmonie. In 1828 werd de muziek- en zangvereniging "Sint Cecilia" gesticht. Door politieke twisten tussen katholieken en opkomen-

Figuur 157. Suzanne Swellen en Georges Nicolaes met oude liedjes

JEUGDHUIZEN KLAAR VOOR VERHUIS - In Hoegaarden staan de twee jeugdhuizen klaar voor een verhuis. De Klup verhuist definitief naar de cafetaria van de sporthal op 13 en 20 november, terwijl het Paenhuys tijdelijk in de Polder zal moeten trekken. "Dit is uiteraard een noodoplossing.

de liberalen verdween de vereniging in 1854.
In 1860 werden in de gemeenteraad van Hoegaarden drie nieuwe leden verkozen. Dokter Jan Baptist Van Nerum, liberaal van het eerste uur, jeneverstoker Karel Emanuel Loriers, gematigd liberaal en zakenman Henri Vandertaelen katholiek van oudsher. Zij haddden het plan om aan Hoegaarden een muziekvereniging te schenken. Ze konden de liberale burgemeester, notaris Putzeys, overtuigen en in de gemeenteraad van 14 november 1860 werd de hoge toelage van 2000 frank gestemd voor de aankoop van de nodige instrumenten.
In februari kwam de vereniging voor de eerste maal samen in "'t Nieuwhuys". Daar werd burgemeester Putzeys tot voorzitter en Dokter Van Nerum tot ondervoorzitter verkozen. De muziekvereniging kreeg als naam "Société de Musique les Mélomanes de la Grande Ghète", met als vergaderlokaal "'t Nieuwhuys" en als repetitielokaal "'t Cleyn Paradis" in de Knorrestraat, huidige Pastorijstraat. Apotheker Moisard uit Tienen werd aangesteld als dirigent. In september, bij Hoegaarden kermis, trok de harmonie voor het eerst rond het dorp.
Op 23 februari 1862 kreeg de harmonie haar vaandel. Deze eerste vlag bevindt zich op dit ogenblik op de permanente tentoonstelling in het Kapittelhuys.
In 1864 kwamen dreigende wolken opdagen. Politiek in een dorp werd gevoerd in de ontspanningsverenigingen. In Hoegaarden was dit in de harmonie. Zo wilden liberalen en katholieken, beide de harmonie langs hun kant krijgen. Het werd een strijd tussen de liberaal Putzeys en katholiek Alex Nijs. Wat later moest de harmonie "'t Cleyn Paradis" en "'t Nieuwhuys" verlaten omdat ze volgens de uitbaters te liberaal werd. Dit speelde in de kaart van de liberalen die in het gemeentehuis een nieuwe zaal lieten inrichten om concerten en muzieklessen te geven.
In 1869 werd door de gemeenteraad het plan goedgekeurd om op het gemeenteplein een kiosk te bouwen waar de harmonie in openlucht concerten kon geven. Maar de harmonie, die voor het grootste deel uit katholieke leden bestond, weigerde de kiosk te gebruiken omdat het plan goedgekeurd was door de liberalen, die de meerderheid vormden in de gemeenteraad.
Wanneer in 1870 het tienjarig bestaan van de harmonie gevierd moest worden bleven liberalen en katholieken elkaars plannen dwarsbomen met als gevolg dat het verjaardagsfeest niet kon doorgaan. In 1872 kocht Theodoor Van Nerum "'t Cleyn Paradis" en stelde zijn zaal onmiddelijk ter beschikking van de muziekvereniging. De katholieke harmonieleden verhuisden dadelijk met hun vlag, instrumenten en meubels van het gemeentehuis naar "'t Cleyn Paradis". De liberale fractie weigerde te volgen en bleef op het gemeentehuis repeteren.
Op 10 februari 1873 kwam de gemeenteraad bijeen, om uit te maken welke van de twee fracties de echte was. Het werd een woelige zitting, waar beide partijen gelijk dachten te hebben, maar geen van beiden dit kon bewijzen. De gevolgen waren nadelig voor beide partijen: niemand had nog voldoende muzikanten voor een harmonie.
In 1874 was er nog altijd geen verandering gekomen. Beide partijen maakten hun eigen kermisprogramma en wilden de plannen van hun tegenstrever dwarsbomen. De liberalen, die geen concert konden geven, deden beroep op de harmonie van Jodoigne. Op maandag van Hoegaarden kermis heerste er grote opwinding in het dorp. De harmonie van Jodoigne was op komst en ging uitdagend naar "'t Cleyn Paradis", waar de "katholieken" gereed stonden om uit te gaan. Er ontstond een vechtpartij. Verschillende muziekinstrumenten werden vernield. De Walen werden uit het dorp verjaagd en het kermisprogramma viel volledig in duigen.
Dertien jaren lang had de strijd in en rond de muziekvereniging geduurd, maar vanaf dat ogenblik scheen er een rustigere periode te zijn ingetreden. De katholieke fanfare bleef in "'t Cleyn Paradis" repeteren.
Langs de andere kant werd Arthur Putzeys tot burgemeester van Hoegaarden verkozen. Hij herstelde de liberale macht en breidde ook de liberale muziekfractie uit. Vanaf toen bestonden er in Hoegaarden twee fanfares, beiden onder dezelfde naam "Les Mélomanes de la Grande Ghète", maar met verschillende kleur.
Vanaf nu volgen we enkel de katholieke fractie.
In 1919, na een onderbreking van vier jaar door de oorlog, herneemt de katholieke fanfare haar vroegere activiteit en wordt opnieuw een harmonie. Herberg "'t Cleyn Paradis" is intussen bouwvallig geworden waardoor men op zoek moet naar een nieuw lokaal. In afwachting wordt er in de Broederschool gerepeteerd. Meerdere malen wordt er gewisseld van voorzitter en lokaal. In 1922 was het lokaal in "Au Cercle", gelegen in de Doelstraat tegenover Dr. Stes. Th. Collart was er uitbater. In 1926 wordt de "Patria", gelegen in de Tiensestraat over het huidige café Pax, als lokaal genomen bij Leopold

Billen. Later zou dit “Serin” worden. In 1929 wordt er verhuisd naar de “Waranda”, op de beek, gehouden door Robert Giroulle. De grote moeilijkheden waarmee de katholieke harmonie tussen de twee wereldoorlogen af te rekenen heeft, temperen aanzienlijk de bloei van de vereniging. En op het ogenblik dat nieuwe plannen worden gesmeed om aan deze toestand te verhelpen, breekt de tweede wereldoorlog uit, waardoor de harmonie haar bedrijvigheid nogmaals moet staken.

In 1946 wordt er opnieuw gestart in de Broederschool. De harmonie komt onder het voorzitterschap van Emiel Steenwegen en dit bestuur neemt ook de beslissing om de naam te wijzigen. Zij kiezen als nieuwe naam “De Vrije Muziekliefhebbers van Hoegaarden”, afgekort VML, en schaffen zich een nieuwe vlag aan met deze naam. Karel Romme wordt dirigent van “De Vrije Muziekliefhebbers”. Hij gaat in 1957 met zijn vereniging over naar het nieuwe lokaal “Pax” in de Tiensestraat. In 1961, als herdenking van de stichtingsvergadering, viert de harmonie haar honderdjarig bestaan met een praalstoet en ontvangst op het gemeentehuis.

In 1970 worden de muzikanten plechtig ontvangen op het gemeentehuis door liberaal burgemeester André Hettich. Enkele maanden later, na de gemeenteraadsverkiezingen, trekken zij opnieuw door het dorp, om de val van het 74 - jarig liberaal bewind te vieren.

In die periode wordt, onder impuls van Louis Laermans, de harmonie voorzien van prachtige kostuums en wordt het majoretten- en trommelkorps opgericht. Laurent Dewael wordt als instructeur aangetrokken.

Als eerste in de streek is Hoegaarden getuige van een feestelijke optocht van een superformatie met 42 majoretten, 30 trommelaars en 51 muzikanten, op 9 oktober 1971. Wat later komt voorzitter Emiel Steenwegen te overlijden en wordt opgevolgd door Arthur Stockmans, één van de pioniers uit 1946. In 1974 gaat de voorzittersfunctie over naar Emiel Van Nerum. Emiel zal de volgende jaren, samen met zijn ploeg, zorgen voor optredens in binnen- en buitenland. Voor de 115de verjaardag in 1975 wordt de nieuwe, huidige, vlag aangeschaft.

In 1978 wordt de vzw “De Vrije Muziekliefhebbers Hoegaarden” opgericht en wordt Charles Romme als dirigent opgevolgd door Roland Moreau. Deze periode is eveneens de start van de VML Big Band met Janneman.

In 1980 komt Lambert Nijs aan bij VML als instructeur van het trommelkorps. Het majorettenkorps maakt een overgang naar twirlgroep en wordt enorm actief in wedstrijden overal in België.

Roland Moreau wordt in 1987 als dirigent opgevolgd door Bob Mesens. Bob zal bij VML een opleiding van jonge muzikanten starten, de voorloper van de huidige jeugdwerking.

In 1989 komen de harmonie en de brouwerij tot een overeenkomst en dadelijk wordt VML aangepast aan de “Hoegaarden” opdracht. De volgende jaren worden er vele optredens verzorgd als “Muziekband van de Brouwerij van Hoegaarden” De verbondenheid tussen VML en de “Brouwerij van Hoegaarden” zal zo sterk worden dat sinds 1999 ook de outfit van de muzikanten het “Hoegaarden” logo draagt. In 1990 volgt Guido Dreesen Bob Mesens op als dirigent. Hij brengt de VML jeugdopleiding naar buiten door de jaarlijkse organisatie van een jeugdavond. 1993 wordt weer een belangrijk jaar voor VML. Argo Penné wordt aangetrokken als nieuwe dirigent. Onder impuls van Argo wordt VML de drijvende kracht achter de oprichting van de muziekschool van Hoegaarden. Samen met de collega's van MGG worden er een heleboel acties opgezet om de Hoegaardse jeugd naar de muziekschool te krijgen.

Intussen staat de VML drumband onder de leiding van Peter Laermans. Achtereenvolgens wordt de band Brabants en Belgisch kampioen.

In 1995 vieren het VML majoretten- en trommelkorps hun 25-jarig bestaan, precies in het jaar dat VML 135 jaar bestaat. Op dat ogenblik heeft VML nog het enige showmajorettenkorps in Oost-Brabant en is het trommelkorps geëvolueerd naar een slagwerkensemble.

Omdat het aantal toeschouwers op de concerten steeds stijgt wordt VML in 1996 gedwongen om het KrokusConcert te verhuizen naar de Hoegaardse sporthal. Het concert wordt vanaf dan professioneel aangepakt en voorzien van klank- en lichtspel. Dat jaar wordt de werking van het majorettenkorps stopgezet. O.l.v. dirigent Argo Penné promoveert de VML Harmonie in 1998 naar 1ste afdeling. De VML Big Band evolueert van showorkest naar een echte Big Band en start met het aanleren van het big band repertoire.

In oktober vertrekt de VML Jeugd voor het eerst op muziekweekend. Met het muziekweekend is ook de VML jeugdwerking opgestart. Tijdens het Krokusconcert van 1999 is er de creatie van “The Legendary White” van componist Johan Nijs. Dit werk werd speciaal opgedragen aan het witbier en de brouwerij van Hoegaarden.

Het KrokusConcert van 2000 wordt het laatste optreden van het VML Slagwerkensemble..
Een jaar later wordt het jaarlijks KrokusConcert omgevormd tot een themaconcert. Met “Visit to America” start een reeks themaconcerten die professioneel uitgebouwd worden en die het hoogtepunt vormen in het VML werkingsjaar.
Dat jaar wordt ook gestart met compte. Datzelfde jaar krijgt Emiel Van Nerum de titel van erevoorzitter.
In oktober 2004 organiseert de VML Jeugd voor het eerst het eetfestijn “Bella Italia”. Hierbij wordt een optreden voorzien van het VML Jeugdorkest. In 2007 wordt de muziekschool van Hoegaarden officieel erkend als filiaal van de Academie Regio Tienen. Dit is het

Figuur 158. Een ludieke vakbondsactie aan de Kluis

“Hoegaarden in the Mood”, een optreden van de VML Big Band op het pleintje voor het Parochiecentrum ondersteund met een gezellige barbecue.
In september 2002 gaat VML over tot de oprichting van het VML Jeugdorkest. Deze groep komt onder leiding van Peter Laermans. Het VML Jeugdorkest is opgericht om een brug te slaan tussen de muziekschool en de VML Harmonie.
Voorzitter Emiel Van Nerum maakt in 2003 van de nieuwe vzw regeling gebruik om plaats te maken voor Danny Bisresultaat van de vele promotieacties waarin VML een belangrijke rol speelt.
2010 wordt het jaar waar de modernisering van VML zeer duidelijk wordt, met een nieuw eigentijds logo, moderne kledij en een mooi jubileumprogramma.”

VLIEGTUIGJE MAAKT NOODLANDING - Een sportvliegtuigje heeft maandagavond 15 november een noodlanding gemaakt in een open veld aan de Waversesteenweg in Hoegaarden. Tijdens de vlucht was de motor van het vliegtuig stilgevallen. De piloot slaagde er in het toestel veilig aan de grond te zetten. Niemand raakte gewond en het toestel liep bij de noodlanding ook geen schade op. Omdat er geen toelating werd gegeven om weer op te stijgen bleef het toestel aan de grond. Het werd uiteindelijk gedemonteerd en weggetakeld.

LUDIEKE VAKBONDSACTIE – Op 24 november voerden vakbondsafgevaardigden van ABInbev uit heel het land een ludieke actie aan de poorten van de brouwerij De Kluis. Het was een symbolische actie die een tweetal uren duurde, en waarbij de afgevaardigden hun armen omzwachteld hadden, op krukken liepen, een neksteun of een breez droegen, of in een rolstoel zaten. “Hiermee willen we het arbeidsongevallenbeleid aankaarten. Daarenboven stellen we dat in Hoegaarden zelfs het

sociaal overleg niet meer mogelijk is en dat de CAO's moeizaam toegepast worden", aldus de vakbonden. "De deur van het management staat altijd open, maar blijkbaar verkiezen de bonden actie", aldus Karen Couck, de woordvoerster van ABInbev. "De arbeidsongevallencijfers worden vervalst in die zin dat men personeelsleden thuis gaat afhalen om hen in de brouwerij alternatief onnuttig werk te laten uitvoeren. Zo komt er geen registratie. Dat valt gunstig uit voor de verzekering en zo haalt de directie een dikke bonus", aldus de vakbonden. Volgens InBev waren er in 2010 maar drie arbeidsongevallen in Hoegaarden, waarvan twee met werkonderbreking en één persoon die vrijwillig alternatief werk opnam.

START NUTSWERKEN - Het gewest, de gemeente, Aquafin en Riobra werken samen aan de vernieuwing van de gewestweg van in Overlaar tot Altenaken, en aan de twee schoolomgevingen in Hoegaarden. De eerste fase slaat op de Stationsstraat, fase twee op de Ourystraat en het kruispunt met de Doelstraat. Nadien volgen Doelstraat, Tiensestraat, en Overlaar. Einde november begint de aanpassing van de nutsleidingen in de trottoirs en de aansluiting van de huizen, aan de Stationsstraat en E. Ourystraat. Dit loopt tot februari. Daarna wordt het wegdek aangepakt. Tijdens de nutswerken blijft het verkeer mogelijk. Bij de start van de werken raakte de Stationstraat enkele dagen zonder telefoon.

TWEEDE AED-TOESTEL - De tweede automatische externe defibrillator (AED) werd aan het gemeentehuis in Hoegaarden aangebracht. Het toestel werd geschonken door Huguette en Gilberte Meeuwens, vroeger de drijvende krachten achter Overlaar kermis. Dit toestel kan mensen in geval van hartstilstand reanimeren. Er was een sterke delegatie van Overlaar aanwezig op het gemeentehuis. Op 28 juli 1984 was er de eerste editie van Overlaar kermis op de terreinen Meeuwens. Vanaf 1985 werd de kermis na onenigheid zelfs dubbel gevierd. In 1988 was men al aan de 5de editie toe, maar toen verdween dit sociale gebeuren. Het vorige AED-toestel, geschonken door Jos Cauwberghs, bevindt zich aan de bibliotheek.

December 2010

STRAFFE STREEK - Het nieuwe boek "Proef Vlaams-Brabant. Straffe Streek"dat een 300-tal bladzijden telt, is op dit ogenblik tegen 6 euro te koop in de het Toeristische Infopunt van de Tuinen van Hoegaarden. Tussen alle Vlaams-Brabantse producenten van streekproducten staan ook vier Hoegaardse producenten: brouwerij de Kluis, bakker Benny Swinnen, Jos Cauwberghs en brouwerij 't Nieuwhuys

DE STEENGROEVE OVERLAAR 100 JAAR DICHT - G. Stoops en R. Nijs publiceerden een overzicht van de bouwstenen uit onze ondergrond. De Haspengouwse bodem leverde de tuffeau van Lincent, het kwartsiet van Rommersom, de Gobertangesteen... Het hertogdom Brabant leverde vijf soorten ijzerzandsteen. G. De Geyter wijst op het belang van het kwartsiet van Rommersom, een hard materiaal geschikt voor gebouwen en bestrating. De ontginningen kwamen voor in Overlaar, Bost, Goetsenhoven, Outgaarden, Hoegaarden, Huppaye en Marilles.Hij brengt in herinnering dat in 1910 de laatste steengroeve in Overlaar sloot. Ze was in handen van de gebroeders Ausloos.

DE VRIENDENKRING "ZO MAAR" - In Hoxem werd dit jaar na 13 jaar onderbreking opnieuw een kermis ingericht. Pierre Hermans, de drijvende kracht achter het initiatief: "We hebben die kermis ingericht onder de naam "Zo Maar", en daar is nu een nieuwe vriendenkring uitgegroeid met dezelfde naam. De bedoeling is dat we ons structureren. Volgend jaar in de 2de helft van juni komt er zeker opnieuw Hoxem kermis in een mooie feesttent". Het nieuwe comité sloot het jaar af met een feestje in de parochiezaal.

BIODIVERSITEIT EN KOESTERBUREN - De Vrije Basisschool Mariadal en Bijzonder Lager Onderwijs Mariadal werden in de bloemetjes gezet door een afgevaardigde van Jean-Pol Olbrechts, gedeputeerde voor leefmilieu. De scholen zetten zich in voor biodiversiteit en ontvingen hiervoor ook subsidies van de provincie. De nieuwe biokit over biodiversiteit voor basisscholen werd voorgesteld. In Mariadal droegen kinderen, leerkrachten en ouders hun steentje bij. VBS Mariadal sprong ook op de kar van de biodiversiteitscampagne "Je hebt meer buren dan je denkt". Ze kozen de geelgors en blauwe gors als "koesterburen" en bouwden aan een tentoonstelling over deze vogels.

DEGUSTATIE VAN WIJN - De Aalmoezeniers van de Arbeid, de congregatie die achter het Sint-Janscollege staat, doet al meer dan 50 jaar aan missiewerk in Congo. De Commanderij Hoegaarden, die maande-

lijks in het kasteel van Meldert vergadert, organiseerde twee jaar geleden al een benefietdegustatie, t.v.v. deze projecten in Congo. Toen werd 6000 euro ingezameld, waarmee een nieuw schooltje met twee lokalen en een administratieve ruimte gebouwd werd, niet ver van Lubumbashi. De werken zijn echter verre van voltooid en er is nood aan een bijkomend klaslokaal. Vandaar dat de Wijncommanderij op 5 december een nieuwe benefietdegustatie organiseerde.

MERKWAARDIGE ALPAÏDIS – Alpaïdis nummer 181, van december is een merkwaardig nummer, met alleen namen van leerlingen die op leerlingenfoto's van Mariadal bewaard zijn. Verder geen informatie in.

10 JAAR OXFAM – De wereldwinkel bestaat 10 jaar in de Tiensestraat, maar de viering vindt plaats in de Tuinen van Hoegaarden met een kerstmarkt. Voorzitster Heidi Vertommen: "In die 10 jaar werd Hoegaarden Fair Trade gemeente, en volgend jaar wordt werk gemaakt van een gemeentelijke raad voor ontwikkelingssamenwerking.

AANTAL INWONERS – Op dit ogenblik zijn er in Hoegaarden 6568 inwoners, waarvan 3240 mannen en 3328 vrouwen. Er waren het voorbije jaar 67 overlijdens en 71 geboortes, waarvan 41 jongens en 30 meisjes. Er werden 24 huwelijken voltrokken en er waren 10 echtscheidingen.

ANDENKEN PROJECT - Vijf vrienden uit Hoegaarden hebben zich het lot aangetrokken van een vergeten liefdesliedje van Koning Leopold I dat ze in de Koninklijke bibliotheek terugvonden. Het werd geschreven door de Hertog van Saxen-Cobourg lang voordat hij koning was, in 1811, voor zijn toenalige geliefde Polycena.. "We dachten er één versie van te maken, maar met de hulp een 50-tal mensen, zijn het er 9 geworden. Het is een open project dat we onder de naam "Andenken", naar de titel van het liedje, via Facebook en You Tube lanceren. Het is de bedoeling dat andere mensen er nog versies van maken", vertellen David Lamey en Joris Thys. Andere medewerkers waren Wim Van Gelder, Kathleen Nicolaes en Wilfried Pulinckx.

KLUP OPEN AAN SPORTHAL – In het weekend van 18 en 19 december gebeurt de definitieve verhuis van de Klup naar de nieuwe locatie. Dat weekend bij de kerstmarkt in de sporthal is de Klup al open, en ook in de daaropvolgende week bij het zaalvoetbaltornooi van de gefusioneerde Pax United en Real Amigos.

Figuur 159. Tien jaar Oxfam Wereldwinkel

COLLECTIE GUILLUY - Op dinsdag 21 december wordt in Hoegaarden de gemeentebegroting besproken. Daar is ruimte in voorzien voor de aankoop van een gedeelte van de collectie Guilluy. Het is de bedoeling die achteraf permanent te exposeren. Oud-schoolhoofd Albert Guilluy heeft de belangrijkste collectie van Hoegaardse bierattributen.

CONTAINERPARK NOG SLECHTS DRIE DAGEN OPEN - Uit de analyse van het aantal bezoekers van het containerpark blijkt dat het aantal bezoekers redelijk beperkt is en dat het zeker haalbaar is om twee bijkomende dagen te sluiten. Door deze vermindering van openingsuren zou de gemeente 20.000 euro per jaar besparen.

JACQUES VERBIST - Acteur, schilder en tekenaar Jacques Verbist (61) uit Schoonderbuken, maar afkomstig uit Hoegaarden (Luxor of Flôwre Gàkke) plant in 2011 een hele resem tentoonstellingen, misschien zelfs in Los Angeles. Jacques Verbist werkt al jaren samen met de Zichemse regisseur Rob Van Eyck. Hij speelde onder meer de hoofdrol in de films "After-man", "Blue Belgium" en "Mirliton". Daarnaast duikt hij geregeld op in reclamespots. Toch zijn tekenen en schilderen zijn grote passie.

AANVRAAG VOOR WINDMOLENS - Electrawinds, een energiebedrijf uit Oostende dat groene stroom produceert heeft een aanvraag ingediend voor zeven windturbines langs de E40 in Outgaarden. Tussen Kerstmis en Nieuwjaar wordt dit dossier bij de gemeente verwacht, maar op woensdag 12 januari is er hierover al een eerste infovergadering gepland.

UITBREIDING GEMEENTESCHOOL - Volgend jaar bestaat de Hoegaardse gemeentelijke basisschool 125 jaar en dat gaat gevierd worden. Schepen voor Onderwijs Fred Francart: "Er is een werkgroep opgericht, en het is nu wachten op de ideeën van die mensen voor de viering. De directeur en de voorzitter van de oudervereniging komen op het eerste schepencollege van januari hun plannen uiteen zetten. Dan gaan we zien welk financieel plaatje daaraan vastzit". Ondertussen barst de gemeenteschool uit haar voegen, en zijn er plannen voor uitbreiding. Op de gemeentebegroting zijn 20.000 euro inleidende kosten voorzien, om te onderzoeken hoe best de behoefte aan bijkomende klaslokalen opgelost wordt. Vermoedelijk wordt het een bijkomend gebouw links van de school, tegen de vroegere bank aan.

WITTE KERST – Er is een nooit geziene sneeuwval de voorbije weken. Het vriest eigenlijk al van in november, en voor het eerst sinds 1964 is er een witte kerst. Het strooizout is ongeveer overal op. Op 24 december ligt er weer een dikke sneeuwlaag bij. Voor de tweede maal in één week tijd is het hele land weer verlamd. In Hoegaarden leveren de landbouwers goed strooiwerk, maar tegen deze sneeuwmassa is geen kruit gewassen.

HANGAR STORT IN - Aan de hoeve Peeters in Hauthem, stort een hangar in, onder het gewicht van de sneeuw. Het dakgebinte valt door een paardencamion. Er blijven zo'n 12 meter van de 32 meter lange hangar overeind.

CONCERT EN KERSTHAPPENING – De Koninklijke harmonie de Melomanen van de Grote Gete brengt in de Sint-Gorgoniuskerk, onder leiding van Jurgen Peeters, een concert "It's all musical", met medewerking van Marc Meersman en Katrien Smets. Op het Gemeenteplein loopt een kersthappening met muzikale optredens in een verwarmde tent, en in het kapittelhuis is er een VIP-receptie.

2011

Januari 2011

SUBSIDIE ROTONDE - De Vlaamse overheid heeft de subsidieaanvraag van de gemeente Hoegaarden voor de heraanleg van de rotonde in Altenaken goedgekeurd. Er wordt een ecologische grassentuin met weinig onderhoud en weinig tuinafval aangelegd, naar het voorbeeld van de grassentuin in de "Tuinen van Hoegaarden". Er komt ook buxuspalm en dolomiet. Deze hebben een symbolische betekenis voor Hoegaarden, de buxus voor de palmzondagtraditie en de dolomiet voor de witte steen. De brouwketel die er al staat, verwijst uiteraard naar het bier.

COLLEGE NEEMT HET WAGENHUIS IN GEBRUIK - Op maandag 10 januari nemen de leerlingen van het Sint-Janscollege hun intrek in de nieuwe lokalen die werden ingericht in het historische wagenhuis van het kasteel. Een refter, een groot labo wetenschappen, een labo voor vaktechnieken, vier klaslokalen, een labo biologie, een mediaruimte en een grote bibliotheek worden in gebruik ge-

nomen. De buitenzijde van het wagenhuis werd gerestaureerd en voor 60% gesubsidieerd door Monumentenzorg. In totaal kost het hele project €1,9 miljoen. Het Sint-Janscollege in Meldert bestaat sinds 1957 en telt een 500-tal leerlingen. "Het gebouw dat we nu in gebruik nemen is het oude wagenhuis van het kasteel. Rechts stonden de paarden en links de koetsen. Aan de buitenkant werd alles gerestaureerd door Monumentenzorg, zoals het gebouw in 1846 opgetrokken werd. Aan de binnenkant was er weinig qua afwerking, maar we hebben toch de 19de eeuwse lambrisering in de inkomhal bewaard", vertelt de directeur Roland Severijns. Toen in 1957 de Aalmoezeniers van de Arbeid het kasteel kochten, werd het wagenhuis ingericht als internaat. Het internaat is gesloten in 1996, en in 1997 werden alle chambrettes eruit gehaald. In 2006 kreeg dit gebouw nog even de sfeer van een internaat toen hier de VT4-opnames van de "Jeugd van Tegenwoordig" gebeurden. De gebouwen werden al gebruikt als refter en klaslokalen, maar alles was sterk in verval. Zeven jaar geleden werden de nieuwe plannen getekend en in oktober 2008 werd effectief met de werken gestart.

OUTGAARDEN TEGEN WINDMOLENS - Van de meer dan 120 aanwezigen op de infovergadering van Electrawinds over de inplanting van 7 windturbines in Outgaarden, kwamen de meesten uit Outgaarden. Zij zijn absoluut gekant tegen het geplande windmolenpark, hoewel het blijkt te voldoen aan alle gestelde voorwaarden: in één lijn met de HST en de E40, en op voldoende afstand voor geluid en slagschaduw van de dorpskernen. Eigenlijk komen die molens nog dichter bij Goetsenhoven dan bij Outgaarden. De inwoners van Outgaarden vinden dat hun dorp al overbelast is door de HST en de E40. Ook wielerwedstrijden en rally's vinden steeds in Outgaarden plaats en nu komen er nog windmolens bij. Ze vinden dat hun dorp er daardoor zienderogen op achteruit gaat. Anderen vonden dat de burgemeester en het gemeentebestuur een standpunt moeten innemen tegen de windturbines. Burgemeester Taverniers antwoordde hierop dat de gemeente het openbaar onderzoek afwacht vooraleer advies te geven. Dit openbare onderzoek start nog deze maand. Als alles gunstig verloopt kan de bouw van het windmolenpark starten in de 2de helft van 2012. In 2013 kan alles operationeel zijn. Het zou dan om het eerste windmolenpark gaan dat zo ver van dorpskernen is verwijderd in Vlaanderen, met het eerste huis in Outgaarden op meer dan 500 meter. Om de mensen te sussen inviteert Electrawinds de omwonenden voor een bezoek aan het windmolenpark Maldegem.

CRISIS IN DE KERK? - In "Kerk en Leven Hoegaarden" gaat parochieverantwoordelijke Liesbeth Goris de statistieken na over dopen, eerste communie en vormsel. Opmerkelijk bij het aantal dopen is dat er in 2009 nog 45 waren, en in 2010 slechts 28. "We durven nog geen conclusies te trekken, dat zullen we over vijf jaar doen. Maar is dit geen teken aan de wand? Gaan jonge mensen zich nu minder aangetrokken voelen door de kerk? Met een vermindering van 17 dopen is het duidelijk dat de crisis in de kerk (lees: de gevallen van pedofilie) een weerslag heeft op jonge koppels", aldus Liesbeth Goris. Van 2004 tot 2009 waren er gemiddeld 40 dopen. Wat eerste communies betreft is voor het eerst de kaap van 60 overschreden, of 10 kinderen meer dan het jaar daarvoor, en hoger dan het gemiddelde van 53. De reden hiervoor kan gezocht worden bij de bloeiende schoolgemeenschappen in Hoegaarden, en de komst van veel nieuwe gezinnen. Ook bij de vormsels en plechtige communie was er in 2010 een hoogtepunt met 52 kinderen, tegen gemiddeld 42 voor de periode 2004-2010. "De frappante wijziging in het vormselaantal ligt in de wijziging van de vormselcatechese, wat maakte dat sommige catechisten in buurtparochies afhaakten en Hoegaarden de centrumkerk werd voor het Vormselsacrament", aldus Liesbeth Goris.

DUIVENLIEFHEBBERS IN GELDENAKEN – Terwijl de Hoegaardse duivenbond er einde vorig jaar mee kapte, vinden we nu heel wat Hoegaardiers terug op de prijsuitreikingen snelheid en halve fond bij de Geldenaakse duivenmaatschappij Le Ramier. Hoegaardiers spelen al jaren in Geldenaken, door hun betere ligging.

TOPLAAG VOOR BOSBERG – De Bosberg in Meldert krijgt binnenkort een nieuwe toplaag. "We zullen niet wachten op de grote herinrichting van de Bosberg in Meldert. Die wordt gepland samen met Meldert centrum in 2015. Het gaat om een gesubsidieerd dossier van Riobra, dat gescheiden rioleringen zal aanleggen. Soms moet je je schikken naar de beschikbaarheid van subsidies", zegt CD&V-raadslid May Van Miert.

50 JAAR RACING MELDERT – Racing Meldert viert de 50ste verjaardag met de organisatie van een schlagerfestival in de sporthal. Laura Lynn, Danny Fabry en Eddy Wally zijn de vedetten.

NIEUWE LOKALEN VOOR MARIADAL - Het aantal leerlingen in Mariadal, met drie scholen waarvan 2 lagere en 1 secundaire, neemt steeds toe. In wordt door de gemeente zelf bekostigd.

die het ondertussen tot officier geschopt hebben. Regelmatig krijgen we van hen de vraag voor een militaire oefening. Uiteraard antwoorden we hier positief op. Zo kregen we nu een aanvraag van kapitein Koen Staelens, adjunct officier opera-

Figuur 160. De organisatoren van Racing Meldert

VOORSTELLING LEADER HAGELAND PROJECTEN – In het OCMW-gebouw in Glabbeek worden op 25 januari, de Leader Hageland projecten voorgesteld die Europese subsidies gaan ontvangen. Dat zijn er drie voor Hoegaarden: 3000 euro voor de uitbouw van een toeristische kunstroute met slotevenement op 29 mei, 2998 euro voor een driedaagse ruiterhappening in Meldert, op 13, 14 en 15 augustus, en tenslotte 112000 euro voor de herinrichting van gelijkvloers en eerste verdieping van het Paenhuys. De rest van het nieuwe culturele centrum, namelijk de 2de verdieping met toneelzaal de kloostergebouwen zitten verspreid, al meer dan 500 leerlingen. "De plannen zijn klaar voor de verbouwing van de feestzaal op de eerste verdieping en de zolder daarboven, tot 7 klaslokalen", zegt André Vandevenne, directeur van het speciaal lager onderwijs Mariadal. De kosten worden geraamd op 435.000 euro. Daarvoor worden door Agion subsidies aangereikt. Er wordt gehoopt dat alles tegen 1 januari 2012 klaar is. Tegelijk met die lokalen wordt ook de hele vleugel in orde gezet qua brandveiligheid.

MILITAIRE OEFENING IN SINT-JANSCOLLEGE - "We hebben diverse oud-leerlingen

ties voor een Belgisch detachement dat in februari naar Afghanistan vertrekt. Onze school paste perfect in hun opzet, omdat hier diverse wegen zijn, opritten, hagen, en natuurlijk overal bos rond", vertelt directeur Roland Severijns. De militaire oefening liep van 24 tot 26 januari. Het enige dat de leerlingen te zien kregen was een kleine colonne militaire voertuigen die de school in en uitreed. Heel wat oefeningen voor dit 12/13 Linieregiment uit Spa, werden trouwens buiten het schooldomein, zowat overal in de velden uitgevoerd. De school was zogezegd omgevormd tot het hoofdkwartier van de ISAF troepen in Afghanistan. Eén van

de belangrijke opdrachten in Afghanistan zal het escorteren zijn van VIP's of ander personeel, en dat escortewerk werd in de school duchtig ingeoefend.

BUREN VOOR MEKAAR – In het kader van "Armoede op het platteland" besliste minister Kris Peeters om 6 projecten te verlengen, in dit Europese jaar tegen de armoede. In totaal maakt hij daarvoor €120.000 vrij, voor één jaar. Daarbij "Buren voor Mekaar" in Hoegaarden. Dit project werd ingediend door het OCMW van Hoegaarden. Buren voor Mekaar is actief in 8 wijken in het centrum van Hoegaarden en in alle deelgemeenten. Ze hebben er een netwerk van vrijwilligers die mensen in armoede, mensen met weinig familie of kennissen, mensen met een beperkte mobiliteit, en mensen die zorgbehoevend zijn, kunnen helpen.

HUIS VAN ANUBIS – In het Sint-Janscollege in Meldert worden opnieuw opnames gemaakt voor het "Huis van Anubis" op 29 januari. Leerlingen van het college nemen deel als figuranten.

MR-VOORZITTERS – De Open VLD heeft op de nieuwjaarsreceptie in de Cerkel de MR-voorzitter van Orp-Jauche Didier Bruyneel, en de MR-voorzitster van Jodoigne Christine Sandra uitgenodigd. Dit om te tonen dat er wederzijds respect is tussen Vlamingen en Walen, en dat men absoluut niet van een splitsing van het land wil weten.

EEN CULTUREEL GAT - Journaliste Betty Mellaerts liet zich tijdens "Weg met Dichters" laatdunkend uit over het cultuurbeleid in Diest. Ze noemde de stad "een cultureel gat". Betty Mellaerts kon maar matig appreciëren dat het evenement *Weg met Dichters* slechts op een lauwe opkomst kon rekenen in Diest. Betty Mellaerts – ooit Diestse maar 30 jaar geleden weggegaan en nu inwoner van Outgaarden - was gastvrouw voor het hele project. Maar het evenement lokte niet het verwachte aantal bezoekers.

ORGEL SINT-ROCHUS - Minister Geert Bourgeois heeft goedkeuring gegeven voor de restauratie van het Sint-Rochus-orgel. Ondertussen zijn de inschrijvingen van de mogelijke restaurateurs binnen, en nu zal orgeldeskundige Jef Braekmans ze bekijken. Daarna volgt de aanbesteding. Zuster Eliane, van de congregatie van de Zusters met het Heilig Hart: "We hebben in 2001 gelijktijdig een aanvraag ingediend voor de restauratie van het orgel en van de Sint-Rochuskapel van Mariadal. Beide werden door het ministerie behandeld, maar het dossier van het orgel was eerder klaar. Maar men kan toch moeilijk een orgel restaureren, in een kapel die achteraf nog aangepakt moet worden. Noodgedwongen is dat dossier toen stopgezet. In 2006 is het dossier van het orgel weer opgediept". De kosten voor restauratie van het orgel worden geraamd op 250.000 euro. Het gaat om een orgel uit 1788, gebouwd door Adrien Rochet. De orgelkast is nog in redelijke staat. Het orgel zelf is binnenin half afgebroken en is niet meer bespeelbaar. Er zijn trouwens heel wat pijpen verdwenen.

Februari 2011

HORECA AWARDS - Op maandag 7 februari werden in de Limburghal Genk voor de 3e maal de Horeca Awards België uitgereikt. Brasserie Kouterhof won de prijs voor de "beste inzet".

ZELF HOEGAARDS BIER MAKEN? – In de Verenigde Staten gaan enkelele bloggers er prat op dat ze zelf Hoegaards witbier hebben gemaakt. Bij een firma in Austin kan zelfs een Hoegaarden-kit gekocht worden om zelf bier te produceren. Het resultaat dat op de website getoond wordt is een donker amber bier, dat in niets op Hoegaarden lijkt. InBev gaat toch de zaak onderzoeken.

KOESTERTOTEM - In het kader van de provinciale biodiversiteitscampagne namen de leerlingen van de basisschool Mariadal het peter- en meterschap van twee Hoegaardse koestersoorten op zich, namelijk de gele en de grauwe gors. De leerlingen trokken naar het gemeentehuis waar ze een zelfgemaakte koestertotem, met tekeningen, foto's en gedichten, over de vogels, overhandigden aan het schepencollege. Door de samenwerking tussen de Vlaamse Landmaatschappij en landbouwers, werden deze winter recordaantallen grauwe gorzen genoteerd op de Hoegaardse graanstroken.

HEROPENING DE KLUP – Het nieuwe adres van jeugdhuis "de Klup" is Tiensestraat 43/3. Op 12 februari heropent het jeugdhuis officieel met een openingsreceptie met optreden van de Klupdancers en Chic & Pas cher. Het wordt ook meteen de aftrap van de 45ste verjaardag van het jeugdhuis. De bal kwam aan het rollen toen er in november 2008 een vernietigende brandweerinspectie kwam voor de Hoegaardse jeugdlokalen.. Omdat de Klup in een particulier rijhuis huisde in de

Doelstraat waren de kosten onoverkomelijk. Daarbij was het onmogelijk een degelijke nooduitgang aan de achterzijde aan te brengen. Einde 2009 werd voor het eerste de idee van de kantine van de sporthal geopperd, en na lang aarzelen opteerde men voor deze nieuwe locatie. De jongste maanden werkten de jongeren hard in de Klup.

PAENHUYS IN POLDER - 't Paenhuys verhuist tijdelijk naar de gebouwen aan de Polder. De gemeente gaat immers het Paenhuys aan de Stoopkensstraat verbouwen tot een gemeenschapscentrum. "We zijn weg uit de Stoopkensstraat. De cursussen zijn al gestart en op 25 februari willen we de instuif in de Polder heropenen met een gratis vat, maar de officiële opening volgt later. We denken dat we zowat twee jaar in de Polder zullen verblijven", vertelt Els De Mondt, verantwoordelijke van 't Paenhuys. Op 11 februari wordt met een laatste pint en een film afscheid genomen van de Smidse.

ACTIECOMITE TEGEN WINDTURBINES – Blijkbaar heeft de uitstap naar het windmolenpark van Meldegem de bevolking van Outgaarden en Goetsenhoven niet overtuigd, want er is ondertussen een actieve actiegroep opgericht, met een website gericht tegen het windmolenpark.

CYRILLE VANDERMOLEN OVERLEDEN - De bijna 81-jarige ereschepen Cyrille Vandermolen (CD&V) is onverwachts in Gasthuisberg overleden. Hij was een monument in de Hoegaardse politiek. Cyrille kwam in de gemeenteraad op 8 januari 1959 en bleef zetelen tot 31 december 2006. In 1983 werd hij schepen, functie die hij behield tot 2006. In maart 2009 werd hij aangesteld tot ereschepen in zijn geliefde gemeente. Cyrille Vandermolen werd CVP- gemeenteraadslid na de verkiezingen van 1958, toen nog in de oppositie samen met de latere burgemeester Roger Kerrijn, Pros Fourie en August Van Nerum. André Hettich (PVV) werd toen burgemeester. In 1970 werd de liberale meerderheid in Hoegaarden gebroken door een CVP-BSP-coalitie. Na de fusies bij de verkiezingen in 1976 haalde de CVP een volstrekte meerderheid en toen had Cyrille al schepen moeten worden, maar toen waren schepenzetels beloofd aan Meldert en Outgaarden, en zo bleef Cyrille gemeenteraadslid. Bij de verkiezingen in 1982 werd hij schepen en behaalde 715 voorkeurstemmen, meer dan de latere burgemeester Frans Huon, waardoor hij meteen eerste schepen werd. In totaal maakte Cyrille 480 gemeenteraden mee, en zetelde hij meer dan 48 jaar in de raad. Van beroep was Cy-

Figuur 161. Bij de opening van de Smidse in de Polder

rille Vandermolen houthandelaar. Hij woonde in de historische hoeve " de Refugie der Elfduizend Maagden"

CEL VOOR SLUIKSTORTER – De sluikstorter die het presteerde in Hauthem en Altenaken 30.000 ton afval te dumpen, hetgeen aan de gemeenschap 2,8 miljoen euro kostte voor het opruimen, is veroordeeld tot 9 maanden cel.

STRAATNAMEN IN HET ÔGETS - De cultuurraad van Hoegaarden wenst in het centrum van het dorp onder de gewone straatnaambordjes, bordjes in het dialect te plaatsen. Om de juiste uitspraak van de straten te testen ging men in het Woonzorgcentrum Villa Hugardis oude Hoegaardiers de juiste uitspraak vragen. Er werd geopteerd om in gewoon schrift het fonetische zo dicht mogelijk te benaderen, met af en toe een toegeving voor de leesbaarheid. Luc Vandeplas en Christian Hennuy leidden de debatten, en Gert Depré nam een klankopname, want uiteindelijk is het de bedoeling dat men via een klik op de website van de gemeente, de juiste uitspraak te horen zou krijgen. Godelieve Hardiquest sprak de namen in. "We willen met ons project klaar zijn tegen Palmzondag. Het moeten mooie naambordjes worden in de kleuren van Hoegaarden, geel en blauw. Nu hebben we ons beperkt tot het centrum, de rest kan achteraf komen", aldus Luc Vandeplas.

NIEUWE STRAATNAMEN DUIKEN OP – Er komen heel wat reacties op de straatnamenstory, en zo duiken er nieuwe straatnamen op, die o.a. ook niet in de Hoegaardse Plaatsnamen van Paul Kempeneers opgenomen zijn. We hadden al "Den aa kélder", of het bovenste stuk van de Loriersstraat, die bij de eerste reeks straatnaamplaatjes in het dialect opgenomen wordt. Nu duiken er andere namen op: de Andersstraat als vorige naam van de Valleistraat, en Zjérejzalèm (Jeruzalem) als oude naam van de Fabriekgang. De opgedoken naam "Congo" of kongàw voor de Mosselstraat , nu Langegrachtstraat, blijkt fout als straatnaam. Het was gewoon een café.

530 BEZWAARSCHRIFTEN – Op 23 februari, heeft een delegatie van het Actiecomité "Geen Windturbines in Outgaarden", aan het Gemeentebestuur van Hoegaarden ongeveer 530 bezwaarschriften afgegeven tegen de voorgenomen plaatsing van zeven 150 meter hoge windturbines op het grondgebied van Outgaarden. Daarnaast zullen ongetwijfeld nog meer bezwaarschriften rechtstreeks naar het Gemeentebestuur worden gestuurd, buiten het Actiecomité om.

PAENHUYS IN POLDER – De jongeren van 't Paenhuys hebben een voorlopige instuifruimte ingericht, in het voormalige OCMW-gebouw aan de Polder. Op 25 februari worden daar de eerste pintjes getapt.'t Paenhuys zal daar blijven tijdens de restauratiewerken in de Stoopkensstraat, dus minstens anderhalf jaar.

EEN RECORDVANGST COCAÏNE - De Franse politie heeft een absolute recordvangst van zevenhonderd kilo cocaïne gedaan op een schip uit Panama dat aanlegde in Le Havre. De drugs zaten verborgen in een container met dekens. In plaats van de coke meteen aan te slaan, volgden de Franse politie, en daarna hun Belgische collega's, de drugs naar hun bestemming in het Vlaams-Brabantse Hoegaarden, en meer specifiek Meldert. Daar werd aan de Hoelenberg de gepensioneerde Willy H. (67) opgepakt. Even later rekende de politie ook Hassan S. (28) uit Limburg in. Beiden zitten nu in de cel.

Maart 2011

VISSERSHUISJE EN DE GROTE GETE - Tegen begin mei zullen alle werken uitgevoerd zijn op en rond de Grote Gete, van aan de Grote Molen tot aan de oude fabriekbrug over de Gete, een Europees gesteund Interreg project. Dan zullen zowel de revisie van de sluizen, als de aanleg van een nevengeul met vistrap, een toeristisch fietspad naar het centrum, en de renovatie van het vissershuis klaar zijn. Tussen de Grote Gete en de Paenhuysbeek komt nieuwe beplanting met hoogstamfruitbomen. Een stuk zal begraasd worden door schapen. In dit project zullen de Grand-Pont vissers na meer dan 20 jaar over een volledig gerenoveerd vissershuis beschikken. "Uiteraard interesseren de werken op de Grote Gete ons ook, vooral de vistrap van 240 meter. De vistrap vertrekt van aan de oude spoorwegbrug en gaat tot aan de Paenhuysbeek. Het wordt een bypass in verschillende niveaus. Wij moeten wel overal 50 meter van de bypass wegblijven, zodat op het hele stuk Gete langs de bypass niet meer kan gevist worden", vertelt Hubert Krahy voorzitter van de Grand-Pont vissers, een gezonde club met 350 leden die zowel op de naastliggende vijver, als op de Grote Gete vissen. De Grand-Pont vissers kregen de vroegere spoorwegwoning naast het seinhuisje in gebruik toen de ge-

meente heel dit domein kocht, na het verdwijnen van de suikerfabriek, meer dan 20 jaar geleden. Ondertussen is alles gerenoveerd. Naast het vissershuisje komt een toeristisch infobord om de aansluiting van het toeristische Ravel-fietspad, via een fiets- en wandelpad over de oude brug, die gerenoveerd wordt, richting dorpskern, aan te duiden.

GROENE KABOUTERS – Het actiecomité "Geen windmolens in Outgaarden, heeft 3000 kleine windmolentjes zowat op alle strategische punten van de gemeente ingeplant: op de oprit naar de E40, aan de bierketel, aan het gemeentehuis, enz … Het openbaar onderzoek is ondertussen afgesloten. Er kwamen 530 bezwaren binnen van het comité en nog een 12-tal daarbuiten. De windmolentjes bleven een weekend lang staan, maar daarna verplichtte burgemeester Jean-Pierre Taverniers de actievoerders tot verwijdering ervan.

MAUREEN VANHERBERGEN – Maureen Vanherbergen uit Hoxem, heeft zich uit 4000 preselecties kunnen plaatsen bij de 15 besten, en mag deelnemen aan de eerste live show van Idool 2011, op vrijdag 18 maart. Tijdens die eerste live-show plaatste zij zich gemakkelijk bij de laatste 10.

VOORSTELLING TOERISTISCHE SEIZOEN – Op 18 maart werden in Hoegaarden zowel het tuinseizoen als het toeristische seizoen voorgesteld. Op 27 maart is er de lente plantenbeurs en er is nog heel wat op komst.
"Deze lente wordt in de Tuinen de grootste pioenborder van het land in de Tuinen aangelegd. Aan het einde van het seizoen zal nog een nieuwe bostuin aangelegd worden. Deze tuin zal een 70-tal meter lang zijn", aldus hoofdtuinman Geert Derom. Verder in de Tuinen is er op Palmzondag 12 april, een paaseierenzoektocht, op zondag 15 mei een ART-fair, op 29 mei de Dag van het Park, en op 18 september de herfstplantenbeurs. De twee grote toeristische evenementen van Hoegaarden dit jaar zijn de kunstroute Sousvoir, die plaats vindt tijdens drie weekends in mei, en de grote driedaagse paardenhappening van TREK, half augustus.

Figuur 162. Actie van de Groene Kabouters

JEAN BAPTISTE DUMONT EN PHILIPPE DE ZANGRE- In Alpaïdis nummer 182, het tijdschrift van de Heemkring Hoegaarden, gaan Maurice Dodion en Wasily Pedjko dieper in op de eerste burgemeester na de Belgische onafhankelijkheid Jean Baptiste Dumont, en over een klacht tegen de vorige burgemeester de Zangré, die de stemverrichtingen niet correct geleid zou hebben. Na de septemberdagen van 1830 vaardigde het Voorlopige Bewind een decreet uit dat er overal verkiezingen moesten worden gehouden. De Hollandsgezinde gemeenteraden moesten immers vervangen worden door Belgisch gezinde raden. In principe moesten die verkiezingen op 23 oktober gehouden worden, maar in Hoegaarden gebeurde dat blijkbaar eerder. De nieuwe burgemeester werd Jean Baptiste Dumont, een progressist die de grote concurrent was van zijn voorganger en tevens opvolger Philippe de Zangré. Dumont werd geboren uit een notabel brouwersgeslacht. Hij was ook kleinkozijn van oudburgemeester Jean Baptist Van Autgaerden, de jonge, die progressistisch burgemeester van Hoegaarden was van 1804 tot 1808. Deze was de zoon van notaris Jean Baptist Van Autgaerden de man die actief had meegewerkt aan de val van het Ancien Régime en de regentie, en die burgemeester was tot bij zijn overlijden in 1804. Jean Baptiste Dumont liet het nieuwe gemeentehuis inhuldigen in 1832, maar pas op 1 januari 1834 verliet de gemeenteadministratie het Nieuwhuys. In 1835 stelde Dumont een wekelijkse markt in. De broer van Jean Baptiste, Joseph Dumont had onder zijn nakomelingen Joseph Libert Dumont, de stichter van de eerste suikerfabriek in Hoegaarden. (Voor de lijst

van de burgemeesters, zie Kroniek 1978 – 2007, blz 149)
In 1836 kwam Philippe Joseph de Zangré opnieuw aan de macht als burgemeester. De Zangré werd in 1808, toen Henri Van Nerum burgemeester werd in Hoegaarden benoemd tot gemeentesecretaris. In 1810 trouwde hij met Dorothée Van Nerum, zus van de burgemeester en kwam zo in de Vijf Geslachten. Ze woonden in het Arendsnest. In 1813 volgde hij zijn schoonbroer op als burgemeester. Toen na de val van Napoleon onze contreien onder Hollands bewind kwamen bleef de Zangré burgemeester tot aan de onafhankelijkheid. In 1836 werd hij opnieuw burgemeester.

TWEE ACTIEGROEPEN AAN GEMEENTEHUIS – Op 21 maart komt de actiegroep "Geen windturbines in Outgaarden", een petitie met een 400-tal handtekeningen afgeven aan de burgemeester en enkele leden mogen in het gemeentehuis hun visie uiteenzetten. Er zijn een 25-tal actievoerders tegen de windmolens, maar ook een tiental voor. Deze tweede groep actiegroep zal ook door het College gehoord worden. Na de tsunami met de kernramp in Fukushima (Japan) tot gevolg, heeft groene energie weer wind in de zeilen. Toch rijst overal in de regio protest tegen windturbines.

EERSTE ACTIVITEIT N-VA – De N-VA organiseert in de Pax een eerste activiteit, met Liselore Fuchs als drijvende kracht. Het is de bedoeling in 2012 bij de gemeenteraadsverkiezingen een N-VA-lijst samen te stellen. Jan Peumans, voorzitter van het Vlaamse Parlement is gastspreker. Volgens Peumans kan mits samenstelling van een goede lijst, de CD&V-meerderheid gebroken worden. Chris Michel wordt geciteerd als lijsttrekker, maar volgens hem is er voorlopig niets van aan.

AUTO UITGEBRAND – Ter hoogte van de voormalige kleiduifschieting in Hauthem wordt een in Wallonië gestolen auto, volledig uitgebrand teruggevonden.

OUD-SCHEPEN OVERLEDEN - Dokter Raymond Decoster is overleden op 81-jarige leeftijd. Hij was jaren huisarts aan de Kloosterstraat in Hoegaarden en verbleef nu in het zorgcentrum Villa Hugardis. In 1976 stapte Raymond Decoster in de politiek op de CVP-lijst en behaalde meteen 625 stemmen, 14 stemmen minder dan Frans Huon. Roger Kerrijn werd toen burgemeester, en Frans Huon, Raymond Decoster, Roger Rosseels en Jef Michel werden schepenen. In maart 1978 raakte Raymond Decoster het oneens met de CVP in verband met de gronden van de suikerfabriek. De gemeente wilde die 5,50 ha kopen, terwijl de PVV-BSP oppositie voorkeur gaf aan een privé-initiatief. Decoster schaarde zich aan de zijde van de oppositie. In juli 1978 ontnam burgemeester Kerrijn hem zijn schepenbevoegdheden, maar Dr. Decoster bleef wel zetelen als schepen. In 1982 was hij geen kandidaat meer.

30 JAAR BUSO – In Mariadal wordt 30 jaar buitengewoon secundair onderwijs gevierd, met de ontvangst van verschillende serviceclubs die de schoolactiviteiten sponsoren.

WIJKAGENT MET PENSIOEN - Op 31 maart gaat Hugo Vlasselaerts uit Meldert met pensioen als wijkagent in de verschillende Hoegaardse deelgemeenten. Bij de politiehervorming kwam hij over van de Rijkswacht en werd in 2003 wijkagent in Hoegaarden. Hugo zal vervangen worden door Ludo Huts en Luc Hendrickx. In 2003 waren Danny Sevenants, Roger Vermeulen en Paul Steenwegen zijn collega's. Danny Sevenants ging als commissaris heel snel naar Tienen en Roger Vermeulen ging met pensioen in 2006, zodat de laatste jaren slechts twee wijkagenten overbleven. De laatste tijd kwam er in Hoegaarden vraag naar een derde wijkagent, en die komt er ook door reorganisatie bij de opvolging van Hugo. Ludo Huts, neemt Meldert, Hauthem, Hoxem en Overlaar (Tienen) voor zijn rekening, terwijl Luc Hendrickx Outgaarden en Rommersom onder zijn bevoegdheid krijgt. Paul Steenwegen blijft wijkagent in het centrum. De nieuwe wijkagent Ludo Huts is de kleinzoon van Louis Huts die politieagent was in Hoegaarden van 1947 tot 1971. Daarvoor was hij hulpagent. Hij behoorde tot de oude, ondertussen verdwenen generatie, samen met veldwachters Albert Vandermeulen (1952) en Maurice Veeckmans (1953). Na de fusie van gemeenten kwam ook Henri Lebegge, garde in Outgaarden sinds 1954, erbij. Roger Vermeulen kwam bij de politie in 1972, Danny Sevenants in 1978, en Paul Steenwegen in 1980.

April 2011

BROUWERIJ EN STOKERIJ – Het Alpaïde-bier van brouwerij het Nieuwhuys wordt door de Leuvense Biertherapeuten gekozen om deel te nemen aan een bierproeffestival in Leuven. Het Nieuwhuys heeft

ook twee soorten jenever met hopscheuten gemaakt voor een organisatie in Poperinge. Het gaat om de Houblenesse Jenever en de Marc de Houblonesse.

TENNIFUN MET 4de TERREIN – Tennifun sloot het vorige seizoen af met 260 leden. De tennisclub heeft met eigen middelen een vierde terrein aangelegd.

DE SOCIALE HUURWONINGEN GEBLOKKEERD – Wim Bergé volgde in Tienen Jos Hermans op als schepen, maar Wim blijft nog even voorzitter van de CV Huisvesting. Deze CV kocht in maart 2008 het oude Sint-Jozefrusthuis in Hoegaarden om er sociale huurwoningen in te realiseren. "Jammer genoeg kwam er een klacht van één van de buren en de zaak is nog altijd geblokkeerd. De nieuwe sociale woningen hadden nu al in gebruik moeten zijn", zegt Wim Bergé.

BRANDVEILIGHEID – De jeugdraad organiseert een nieuwe cursus over brandveiligheid bij de firma BGS. Schepen Filip Havet over jeugdlokalen. "De plannen voor KLJ-Meldert zijn klaar. De Klup is verhuisd naar de sporthal en wacht nog op een nooddeur. 't Paenhuys is tijdelijk verhuisd naar de Polder, en Chiro onderhandelt met de gemeente voor nieuwe gebouwen op gemeentelijke gronden: aan de parking kerkhof of de parking Paenhuys.

PIERRE CELIS OVERLEDEN - Op zaterdag 9 april is Pierre Celis op 86-jarige overleden. Hij verbleef al een tijd in het Woonzorgcentrum Nazareth in Goetsenhoven. Zijn laatste grote publieke optreden was in 2009 toen hij nog samen met Jean Blaute bij de opening van de brouwerij Nieuwhuys in Hoegaarden betrokken was.

MIJLPALEN UIT HET LEVEN VAN PIERRE CELIS – Pierre Celis wordt geboren op 21 maart **1925** als zoon van Ernest Celis en Victorine Peeters. Hij liep lagere school in Hoegaarden en daarna in Geldenaken.

Zijn oom Jules Celis was een omstreden oorlogsburgemeester geworden, en Pierre verliet in **1942** het ouderlijke huis om dienst te gaan nemen in het Belgisch leger, maar hij strandde in Frankrijk.

Na de bevrijding in **1944** werkte hij eerst op de ouderlijke boerderij, huwde met Juliette Vanlangendonck en startte daarna een melkbedrijf.

Figuur 163. Pierre Celis

Op 16 maart **1966**, op een ogenblik dat de ene kleine brouwerij na de andere verdween, en dat de pilsbieren ruim 90% van het totale bierverbruik voor hun rekening namen, startte Pierre Celis, de ondernemende melkboer, zijn eenmansbrouwerij in de Vroentestraat. Dit gebeurde in een voormalige koeienstal met een verouderde installatie. Pierre had in het verleden, als buurman van Louis Tomsin, veel vrije uren in de brouwerij aan de Vroente doorgebracht. Op zekere dag besloot Pierre Celis bij hem thuis te experimenteren. Gelukkig was Marcel Thomas, de laatste brouwerijingenieur van Loriers in de buurt om goede raad te geven. Op 13 maart 1966 werd het eerste brouwsel boven de doopvont gehouden. In 1966 werd met veertien brouwsels 350 hectoliter Oud Hoegaards bier geproduceerd.

In juli **1979** raakt bekend dat Pierre Celis, de meesterbrouwer die het Hoegaards witbier weer opstartte, zijn brouwerij van de Stoopkensstraat naar de oude Hougardiafabriek aan de Stoopkensstraat zal verhuizen. Deze brouwerij zal bekend worden als "de Kluis". Het eenmansbedrijf van Pierre Celis wordt uitgebreid tot 8 werknemers.

Een hevige brand vernielt op zondagnacht 7 oktober **1985** zowat één derde van brouwerij de Kluis. Het vuur ontstond in de omgeving van de hoogspanningscabine, op de 1ste verdieping in een magazijn nabij de nagistingzaal. Pierre Celis bevond zich op het ogenblik van

de brand in Amerika. Hoofdingenieur Jan Vangijsegem – kwatongen beweren dat hij wel eens de brandstichter kan geweest zijn - kon, gealarmeerd door knallende flesjes, nog net de gastoevoer afsluiten. De brandweer was 9 minuten na de oproep ter plaatse, maar toen sloegen de vlammen al door het dak van de voormalige limonadefabriek Hougardia. De 38 werknemers van de brouwerij worden technisch werkloos.

In november **1989** kondigt Pierre Celis zijn pensioen aan en hij heeft plannen voor een brouwerij in Amerika. "Mijn werk is af, ik heb een heel mooie zaak kunnen opbouwen en overgeven in andere handen, namelijk Interbrew. Alleen kon ik toch niet verder raken", aldus Pierre. "De manier waarop het bier verder gebouwen wordt en de kwaliteit blijven immers dezelfde". De opgang van Celis was steil: hij begon in 1966 met een huisbrouwerij, kocht in 1979 de oude limonadefabriek Hougardia, kocht daarna de hoeve Dumont, thans Kouterhof, zag af van plannen om de vroegere brouwerij Loriers te kopen, en opteerde uiteindelijk voor de vroegere suikerfabriek La Ghète.

In de tweede week van maart **1992** wordt in Austin – Texas, Celis White gebrouwen. Pierre Celis start zo de productie van witbier in de Verenigde Staten, en hij kiest uiteindelijk voor zijn eigen naam. Pierre Celis: "Ik blijf erbij dat zonder de brand van 1985 ik nooit de brouwerij aan Interbrew had moeten verkopen. Ook het project in de mergelgrotten van Folx-les-Caves, werd door de brand gekelderd". Maar nu dus de grote start in Amerika. Er komen drie soorten Celis bier op de Amerikaanse markt: Celis White, een witbier, Celis Golden, een bleek bier van hoge gisting, en Celis Pale Bock. Op de verpakking van de Celis White staan het wapenschild van de familie Celis en dat van Hoegaarden.

Celis Brewery, het Texaanse product van de Vlaamse brouwer Pierre Celis, sluit de deuren in januari **2001**. De brouwerij was eigendom van de biergigant Miller, en die wisten niet hoe ze een kleine brouwerij moesten runnen. Dochter Kristine denkt erover een nieuwe brouwerij te starten. Pierre heeft nog plannen voor Amerika maar concreet komt er niets meer van.

In de sporthal wordt Pierre Celis in december **2005** tot ereburger van Hoegaarden benoemd. De 80-jarige Pierre Celis deed in 1966 het Hoegaards bier weer herop leven. Het was geen opgezet spel dit ereburgerschap toe te kennen, net een week na de betoging tegen de sluiting van de brouwerij. Het ereburgerschap was al maanden gepland, omdat Pierre 80 jaar werd, en ook 40 jaar brouwer is.

Pierre Celis, de vader van het Hoegaards bier, heeft in november **2008**, na enkele herseninfarcten, waardoor hij blind is aan één oog, en evenwichtsstoornissen heeft, beslist om te stoppen met al zijn brouwprojecten. Pierre Celis is niet te spreken over de huidige kwaliteit van de witbieren, maar hij is blij dat hij de naam Hoegaarden bekend gemaakt heeft in heel de wereld. Er worden nog altijd bieren van Pierre Celis geproduceerd, zoals het Grottenbier in Kanne en de Celis White.

ROUWREGISTER – Op dinsdag 12 april wordt op het gemeentehuis een rouwregister voor Pierre Celis geopend.

LA ESTERELLA OVERLEDEN – Esther Lambrechts of La Esterella is op bijna 92-jarige leeftijd overleden in het Middelheimziekenhuis in Antwerpen. De begrafenis vindt plaats op zaterdag 16 april om 10 uur in de Antwerpse kathedraal, juist op hetzelfde tijdstip als Pierre Celis in Hoegaarden. "Oh! Lievevrouwetoren" was trouwens de grootste hit van La Esterella die Outgaardse roots had. (Zie ook deze Kroniek, maart 1953). La Esterella was verwant aan professor Rega, die een beeld heeft in de gevel van het stadhuis van Leuven en naar wie het Rega-instituut in Leuven genoemd is. De Hoegaardse heemkring vlaste dit uit. Rega had zijn huis en tuin aan de Minderbroedersstraat, waar nu de kruidtuin staan. Hij liet al zijn bezittingen over aan de stad Leuven in de 2de helft van de 18de eeuw. Professor Rega was de zoon van Pierre Rega, geboren in Outgaarden.

NEGATIEF ADVIES VOOR WINDTURBINES – Het schepencollege geeft negatief advies over de bouwaanvraag voor 7 windturbines in Outgaarden. De reden is dat de inplanting niet conform zou zijn aan de Vlaamse regelgeving.

STERREN VOOR DE PARKING – De Vlaamse overheid bekroont 26 parkings langs snelwegen met een kwaliteitsmerk. Daarbij de parking langs de E40 in Outgaarden. Het Total-tankstation met restaurant krijgt nu zelfs twee kwaliteitssterren, en belandt daarbij in het rijtje van de dertien beste autosnelwegparkings.

PRIJSSTIJGING VAN DE WONINGEN – De Hagelandse woonprijsstijgingen zijn de jongste achttien jaar het sterkst in Landen en Hoegaarden. In Hoegaarden kostte een woonhuis in 1992 49.363 euro. Thans wordt er 177.462 euro voor betaald. Een bungalow kost er zelfs 306.643 euro, het hoogste cijfer uit de regio.

eigen straat overhandigd, "De Sluppe" en "'t Smisvèlt". "Deze oude benamingen behoren tot ons historisch erfgoed en de geschiedenis achter die namen vertelt ons dikwijls veel over hoe het vroeger was. Meer dan 25 jaar geleden werden er reeds voorstellen gelanceerd en ook de jaren nadien kwam het nog een paar keer ter sprake. Tot in

BEGRAFENIS PIERRE CELIS - Hoegaarden nam op 16 april afscheid van bierlegende Pierre Celis. Een 500-tal mensen kwamen naar de Sint-Gorgoniuskerk. Voorop stapte de familie met zijn echtgenote Juliette Vanlangendonck en dochter Kristine Celis op kop, gevolgd door Die Edele Orde vanden Moutstock, de bierorde

Figuur 164. De kunstenaars uit eigen dorp

STRAATNAAMBORDJES IN HET DIALECT - In Hoegaarden hangen de eerste straatnaambordjes in het dialect op, voor veertien straten in totaal. Het gaat om straten met een totaal andere benaming in de volkstaal. Luc Vandeplas en Christian Hennuy waren de peters van het evenement, en kregen van schepen Marleen Lefèvre en cultuurraadvoorzitter Karel Tanghe, bij de opening van de tentoonstelling "Kunst uit eigen dorp" op het gemeentehuis, elk een bordje van hun

september 2009, Schepen voor Cultuur Marleen Lefevre het project op de agenda van de Cultuurraad bracht. Een belangrijk discussiepunt hierbij was de schrijfwijze: in het AN of in het dialect? De Cultuurraad besliste finaal om toch te kiezen voor het dialect als meest authentieke optie en Christian Hennuy ontwikkelde hiervoor een wetenschappelijk onderbouwd systeem, waarbij de fonetische spelregels van het 'Ôgets' werden vastgelegd. Uiteraard zal deze keuze hier en daar nog voor de nodige polemiek zorgen", aldus Luc Vandeplas.

van Hoegaarden, waar Pierre medestichter en Grootmeester van was. Daarachter volgde het gemeentebestuur, gevolgd door nog een 15-tal oudgedienden van brouwerij de Kluis die nog onder Pierre werkten. Er waren ook enkele Amerikanen naar de begrafenis gekomen. De uitvaart van Pierre vond plaats op de vooravond van Palmzondag, het grootste jaarlijkse feest in Hoegaarden. Miel Mattheus, die nog onder Pierre werkte nam publiekelijk afscheid van zijn "patron". "Pierre heeft Hoegaarden op de wereldkaart gezet en een product gemaakt dat door

Figuur 165. De straatnaamborden in het dialect

alle andere brouwerijen is nagemaakt", aldus Miel. Al de sprekers drukten op de eenvoud van Pierre die ondanks alle succes steeds in zijn ouderlijk huis in Hoegaarden bleef wonen.

APOSTELEN HOUDEN AAN TRADITIE – Even is er onenigheid geweest over de dagindeling van Palmzondag. De apostelen houden aan de volgorde palmwijding – ommegang en daarna de hoogmis, maar sinds enkele jaren is de mis voorop geplaatst, waardoor de kinderen lang in de kerk moesten wachten. Dit jaar komt er een compromis uit de bus met een korte mis, gevolgd door de ommegang, en daarna een gebedsviering. Het is dit jaar ook al de 10de maal dat een replica van de houten palmezel wordt meegedragen. Het origineel verblijft in de schatkamer van Sint-Gorgonius.

HOEGAARDEN 0,0 – De dag na de begrafenis van Pierre Celis lanceert ABInBev het nieuwe alcoholvrije witbier Hoegaarden 0,0. "In wezen biedt het nieuwe witbier het beste van Hoegaarden, namelijk de tarwe, hop, koriander, gerstemout, appelsienschillen en water, maar dan zonder alcohol. Het vleugje citrus erbij zorgt voor extra verfrissing. De eerste resultaten van consumentenonderzoek zijn alvast veelbelovend. De consument appreciëert Hoegaarden 0,0 omwille van de bitterzoete smaak. Zowat 85% van de consumenten benadrukt het verfrissende karakter en de zachte afdronk", zegt Karen Coeck woordvoerster van AB InBev.

NIEUWE BROUWERIJ – Vooraleer naar Texas weer af te reizen maakt Kristine Celis bekend dat ze plannen heeft om daar opnieuw een brouwerij uit de grond te stampen. Ze heeft nog altijd het witbierrecept van haar vader Pierre Celis.

INDUSTRIEZONE IN PIETRAIN - De 6de Kamer van de Raad van State heeft de procedure, die Inter Environnement Wallonie en SOS Ruralité Brabant Wallon tegenover het Waalse Gewest plaatst, gesloten. Binnen de drie maanden moet de beslissing vallen over de industriezone van Piétrain, een project dat al zeven jaar loopt. De inzet van de beslissing van de Raad van State is de vraag voor wijziging van het gewestplan om een industriezone te kunnen uitbouwen op het grondgebied van de gemeenten Jodoigne, Hélécine en Orp-Jauche, juist ten zuiden van Outgaarden aan het gehucht Chapeauvau. (Kappendaal)

LEEFWEEK BIJ KLUP – Om zich beter in te leven in het nieuwe jeugdhuis aan de sporthal, organiseren de jongeren er een leefweek, waarbij ze vanuit de Klup naar school vertrekken, en er verder de hele tijd leven, studeren, open houden, enz …

Mei 2011

MAUREEN BIJ VIER BESTEN – Maureen Vanherbergen doet het nog altijd heel goed bij Idool 2011 en ondertussen is ze bij de vier besten. Ondertussen wordt er zowat overal in Hoegaarden en Tienen actie gevoerd voor Maureen. In 't Paenhuys kan men elke vrijdag de live show volgen. Uiteindelijk ging Maureen eruit op vrijdag 6 mei hoewel ze zeker niet de slechtste prestatie had geleverd. Zangeres Kato was onwaarschijnlijk zwak, maar verkiezingen per sms-je zijn nu eenmaal alles behalve objectief. Zij mocht doorgaan. Maureen heeft alleszins Hoegaarden en omstreken mooie momenten laten beleven.

ELFDE VEROORDELING – De Leuvense strafrechter heeft een bankroete aannemer uit Hoegaarden nu al zijn twaalfde veroordeling toegekend. Het is diezelfde aannemer Stefaan J. die de belastingsbetaler al heel

Figuur 166. Leefweek bij de Klup

wat geld kostte voor de opruiming van drie sluikstorten.

125 JAAR GEMEENTESCHOOL - De gemeentelijke basisschool van Hoegaarden vierde de 125ste verjaardag met een groot feest, zowel in de school als in de Doelstraat voor het gebouw. Al 125 jaar is de school in het huidige gebouw gevestigd. Het was de katholieke burgemeester Leopold Lodewijckx die in 1878 het voorstel indiende om een schoolhuis te bouwen in de Doelstraat. In 1886 waren de gebouwen klaar. Er namen 136 jongens en 85 meisjes hun intrek in de school. De eerste schooluitbreiding gebeurde al in 1900 toen heel wat nieuwe lokalen bijgebouwd werden. In 1958 werden de speelplaatsen geplaveid, en in 1959 kwam de kleuterschool, die tot dan achter het gemeentehuis gevestigd was, ook naar de Doelstraat. Directeur Kristof Vancaudenberg: "We hebben nu 435 leerlingen in onze school. Vorig jaar vierden we nog onze 400ste leerling, een record. We kampen met een nijpend plaatsgebrek. Er zijn plannen voor een nieuwbouw tegen het voormalige bankgebouw aan, kant Doelstraat. Daar zouden vier lokalen en een refter bijkomen."

AFSCHEID WILLEM TORRY – Willem Torry (CD&V) neemt afscheid als gemeenteraadslid op de zitting van 10 mei. Hij kwam in de raad in januari 1989, en was ook schepen van Financiën en Onderwijs van 2000 tot 2006. Hij woont nu al twee jaar in Tienen en trekt zich terug uit de Hoegaardse politiek.

ARCHEOLOGIE UIT DE LUCHT - Het team dat bestaat uit piloot René Pelegrin en zijn co-piloot Luc Corthout, geruggensteund door professor Marc Lodewijckx van de KUL, doet iets wat enig is in Vlaanderen: met luchtfotografie zoeken naar archeologische sporen. Nu is er een overeenkomst gesloten met PORTIVA, de intergemeentelijke archeologische dienst, die de gemeenten Hoegaarden, Linter, Glabbeek en Tienen omvat. Archeoloog Tom Debruyne volgt de in de regio gemaakte luchtfoto's op voor PORTIVA. Twee weken geleden was het al raak en werden sporen van een Romeinse villa in Orsmaal gevonden. Het project werd voorgesteld op het gemeentehuis.

SOUSVOIR - Gedurende drie weekends in mei, op 14, 15, 21, 22, 28 en 29 mei loopt de kunstroute "Sousvoir". De route wordt georganiseerd door het Toeristisch infopunt van de gemeente. Twintig talentvolle jonge kunstenaars, lieten zich inspireren door negen unieke locaties in Hoegaarden. De naam "Sousvoir" betekent kijken tussen geschiedenis en kunst. An Roovers, de initiatiefneemster,

en Carolien Geens van het Toeristisch infopunt werkten de kunstroute uit. Aan de kunstroute zijn ook speciale evenementen verbonden. Op zondag 15 mei is er in de Tuinen van Hoegaarden een ART-FAIR, of een kunst - en ambachtenmarkt. Op zaterdag 21 mei is er een avondnocturne. Het slotevenement vindt plaats op zondag 29 mei vanaf 14 uur in Meldertbos.

MAURICE COLLART OVERLEDEN - De 81-jarige liberale voorman Maurice Collart is overleden. In februari 2008 werd Maurice bij de Open VLD nog gevierd voor 60 jaar politiek. Maurice werd lid van de liberale partij in 1948, en hij heeft in alle liberale verenigingen een functie gehad. Hij was gehuwd met Maria Vanosmael, de dochter van de voormalige liberale schepen Oscar Vanosmael. Maurice zelf was gemeenteraadslid van 1982 tot 1988 voor de PVV.

ONDERHANDELINGEN AB INBEV - Op dit ogenblik lopen er onderhandelingen tussen de vakbonden en directie bij AB-InBev. Pascal Ghoos, vakbondsman van de brouwerij Hoegaarden: "Hoegaarden is niet meer betrokken partij. Er was slechts één persoon bedreigd met ontslag en die kan blijven. Als er geen akkoord komt dan zullen we in Hoegaarden toch solidair zijn met Jupille en Leuven". In Hoegaarden waren er half januari 2010 diverse acties in verband met de huidige problematiek. De brouwerij werd toen verschillende dagen afgesloten, zowel de site in Altenaken als de Kluis.

WOORDENBOEK OVER DIALECT - Ivan Laloup heeft een woordenboek samengesteld "'t Hoegaards dialect", met 100 recepten met Hoegaards witbier, het Hoegaards Volkslied, de Hoegaardse Hymne, Liederen en Gedichten, & Sagen en Legenden. In tegenstelling tot de meeste dialectwoordenboeken gaat het Algemeen Nederlands in deze editie voor op het dialect.

NERMBEEK, SCHOORBROEKBEEK OF BEEK ? - Het gemeentelijke structuurplan analyseert ook het reliëf en de waterlopen. Hieruit leidt Raymond Billen op www.nieuwsblad.be de reden van de twee namen van de Nermbeek af, namelijk Schoorbroekbeek en Nermbeek. "De Schoorbroekbeek en de Nermbeek waren gewoon twee verschillende beken. De Schoorbroekbeek vloeide naar de Menebeek en zo naar de Grote Gete. De veel kleinere Nermbeek vloeide rechtstreeks naar de Grote Gete in Hoegaarden. Doordat de Nermbeek een veel groter verval had kon ze sneller een dieper dal uit-

Figuur 167. De viering van de gemeenteschool in de oude Doelstraat

schuren dan de Schoorbroekbeek. Die stroomde trager en erodeerde minder. Hierdoor kwam de Nermbeek op een gegeven ogenblik lager te liggen dan de Schoorbroekbeek. Vanaf dan kon de Nermbeek via een kleine aftakking water aftappen van de Schoorbroekbeek. Uiteindelijk is alleen deze aftapping overgebleven. Dat verklaart waarom de beek nu ter hoogte van de Blotenberg een bocht van driehonderd graden maakt". Waar en wanneer dat gebeurd zou zijn staat er niet bij, maar dat zal wel in een ver verleden gebeurd zijn, lang voor de Nederlandse taal bestond. Volgens Kempeneers in Hoegaardse plaatsnamen, pagina 35 is Schoorbroekbeek de recente naam voor de bovenloop in het Schoorbroek. Door een vertakking vormt de beek hier een eiland. Nermbeek is dan de recente naam van de Nermbeek in Nerm. De oude naam was gewoon "de Beek". "Die Beke" wordt al in 1510 vermeld. Ze ontspringt in Sluizen aan de vijver van de Hauweynshoeve, vloeit door Sluizen, scheidt Meldert van Hoegaarden in het Schoorbroek, kronkelt met twee opvallende bochten rond de Blotenberg en de Keiberg, en vloeit voorbij Nerm en Egypte. In Hoegaarden centrum is dan langs de Beek weer een plaats die de "bàjk" genoemd wordt.

MAUREEN GEHULDIGD - Maureen Vanherbergen werd op 28 mei gehuldigd voor haar prestatie in Idool 2011. Ze werd ontvangen op het gemeentehuis. "Nu hoop ik vooral kansen te krijgen op muzikaal vlak. Het is nu wachten op het management van Idool en op de platenfirma Sony", aldus Maureen.

100 JAAR MODERNISME IN MELDERTBOS - Natuurpunt vierde de 100ste verjaardag van de heraanleg van het park van Meldert door Louis van der Swaelmen, een jonge tuinarchitect in 1911. Het meest opvallende restant van het modernistische park is het openluchtzwembad met badhuisje Het zwembad is volledig in beton, toen een modern materiaal. De huurder van het kasteel in 1911 was een modernist. Hij wilde een acetyleenverlichting in het kasteel, en een nieuw park. Louis van der Swaelmen werd ingehuurd, een tuinbouwkundige en architect. Hij heeft rond het kasteel een kader met futuristische paden ontworpen. Hij legde een sportterrein aan, een zwembad met kleedkamer, een tennisterrein, een solarium, een cricketveld en een 9 holes golf. In 1957 zijn de Aalmoezeniers van de Arbeid eigenaar geworden en die hebben alles vol geplant met Canadapopulieren. Pas in 2005 zijn die gekapt en herstelt Natuurpunt min of meer de vroegere toestand. (Zie ook Kroniek 1978- 2007, p. 84).

TRAMLIJN NAAR KEULEN? - Inwoners van Meldert en Hoegaarden werden in Meldertbos opgeschrikt door diverse bouwaanvragen, waarbij één voor een tramlijn naar Keulen. Keulen is een gehucht van Meldert. In totaal ging het om zeven affiches, ontworpen door David Lamaey, voor de kunstroute Sousvoir doorheen Meldertbos. Sommige mensen dachten echt dat het om bouwprojecten ging, want de affiches waren zeer gelijkend op echte stedenbouwkundige aanvragen.

OPENING PAENHUYS AAN DE POLDER – Het Paenhuys aan de Polder, waar het jeugdhuis zeker twee jaar zal verblijven, wordt officieel geopend.

Juni 2011

FREMAN EXPOSEERT IN KLOOSTERGANG - Zowat 31 jaar na zijn laatste kunsttentoonstelling in museum 't Nieuwhuys in Hoegaarden, exposeert kunstenaar Freddy Mannaerts, alias Freman tot 25 september weer originele werken in de Kloostergang van Mariadal. Het gaat ditmaal om originele potlood- en pentekeningen. In de Kloostergang van Mariadal exposeert hij 32 tekeningen, met de originele schetsen van de kalender van Sint-Rochus, en

Figuur 168. Maureen in Chiro outfit

ook die van de kalender van Sint-Gorgonius. Voeg daarbij nog de acht overblijvende originelen van de kalender gemaakt voor het Nieuwhuys in 1969, en een aantal "gezichten" van Hoegaardiers, met ondertussen heel wat verdwenen vrienden van hem: Frans Huon, Cyrille Vandermolen, Maurice Collart en Jos Massaer.

WATERZUINIGE BROUWERIJ - De brouwerij van Hoegaarden was in maart 2011 al de meest waterzuinige brouwerij van de groep, maar het moet nog beter. Karen Couck woordvoerster van AB InBev: "We willen overal in al onze vestigingen ter wereld, het gemiddelde waterverbruik voor de productie van 1 hectoliter bier laten dalen tot 3,5 hectoliter water. In de Jupille-brouwerij gebruikten we in 1980 nog 17 hectoliter water voor 1 hectoliter bier, en overal in België schommelen we nu tussen 4 en 4,5 hectoliter. In Hoegaarden is het waterverbruik gedaald met 25% tot 3,96 hectoliter, maar we willen naar 3,50 " Vandaar dat er symbolisch een No Shave actie werd georganiseerd. Aan een aantal werknemers van de brouwerij en ook aan burgemeester Jean-Pierre Taverniers werd gevraagd zich een week niet te scheren, om waterverbruik tegen te gaan. Ze werden in het Kouterhof door een Turkse barbier van hun baard ontdaan op 1 juni.

SLEEPINGDOG – Sleepingdog, de groep van de Nederlands - Hoegaardse zangeres Chantal Acda en Adam Wiltzie heeft een nieuw album uit, getiteld "With Our Heads In The Clouds And Our Hearts In The Field". Chantal Acda woont in Meldert

JAARVERSLAG POLITIEZONE – Het jaarverslag 2010 van de Politiezone Tienen – Hoegaarden, komt uit. In 2010 bedroeg de Tiense dotatie 3980, 529 euro, en de Hoegaardse 532,542 euro. Daar bovenop kwam nog 2747, 166 euro als federale dotatie. Burgemeester Jean-Pierre Taverniers zetelde van rechtswege in het politiecollege, samen met burgemeester Marcel Logist van Tienen. De Hoegaardse politieraadsleden waren Marleen Lefevre, Herwig Princen en May Van Miert. Er waren 14 Tiense raadsleden. Er gebeurden 6680 interventies in Tienen en 608 in Hoegaarden. In Hoegaarden waren er 2 autodiefstallen en 28 inbraken. Er was één diefstal met wapens, één met geweld zonder wapens, er waren 16 diefstallen uit of aan een auto, 1 grijpdiefstal en vijf gevallen van zakkenrollerij.

10 JAAR LANDBOUWOVEREENKOMSTEN - Al tien jaar sluiten landbouwers in Hoegaarden beheersovereenkomsten af met de Vlaamse Landmaatschappij. Beheersovereenkomsten zijn contracten waarbij landbouwers gedurende vijf jaar extra inspanningen leveren ten voordele van milieu, natuur en landschap. In ruil voor de geleverde diensten ontvangen ze een jaarlijkse vergoeding van de VLM. In totaal is er in Hoegaarden door lokale landbouwers ongeveer 12 km aan grazige en soms bloemrijke randen en 12 ha aan akkervogelvriendelijke maatregelen aangelegd.

TOERISTISCHE INFOZUIL - Aan de Houtmarkt werd de nieuwe toeristische infozuil "Digitaal Hoegaarden" geopend door gedeputeerde Monique Swinnen en burgemeester Jean-Pierre Taverniers. Het project heeft een hele tijd aangesleept, omdat de inplanting op een beschermd marktplein niet evident was. Daarenboven moest het initiatief informatief zijn, en geen reclamebord. Het is een aanvulling op het Toeristische Infopunt. De infozuil is ook een oplaadplaats voor elektrische fietsen, en is geleverd door Feratel.

NIEUWE FIETSROUTE - Lekker Vlaanderen focust dit jaar op fietstoerisme. Het nieuwe project luidt "Lekker fietsen in Vlaams-Brabant." De provincie heeft pas de nieuwe brochure uit met zeven fietsroutes, waarvan er één in Hoegaarden vertrekt. "Bieren en Bieten", zo luidt de naam van deze tocht die zich rond Hoegaarden en Tienen afspeelt.

BLIJ MET OVEREENKOMST AB INBEV - Ook in de brouwerij Hoegaarden is men tevreden over de onderhandelingen met de directie van ABInBev. In januari vorig jaar werd nog zwaar actie gevoerd. In Hoegaarden was geen enkele werknemer rechtstreeks meer in gevaar, maar toch kan dit akkoord ook een invloed hebben in Hoegaarden. Bij de nieuwe CAO worden zowel het brugpensioen als het vrijwillig vertrek voor arbeiders op ongeveer dezelfde basis geregeld als voor bedienden. Door de gunstige brugpensioenvoorwaarden is het best mogelijk dat ook twee of drie mensen uit Hoegaarden beslissen ermee te stoppen. "Als er mensen vertrekken moeten ze zeker vervangen worden. De productie in Hoegaarden is enorm gestegen. We zitten nu al aan 1000 brouwsels in de Kluis. Nog niet zolang geleden haalden we 1000 brouwsels pas

in het najaar. Alleszins in de Kluis gaat men tot het uiterste van de capaciteit. Er wordt al gedacht aan nieuwe tanks om de productie op te drijven. We zitten op dit ogenblik met te weinig mensen in de brouwerij. Daarover zullen we onderhandelen vanaf september", aldus vakbondman Pascal Ghoos.

SUBSIDIES BIBLIOTHEEK - Bij de deputatie van Vlaams-Brabant wordt een maximale subsidie voor bibliotheekinnovatie uitgekeerd van 24.000 euro aan het gemeentebestuur van Hoegaarden. Deze subsidie wordt gebruikt voor de bibliotheekzelfbediening. De vernieuwing is in uitvoering. Daardoor zullen lezers zelf hun boeken kunnen inscannen bij het betreden en verlaten van de bibliotheek.

GEEN FOOR - De bezoekers van Meldert-kermis zullen het ongetwijfeld gezien hebben. De beloofde kermisfoor stond er niet. Dat is al de tweede maal dat het gebeurt, want enkele maanden geleden bij Hauthem kermis stuurde dezelfde foorkramer ook zijn kat. Hij had van de gemeente een vergunning voor alle wijkkermissen. Jammer voor het Comité Meldert Leeft dat de kermis doet herop leven o.a. met de eerste jogging Gaston Roelants en tal van andere activiteiten.

HERDENKINGSNUMMER PIERRE CELIS – Nummer 183/2 van Alpaïdis, het heemkundig tijdschrift van de heemkundige kring, wordt een herdenkingsnummer voor Pierre Celis, met daarin verwijzingen naar zijn buurman Louis Tomsin die hem de stiel leerde, naar de start van zijn brouwerij in 1966, het eerste witbier in het Nieuwhuys-museum, de afstamming van Pierre Celis, en de toespraken die bij de begrafenisplechtigheid door Dr. Willem Loosen en Miel Mattheus werden gehouden.

NIEUW RAADSLID - Op de vorige raadszitting reeds nam Willem Torry (CD&V) afscheid van de gemeenteraad, omdat hij thans in Tienen woont. Hij wordt opgevolgd door Lieve Meulemans, die voor het eerst in de gemeenteraad komt. Ze was wel al OCMW-raadslid. Ook in het OCMW zijn er wijzigingen. Lieve Mommens (Open VLD) heeft er de eed afgelegd als tijdelijk OCMW-raadslid ter vervanging van Ernst Vranckx die er om medische redenen even mee stopt.

KASSEIEN IN DOELSTRAAT - Sinds 6 juni zijn de werken gestart aan de Doelstraat. De kasseien die vroeger onder een asfaltlaag lagen zijn nu bij de rioleringswerken weer boven gekomen. "Deze kasseien zijn zo mooi, dat we onze plannen gewijzigd hebben en dat we

Figuur 169. Werken in de Doelstraat

ze gaan gebruiken voor de parkeerplaatsen, in plaats van nieuwe klinkers", zegt burgemeester Jean-Pierre Taverniers. Aan het einde van de maand waren alle riolen gelegd en voor het bouwverlof zouden alle individuele aansluitingen klaar zijn.

CELISMOLEN IS OPEN - De recent gerestaureerde Celismolen, langs de Grote Gete in Klein-Overlaar te Hoegaarden, is operationeel. De Celismolen, zo genoemd naar de laatste eigenaar, maar in de Hoegaardse geschiedenis steeds Kleine Molen genoemd, biedt voornamelijk zakenmensen een plek om te vergaderen in een heel exclusief kader. De zakenmensen kunnen er ook overnachten in vier bijzonder comfortabele en luxueus ingerichte gastenkamers. De molen werd gerestaureerd en het waterrad produceert elektriciteit. Ook de omgeving werd mooi ingericht. De molen is nu eigendom van Johnny Thijs, de baas van de Post en zijn vriendin.

Figuur 170. Werken aan de oude brug

Figuur 171. De nieuwe brug is af

Figuur 172. De openingsceremonie

BYPASS EN VISTRAPPEN - De gemeente Hoegaarden opende met veel stijl en muziek de recreatieve site tussen het vissershuisje en de Grote Gete. De volledige site, weliswaar eigendom van de gemeente Hoegaarden, ligt op het grondgebied van het Waalse Geldenaken. De nieuwe recreatieve site, met het toeristisch wandel- en fietspad, dat de Ravel-route verbindt met het Kluisveld en de Tuinen van Hoegaarden, werd geopend met een waterkunstenaar. Er was een mobiele tapwagen en een receptie in open lucht. "Het originele project draait rond waterbeheersing. Om overstromingen tegen te gaan werd er een zijarm van enkele honderden meters getrokken, met vistrappen, parallel met de Grote Gete. In het project werd ook een oude brug over de Gete gerestaureerd en het vroegere seinhuisje van de spoorlijn Hoegaarden-Ramillies, nu vissershuisje", zegt burgemeester Jean-Pierre Taverniers. Het project werd gerealiseerd met Europese steun via een

Interreg project, en kostte in totaal 750.000 euro, waarvan de gemeente er 327.000 zelf betaalde.

HEVIG ONWEER – Het hevige onweer van dinsdag 28 juni zorgt wel voor wat modder en water aan de Beek, en ook in de gemeentelijke gebouwen aan de Polder loopt water binnen. Door de werken aan de Doelstraat hebben enkele huizen daar ook water in de kelder. De dag erna loopt de Kleine Gete over in Linter en Landen, maar de Grote Gete houdt het ditmaal.

Juli 2011

WACHTEN OP VOETPAD – De rechtbank van Koophandel in Hasselt heeft de firma Peri Bouw failliet verklaard. Dit veroorzaakt problemen in Nerm, waar de firma begonnen is met de aanleg van voetpaden. Al in maart werden de werken gestart ter hoogte van het Schip en nu zullen de werken zeker nog een hele tijd stilliggen.

PAENHUYS PARK HAPPENING – Het Paenhuys sluit de 39ste editie van het festival af, met minder bezoekers dan de vorige jaren. Vooral op vrijdag bij de optredens was de opkomst minder.

RESTAURATIE PASTORIE – In de pastorie van Outgaarden worden de ramen en de deuren vernieuwd. De pastorie werd samen met de Sint-Niklaaskerk beschermd in 2006. Het gebouw zelf dateert uit de 18de eeuw.

CULTUREEL ERFGOED – Zestien gemeenten uit het Hageland slaan de handen in elkaar rond cultureel erfgoed. Daarbij ook Hoegaarden. Het doel is te komen tot een erfgoedconvenant erkend door de Vlaamse Gemeenschap. In Hoegaarden worden alle actoren die te maken hebben met roerend cultureel erfgoed uitgenodigd om mee te werken. In Hoegaarden gaat het o.a. om de processies, de Confrerie der Vijf Geslachten, het bierverleden, het Genootschap van de Apostelen, het patrimonium van de kerken, oude liedjes, enz …

GEEN INDUSTRIEZONE – De Raad van State heeft de plannen voor een 80 ha grote industriezone in Piétrain van tafel geveegd. Outgaarden kan gerust zijn, want deze zone zou tot aan de grens met Chapeauvau gereikt hebben. De intercommunale van Waals-Brabant heeft nog wel een project lopen om aan de vroegere E40 stopplaats, ter hoogte van Goetsenhoven en Outgaarden, 7 ha industriezone in te richten.

VANDALISME IN TUINEN – Omdat de Tuinen van Hoegaarden dag en nacht open zijn gebeurt er regelmatig vandalisme, vooral sinds de nieuwe woonwijk achter het woonzorgcentrum. Stukken uit de vijverfolie werden weggebrand, en ruiten van de gerestaureerde serre sneuvelden. Hoofdtuinman Geert Derom wil camerabewaking en politiepatrouilles.

WANDELING OP SLAGVELD - De Hoegaardse wandelclub organiseert op zaterdag 30 juli een 2de wandeldag en picknick. Men start aan de sporthal in Hoegaarden en men komt aan, aan de Geosite, na een wandeling van 10 of 13 kilometer. In wezen wordt met deze wandeling de veldslag herdacht die in 1013 plaats vond tussen Lambert 1 van Leuven en Prinsbisschop Balderic II van Luik. De start van een langdurige betwisting of Hoegaarden dan wel bij Brabant of bij Luik hoorde, en ook één van de eerste redenen waarom Hoegaarden geen versterkt stadje werd. (Zie Kroniek 1978-2007, p. 126).

"Als voorbereiding op het jubileum in 2013, organiseren we nu al voor het tweede jaar een picknick wandeling, naar de Geosite. De bedoeling is volgend jaar al meer verenigingen op de kar te krijgen, en dan in 2013 de duizendste verjaardag te vieren. Maar dat moet vooral een zaak van de gemeente worden", aldus Ivan Laloup. Het initiatief wekte ook de interesse van het Ename Expertise-centrum voor Erfgoedontsluiting. "Wij onderzoeken alles wat kadert naar onderzoek rond premoderne slagvelden", aldus Veerle Caelen van het EEC.

Augustus 2011

HERBRUIKBARE DRINKBEKERS – Na Suikerrock in Tienen liggen er weer een massa gebruikte plastieken drinkbekers op de Grote Markt. Schepen Marleen Lefevre benadrukt het feit dat er in Hoegaarden op het Paenhuysfestival en Voices herdrinkbare drinkbekers worden gebruikt. Ze vindt dat dat ook in grote steden moet kunnen.

BEER COOKING MARATHON - De brasserie Kouterhof aan de Hoegaardse brouwerij opende in 1986 en bestaat 25 jaar. De zaak wordt nu al 10 jaar uitgebaat door de familie Cauwberghs. "We zijn op zoek gegaan naar iets origineels. We dachten eerst aan een fuif of zo, maar uiteindelijk hebben we geopteerd voor een "Beer Cooking Marathon" dat meteen in het Guiness World Record Book zou komen. Eric Cauwberghs

Chef van het Kouterhof en Benjamin Lefevre gaan beiden los van elkaar deze recordpoging ondernemen. Ze zullen 25 uur onafgebroken koken.", vertelt Jos Cauwberghs. Rond deze recordpoging wordt een kookevenement georganiseerd rond bier, met diverse demonstraties. De recordpoging gebeurt einde oktober. Op 11 augustus komt het bericht dat het record koken ondertussen door een Australiër op bijna 35 uur gebracht is. In het Kouterhof past men zich aan, aan deze nieuwe toestand.

NAAR BURKINA FASO – Op dit ogenblik zijn vier leden van 't Paenhuys aan een fietstocht van drie maanden bezig naar Burkina Faso. Ze rijden bij temperaturen tot boven de veertig graden door Marokko. Wout, Diederik, Michael, en Willem-Jan vertrokken einde juli met de trein naar Parijs, Dyon, Arles... Ze fietsten een stuk en namen dan verder de trein om na zes dagen Madrid te bereiken. Zo ging het verder tot op de boot naar Tanger. Nu moet het verder drie maanden per fiets langs de kust en dan vanaf Guinée landinwaarts, samen 6.000 kilometer.

WIJNGAARDEN IN OUTGAARDEN – In verband met de aanplanting van 2 ha wijngaarden in Outgaarden, ter hoogte van Kappendaal, door H. Sels, die in het Arendsnest een wijnchâteau wil uitbouwen, geeft Dr. Paul Kempeneers, plaatsnaamkundige, volgende uitleg over wijngaarden in Outgaarden. "In het hele Hageland kwamen tot in de 17de eeuw wijngaarden voor, dus ook in Outgaarden." Vandaag bestaat op het grondgebied Geest / Lummen nog de officiële straat "Chavée des Vignobles." Kempeneers: "'Natuurlijk is er een verband. Volgens een document van 26 september 1402 waren in die periode nogal wat akkerlanden omgezet in wijngaarden. De meeste wijngaarden lagen in Outgaarden. Bekend is bv. de Wijngaard van Goffaert, gelegen tussen Outgaarden en Sint-Jans-Geest. Hij staat aangeduid in het Kaartenboek van de Tiense Armentafel (1669). De Atlas der Buurtwegen van Zittert-Lummen vermeldt ook een voetpad: Sentier des vignes."

VILLA OF KASTEEL? – Op verschillende websites wordt de vraag gesteld of het *Château les Lilas* en het *kasteel van Bellekom (Bellecom, Bullecom)* kastelen of villa's zijn. Wat doet het er ook toe. In wezen zijn het villa's, maar ze worden dikwijls kasteeltje genoemd. Voor de Villa les Lilas zie deze Kroniek 1944, pagina 28 en 29.

Ziehier kort samengevat wat de inventaris Bouwkundig Erfgoed zegt over de Villa Tremouroux-Dumont, of het kasteeltje van Bellekom. Het kasteeltje is bereikbaar langs een vrij lange, gekasseide dreef (verlengde van de Reugelstraat) met kastanjebomen. Een recente, bakstenen brug verleent toegang tot het gebied binnen de cirkelvormige omwalling. Centraal op het voorplein ligt het woongedeelte en meer zuidwaarts een dienstvleugel. De nagenoeg identieke voor- en achtergevel worden door hoek- en middenlissen opgedeeld in drie traveeën. In de geveltop van de voorgevel staat het jaartal 1754. Recent was er uitbreiding (ca 1968) met een erkervormige uitbouw met plat dak tegen de voorgevel en een vestibule aan de zijkant. Deze inkomhall is in dezelfde geest als de hoofdwoning opgebouwd. Verder heeft het kasteeltje een vrij gave 19de-eeuwse binneninrichting. Aan de noordwestkant, buiten de omwalling, bevindt er zich een mooi verzorgd park. De ruimere omgeving wordt hoofdzakelijk gevormd door uitgestrekte weilanden langs de Gete, eertijds behorend tot de bezittingen van de heren van Bellekom. Ter hoogte van de brug zorgde een aftakking van de Reugelweg voor een rechtstreekse verbinding enerzijds met de vroegere Bellekommolen en anderzijds met Groot-Overlaar. Deze vroegere dreef, is nog weergegeven op de Ferrariskaart. Kunstenaar Yvan Struys is eigenaar van de villa.

Ziehier wat plaatsnaamkundige Paul Kempeneers over de benaming van dit kasteeltje zegt. Het bedoelde kasteeltje draagt verschillende benamingen. 1. *Kasteel van Overlaar*: 1849 *Château d'Overlaer*. De benaming is jong en verwijst naar de gehuchtnaam Overlaar. 2. *Klein Kasteel*, in Franse vorm opgetekend in de Atlas der Buurtwegen, *le Petit Château d'Overlaer*. 3. *Kasteel van Bellekom*.

MACHTELD LIBERT VERLAAT MELDERT – BV en VRT-journaliste Machteld Libert verlaat Meldert, waar ze een vijftiental jaren de pastorie huurde. Na een geschil met de gemeente over het onderhoud van de pastorie verlaat ze Meldert om in Leuven te gaan wonen.

MAUREEN ZINGT TITELSONG FAMILIE –
Op 22 augustus start het nieuwe seizoen van Familie. Bij elk nieuw seizoen hoort natuurlijk een gloednieuwe begingeneriek. Deze wordt dit jaar ingezongen door Maureen, de nummer 4 uit Idool 2011. Maureen zingt op

de tonen van “Stay the Night” van James Blunt.

400 JAAR AFSPANNINGSTAL IN CRUYSBLOCK – De afspanningstal van de Cruysblockhoeve is 400 jaar oud en dat wordt gevierd met de tentoonstelling “Ken uw dorp”, ingericht door de huidige eigenaar van de hoeve, Rik Cipers, samen met de heemkundige kring en de gemeente. De tentoonstelling kan tijdens de twee laatste weekends van augustus bezocht worden. “ De basiswoonst van de hoeve zelf is meer dan 1000 jaar oud, maar de afspanningstal voor paarden kwam er pas in 1611”, vertelt Rik Cipers, die ook met plezier de attributen toont van de vroegere brouwerij Cipers. “De Cruysblockhoeve ligt op het kruispunt van de Romeinse heirbaan Tienen – Nijvel, en Meldert- Hélécine. In de loop van de eeuwen zijn er heel wat verbouwingen en aanpassingen gebeurd. Onder het basiswoonhuis is geen enkele kelder. De nog bestaande kelders werden naast het huis gebouwd. Zo is er één van 16 meter lang, even lang als het toenmalige woonhuis en opgebouwd in Gobertangesteen. Daar bovenop werden vier kamertjes gebouwd. Deze dienden als overnachtingsplaats voor de reizigers. Plezier en vertier vonden de reizigers aan de overkant van de straat, in “Het cabaret over den Cruysblock”, thans de huisbrouwerij ’t Nieuwhuys. In de Cruysblock hebben tussen 1600 en 2010, zeventien verschillende eigenaars gewoond, waarbij ook Servaes Sweerts en Catharina Peeters, de oprichters van de Confrérie der V Geslachten”, aldus Rik Cipers.

HUILEWIND STOPT ERMEE – Na de laatste grote activiteit waarbij de TREK / Equirencontre van dit jaar zich rond de B&B Huilewind in Meldert afspeelde, kondigde eigenaar Ivo Leflot dat de B&B einde september de deuren sluit. De reden is dat de normen van Toerisme Vlaanderen steeds strenger worden en dat als de branddeuren en muren geplaatst worden zoals gevraagd, het karakter van het huis helemaal geschaad wordt. Huilewind bestaat als Bed & Breakfast sinds 2005, en was de eerste in Hoegaarden.

MAATREGELEN VOOR VOICES - Met het drama van Pukkelpop en het zware onweer van donderdag 18 augustus in het achterhoofd hebben de organisatoren van Voices toch enkele maatregelen getroffen voor de zondag. Organisator Marc Meersman: “We krijgen de weersvoorspellingen van de vliegtuigbasis van Beauvechain constant door. Als het dreigend wordt kunnen de mensen in de kerk gaan schuilen en naar boven toe wordt een grote vluchtweg opengezet. “

VIJF JAAR VOICES – Voor de vijfde editie van Voices werd een derde dag voorzien, de rockdag. Over de drie dagen

Figuur 173. De organisatoren van Voices met Maureen op het podium

gespreid kwamen enkele duizenden bezoekers naar Voices.
De Totale Waanzin die liedjes brengt in het Hoegaards dialect bracht op vrijdag een ode aan Hoegaarden, het Hoegaards bier en de vader van het Hoegaards bier Pierre Celis. Daarna kwam Okselvocht. The Sons of Navarone brachten tenslotte Ierse Folk. De zaterdag was de dag van Voices Classic. Marc Meersman vroeg een minuut stilte voor de slachtoffers van Pukkelpop. Daarna trad hij op, samen met Men's Voices, een groep mannen die een repertoire brengen uit de jaren '50. De Gentse meidengroep The Triplettes, begeleid door een schitterende Big Band bracht muziek uit de Glenn Miller tijd. Daarna kwam een Wienerensemble, met o.a. Marc Meersman en Kris Struyven operetteparels brengen. Ze sloten af met de Voices hymne. Jammer genoeg liep het programma nogal laat uit zodat tijdens het optreden van Bart Herman al heel wat mensen weg gingen. Op zondagnamiddag kwamen de plaatselijke talenten Astrid Van Kelecom en Celine Ottenburgh en uiteraard Maureen. Ze zongen samen met de Hoegaardse Jeroen d'Hoe aan de piano." De dames hadden het publiek op de hand en ook The Raptors, een schitterende covergroep, bracht ambiance op het plein. Heel wat mensen kwamen voor Maureen en gingen naar huis voor de afsluitende act van Eddy et les Vedettes. Jammer, want dat was ook schitterend.

MODDERSTROOM – Het is de periode van de onweders en hevige regens. In de nacht van 22 op 23 augustus valt er zoveel regen dat een modderstroom via het Gemeenteplein naar de Gasthuisstraat stroomt. In Geldenaken worden een paar wachtbekkens en afvoergrachten aangelegd in het gehucht Herbais.

J-LICHTBAK VERNIELD – Er wordt vandalisme gepleegd aan jeugdhuis de Klup. De orgininele lichtbak met het J-kenteken, een uniek stuk wordt eraf geschopt. Blijkbaar zijn er ook pogingen om binnen te dringen want de alarminstallatie slaat een paar keer aan. Het J-kenteken werd in de beginperiode van de erkenning van jeugdhuizen uitgereikt door het Bestuur voor Jeugdvorming.

ZWEMBAD DICHT – Het zwembad in Geldenaken gaat dicht van 1 september tot 31 december om de nodige herstellingswerken uit te voeren, in afwachting van een nieuw bad. Het zwembad werd in 1967 aangelegd, met nog een oude hangar van de vliegbasis van Goetsenhoven en heel wat Hoegaardiers van de zwemclubs de Dolfijnen en Neptunus (JVV) leerden daar zwemmen.

September 2011

MINDER MOBIELEN CENTRALE - Vanaf 1 september gaat de Minder Mobielen Centrale van start bij het OCMW in Hoegaarden. Bij de Minder Mobielen Centrale kan iedereen terecht die problemen ondervindt om zich te verplaatsen en een beperkt inkomen heeft. De gebruiker betaalt een jaarlijks lidgeld van 10 euro.

NEGATIEF ADVIES WINDTURBINES - Na het Bestuur der Luchtvaart en het Hoegaardse schepencollege heeft nu ook Stedenbouw Leuven negatief advies gegeven voor de bouw van de windturbines naast de E40 aan de grens met Goetsenhoven. Maar het groenestroombedrijf Electrawinds uit Oostende geeft zich nog niet helemaal gewonnen. Het project is niet opgedoekt.

Figuur 174. De nieuwe Hoegaardiers aan de kerk

ECOLOGISCH WATERBEHEER - De provincie Vlaams-Brabant gaat de beekstructuur en de watertoestand van de Grote Vliet in Linter en de Grote Gete in Hoegaarden en

Zoutleeuw aanpakken. De valleien van deze beken worden op een ecologische manier verbeterd. Er komt een beperkte verhoging van de grondwatertafel in het provinciaal wachtbekken te Hoegaarden. Dit Vlaams-Brabants initiatief maakt deel uit van Interreg IV-A project "Interactief Waterbeheer in de grensregio Vlaanderen-Nederland." De provincie krijgt hiervoor 40.000 euro Europese subsidies of de helft van de kostprijs.

TENTOONSTELLING DIANE BERNAERTS – In de Grand Cruzaal van het gemeentehuis loopt tot 4 oktober de tentoonstelling van kleurrijke schilderwerken van Diane Bernaerts, kunstenares uit Meldert.

50 JAAR GULDEN LELIE - Op zaterdag 19 augustus 1961 werd de familiegilde Van Nerum, de "Gulden Lelie", heropgericht te Hoegaarden. Deze familiegilde was samen met vier andere voortgekomen uit de Confrérie van de V Notabele Geslachten van Hoegaarden van 20 december 1741.
Dat wil zeggen dat de nakomelingen van Carolus Van Nerum en Barbe Sweerts op 26 september 1778 hun familiebanden verstevigd hebben door de stichting van de "Gulden Lelie", die tot doel had alle nakomelingen te verenigen in één familiecorporatie. In de tweede helft van de 19de eeuw stopten de gilden en de Confrérie hun activiteiten. Alleen de "Gulden Lelie" hield stand tot 1908. In 1961 herrees de "Gulden Lelie", onder impuls van Julien en Hubert Van Nerum. Tien jaren later zal zij zelfs aan de basis liggen van de heroprichting van de "Confrérie". De plechtige herdenking van dit gouden jubileum gebeurde tijdens een academische zitting op het gemeentehuis op zaterdag 3 september.

HELIKOPTERS VLIEGEN – Vanaf 5 september kondigt de vliegbasis van Bevekom nachtvluchten aan met helikopters. Deze vluchten zijn noodzakelijk voor de opleiding van de piloten, maar de hinder wordt zoveel mogelijk gespreid.

GEOPARK - De geosite op de Goudberg, met de groeve van "versteend hout"', langs de HST en de E40 in Overlaar, werd opgesmukt. De vernieuwing gebeurde op kosten van de Vlaamse Landmaatschappij. De vernieuwde oriëntatietafel staat op het niet afgesloten gedeelte.
De Geosite is aldus uitgegroeid tot geopark.

GROTE KERMIS – Bij de kermis in september staat er geen enkele kermisattractie op het Gemeenteplein.

OVERNACHTEN AAN DE SCHOOL - Het Sint-Jans-college in Meldert heeft een goede reputatie. Vandaar dat sommigen vrezen dat hun kinderen niet tijdig ingeschreven raken. Voor het schooljaar 2012-2013 kon er op het secretariaat ingeschreven worden vanaf maandag 12 september. De periode van 1 tot en met 9 september was, zoals de wet het vraagt, voor broers en zussen gereserveerd. "We openen het secretariaat om 7 uur 's morgens en dan heeft iedereen voldoende tijd om in te schrijven. Er is dan wel een grote toeloop maar het is onnodig om hier de nacht door te brengen. Wie absoluut de nacht op onze parking wil doorbrengen doet dat zichzelf aan. We hebben 130 plaatsen in het eerste middelbaar, of zes klassen. Meer kunnen we niet inrichten, omdat we beperkt zijn door de gebouwen. Die 130 leerlingen beantwoorden trouwens aan de behoefte van de regio. Wie de eerste dag gewoon komt is normaliter ook ingeschreven", zegt directeur Roland Severijns. Eén ouder bracht de nacht door in zijn wagen op de parking.

NAAR CONTAINERPARK BOUTERSEM – Op maandag 12 september is er een infovergadering over de tweede fase van de werken aan de vernieuwing van het dorpscentrum, namelijk de Stationsstraat. Einde september zouden deze werken starten. Tijdens deze fase van de werken zal de toegang tot het containerpark aan de Stationsstraat, moeizaam verlopen. Van 14 november tot midden januari zal het containerpark helemaal niet meer toegankelijk zijn. Het gemeentebestuur van Boutersem stelt tijdens die periode zijn containerpark ter beschikking voor de Hoegaardiers.

NIEUW SCHOOLGEBOUW - Op de raadszitting werd unaniem de principsbeslissing goedgekeurd om de gemeenteschool aan de Doelstraat uit te breiden. Schepen voor Onderwijs Fred Francart: "Door de groei van het aantal leerlingen, en de beperking van het aantal leerlingen per klas, zijn we genoodzaakt bij te bouwen. We willen wat parallellisme in de school aanbrengen door een ongeveer identiek gebouw aan de bijbouw rechts, nu ook aan de linkerkant, tegen het voormalige bankgebouw aan te brengen. Op de benedenverdieping komt een refter, en op de eerste en tweede verdieping komen telkens twee klassen. Er is nog geen kostprijs gekend."

PHILIPPE DE ZANGRE – In Alpaïdis 184 komen Maurice Dodion en Wasily Pedjko terug op burgemeester Philippe de Zangré. "Philippe de Zangré was rentenier en verbleef op het kasteel van Zétrud-Lumay bij de familie d'Astier. In 1808 werd hij gemeentesecretaris. Hij huwde met Dorothea Van Nerum in 1810 en kwam zo tot de Vijf Geslachten. Hij volgde zijn schoonbroer Henri Van Nerum op als burgemeester in 1813. In 1818 stelde hij op het Gemeenteplein de waterpomp in werking (zie ook deze Kroniek september 1968 en maart 2011) en hielp in 1820 bij de tot stand koming van het kloosterpensionaat. In 1826 liet hij een pompierskorps oprichten en ontwierp in 1827 de plannen voor een nieuw gemeentehuis. In 1828 stichtte hij een muziekvereniging. In 1831 moest hij tijdelijk het dorp verlaten, omdat hij gerekend werd bij de conservatieve "Orangisten" of Hollandsgezinden. In 1835 werd hij opnieuw verkozen en in 1836 opnieuw burgemeester. In 1848 richtte hij de burgerwacht op en stelde een weldadigheidsbureeel in. Het Hoegaardse wapenschild werd officieel bekrachtigd in 1838 onder zijn bewind." Voor de lijst van alle burgemeesters, Kroniek 1978-2007, p. 149.

HOEGAARDIERS EN NAPOLEON – In Alpaïde 184/3 brengen Maurice Dodion en Wasily Pedjko een lijst van de Hoegaardiers die nog onder Napoleon I Bonaparte dienden. Allen mannen die in het begin van de 19de eeuw in de fleur van hun leven waren.

CORINNE DEBAETS - Atlete Corinne Debaets uit Meldert is de meest gelauwerde sportvrouw uit Hoegaarden. Ze komt uit bij de Masters boven de 45 jaar, en behaalde het voorbije jaar tal van titels. Ze werd in Sacramento wereldkampioene op de 1500 meter, en ze haalde zilver op 800 meter. Ze werd driemaal Belgisch kampioene: op 800 meter, 1500 meter de cross. Op het Europese indoorkampioenschap haalde ze goud op 1500 meter, 3000 meter en de cross. Daarenboven behaalde ze nog twee Belgische records. Ze werd op het gemeentehuis ontvangen samen met andere sportkampioenen. Bij de ploegsporten oogstten vooral Tennifun en Hockey in Hoegaarden het voorbije jaar succes.

Figuur 175. Corinne Debaets

TWEEDE FASE WERKEN – Op maandag 26 september start de tweede fase van de werken aan de doortocht door Hoegaarden, namelijk de heraanleg van de Stationsstraat. De werken zullen tot half april 2012 duren.

GEHEIMEN OP ZOLDER – Sofie van Gelder geeft haar derde jeugdboek uit "Geheimen op zolder".

GESTOPT IN MALI – De vier leden van 't Paenhuys die naar Burkina Faso reden per fiets, zijn gestopt in Mali op 1000 kilometer van hun einddoel.

Oktober 2011

LEK WATERLEIDING – Op zondag 2 oktober zet een lek in de waterleiding de bewoners van de Valleistraat een hele dag zonder water.

BRANDVEILIGE KLJ-LOKALEN - Er komt schot in de zaak rond het KLJ-dossier. KLJ-Meldert is gehuisvest in de voormalige gemeenteschool van Meldert. Het gebouw werd door de brandweer afgekeurd om brandveiligheidsredenen. De verbeteringswerken zullen aanvang nemen vanaf maandag 7 november. "Tijdens de eerste week van de herfstvakantie zal KLJ het gebouw ontruimen en een tijdelijke intrek nemen in de pastorij van Meldert voor de volledige duur van de werken. We rekenen op ongeveer zes maanden", aldus schepen voor jeugd Filip Havet. Bij een doorlichting van de brandweer kwamen trouwens alle Hoegaardse jeugdverenigingen in de problemen. Jeugdhuis de Klup is ondertussen verhuisd naar de sporthal, en 't Paenhuys naar de Polder, in afwachting van de restauratie van het Paenhuysgebouw en de omvorming daarvan tot gemeenschapscentrum. Blijft dan nog het probleem van de Chiro-gebouwen over.

VIJF HOOFDDEKENS OP FOTO – Op het gemeentehuis wordt een foto onthuld van de vijf hoofddekens sinds de heroprichting van de Confrérie der Vijf Geslachten. Op de foto in het gemeentehuis staan: Charles Van Nerum (1971-79), Robert Van Nerum (1979-91), Marcel Joseph (1991-1999), Georges Sweerts (1999-2010) en Emiel Van Nerum (2010).

REÜNIE CONCERT – In zaal Ermelindis in Meldert vindt voor een uitverkochte zaal het reünie-concert van After Drizzle plaats.

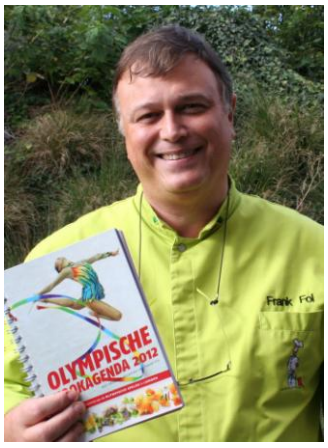
CLAYHUNTERS – In Meldert is nu meer dan een jaar de kleiduifschuttersvereniging "Clayhunters" opgericht als vzw. Ze schieten vooral in Wallonië. Toch organiseerden ze in Sluizen-Meldert op 20 en 21 augustus een kleiduifschieting voor het goede doel. Ze schenken nu 1000 euro aan de Mediclowns.

VERBOUWING FEESTZAAL MARIADAL - De voormalige feestzaal van Sainte-Anne in Mariadal, en de bovenliggende zolderverdieping worden momenteel verbouwd. Er komen zeven nieuwe klassen in voor de Basisschool Mariadal. Met deze nieuwe lokalen wordt het plaatsgebrek van de basisschool opgelost. "Maar dit is ook het allerlaatste dat we in Mariadal nog kunnen verbouwen of bijbouwen, want het hele park is groene zone, en daar mag niets toegevoegd worden", zegt Zuster Eliane, overste van het klooster. Mariadal is een historische site, met het klooster uit 1763, en het oudste gebouw naast het klooster daterend uit 1839. Bouwheer van de nieuwe lokalen is het Instituut Mariadal vzw, dat drie scholen omvat: het Buitengewoon Secundair Onderwijs (BUSO), het Speciaal Lager Onderwijs (SLO) en de Basisschool die zowel een lagere school als kleuterschool omvat. In het SLO zitten 165 leerlingen, in het BUSO een honderdtal, en nog eens 449 in de Basisschool. "Het is in de basisschool dat we met plaatsgebrek te kampen hebben", zegt directeur Luc De Ruyter.

MGG LAUREAAT WEDSTRIJD - In het Lemmensinstituut werd een muziektornooi ingericht door de Vlaamse Amateur Muziek Organisatie en de provincie. Het ging om een tornooi voor orkesten, harmonies en fanfares uit Vlaams-Brabant. In eerste afdeling namen 15 muziekverenigingen deel. De Koninklijke Harmonie "de Melomanen van de Grote Gete" uit Hoegaarden werd winnaar met 87,17% Deze harmonie wordt geleid door Jurgen Peeters.

MARKT NAAR ZATERDAGVOORMIDDAG – In mei 1981 keurde de gemeenteraad een "markt" goed op zaterdagnamiddag op het Gemeenteplein. Vroeger stonden er op de zaterdagnamiddagmarkt twee groenten- en fruitkramen, een snoepkraam, charcuterie en kaas, bloemen, een kippenkraam en nog af en toe een kraam met kleding. Nu is groenten- en fruitman Gert Vanrusselt uit Rummen, de enige die nog komt: "Het gaat overal slecht met de kleine markten. Er komt een pak minder volk naartoe. Het probleem in Hoegaarden was dat de meesten in de voormiddag in Sint-Truiden staan, en zich dan te fel moesten haasten om naar Hoegaarden te komen." De markt heeft op korte tijd veel van haar pluimen verloren. Het was nochtans een vaste waarde in Hoegaarden. Het is nooit een wandelmarkt geweest, maar eerder een koopmarkt. In het najaar 2001, net 10 jaar geleden, waren er heel wat problemen gerezen rond parkeren op de markt. De marktkramers moesten toen regelmatig de mensen uit de cafés gaan halen, om hun kramen te kunnen opstellen Nu wordt onderzocht of de markt niet best naar de zaterdagvoormiddag verhuist, 30 jaar na de inrichting ervan.

DEXIA CRISIS – Volgens schepen voor Financiën loopt de gemeente nauwelijks risico door de Dexia-crisis. Jaarlijks zullen wel 15000 tot 20000 euro dividenden niet uitbetaald worden, en als de gemeente nu verplicht werd om te verkopen zou er een verlies zijn van 56.000 euro. Maar er is absoluut geen reden tot verkoop. De participatie in de Gemeentelijke Holding is ook niet zo groot.

Figuur 176. Frank Fol met kookagenda voor Olympische Spelen

WIJN ZONDER ALCOHOL EN ZUIDPOOLEXPEDITIE – Frank Fol stelt samen met Jarrod Myles, wijn zonder alcohol voor. Edenvine heet de wijn die wordt verkocht bij Delhaize. Het gaat om Australische wijn, waaruit achteraf de alcohol werd gehaald. Dit past perfect in het verhaal van gezonde voeding van Frank Fol, die in 2009 al de légumaise ontwierp voor astronaut Frank De Winne, en nu ook nog de voeding ontwerpt voor een 110 dagen durende zuidpoolexpeditie van Dixie Dansercoer, juist 100 jaar na de verovering van de zuidpool door Amundsen. Hij maakte 330 ge-

vriesdroogde maaltijden klaar, voor elk van de twee expeditieleden. Frank maakte tenslotte nog de Olympische kookagenda voor 2012 klaar, een agenda waarin het programma van de spelen staat, maar dat ook vol met gezonde kooktips voor de sporters staat.

HOEGAARDEN SPECIALE IS ER WEER - Dit seizoensbier smaakt iets sterker en zoeter dan het gewone witbier. De Hoegaarden Speciale (5,7% alcohol) is verkrijgbaar in de horeca en beschikbaar in de meeste grootwarenhuizen en drankhandels tot maart 2012.

175 JAAR SUIKERFABRIEK – De Tiense Suikerraffinaderij doet op 16 oktober de deuren open voor de 175ste verjaardag van de fabriek. Duizenden mensen komen op bezoek en zien o.a. dat er nog één suikersoort de naam "Grand-Pont" draagt naar de illustere suikerfabriek uit Hoegaarden die in 1985 de deuren sloot. Hoegaarden heeft trouwens altijd een belangrijke rol gespeeld in de suikerindustrie, want het was daar dat de eerste tests op cichorei werden gedaan.

TENTOONSTELLING VAN MISSIEWERK - In het parochiecentrum werd hulde gebracht aan de missionarissen die in het verleden vanuit Hoegaarden de wereld introkken. In 1926 gaf de Congregatie van de Zusters der Vereniging met het Heilig Hart (Mariadal) gevolg aan de oproep van paus Pius XI, door zusters te zenden naar missieposten in Congo. De heemkundige kring 't Nieuwhuys, de parochiegemeenschap Sint-Gorgonius, de Oxfam- Wereldwinkel, de missienaaikring en Missio organiseerden de tentoonstelling. Zie ook deze Kroniek oktober 1971.

VIER NOODWONINGEN - Aan het Paenhuys, het voormalige wezenhuis, worden vier nieuwe woongelegenheden gebouwd. De verbouwingen aan het Paenhuys zijn opgedeeld in twee delen. Het achterste stuk, eigendom van het OCMW, wordt momenteel verbouwd. De andere vleugel met het jeugdhuis, wordt ingericht als gemeenschapscentrum door de gemeente. Daar zijn de werken nog niet gestart. "We hebben achteraan al vier appartementjes voor asielzoekers, sinds het einde van de jaren '90. Nu komen er vier woongelegenheden bij. Het worden noodwoningen, een tijdelijke oplossing voor maximum vijf maanden verblijf. Tegen einde januari moet alles klaar zijn", vertelt de OCMW-voorzitter Willy Lambrechts. De totale kost van het project bedraagt 540.000 euro.

N-VA ONTMOETING – De N-VA organiseert op het Gemeenteplein een ontmoetingsnamiddag. Er zijn op dit ogenblik 21 leden, en de partij wil begin december een officieel bestuur kiezen.

GERARD EXELMANS OVERLEDEN - Gerard Exelmans medewerkend priester in Scherpenheuvel, is op 28 oktober in de basiliekstad overleden. Hij werd 85. Exelmans werd in 1953 tot priester gewijd en was van 1958 tot 1970 onderpastoor in Hoegaarden. Van 1970 tot 1995 was hij pastoor in de Sint-Bernardusparochie in Lubbeek. Van aan zijn pensioen, in 1995, was hij medewerkend priester in Scherpenheuvel. Bij de viering van 250 jaar Sint-Gorgoniuskerk was hij nog aanwezig in Hoegaarden.

VML STAAT OP STRAAT - De Koninklijke Harmonie De Vrije Muziekliefhebbers die vorig jaar nog de 150ste verjaardag vierde, staat op straat. "We hebben enkele dagen geleden vernomen dat ons repeteerlokaal 'de Pax' gesloten wordt. Omdat we geen risico's willen nemen met een faillissement, en we ons materiaal niet kwijt willen raken, hebben we alles heel snel naar het Parochiecentrum, aan de overkant van de straat gebracht. Voorlopig repeteren we in het Parochiecentrum, maar een definitieve oplossing hebben we niet. Er wordt wel een nieuw Gemeenschapscentrum gemaakt aan 't Paenhuys, maar daarvoor zullen we nog moeten praten over stockeerruimte, die voorlopig in de plannen ontbreekt. We moeten er ook met zware instrumenten, zoals pauken, in geraken", aldus voorzitter Danny Biscomte. Een tweede klap dit jaar voor VML na het stopzetten van de Big Band.

WERELDRECORD KOKEN VOOR KOUTERHOF - Eric Cauwberghs en Benjamin Lefevre hebben voor de 25ste verjaardag van het Kouterhof het wereldrecord koken gebracht op 36 uur 2 minuten en 2 seconden. Er werd nog een tweede wereldrecord gebroken door 141 kinderen die samen croque monsieur en fruitsla klaarmaakten. Het was een heel kookevenement in het Kouterhof, waarbij ongeveer drie ton voedsel werd klaargemaakt. Maureen, Marc Meersman, Guido Nicolaes, Marleen Lefevre, Liesbeth Goris, Corinne Debaets, Freddy Mannaerts, generaal Claude Vandevoorde, Fred Francart, burgemeesters Kris Colsoul en Jean-Paul Wahl, zijn slechts een

greep uit de mensen die kwamen koken. Hobbykok Johan Engelen, Jan& Mieke van 't Nieuwhuys, bakkers Michel & Benny Swinnen, suikerbakker Dominique Vandermeulen, en Frank Fol kwamen demonstraties geven. Het werd twee dagen een ware publieke overrompeling in het Kouterhof voor dit evenement uitgedokterd door Jos Cauwberghs.
Uiteindelijk werd afgeklokt na iets meer dan 36 uur. Het einde werd zeer emotioneel, met het besef dat de gedoodverfde opvolger in het Kouterhof, Tom Cauwberghs er al meer dan vijf jaar niet meer is.

Figuur 178. Benjamin Lefevre, Jos en Eric Cauwberghs

Figuur 177. De kinderen tijdens hun recordpoging

GEEN HALLOWEENTOCHT MEER – De Klup had al eerder besloten er na dertien edities mee op te houden. Toch wordt er op halloweenacht, 31 oktober bij de Klup een eerste fakkeltocht met griezelhapjes georganiseerd.

WAT MET DE VANHOEGAERDENS - Op 31 oktober 1981 had de eerste Familiedag Vanhoegaerden plaats in Hoegaarden in het kader van 1000 jaar Hoegaarden. In 1981 verscheen het familieboek "De Van Hoegaerdens grijpen terug naar hun wortels", door Henri Vannoppen. Het is uitgegeven door de gemeente Hoegaarden en het Comité Hoegaarden '81. Er waren 230 naamgenoten aanwezig in Hoegaarden. Ze verzamelden in het gemeentehuis, maakten een wandeling en aten samen in Mariadal. De Vanhoegaerdens kwamen uit heel het land van de kust tot Aarlen. Er zat een grote concentratie rond Kortenberg. We zijn nu 30 jaar later en blijkbaar is er niets meer gebeurd rond deze familie. (Zie ook de Kroniek 1978-2007 p.35)

November 2011

60ste GAMBRINUSBEURS - In de sporthal van Hoegaarden vond de 60ste editie plaats van de Internationale Ruilbeurs van de Gambrinusclub van België. Voorzitter Ronan Vandermoten: "Sinds 2005 worden we hier gesponsord door Grimbergen, en niet meer door Hoegaarden. Als speciale drank schonken we vandaag de nieuwe Affligem Christmas, in kleine degustatieglazen". Die kleine glazen verdwenen heel snel als collectors item. Een Hoegaarden verzamelaar Robert Mathys uit Bost: "Er ligt hier enorm veel reclame voor Hoegaarden uit Frankrijk, maar in België zelf maakt InBev nog nauwelijks reclame". Er kwamen een paar duizenden bezoekers naar de beurs van bierattributen.

TWEEMAAL BRAND – Het brandt tweemaal in één week tijd in de hoeve van Jean-Pierre Lebegge aan de Boterstraat in Outgaarden. De eerste maal is het een gewone stalbrand, de tweede maal brandt het dak van de stallen uit. Iedereen stelt zich vragen. De hoeve wordt verzegeld en een onderzoek naar mogelijke brandstichting start

PASTORIJSTRAAT MOET WACHTEN - De SP.A wil dat de Pastorijstraat veiliger gemaakt wordt, maar de herinrichting van de straat is nog niet

voor morgen. Op dit ogenblik wordt nog gedurende twee jaar gewerkt aan de doortocht door Hoegaarden van Altenaken tot Overlaar. Daarna wordt het mobiliteitsplan toegepast met een kleine lus zone 30, via Doelstraat, Pastorijstraat en Tommestraat, en een grote lus zone 50, Ourystraat, Tiensestraat, Stoopkensstraat. De herinrichting van Pastorijstraat staat niet meteen op de planning van de werken in Hoegaarden. Na de inrichting van de doortocht staan de Gasthuisstraat en de kleine Doelstraat op het programma. Daarna bepaalt Aquafin het programma. Als ze gescheiden rioleringen aanleggen moet de gemeente het wegdek vernieuwen. En in de periode van 2011 tot 2015 zijn werken gepland in Hoxem, Meldert, Hauthem, Rommersom en Kauterhof, in die volgorde. "En alle werken tegelijk uitvoeren gaat niet, want het moet betaalbaar blijven", zegt burgemeester Jean-Pierre Taverniers. Volgens tellingen komen er 1200 voertuigen per dag door de straat, maar nauwelijks vijf daarvan rijden te snel, tussen 50 en 59 km/uur

WITTE BIJ BELLE VUE - AB InBev is begonnen met testen om Hoegaards bier te brouwen bij Belle Vue in Sint-Pieters-Leeuw. "Het zou de bedoeling zijn daar de Hoegaarden Rosé, Hoegaarden 0,0 en Citron te maken. Daarover zijn we ongerust. Als de investering van twee bijkomende gistingstanks niet gebeurt zou er weer elders kunnen gebrouwen worden. En we vinden dat Hoegaarden in Hoegaarden moet gebrouwen worden. De aanwezigheid van de geuze bacteriën bij Belle Vue zou zeker de kwaliteit van ons product niet ten goede komen", aldus de vakbonden. De vakbonden zijn het verleden nog indachtig toen men in 2005 Hoegaarden wilde gaan brouwen in Jupille. In 2007 kwam ABInBev op deze beslissing terug en werd er opnieuw in Hoegaarden geïnvesteerd. Maar er waren tien gistingstanks weg, terwijl er maar zes in de plaats kwamen. "De brouwerij zit aan de maximum brouwcapaciteit. We hebben twee bijkomende gistingstanks gevraagd. We hopen tegen 21 november een positief antwoord van de directie te krijgen. Anders dreigen er acties", aldus de bonden.

ARMISTIS KONSAAR – De Totale Waanzin brengt een overzicht van 18 jaar Waanzin in het Kouterhof, aan de hand van de Kroniek van Hoegaarden, met met medewerkers van vroeger als Janneman, UBRT, Paul Baumans, François Veeckmans, Mariette Peeters en Patrick Ladangh. De huidige samenstelling bestaat uit Clara Bessemans, Michel Evers, Luc Vandeplas, Paul Vlayen, Gert Depré, Heidi Ickmans en Gor-

Figuur 179. De Totale Waanzin

gon Romme. Het Armistis konsaar werd gebracht in revuestijl, met de lotgevallen van de Waanzin tijdens de voorbije 18 jaren, uiteraard met het accent op de "waanzinnige" voorvallen uit de beginperiode. Dit concert werd een ode aan de 18de verjaardag, waarbij de Waanzin volwassen wordt. Maar hopelijk wordt de Waanzin nooit echt volwassen, want dan zou het veel minder leuk worden.

Figuur 181. Bakker Benny Swinnen

BAKKERIJ WORDT 90 JAAR - Bakker Benny Swinnen viert op zondag 20 november de 90ste verjaardag van zijn bakkerij. In wezen bestaat die bakkerij al wel 120 jaar, want het verhaal start in 1892 met zijn overgrootmoeder Julie Vangrambesen, die haar oven openstelde voor de buren, en zo dienst deed als loonbakker. Maar het was zijn grootvader Armand Vanhulst die de bakkerij officieel startte op het Gemeenteplein. Thans is de bakkerij gevestigd aan de Arthur Putzeysstraat. Julie Vangrambesen had haar winkel aan de Tiensestraat. Het was haar vader die aan de basis lag van de bijnaam "Petrol". "Rond 1900 was er een drooglegging en mocht er geen alcohol verkocht worden. De vader van Julie Vangrambesen verkocht in die tijd petroleum in kruikjes. In de cafés gebruikten ze zijn kruikje om stiekem jenever te schenken. Hij was dol op jenever, en vroeg steeds een petrolleke. Vandaar is die naam gekomen. De bakkerij wordt bij oude Hoegaardiers nog altijd aangeduid als bij "Petrol". Armand Vanhulst startte de bakkerij in 1921 en hij was de stiel gaan leren in Brussel. In WOI was de eigenaar van de bakkerij waar hij werkte vastgezet door de Duitsers, en dankzij hem is die bakkerij blijven draaien. Uit dankbaarheid kreeg hij in Brussel een speculaasmachine. Hier kon hij die speculaas niet maken, omdat de nodige grondstoffen ontbraken. Dus gebruikte hij suiker van de Grand-Pont, en mout van de brouwerij. Dat is de basis van de moutspeculaas. Armand was zijn bakkerij begonnen op het Gemeenteplein, maar hij had al 15 jaar het pand in de Putzeysstraat gekocht om paard en kar te stallen, toen hij in 1951 de bakkerij naar daar verhuisde. Eerste voerde hij zijn broden uit met paard en kar, daarna met een grote auto. Hij was na dokter Stes de tweede man in het dorp die een auto had. Armand Vanhulst en zijn vrouw Emerance Bams werden in 1958 officieel opgevolgd door Marie-Thérese Vanhulst en Louis Swinnen, hun dochter en schoonzoon. In 1984 nam Benny de fakkel over. Op dit ogenblik heeft de bakker drie erkende Vlaamse streekproducten: de suikervlaai, de moutspeculaas en de mumbollen.

GROTE BAKKERIJ OP BLEYVELD - Bakker Michel Vanderveken uit Hoegaarden plant een grote ambachtelijke bakkerij op het industrieterrein Bleyveld. Daarmee is het Bleyveld helemaal volzet. "We blijven met onze kleine bakkerij in de Doelstraat, maar we gaan een grote uitbouwen aan het Bleyveld, voor de bevoorrading van zes winkels, los van de Doelstraat", aldus bakker Michel. Momenteel heeft bakker Michel drie winkels: in de Doelstraat in Hoegaarden, in Bunsbeek en in Heverlee. De bakker wil met de grote bakkerij zes winkels bevoorraden, want de centrumbakkerij in de Doelstraat blijft op zichzelf draaien. Er komen zeker een nieuwe winkel in Bost en een paar in Leuven. In mei-juni volgend jaar gaat de bakkerij openen. In totaal zouden er dan, met de winkels erbij, 40 personeelsleden voor Michel werken

Figuur 180. Bakker Michel

AMBACHTELIJKE ZONE ALTENAKEN – "Nu de bakkerij Michel in het Bleyveld komt, zit daar alles vol. Maar aan de overzijde van de steenweg op de bedrijvenzone Altenaken, kunnen we door herschikking en ontsluiting, nog wel 20 ha bij creëren, waarvan een deel weliswaar op Waals grondgebied. We hebben aan Interleuven gevraagd dit te bekijken", zegt burgemeester Jean - Pierre Taverniers. Tenslotte wil de gemeente via een RUP ook de mogelijkheid bieden aan

ATMI om uit te breiden in Klein Overlaar.

RUILBEURS VOOR CHAMPAGNECAPSULES –
In zaal Ermelindis in Meldert wordt op zondag 20 november van de eerste ruilbeurs voor champagnecapsules georganiseerd. Het ruilen van champagnecapsules is een activiteit die de laatste jaren op grote schaal is uitgebreid. De enige ruilbeurs in de wijde omgeving van het Hageland was die van Vertrijk, maar die kon niet worden verder gezet. Het is de bedoeling een vereniging hierrond te stichten, en tweemaal per jaar een ruilbeurs te organiseren. De organisatoren willen ook eigen champagnecapsules uitbrengen, één met de kerk van Hoxem, de andere met die van Meldert op. Er werd hiervoor al een champagneboer gecontacteerd.

Figuur 182. Werken aan Stationstraat

WERKEN AAN STATIONSTRAAT – De signalisatie aan de Doelstraat is bijna klaar in het weekend van 19-20 november en deze straat kan helemaal opengaan. De mensen van Altenaken en Outgaarden blijven evenwel van Hoegaarden afgesloten tot in de maand maart. De mensen moeten omrijden langs Zétrud-Lumay of Tienen, en voor oude mensen is het een probleem om van aan het begin van Altenaken of de Bleystraat, te voet de bushalte aan de rotonde te halen. Aan het einde van de maand november gaan de inwoners van de Stationstraat ook hun garages niet meer in kunnen, want dan worden de goten gegoten, en die moeten 20 dagen verharden.

KLJ IN PASTORIE - In het jeugdwerkbeleidsplan staat dat alle jeugdlokalen moeten brandveilig gemaakt worden. Jeugdhuis de Klup was het eerst in orde door de verhuis naar de cafetaria van de sporthal. Het ontwerp voor het nieuwe Paenhuys is klaar. Misschien wordt de oude Smidse vooraan nog dit jaar gesloopt. Ondertussen zit het jeugdhuis voorlopig in de Polder. Bij de KLJ Meldert zijn de werken aan de voormalige gemeenteschool gestart de week na de herfstvakantie. Tijdens de vakantie verhuisden de jongeren naar de leegstaande pastorie. Dan blijft nog enkel het Chiro over. Er zijn onderhandelingen met Chiro en de parochie. De gemeente stelt voor een perceel grond in erfpacht te geven, waarop de parochie een nieuwbouw zet. Er zijn twee opties: op de parking naast het kerkhof in Elst, of op de parking aan het Paenhuys. De KLJ kwam op eigen vraag naar de pastorie. Het was een logische keuze. De parochiezaal was een alternatief, maar daar komen nog andere verenigingen. Ondertussen komen de 60 KLJ-leden om de twee weken op zondagnamiddag voor hun activiteiten naar de pastorie. Het is nu 20 jaar geleden dat KLJ de werking startte aan de Sint-Ermelindisstraat. Daarvoor was er een KLJ-werking aan de Meerstraat, maar die viel een aantal jaren stil. De werken aan het KLJ-lokaal zouden normaliter tot einde maart duren, maar het is best mogelijk dat alles klaar is tegen het einde van dit jaar.

COLLECTIE GUILLUY NIET VERKOCHT - De 96-jarige Albert Guilluy, voormalig schoolhoofd van de gemeenteschool, wil zijn Hoegaarden-collectie niet aan de gemeente verkopen. De gemeente had nochtans 6000 euro in de begroting staan om een deel van de collectie aan te kopen. “Men wil bepaalde stukken van mijn Hoegaarden-collectie aankopen, maar als ik dat accepteer dan is mijn verzameling onthoofd. Ik wil de hele collectie bij elkaar houden. Ik heb al een bod gehad van twee miljoen frank, dus veel meer dan die 6000 euro. Die collectie moet gebonden blijven aan de geschiedenis. Het bijhorende boek over Hoegaards bier is nu ingebonden in luxe-uitgave en te koop bij mij”, aldus Albert Guilluy.

FLITSPAAL OP E40 – Hoegaarden is tot nogtoe een gemeente zonder rode lichten of zonder flitspaal gebleven, maar

Figuur 183. KLJ- Meldert in de pastorietuin

nu heeft toch een flitspaal zijn intrede gedaan op de middenberm van de E40, aan de kant Hoegaarden.

CHIRO WIL CONTAINERPARK – Een werkgroep van het Chiro, bestaande uit de huidige en oud-leiding heeft zich over het lokalendossier gebogen. Ze hebben de mogelijke locaties aan Elst en Paenhuysparking onderzocht, maar ze verkiezen ruim naar het containerpark te gaan. De gemeente gaat onderzoeken of dit mogelijk is, en of er elders ruimte voor een containerpark kan gevonden worden.

BOOMKUNSTENAAR - Door de storm van 14 juli vorig jaar werd de Libanese Ceder, een pracht exemplaar enorm geteisterd in de Tuinen van Hoegaarden. De hoofdtuinman en zijn tuinteam vonden het zonde om de boom te verwijderen. In samenwerking met de firma Vivara, natuurbeschermingsproducten werd naar een oplossing gezocht. Boomkunstenaar Roel Weijlick sneed verschillende vogelfiguren uit in de uitstekende takken van de Ceder.

TENTOONSTELLING ARMOEDE – In Villa Hugardis loopt een tentoonstelling rond armoede, waaraan drie basisscholen uit Hoegaarden deelnamen. Een jury, o.l.v. Freddy Mannaerts, bekroonde het beste groepswerk. Het ging om een drieluik gemaakt door het eerste jaar Mariadal.

CYCLOCROSS IN ROMMERSOM - Op zondag 27 november organiseert het Hoegaards Cyclo-Team, een nieuwe vereniging, voor het eerst een cyclocross, grotendeels in het Hoegaardse gehucht Rommersom, aan de Zavelputten, waar vroeger nog een zandkuil en een gemeentelijk stort waren. Deze week kwam de cross even in gevaar omdat Natuurpunt in het verweer trok nadat een paar meidoorns gesneuveld waren. Het cyclocrossparcours ligt immers vlakbij het natuurgebied Spoorwegzate. Voorzitter André Schoensetters is de drijvende kracht achter deze cross. “Mijn afscheid als cafébaas in de Venetiaen is aangekondigd voor volgend jaar. Ik wilde Hoegaarden nog een cross geven, voor ik ermee op hou”, aldus André die nooit gedacht had dat deze veldrit nog dit jaar kon plaats vinden. “We zijn in extremis nog op de wielerkalender van het regelmatigheidscriterium van de Moedige Veldrijders geraakt. Ik ben blij, want een cross in zo een mooie omgeving is iets dat in Hoegaarden nog ontbrak.”

December 2011

Figuur 184. Ravotten achter de oude Chirolokalen (Foto Chiro)

AARTSBISSCHOP OP BEZOEK – Aartsbisschop Leonard doet zijn ronde in de regio en op donderdag 1 december is hij op bezoek in Hoegaarden.

KLJ FIETST 24 UUR – De leiding van KLJ fietst in de pastorie van Meldert, gedurende 24 uur voor het goede doel Music for Life. Ze starten om 15 uur op zaterdag 3 december.

KVLV GAAT EUROPEES - Een paar jaar geleden vierde KVLV Outgaarden het 50-jarig bestaan met het project "Dorp op de Kaart". Het project kreeg Europese plattelandssubsidies via Leader. Op 8 december mag KVLV het project van Outgaarden gaan toelichten op het symposium "Europa inspireert", in de rubriek plattelandsontwikkeling. Het project geeft inspiratie voor een workshop rond vrijwilligers.

STAKING BIJ INBEV – De vakbonden staken bij ABInBev, in alle vestigingen, dus ook in Hoegaarden, in Altenaken en aan de Gete, omdat de onderhandelingen over de CAO afgesprongen zijn. Vooral naar loonzekerheid toe zijn de vakbonden ontevreden. Uiteindelijk blijft het bij één dag actie omdat een overeenkomst bereikt wordt tussen bonden en directie.

HET AANTAL INWONERS STIJGT - Het aantal inwoners is nog met 200 eenheden gestegen, tot 6769. Er kwamen 374 nieuwe inwoners bij, en 295 weken uit. Er waren 58 overlijdens en 74 geboorten, met iets meer jongens dan meisjes. Er werden 33 huwelijken afgesloten, tegen slechts 15 echtscheidingen. Schepen Godelieve Hardiquest kondigt voor 2012 twee nieuwe honderdjarigen aan: Anna Gordts en Jan Vanderkeulen. De oudste levende Hoegaardier is Eugenie Steenwinckel, thans 102 jaar.

MINDER WERKLOOSHEID EN MEER INKOMEN - De inwoners van het Hageland, inclusief van Diest, Aarschot en Tienen, zijn veel armer dan de gemiddelde Vlaams – Brabander. Dat blijkt uit het onderzoek "Armoede in Vlaams-Brabant" van de provincie. Alleen in Hoegaarden hebben de gezinnen een meer dan behoorlijk gemiddeld inkomen. De armste gemeente is Geetbets, de werkloosheidsgraad is het hoogst in Tienen.
Het onderzoek van de provincie legt voor het Hageland enkele opvallende resultaten bloot. De gezinnen van de grotere steden Diest, Aarschot en Tienen hebben slechts een gemiddeld inkomen van respectievelijk 28.051 euro, 28.693 euro en 27.400 euro. In Tielt-Winge en Glabbeek ligt dit inkomen met 30.132 euro en 31.031 euro iets hoger. Enkel het inkomen van de gezinnen van Hoegaarden is met 32.797 beter dan dit van de gemiddelde Vlaams-Brabander (31.823 euro). In Hoegaarden is Meldert veruit de rijkste deelgemeente.

RESTAURATIE VAN 'T PAENHUYS - Het schepencollege bracht gebruikers van het toekomstige Paenhuys aan de Stoopkensstraat samen. Het

jeugdhuis, dat veertig jaar investeerde in het gebouw, trekt en na de restauratie opnieuw in. Het jeugdhuis zal beschikken over de vertrouwde kelder, een instuif aan de straat- en parkzijde en lokalen voor de muziek- en andere cursussen. Ook de gemeentelijke muziekschool, nu in De Polder, trekt naar de Stoopkensstraat. Ze krijgt lokalen op de verdieping die groot genoeg voor zijn voor de klassen notenleer. Op de tweede verdieping komt een zaal, met veel bergruimte. Die is geschikt als repetitielokaal voor de harmonie VML, die noodgedwongen de Pax moest verlaten. De bovenste zaal is in drie delen indeelbaar. Dat geeft maximaal honderd zitplaatsen, zonder vast podium. Om de verdiepingen optimaal te benutten worden de draagbalken verplaatst en de ruimte onder het dak opengemaakt. Omdat alle gebruikers met muziek te maken hebben gaat bij de inrichting veel aandacht naar de akoestiek. Toegankelijkheid en brandveiligheid waren de andere prioriteiten. Burgemeester Jean-Pierre Taverniers verwacht de aanbesteding begin 2012.

BEWONERS VAN DE VIERKANTSHOEVE – In Alpaïdis 185 gaan Maurice Dodion en Wasily Pedjko uitvoerig in op de bewoners van de vierkantshoeve in Outgaarden. (Zie ook deze Kroniek p. 33). De hoeve heeft steeds toebehoord aan de familie Everard, van in de jaren 1600, en ging over naar Albert Maes, de burgemeester door zijn huwelijk met Marie-Thérèse Soetemans, een dochter van Philomena Everard. Achteraf ging de hoeve naar Dr. Emile Lodewijckx uit Hoegaarden en zijn erfgenamen. Deze was getrouwd met Marie Maes, de zus van Albert Maes. Daarna ging de hoeve naar de familie Steenwinckels, die ze doorverkocht in 1995.

DRUKKERIJ SMEESTERS – In Alpaïdis 185 gaan Maurice Dodion en Wasily Pedjko dieper in op de drukkerij Smeesters, die gevestigd was aan de hoek van de Gasthuisstraat en de A. Putzeysstraat. Gustave Smeesters opende de zaak in 1886, maar hij overleed een paar jaren later. De drukkerij verhuisde na 1896 naar de Koffiestraat en bleef bestaan tot 1945.
In die drukkerij werd o.m. het tijdschrift "Sint-Gorgoniusbode" gedrukt, evenals 't Annoncenblad, met dorpsnieuws en reclame van de Hoegaardse handelaars, dat sinds 1904 verscheen. Ook het tijdschift van de Matigheidsbond werd daar gedrukt. Niet verwonderlijk want Dr. Joseph Smeesters, voorzitter van de Matigheidsbond, was de zoon des huizes.

KLUISTRAPPERS 20 JAAR – Wielertoeristenclub "de Kluistrappers", met lokaal bij Tim (Brem), vierde de 20ste verjaardag. De wielertoeristen vertrekken elke zondag in het seizoen van aan de Hoegaardse brouwerij.

VIER STERREN – Bed & Breakfast Celismolen krijgt door Toerisme Vlaanderen vier sterren toegekend.

KERSTCONCERT MGG – De Koninklijke Harmonie De Melomanen van de Grote Gete, brengt voor de derde maal een concert in de Sint-Gorgoniuskerk, tijdens de kerstperiode, o.l.v. Jurgen Peeters. Ditmaal is er ook een kersttoneel bij, o.l.v. Marc Van Moer. Harmonievoorzitster Marianne Taverniers kondigt grote festiviteiten aan voor de 150ste verjaardag van MGG, in 2012.

MARKT NAAR ZATERDAGVOORMIDDAG - De gemeenteraad van Hoegaarden komt op 20 december samen om een nieuw marktreglement goed te keuren. De voornaamste vernieuwing is dat de markt voortaan op zaterdagvoormiddag, van 8.30 uur tot 13 uur plaats vindt, i.p.v. op zaterdagnamiddag zoals voorheen. De zaterdagvoormiddag lijkt meer trek te hebben, want er zijn al een vijftal aanvragen van marktkramers.
Vroeger was het onmogelijk op zaterdagvoormiddag markt te houden door de grote toeloop bij lijkdiensten. Maar steeds minder mensen sturen doodsberichten door het hele dorp, en er komt veel minder volk dan vroeger naar de diensten.

GEMEENTE WIL PASTORIE KWIJT - De gemeente Hoegaarden wil de oude pastorie van Meldert verkopen. De laatste huurder, namelijk VRT-journaliste Machteld Libert, hield het in de maand augustus voor bekeken. Zij vroeg aanpassingen aan de pastorie, maar de gemeente ging er niet op in, en dus verkoos ze naar Leuven te verhuizen. Meteen de eerste BV, die weer wegging uit Meldert. "We willen van de pastorie af. Het gebouw is niet geschikt om een vereniging in onder te brengen, want er zijn te veel kleine kamers. De verantwoordelijken van de processie bergen er wel de processiekledij op, maar in de kerk is een betere verwarmde ruimte hiervoor voorzien. Dus kunnen we beter verkopen", aldus burgemeester Jean-Pierre Taverniers. De schattingsprijs bedraagt 600.000 euro. Op dit ogenblik heeft de

KLJ-Meldert een tijdelijk onderkomen in de pastorie.

AANTAL LEEFLONERS VERDUBBELD - Hoewel het OCMW Hoegaarden de jongste drie jaren het aantal leefloners verdubbeld zag, en dat er steeds meer aan schuldbegeleiding wordt gedaan, kon toch de gemeentelijke tussenkomst van 500.000 euro voor volgend jaar ongewijzigd behouden blijven. De RIZIV-inkomsten in het Woonzorgcentrum Villa werden geoptimaliseerd door drie bijkomende RVT-bedden. Sinds 2009 stelt Hoegaarden ook vier woningen ter beschikking van het Lokaal Wooninitiatief, voor de opvang van asielzoekers. Deze opvang vraagt intens werk, maar wordt ook door de Overheid goed verloond. Vandaar dat de gemeente niet meer hoeft bij te passen.

PARKINGS GEVRAAGD – De gemeente voert een nieuw reglement in waarbij parkeerplaatsen bij nieuwbouw verplicht worden. Er komt ook een boete van 10.000 euro per ontbrekende parkeerplaats, voor wie het reglement aan zijn laars lapt.

NIEUWE SCHOOLLOKALEN – De gemeente wil snel een nieuwbouw met ruimte voor een refter en klaslokalen, aan de kant van de voormalige bank, in de Doelstraat. Hiervoor wordt een publiek-private overeenkomst aangegaan. De kostprijs wordt geraamd op 677.880 euro.

GEMEENTEHUIS OPEN – Het gemeentehuis blijft open op 22 december. Er wordt geen gevolg gegeven aan de oproep van de vakbonden tot een algemene staking tegen de plannen van de nieuwe regering om de pensioenen te hervormen.

WERKEN AAN STATIONSSTRAAT VERTRAAGD - De werken aan de Stationsstraat hebben een lichte vertraging opgelopen en zullen allicht duren tot einde februari 2012. Burgemeester Jean-Pierre Taverniers: "Aansluitingen op de oude collector die er begin jaren '90 werd gelegd, hebben langer geduurd dan voorzien". Op dit ogenblik wordt er niet gewerkt. Na de vakantie volgt bij de aannemer nog een opleidingsperiode voor het personeel. Dit betekent dat de werken vermoedelijk rond 15 januari opnieuw starten. Het containerpark van Hoegaarden blijft afgesloten tot einde februari. De Hoegaardiers zijn in deze periode aangewezen op het containerpark van Boutersem. De volgende fase van de werken, namelijk de E. Ourystraat, start nog voor de Stationsstraat af is. Het stuk tussen de brouwerijsite "de Gete" en het kruispunt met de Tiensestraat wordt aangepakt. Het kruispunt zelf wordt pas in een latere fase heraangelegd, samen met de Tiensestraat.

SLUIKSTORTEN – In de veldweg die van de Waversesteenweg naar de Geosite leidt wordt een sluikstort van autobanden ontdekt, langsheen de spoorwegberm. Sluikstorten op deze plaats gebeurt regelmatig.

SERRE STERCKX – Op dit ogenblik zijn er koopjes in de serre Sterckx in Overlaar, want op 31 december is het definitief gedaan met deze familiezaak.

NIEUWE N-VA-AFDELING - In Hoegaarden werd een nieuwe N-VA-afdeling opgericht. Achiel Van den Steen werd tot voorzitter verkozen, Liselore Fuchs is secretaris

OVER BEWONERS KAPITTELHUIS – Bij het Nieuwsblad.be verschijnt een bijdrage over de bewoners van het kapittelhuis, nadat het uit kerkelijk bezit kwam. Het kerkelijke kapittel werd na de Franse bezetting afgeschaft en het huis aan de Houtmarkt kwam in bezit van Jean-Baptist Dumont (rond 1800). In 1882 was het in handen van Clément Dumont. Hij richtte het park in en liet het huis verfraaien. Clément Dumont overleed in 1909 en werd begraven in de familiekapel naast de kerk, het mausoleum Dumont, de enige bewaarde kapel op de oude begraafplaats aan de kerk. Na de dood van zijn echtgenote Eliza Rosseeuw ging het eigendom over op de dochter Dymphna Dumont die in 1911 trouwde met Albert Charles Bail. Albert Bail was vrederechter (notaris?) in Brussel. Later werd hun zoon Paul Bail eigenaar. De man, geboren in Vorst in 1917, werd in het Kapittelhuis vermoord op 15 augustus 1980. (Zie Kroniek 1978-2007, p 27, en 128)

VERHUIS VML – Op 30 december verhuist de VML-harmonie de laatste spullen uit de Pax en verlaat definitief het lokaal waar ze in 1957 introkken.

Figuur 185. Maquette van 't Paenhuys

SLOT

Met deze tweede Kroniek zijn we aan het einde gekomen van 112 jaren chrolonogisch overzicht van de geschiedenis van Hoegaarden. De Kroniek stopt op 31 december 2011, maar de geschiedenis loopt door. In 2011 verloor Hoegaarden al een aantal voormalige beleidsmensen, en begin februari 2012 verhuisde ereburgemeester Roger Kerryn ook naar de geschiedenis, bij zijn overlijden. Hij was de man die ooit het hoogste aantal voorkeurstemmen in Hoegaarden behaalde.

Sinds de publicatie van de eerste Kroniek is voormalig burgemeester Frans Huon overleden, de man die bij de voorstelling in 2008 nog de meeste boeken mee signeerde. Hij is zeker één van de hoofdpersonages uit de twee Kronieken.

2012 wordt alleszins weer een zwaar politiek jaar, vermits de gemeenteraadsverkiezingen voor de deur staan. De grote tijden dat er gevochten werd tussen de plakploegen zijn wel voorbij, maar toch belooft dit extra spanning in de maanden september en oktober.

Het jaar 2012 belooft ook druk te worden in het verenigingsleven. De MGG-harmonie viert de 150ste verjaardag en in het najaar gaat Hoegaarden schrijven, met als hoogtepunt het bierdictee. Er zijn ook heel wat toeristische activiteiten gepland. Dit jaar komt er geen Voices – festival, maar normaliter wordt in 2013 de draad weer opgenomen, al dan niet tweejaarlijks.

Over de toekomst kunnen we kort zijn: de eerste jaren wordt verder gewerkt aan de doortocht door Hoegaarden. Bij de verschijning van de Kroniek zijn al twee fasen afgewerkt, maar het duurt nog even voor de hele doortocht van Overlaar tot Altenaken klaar is. Verder blijft het afwachten of er ooit windturbines komen, aan deze kant of aan de Tiense kant van de E40. Of er nog ooit gemeentefusies opdoemen zal de toekomst uitwijzen. Het zal alleszins tegen de zin van de Hoegaardiers zijn. We zijn er nu toch gerust in dat er wel altijd door iemand bier zal gebrouwen worden in Hoegaarden.

Bij de vorige Kroniek sloten we af met de bedenking dat over 10 jaar de Kroniek nog eens bijgewerkt zou worden. Het heeft zolang niet geduurd: de nieuwe Kroniek is er al. Wie weet komt er ooit een vervolg op. Maar niets belet andere historici of onderzoekers om ondertussen bepaalde periodes uit de Kronieken verder uit te diepen.

INDEX

100 jaar onafhankelijkheid, 19, 20, 47, 246
1000 Jaar Hoegaarden, 247, 249
1013 veldslag, 7, 351
11000 Maagden, 219, 228, 286, 321

A

Aalmoezeniers van de Arbeid, 83, 103, 264, 347
Aalst, 13, 21, 65, 127, 159, 160, 166, 192, 200, 270, 302, 314
Aartsbisschop Leonard, 364
AB InBev, 285, 297, 299, 344, 348, 360
Achelse Kluis, 234
Adolphine Troost, 23, 53, 104
Adrien d'Oultremont, 39, 83, 126, 127
AED, 271, 277, 288, 331
Aelst, 159, 270
After Drizzle, 357
Agro-Aanneming, 298
Albert Giroulle, 239
Albert Guilluy, 12, 23, 30, 53, 63, 71, 145, 147, 148, 149, 171, 181, 189, 197, 229, 254, 258, 267, 333, 362
Albert Hendrickx, 37
Albert Maes, 6, 33, 34, 36, 37, 365
Albert Swellen, 121, 132, 138, 139, 140, 141, 143, 146, 150, 158, 173
Albert Vandermeulen, 54, 60, 186, 247
Alfons Lurquin, 45, 46, 49, 51
Alfons Vandermolen, 32
Alfred Bertrand, 196, 237
Alfred Wauters, 145
Alpaïde, 257, 291, 325
Alpaïdis, 7, 33, 54, 59, 68, 73, 77, 82, 87, 94, 122, 123, 132, 133, 135, 139, 142, 143, 144, 145, 152, 153, 154, 156, 159, 162, 171, 172, 176, 177, 180, 182, 184, 186, 190, 192, 197, 198, 205, 213, 224, 226, 227, 232, 234, 238, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 252, 255, 261, 269, 280, 285, 292, 293, 298, 304, 321, 324, 332, 339, 349, 356, 365
Alpeide, 94, 247
Alphonse Hettich, 54, 72, 176
Alphonse Lurquin, 6, 48, 49
Alphonse Wauters, 68, 95, 199
Altenaken, 16, 26, 67, 78, 80, 131, 181, 185, 205, 215, 216, 217, 230, 236, 241, 262, 263, 264, 269, 270, 287, 289, 300, 302, 303, 309, 323, 325, 333, 360, 362, 364
An Roovers, 313, 345
Andersstraat, 30, 338
André Hettich, 14, 23, 25, 55, 56, 58, 72, 87, 88, 89, 90, 105, 107, 121, 128, 131, 132, 141, 143, 145, 146, 149, 157, 161, 165, 167, 168, 173, 176, 240, 262, 282, 329, 337
Ansfried, 222
Antoon René Hendrickx (Zie René Hendrickx) , 90, 127
Anubis, 294
Apostelen, 87, 244, 351
Arendsnest, 77, 193, 268, 316, 340, 352
Argo Penné, 172, 302, 329
ART, 259, 285, 339, 346
Arthur Putzeys, 9, 10, 22, 69, 110, 133, 141, 148, 154, 207, 245, 328
Artois, 62, 96, 195
ATMI (zie Newform), 200, 362
Au Cercle (Cerkel), 15, 21, 90, 101, 129, 141, 164, 165, 192, 205, 208, 226, 328
Auguste de Lantsheere, 6, 40, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 83, 98, 117
Autobusdienst, 17, 18, 48, 51, 52, 112, 115
Autoloze zondagen, 207

B

Babelom, 39, 42, 45, 222, 244, 255, 260, 284, 319, 325
Baby Face Nelson, 17, 220
Bacchusvrienden, 127
Bakkerij Michel, 309, 359, 361
Balthasar Beschey, 234
Bare Bessem, 120
Bare Brem, 21, 61
Bart Hendrix, 5, 149, 264, 277, 308
Beauvechain, (Bevekom) 42, 43, 44, 48, 50, 51, 100, 101, 112, 171, 353
Beer Award, 293
Beggaarden, 8
Beggaardenklooster, 301, 323
Begraafplaats, zie kerkhof
Belle Vue, 360
Bellecom (Bullecom) 176, 352
Bellecombrug, 19, 30, 75
Bellecommolen, Bullecom, 192, 212
Bellekom, 240, 352
Benedict, 234
Benny Swinnen, 262, 331, 359, 361
Betty Mellaerts, 72, 78, 336
Beukenlaan, 140, 185, 202, 231, 306
Beurscafé, 302
Bevekom, (Beauvechain) 51, 75, 89, 111, 112, 117, 122, 123, 125, 252, 355
Bey van Egypte, 10, 315
Bierbeek, 240, 316
Biergeschiedenis, zie geschiedenis bier
Bietentram, 89
Bley, 8, 65, 68, 99, 108, 139, 155, 167, 179, 197, 218, 236, 238, 268, 278, 286, 287, 361
Bleystraat, 54, 68, 70, 138, 163, 189, 217, 239, 272, 278, 362
Bleyveld, 145, 239, 264, 281, 305, 361
BLO Mariadal, 285
Boerinnenbond, 63, 93
Bogaerts, 28, 30, 35, 98, 105, 108, 117, 166, 168, 217, 220, 295, 317
Bokrijk, 86, 98, 182, 194, 203, 210
BOLOO-bal, 74
Boskabouters, 275
Bost, 6, 8, 20, 21, 30, 95, 138, 150, 151, 159, 167, 169, 174, 175, 176, 181, 198, 220, 230, 240, 241, 242, 252, 270, 282, 326, 331, 359, 361
Boutersem, 240, 321
Braderie, 236, 306
Brand Cerkel, 205
Broedersschool (Patronaat), 14, 174, 194
Brouwerij Loriers, 9, 70, 137, 205, 290, 293, 305
Brouwerij Loriersstraat, 70, 205, 290, 293, 305
Brouwershuis, 52
Brouwleerpad, 8
Bruningerode, 7, 94, 159, 165, 175, 248, 250, 270
BSP, 173, 174, 177, 179, 206, 208, 210, 227, 238, 244, 245, 337, 340
BUSO Mariadal, 285, 307, 340, 357
Buurtspoorwegen, 46, 51, 112

C

Cafetaria, 233, 258, 263, 265, 269, 296, 302, 326, 327, 362
Camille Fourie, 35, 37, 38, 63, 71
Cannabis, 290
Carine Puttevils, 26, 272
Carolus Van Nerum, 118, 163, 182, 190, 193, 324, 355
Carolushoeve, 42
Carpoolparking, 261, 323
CD&V, 91, 92, 264, 265, 267, 270, 309, 312, 316, 321, 323, 334, 337, 340, 345, 349
Celis White, 342
Celismolen (Kleine molen), 192, 314, 350, 365
Cementleraar, 285, 320
Cerkel (Au Cercle), 30, 61, 79, 90 99, 130, 141, 146, 148, 163, 174, 179, 188, 192, 203, 205, 222, 249, 284, 285, 296, 301, 303, 318, 336
Cesar Putzeys, 164
Ceulen, 84
Chaira Borderslee, 297, 318
Chanoinekot, 196, 237
Chapeauvau, 344
Charleroiweg, 26, 53, 65, 68, 85
Charles Michel, 73, 231
Charles Romme, 184, 329
Château les Lilas, 28, 352

Chiro, 31, 57, 169, 171, 181, 196, 206, 210, 225, 230, 235, 246, 274, 277, 293, 307, 341, 356, 362, 363
Chris Michel, 72, 78, 152, 261, 269, 296, 340
Christiaens (burgemeester), 226
Christine Hemmerechts, 260
Circus Baroni, 260
Clan, 235, 304
Claude Van de Voorde, 109, 289
Club, 29, 31, 63, 108, 235, 237, 275, 283, 304, 324
Commanderij Hoegaarden, 302
Compostela, 269, 275, 312
Confrérie der V Geslachten, 185, 196, 353
Constant Vandertaelen, 218, 304
COO, 17, 18, 23, 31, 33, 35, 38, 46, 47, 48, 51, 54, 55, 58, 59, 62, 64, 68, 71, 73, 75, 86, 91, 92, 98, 99, 106, 129, 135, 139, 145, 167, 169, 173, 179, 181, 185, 186, 191, 194, 208, 210, 211, 228, 236, 243, 245
COO-commissie, 17, 18, 23, 31, 33, 46, 48, 51, 59, 71, 73, 75, 86, 92, 135, 145, 173, 228
Corinne Debaets, 271, 293, 322, 356, 358
Couwenberghe, 159, 160, 270
Crash, 37, 291
Cruysblock, 118, 182, 189, 353
Cruysblockhoeve, 237, 244, 277, 286, 353
Crypte, 122, 190
Cultuurraad, 193, 211, 232, 249, 343
CV Huisvesting, 259, 272, 284, 290, 304, 314
CVP, 79, 91, 120, 121, 132, 140, 141, 157, 173, 174, 177, 179, 195, 201, 206, 208, 210, 227, 237, 238, 242, 244, 245, 247, 263, 272, 299, 337, 340
Cyclocross, 363
Cyrille Vandermolen, 89, 91, 242, 321, 337, 348

D

Danny Rega, 299, 305
Das, 19, 62, 96, 137, 297
David Lamey, 305, 313, 332
Davidsfonds, 65, 70, 147, 171, 181, 286
De Cuype, 290
De Kluis, 231, 234, 262, 330
De Klup (JVV), 141, 148, 152, 163, 164, 172, 179, 222, 227, 249, 251, 269, 273, 274, 277, 281, 284, 285, 290, 295, 300, 301, 302, 305, 307, 312, 316, 324, 326, 327, 332, 336, 337, 341, 344, 354, 356, 359, 362
De Polder, 16, 365
De Postiljon, 194
De Totale Waanzin, 274, 326, 354, 360
De weg nowe Ogere, 312
De Zangré, 139, 159, 246, 340
Dekenij, 65
Delfosse, 64, 133, 197, 253, 323
zie ook Mariadal
Delleke, 167
Den Repos, 217, 273
Denis Stes, 15, 16, 17, 32, 34, 68, 76, 205
Dexia, 274, 294, 357
Dialect, 152, 251, 343
Die Edele Orde vanden Moutstock, 189, 239, 284, 343
Diels (pastoor), 135, 144
Doelstraat, 15, 21, 22, 24, 30, 52, 63, 66, 73, 80, 98, 106, 110, 113, 119, 133, 135, 141, 145, 147, 148, 150, 158, 165, 166, 170, 185, 189, 224, 226, 231, 233, 236, 237, 246, 250, 251, 267, 274, 280, 302, 303, 306, 307, 316, 321, 324, 328, 331, 337, 345, 355, 360, 361, 362, 366
Dolfijnen, 141, 147, 177, 181, 233, 354
Duivenbond, 326

E

E40, 171, 196, 240, 242, 257, 259, 268, 272, 277, 282, 286, 333, 334, 339, 342, 351, 354, 355, 362
E5, 150, 163, 167, 168, 169, 171, 172, 179, 181, 182, 184, 185, 189, 192, 196, 204, 208, 216, 217, 223, 229, 230, 236, 239, 240, 241, 242, 244, 247
Edgard Rowie, 81, 157
Egypte, 9, 15, 18, 52, 74, 234, 254, 265, 267, 315, 347

Eindloze, 276
Electrawinds, 333, 354
Elgy, (Elst) 76, 104
Elisabeth Van Nerum, 62, 218, 284, 304
Elst, 72, 76, 83, 104, 114, 117, 159, 166, 167, 168, 202, 205, 211, 222, 230, 236, 239, 251, 253, 257, 260, 270, 284, 302, 303, 317, 325, 362, 363
Emile Van Nerum, 324
Epicurie, 271, 280, 293
Eric Cauwberghs, 351, 358
Ermelindis, 122, 123, 124, 125, 156, 160, 188, 243, 269, 296, 312, 357, 362
Ernest Heuninckx, 207
Ernest Oury, 9, 14, 80, 98, 118, 151, 205, 215, 216, 219, 258, 317
Ernest Ourystraat, 9, 118, 215, 258, 317
Esther Lambrechts (La Esterella), 342

F

Familieschoon, 110, 128, 138, 162, 169, 178, 190, 218, 219, 235, 247
Feestcomité, 164
Feestencomité, 60, 71, 72, 140, 147, 164, 181, 210, 225
Félicien Cipers, 17, 18, 23, 205
Felicien Coeckelberghs, 242
Fernand Dumont, 30, 71, 88, 113, 114, 119
Fliere fluiter, 266
Folx-les-Caves, 342
Fotoclub, 149, 196, 273, 295
Fouga Magister, 89
François Vanhagendoren, 9, 11
Frank Fol, 108, 357, 359
Frans Huon, 80, 97, 152, 174, 189, 196, 198, 233, 238, 242, 250, 254, 255, 257, 258, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 270, 271, 277, 278, 282, 303, 308, 312, 337, 340, 348
Frans Michel, 73, 100, 255, 326
Frans Van Bever, 23, 25, 29, 56, 58, 69, 76, 77, 80, 89, 90, 109, 135, 161, 179, 219
Freek Dumarais, 148, 237, 278
Freman, 149, 152, 159, 208, 226, 259, 271, 279, 293, 347
Fusie van gemeenten, zie gemeentefusie

G

Gallo-Romeins, 125, 129, 178, 253
Gambrinusbeurs, 275, 359
Gastenkamers, 266, 353
Gasthuisstraat, 10, 52, 67, 68, 71, 78, 106, 133, 153, 185, 192, 201, 224, 227, 235, 236, 237, 249, 321, 354, 365
Gaston Roelants, 121, 349
Geberoka, 284
Gecoro, 297
Geert Clément, 258, 265
Geert Derom, 318, 351
Geldenaken (Jodoigne), 10, 45, 52, 54, 59, 73, 85, 101, 115, 117, 139, 169, 174, 176, 213, 216, 235, 239, 248, 253, 283, 284, 315, 320, 324, 326, 334, 341, 350, 354
Gemeentefusie, 115, 119, 127, 150, 151, 168, 170, 175, 179, 196, 201, 204, 206, 222, 224, 229, 240, 241, 315, 321
Gemeentehuis, 8, 81, 245, 288, 308
Gemeenteplein, 15, 16, 52, 72, 73, 78, 91, 102, 133, 159, 237, 238, 245, 246, 274, 315, 318, 354, 355, 361
Gemeenteraadsverkiezingen, 9, 10, 12, 15, 17, 21, 23, 29, 30, 32, 33, 34, 36, 40, 41, 42, 46, 48, 51, 55, 56, 57, 89, 90, 121, 128, 173, 177, 238, 242
Gemenebestgraven, 31, 36, 37
Genieke, 301
Genootschap der Apostelen, 225
Genootschap der XII Apostelen, 8, 230
Geologische studie, 145
Georges Olemans, 127, 240
Georges Puttevils, 69, 106, 185
Georges Sweerts, 294, 312, 324, 356
Georges Vandermolen, 23, 53
Geosite, 288, 351, 355, 366
Gerard Exelmans, 89, 172, 358
Gertrudis, 123, 160
Geschiedenis kasteel en park Meldert, 83 84, 334, 347
Geschiedenis rockmuziek, 151

Geschiedenis van het bier, 52, 86, 96, 128, 136, 137, 195, 203, 231, 262, 291, 341
Geschiedenis van Hoegaarden, 56, 91, 93, 94, 153, 180, 190, 208, 213, 247, 252
Geschiedenis van Meldert, 122, 123, 124 125, 126, 156, 252
Geschiedenis van Outgaarden, 93, 135, 143, 144, 154, 159, 161, 252
Geschiedenis wijn, 234, 316, 352
Gete, 12, 15, 16, 19, 24, 27, 75, 109, 114, 145, 152, 153, 154, 162, 163, 168, 171, 175, 192, 197, 198, 206, 210, 217, 231, 241, 249, 270, 275, 283, 295, 303, 304, 311, 312, 317, 338, 346, 350, 351, 352, 364, 366
Getegalm, 152, 175, 181, 193, 194, 196, 198, 203, 210, 216, 225
Gobertange, 111, 126, 131, 233, 237, 312, 331
Goetsenhoven, 6, 34, 39, 41, 62, 66, 69, 99, 119, 143, 150, 151, 162, 168, 197, 198, 214, 222, 236, 241, 247, 252, 286, 301, 326, 331, 337, 341, 354
Golfbiljart, 188, 322
Goudberg, 288, 307, 314, 355
Graan voor Gorzen, 295
Grand Cruzaal, 302, 355
Grand-Pont, 8, 15, 16, 17, 53, 61, 67, 69, 73, 78, 80, 85, 103, 118, 131, 145, 151, 157, 164, 165, 169, 173, 176, 185, 196, 204, 214, 215, 216, 217, 219, 225, 232, 239, 251, 266, 283, 286, 338, 358, 361
Grand-Pont vissers, 103
Gravin Alpaïdis (Zie Alpaïdis), 7
GRIS, 259
Groote Brouwerijen (Loriers), 20, 96, 254
Groot-Overlaar, 6, 63, 65, 82, 98, 100, 108, 122, 132, 138, 141, 151, 157, 175, 196, 198, 200, 204, 206, 212, 229, 232, 233, 234, 238, 239, 240, 241, 242, 247, 270, 352
Grote Gete, 13, 14, 15, 16, 25, 29, 76, 168, 171, 180, 188, 192, 217, 225, 240, 258, 283, 311, 317, 338, 346, 350, 351, 354
Grote Molen, 16, 37, 153, 171, 259, 283, 317, 338
Gulden Lelie, 11, 101, 107, 108, 115, 118, 120, 128, 138, 163, 190, 218, 219, 249, 304, 355
Gustaaf Loriers, 9, 12, 96, 254
Gustaaf Taverniers, 60
Gustaaf Winnen, 251, 253

H

Halloweentocht, 273, 316, 326
Handelaarsbond, 199, 233, 236, 306
Haumont, 185, 188
Hauthem, 15, 17, 18, 19, 20, 22, 25, 27, 30, 60, 81, 82, 89, 92, 99, 110, 115, 145, 150, 157, 159, 164, 171, 174, 179, 181, 182, 186, 192, 212, 213, 217, 220, 224, 225, 227, 228, 234, 239, 241, 244, 245, 255, 257, 259, 263, 265, 266, 270, 272, 278, 283, 285, 286, 290, 293, 297, 298, 307, 309, 310, 321, 325, 326, 333, 338, 340, 349, 360
Hauthem kermis, 263, 349
Hector Defoer, 10, 315
Heemkundige Kring, 131, 135, 142, 182, 190, 205, 321
Hélécine, 257, 282, 294, 344, 353
Help Uzelve, 141, 246
Henri Ausloos, 11, 15, 16, 18, 19, 23, 25, 26, 28, 30, 55, 133
Henri Cipers, 41, 45, 48, 237
Henri Dotremont, 6, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 22, 110, 118, 154, 205, 211, 219, 265
Henri Dotremontstraat, 22, 265
Henri Morton Stanley, 271
Henri Willems, 14, 23, 58, 92, 161, 185, 219
Henry Shelton Sanford, 39, 83, 127
Herbruikbare drinkbekers, 295, 351
Herman Cels, 316
Het Klein Paradijs, 268
Het Rode Wiel, 165, 176
Het Schip, 87, 182, 199, 212, 228, 290, 314, 315
Hikke Takke Toe, 278
Hockey in Hoegaarden, 271, 274, 322, 356
Hoegaarden Citron, 259
Hoegaarden op de taalkaart, 251
Hoegaarden Rosée, 265, 280
Hoegaards bier, 203, 342
Hoegaards witbier, 190, 263, 336, 341, 346
Hoegaardse klokken, 285

Hoegaardsepoort, 46, 98, 323
Hoksem, zie Hoxem
Holle Wegen Jogging, 78, 322, 323
Honsem, 6, 127, 151, 167, 170, 173, 188, 196, 201, 207, 222, 224, 232, 234, 240, 241, 242, 299
Hougardia, 12, 17, 18, 25, 27, 73, 86, 168, 217, 254, 255, 342
Houtmarkt, 18, 72, 76, 92, 97, 100, 133, 135, 168, 182, 200, 217, 245, 348, 366
Hoxem, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 30, 39, 47, 60, 63, 76, 84, 87, 94, 95, 100, 101, 111, 118, 123, 143, 147, 149, 150, 151, 156, 163, 164, 165, 168, 170, 179, 181, 186, 191, 192, 195, 199, 201, 212, 217, 220, 223, 224, 225, 228, 229, 230, 232, 234, 238, 239, 240, 241, 242, 245, 250, 251, 252, 255, 256, 257, 261, 268, 270, 284, 286, 292, 293, 298, 301, 310, 311, 317, 325, 326, 331, 339, 340, 360, 362
Huardis, 244, 291
Hubert Bessemans (Bare Bessem), 120
Hubert Mannaerts, 152
Hubert Van Nerum, 26, 59, 82, 122, 128, 153, 159, 169, 176, 190, 192, 197, 208, 213, 219, 226, 246, 247, 321, 355
Hugo Abts, 199, 278, 297, 307, 320
Huilewind, 266, 271, 280, 353
Hulp en Bijstand, 99, 147, 158, 188, 246
Huynen (Newform), 73, 200, 217, 242

I

Illegaal stort, 283, 286, 300, 303, 366
InBev, 96, 136, 257, 262, 263, 265, 276, 297, 325, 331, 336, 346, 359
Industrieterrein, 172, 178
Interbrew, 342
Intercommunale, 70, 101, 107, 109, 232
Interleuven, 119, 129, 141, 178, 223, 236, 361
Iuventas, 30, 79, 90, 105
Ivan Laloup, 346, 351
Iwein I, 123, 125

J

Jaar van het Dorp, 249, 254, 255
Jacques Verbist, 333
Jan Dewachter, 258, 272, 277, 291, 325
Jan Homans, 63, 149, 165
Jan I van Meldert, 125
Jan Van Parijs, 133, 260
Jan Vander Velpen, 119, 230, 270
Jan Vangijsegem, 342
Janabel, 113
Jean Baptist Van Nerum, 138, 139
Jean Baptiste Dumont, 339, 366
Jean Michel, 17, 20, 32, 129, 179, 255
Jean Steenwinckels, 6, 35, 36, 37, 38, 128, 130
Jean-Baptist Putzeys, 171, 323
Jean-Baptist Van Autgaerden, 94, 190, 321
Jean-Baptiste Goynaut, 292
Jean-Baptiste Steenwinckels, 57, 81, 157
Jean-Marie Lowet-Oury, 138, 157, 173, 216
Jeanne Loddewijckx, 30, 161, 281
Jean-Pierre Taverniers, 80, 81, 259, 262, 263, 267, 270, 272, 273, 274, 277, 279, 281, 284, 289, 293, 297, 303, 308, 316, 317, 326, 339, 348, 350, 360, 365, 366
Jef Rozenski, 286, 320
Jefkes, 168
Jein Prouw, 248
Jenever, 341
Jeroen d'Hoe, 262, 354
Jeunes MR, 277, 284
Jo Verbeke, 303
Jochen Mebis, 276, 313, 319
Jodoigne (Geldenaken), 15, 44, 45, 118, 159, 168, 172, 181, 196, 215, 232, 240, 313, 323, 324, 328, 336, 344
Johan Creten, 117, 267, 324
Johnny Logan, 285, 287
Jongensschool, 36, 105, 141, 148, 246, 286
Joris Hardiquest, 232, 235, 295
Joris Thys, 302, 313, 314, 315, 332
Jos Cauwberghs, 205, 271, 331, 352, 359
Jos Decorte, 67
Joseph Gillis, 17, 220
Joseph Heuysdens, 21, 64

Joseph Libert Dumont, 214, 339
Joseph Putzeys, 67, 163, 214, 215
Joseph Smeesters, 107, 365
Joseph Vander Velpen, 93, 94, 199
Jozef Bisschop, 57
Jubelstad, 247
Judoclub, 234
Jules Celis, 25, 26, 28, 29, 30, 130, 161, 341
Jules Cipers, 56, 60, 132, 133, 135, 146, 242
Jules Lowet, 54, 215, 219
Jules Lowetlaan, 54
Jules Peeters, 15, 16, 17, 21, 23, 24, 25, 161
Julien Ickx, 103, 122, 127, 148
Julien Van Nerum, 118, 131, 142, 146, 148, 152, 154, 158, 159, 160, 162, 163, 164, 165, 169, 170, 175, 178, 182, 185, 189, 196, 198, 219, 248
Junker 88, 27, 303
Juventas, 30, 79, 90, 105
JVV (de Klup), 130, 140, 146, 147, 148, 151, 152, 163, 164, 169, 170, 171, 172, 175, 177, 179, 181, 189, 192, 199, 203, 208, 217, 219, 223, 224, 225, 227, 244, 246, 249, 251, 354
JVV Jeugdorkest, 163, 217, 219
JVV-show, 227, 249

K

Kalverstraat, 18, 70, 87, 93, 135, 166, 167, 169, 170, 196, 278, 279, 313
Kangoeroewoningen, 272, 290
Kapelhoeve, 82
Kappendaalveld (Chapeauvau), 247, 344, 352
Kapittel, 7, 247, 248
Kapittelhuis, 72, 284, 366
Karamellen Cesar, zie Munten Cesar
Karel Haderman, 100
Karel Romme, 172, 229, 329
Karen Couck, 331, 348
Katholieke Jonge Wacht, 12, 298
Katholieke Werkliedenbond, 196
Katholieken, 138
Katrien Smets, 284, 287, 298, 333
Kauterhof, 101, 110, 157, 168, 171, 217, 239, 249, 266, 270, 290, 316, 317, 360
Kerkhof, 12, 15, 16, 17, 18, 21, 30, 32, 37, 40, 41, 43, 52, 195, 211
Kerkorgel, 292
Kerkstraat, 47, 52, 56, 61, 62, 81, 113, 157, 193, 199, 222, 228, 243, 286, 301
Kerselaarstraat, 243
Kerstconcert, 298, 333, 365
Kerstmarkt, 276, 306
Keulen, 84, 253, 278, 279, 347
King-B, 152
Kiosk, 10, 200, 245, 270
Kleine Molen, 19, 24, 76, 108, 163, 192, 197, 311, 314, 327, 350
Klein-Overlaar, 16, 108, 120, 135, 141, 185, 196, 200, 208, 212, 220, 224, 236, 240, 242, 280, 289, 300, 316, 350
KLJ, 274, 277, 281, 306, 307, 308, 341, 356, 362, 364, 366
KLJ Meldert, 274, 277, 306, 362
Klokken kerk Hoxem, 84
Klokken Sint-Gorgonius, 64, 285
Kloostermolen, 171, 192, 197
Kloosterstraat, 30, 57, 72, 85, 92, 133, 135, 185, 213, 217, 220, 235, 283, 340
Kluistrappers, 365
Klup, zie De Klup
Koning Albertlaan, 21, 59, 75, 79, 135, 138, 150, 178, 191, 275
Koning Boudewijntuin, 100, 317
Koningin Astridstraat, 22, 53, 73, 87, 135, 250, 289
Kookmarathon, 351, 358, 359
Kouterhof, 244, 257, 258, 259, 261, 272, 275, 276, 288, 292, 306, 307, 312, 325, 336, 342, 348, 352, 358, 359, 360
Krater 16, 143, 147, 152, 164, 171
Kroniek van Hoegaarden, 261
Kumtich, 13, 15, 16, 18, 26, 60, 95, 125, 143, 150, 151, 156, 167, 168, 171, 188, 201, 204, 217, 224, 228, 239, 240, 241, 242, 256, 286, 326
Kus mig naa men klak, 134, 269
KVLV, 63, 93, 283, 305, 364
KVLV Outgaarden, 283, 364
Kwadestraat, 108, 217, 239

L

La Esterella, 58, 342
La Ghète, 8, 12, 14, 67, 80, 205, 215, 216, 342
Laurent Aerts, 102, 230, 310
Laurent Delvaux, 239, 240
Léon Hendrickx, 39, 40, 41, 42
Leon Van Hemelen, 130, 132
Leopold Adams, 315
Leopold Lodewijckx, 16, 17, 21, 32, 54, 68, 161, 219
Lester Gillis, 221
Liberale Jonge Wacht, 15, 298
Libert Oury, 214, 215
Liesbeth Goris, 269, 334
Loods kerkhof, 302, 303, 306, 307, 312
Loriers, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 22, 52, 62, 64, 86, 96, 97, 136, 138, 139, 163, 167, 195, 203, 246, 254, 257, 258, 267, 270, 278, 290, 292, 295, 297, 320, 328, 341, 342
Louis Alexandre Putzeys, 207, 245
Louis Borremans, 128, 185
Louis Delmotte, 118
Louis Gasia, 30, 31, 238
Louis Hardiquest, 20, 23, 68, 129
Louis Huts, 24, 60, 178, 186, 340
Louis Michel, 73, 78, 231, 255, 320
Louis Moens, 74, 75, 99, 114
Louis Pans, 240
Louis Sevenants, 15, 23, 25, 30, 55, 56, 88, 131, 132, 133
Louis Tomsin, 66, 86, 136, 145, 341
Louis Vanderheyden, 102, 172, 230
Luc Vandeplas, 152, 327, 338, 343, 360

M

Maagdenblokstraat, 272, 318
Maarten Vangramberen, 326
Machteld Libert, 365
Madelonsvliet, 304, 305
Magne, 192, 306
Majoretten, 179, 180, 183, 200
Marc Meersman, 74, 206, 265, 285, 287, 318, 333, 353, 354, 358
Marcel Bogaerts, 28, 57, 152
Marcel Logist, 173, 315, 348
Marcel Thomas, 136, 341
Marcinelle, 77
Maria Magdalena, 304, 305
Mariadal, 8, 29, 52, 72, 102, 118, 174, 179, 183, 194, 195, 197, 208, 213, 225, 230, 239, 246, 276, 277, 285, 294, 301, 307, 312, 313, 320, 323, 324, 325, 331, 332, 335, 336, 340, 357, 358, 359, 363
Marleen Finoulst, 110
Marollenkapel, 179, 182, 195, 232, 237, 246, 314
Matigheidsbond, 9, 107, 125, 201, 365
Maureen, 339, 344, 347, 352, 354, 358
Maureen Vanherbergen, 339, 344, 347
Maurice Dodion, 26, 33, 122, 135, 143, 153, 159, 172, 197, 200, 208, 213, 269, 285, 292, 293, 298, 304, 356, 365
Maurice Veeckmans, 60, 186, 247, 340
Mazouteke, 99
Meer, 2, 6, 7, 27, 75, 222, 248, 314, 343, 355, 362
Meldertse Sprinters, 268
Melomanen van de Grote Gete, 54, 69, 90, 110, 154, 170, 171, 188, 200, 217, 222, 225, 230, 239, 333, 357, 365
MGG, 54, 90, 110, 180, 181, 188, 217, 238, 239, 240, 246, 262, 285, 298, 329, 357, 365
Michel Giroulle, 6, 21, 23, 24, 25, 28, 30, 55, 58, 67, 69, 79, 87, 88, 89, 90, 110, 121, 128, 140, 142, 157, 159, 160, 161, 162, 222, 246, 255, 282, 304
Michel Stockmans, 27, 28
Missiepost, 183, 184
Moergestel, 263
Molen van Geens, zie Grote Molen
Molenbeek, 47, 60, 84, 149, 192, 228
Molenweg, 8, 321
Monchenoule, 172, 290
MooiMeldert, 260, 278, 299, 316
Moutstockje, 324

Mulkstraat, 297, 323
Mumbollen, 323
Munten Cesar, 163, 171, 323
Museum ’t Nieuwhuys, 232
Music for Life, 276
Muziekschool, 158, 167, 183, 186

N

Natuurpunt, 84, 178, 199, 259, 260, 273, 278, 297, 306, 307, 312, 316, 320, 347, 363
Neervelp, 48, 68, 115, 119, 127, 240
Neptunus, 177, 354
Nerm, 9, 15, 16, 17, 18, 21, 27, 30, 70, 71, 73, 75, 87, 88, 95, 138, 139, 147, 150, 159, 163, 164, 165, 167, 181, 182, 192, 199, 206, 212, 220, 222, 224, 228, 238, 249, 254, 255, 257, 263, 265, 270, 276, 290, 302, 309, 314, 315, 347, 351
Nerm kermis, 254, 263
Nermbeek, 11, 13, 14, 76, 267, 310, 325, 346
Neskensstraat, 230
Newform (Atmi) , 168, 200, 217, 230, 242
Next Step, 269
Nieuwhuys, 7, 8, 25, 73, 77, 87, 90, 95, 106, 115, 118, 119, 129, 131, 132, 134, 139, 143, 144, 146, 153, 154, 157, 158, 159, 160, 162, 169, 170, 171, 176, 178, 179, 182, 184, 185, 186, 189, 191, 192, 196, 204, 205, 207, 212, 217, 219, 223, 224, 226, 227, 233, 234, 237, 238, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 251, 254, 255, 258, 262, 290, 291, 292, 297, 298, 300, 302, 304, 306, 312, 316, 317, 318, 321, 324, 325, 328, 331, 339, 340, 341, 347, 349, 353, 359
Nieuw-Overlaar, 6, 86, 150, 151, 168, 185, 202, 204, 206, 217, 224, 229, 232, 250
Nieuwstraat, 10, 18, 29, 215, 216, 304
Noodkerk, 105
Notarissen, 207
NV-A, 312, 326, 340, 358, 366
NV Quattro, 277

O

OCMW, 196, 243, 245, 247, 265, 268, 272, 275, 276, 278, 285, 287, 295, 300, 301, 303, 312, 318, 327, 335, 336, 338, 349, 354, 358, 366
Odulphus Troost, 68
Oduin, 95
Oduinus, 95
Odwinus, 94, 95
Ogere, 78, 134, 272, 273, 296, 312
Okra, 270, 303
Onderwijs, 70, 128, 133, 141, 181, 183, 331, 333, 345, 357
Oorbeek, 11, 79, 112, 150, 167, 174, 176, 198, 228, 230, 240, 241, 252, 256, 292
Oorlogsmonument, 13, 16, 17, 19, 47, 162, 251
Open Kerken, 200, 294
Open VLD, 110, 231, 270, 272, 274, 277, 279, 284, 297, 299, 301, 312, 321, 323, 326, 336, 346, 349
Openbare verlichting, 12, 14, 16, 33, 45, 52, 120
Opvelp, 51, 68, 115, 119, 121, 127, 240, 316
Orde van Sint-Gorgonius, 258
Orgel Sint-Gorgonius, 292
Oscar Vanosmael, 21, 23, 56, 87, 89, 90, 98, 121, 161, 165, 173, 177
Oud Hoegaards bier, 98, 136, 195, 341
Oude Gete, 114
Oude straatnamen, 294
Oudstrijdersstraat, 87, 103
Oud-Strijdersstraat, 163
OVAM, 269, 286, 303
Overhem, 43, 122, 260, 286, 295, 306
Overhemstraat, 259
Overlaar, 11, 16, 19, 57, 73, 88, 93, 101, 103, 108, 120, 132, 133, 147, 151, 154, 164, 171, 175, 181, 192, 196, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 223, 224, 225, 230, 234, 238, 240, 241, 242, 249, 252,

266, 267, 289, 303, 307, 324, 331, 340, 352, 355, 360, 362
Overstroming, 57, 69, 75, 265, 267, 310
Oxfam, 358

P

Paenhuisbeek, 143
Paenhuys, 152, 174, 185, 189, 193, 194, 196, 197, 198, 203, 204, 205, 207, 210, 216, 217, 218, 219, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 239, 244, 245, 246, 247, 249, 250, 264, 267, 272, 274, 276, 277, 278, 281, 285, 288, 289, 293, 294, 295, 297, 302, 304, 306, 307, 312, 313, 323, 326, 327, 337, 338, 341, 344, 347, 351, 352, 356, 358, 362, 363, 364
Paenhuys Dolfijnen, 239, 244, 250
Paenhuys Park Happening, 267, 288, 313
Paenhuysbeek, 35, 39, 69, 133, 147, 158, 182, 185, 250, 279, 283, 338
Paenhuysbieren, 258
Paenhuysfestival, 152, 216, 236, 249, 351
Palmprocessie, 92, 210, 223, 224, 233, 244
Pannenhuis, 304, 314
Pannenhuys, 284, 304
Parramore, 27, 69, 272
Pascal Ghoos, 276, 346, 349
Pastorie, 9, 10, 23, 30, 33, 41, 65, 84, 85, 94, 115, 123, 135, 147, 155, 156, 177, 178, 182, 268, 273, 289, 304, 324, 351, 352, 362, 364, 365
Patronaat, 58, 70, 76, 105, 174, 193, 195
Paul Bail, 11, 217, 304, 366
Paul Kempeneers, 94, 157, 236, 280, 305, 338, 352
Paul Kustermans, 204
Paul Taverniers, 203, 303
Pax, 17, 78, 79, 87, 90, 91, 107, 147, 170, 174, 188, 223, 228, 306, 309, 326, 328, 329, 332, 340, 358, 365, 366
Peeter Vanmolstraat, 268, 269
Peter Laermans, 102, 106, 327, 329, 330
Peter Sauer, 258, 278
Petrol, 361
Philémon Vanderwaeren, 232
Philippe Adriaens, 207
Philippe de Zangré (Zie de Zangré), 227, 339, 356
Pierre Celis, 6, 17, 54, 86, 97, 136, 137, 145, 146, 189, 190, 194, 256, 274, 282, 291, 320, 341, 342, 343, 344, 349, 354
Pierre Eugène Van Halteren, 227
Pierre Hermans, 310, 331
Pieter Vanderhasselt, 65, 227, 228
Piétrain, 344, 351
Polder, 259, 263, 270, 287, 295, 296, 300, 303, 309, 312, 317, 327, 337, 338, 341, 347, 351, 356, 362
Politie, 186, 340
Polydore Wouters, 32
Prieeltje, 145, 225
Prinsbisdom Luik, 252
Pros Fourie, 102, 108, 114, 121, 135, 138, 139, 141, 147, 172, 174, 177, 196, 208, 224, 237, 240, 337
PVV, 121, 132, 134, 140, 141, 157, 163, 173, 174, 177, 178, 179, 181, 185, 206, 207, 208, 210, 225, 230, 236, 238, 240, 244, 245, 255, 299, 337, 340, 346
PVV-vrouwen, 163, 230

R

Racing Meldert, 335
Ravel-fietspad, 259, 303, 339
Raymond Billen, 53, 255
Raymond François, 35, 36, 37
Raymond Lemaire, 7, 149
Renaat Henskens, 232
René Antoon Hendrickx (Zie René Hendrickx), 6
René Hendrickx, 51, 52, 56, 86, 257, 299
Richemont Club, 283
Ridders van Aalst, 234
Ridders van Brunengeruz, 175
Rik Cipers, 244, 277, 291, 353
Rik Serin, 107, 145, 165
Robert Carpentier de Changy, 6, 44, 48, 49, 51, 117
Robert Tits, 49, 51, 56, 58, 90, 99

Rock, 151, 152
Roger Kerrijn, 89, 90, 91, 92, 121, 174, 176, 177, 198, 206, 238, 242, 245, 263, 337, 340
Roger Kerryn, zie Roger Kerrijn
Roger Van Moer, 188
Roland Severijns, 148, 264, 334, 335
Rommersom, 15, 18, 21, 22, 55, 74, 82, 138, 142, 166, 172, 178, 182, 184, 192, 198, 199, 205, 208, 216, 217, 220, 223, 226, 228, 234, 237, 238, 239, 240, 241, 261, 266, 270, 277, 323, 325, 331, 340, 360
Ronde van België, 129, 130, 143, 147, 164, 165, 166
Rosdel, 258, 272
Ruilverkaveling, 217
Rust op den Berg, 72
Rusthuis, 8, 59, 62, 68, 71

S

Sacramentsprocessie, 286
Sainte-Anne, 11, 209, 210
Saturnus, 29, 78, 79, 90, 108
Schaatsbaan, 276
Schip, zie Het Schip
Schoor, 8, 159, 160, 186, 192, 230, 232, 234, 290
Schoorbroekbeek, 70, 160, 167, 192, 227, 254, 346
Schuur van Babel, 319
Schuurke, 263, 307
Sclimpré, 75
Selleke, 17, 32, 73, 78, 100, 130, 188, 192, 326
Senior Service Club, 278
Serre Sterckx, 366
Serviceflats, 247, 257, 290, 295
Sint-Antoniuskapel, 199, 200
Sint-Benedict, 234
Sint-Catharinakapel, 81, 82, 115, 150, 157, 286, 326
Sinte-Katrien, 82
Sint-Elooikapel, 249
Sint-Ermelindis, 47, 51, 56, 104, 125, 160, 211, 234, 243, 263, 270, 287, 324
Sint-Ermelindiskapel, 51
Sint-Gorgonius, 12, 18, 57, 64, 68, 71, 72, 82, 85, 107, 122, 142, 168, 172, 181, 182, 186, 188, 190, 201, 204, 210, 225, 227, 230, 231, 234, 244, 246, 247, 250, 264, 280, 284, 285, 286, 291, 292, 293, 298, 303, 312, 324, 333, 343, 344, 348, 358, 365
Sint-Gorgoniuskerk, 12, 64, 68, 72, 107, 122, 188, 190, 204, 210, 225, 230, 247, 250, 284, 286, 291, 292, 293, 298, 303, 324, 333, 343, 358
Sint-Janscollege, 84, 103, 105, 110, 111, 122, 126, 143, 148, 157, 158, 166, 167, 237, 260, 263, 271, 284, 294, 296, 324, 331, 334, 336
Sint-Janskerk, 23, 30, 118, 149, 230, 234, 256, 268
Sint-Jozefkapel, 164
Sint-Jozefkerk, 175
Sint-Jozefrusthuis, 62, 82, 156, 157, 204, 228, 259, 270, 272, 284, 314
Sint-Lambertus Overlaar, 147
Sint-Lambertuskerk, 16, 196, 233, 239, 240
Sint-Rochus, 8, 52, 77, 82, 213, 217, 222, 277, 284, 286, 323, 324, 336, 347
Sint-Rochuskapel, 52, 217, 284, 286, 323, 324, 336
Sint-Rochuskerk, 213
Sint-Sebastiaansgilde, 87, 128
Sint-Servatiuskerk, 226, 228
Slachthuis, 30, 60, 69, 73, 88, 114, 142
Sleepingdog, 348
SLO Mariadal (Zie BLO), 357
Sluikstorten, 283, 286, 300, 303, 366
Sluizen ('L'Ecluse), 18, 44, 45, 48, 57, 75, 112, 117, 122, 126, 198, 232, 252, 253, 347
Smash Hugardis, 235
Smeesters, 142, 200, 201, 365
Smidse, 302, 327, 337, 362
Société d'Harmonie de Hougaerde, 139
Sofie Van Gelder, 289
Sousvoir, 339, 345, 347
SP, 37, 173, 238, 272, 297, 298, 302, 315, 323, 359
SP.A, 37, 173, 272, 297, 298, 302, 315, 323, 359
Speelstraat, 283

Spoorweg, 73, 103, 104, 148, 164,
Sporting Club Hoegaarden, 61, 111, 225
Sporting Hoegaarden, 31, 57, 61, 111, 181, 303, 322
Sporting Outgaarden, 286, 363
Staf Reviers, 177
Stanley, 39, 83, 127, 271
Start-to-run, 281, 322
Station, 73, 103, 104, 164
Stationsstraat, 153, 257, 324, 355, 356, 366
Stationstraat, 135, 170, 201, 307, 331
Stekelbees, 257, 259, 295, 325
Stella Artois, 79, 97, 136
Stichelke, 191, 202, 228
Stoopkensstraat, 11, 13, 23, 52, 54, 61, 70, 75, 76, 80, 105, 138, 152, 167, 196, 200, 207, 217, 236, 249, 254, 258, 268, 293, 302, 307, 314, 337, 338, 341, 360, 364
Straatnamen, 169, 294, 338, 343
Struysvogel, 132, 265, 303
Sugar Beats, 117, 236
Suikerindustrie, 66, 204, 213
Suikervlaai, 262, 323, 361

T

Taalgebruik, 252
Taalgrens, 75, 76, 104, 250, 253
Taalkaart, 251
Taalproblemen, 143
Telefoon, 12, 16, 33, 36, 46, 100, 119, 183
Tennifun, 274, 277, 286, 287
Thalia, 143, 147, 171, 181, 184, 185, 188, 196, 225, 244, 296
The Block, 195, 267, 268, 271, 275, 290
't Helleke, zie Delleke of Valleistraat
The Lightnings, 148, 152, 179, 221
Tiense Suikerraffinaderij, 67, 112, 169
Tiensestraat, 14, 15, 16, 25, 27, 31, 52, 55, 62, 66, 75, 76, 77, 80, 101, 105, 113, 118, 133, 135, 141, 145, 157, 162, 176, 181, 183, 196, 203, 205, 220, 223, 224, 233, 239, 250, 251, 254, 259, 284, 304, 322, 324, 328, 329, 331, 332, 336, 361, 366
Tommestraat, 12, 23, 59, 95, 138, 162, 168, 179, 181, 217, 230, 237, 274, 288, 304, 307, 360
Tomsin, zie Louis Tomsin
Tram, 89, 112
Trommelkorps, 170, 179
Tuinen van Hoegaarden, 100, 261, 265, 269, 273, 274, 278, 279, 280, 281, 285, 290, 303, 311, 317, 318, 320, 323, 325, 331, 332, 346, 350
Tussen pot en pint, 279, 311
TV-distributie, 189, 220, 239

U

UBRT, 152, 360

V

V Geslachten, 11, 132, 185, 190, 214, 219, 245, 304
Vader Abt, 234
Val Virginal, 197, 255, 258
Valleistraat, 68, 95, 139, 167, 224, 227, 289, 338, 356
Van Autgaerden, 27, 190, 245, 292, 339
Van der Swaelmen, 42, 84, 347
Van Dinter, 233, 268
Van Dinter orgel, 268
Van Nerum, 11, 14, 15, 25, 26, 62, 89, 90, 104, 107, 115, 118, 120, 121, 128, 131, 136, 139, 140, 145, 153, 162, 163, 165, 169, 170, 175, 177, 179, 182, 185, 186, 188, 191, 197, 206, 207, 210, 212, 218, 219, 225, 232, 250, 284, 304, 324, 327, 328, 329, 330, 337, 340, 356
Varkensstal Meldert, 259, 260, 275, 278 280, 295, 299, 306.
Venetiaen, 306, 363
Veldslag 1013, 7, 351
Verlichting, zie openbare verlichting
Vijf Geslachten, 8, 107, 185, 203, 204, 218, 219, 235, 247, 294, 321, 324, 340, 356

Villa Hugardis, 23, 219, 258, 266, 270, 275, 277, 278, 279, 288, 290, 296, 301, 308, 312, 318, 323, 340, 363
Villa les Lilas, 29, 352
Villa les Roses, 207, 208
Villa Tremouroux (Bellecom), 352
Vissershuisje, 338, 350
Vital Nijs, 90, 128, 177, 243
Vlaamse Toontuinen, 263, 318
VML, 69, 79, 80, 106, 110, 135, 172, 178, 179, 181, 184, 203, 212, 228, 246, 293, 298, 301, 308, 311, 313, 327, 329, 330, 358, 365, 366
Voices, 74, 158, 265, 267, 285, 287, 318, 351, 353, 354
Volkshuis, 188, 226
Volkstelling, 55, 86, 105, 108, 121, 144, 242, 280
Vreugde en Deugd, 201, 249
Vrije Muziekliefhebbers, 29, 102, 172, 196, 212, 217, 228, 230, 329, 358
VT4, 195, 267, 271, 325, 334

W

Wale(n)straat, 8, 16, 18, 78, 211, 236, 302, 303, 304, 305, 306, 312
Walk for Nature, 278
Wandelclub de Wegwijzer, 258
Waranda, 174, 201, 223, 244, 254, 329
Waterleiding, 12, 25, 26, 28, 39, 42, 44, 51, 108, 113
Watermolens, 192
Wateroverlast, zie overstromingen
Waterpomp, 159
Werkmanszonen, 174, 225, 235, 298
Wezenhuis, 18, 75, 167, 210, 218
Wielersport, 11, 68, 87, 105, 107, 110, 129, 130, 132, 143, 147, 164, 165, 166
Wijn, zie geschiedenis wijn
Willebringen, 100, 119, 127, 240, 251, 297, 299
Willem d'Oyenbrugge, 126
Willem Loosen, 231
Willemsfonds, 105, 147, 251
Willy Kuijpers, 193, 199, 211, 228, 232, 233
Windturbines, 277, 289, 333, 334, 337, 338, 339, 342, 354
Winterlinde, 286
Wit Gebrouw, 280, 296
WOI, 6, 12, 14, 31, 44, 86, 144, 153, 154, 156, 208, 213, 215, 218, 219, 232, 361
WOII, 6, 24, 38, 47, 49, 64, 84, 95, 161, 170, 176, 219, 226, 249, 251, 285, 297

Y

Yvan Vanmol, 60

Z

Zaterdagmarkt, 357, 365
Zétrud-Lumay, 16, 32, 72, 73, 76, 104, 105, 117, 135, 143, 144, 147, 159, 166, 198, 250, 252, 253, 356, 362
Ziekenzorg, 305
Zittert-Lummen, (Zétrud-Lumay) 104, 117
Zjef Van Uytsel, 224, 226
Zuster Eliane, 336, 357
Zwaluw(en)hoeve, 27, 153

INHOUDSOPGAVE

Woord Vooraf …… 4

Ten Geleide …… 6

Kroniek van Hoegaarden, Outgaarden en Meldert 1900 – 1951 …… 7

Kleine Kroniek van Hoegaarden 1900 – 1951 …… 9

Kleine Kroniek van Outgaarden 1922 – 1951 ……. 32

Kleine Kroniek van Meldert 1900 – 1952 ……... 39

Kroniek van Hoegaarden, Meldert en Outgaarden 1952 – 1977 …….. 52

1952 …….. 52
1953 …….. 56
1954 …….. 65
1955 …….. 70
1956 …….. 74
1957 …….. 79
1958 …….. 86
1959 …….. 90
1960 …….. 99
1961 …….. 105
1962 …….. 108
1963 …….. 114
1964 ……... 118
1965 ……... 127
1966 ……... 135
1967 …… 145
1968 …… 150
1969 …… 163
1970 …… 168
1971 …… 177
1972 …… 185
1973 …… 196
1974 …… 207
1975 …… 222
1976 …… 231
1977 …… 240

Kroniek van Hoegaarden, Outgaarden en Meldert 2008 – 2011 …… 257

2008 ……. 257
2009 …… 277
2010 …… 299
2011 ……. 333

Slot …… 367

Index …… 368

Inhoudsopgave …… 381

Lijst van de afbeeldingen …… 383

Geraadpleegde bronnen …… 387

Lijst van intekenaars …… 390

LIJST VAN DE AFBEELDINGEN

Figuur 1. De oude kerk volgens Raymond Lemaire
Figuur 2. Burgemeester Arthur Putzeys (Leyssens)
Figuur 3. Het Gemeenteplein in 1904
Figuur 4. Terugtrekking van de Duitsers in 1918 (Vander Velpen)
Figuur 5. Ernest Oury
Figuur 6. Leopold Lodewijckx (Leyssens)
Figuur 7. Het oorlogsmonument (Vander Velpen)
Figuur 8. De eeuwfeeststoet van 1930
Figuur 9. Loriers op de wereldtentoonstelling (Collectie Guilluy)
Figuur 10. Na de vernieling van de brug in de Nieuwstraat (Collectie Cipers)
Figuur 11. Hulde aan G. Parramore met Carine Puttevils
Figuur 12. De Zwaluwhoeve
Figuur 13. De rouwstoet voor Michel Stockmans
Figuur 14. Château des Lilas van Marcel Bogaerts
Figuur 15. Louis Gasia (Collectie Dodion)
Figuur 16. De hoeve Maes, later hoeve Steenwinckels
Figuur 17. De Gemenebestgraven op de begraafplaats in Outgaarden
Figuur 18. Raymond François
Figuur 19. De gedenkplaat voor Albert Hendrickx
Figuur 20. Sint-Niklaaskerk in Outgaarden
Figuur 21. Burgemeester Léon Hendrickx
Figuur 22. Het park van Meldert na 1911 (Collectie Sint-Janscollege)
Figuur 23. Burgemeester De Lantsheere en de harmonie Sint-Quirinus (collectie Sint-Janscollege)
Figuur 24. Doodsprentje de Lantsheere
Figuur 25. Alphonse Lurquin
Figuur 26. Burgemeester Lurquin en secretaris Tits
Figuur 27. Kerk Meldert
Figuur 28. Opening van de J. Lowetlaan, met burgemeester Giroulle
Figuur 29. La Esterella of Esther Lambrechts
Figuur 30. Feest in de brouwerij Loriers (Collectie Guilluy)
Figuur 31. Pastoor Heuysdens
Figuur 32. Pastoor Pieter Vanderhasselt
Figuur 33. Suikerfabriek La Ghète
Figuur 34. Betty Mellaerts
Figuur 35. Louis Michel
Figuur 36. Marc Meersman
Figuur 37. Stripalbum Het Arendsnest
Figuur 38. Het Gemeenteplein
Figuur 39. Chris Michel
Figuur 40. Jean-Pierre Taverniers
Figuur 41. De inhuldiging van de straat in Outgaarden met Jean Steenwinckels en Edgard Rowie
Figuur 42. Het kasteel en park van Meldert
Figuur 43. Pierre Celis en Louis Tomsin
Figuur 44. De bietentram
Figuur 45. De burgemeester André Hettich
Figuur 46. De Geschiedenis van Hoegaarden in de versie van 1981
Figuur 47. Een wagen van Loriers in de glorietijd (Collectie Guilluy)
Figuur 48. Het gemeentehuis met daarachter het schooltje
Figuur 49. Het kasteel van Meldert waar Burggravin Jeanne Baeyens leefde
Figuur 50. Onderpastoor Laurent Aerts met koorknapen in de processie

Figuur 51. Het station Hoegaarden
Figuur 52. VML-dirigent Karel Romme
Figuur 53. Rik Serin
Figuur 54. Frank Fol
Figuur 55. Generaal Claude Van de Voorde
Figuur 56. De tram in Meldert
Figuur 57. De Hoegaardenstraat in Meldert, nu Bosberg
Figuur 58. Een prentkaart van de drukkerij Dotremont
Figuur 59. Gravin Anne-Marie de Lantsheere
Figuur 60. De affiche voor de 100ste verjaardag van Bare Bèssem.
Figuur 61. Gaston Roelants
Figuur 62. Het plan van het kasteeldomein (Collectie Sint-Janscollege)
Figuur 63. Burgemeester René Antoon Hendrickx
Figuur 64. Burgemeester Vital Nijs
Figuur 65. Dorpskoers bij Selleke
Figuur 66. Leon Van Hemelen
Figuur 67. Louis Hardiquest (Collectie Cipers)
Figuur 68. Roger De Vlaeminck en André Hettich
Figuur 69. Jan Van Parijs tijdens de Hoegaardse revue
Figuur 70. Loriers op het hoogtepunt (Collectie Guilluy)
Figuur 71. Pierre Celis in zijn eerste brouwerij
Figuur 72. Pros Fourie
Figuur 73. Affiche 1ste JVV-bal
Figuur 74. De Zwaluwenhoeve aan de Gete
Figuur 75. Henri Dotremont (Leyssens)
Figuur 76. Outgaarden vroeger
Figuur 77. Jean-Marie Lowet-Oury
Figuur 78. Burgemeester Michel Giroulle. Origineel portret in de Cerkel. (Leyssens)
Figuur 79. Hotel Cesar en het station
Figuur 80. Het eerste JVV-voetbaltornooi: prijsuitreiking
Figuur 81. Een SV-4B in de volksmond Jefke
Figuur 82. De muntkaramellen Cesar in originele doos
Figuur 83. Burgemeester André Hettich
Figuur 84. Burgemeester Roger Kerrijn (Leyssens)
Figuur 85. Het majoretten- en trommelkorps van MGG in uniform
Figuur 86. VML majoretten- en trommelkorps
Figuur 87. Het beeld van Sint-Gorgonius rondgedragen tijdens de processie voor 250 jaar kerk
Figuur 88. Jean Mus komt als overwinnaar over de finish
Figuur 89. Protest van Getegalm in Bokrijk
Figuur 90. Getegalm op bezoek bij Pierre Celis met Frans Huon op de voorgrond
Figuur 91. Getegalm neemt deel aan de carnavalstoet in Tienen in 1974
Figuur 92. Kinderopvang bij JVV in de Doelstraat
Figuur 93. Ambassadeur Paul Taverniers
Figuur 94. Achteraan in Aalst zoals het vroeger was
Figuur 95. Volleybal aan 't Paenhuys tijdens de autoloze zondagen
Figuur 96. Villa Les Roses in de E. Ourystraat
Figuur 97. Een oude prentkaart van Mariadal
Figuur 98. Het oude kerkhof aan de kerk (Collectie Dodion)
Figuur 99. Een oude postkaart van Mariadal met zicht op de kapel
Figuur 100. De suikerfabriek Grand-Pont
Figuur 101. Joseph Putzeys
Figuur 102. Joseph Libert Dumont
Figuur 103. De Ernest Ourystraat, voormalige Nieuwstraat
Figuur 104. Tijdens het Paenhuysfestival
Figuur 105. Het Wezenhuis, later Paenhuys

Figuur 106. Lester Gillis alias Baby Face Nelson (Foto FBI)
Figuur 107. De start van de wandelclub
Figuur 108. Burgemeester Christiaens
Figuur 109. VML in de Pax in 1975
Figuur 110. Philémon Vanderwaeren (Collectie Dodion)
Figuur 111. De priesterwijding van Joris Hardiquest
Figuur 112. De nieuwe kaart van Hoegaarden. De blauwe kleur duidt de nieuwe grens aan.
Figuur 113. De Sint-Ermelindiskerk van Meldert op een oude postkaart
Figuur 114. Freek Dumarais
Figuur 115. De limonade - en likeurfabriek Hougardia (Collectie Guilluy)
Figuur 116. De Sint-Janskerk van Hoxem
Figuur 117. Jan Dewachter en Geert Clément
Figuur 118. Er zijn nieuwe gistingstanks op komst
Figuur 119. Frans Huon signeert de Kroniek van Hoegaarden
Figuur 120. Bij de opening van de brouwerij: Sabine Sagaert en Jean-Pierre Taverniers
Figuur 121. Burgemeester Frans Huon (Leyssens)
Figuur 122. De begrafenis van burgemeester Frans Huon
Figuur 123. De overstroomde Stoopkensstraat
Figuur 124. Dany Tulkens en zijn Fliérefluiter
Figuur 125. Jean-Pierre Taverniers (Leyssens)
Figuur 126. The Block in Loriers
Figuur 127. De deelnemers aan de Compostela tocht
Figuur 128. Bovenaanzicht van het postkantoor
Figuur 129. Carine Puttevils bij de familie Parramore
Figuur 130. De uitroeping van Ôgere Vrijstaat in het oude gemeentehuis
Figuur 131. Hockey in Hoegaarden op het nieuwe kunstgrasterrein
Figuur 132. Veel volk voor de kijkdag bij The Block
Figuur 133. De eerste "Tussen pot en pint" wandeling
Figuur 134. De leden van de jeugdverenigingen leren blussen bij het bedrijf BGS
Figuur 135. Het borstbeeld is weer bij Pierre Celis
Figuur 136. Het stort in Hauthem tussen de huizen. Hoogste punt van het kanton Tienen?
Figuur 137. De eerste samenkomst van nieuwe inwoners
Figuur 138. Het gemeentehuis krijgt een metalen constructie. Het volledige dak gaat eraf
Figuur 139. Zicht van op de toren Loriers
Figuur 140. Bij de opening van brouwerij het Nieuwhuys met o.a. Jean Blaute en Pierre Celis
Figuur 141. Processie voor 250 jaar Sint-Gorgoniuskerk
Figuur 142. De officiële opening van de Stoopkensstraat
Figuur 143. De finale van de Hoegaardse revue
Figuur 144. MGG met een kerstconcert in de kerk. Met Katrien Smets en dirigent Jurgen Peeters
Figuur 145. De actievoerders aan de vestiging Altenaken
Figuur 146. De presentatie van het feestconcert "Exclusief" bij VML
Figuur 147. De inhuldiging van het nieuwe gemeentehuis
Figuur 148. De kampioenenviering van Sporting Hoegaarden
Figuur 149. Modder scheppen aan de Beek
Figuur 150. De Gete wordt omgeleid en er komt een tijdelijke brug
Figuur 151. De plaket aan 't Paenhuys
Figuur 152. De zwaar vernielde Schuur in Aalst
Figuur 153. Veel volk voor de vierde editie van Voices@Hoegaarden
Figuur 154. Het comité Meldert Leeft
Figuur 155. Jef Rozenski met de bekroonde foto
Figuur 156. De Holle Wegen Joggers
Figuur 157. Suzanne Swellen en Georges Nicolaes met oude liedjes
Figuur 158. Een ludieke vakbondsactie aan de Kluis
Figuur 159. Tien jaar Oxfam Wereldwinkel
Figuur 160. De organisatoren van Racing Meldert

Figuur 161. Bij de opening van de Smidse in de Polder
Figuur 162. Actie van de Groene Kabouters
Figuur 163. Pierre Celis
Figuur 164. De kunstenaars uit eigen dorp
Figuur 165. De straatnaamborden in het dialect
Figuur 166. Leefweek bij de Klup
Figuur 167. De viering van de gemeenteschool in de oude Doelstraat
Figuur 168. Maureen in Chiro outfit
Figuur 169. Werken in de Doelstraat
Figuur 170. Werken aan de oude brug
Figuur 171. De nieuwe brug is af
Figuur 172. De openingsceremonie
Figuur 173. De organisatoren van Voices met Maureen op het podium
Figuur 174. De nieuwe Hoegaardiers aan de kerk
Figuur 175. Corinne Debaets
Figuur 176. Frank Fol met kookagenda voor Olympische Spelen
Figuur 177. De kinderen tijdens hun recordpoging
Figuur 178. Benjamin Lefevre, Jos en Eric Cauwberghs
Figuur 179. De Totale Waanzin
Figuur 180. Bakker Michel
Figuur 181. Bakker Benny Swinnen
Figuur 182. Werken aan Stationstraat
Figuur 183. KLJ- Meldert in de pastorietuin
Figuur 184. Ravotten achter de oude Chirolokalen (Foto Chiro)
Figuur 185. Maquette van 't Paenhuys

GERAADPLEEGDE BRONNEN

BOEKEN, STUDIES EN BROCHURES

ADRIAENS M., En we zouden iets van ons leven maken, 50 jaar Sint-Janscollege Meldert, Lannoo 2008

BEECKMANS D., DODION M., Het Geslacht Sweerts, uitgave Confrérie der V Geslachten, 't Nieuwhuys, Hoegaarden 2003.

BILLEN R.., Pierre Celis, My life, uitgave Media marketing Communications, Ekeren 2005

CELS J., Het Land van Hoegaarden, Roularta Books, Roeselare 1999

DEGEEST J., Dorpsleven in de twintigste eeuw, uitgave Heemkundige Kring 't Nieuwhuys, Outgaarden 1997

DODION M., Die Edele Confrerye vander V Notabele Geslaghten van Hoegaarden en de studiebeurs H. Peeters 1741-2008, Uitgave Heemkring 't Nieuwhuys, Hoegaarden 2008

DODION M., Hoegaarden, Kerk en Brouwers, Hoegaarden 2009

DOPERE F., CRETEN L., MEURRENS M., e.a., Meldert, voormalige heerlijkheid van het Hertogdom Brabant, uitgave Hoegaardse Heemkundige Kring, Hoegaarden 1984

DOPERE F., GEEBELEN J. , SAELMAEKERS E., e.a. Hoksem, een dorp met een Kapittel, een uitgave van de Hoegaardse Oudheidkundige Kring, Hoegaarden 1997

DOPERE F., KEMPENEERS P., e.a. De Calvarie van Rommersom, een uitgave van de Hoegaardse Heemkundige Kring, Hoegaarden 1989

DOPERE F., PRAET W., De vroeg-middeleeuwse Sint-Lambertuskerk en het Van Dinter-orgel van Overlaar, Ed. Ceos vzw, Zwijndrecht, 1990.

DOUCET B., De Donjon van de Heren van Meldert, Monografieën Bouwkundig Erfgoed I, Brussel 1986

FOURIE G., SCHOOFS R., HENSKENS R.., e.a., 100 Jaar Gemeenteschool te Hoegaarden, Hoegaarden 1986

GORISSEN A., DE SCHRIJVER M., De Oude Schuttersgilden, tentoonstellingscatalogus museum 't Nieuwhuys, Hoegaarden 1985

GROOTEN E., e.a. Die Edele Orde vanden Moutstock, Hoegaarden 1992

GUILLUY A., Het bier te Hoegaarden zoals men het nooit te zien kreeg / De Oude Hoegaard / Loriers en de Groote Brouwerijen / Hougardia, Hoegaarden 2007

HENNUY C., Jubileumboek 40 jaar de Klup, Uitgave de Klup, Hoegaarden 2006

HENNUY C., Kroniek van Hoegaarden, Meldert, Outgaarden en Hoxem 1978-2007, Heemkring 't Nieuwhuys, Hoegaarden 2008

ICKX J., Geschiedenis van Meldert en van het kasteeldomein, Tienen

KEMPENEERS P., Hoegaardse Plaatsnamen, Tienen 1985

KNAPEN L., VALVEKENS P., De Palmezelprocessie, Uitgeverij Peeters, Leuven 2006

LAERMANS P., 150 Jaar Muziek, een uitgave van de Vrije Muziekliefhebbers, Hoegaarden, 2010

LALOUP I., Hoegaardse taal anno 2011, Hoegaarden 2011

LEFEVRE M., e.a. Historisch Brouwleerpad Hoegaarden, Cultuurdienst Hoegaarden 2010

MANS R., e.a., 120 Jaar Melomanen van de Grote Gete, Uitgave MGG-harmonie, Hoegaarden 1982

PEETERS B., DEHOUX E., Hoegaardse Wijngilde, Hoegaarden, 1988

STAES J., WELTER H., e.a. Mechelen, Leuven, Tienen … Retour. Een treinreis door het verleden., Standaard Boekhandel, Leuven 1987

VAN BUYTEN L., 350 Jaar Palmzondagtraditie te Hoegaarden, gemeente Hoegaarden, Hoegaarden 1981

VAN NERUM A., De pastoors van Hoegaarden, Uitgave Confrérie der V Geslachten, Hoegaarden 1981.

VAN NERUM H., e.a., Les Dotremont d'Hoegaarden et d'ailleurs, uitgave van 't Nieuwhuys, Hoegaarden 1978

VAN NERUM H., De geschiedenis van 't Nieuwhuys, Hoegaarden 1990

VAN NERUM H., DODION M., De Eerste Dames van het Bierdorp Hoegaarden, Museum 't Nieuwhuys, Hoegaarden

VAN NERUM H., DODION M., Hoegaardse Gemeentepolitiek, deel 1, Hoegaarden 1994

VAN NERUM H., Het Schrikbewind te Hoegaarden, 't Nieuwhuys, Hoegaarden 1988

VANDER VELPEN J., Geschiedenis van Hoegaarden, Hoegaarden 1959/1981

VERWINNEN K., B(r)ouwhistorisch en vergelijkend onderzoek naar de brouwerij Loriersstraat te Hoegaarden, Eindwerk Hogeschool Antwerpen, 2007

WAUTERS A., Histoire des Communes belges, Meldert, Brussel 1876

TIJDSCHRIFTEN

DODION M., Tijdschrift Familieschoon, alle nummers, Uitgave 't Nieuwhuys

VAN NERUM H., DODION M. e.a., Tijdschrift Alpaïdis, alle nummers, Uitgave van 't Nieuwhuys

DEWALLENS R., GORIS L., e.a. , Kerk en Leven, Hoegaarden

ONUITGEGEVEN BRONNEN

Gemeenteraadsverslagen Hoegaarden: 1900 – 1977
Verslagen schepencolleges Hoegaarden: 1900 – 1977
Gemeenteraadsverslagen Outgaarden: 1922 – 1976
Verslagen schepencolleges Outgaarden: 1922 – 1976
Gemeenteraadsverslagen Meldert: 1900 – 1964
Verslagen schepencolleges Meldert: 1900 – 1964

WEBSITES

www.google.be
be.altavista.com
www.yahoo.com
www.mediargus.be
www.nieuwsblad.be
hoegaarden.cdenv.be
www.marleenlefevre.blogspot.com
http://blog.seniorennet.be/jempi_hoegaarden/

Occasioneel geraadpleegde bronnen en websites worden bij de artikels vermeld.

KRANTEN

Alle beschikbare krantenartikels vanaf 1960 tot 1977, in de universiteitsbibliotheek van de KUL.

LIJST VAN INTEKENAARS

Adriaens Philip en Depuydt Benjamin, notarissen, Hoegaarden
Aneca Chris, lector, Bierbeek
B&B Klein Paradijs, Hoegaarden
Bams Marlene, Hakendover
Bams Mimi, Hoegaarden
Benoit Hendrik, Hoegaarden
Bergé Wim, schepen, Tienen
Betrains Roland, Linter
Billen - Bonvalet, Beauvechain
Billen Raymond, Hoegaarden
Bils Albert, schepen, Kersbeek - Kortenaken
Bollens - Engelbosch Ben & Katrien, 't Legummeke, Hoegaarden
Boon Albert, Tienen
Boux Peter, Tienen
Branson – Vandenbosch, Boutersem
Briké-Nijs Jean-Pierre en Chantal, Hoegaarden
Cappelle Renil, Hoegaarden
Cappuyns - Deschamps, Hoegaarden
Caroyer Pascal, gewezen gemeenteraadslid, Hoegaarden
Caubergs Guy, Hoegaarden
Cauwberghs - Janssens Paul & Simone, Landen
Cipers Jules, eresecretaris, Tienen
Cipers Rik, Hoegaarden
Clément Geert, Outgaarden
Coenen Herman, Boutersem
Coenen Peter, Hoegaarden
Collin Marcel, Beauvechain
Collin Wim, Meldert
De Bruyn - Kesteloot, Hoegaarden
De Ridder Robert, Schaarbeek
De Rons - Pairon Paul & Monique, Hoegaarden
Debusschere - Rummens, Hoegaarden
Defau Jean, schepen, Tienen
Depré -Pardon Ivan & Martine, Hoegaarden
Deruyter Marc, L'Ecluse
Dewachter Jan, Nieuwhuys, Hoegaarden
Dewallens - Vanmol R&C, Hoegaarden
Documentatiecentrum Vlaams-Brabant, Leuven
Dodion Maurice, Confrerie V Geslachten, Hever
Doperé Frans, Tienen
Dopere Johan, Tienen
Dotremont Lucia, gemeenteraadslid, Hoegaarden
Dumont Anne - Marie, Tienen
Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience, Antwerpen
Evers Michel en Bessemans Clara, Oorbeek
Fourie Guy, Hoegaarden
Francart Fred, schepen, Hoegaarden

Geerkens Ghislaine, Outgaarden
Gemeente Hoegaarden
Ghoos Pascal, Meldert
Gilis Paul, Bonheiden
Goidts Josephus, Ranst
Guillermin Claude, Hoegaarden
Guilluy Albert, Hoegaarden
Gysemberg - Collart Raf & Carla, Tienen
Hardiquest Georges, Deken, Tienen
Hardiquest Godelieve, schepen, Hoegaarden
Hardiquest Jean, Tienen
Havet Filip, schepen, Meldert - Hoegaarden
Hendrickx Gaston, gewezen gemeenteraadslid, Meldert
Hendrickx Monica, Meldert
Hendrickx Ria, Tienen
Hendrix Bart, gemeentesecretaris, Hoegaarden
Hennuy - Geens Andrew & Carolien, Tienen
Hennuy Jean-Marie, ovzt TVK, Tienen
Hermans Michel, Namur
Hermans Rudi, Tienen
Hettich Walter, Meldert
Huon - Peeters Anne-Marie, Hoegaarden
Huts Nadine, Hoegaarden
Ickx Juliaan, Tienen
Ingels Jan, directeur suikerfabriek, Tienen
Jackers Patrick, Hoegaarden
Jans Roland, Testelt
Jonckers Rita, OCMW-raadslid, Outgaarden
Jordens - Debaets Michel en Corinne, Meldert
Joseph Erna, Tienen
Kleynen Hans, Hoegaarden
Kleynen Yvette, Hoegaarden
Klooster Mariadal, Hoegaarden
Laermans Louis, Hoegaarden
Laermans Peter, Hoegaarden
Lauwereys Pascale, Hoxem - Hoegaarden
Lauwereys Thierry, Hoxem
Lebegge Marc, OCMW-secretaris, Hoegaarden
Lecock – Lockkamper Luc & Anja, Hoegaarden
Lefevre Benjamin, Hoegaarden
Lefevre Johan, Hoegaarden
Lefevre Marleen, schepen, Hoegaarden
Lejeune - Sacreas, Hoegaarden
Lochie - Boesmans Jules & Rita, Hoegaarden
Logist Marcel, burgemeester Tienen
Loosen Willem, Leuven
Machiels – Rassalle Jean-Jacques & Mieke, Hoegaarden
Machiels - Vanosmael Pierre en Viviane, Hoegaarden
Maes Verzekeringen, Hoegaarden
Malcorps - Machiels Robert & Marie-Claire, Hoegaarden
Mannaerts Freddy, gemeenteraadslid, Hoegaarden
Mathys Robert, Tienen
Meulemans Lieve, gemeenteraadslid, Hoegaarden
Meurrens - Meyvisch, Tienen
Meurrens Caroline, Hoegaarden

Michel Chris, Hoegaardier, Gent
Minnot Luc, Meldert
Moreau André, gew. volksvertegenwoordiger en ereschepenTienen
Natens Jacques, Tienen
Nicolaes Bart, Hoegaarden
Ons Liliane, Hoegaarden
Ontspanningskring, Hoegaarden
Overstijns - Dotremont Jos & Josephine
Partyka Katrien, schepen, Tienen
Pedjko - Boesmans Wasily & Lucy, Diepenbeek
Peeters Geneviève, Hoegaarden
Peeters Henri, Outgaarden
Peeters Louis, Holsbeek
Persyn - Van Poucke, Outgaarden
Persyn Bart, Hoegaarden
Poffé Eddy, gew. burgemeester, Tienen
Princen Herwig, gemeenteraadslid, Hoegaarden
Puttevils Carine, Tienen
Quintens - Jubin Jean-Pierre, Hoegaarden
Radelet Urbain, Holsbeek
Rega Danny, Hoegaarden
Rimanque Marc, gew. raadslid, Hoegaarden
Rosseels Roger, Meldert
Saelmaekers Erik, Hoegaarden
Scheepmans Nadine, Outgaarden
Schevenels - De Graeve Benny & Veerle, Meldert
Schoofs - Meeuwens, Hoegaarden
Sevenants Daniël, Commissaris van Politie, Hoegaarden
Sint-Janscollege, Meldert - Hoegaarden
Soetaerts Imelda, Hoegaarden
Steenwinckels Jos, OCMW-raadslid, Outgaarden
Sterckx Marc, Hoegaarden
Stiers Maria Lea, Hoegaarden
Stockmans André, Momboorvader Apostelen, Hoegaarden
Stockmans Georges, Bunsbeek
Stockmans Theo, Hoegaarden
Struyven Josse, Oplinter
Taverniers - Vandermolen Fernand & Vera, Hoegaarden
Taverniers Eddy, Hoegaarden
Taverniers Jean-Pierre, burgemeester, Hoegaarden
Taverniers Maria, Meldert
Taverniers Marianne, OCMW-raadslid, Hoegaarden
Taverniers Sophie, Hoegaarden
Thys vanden Audenaerde Joris, Hoegaarden
Van Cleynenbreugel Jos, Tienen
Van de Cappelle Robert, Hoegaarden
Van Gelder - Debroek, Hoegaarden
Van Houdt Jacques, Hoegaarden
Van Moer Marc, Outgaarden
Van Nerum Marc, notaris, Meeuwen
Van Rompaey Karel, Bunsbeek
Vandegaer Frans, Hoegaarden
Vandeplas Luc, Hoegaarden
Vander Velpen Jan, Eredeken, Hoegaarden
Vandermolen Luc, Tienen

Vandiest - Dehoux, Pierre & Yvette, Hoegaarden
Vangoidsenhoven Caroline, gemeenteraadslid, Hoegaarden
Vangrambesen Hugo, Kortessem
Veeckmans Peter, gemeenteraadslid Hoegaarden
Verbaeten - Hennuy Fred & Kim, Hoegaarden
Verbaeten – Marchal Jan & Maria, Hoegaarden
Vermeulen - Knaepen Alex & Jacqueline, Hoegaarden
Vermeulen Alfons, Hoegaarden
Viaene Johan, Hoegaarden
Waegeneers – Vanhulst, Outgaarden
Wemans Georges, voorzitter GHK Landen
Wijnants Marc, burgemeester, Linter
Willemaers Daniël, Hoegaarden